

KALLELSE

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Dag	Måndagen den 16 januari 2017
Tid	Kl. 15.00
Plats	Nacka stadshus, sammanträdesrummet Orminge
Ordförande	Mats Gerdau
Nämndsekreterare	Liselotte Lexén
Gruppmöte	Kl. 14.00 Orminge M, L, C, KD
Gruppmöte	Kl. 14.00 Eknäs S, MP, V

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut, anmälan	
	Förslag till kommunfullmäktige	
4.	Försäljning av fastigheten Älta 10:38 i Ältabergs verksamhetsområde, DP 480 KFKS 2016/989, KSSU § 227	
5.	Tunnelbana till Nacka; tilläggsavtal till huvud- och delprojektavtal och genomförandeavtal KFKS 2014/1027-214, KSSU § 244	
6.	Överdäckning vid Nacka centrum - Principöverenskommelse om bytespunkt mm med Stockholms läns landsting och Trafikverket KFKS 2015/304-224, KSSU § 245	
7.	Utökad yta för ny sporthall Myrsjöskolan <i>Startbesked</i> KFKS 2016/1028, KSSU § 234	
8.	Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Erstavik 26:608, Saltjö Pir i Saltsjöbaden KFKS 2016/1057, KSSU § 239	

Nr	Ärende	Noteringar
9.	Omreglering av tomträttsavgäld för radhusområde i Duvnäs Utskog KFKS 2016/483, KSSU § 240	
10.	Förändrade stadgar i Käppalaförbundet KFKS 2016/1030, KSAU § 207	
11.	Motion om projektet Hamn <i>Motion den 11 november 2013 av Christina Ståldal m fl (NL)</i> KFKS 2013/667-209, KSAU § 211	
12.	Lån av elcykel på bibliotek <i>Motion den 12 september 2016 av Lisskulla Zayane och Sidney Holm (MP)</i> KFKS 2016/762, KUN § 64, KSAU § 212	
13.	Uppföljning av beslut <i>Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson m fl (V)</i> KFKS 2016/987, KSAU § 213	
14.	Krav på kollektivavtal vid upphandlingar <i>Motion den 14 november 2016 Rolf Wasteson m fl (V)</i> KFKS 2016/984, KSAU § 214	
	Egna beslutsärenden	
15.	Godkännande av överlåtelse av ”Markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan” och ny säkerhet KFKS 2016/114-050, KSSU § 225	
16.	Intentionsavtal markbyte Orminge KFKS 2015/829-251 Direkt till KS	
17.	Utvärdering Parkeringshuset Orminge KFKS 2016/700 KSSU § 224	
18.	Förlikningsavtal avseende markföroreningar på kommunens fastighet Skarpnäs 2:14, Telegrafberget KFKS 2011/37-251, KSSU § 228	
19.	Avtal om ändring av detaljplan och överenskommelse om fastighetsreglering för del av fastigheterna Sicklaön 37:9, Sicklaön 37:55 och Sicklaön 37:17; Danviksstrand KFKS 2012/556-251, KSSU § 229	

Nr	Ärende	Noteringar
20.	Avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand och överenskommelse om omprövningsförrättning KFKS 2012/556-251, KSSU § 230	
21.	Projektavslut för planprogram ”Verksamhetsområde Kil” KFKF 2012/219-214, KSSU § 231	
22.	Slutredovisning av museiprojektet Hamn KFKS 2016/1138, KSAU § 210	
23.	Projektavslut Fisksätra Marina och överlåtelse av aktier Saltsjö Pir AB KFKS 2015/866-040, KSSU § 237	
24.	Uppsägning av jakträttsavtal inom Velamsund KFKS 2016/569, KSSU § 241	
25.	Ramar och förutsättningar för upphandling av elenergi KFKS 2016/991, KSSU § 242	
26.	Styrning och ledning för öppenhet och mångfald <i>Slutrapport 2012-2016 och utblick 2017-2018</i> KFKS 2012/577, KSAU § 208	
27.	Så styrs Nacka <i>Informationsärende</i> KFKS 2016/1127, KSAU § 209	
28.	Ny översiktsplan för Stockholms stad <i>Yttrande till Stockholms stad</i> KFKS 2016/977, KSSU § 232 Omedelbar justering	
29.	Ny länsplan för transportinfrastruktur 2018-2029 <i>Yttrande till länsstyrelsen</i> KFKS 2016/808, KSSU § 246	
30.	Kompletterande yttrande till Trafikverket om vägplan, granskningshandling för upprustning av gång- och cykelväg, Väg 260 Ältastråket KFKS 2015/552-513, KSSU § 247	
31.	Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå <i>Yttrande till regeringen över lagrådsremiss</i> KFKS 2016/1073, KSAU § 206	

Nr	Ärende	Noteringar
32.	Medborgarförslag om uttag av gatukostnader Medborgarförslag den 1 februari 2016 KFKS 2016/92-258, KSSU § 233	
	Valärenden	
33.	Val av åtta ledamöter i miljömålskommittén för 2017 samt val av ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande	
34.	Val av åtta ledamöter i mångfaldskommittén för 2017 samt val av ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande	
35.	Val av åtta ledamöter i kommittén hälsa och livskvalitet för 2017 samt val av ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande	
36.	Val av ett ombud och en ersättare vid bolagsstämma med Nacka Stadshus AB fr.o.m. ordinarie bolagsstämma 2017 t.o.m. ordinarie bolagsstämma 2018	
37.	Val av ett ombud och en ersättare vid bolagsstämma med Nacka Energi AB fr.o.m. ordinarie bolagsstämma 2017 t.o.m. ordinarie bolagsstämma 2018	
38.	Val av ett ombud och en ersättare vid bolagsstämma med Nacka Energi Försäljnings AB fr.o.m. ordinarie bolagsstämma 2017 t.o.m. ordinarie bolagsstämma 2018	
39.	Nominering av två styrelseledamöter med personliga ersättare till styrelsen för Saltsjö Pir AB fr.o.m. ordinarie bolagsstämma 2017 t.o.m. ordinarie bolagsstämma 2018	
40.	Val av ett ombud och en ersättare vid bolagsstämma med Saltsjö Pir AB fr.o.m. ordinarie bolagsstämma 2017 t.o.m. ordinarie bolagsstämma 2018	
41.	Val av ett ombud i Boo Energi Ekonomisk förening fr.o.m. årsmöte 2017 t.o.m. årsmöte 2018	
42.	Val av ett ombud vid bolagsstämmor med Kommentusgruppen för 2017	

Nr	Ärende	Noteringar
43.	Val av ett ombud och en ersättare vid bolagsstämmor med AB Vårlyjus (bolag för drift av hem för vård eller boende för barn och ungdomar ”HVB-hem”) fr.o.m. bolagsstämman 2017 t.o.m. bolagsstämman 2018	
44.	Val av ett ombud och en ersättare till Sweden Green Building Councils årsstämma 2017	
45.	Val av ett ombud och en ersättare till Filmpool Stockholm-Mälardalen ekonomisk förenings årsstämma 2017	
46.	Val av ett ombud och en ersättare vid bolagsstämma med Stockholmsregionens Försäkring AB fr.o.m. ordinarie bolagsstämma 2017 t.o.m. ordinarie bolagsstämma 2018	
47.	Övriga frågor	

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 227

Dnr KFKS 2016/989

Försäljning av fastigheten Älta 10:38 i Ältabergs verksamhetsområde, DP 480

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att överlåta fastigheten Älta 10:38 till Källmossens fastighets AB, org. nr. 559066-0683, för 1 730 000 kr.

Ärendet

Fastigheten Älta 10:38 ligger inom Ältabergs verksamhetsområde, DP 480 och är en del av stadsbyggnadsprojektet Ältaberg för utveckling av småindustri. Köpeskillingen är i avtalet satt till 1 700kr/kvm och uppgår totalt till 1 730 000 kr. Försäljning sker till nuvarande arrendator av fastigheten.

Tillträdesdagen sker på dagen för när kommunfullmäktiges beslut vinner lagakraft som beräknas ske någon gång under februari 2017.

Handlingar i ärendet

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 29 november 2016

Köpekontrakt med bilagor till köpekontrakt

Detaljplanekarta

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet motsätter sig att kommunen säljer fastigheter, särskilt när det gäller i verksamhetsområden. Genom att sälja fastigheterna istället för att upplåta dem med tomträtt avhänder sig kommunen rådigheten över marken. På lång sikt kan det finnas behov av annat utnyttjande av marken, något som nu i praktiken omöjliggörs genom försäljningen. Ekonomiskt är det inte heller någon nackdel att upplåta med tomträtt, kommunen kommer i det fallet att få en avgäld som minst motsvarar kommunens alternativkostnad för högre lån.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-29

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/989

Kommunstyrelsen

Försäljning av fastigheten Älta 10:38 i Ältabergs verksamhetsområde, DP 480

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att överlåta fastigheten Älta 10:38 till Källmossens fastighets AB, org. nr. 559066-0683, för 1 730 000 kr.

Sammanfattning

Fastigheten Älta 10:38 ligger inom Ältabergs verksamhetsområde, DP 480 och är en del av stadsbyggnadsprojektet Ältaberg för utveckling av småindustri. Köpeskillingen är i avtalet satt till 1 700kr/kvm och uppgår totalt till 1 730 000 kr. Försäljning sker till nuvarande arrendator av fastigheten.

Tillträdesdagen sker på dagen för när kommunfullmäktiges beslut vinner lagakraft som beräknas ske någon gång under februari 2017.

Ärendet

Ältadalens verksamhetsområde är cirka tio hektar stort med ett strategiskt läge intill Tyresövägen. För området gäller en detaljplan som vann laga kraft den 12 januari 2010. Området medger bebyggelse för småindustri, kontor och handel, som utgör cirka sju hektar av verksamhetsområdet. Tillfart till området skall ske via Tyresövägens nya trafikplats Skrubba-Lindalen.

Fastigheten är en del av stadsbyggnadsprojektet Ältaberg, ett nyetablerat område för småindustri. Köparen arrenderar fastigheten för tillfället.

I samband med utbygganden av de allmänna anläggningarna har kommunen iordningställt kvartersmarken till en grovplanerad yta innan försäljningen sker. Kommunen kommer även att betala fastighetsbildningskostnaderna för att bilda fastigheterna.

Anläggningsavgift för vatten och avlopp skall dock betalas av köparen enligt för varje tidpunkt gällande va-taxa.

Köpeskillingen, inklusive gatukostnader, är satt utifrån ett markvärde om 1 700 kr/kvm tomtarea. Tillträdesdagen sker på dagen för när kommunfullmäktiges beslut vinner lagakraft vilket beräknas ske februari 2017. Inom området finns ytterligare cirka 10 - 15 tomter, beroende på storlek och hur dessa styckas av. Dessa kommer framöver att överlåtas eller upplåtas med tomträtt i takt med att avtal tecknas.

Ekonomiska konsekvenser

Nacka kommun får en intäkt om 1 730 000 kr.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Bilagor

Bilaga 1 Köpekontrakt med bilagor till köpekontrakt

Bilaga 2 Detaljplanekarta

Anna Ahrling
Gruppchef mark
Enheten för fastighetsutveckling

Firass Sjönoce
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Linje ritad 3 meter utanför planområdets gräs
- - - Användningsgräs
- Egenskapsgräs

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

- LOKALGATA Lokaltrafik
- NATUR Naturområde
- PARK Parkområde

ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK

- K Småindustri, kontor
- KH Småindustri, kontor och handel
- T Tekniska anläggningar

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

- 0,0 Föreskriven höjd över nollplanet
- gc-väg Gång- och cykelväg
- gångstig Gångstig
- n Träd får inte fällas

BEGRÄNSNING AV MARKENS BEBYGGANDE

- Marken får inte bebyggas, stödmurar och plank får uppföras

MARKENS ANORDNANDE

- n1 Upplag får inte anordnas
- n2 Plantering ska finnas
- vall Skyddsvall ska uppföras
- Uttart Uttart får inte anordnas

UTFORMNING, UTFÖRANDE

- Högsta totalhöjd i meter. Utöver angiven högsta höjd får skorstenar, ventilationshusvar och dylikt uppföras

Inom planområdet får inte uppsättas reklamskyltar som kan medföra störningar för trafiken i ex genom att vara föränderliga, blinkande eller ha dominerande utformning. Dagvatten skall omhändertas lokalt då förutsättning finns för en sådan lösning inom området.

STÖRNINGSSKYDD

- m Ekvivalentnivån för buller inomhus får inte överstiga 40 dB(A)

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

- Genomförandefrid
- Genomförandefriden slutar 10 år efter det att planen vunnit laga kraft.

ILLUSTRATIONER

- Illustrationslinje

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planens syfte är att skapa ett verksamhetsområde för i huvudsak småindustri och kontor samt en mindre del för handel tex. blomsterbutik, kiosk och lunchrestaurang. Storkällans väg kommer att utformas som en värdig infart till Storkällans kyrkogård. Det goda kommunikationsläget med kopplingen till Tyresvägen utnyttjas väl via en ny trafikplats i Skrubba-Lindalen. Byggnaders exteriörer ska ha arkitektoniska och estetiska kvaliteter som är lämpliga för byggnaderna som sådana och ger en god helhetsverkan.

Detaljplan för del av Älta 10:1 m.fl.
Ältdalens verksamhetsområde
 Nacka kommun
 Planhelen mars 2009

Till planen hör:
 Planbeskrivning
 Genomförandebeskrivning
 Hjälpredovisning

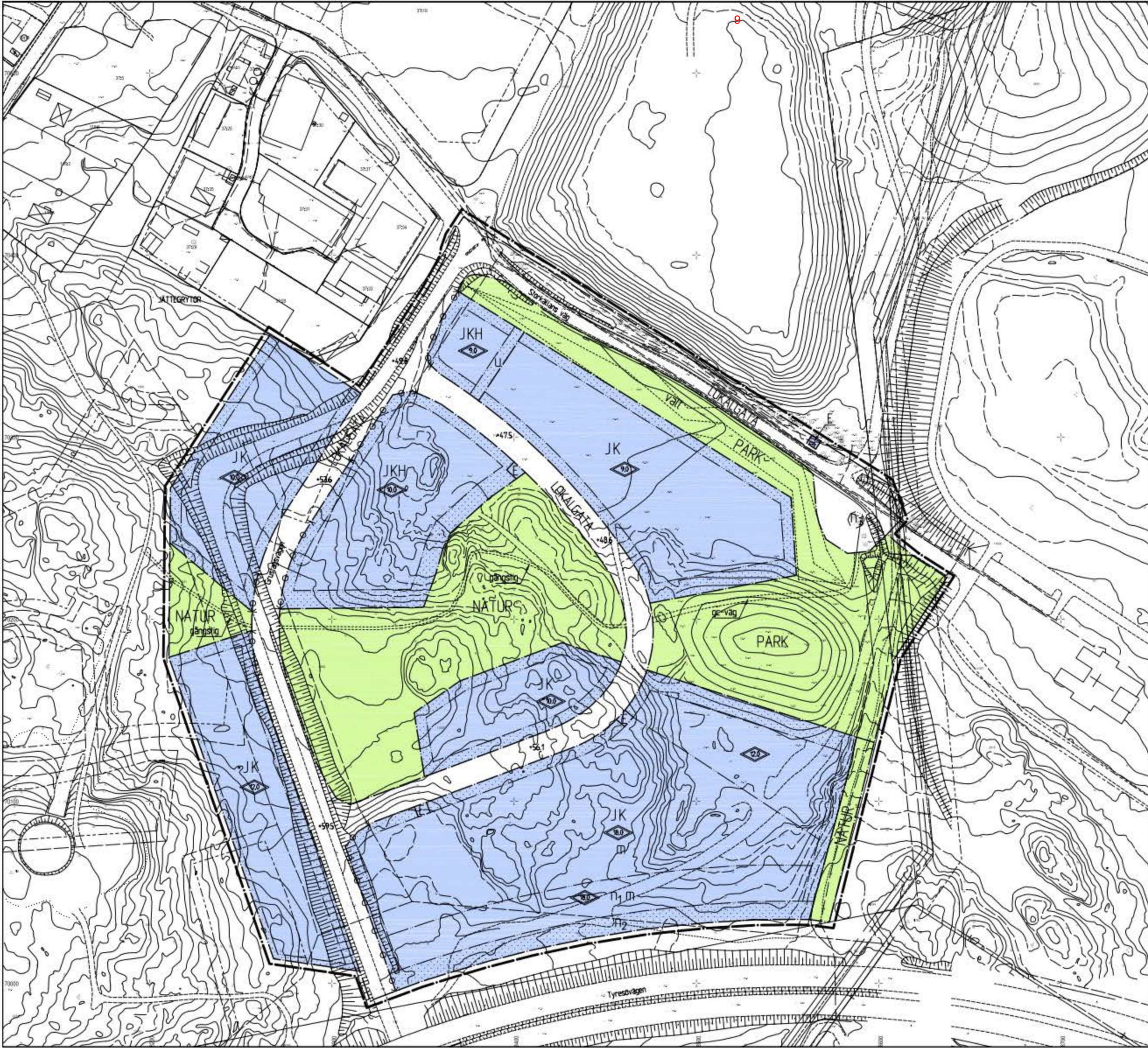
Andreas Totschig
 Planchef

Kristina Källqvist
 Planarkitekt

KFKS 2007/97 214
 Projekt nr 9624

Tillstyrkt av MSN 2009-09-23 § 262
 Antagen av KF 2009-12-14 § 223
 Laga kraft 2010-01-12

DP 480

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 244

Dnr KFKS 2014/1027-214

Tunnelbana till Nacka; tilläggsavtal till huvud- och delprojektavtal och genomförandeavtal

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

A

1. Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.
2. Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget genomförandeavtal om utbyggnad av tunnelbana till Nacka och söderort.

B

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige godkänner att kommunstyrelsen har ingått tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.
2. Kommunfullmäktige godkänner att kommunstyrelsen har ingått genomförandeavtal om utbyggnad av tunnelbana till Nacka och söderort.

Ärendet

Tunnelbanans blå linje ska förlängas från Kungsträdgården till Nacka. För att arbetet med tunnelbanans utbyggnad ska kunna fortsätta behöver kommunen ingå två avtal; ett tilläggsavtal till tidigare ingångna huvud- och delprojektavtal samt ett genomförandeavtal.

Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse har beslutat att ett tilläggsavtal ska ingås med anledning av åtgärds- och optimeringsarbetet som genomfördes under det första halvåret 2016. Tilläggsavtalet reglerar och tydliggör förändringar rörande genomförande- och finansieringsfrågor. Av tidigare avtal framgår att kostnadsökningar i projektet upp till ett kostnadstak på 15 % av investeringskostnaden ska bäras av parterna. Kostnadsökningar i projektet har medfört att en del av denna kostnadsreserv nu ska användas. Nacka kommuns kostnadsansvar för kostnadsökningarna är enligt föreslaget tilläggsavtal 41 miljoner kronor. Därmed bidrar Nacka med 891 miljoner kronor till tunnelbanans utbyggnad. Tidpunkten för beräknad trafikstart ändras från cirka 2025 till cirka 2026. Kostnaderna och tidplanen ligger inom de ramar som följer av tidigare avtal.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Av tidigare avtal framgår även att ett genomförandeavtal ska ingås mellan parterna. Genomförandeavtalet syftar till att lägga fast principerna för utbyggnaden av tunnelbanan och de ändringar i omfattningen av utbyggnaden som följer av åtgärds- och optimeringsarbetet kring tidplan och ekonomi. I genomförandeavtalet läggs även fast att tunnelbanans permanenta marksanspråk ska upplåtas med servitutsrätt.

Handlingar i ärendet

Enheten för strategisk stadsutvecklings tjänsteskrivelse den 29 november 2016
Tilläggsavtal till Huvudavtal och Delprojektavtal avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse
Genomförandeavtal för tunnelbana till Nacka och söderort

Beslutsgång

Kommunstyrelsen stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med enheten för strategisk stadsutvecklings förslag.

Protokollsanteckningar

Mats Gerdau lät anteckna följande för Moderaternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”För oss moderater är det viktigt att tunnelbanan håller tidtabellen, att första avgången går enligt plan. Vi noterar att starten nu skjutits upp ett halvår. För att kompensera förseningen måste man öka ansträngningarna att ändå klara den ursprungliga tidsplanen med start 2025, t ex genom att använda fler av dygnets 24 timmar för arbetena och att arbeta i parallella processer.”

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Det går att påverka i opposition. Därför är vi socialdemokrater glada över att ha kunnat släpa ombord moderatmajoriteten på tunnelbanetåget, hela vägen från att den moderata kommunstyrelseordförande på fullmäktige proklamerade att ”Nacka ska inte ha tunnelbana” tills avtalet som slutligen skrevs. När avtalet med bl.a. staten som motpart skrevs valde den då moderatledda regeringen att rulla ut stora kostnader på kommunerna och utnyttja Stockholmskommunerna som bankomat. Detta var inte snyggt. Därför ser vi med viss oro på den redovisade kostnadsökningen. Dock motsvarar kostnadsökningen ungefär hälften av den reserv som avtalet tog höjd för. Den planerade förseningen i projektet ger skäl till att agera och kräva åtgärdspaket eller ekonomiska eftergifter för. Vi har stor respekt att projektet är stort och oförutsedda händelser kan förändra tidsplanen,

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

men samtidigt sker utbygganden av tunnelbana till Nacka under många år. Det är i sammanhanget värt att jämföra med att Saltsjöbanan byggdes ett par år. Det är inte rimligt att 100 år av den tekniska utveckling som har skett sedan dess innebär bygglösningar som är dyrare och långsammare.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Tunnelbanan till Nacka har hittills planerats att vara klar 2025. Behovet av tunnelbana finns redan idag och därför är redan 2025 egentligen för sent. Nu anges att färdigställandet drar ut ytterligare ett år, till 2026. Det menar Vänsterpartiet är oacceptabelt. Utbyggnaden får inte fördröjas utan bör istället forceras så att åtminstone den ursprungliga planen håller.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-29

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/1027-214
Projekt 9222

Kommunstyrelsen

Tunnelbana till Nacka; tilläggsavtal till huvud- och delprojektavtal och genomförandeavtal

Förslag till beslut

A

1. Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.
2. Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget genomförandeavtal om utbyggnad av tunnelbana till Nacka och söderort.

B

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige godkänner att kommunstyrelsen har ingått tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.
2. Kommunfullmäktige godkänner att kommunstyrelsen har ingått genomförandeavtal om utbyggnad av tunnelbana till Nacka och söderort.

Sammanfattning

Tunnelbanans blå linje ska förlängas från Kungsträdgården till Nacka. För att arbetet med tunnelbanans utbyggnad ska kunna fortsätta behöver kommunen ingå två avtal; ett tilläggsavtal till tidigare ingångna huvud- och delprojektavtal samt ett genomförandeavtal.

Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse har beslutat att ett tilläggsavtal ska ingås med anledning av åtgärds- och optimeringsarbetet som genomfördes under det första halvåret 2016. Tilläggsavtalet reglerar och tydliggör förändringar rörande genomförande- och finansieringsfrågor. Av tidigare avtal framgår att kostnadsökningar i projektet upp till ett kostnadstak på 15 % av investeringskostnaden ska bäras av parterna. Kostnadsökningar i projektet har medfört att en del av denna kostnadsreserv nu ska användas. Nacka kommuns kostnadsansvar för kostnadsökningarna är enligt föreslaget tilläggsavtal 41 miljoner kronor. Därmed bidrar Nacka med 891 miljoner kronor till

tunnelbanans utbyggnad. Tidpunkten för beräknad trafikstart ändras från cirka 2025 till cirka 2026. Kostnaderna och tidplanen ligger inom de ramar som följer av tidigare avtal.

Av tidigare avtal framgår även att ett genomförandeavtal ska ingås mellan parterna. Genomförandeavtalet syftar till att lägga fast principerna för utbyggnaden av tunnelbanan och de ändringar i omfattningen av utbyggnaden som följer av åtgärds- och optimeringsarbetet kring tidplan och ekonomi. I genomförandeavtalet läggs även fast att tunnelbanans permanenta marksanspråk ska upplåtas med servitutsrätt.

Ärendet

Bakgrund

Förhandlingarna om utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling, mynnade ut i att två avtal tecknades mellan de involverade parterna, ett huvudavtal och ett delprojektavtal (i fortsättningen kallade Huvud- respektive Delprojektavtalet). Nacka kommun tecknade avtalen den 14 januari 2014, vilka berör hur tunnelbanan ska byggas ut och hur utbyggnaden ska finansieras. För Nackas del innebär det att tunnelbanans blå linje förlängs till Nacka från Kungsträdgården med stationer vid Sofia, Hammarby kanal, Sickla, Järla och Nacka centrum. Avtalen godkändes av kommunfullmäktige den 3 februari 2014, § 28.

Ansvaret för planering, projektering och utbyggnad av tunnelbanan till Nacka har Stockholms läns landstings förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT). Kommunens arbete med frågor som rör tunnelbanans utbyggnad bedrivs inom stadsbyggnadsprojektet Tunnelbana till Nacka 9222. Startpromemoria för stadsbyggnadsprojektet antogs av kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 10 februari 2015, § 15.

Ett tidigt samråd för järnvägsplanen hölls i februari-mars 2015. Syftet med det tidiga samrådet var att informera om tunnelbanesträckningen enligt Delprojektavtalet och redovisa det dåvarande läget i utredningsarbetet. Kommunens yttrande till Stockholms läns landsting antogs av kommunstyrelsen den 2 mars 2015, § 69.

Delprojektavtalet fastställde inte stationsentréernas, arbetstunnlarnas och etableringsytornas placering. Kommunen behövde därför besluta om vilka alternativ som skulle utgöra kommunens planeringsinriktning. Ett inriktningsbeslut för den fortsatta planeringen av tunnelbanan till Nacka antogs av kommunstyrelsen den 15 juni 2015, § 175.

Under hösten 2015 hölls ett samråd om byggskedet. Syftet med samrådet var att få fram bra beslutsunderlag, informera om det pågående projektet och inhämta synpunkter genom att beskriva genomförandet och byggskedets konsekvenser. Kommunens yttrande till Stockholms läns landsting antogs av kommunstyrelsen den 9 november 2015, § 286.

Under det första halvåret 2016 genomförde FUT ett åtgärds- och optimeringsarbete efter att kostnadsuppskattningen i projektet bedömts vara högre än det avtalade kostnadsläget. Arbetet resulterade i en rapport som lades fram i juni 2016 till Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse; Återrapportering av åtgärds- och optimeringsarbetet, nedan kallad för optimeringsrapporten (optimeringsrapporten återfinns här: <http://www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/uppfoljning-av-stockholmsforhandlingen/>). Bedömningen i optimeringsrapporten var att det skulle krävas allt för stora kvalitetssänkande åtgärder för att nå de ursprungliga ramarna i Stockholmsöverenskommelsen. Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse beslutade den 16 juni 2016 att det fortsatta arbetet med tecknande av genomförandeavtal samt planering av delprojekten ska utgå från optimeringsrapporten. Den 25 augusti 2016 beslutade styrelsen att ett tilläggsavtal till Huvud- och Delprojektavtalen ska ingås med anledning av det genomförda åtgärds- och optimeringsarbetet.

Tilläggsavtalet

Syftet med föreslaget tilläggsavtal till Huvud- och Delprojektavtalen avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsförhandling är att reglera och tydliggöra de förändringar som lagts fram i optimeringsrapporten. Utöver förändringarna som beskrivs i tilläggsavtalet gäller fortfarande det som tidigare avtalats. För Nackas del rör förändringarna finansiering och tidplanerna för genomförande.

Föreslaget tilläggsavtal innebär att tidplanen förändras genom att projektets milstolpar preciseras och att tidpunkten för beräknad trafikstart ändras från cirka 2025 till cirka 2026. Tiderna för bostadsbyggande ändras inte för Nackas del och tidpunkten för när Nacka kommun ska ha uppfört 13 500 bostäder inom tunnelbanans influensområde är fortsatt 2030.

Enligt Huvudavtalet bidrar Nacka med 850 miljoner kronor till tunnelbanans utbyggnad. I tabell 5 i bilaga 1 till Delprojektavtalet fastställs de olika parternas kostnadsansvar vid en eventuell fördyring. Kostnadsökningar i projektet upp till ett kostnadstak på 15 % av investeringskostnaden ska bäras av parterna. För Nacka kommun är kostnadsreserven totalt 97 miljoner kronor. Detta innebär att Nackas bidrag till tunnelbanan som mest kan bli 947 miljoner kronor enligt gällande avtal. Föreslaget tilläggsavtal innebär att 41 miljoner kronor av kostnadsreserven ska användas och att Nacka kommun därmed ska bidra med 891 miljoner kronor till tunnelbanans utbyggnad.

I tilläggsavtalet justeras tidpunkter för fakturering och förskottering justeras framåt i tiden, enligt föreslaget tilläggsavtal, för att anpassa betalplanen till de nya förutsättningarna. Dessutom läggs den utnyttjade delen av kostnadsreserven in i betalplanen. Totalsumman och tidpunkterna för återbetalning av förskotterade medel påverkas inte. Kostnadsreserven förändras på så vis att delsträckorna Kungsträdgården-Sofia och Sofia-Nacka slås ihop. Kostnadsreservens tak påverkas inte och är fortsatt 97 miljoner kronor. Betalplanen kan komma att förändras inför tecknande av entreprenadkontrakt.

Genomförandeavtalet

Av Huvudavtalet framgår att ett genomförandeavtal ska tecknas. Syftet med föreslaget genomförandeavtal för tunnelbana till Nacka och söderort är att lägga fast principerna för genomförandet av tunnelbanans utbyggnad från Kungsträdgården till Nacka och söderort genom att precisera förutsättningarna för genomförande, bland annat vad gäller detalj- och järnvägsplaner samt tillstånds- och markanspråksfrågor. Föreslaget genomförandeavtal bygger på och är underordnat det som tidigare avtalats. Genomförandeavtalet innebär dock vissa avsteg i förhållande till kommunstyrelsens inriktningsbeslut från juni 2015, bland annat vad gäller placeringen av blivande Järla station, till följd av dålig bergkvalitet.

Genomförandeavtalet innehåller en beskrivning av delprojektets omfattning som utgår från optimeringsrapporten och det beslut som Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse fattade i juni 2016. Omfattningsbeskrivningen innehåller tunnelbanans spårsträckning och de olika stationerna samt precisering av teknik, anläggningar ovan mark och arbets- och servicetunnlar som behövs för tunnelbanan.

För stationerna i Nacka utgår planeringen enligt föreslaget genomförandeavtal från följande ramar:

- Station Sickla: Stationen förläggs under Värmdövägen och får två uppgångar, en i den västra och en i den östra änden av plattformen. Den västra uppgången får en biljetthall och entré, vilka integreras i ett kommande stations- och kontorshus i anslutning till nya Tvärbanestationen Sickla. Den östra uppgången får en biljetthall belägen under Värmdövägen, med två entréer, en norr och en söder om Värmdövägen. Den södra entrén placeras i det så kallade "Galleriahuset" inom Sickla köp kvarter.
- Station Järla: Stationen förläggs norr om Värmdövägen. Biljetthall och entréer förläggs ovan mark vid den östra änden av plattformen.
- Station Nacka Centrum: Stationen placeras under Värmdöleden (väg 222). Den västra uppgången får en biljetthall placerad i närheten av kommande bussterminal och Nacka Forum och får även en entré i den planerade stadsparken. Den östra uppgången med tillhörande biljetthall under mark placeras norr om Värmdöleden och får entré ovan mark samt en koppling till de framtida motorväghållplatserna.

Den slutliga utformningen av tunnelbanans anläggning preciseras och fastställs i järnvägsplanen.

Föreslaget genomförandeavtal preciserar vad som gäller vid tunnelbanans tillfälliga och permanenta markanspråk på kommunal mark. Det tillfälliga markanspråket omfattar arbetsområden, etableringsytor, mark för tillfällig vistelse och markundersökningar. Det permanenta markanspråket omfattar i huvudsak spårtunnlar med tillhörande anläggningar såsom uppgångar, rulltrappor, biljetthallar, ventilationsschakt, arbets- och servicetunnlar m.m. samt skyddszoner. Det permanenta markanspråket för tunnelbanan ska enligt

genomförandeavtalet upplåtas med servitutsrätt. Servitutens huvudsakliga innebörd beskrivs i genomförandeavtalet. Markanspråken kommer att preciseras i järnvägs- och detaljplan.

Andra avtal

Genomförandeavtalet är av övergripande karaktär. Det kommer därmed att behövas ytterligare och mer specifika avtal mellan parterna och med andra parter för tunnelbanans utbyggnad.

Genomförandeavtalet är en förutsättning för att principöverenskommelsen för bytespunkt Nacka centrum ska kunna ingås med berörda parter.

Ekonomiska konsekvenser

Tilläggsavtalet

Tilläggsavtalet innebär att 41 miljoner kronor av en kostnadsreserv på 97 miljoner kronor används. Kostnaderna för tunnelbanans utbyggnad till Nacka ligger fortfarande inom det som tidigare avtalats. Justeringar av tidpunkterna för fakturering och återbetalning av förskottade medel innebär ingen påverkan på totalekonomin.

Genomförandeavtalet

Genomförandeavtalet medför inga ytterligare kostnader för kommunen.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut realiserar kommunens ambition att få tunnelbana utbyggd till Nacka kommun. Utökad kollektivtrafik och alternativa färdssätt bedöms förenkla liv och rörelse för kommunens medborgare, däribland barnen.

Bilagor

- Bilaga 1. Tilläggsavtal till Huvudavtal och Delprojektavtal avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse
- Bilaga 2. Genomförandeavtal för tunnelbana till Nacka och söderort

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör
Stadsledningskontoret

Frida Foley
Projektledare
Enheten för strategisk stadsutveckling

2016-11-22

Tilläggsavtal till Huvudavtal och Delprojektavtal avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse

Parter

1. Staten, genom Stockholmsförhandlingen
2. Stockholms läns landsting
3. Stockholms stad
4. Solna stad
5. Järfälla kommun
6. Nacka kommun

Staten, genom Stockholmsförhandlingen, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Solna stad, Järfälla kommun och Nacka kommun benämns i det följande enskilt för "Part" och gemensamt för "Parterna". Stockholms läns landsting benämns nedan enskilt för "Landstinget". Staten, genom Stockholmsförhandlingen, benämns nedan enskilt för "Staten".

1. Inledning

Parterna har genom Huvudavtal och Delprojektavtal, daterat 2014-01-07, om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling, ingått avtal om finansiering, medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län genom beslut i respektive parts beslutande organ.

Under första halvåret 2016 gjordes en översyn av anläggningen med syfte att hitta åtgärder och optimera utformningen för att fortsatt ligga inom den ekonomiska ramen för Stockholmsförhandlingen. Arbetet utmynnade i rapporten Återrapportering av åtgärds- och optimeringsarbetet, som Parterna genom Styrelsen för 2013 års Stockholmsförhandling godkände i juni 2016 för att vidare inarbetas i genomförandavtal samt ett tilläggsavtal för politisk beredning och beslut. Jämfört med den inledande projekteringen av tunnelbanan medförde åtgärds- och optimeringsarbetet förändringar avseende utbyggnadens omfattning, bland annat ändrad lokalisering av vissa stationslägen och i vissa fall borttagande av uppgångar och entréer. Åtgärderna finns beskrivna i genomförandavtal för respektive delprojekt.

Jämfört med Huvudavtalet och Delprojektavtalen innebär åtgärds- och optimeringsarbetet förändringar i följande avseenden:

- Tidplan för genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden
- Tidpunkt för fullgörande av Järfälla kommuns bostadsåtagande
- Betalningsplan där en del av kostnadstaket på 2 925 miljoner kronor för Parternas finansiering tas i anspråk.

Syftet med detta Tilläggsavtal är att reglera och tydliggöra dessa förändringar. Utöver de uttryckliga förändringar som beskrivs i detta Tilläggsavtal gäller Huvudavtalet och Delprojektavtalen med oförändrade villkor. Tabellförändringar i relation till delprojektavtalen enligt nedanstående sammanställning.

Tilläggsavtal	Ersätter tabell i Delprojektavtal
Tabell Årlig investeringskostnad, Bilaga 1	Tabell 2 Årliga investeringskostnader, Bilaga 1
Tabell Finansiering av infrastruktur, Bilaga 2	Tabell 1, Bilaga 1
Tabell Betalningsplan, Bilaga 3	Tabell 3 och Tabell 4, Bilaga 1 samt Tabell 1, Bilaga 2
Tabell Kostnadsansvar, Bilaga 4	Tabell 5, Bilaga 1
Tabell Bostadstillskott och återbetalning, Bilaga 5	Tabell 2, Bilaga 2
Översiktliga tidplaner per delprojekt, Bilaga 6	Alla tabeller i Bilaga 3

2. Tidplan för genomförande

Parterna är överens om en justerad tidplan för genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden för samtliga Delprojekt (Tunnelbana till Nacka och söderort, Tunnelbana till Arenastaden, Tunnelbana till Barkarby). De justerade tidplanerna för respektive Delprojekt framgår i de översiktliga tidplanerna, bilaga 6. Bilaga 6 ersätter samtliga tider, gällande genomförandet av utbyggnaden av tunnelbanan, angivna i Huvudavtalet och Delprojektavtalen.

De översiktliga tidplanerna redovisar en möjlig trafikstart cirka 2026 för Tunnelbana till Nacka och söderort, cirka 2024 för Tunnelbana till Arenastaden och Tunnelbana till Barkarby. Tiderna anges exklusive eventuella överklaganden.

3. Tider för bostadsbyggande

Tidplanerna för Stockholms stads, Nacka kommuns och Solna stads fullgörande av bostadsåtaganden enligt Delprojektavtalen, ligger fast.

Parterna är överens om en ny tidplan för Järfälla kommuns fullgörande av bostadsåtagandet. Järfälla kommun ska själv, eller genom annan markägare/bostadsexploator, uppföra cirka 14 000 bostäder i tunnelbanans influensområde fram till senast år 2032, med en genomsnittlig takt om cirka 735 bostäder per år.

4. Årliga investeringskostnader

De årliga investeringskostnaderna framgår av tabell i bilaga 1.

5. Finansiering

5.1 Finansiering

Parterna ska gemensamt bidra till finansieringen av utbyggnaden av tunnelbanan medan enbart Landstinget finansierar inköp av fordon och utbyggnad av depåer och depåanslutningar. Totalt för hela Projektet anges Parternas finansiering av Projektet enligt nedanstående fördelning (varvid noteras att Landstingets finansiering nedan inkluderar 6 200 miljoner kronor för fordon och depåer). Tabellen ersätter tabell i Huvudavtalet under punkt 7.1.

Part	Belopp (miljoner kronor)	Procent (avrundat)
Staten	14 270	53,1%
Stockholms läns landsting	7 157	26,6%
Stockholms stad	3 050	11,4%
Nacka kommun	891	3,3%
Solna stad	607	2,3%
Järfälla kommun	886	3,3%
Totalt	26 860	100,0%

Finansieringen innebär att ytterligare 1 160 miljoner kronor tas i anspråk jämfört med investeringskostnaden 19 500 miljoner kronor i Huvudavtalet och Delprojektavtalet. Upp till kostnadstaket på 2 925 miljoner kronor kvarstår således 1 765 miljoner kronor.

Parternas åtagande gällande finansiering och betalning regleras närmare i bilagor till detta Tilläggsavtal. Detta medför att tabellerna som är hänförliga till punkt 7.2 i Huvudavtalet utgår.

5.2 Betalningsplan

Parterna är överens om en ny betalningsplan, som är anpassad efter den nya tidplanen för genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden, bilaga 3. Tabellen redovisar Parternas årliga bidrag till utbyggnaden av tunnelbanan samt förskotteringen.

5.3 Justering av betalningsplan

Med utgångspunkt i Delprojektens framdrift är Parterna överens om att en årlig justering av betalningsplanen ska genomföras vid behov i relation till de översiktliga tidplanerna i bilaga 6. Detta innebär att de årliga inbetalningsbeloppen vid behov justeras inom ramen för beslutad betalningsplan.

En eventuell justering av betalningsplanen för nästkommande år ska beslutas av Styrelsen senast den 30 september respektive år. Om genomförandet av utbyggnaden av tunnelbanan förskjuts med mer än två år jämfört med tidplan enligt bilaga 6 eller att totalbelopp i betalningsplanen behöver revideras jämfört med beslutad betalningsplan, alternativt att årligt belopp väsentligt utökas jämfört med beslutad betalningsplan i bilaga 3 ska reviderad betalningsplan hemställas till respektive parts beslutande organ för beslut.

Parterna är överens om att Styrelsen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse ges mandat att ändra betalningsplanen i enlighet med ovan.

5.4 Risk och fördyringar

För att ta höjd för kostnadsökningar definierades i Delprojektavtalen ett kostnadstak för parterna på 2 925 miljoner kronor. Ramen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse inklusive kostnadstaket är oförändrad jämfört med Huvudavtalet och Delprojektavtalen och uppgår till 22 425 miljoner kronor i 2013 års prisnivå, januari. Även kostnadstakets fördelning i kostnadsansvar mellan parterna är oförändrat. Parterna är överens om att kostnadstaket för delsträcka Kungsträdgården-Sofia samt Sofia-Nacka slås ihop som ett tillägg till Huvudavtalets punkt 8.1. Det utökade kostnadsansvaret redovisas i bilaga 4.

5.5 Bostadstillskott och återbetalning

Tidpunkterna och antalet bostäder för kommunernas bostadsåtagande framgår av tabell i bilaga 5. Tiderna är i enlighet med avsnitt 3 ovan. Antalet bostäder är oförändrat jämfört med Huvudavtalet och Delprojektavtalen.

Tidpunkterna för återbetalningen av den i betalningsplanen beskrivna förskotteringen från Järfälla kommun senareläggs, medan tidpunkterna för återbetalning av gjorda förskotteringar ligger fast för Stockholm, Nacka och Solna. Tidplanerna för återbetalning framgår av tabell i bilaga 5.

6. Villkor för Tilläggsavtalets giltighet

Detta Tilläggsavtal gäller under följande förutsättningar:

dels att Stockholms kommunfullmäktige senast den 30 juni 2017 godkänner detta Tilläggsavtal genom ett beslut som vinner laga kraft,

dels att Nackas kommunfullmäktige senast den 30 juni 2017 godkänner detta Tilläggsavtal genom ett beslut som vinner laga kraft,

dels att Solnas kommunfullmäktige senast den 30 juni 2017 godkänner detta Tilläggsavtal genom ett beslut som vinner laga kraft,

dels att Järfällas kommunfullmäktige senast den 30 juni 2017 godkänner detta Tilläggsavtal genom ett beslut som vinner laga kraft,

dels att Stockholms landstingsfullmäktige senast den 30 juni 2017 godkänner detta Tilläggsavtal genom ett beslut som vinner laga kraft,

dels att Staten undertecknar detta Tilläggsavtal samt att regeringen godkänner Tilläggsavtalet.

Detta Avtal är upprättat i sex likalydande exemplar varav Parterna tagit var sitt.

Stockholm

2013 års Stockholmsförhandling

Stockholms stad

Stockholms läns landsting

Nacka kommun

Solna stad

Järfälla kommun

Bilagor

Bilaga 1. Årliga investeringskostnader

Bilaga 2. Finansiering av infrastruktur

Bilaga 3. Betalningsplan

Bilaga 4. Kostnadsansvar

Bilaga 5. Bostadstillskott och återbetalning

Bilaga 6. Översiktliga tidplaner per projekt

Bilaga 1. Årliga investeringskostnader

Tabell: Årliga investeringskostnader
Miljoner kronor

	Utfall 2014	Utfall 2015	Prognos 2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
Nacka och söderort	67	242	405	611	879	1 369	1 610	1 767	1 819	1 813	1 700	736	181	13 200
Arenastaden	56	266	193	185	209	637	817	780	539	422	45	2		4 150
Barkarby	20	135	110	176	358	571	837	785	182	90	46			3 310
Totalt	144	644	707	972	1 446	2 577	3 263	3 332	2 540	2 325	1 791	739	181	20 660 *

Totalsumman 20 660 miljoner kronor baseras på prisnivå januari 2016. Totalsumman exklusive KPI-ökning motsvarar 20 581 miljoner kronor. Notera att Landstinget utöver finansieringen ovan ansvarar för att anskaffa fordon och depåer till en kostnad om 6 200 miljoner kronor (angivet i 2013 års prisnivå, januari).

Bilaga 2. Finansiering av infrastruktur

Tabell: Finansiering av infrastruktur per Part*
Miljoner kronor

Partfinansiering	Nacka och söderort	Arena-staden	Barkarby	Totalt
Staten	9 435	2 675	2 159	14 270
varav medfinansiering	3 000	125	700	3 825
varav trängselskatter	6 050	1 700	1 250	9 000
varav länsstyrelsen		825		825
varav kostnadstak	385	25	209	618
Stockholms läns landsting	429	264	265	958
varav medfinansiering	250	250	150	650
varav kostnadstak	179	14	115	309
Stockholms stad	2 445	604		3 050
varav medfinansiering	2 350	600		2 950
varav kostnadstak	95	4		100
Nacka kommun	891			891
varav medfinansiering	850			850
varav kostnadstak	41			41
Solna stad		607		607
varav medfinansiering		600		600
varav kostnadstak		7		7
Järfälla kommun			886	886
varav medfinansiering			800	800
varav kostnadstak			86	86
Totalt	13 200	4 150	3 310	20 660

* Totalsumman 20 660 miljoner kronor baseras på prisnivå januari 2016. Totalsumman exklusive KPI-ökning motsvarar 20 581 miljoner kronor. Notera att Landstinget utöver finansieringen ovan ansvarar för att anskaffa fordon och depåer till en kostnad om 6 200 miljoner kronor (angivet i 2013 års prisnivå, januari). Beroende på decimalavrundningar i tabellen stämmer inte alla summeringar exakt.

Bilaga 3. Betalningsplan

Tabell: Betalningsplan*
Miljoner kronor

	Fakturerat 2014	Fakturerat 2015	Fakturerat 2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
Statlig medfinansiering		133	21	50	0	88	268	655	932	1 377	626			4 150
Statlig medfinansiering (Intäkter för trängselskatt)			280	392	628	656	919	736	375	343	608	285	70	5 294
Statlig medfinansiering	0	133	300	443	628	744	1 187	1 392	1 307	1 720	1 234	285	70	9 444
Stockholms läns landsting	158	163	19	19	71	72	95	65	40	78	79	81	20	959
Förskottering landstinget för länsstyrelsen	28	38	46	96	139	139	121	80	78	59				825
Förskottering landstinget för staten						950	1 050							2 000
Stockholms läns landsting	186	201	64	115	210	1 161	1 266	145	118	137	79	81	20	3 784
Stockholms stad	257	354	120	51	219	242	319	261	164	321	328	333	82	3 050
Förskottering Stockholms stad								553	448					1 001
Stockholms stad	257	354	120	51	219	242	319	814	612	321	328	333	82	4 051
Nacka Kommun			20	18	68	98	143	122	75	147	150	40	10	891
Förskottering Nacka kommun								200	133					333
Nacka Kommun	0	0	20	18	68	98	143	322	208	147	150	40	10	1 224
Solna stad			20	62	148	158	119	73	28					607
Förskottering Solna stad								200	133					333
Solna stad	0	0	20	62	148	158	119	273	161					940
Järfälla kommun			40	84	172	174	229	187						886
Förskottering Järfälla kommun								200	133					333
Järfälla kommun	0	0	40	84	172	174	229	387	133					1 219
Totalt	442	688	564	772	1 446	2 577	3 263	3 332	2 540	2 325	1 791	739	181	20 660

* Totalsumman 20 660 miljoner kronor baseras på prisnivå januari 2016. Totalsumman exklusive KPI-ökning motsvarar 20 581 miljoner kronor. Beroende på decimalavrundningar i tabellen stämmer inte alla summeringar exakt.

Bilaga 4. Kostnadsansvar

Tabell: Kostnadsansvar**
Miljoner kronor

Kostnadsansvar enligt Stockholmsförhandlingen	Kungs- trädgården- Sofia/ Sofia-Nacka*	Sofia- Gullmars- plan	Odenplan- Hagastaden	Hagastaden- Arenastaden	Barkarby	Totalt
Staten	717	313	155	147	222	1 554
Stockholms läns landsting	334	146	92	85	122	779
Stockholms stad	157	111	68			336
Nacka kommun	97					97
Solna stad				68		68
Järfälla kommun					91	91
Totalt	1 305	570	315	300	435	2 925

* Delsträckorna har slagits ihop

** Beloppen avser 2013 års prisnivå, januari.

Bilaga 5. Bostadstillskott och återbetalning

Tabell: Bostadstillskott och återbetalning***
Miljoner kronor

	2023	2024	2025	2026	2027	2030	2031	2032	Totalt per part	Åtagande 2025	Åtagande 2026	Åtagande 2027	Totalt åtagande 2030	Totalt åtagande 2031	Totalt åtagande 2032
Återbetalning till kommun										Bostadstillskott* (lägenheter)	Bostadstillskott* (lägenheter)	Bostadstillskott* (lägenheter)	Bostadstillskott* (lägenheter)	Bostadstillskott* (lägenheter)	Bostadstillskott* (lägenheter)
Stockholms stad			500,5			500,5			1 001	32 400			45 900		
Nacka kommun			166,5			166,5			333	8 200			13 500		
Solna stad			166,5			166,5			333	3 200			4 500		
Järfälla kommun					166,5			166,5	333			9 900**			14 000**
Återbetalning till landsting															
Stockholms läns landsting (Länsplan)	245	280	300						825						
Stockholms läns landsting				1 000			1 000		2 000						
Summa	245	280	1 133,5	1 000	166,5	833,5	1 000	166,5	4 825						

* Bostadstillskott räknas som färdigställda bostäder, från 2014-01-01 till utgången av angivet år i tabellen, vars detaljplaner antas från och med 2014-01-01.

** Förutsätter fastighetsöverlåtelse i enlighet med punkt 3.3. i Delprojektavtal för tunnelbana till Järfälla/Barkarby.

*** Beloppen avser 2013 års prisnivå, januari.

Om berörd Parts åtagande ej kunnat genomföras enligt Avtalet vid respektive angiven tidpunkt för återbetalning av förskotterade medel ska Statens betalning ske så snart respektive berörd Parts åtagande uppfyllts. Förskotterade medel betalas dock under alla omständigheter ut av Staten till berörd Part senast 2035 för Stockholm, Nacka och Solna samt 2037 för Järfälla.

Översiktlig tidplan Tunnelbana till Arenastaden

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lokaliseringsutredningar												
Lokaliseringsutredning	■											
Fördjupad lokaliseringstudie (inklusive åtgärds- och optimeringsarbetet)			■									
Järnvägsplan och detaljplaner												
Projektering och framtagande av Järnvägsplan och detaljplaner inkl. miljökonsekvensbeskrivning	■											
Fastställelse och laga kraft					■							
Miljö tillstånd												
Utredningar och undersökningar till miljödomsönsökan, inlämning av önsökan	■											
Hantering i mark- och miljödomstolen och beslut om verkställighet				■								
Lantmäteri process												
						■						
Upphandling												
Arbetsstunlar					■							
Övriga entreprenader						■						
Produktion												
Arbetsstunlar					■							
Bergtunnlar						■						
Stomkomplettering och installationer							■					
BEST (Bana, El, Signal och Tele)									■			
Provdrift och myndighets godkännande												
										■		

Översiktlig tidplan Tunnelbana till Barkarby

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lokaliseringsutredningar												
Lokaliseringsutredning	■											
Fördjupad lokalisering (inklusive åtgärds- och optimeringsarbetet)		■										
Järnvägsplan och detaljplaner												
Projektering och framtagande av Järnvägsplan och detaljplaner inkl. miljökonsekvensbeskrivning	■											
Fastställelse och laga kraft					■							
Miljö tillstånd												
Utredningar och undersökningar till miljödomsöskan, inlämning av ansökan	■											
Hantering i mark- och miljödomstolen och beslut om verkställighet					■							
Lantmäteri process												
Upphandling												
Arbetstunnlar												
Övriga entreprenader												
Produktion												
Arbetstunnlar												
Bergtunnlar												
Stomkomplettering och installationer												
BEST (Bana, El, Signal och Tele)												
Provdrift och myndighetsgodkännande												

* Fastställande av servitutsavgränsning kan komma att ske efter trafikstart.

Genomförandeavtal

för tunnelbana till Nacka och söderort

1	INLEDNING	2
1.1	Bakgrund	2
1.2	Samverkan	2
1.3	Kommande avtal mellan Parterna	2
1.4	Kommande avtal med andra parter	2
2	OMFATTNING	2
3	TIDPLAN OCH EKONOMI	4
3.1	Tidplan	4
3.2	Ekonomi	4
4	FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GENOMFÖRANDE	5
4.1	Planer och tillstånd	5
4.1.1	Järnvägsplan	5
4.1.2	Detaljplaner	5
4.1.3	Miljötilstånd	5
4.1.4	Marklov, bygglov etc.	5
4.1.5	Övriga tillstånd och anmälningar	5
4.2	Principer för markanspråk m.m.	6
4.2.1	Tillfälligt markanspråk	6
4.2.2	Permanent markanspråk	6
4.2.3	Infiltrationsanläggningar, grundvattenrör m.m.	7
4.2.4	Masshantering	8
4.2.5	Träd och vegetation	8
4.2.6	Återställande	8
4.3	Övriga förutsättningar för genomförandet	8
4.3.1	Samordning mellan Parterna	8
4.3.2	Samordning med andra intressenter	8
4.3.3	Ersättningstrafik	8
4.3.4	Ledningar	9
4.3.5	Boende och verksamheter	9
4.3.6	Granskning och dokumentation	9
4.3.7	Kommunikation	9
5	VILLKOR	10
5.1	Avtalets giltighet	10
5.2	Ändringar i och tillägg till Avtalet samt Bestämmelses ogiltighet	10

Stockholms stad och Nacka kommun, nedan gemensamt kallade "**Kommunerna**", och Stockholms läns landsting, nedan kallad "**SLL**", gemensamt nedan kallade "**Parterna**", har under villkor som anges i avsnitt 5 nedan träffat följande genomförandeavtal ("**Avtalet**") för utbyggnad av tunnelbana till Nacka och söderort.

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund

Parterna har träffat avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling ("**Huvudavtalet**"). Enligt det avtalet och till avtalet hörande delprojektavtal ("**Delprojektavtal**") ska genomförandeavtal upprättas mellan landstinget och berörda kommuner inom respektive delprojekt.

Detta Avtal reglerar mellan Parterna genomförandet av utbyggnaden av tunnelbana till Nacka och söderort ("**Delprojektet**"). Avtalet bygger på, och är underordnat, Huvudavtalet och Delprojektavtalet. De regleringar som återfinns i de avtalen gäller således alltså, såvida inte annat uttryckligen har överenskommit mellan Parterna i detta Avtal.

1.2 Samverkan

För att nå Stockholmsöverenskommelsens mål om en snabb utbyggnad av tunnelbanenätet och ett kraftigt ökat bostadsbyggande krävs en fortsatt nära samverkan mellan Parterna i planerings- och utbyggnadsfasen. Samordningen är en förutsättning för att klara målen och leder till att bostäder i stationsnära lägen kan stå på plats i samband med att tunnelbanan tas i trafik vilket gynnar hållbara resmönster från start. Parterna är överens om att samverka och stödja varandra i genomförandet av projektet för att nå målen med utbyggnad av tunnelbana och ökat bostadsbyggande i enlighet med den tidplan som är satt. Detta kan ske t.ex. genom att i samförstånd hitta lösningar som möjliggör ett samutnyttjande av tunnelbanans skyddszon. För att inte försena Parternas åtaganden avseende bostadsbyggande och utbyggnad av tunnelbanan åtar sig Parterna att skyndsamt hantera frågor om skyddszonens nyttjande. Skyddszonens utbredning ska inte vara större än vad som krävs för att säkerställa den trafikala driften av tunnelbanan.

Parterna är överens om att informations-, erfarenhets- och kompetensutbyte är av central betydelse för att nå framgång. Parterna åtar sig i förhållande till varandra att lojalt och i god anda samverka för att infria Parternas avsikt vid ingående av detta Avtal.

1.3 Kommande avtal mellan Parterna

Detta avtal reglerar principer och är av övergripande karaktär. Parterna konstaterar att ytterligare och mer specifika avtal kommer att behöva träffas för tunnelbanans utbyggnad, såsom avtal avseende permanenta och tillfälliga markupplätelser.

1.4 Kommande avtal med andra parter

Separata avtal som behövs för genomförandet av Delprojektet kommer att tecknas med exempelvis fastighetsägare och ledningsägare. Separata avtal kan även behöva tecknas med huvudmän för andra närliggande projekt. SLL ansvarar som utgångspunkt för att sådana avtal kommer till stånd, dock ska Parterna vara varandra behjälpliga.

2 OMFATTNING

Omfattningen av Delprojektet utgår i huvudsak från de förslag till åtgärder och optimeringar som redovisas i rapporten Återrapportering av åtgärds- och optimeringsarbetet, juni 2016, och som innebär i stort bl.a.

- **Linjen:** Den nya spårsträckningen för tunnelbanan omfattar 11,6 km spårtunnel varav 2,3 km är dubbelspårstunnel. Spårsträckningen kommer att gå från befintlig tunnelbanestation vid Kungsträdgården via ny station vid Sofia på Södermalm till ny slutstation vid Nacka centrum. Spårsträckningen omfattar även en gren från ny station vid Sofia via befintlig tunnelbanestation Gullmarsplan till befintlig tunnelbana vid Sockenplan, varpå den befintliga gröna Hagsätralinjen blir en del av den blå linjen.
- **Station Sofia:** Stationen är belägen under Stigbergsparken och får en uppgång med en biljetthall belägen under mark i Stigbergsparken. Biljetthallen får två entréer placerade i parken.
- **Station Hammarby kanal:** Stationen byggs under Hammarby kanal och får två uppgångar, en norr respektive en söder om kanalen. Den norra biljetthallen med tillhörande entré placeras i den befintliga byggnaden på fastigheten Hamnvakten 7. Den södra biljetthallen placeras under mark och dess entré i en ny byggnad belägen i Lumaparken i anslutning till tvärbanan.
- **Station Sickla:** Stationen förläggs under Värmdövägen och får två uppgångar, en i den västra respektive en i den östra änden av plattformen. Den västra uppgången får en biljetthall och entré, vilka integreras i ett kommande stations- och kontorshus i anslutning till nya Tvärbanestationen Sickla. Den östra uppgången får en biljetthall belägen under Värmdövägen, med två entréer, norr respektive söder om Värmdövägen. Den södra entrén placeras i det så kallade "Galleriahuset" inom Sickla köp kvarter. Stationen blir en viktig trafikknutpunkt med Tunnelbana, Tvärbana, Saltsjöbana samt Värmdövägens och Sickla Industrivägs bilar och bussar.
- **Station Järsla:** Stationen förläggs norr om Värmdövägen. Biljetthall och entréer förläggs ovan mark vid den östra änden av plattformen.
- **Station Nacka Centrum:** Stationen placeras under Värmdöleden (väg 222) . Den västra uppgången får en biljetthall placerad i närheten av kommande bussterminal och Nacka Forum och får även en entré i den planerade stadsparken. Den östra uppgången med tillhörande biljetthall under mark placeras norr om Värmdöleden och får entré ovan mark samt en koppling till de framtida motorvägshållplatserna.
- **Station Gullmarsplan:** En ny plattform skapas under dagens station och kopplas samman med befintlig station Gullmarsplans biljetthall i söder. En ny uppgång med tillhörande biljetthall och stationsentré byggs i norr till kvarteret Mårtensdal och entrébyggnaden integreras i kommande bebyggelse. Den norra uppgången förutsätter en överenskommelse med den blivande fastighetsägaren. Stationen blir en bytespunkt mellan Grön och Blå linje, Tvärbanan och bussar.
- **Ny Station i Slakthusområdet:** Dagens befintliga stationer Globen och Enskede gård ersätts av en ny station i den centrala delen av slakthusområdet. Stationen får två uppgångar varav den norra får en biljetthall under mark vid kanten av det kommande "Norra entréorget" med en entré. Den södra uppgången får en biljetthall under den kommande "Centrala parken" och med två entréer.
- **Teknik:** Tunnelbanan byggs med enkel- respektive dubbelspårstunnlar i berg med intilliggande servicetunnel med tillhörande infartsvägar samt teknikutrymmen. Uppställningsspår efter Nacka centrum utformas så att de ej omöjliggör en förlängning till Orminge.

- **Ovanmarksanläggningar:** Nya anläggningar ovan jord för ventilation, brandgas, tryckutjämning och utrymning kommer bli placerade i anslutning till tunnelbaneanläggningen. Vid uppställningsspåren efter slutstationen Nacka C skapas en separat koppling till markytan, vilken mynnar i en ny servicebyggnad.
- **Arbets- och servicetunnlar:** Till anläggningen planeras sju arbetstunnlar varav tre permanentas till service- och räddningstunnlar efter färdigställande. Vid Sockenplan planeras en servicetunnel vilken kommer att utgöra accessväg under såväl byggtid som i permanent skede. Övriga arbetstunnlar kvarlämnas och kan komma att innehålla tekniska installationer.

Ändringar av betydelse ska i så stor utsträckning som möjligt beslutas i delprojektstyrelsen, i annat fall i styrelsen för Stockholmsöverenskommelsen.

Kollektivtrafiksystemet ska vara sammanhållet och samordnat och uppfylla resenärernas resbehov. Det innebär bl.a. att stationerna ska utformas enligt mål om "attraktiva resor" i det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Stationerna ska utformas så att resenären lätt ska känna igen sig genom en tydlig orienterbarhet. Flödena ska vara självklara och bekanta och miljön präglas av överblickbarhet som skapar känsla av trygghet. Schakt för ventilation, tryckutjämning etc. utgör en del av den helhet som utgör tunnelbaneanläggningen och dessa ska ha en utformning och en lokalisering som integrerar väl med omgivningen.

Möjligheten till omstigning mellan vägburen SL-trafik och tunnelbanan (t.ex. bussterminaler och busshållplatser) är en viktig förutsättning för den utbyggda tunnelbanans helhetsfunktion. Det åligger SLL att internt samordna utbyggnaden av omstigningspunkter.

3 TIDPLAN OCH EKONOMI

3.1 Tidplan

Parterna har enats om en tidplan med milstolpar gällande järnvägsplan, miljötillstånd, upphandling och byggstart enligt följande (exklusive tid för eventuella överklaganden).

Miljödom lagakraftvunnen	Q3-Q4 2018
Järnvägsplan lagakraftvunnen	Q3-Q4 2018
Start upphandling arbetstunnlar	Q3-Q4 2018
Byggstart första arbetstunneln	Q4 2018-Q1 2019
Byggtid	7-8 år

3.2 Ekonomi

Parterna har i ett särskilt tilläggsavtal till Huvudavtalet närmare reglerat ekonomiska frågor, inklusive uppdaterad betalningsplan, för tunnelbaneutbyggnaden.

Produktions- och byggherrekostnaderna för Delprojektet är beräknade till 13 200 miljoner kronor, i prisnivå januari 2016.

4 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GENOMFÖRANDE

4.1 Planer och tillstånd

4.1.1 Järnvägsplan

Utbyggnad av tunnelbanan ska planläggas med stöd av järnvägsplan, som SLL ansvarar för att ta fram. En järnvägsplan tas fram per Delprojekt. SLL ska verka för att järnvägsplanen fastställs av Trafikverket och vinner laga kraft i enlighet med tidplan.

Den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som tas fram till järnvägsplanen ska uppfylla de formella kraven för såväl MKB för järnvägsplan som MKB för detaljplan. Detta eftersom MKB:n, där så är möjligt, kommer att nyttjas i de detaljplaneärenden som Delprojektet aktualiserar.

4.1.2 Detaljplaner

Kommunerna ansvarar för att ta fram, ändra eller upphäva de detaljplaner och fastighetsplaner som krävs för att tunnelbanan med tillhörande anläggningar ska kunna byggas.

SLL ska svara för plankostnaderna med Projektmedel. Planavtal/plankostnadsavtal har upprättats mellan SLL och Kommunerna.

Målsättningen generellt hos Parterna är att sträva efter ett stort mått av samordning mellan järnvägsplanprocess och detaljplaneprocesser för att undvika dubbelarbete samt för att berörda fastighetsägare och andra intressenter inte ska tvingas bevaka onödigt många likartade planprocesser.

Parterna är överens om att samordnat planförfarande (eller förenklat planförfarande för planprocess som påbörjats före årsskiftet 2014/2015) ska tillämpas för detaljplaner/ändring av planer, när så är möjligt. Ett sådant samordnat planförfarande innebär följande.

- Samråd sker inom ramen för järnvägsplanen. Separat samråd för detaljplan krävs inte.
- Järnvägsplanens miljökonsekvensbeskrivning samutnyttjas genom att detaljplanerna hänvisar till den. Det behövs därmed ingen särskild miljökonsekvensbeskrivning för detaljplan.

Kommunerna ska verka för att samtliga planer för vilka man ansvarar antas och vinner laga kraft i enlighet med tidplan.

4.1.3 Miljötillstånd

SLL ansvarar för att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken. SLL ska verka för att erforderligt miljötillstånd erhålls i enlighet med tidplan.

4.1.4 Marklov, bygglov etc.

SLL ansvarar för att ansöka om de mark- och bygglov, eller övriga lov enligt plan- och bygglagen, som behövs för genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden. SLL ska samråda med Kommunerna om omfattningen av bygglovskrav för tunnelbanan. Parterna förbinder sig att – efter sådant samråd – ömsesidigt verka för att lov erhålls i huvudsaklig överensstämmelse med inlämnade ansökningshandlingar.

4.1.5 Övriga tillstånd och anmälningar

SLL ansvarar för att inhämta de tillstånd och dispenser som kan krävas för undersökningar och ingrepp i skyddade natur- eller kulturmiljöer.

SLL ansvarar även för att övriga tillstånd inhämtas såsom schaktlov, trafikanordningsplaner, polistillstånd för användande av allmän plats och dylikt.

4.2 Principer för markanspråk m.m.

I detta avsnitt regleras principer för tillfälligt och permanent markanspråk i fastigheter som ägs eller på annat sätt förfogas över av Kommunerna. Kommunerna ska verka för att samma principer även ska gälla fastigheter som ägs av eller upplåtits med tomträtt till bolag majoritetsägda av Kommunerna.

SLL ansvarar för att ta i anspråk mark, utrymme, rättigheter, anläggningar m.m. som behövs för att genomföra utbyggnaden av tunnelbanan och vidmakthålla tunnelbaneanläggningarna. Ersättningar som uppkommer i samband med markåtkomst m.m. enligt ovan finansieras med Projektmedel.

Parterna är överens om att upprätta separata avtal för att reglera erforderliga överlåtelser/upplåtelser när lokalisering av spårtunnlar, uppgångar, schakt, arbetsområden, resenärsservice m.m. beslutats.

Parterna är medvetna om att överenskommelser kan behöva träffas om markåtkomst med fastighetsägare eller tomträttsinnehavare, som inte är part i detta avtal. Detta kan komma att påverka Delprojektet.

4.2.1 Tillfälligt markanspråk

Arbetsområden och etableringsytor

Kommunerna ska i möjligaste mån upplåta erforderlig mark för arbetsområden och etableringsytor. Upplåtelsen ska vara vederlagsfri. SLL ska sträva efter att minimera utrymmena för etableringar i såväl tid som rum. Vid upplåtelse av allmän platsmark erfordras regelmässigt polistillstånd.

Mark för tillfällig vistelse

Kommunerna ska i möjligaste mån upplåta markområden till SLL för etablering av paviljonger för tillfällig vistelse för dem som störs av tunnelbanebygget. Markområdena bör ligga i närheten av de områden där dem som erbjuds nyttja paviljongerna normalt bor. Upplåtelsen av markområdena ska vara vederlagsfri. SLL ska lämna tillbaka samt återställa områdena så snart behovet av paviljonger inte längre finns.

Markundersökningar

Kommunerna medger att SLL får nyttja Kommunernas mark- och vattenområde för att utföra markundersökningar och installera grundvattenrör, utan ersättning. Samråd angående placering ska ske med Kommunerna. SLL ansvarar för att erforderliga myndighetstillstånd inhämtas. Parterna ska i så stor utsträckning som möjligt samverka kring mätdata och resultat från undersökningar enligt ovan, på så sätt att data och resultat görs tillgängliga för alla Parter.

SLL bekostar eventuell flytt av grundvattenrör och därtill sammanhängande kostnader. Kommunen ska i den mån det är möjligt tillhandahålla likvärdig plats.

4.2.2 Permanent markanspråk

Det permanenta markanspråket omfattar i huvudsak spårtunnlar med tillhörande anläggningar såsom uppgångar, rulltrappschakt, biljetthallar inklusive begränsade ytor för resenärsservice, ventilations- och tryckutjämningschakt, räddnings-, arbets- och servicetunnlar m.m., samt skydds-zoner. Områdena preciseras i järnvägsplan och detaljplan.

Upplåtelseform

Det permanenta markanspråket i mark som ägs av Kommunerna ska upplåtas till SLL med servitutsrätt, i första hand officialservitut och i andra hand avtals-servitut om inte annat avtalas. Servitut för utbyggnaden ska i första hand kopplas till av SLL ägda fastigheter. Om SLLs befintliga fastigheter inte kan användas som förmånsfastigheter åligger det Parterna att gemensamt och i samförstånd tillse att SLL erhåller en erforderlig och lämplig förmånsfastighet, till vilka servituten kan kopplas.

Servitutsbestämmelse

Servituten ska huvudsakligen ha följande innebörd.

Rätt att inom servitutsutrymmet anlägga, använda, underhålla och förnya anläggningar, byggnader, tunnlar, berggrum, schakt, skyddsanordningar och andra anordningar för tunnelbaneändamål och därtill kompletterande ändamål [ev. med exemplifierande tillägg "såsom ledningsförläggningar, resenärsservice av begränsad omfattning och skyltar"].

Ägaren av belastad fastighet får inte inom servitutsutrymmet, utan medgivande från ägaren av förmånsfastigheten, utföra schaktning, sprängning, pålning, borrarbete eller andra ingrepp eller arbeten. Avseende åtgärder inom skyddszonen ska sådant medgivande lämnas om utredning visar att åtgärden inte riskerar att skada förmånsfastighetens anläggningsbestånd och fulla användbarhet. Ägaren av förmånsfastigheten ska vid sådan utredning tillhandahålla tekniskt underlag utvisande de åtgärder som förmånsfastighetens ägare utfört inom skyddszonen samt annat tekniskt underlag gällande skyddszonen som ägaren har kännedom om och som är relevant för åtgärdens utförande.

Restriktionerna ovan inskränker inte ägaren av belastad fastighets rätt att bibehålla, använda, underhålla och i övrigt förvalta befintlig byggnad eller anläggning inom servitutsutrymmet. Sådana åtgärder måste dock anmälas till förmånsfastighetens ägare innan de utförs.

Ersättningsprincip

Områden och utrymmen som behövs för det permanenta markanspråket och som preciseras i järnvägsplanen ska upplåtas till SLL utan ersättning.

Fastighetsbildning

SLL ansöker om fastighetsbildning. Förrättningskostnaderna bekostas av Projektmedel. För framtagande av underlag för förrättningarna ansvarar SLL.

SLL äger inte utan Kommunernas medgivande ansöka om fastighetsbildningsåtgärd som innebär att mark som innehas av Kommunerna överförs till av SLL eller SL ägd fastighet.

Tomträtter

Om kommunägda fastigheter, upplåtna med tomträtt, helt eller delvis behöver tas i anspråk för permanent behov ska SLL ensam svara för inlösenförfarandet. Kostnaden finansieras med Projektmedel.

Kommunerna ska så långt möjligt verka för att fastighetsbildning kan ske i de tomträtter där Kommunerna, eller annan juridisk person som Kommunerna har ett väsentligt inflytande över, är tomträttshavare.

4.2.3 Infiltrationsanläggningar, grundvattenrör m.m.

Kommunerna ska om möjligt bistå SLL med erforderlig mark för infiltrationsanläggningar, grundvattenrör och anläggningar för bortledande av grundvatten. Parterna ska samråda angående anläggningarnas placering. SLL ska äga och driva anläggningarna. Upplåtelsen av marken ska ske utan ersättning.

Parterna ska i så stor utsträckning som möjligt samverka kring mätdata och resultat från undersökningar enligt ovan, på så sätt att data och resultat görs tillgängliga för alla Parter.

SLL bekostar eventuell flytt av grundvattenrör och därtill sammanhängande kostnader. Kommunen ska i den mån det är möjligt tillhandahålla likvärdig plats.

Om Kommunerna bedriver vattenverksamhet som påverkar samma grundvattenmagasin som den planerade tunnelbanan ska Parterna samverka avseende infiltrationen i området.

4.2.4 Masshantering

SLL har ansvaret för masshanteringen till följd av tunnelbaneutbyggnaden om inte annat avtalas med Kommunerna, dock ska Kommunerna om möjligt vara behjälpliga med att finna lämpliga platser för tillfällig lagring av massorna. Parterna ska gemensamt verka för att massorna i första hand kommer till användning i närområdet kring arbetstunnlarna.

SLL ansvarar för och bekostar med Projektmedel erforderlig sanering av förorenade massor vid byggandet av tunnelbanan.

4.2.5 Träd och vegetation

Innan byggstart ska Parterna gemensamt inspektera sådana träd och annan vegetation som ska bevaras och som kan beröras av genomförandet. Vid denna inspektion ska status och eventuella skyddsåtgärder för berörda träd och vegetation säkerställas.

4.2.6 Återställande

Det åligger SLL att med Projektmedel återställa alla tillfälligt nyttjade ytor, områden och anläggningar. Återställande ska ske till den standard som förelåg innan arbetena på platsen påbörjades om inte berörda Parter kommer överens om något annat. Projekteringen ska utföras i samråd med berörd Kommun och enligt Kommunens standard. De handlingar som ska ligga till grund för utförandet av respektive anläggning ska godkännas av berörd Kommun. Gemensam syn av berörda ytor ska göras dels innan arbetena påbörjas, dels vid återlämnande. Synen vid återlämnandet ska göras tidsmässigt i samband med slutbesiktningen av entreprenaden. SLL:s åtaganden beträffande återställande ska anses vara fullgjorda då Kommunen efter syn vid återlämnandet skriftligen godkänner och övertar respektive anläggning.

Om Kommunen begär ett annat återställande och kostnaden då överstiger värdet av återställande till ursprungligt skick, eller om Kommunens standard innebär samma resultat, ska Kommunen bekosta det överstigande värdet.

Arbetstunnlar

Alla arbetstunnlar, även de som endast används under byggtiden, tas i anspråk av SLL permanent. För de arbetstunnlar som ej ska användas i driftskedet gäller – om Parterna i det enskilda fallet inte kommer överens om annat – att tunnelmykning och mark utanför tunnelmykning tas i anspråk med tillfälligt markanspråk och återställs efter byggskedet.

4.3 Övriga förutsättningar för genomförandet

4.3.1 Samordning mellan Parterna

Samordning krävs mellan Parterna i gränssnitt mellan tunnelbaneanläggningen och befintlig, pågående eller planerad bebyggelse och anläggningar. Parterna ska arbeta för att precisera förutsättningar och restriktioner för tunnelbane- respektive bostadsutbyggnad för att på bästa sätt underlätta utbyggnaden för respektive Part.

4.3.2 Samordning med andra intressenter

Projektet genomförs i storstadsmiljö och i områden där exploatering pågår eller planeras och påverkar därmed många. Parterna ska mot den bakgrunden verka för en god samordning med sådana berörda intressen.

4.3.3 Ersättningstrafik

Det är av största vikt att samordning mellan Parterna sker kring planerad ersättningstrafik. Informationen till resenärerna om ersättningstrafik etc. ska vara mycket god.

4.3.4 Ledningar

Arbeten som berör eller på något sätt påverkar kommunala ledningar ska ske i nära samverkan med Kommunerna och med följande av Kommunernas ordinarie rutiner. Kommunerna ska verka för att Kommunernas avtal med ledningsägare kan nyttjas av SLL vid genomförandet av Delprojektet.

SLL ska träffa avtal med ledningsägarna och kostnaderna som är förenliga med detta ska belastas Projektmedel. För det fall Kommunen har anläggningsprojekt i anslutning till ledningsflytt som SLL ska utföra inom Projektet, ska SLL i samarbete med Kommunen samordna sådan ledningsflytt med Kommunens anläggningsprojekt.

4.3.5 Boende och verksamheter

SLL ska genomföra utbyggnaden av tunnelbanan på ett sådant sätt att störningarna på omgivningen begränsas.

4.3.5.1 Tillfällig vistelse

SLL ska erbjuda möjlighet till tillfällig vistelse till närboende, som under en viss tid under byggskedet förväntas att bli särskilt utsatta för störningar.

Kommunerna ska i möjligaste mån upplåta markområden till SLL för etablering av tillfälliga paviljonger, se ovan under rubriken Tillfälligt markanspråk.

Kommunerna ska verka för att lägenheter och lokaler som ägs av Kommunerna, eller av bolag majoritetsägda av Kommunerna, kan nyttjas av SLL för tillfällig vistelse.

4.3.5.2 Skadeståndersättningar

SLL ska vidta erforderliga skyddsåtgärder för att minimera omgivningsskador som följd av utbyggnaden av tunnelbanan.

SLL svarar med Projektmedel för samtliga ersättningskostnader för skador som är direkt relaterade till utbygganden av tunnelbanan gentemot tredje man.

Reglerna för skadeståndersättning återfinns huvudsakligen i miljöbalken.

4.3.6 Granskning och dokumentation

Respektive Part ansvarar för att genomföra överenskomna granskningar. Parterna ska komma överens om tidplan för granskningar. Det är av stor vikt att vid granskningar hålla överenskomna tider, sammanställa synpunkter på ett strukturerat sätt och inte lämna motsägelsefulla synpunkter, t.ex. från olika avdelningar i den egna organisationen.

Parterna ansvarar för att kvaliteten på egna upprättade handlingar är god. Alla handlingar, där så är relevant, ska vara märkta med referens- och höjdsystem.

4.3.7 Kommunikation

Det åligger Parterna att förankra och följa den gemensamma kommunikationsplattform som har tagits fram av parterna i Huvudavtalet.

För den aktuella Delsträckan ska SLL upprätta en kommunikationsplan, som förankras hos Parterna.

5 VILLKOR

5.1 Avtalets giltighet

Detta avtal träder i kraft först när följande krav är uppfyllda:

- att Landstingsfullmäktige i Stockholms läns landsting senast den 30 juni 2017 godkänner detta avtal genom beslut som vinner laga kraft,
- att Kommunfullmäktige i Stockholms stad senast den 30 juni 2017 godkänner detta avtal genom beslut som vinner laga kraft,
- att Kommunfullmäktige i Nacka kommun senast den 30 juni 2017 godkänner detta avtal genom beslut som vinner laga kraft,

Parterna är medvetna om att genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden förutsätter nödvändiga myndighetsbeslut såsom detaljplaner, järnvägsplan, miljötilstånd och godkännande av Transportstyrelsen. Myndighetsbesluten ska föregås av samråd med dem som berörs av åtgärderna. Parterna är även medvetna om att sakägare har rätt att anföra besvär mot beslut enligt för respektive process gällande lagstiftning. Vad som anges ovan gäller även kommunernas bostadsbyggande.

5.2 Ändringar i och tillägg till Avtalet samt Bestämmelses ogiltighet

Ändringar i och tillägg till Avtalet ska för att vara gällande ske i form av skriftliga tilläggsavtal.

För det fall bestämmelser i Avtalet helt eller delvis är ogiltiga ska inte Avtalet i sin helhet anses ogiltigt utan resterande delar av Avtalet ska fortsätta gälla. I den mån ogiltigheten väsentligen påverkar Parternas utbyte av eller prestation enligt Avtalet så ska i stället en skälig anpassning av Avtalet ske.

Detta Avtal har upprättats i tre (3) likalydande exemplar varav Parterna tagit var sitt.

[Ort:]
[Datum:]

För Stockholms stad
genom dess exploateringsnämnd

[Namnförtydligande:]

[Ort:]
[Datum:]

För Stockholms stad
genom dess trafiknämnd

[Namnförtydligande:]

[Ort:]
[Datum:]

För Nacka kommun

[Namnförtydligande:]

[Ort:]
[Datum:]

För Stockholms läns landsting

[Namnförtydligande:]

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 245

Dnr KFKS 2015/304-224

Överdäckning vid Nacka centrum - Principöverenskommelse om bytespunkt mm med Stockholms läns landsting och Trafikverket

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att ingå föreslaget genomförandeavtal för tunnelbanans utbyggnad till Nacka och Söderort, föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå föreslagen principöverenskommelse Nacka centrum's bytespunkt samt resultat av genomförd åtgärdsvalsstudie för samordnad trafikplanering centrala Nacka.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 9 maj 2016 att den fortsatta planeringen i centrala Nacka ska utgå ifrån att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltån byggs ut till fullständiga trafikplatser samt att trafikplats Nacka C stängs. Vidare ska planeringen utgå från en överdäckning och bussterminal i enlighet med förslaget i promemorian "Förstudie bussterminal och överdäckning i Nacka stad". En förutsättning för projekten är att avtal tecknas med Stockholms läns landsting och Trafikverket.

Detta beslut avser tecknandet av principöverenskommelse mellan Stockholms läns landsting (SLL), Nacka kommun och Staten genom Trafikverket avseende parternas ansvar gällande planering och finansiering av överdäckning, bussterminal, flytt av väg 222 samt trafikplatser. Innan erforderliga detaljplaner och vägplaner vinner laga kraft ska genomförande- och finansieringsavtal utifrån principöverenskommelsen träffas mellan parterna.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 30 november 2016
Principöverenskommelse daterat 2016-11-30

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Det är roligt att se detta projekt röra sig framåt. När avtalet skulle klubbas i fullmäktige valde vi att inte rösta för detta avtal då avtalet inte har ett takpris och därmed exponeras Nackabor för en onödig stor risk. Detta gjorde vi trots att vi är otroligt positivt inställda till både bussterminalsbygget och överdäckningen av Nacka centrum. Än så länge är projektet i sin linda och det är svårt att sja om hur kostnaderna kommer att förändras. Vi kommer fortsatt att granska kostnadsutvecklingen med stort intresse för att efter bästa förmåga och nuvarande läge hantera denna haltande del i avtalet. Framförallt ser vi framemot att projektet fortskrider och erbjuder Nackaborna värdefulla möjligheter till kollektivtrafik och livskvalitet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Överdäckning vid Nacka centrum - Principöverenskommelse om bytespunkt mm med Stockholms läns landsting och Trafikverket

Förslag till beslut

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att ingå föreslaget genomförandeavtal för tunnelbanans utbyggnad till Nacka och Söderort, föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå föreslagen principöverenskommelse Nacka centrum's bytespunkt samt resultat av genomförd åtgärdsvalsstudie för samordnad trafikplanering centrala Nacka.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 9 maj 2016 att den fortsatta planeringen i centrala Nacka ska utgå ifrån att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltån byggs ut till fullständiga trafikplatser samt att trafikplats Nacka C stängs. Vidare ska planeringen utgå från en överdäckning och bussterminal i enlighet med förslaget i promemorian "Förstudie bussterminal och överdäckning i Nacka stad". En förutsättning för projekten är att avtal tecknas med Stockholms läns landsting och Trafikverket.

Detta beslut avser tecknandet av principöverenskommelse mellan Stockholms läns landsting (SLL), Nacka kommun och Staten genom Trafikverket avseende parternas ansvar gällande planering och finansiering av överdäckning, bussterminal, flytt av väg 222 samt trafikplatser. Innan erforderliga detaljplaner och vägplaner vinner laga kraft ska genomförande- och finansieringsavtal utifrån principöverenskommelsen träffas mellan parterna.

Ärendet

Den 7 januari 2014 undertecknades ett avtal mellan Staten, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun om utbyggnad av ny tunnelbana och till tunnelbanan kopplad bostadsbebyggelse kallad Stockholmsförhandlingens Huvudavtal (Huvudavtalet). I Huvudavtalet fastslås att för

delsträcka Nacka ska Nacka kommun tillsammans med SLL jämnt dela på kostnaden för att möjliggöra omstigning mellan vägburen SL-trafik och tunnelbanan. Tidigare har också en överenskommelse, kallad Överenskommelse om trafikering i Ostsektorn, tecknats mellan SLL, Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun enligt vilken deltagande parter är överens om utbyggnad och finansiering av framtida bussterminallösningar för ostsektorn, i Slussen och Nacka C.

Kommunstyrelsen beslutade den 9 maj 2016 att den fortsatta planeringen i centrala Nacka ska utgå från att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltán byggs ut till fullständiga trafikplatser samt att trafikplats Nacka stängs. Vidare ska planeringen utgå från en överdäckning och bussterminal i enlighet med förslaget i promemorian "Förstudie bussterminal och överdäckning i Nacka stad". Enligt beslutet är en förutsättning för projekten att avtal tecknas med Stockholms läns landsting och Trafikverket.

Detta beslut avser tecknandet av principöverenskommelse mellan Stockholms läns landsting (SLL), Nacka kommun och Staten genom Trafikverket. Syftet med principöverenskommelsen är att på en övergripande nivå reglera ett antal principiella grundförutsättningar avseende parternas ansvar gällande planering och finansiering av överdäckning, bussterminal, flytt av väg 222 samt trafikplatser. Innan erforderliga detaljplaner och vägplaner vinner laga kraft ska genomförande- och finansieringsavtal utifrån principöverenskommelsen träffas mellan parterna.

Ekonomiska konsekvenser

En överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn är tecknat mellan Stockholms läns landsting (SLL), Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun. Enligt överenskommelsen ska investeringen för bussterminal vid Nacka centrum fördelas 50/50 mellan SLL och Nacka kommun. Varken trafikplatserna eller bussterminalen finns med i gällande länsplan. Principöverenskommelsen reglerar att parterna ska verka för att få med dessa i kommande länsplan.

I detta tidiga skede uppskattas kostnaderna för projektet till 2000–2300 miljoner kronor, vilket innefattar nya trafikplatser, nya lokalgator, bussterminal och överdäckning. Principöverenskommelsen reglerar på en övergripande nivå ett antal principiella grundförutsättningar avseende parternas ansvar gällande finansiering. Trafikverket har inga medel för åtgärderna men kommer att föra fram trafikplatserna i arbetet med revidering av kommande länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län för att erhålla finansiering för dem. Detta regleras i ett separat finansieringsavtal (KF 2016-09-12). Som en följd av projektet tillskapas nya byggrätter. Värdet för dessa uppskattas till 500-900 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Värmdöleden är idag en barriär i centrala Nacka. Genom att stänga trafikplats Nacka och överdäcka Värmdöleden kommer möjligheterna för barn att röra sig mellan stadsdelarna till idrottsplatser, skolor och gymnasium att bli enklare och upplevas som tryggare.

Med en effektiv bytespunkt nära gymnasium, skola, idrottsplatser, bibliotek etc. kommer möjligheterna för barn att resa till och från centrala Nacka att stärkas. Stor vikt kommer även att läggas på möjligheten att cykla till och från T-banan och bussterminalen.

Bilagor

Principöverenskommelse daterat 2016-11-30

Ulf Crichton
Exploateringschef

Anna Ahlberg
Projektchef

Mellan Stockholms läns landsting org.nr: 232100–0016 genom Förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT) och Trafikförvaltningen (TF) samt AB Storstockholms Lokaltrafik org.nr: 556013–0683 (AB SL) nedan gemensamt kallade SLL, Nacka kommun org.nr: 212000-0167 nedan kallad Nacka och Staten genom Trafikverket region Stockholm org.nr: 202100-6297 nedan kallad Trafikverket, nedan gemensamt kallade Parterna, har träffats följande

Principöverenskommelse avseende Nacka centrums bytespunkt samt resultat av genomförd åtgärdsvalsstudie för samordnad trafikplanering centrala Nacka

1 Bakgrund

Den 7 januari 2014 undertecknades ett avtal mellan Staten, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun om utbyggnad av ny tunnelbana och till tunnelbanan kopplad bostadsbebyggelse kallad **Stockholmsförhandlingens Huvudavtal** (Huvudavtalet).

SLL har genom FUT ansvaret för planering och utbyggnad av den nya tunnelbanan med tillhörande anläggningar medan respektive kommun ansvarar för bostadsbebyggelsen. Vidare fastslås i Huvudavtalet att för delsträcka Nacka ska Nacka kommun tillsammans med SLL jämnt dela på kostnaden för att möjliggöra omstigning mellan vägburen SL-trafik och tunnelbanan. För att tydligare precisera innehållet i Huvudavtalet kommer genomförandeavtal för utbyggnad av tunnelbana tecknas mellan SLL och berörda kommuner.

Tidigare har också en överenskommelse, kallad **Överenskommelse om trafikering i Ostsektorn**, tecknats mellan SLL, Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun enligt vilken deltagande parter är överens om utbyggnad och finansiering av framtida bussterminallösningar för ostsektorn, i Slussen och Nacka C.

Lokaliseringen av ny bussterminal i Nacka C har lagts fast efter att SLLs (TF) utredning med syfte att ”*finna ett optimalt läge för bussterminalen vid Nacka C i anslutning till den kommande tunnelbanestationen för att därmed skapa en attraktiv bytespunkt*” och Nackas förstudie med syfte att ”*utreda förutsättningarna för en överdäckning av en del av Värmdöleden och en ny bussterminal*”, båda har kommit fram till samma lokaliseringsförslag. Lokaliseringen innebär att bussterminalen förläggs i direktanslutning till den nya tunnelbanan, mellan en flyttad väg 222 och Nacka Forum.

En konsekvens av placering och val av bussterminal medför att del av väg 222 måste flyttas i sidled jämfört med dagens vägsträckning. Flytten av väg 222 innebär även produktionstekniska fördelar samt färre störningar för trafiken på väg 222 under byggtiden för överdäckningen och den nya bussterminalen.

Nacka, SLL (TF) och Trafikverket har gemensamt tagit fram en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) i syfte att med utgångspunkt från bl a en överdäckning i anslutning till väg 222 och en bussterminal som ansluter till tunnelbanan analysera hur trafiksystemet ska fungera med en planerad bebyggelseutveckling i centrala Nacka. Resultatet av denna ÅVS är ett förslag om att arbeta vidare med ÅVS:ens alternativ B, bifogas inte, vilket bland annat innebär fullständigt utbyggda trafikplatser för Kvarnholmen och Skvaltan samt att trafikplats Nacka C avvecklas.

2 Omfattning och syfte

Parternas syfte med denna principöverenskommelse är att på en övergripande nivå reglera ett antal principiella grundförutsättningar avseende parternas ansvar gällande planering och finansiering av ett antal åtgärder. Överenskommelsen ska även på en övergripande nivå tydliggöra omfattningen av, funktioner för, gränssnitt och samband mellan dessa åtgärder.

Parterna är väl medvetna om att det i samband med tecknandet av denna överenskommelse är alldeles för tidigt för att i detalj reglera hur åtgärderna ska finansieras och genomföras. Hur detta ska ske kommer att detaljeras i kommande genomförande- och finansieringsavtal. Parterna är också ense om att innan erforderliga detaljplaner och vägplaner vinner laga kraft ska genomförande- och finansieringsavtal utifrån denna överenskommelse träffas mellan parterna.

De åtgärder som regleras i denna principöverenskommelse är (för en närmare definition av omfattning av respektive åtgärd hänvisas till Kap 3 Definition och beskrivningar nedan):

Överdäckning,

Bussterminal,

Flytt av väg 222,

Trafikplatser

Vidare behöver viktigare beroenden mellan i denna överenskommelse reglerade åtgärder och angränsande projekt beskrivas och beaktas i arbetet. De angränsande projekten omfattas av utbyggnaden av ny tunnelbana, bebyggelse och park samt andra anläggningar ovanpå överdäckning, angränsande ny bebyggelse, åtgärder utöver gemensamma åtgärder enligt ÅVS t ex utformningen av det lokala trafiksystemet i Nacka inklusive mobility managementåtgärder samt trafikplats Skogalund.

En viktig slutsats i ÅVS-arbetet är bland annat att all reseefterfrågan i vägsystemet inte kan tillgodoses i samband med utbyggd bostadsbebyggelse i enlighet med Huvudavtalet. Parterna är därför medvetna om vikten av fortsatt utredning- och genomförande av mobility managementåtgärder samt andra åtgärder för att förbättra framkomligheten för gång och cykel samt kollektivtrafik.

3 Definitioner och beskrivningar

I denna principöverenskommelse ska följande begrepp ha den innebörd och omfattning som anges nedan:

- Bytespunkt:** avser en knutpunkt för kollektivtrafiken med anslutande vägnät med god framkomlighet för kollektivtrafik och övriga funktioner såsom; kiss and ride, taxi, cykelparkering.
- Överenskommelse:** avser denna principöverenskommelse inklusive bilagor 1-4.
- Åtgärder:** avser överdäckning, bussterminal, flytt av väg 222 och trafikplatser samt därmed sammanhängande anläggningar, anordningar och provisorier, Bilaga 1.
- Överdäckning:** avser överdäckning med grundläggning, stomme, bjälklag ovan bussterminal, biljetthall för tunnelbana samt vägtunnlar* för väg 222, Bilaga 2 och 3.
* Vägtunnlar: Tunnel under överdäckning med tillhörande väganordningar, ytskikt med erforderligt brandskydd, installationer och teknikutrymmen samt eventuella utrymningsvägar. Västgående tunneldel ska rymma fyra körfält varav ett för kollektivtrafik. Östgående tunneldel ska rymma tre körfält. Vägtunneldel invid bussterminal ska rymma ett körfält för busstrafiken med tillhörande hållplatslägen.
- Bussterminal:** avser ny bussterminal med dels ytor för resenärer och dels ytor för busstrafiken. Resenärsytor innefattar tillhörande servicefunktioner såsom toaletter, sittbänkar och trygghetsrum, men även för verksamheten nödvändiga tekniska utrymmen och system samt biljettkurer. Ytor för busstrafiken innefattar av- och påstigningsytor, tidsregleringsplatser, vändmöjligheter, platser för annan behörig trafik. En "bussterminal" omfattar även pauslokaler samt ytor mellan resenärsytor och hållplatser, Bilaga 2 och 3.
- Flytt av väg 222:** avser flytt av väg 222 samt motorvägshållplatser*, Bilaga 1 och 3.
* Motorvägshållplatser: Hållplats anläggs utmed väg 222 i västgående riktning. I östgående riktning förläggs hållplatsen i direkt anslutning till ny bussterminal. Till motorvägshållplatser hör även av- och påfartsramper mellan hållplatser och väg 222.
- Trafikplatser:** avser ersättande av trafikplats Nacka med ny trafikplats Kvarnholmen med östgående av- och påfartsramper och två cirkulationsplatser, ny trafikplats Skvaltån med två cirkulationsplatser och ny lokalvägskoppling till Skönviksvägen samt ett nytt västgående fjärde körfält från trafikplats Skvaltån t.o.m fd trafikplats Nacka på väg 222, Bilaga 1.

4 Samverkan

Parterna förbinder sig i och med denna överenskommelse att ta ansvar för sitt deltagande i enlighet med överenskommelsen samt att aktivt delta i och effektivt bidra till att överenskommelsens åtgärder respektive dess beroenden till angränsande projekt erhåller bästa möjliga lösningar utifrån ett stads-, trafik- samt kollektivtrafikperspektiv samtidigt som de kan fortlöpa enligt tidplan och budget.

5 Planering, projektering och utbyggnad

Parterna är i och med denna överenskommelse ense om ett antal viktigare principer i samarbetet innebärande att:

Parternas egna interna processer för beslut och politisk beredning ska följas och respekteras av övriga parter. Parterna behöver därför redan i ett tidigt skede se över vilka tider och beslutspunkter som gäller inom respektive parts organisation.

Framtagandet av handlingar ska följa tillämpliga och vid tiden gällande lagar samt tillämpliga regelverk i respektive parts organisation. Framtagandet av handlingar ska också följa de processer och krav på redovisning som gäller inom respektive parts organisation.

Nacka ansvarar för att leda och samordna arbetet med framtagandet av detaljplaner, underlagsmaterial och stödjande handlingar till vägplan för flytt av väg 222, i en omfattning som ska överenskommas mellan Trafikverket och Nacka, samt handlingar för överdäckning och bussterminal.

SLL (TF) förbinder sig att leda och samordna arbetet med kravställning på och granskning av handlingar för bussterminal.

Trafikverket ansvarar för planläggningsprocess för flytt av väg 222. Trafikverket ansvarar vidare för och ska utföra samtliga myndighetsutövande delar i planläggningsprocessen. Trafikverket ska även leda och samordna arbete med kravställning och granskning av underlagsmaterial och stödjande handlingar som Nacka ska ta fram i en omfattning som ska överenskommas mellan Trafikverket och Nacka

Trafikverket ansvarar för att leda och samordna arbetet med framtagande av handlingar enligt väglagen för trafikplatser inklusive formell hantering rörande indragning av trafikplats Nacka.

Nackas insyn och deltagande i Trafikverkets arbete med framtagande av vägplaner för trafikplatser ska hanteras i enlighet med separat upprättat finansieringsavtal, Bilaga 4.

I planeringen av utbyggnaden för åtgärderna behöver eventuella konsekvenser för gc-, kollektiv samt biltrafik beaktas varför utbyggnaden/utbyggnaderna ska planeras så att eventuell påverkan för dessa delar minimeras samtidigt som utbyggnaden/utbyggnaderna kan bedrivas så rationellt och kostnadseffektivt som möjligt. Bl a ska framkomligheten för kollektiv- och biltrafik på väg 222 prioriteras samt regionala beslut om skyddsklassade vägar gälla. Vidare ska Trafikplats Skogalund finnas kvar och säkerställas i sin funktion för kollektivtrafiken.

6 *Ägande inklusive framtida drift och underhåll samt markåtkomst*

Parterna ska i kommande finansierings- och genomförandeavtal dels reglera ägandet inklusive framtida drift och underhåll för anläggningar ingående i åtgärderna samt dels reglera hur mark och utrymmen som respektive part äger/förfogar över ska överlätas eller upplätas för anläggningar ingående i åtgärderna.

Parterna är i och med denna överenskommelse däremot ense om att följande viktigare principer ska gälla:

- 1) Ansvaret för reinvestering samt drift och underhåll följer generellt ägandet om inget annat avtalas.
- 2) Nacka ska äga samt ansvara för drift och underhåll av överdäckningen exklusive vägtunnel enligt punkt 6 nedan.
- 3) Utrymme för bussterminal uppläts med officialservitut till SLL (AB SL) om inte annat avtalas. Servitutet avgränsas till ca 5 cm in från liv i för bussterminalen omslutande väggar, tak samt köryta. Om AB SLs befintliga fastigheter inte kan användas som förmånsfastighet åligger det parterna att gemensamt och i samförstånd tillse att AB SL erhåller en erforderlig och lämplig förmånsfastighet, till vilket servitut kan kopplas.

SLL (TF) ska äga samt ansvara för drift och underhåll av till för bussterminalen erforderliga stomkompletteringar, beläggningar och ytskikt, installationer samt utrustningar.

- 4) Bussterminalens rätt att nyttja tunnelbanans entréer, biljetthall samt förbindelsevägar mellan gatuplan och bussterminal för resenärer ska säkras på lämpligt sätt.
- 5) Trafikverket och Nacka ska sinsemellan överlåta respektive upplåta erforderlig mark för överdäckning respektive för ny sträckning av väg 222. Överlåtelser och eventuella ekonomiska regleringar ska baseras på vedertagna principer innebärande bl a marknadsvärde utifrån planerat ändamål beaktat skäliga kostnader för att göra marken användbar för planerat ändamål enligt normal hantering i respektive parts organisation, för Trafikverkets del Förordning (1996:1190) om överlåtelse av Statens fasta egendom samt för Nackas del *Program för markanvändning med riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal, försäljning och köp av fastigheter*.
- 6) Trafikverket ska vara väghållare för väg 222 inklusive vägtunnlar, samt motorväghållplatser. Ansvaret för drift och underhåll följer väghållaransvaret om inget annat överenskommes mellan parterna.

För nya trafikplatser med tillhörande av- och påfartsramper ska Trafikverket och Nacka fortsatt vara väghållare enligt nuvarande ansvarsförhållande vad avser kommunala respektive statliga anläggningar. Ansvaret för drift och underhåll följer väghållaransvaret.

- 7) Intrång på privata fastigheter ska undvikas om så är möjligt. I det fall intrång ändå krävs så regleras det i normalfallet inom väg- eller detaljplanprocesser.
- 8) Under utbyggnadstiden av åtgärderna förbinder sig parterna, i det fall part är ägare av berörd mark, att tillfälligt upplåta denna mark vederlagsfritt. Detta gäller också vid etablering av bodar och upplagsplats mm beroende av utbyggnad/utbyggnaderna av åtgärderna.

7 Tidplan

Parterna är i och med denna överenskommelse i huvudsak ense om nedanstående måltidpunkter för en samordnad planering, projektering och utbyggnad av åtgärderna samt i relation till angränsande projekt. Parterna är dock medvetna om att processer för detaljplaner, vägplaner samt interna beslutsprocesser kan medföra förändring av överenskomna måltidpunkter.

<i>Dec 2016</i>	<i>Projektbeställningar inom respektive berörd parts organisation</i>
<i>2017–2019</i>	<i>Detaljplan/-er och andra handlingar för överdäckning inkl bussterminal samt detaljplaner för trafikplatserna upprättas samordnat med vägplaner för trafikplatserna mm med mål att antas/fastställas under 2019</i>
<i>2017 – 2019</i>	<i>Vägplaner och andra handlingar för trafikplatserna samt för flytt av väg 222 upprättas samordnat med erforderliga detaljplaner med mål att vägplanerna antas/fastställas under 2019</i>
<i>2017 – 2019</i>	<i>För respektive åtgärd erforderliga beslut i respektive parts organisation</i>
<i>Våren 2016 – 2017</i>	<i>Förhandlingar med berörda parter t ex staten om delfinansiering av tillämpliga åtgärder</i>
<i>2017–2019</i>	<i>Genomförande- och finansieringsavtal förhandlas och tecknas</i>
<i>2019–2020</i>	<i>Produktionsstarter av åtgärder</i>
<i>2026</i>	<i>Samtliga åtgärder färdigställda</i>

8 Finansiering

Parterna är i och med denna överenskommelse ense om att verka för att finansieringen av åtgärderna, men också för eventuella erforderliga beroenden till angränsande projekt, säkras i respektive parts organisation.

Nacka och SLL (TF) ska gemensamt också verka för att erhålla maximal medfinansiering t ex statlig där så är möjligt.

Trafikverket ska ta fram erforderligt underlag till Länsstyrelsen för att Länsstyrelsen ska kunna ta ställning till trafikplatser vid kommande revidering av Länsplan.

Det eventuellt utökade ansvaret för finansiering, till följd av att statlig medfinansiering ej erhålls alternativt minskas eller om trafikplatserna inte kommer att omfattas av kommande länsplan, ska följa parternas principer om finansieringen av åtgärder enligt punkt 1–5 nedan.

För utbyggnad av åtgärderna har en tidig total kalkyl tagits fram, bifogas inte. Parterna är medvetna om att kalkylen är mycket tidig och framtagen utifrån de förutsättningar som gällde vid tiden för framtagandet. Förutsättningarna kan därför komma att förändras i ett senare skede.

I det fortsatta arbetet inför tecknande av finansierings- och genomförandeavtal ska kalkylen förfinas och delas upp på åtgärderna:

Överdäckning,

Bussterminal,

Flytt av väg 222,

Trafikplatser

Parterna ska i kommande finansierings- och genomförandeavtal reglera finansieringen av åtgärderna i detalj. Parterna är däremot i och med denna överenskommelse ense om att principerna för finansieringen av åtgärderna gällande planering, projektering och utbyggnad (omfattningen för respektive åtgärd framgår av Kap 3 Definitioner och beskrivningar) innebär att:

- 1) Överdäckningen finansieras av Nacka inklusive de bärande konstruktioner inom bussterminalen som uteslutande erfordras till följd av ovanpåliggande park, anläggningar och bebyggelse.
- 2) Bussterminal finansieras gemensamt av Nacka och SLL (TF) med 50 % vardera enligt tidigare tecknat avtal "Överenskommelse om trafikering i Ostsektorn". I kostnaden för bussterminal ska också ingå de kostnader som exklusivt är bussterminalens andel av kostnaden för flytt av väg 222. Denna kostnad ska preciseras i ett senare skede så att ett eventuellt fast belopp för SLLs (TF) åtagande kan fastställas.
- 3) Flytt av väg 222, exklusive den del som beror av ny bussterminal enligt pkt 2 ovan, finansieras av Nacka.

Ställer Trafikverket krav på funktionen för väg 222 inklusive vägtunnlar utöver vad som föranleds av myndighetskrav eller av Trafikverkets kravställande dokument och vedertagen praxis så ansvarar Trafikverket ensam för denna kostnadsökning.

- 4) Finansieringen för framtagande av vägplaner för trafikplatserna regleras mellan Trafikverket och Nacka enligt separat upprättat finansieringsavtal, Bilaga 4.

Av finansieringsavtalet följer, i det fall trafikplatserna blir finansierade genom kommande Länsplan och när rådighet till detta ges, att Trafikverket ska kompensera Nacka i den omfattning länsplanen medger för de kostnader som Nacka har haft med anledning av framtagandet av vägplanerna.

Parterna är medvetna om att i det fall trafikplatserna inte kommer att omfattas av kommande Länsplan så ska annan part än Trafikverket vara ansvarig för finansieringen av trafikplatsernas produktion. Vidare är parterna medvetna om att vägplanerna för trafikplatserna inte kommer att kunna fastställas utan att finansiering för produktion är säkerställd.

Kostnader för avveckling och rivning av trafikplats Nacka C finansieras av Nacka eller av Nacka utsedd annan part som inte är part i denna överenskommelse.

- 5) Finansiering av eventuell fördyrad drift och underhåll med anledning av förläggning av väg 222 i vägtunnlar ska överenskommas och regleras mellan parterna i samband med kommande finansierings- och genomförandeavtal.

Parterna är också ense om att respektive parts kostnader för arbete och utlägg för tiden innan tecknandet av denna överenskommelse finansieras av respektive part själva om inte annat sägs i denna överenskommelse. I syfte att minska påverkan på övergripande tidsplan har däremot Trafikverket vid undertecknande av denna överenskommelse redan påbörjat arbetet med framtagande av vägplaner i den omfattning som är möjlig utan lagakraftvunna avtal om finansiering samt specialiststöd för framtagande av 3D-modell. Trafikverket har rätt att fakturera Nacka dessa kostnader.

Kostnader från och med undertecknandet av denna överenskommelse för utredningsarbete, framtagande av handlingar, vägplan- och planprocesser mm till följd av åtgärderna finansieras utifrån principer enligt punkt 1-4 ovan. Respektive part ansvarar, om inget annat sägs i denna överenskommelse, själv för kostnader hänförliga till egen tid och som ej omfattas av arbetet enligt punkt 1-4 ovan.

I det fall handlingar och annat material mm kan utnyttjas av annan part i arbetet med och för åtgärderna ska kostnaden fördelas utifrån respektive parts nytta av handlingarna och materialet. Eventuella avvikelser från denna finansieringsprincip beslutas från fall till fall av berörda parter.

Respektive part fakturerar annan part de kostnader som man har rätt till ersättning för. Trafikverket fakturerar Nacka kostnader för framtagande av vägplaner. Till faktura ska bifogas beskrivning av arbetets art samt vid behov nedlagd tid, timkostnad etc. Ersättningen ska erläggas inom 30 dagar. Inga administrativa påslag ska påföras fakturan.

9 Organisation

För att möjliggöra en samordnad utbyggnad av åtgärderna, i tid och till en prognostiserad kostnad, krävs att parterna bemannar egna respektive gemensamma organisationer med resurser i den omfattning som krävs för att genomföra åtgärderna.

Parterna ska verka för att samutnyttja planeringsresurser i arbetet med väg- och detaljplaner samt bruka de möjligheter som ges i respektive lagstiftning till samordning av processerna.

Parterna är i och med denna överenskommelse ense om att samarbetet fram till tecknandet av ett finansierings- och genomförandeavtal i huvudsak ska ske enligt följande:

- 1) En partssammansatt samordningsgrupp med ansvar för att de olika projektgruppernas arbete enligt bland annat punkt 5 ovan bedrivs samordnat. Alla parter ska ha lika stort mandat i samordningsgruppen.
- 2) En projektgrupp bestående av Nacka och SLL med ansvar för framtagande av detaljplaner och andra handlingar för överdäckning och bussterminal samt framtagande av underlagsmaterial och stödjande handlingar till vägplan för flytt av väg 222 i en omfattning som ska överenskommas mellan Trafikverket och Nacka.

- 3) Projektgrupper bestående av Trafikverket med ansvar för planlägningsprocess för trafikplatser och flytt av väg 222. Projektgrupp för trafikplatser ansvarar för framtagande av samtliga handlingar som erfordras för planlägningsprocessen för denna. Projektgrupp för flytt av väg 222 ansvarar för all myndighetsutövning samt för kravställning och granskning av underlagsmaterial och stödande handlingar som Nacka ska ta fram i enlighet med punkt 2 ovan.
- 4) Underordnat respektive projektgrupp kan det komma att bildas delprojektgrupper för bland annat plan- och tillståndprocesser samt framtagande av handlingar.

Parterna ska vidare gemensamt verka för att allmänheten får den information som behövs i samband med planering och genomförandet av respektive utbyggnad. Nacka har dock huvudansvaret och ska t ex upprätta en kommunikationsplan i samråd med övriga parter.

10 Ändringar och tillägg

Ändringar av och tillägg till denna överenskommelse ska upprättas skriftligen och undertecknas av samtliga parter.

11 Överlåtelse

Överenskommelsen får inte av endera part överlätas på annan utan de andra parternas skriftliga medgivande.

12 Giltighet

Ovanstående överenskommelsens giltighet förutsätter:

att Nackas kommunfullmäktige godkänner överenskommelsen senast 2017-02-28.

att SLL på behörig nivå godkänner överenskommelsen senast 2017-02-28.

Vidare är parterna medvetna om att Nackas och Trafikverkets beslutande organ beslutar om att anta detaljplan respektive vägplan.

.....

Denna överenskommelse är upprättat i tre (3) likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Stockholm den / 2017

Nacka den / 2017

För Stockholms läns landsting

För Nacka kommun

Anne Rundquist
Tf Landstingsdirektör

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Stockholm den / 2017

För Trafikverket

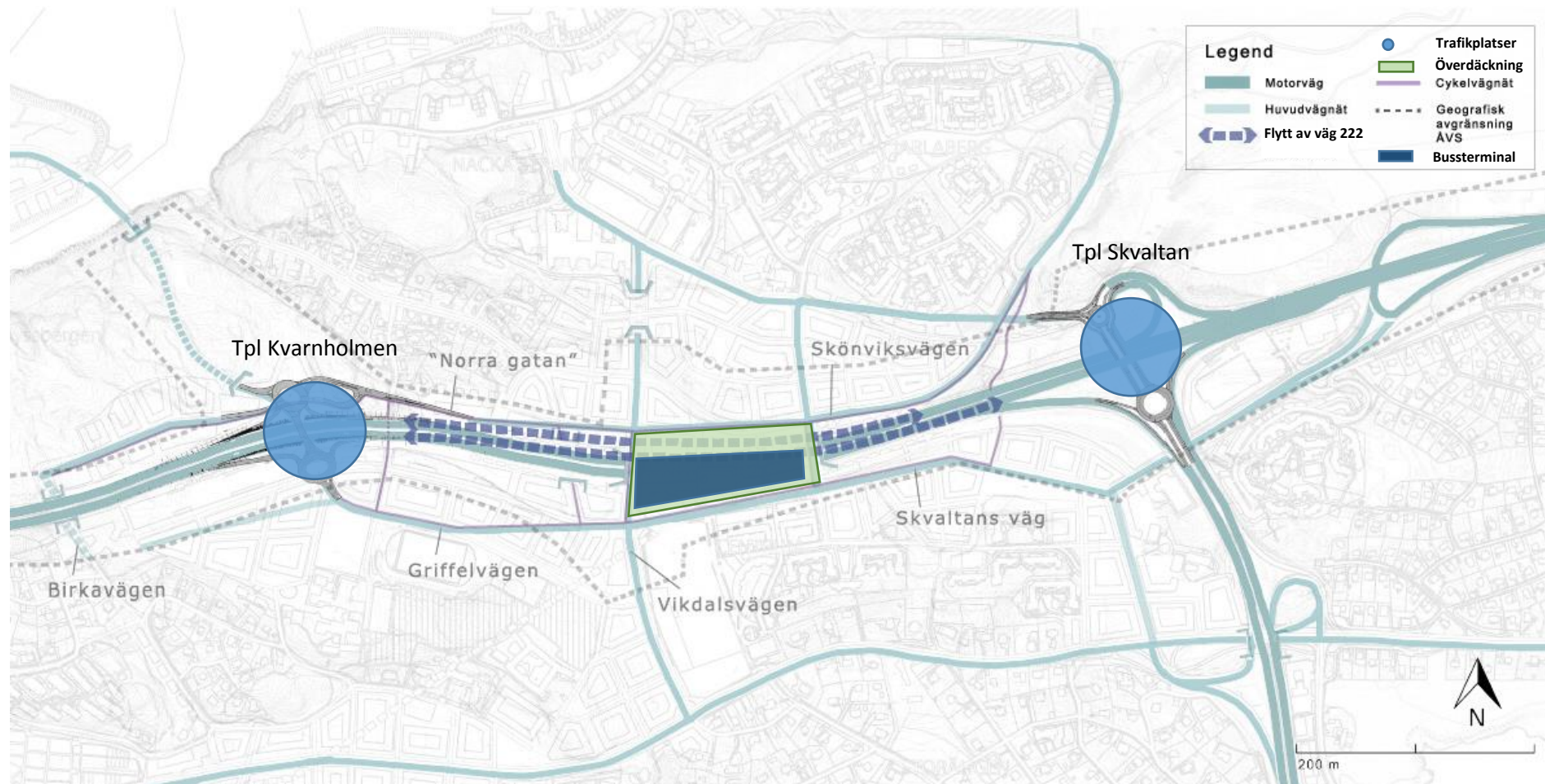
Helena Sundberg
Regional direktör

BILAGOR

Skisser, kartor och andra figurer i till denna överenskommelse hörande bilagor har till syfte att ge en överblick över de olika åtgärderna. Parterna är införstådda med att detaljer i dessa som, men inte begränsat till, exakta placeringar, skalor och omkringliggande bebyggelse inte utgör en del av denna överenskommelse.

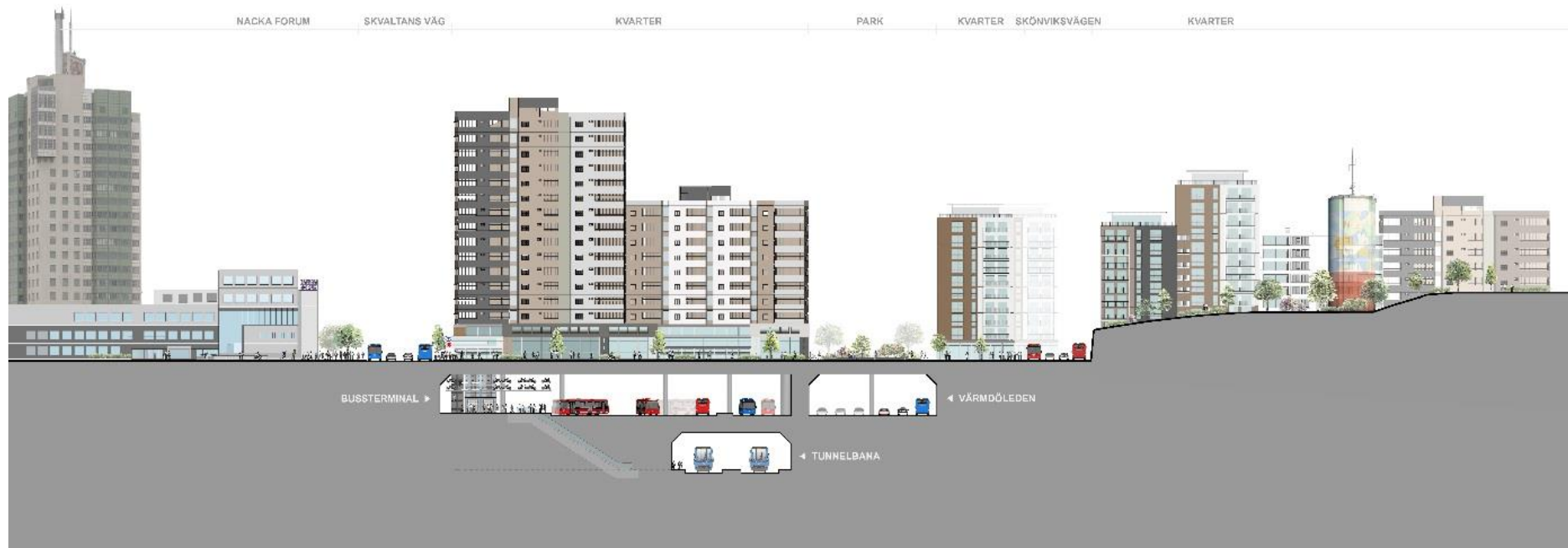
1. Översikt av åtgärder
- 2.1 Principskiss sektion för överdäckning, bussterminal och ny sträckning av väg 222
- 2.2 Principskiss plan för överdäckning
3. Principskiss plan för bussterminal samt östgående motorvägshållplatser
4. Finansieringsavtal för trafikplatser

Bilaga 1

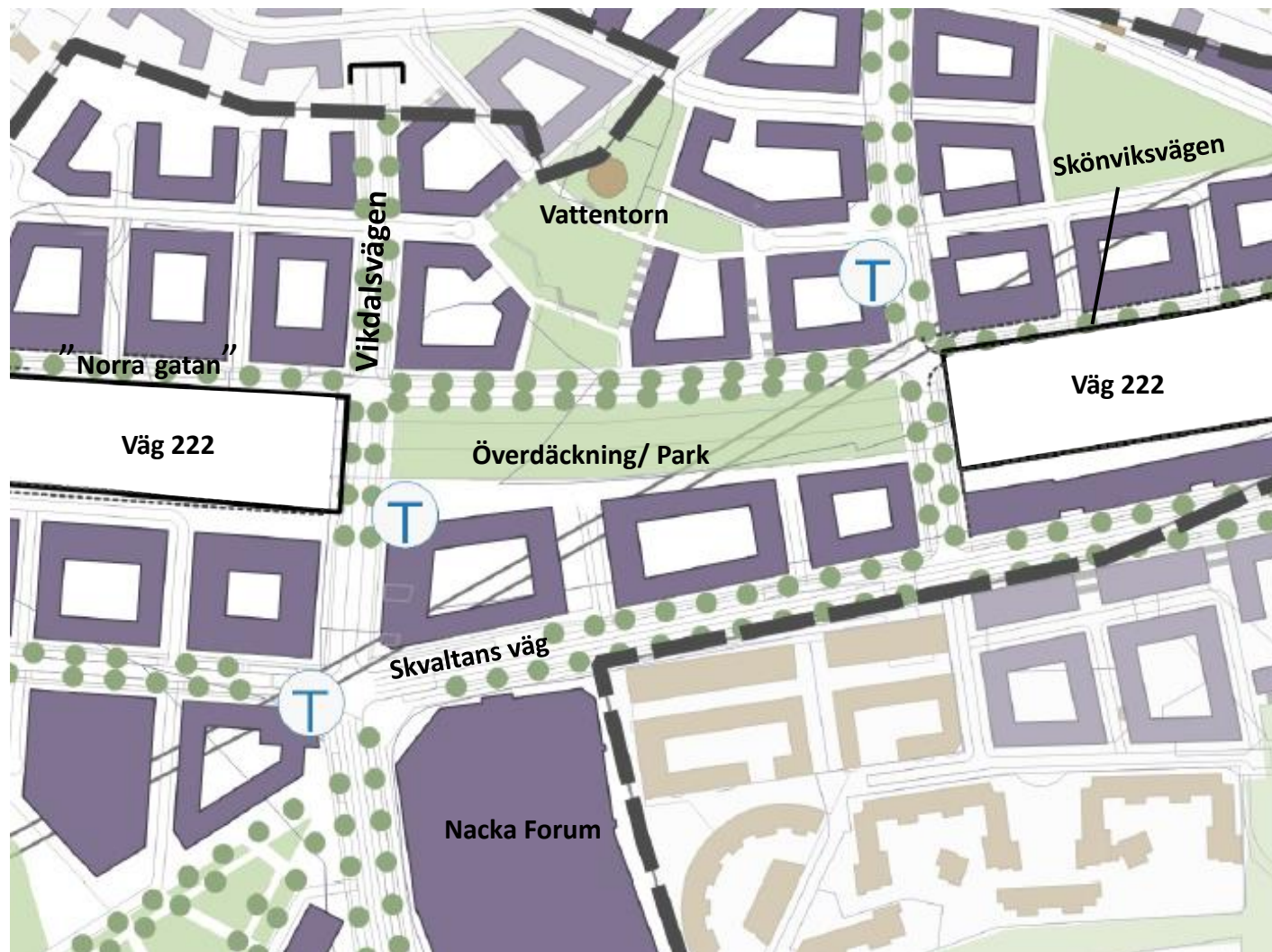
Orienteringskarta åtgärder. Ej skalenlig.

Bilaga 2.1

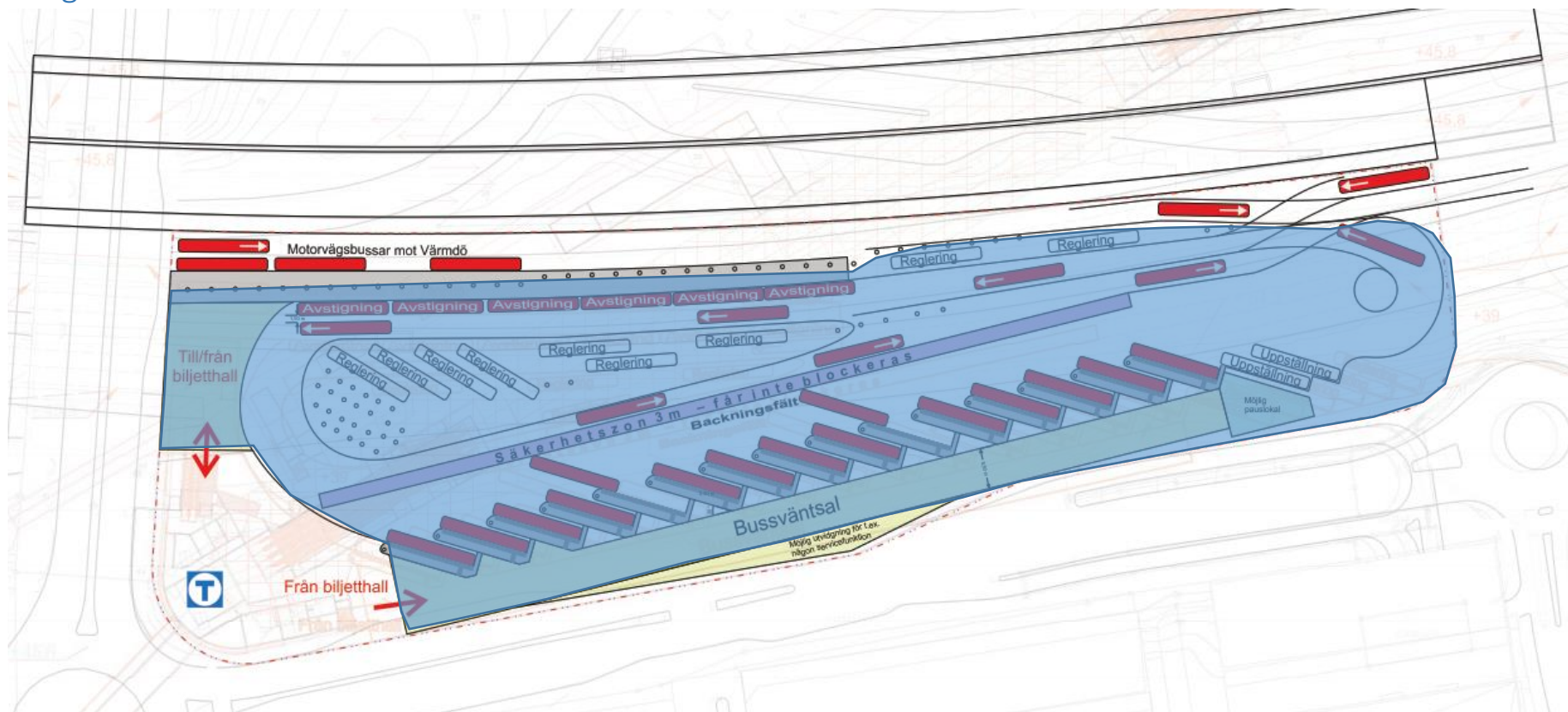
Principskiss sektion för överdäckning, bussterminal samt ny sträckning av väg 222. Ej skalenlig.

Bilaga 2.2

Principskiss plan för överdäckningen. Ej skalenlig.

Bilaga 3

Principskiss plan för bussterminal samt östgående motorväghållplatser. Ej skalenlig.

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 234

Dnr KFKS 2016/1028

Utökad yta för ny sporthall på Myrsjöskolan

Utökad projektram och startbesked

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anslå ytterligare 10,5 miljoner kronor i investeringsram för projektnummer 90000345 av den 16 november 2015, § 288, varpå den totala investeringsramen uppgår till 48,5 miljoner kronor.

Under förutsättning av att kommunfullmäktige beviljar investeringsmedel enligt ovan beviljar kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott för egen del startbesked för den utökade nybyggnationen av sporthall på Myrsjöskolan.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 45 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Ärendet

Den 16 november 2015 fattade kommunfullmäktige beslut om att bevilja investeringsmedel om 38 miljoner kronor för byggnation av en sporthall på Myrsjöskolan. När projekteringen av den nya sporthallen startade identifierade projektgruppen att den finns en bra möjlighet att anlägga en kultur- och fritidslokal i suterrängvåning under sporthallen. Den möjliga lokalen är beräknad till ca 600 kvm till en kostnad av 10,5 miljoner kronor.

Möjlighet att skapa tillkommande ytor i nya sporthallen har mottagits med stort intresse hos kultur och fritidsenheten. Tillsammans med dem har enheten för fastighetsutveckling tagit fram ett förslag hur den utökade ytan ska kunna disponeras.

Kostnaden för de nya ytorna blir 17 500kr/kvm (BTA) mot en kostnad på 23 750 kr/kvm (BTA) för motsvarande fristående byggnad vilket ger en besparing på ca 3 750 000kr. Den nya sporthallen ska stå färdig till skolstarten höstterminen 2018. Inriktningsbeslut för byggnation av den nya lokalen togs på fritidsnämnden den 1 december 2016.

Handlingar i ärendet

Enheter för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 23 november 2016

Investeringskalkyl utökad yta Myrsjö sporthall

Preliminärt hyrestillägg utökad yta Myrsjö sporthall

3d vyer del 1 Myrsjö sporthall

3d vyer del 2 Myrsjö sporthall

Situationsplan Myrsjö sporthall

Entréplan Myrsjö sporthall

Suterrängplan Myrsjö sporthall

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Inriktningsbeslut FRN 2016-12-01 utökad yta

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-23

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2016/1028

Kommunstyrelsens
statsutvecklingsutskott

Utökad yta för ny sporthall på Myrsjöskolan

Utökad projektram och startbesked

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anslå ytterligare 10,5 miljoner kronor i investeringsram för projektnummer 90000345 av den 16 november 2015, § 288, varpå den totala investeringsramen uppgår till 48,5 miljoner kronor.

Under förutsättning av att kommunfullmäktige beviljar investeringsmedel enligt ovan beviljar kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott för egen del startbesked för den utökade nybyggnationen av sporthall på Myrsjöskolan.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 45 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning

Den 16 november 2015 fattade kommunfullmäktige beslut om att bevilja investeringsmedel om 38 miljoner kronor för byggnation av en sporthall på Myrsjöskolan. När projekteringen av den nya sporthallen startade identifierade projektgruppen att den finns en bra möjlighet att anlägga en kultur- och fritidslokal i suterrängvåning under sporthallen. Den möjliga lokalen är beräknad till ca 600 kvm till en kostnad av 10,5 miljoner kronor.

Möjlighet att skapa tillkommande ytor i nya sporthallen har mottagits med stort intresse hos kultur och fritidsenheten. Tillsammans med dem har enheten för fastighetsutveckling tagit fram ett förslag hur den utökade ytan ska kunna disponeras.

Kostnaden för de nya ytorna blir 17 500kr/kvm (BTA) mot en kostnad på 23 750 kr/kvm (BTA) för motsvarande fristående byggnad vilket ger en besparing på ca 3 750 000kr. Den nya sporthallen ska stå färdig till skolstarten höstterminen 2018. Inriktningsbeslut för byggnation av den nya lokalen togs på fritidsnämnden den 1 december 2016

Ärendet

Bakgrund

Ormingeområdet expanderar kraftigt framöver och i enlighet med fritidsnämndens antagna kapacitetsutredning är behoven av lokaler för fritidsaktiviteter i området stort. Den nya sporthallen vid Myrsjöskolan som kommunfullmäktige beviljade investeringsmedel på 38 miljoner kronor till den 16 november 2015 blir ett efterfrågat tillskott. Hallen skall stå klar till skolstarten hösttermin 2018.

När projekteringen av den nya sporthallen startade identifierade projektgruppen att den finns en bra möjlighet att anlägga en lokal i suterrängvåning under sporthallen. Den möjliga lokalen är beräknad till ca 600 kvm. Möjlighet att skapa mer yta för kultur och fritidsverksamheter har mottagits med stort intresse hos kultur och fritidsenheten.

I och med den planerade nyproduktionen av bostäder i Orminge centrum rivs exempelvis Nybackas gymnastiksal och hantverkshuset. Lokaler som i nuläget används av bland annat kampsportsförening, gymnastik och dans. Nybackas gymnastiksal är uppsagd till 4:e kvartalet 2017. Det är därför av största vikt att hitta ersättningslokaler i närområdet.

Nuläge

Den nya sporthallen är en fullstor hall av samma typ som Tollare bollhall. Eftersom hallen byggs i en sluttning finns möjligheten att skapa ytterligare lokalyta för kultur- och fritidsverksamhet intill Myrsjö IP. Den nya lokalen är beräknad till ca 600 kvm till en kostnad av 10,5 miljoner kronor.

Inriktningsbeslut för byggnation av den nya lokalen togs på fritidsnämnden den 1 december 2016 enligt nedan.

Kultur- och fritidsenheten föreslår att följande funktioner ska kunna utövas i suterrängvåningen.

- Fyra omklädningsrum med toaletter som även ska kunna användas av fotbollsplanens aktörer
- Förrådsutrymmen, med möjlighet till ingång från utsidan
- Lokal på cirka 200 kvm med möjlighet att utöva:
 - Dans
 - Fysträning
 - Kampsport
 - E-sport

Lokalen utrustas med fiber uppkoppling, musikanläggning samt spegelvägg med räcke.

Med fyra omklädningsrum ges även användarna av fotbollsplanen möjligheter att byta om intill fotbollsplanen samt att motionärer i området och BMX-baneutövarna får tillgång till

toaletter och duschmöjligheter. Lokalen ger också utmärkta förutsättningar för sommarlovsaktiviteterna som sker på Myrsjö IP, då sporthallen ligger i direkt anslutning till fotbollsplanen/BMX-banan.

Ekonomiska konsekvenser

Den hastigt påkomna möjligheten att utöka Myrsjö nya sporthall med 600 kvadratmeter är inom det befintliga byggprojektet ett kostnadseffektivt sätt att tillgodose Fritidsnämndens behov av fritidslokaler eftersom delar av kostnaderna redan är tagna inom huvudprojektet. Kostnaden för de nya ytorna blir 17 500kr/kvm (BTA) mot en kostnad på 23 750 kr/kvm (BTA) för motsvarande fristående byggnad en besparing på ca 3 750 000kr. Den beräknade tillkommande hyresnivån är cirka 680 000 kr per år. Skolverksamheten har möjlighet att hyra på dagtid genom fritidsnämndens bokningssystem. Även kulturverksamhet har möjlighet att hyra lokalen. Vid ett beslut om att hyra lokalen kommer fritidsnämnden att begära ett ökat budgetutrymme från och med juli 2018 för de ökade kostnaderna som blir, i samband med beslut om ramärendet inför budgetbeslut i kommunfullmäktige våren 2017.

Konsekvenser för barn

Området kring Orminge/Myrsjö kommer få en kraftig ungdomstillväxt samtidigt som nydaningen av Orminge centrum minskar antalet fritidslokaler de närmsta åren. Kapacitetsutredningar har tydligt visat på ett stort behov av fritidslokaler i stadsdelen och fritidsnämnden ser att ytan kommer att ha stor betydelse för ge barn och ungdomar möjlighet att utöva fritidsaktiviteter inom sitt närområde.

Bilagor

- a. Investeringskalkyl utökad yta Myrsjö sporthall
- b. Preliminärt hyreställag utökad yta Myrsjö sporthall
- c. 3d vyer del 1 Myrsjö sporthall
- d. 3d vyer del 2 Myrsjö sporthall
- e. Situationsplan Myrsjö sporthall
- f. Entréplan Myrsjö sporthall
- g. Suterrängplan Myrsjö sporthall
- h. Inriktningsbeslut FRN 2016-12-01 utökad yta

Taina Sunnarborg
Enhetschef
Enheten för fastighetsutveckling

Pierre Fällström
Projektledare
Enheten för fastighetsutveckling

67 Projektkalkyl - Specifikation - Nyinvesteringar

Objekt: 140027
 Projekt: 90000345
 Projektnr: Myrsjö Sporthall souterrängdel
 Datum: 2016-11-29

	Summering	
Totalt	Bidrag/vidaredebitering	Investering
10 500	0	10 500

Beskrivning	Fas1		Summeringsgrupp		Byggherre- kostnader	Bidrag/ vidaredeb.
	Förstudie	Program	Fas2 Projektering	Fas3 Produktion		
tkr	0	0	1 358	8 639	503	0
Kostnader för tidigare genomförd förstudie			100			
Kostnader för tidigare genomfört program						
Projektering fas 2			1 000			
Arkitekt						
Landskap arkitekt						
Konstruktör						
VVS-konsult						
El-konsult						
Markkonsult						
Miljökonsult						
Specialkonsulter						
Geoteknikkonsult						
Kopiering						
Kalkyler						
Brandkonsult						
Markentreprenad						
Byggentreprenad				7 000		
Rivningsentreprenad						
Ventilationsentreprenad						
Styr- och övervakningsentreprenad						
VS entreprenad						
Sprinklerentreprenad						
Kylentreprenad						
El/tele entreprenad						
Ökad byggherrekostnad					493	
Myndigheter						
Besiktningkostnader						
Evakueringskostnader						
Markhyra						
Driftkostnader						
Extern projektledning (partneringledare)						
Övrig byggadministration						
Indexuppräknig						
Budgetreserv (risk)			110	700		
Arvode totalentreprenör			121	770		
Kostnadsförda PU-åtgärder						
Adm påslag intern PL 2%	0	0	27	169	10	0

PRELIMINÄR HYRA/ HYRESTILLÄGG

Objektsnr:	Namn:	Adress:	Datum:
140027	Myrsjö Sporthall suterrängdel	Mensätravägen 42	2016-11-29

Beskrivning av åtgärder:

I samband med projekteringsstart för nya sporthallen på Myrsjöskolan har en ny möjlig yta på ca 600 kvm identifierats i souterrängplan. Detta hyrestillägg omfattar kostnaden för den nya ytan som kan skapas under den nya sporthallen. Den nya ytan kan användas som omklädningsrum till utomhusidrott i området, danslokal, förrådsutrymmen m.m.

Bedömd investeringskostnad 10 500 tkr

Årskostnader

Nuvarande hyra	0	
Kapital investering tillägg (ränta och avskrivning)	440	tkr/år
Driftkostnadsökning	240	tkr/år
Summa årskostnader	+ 680	tkr/år

Max hyra 2 100 kr/m² = 1 155 tkr/år OBS! hyreskontrakt baseras på LOA

Finansiering

Hyra/ hyrestillägg	- 680	tkr/år	57	tkr/mån
Aterstår att finansiera = underskott	= 0	tkr/år		

Hyresnivå	före tillägg	0	tkr/år	0,000	tkr/m ²		tkr/elev
	efter tillägg	680	tkr/år	1,236	tkr/m ²		tkr/elev

Anm.

Fritidsnämnden betalar prel. 680 000kr i årshyra för dessa nya lokalytor.

Hyrestillägget är **preliminärt**

Slutligt hyrestillägg fastställs när investeringen är genomförd.

Avtalstid 33 år gäller under tiden 2018-08-01 - 2051-08-01

Om hyresgästen lämnar lokalen tidigare skall kvarstående amorteringar av investeringen betalas till hyresvärden. Efter avtalstidens utgång skall här ingående m² hyressättas enligt då gällande hyresmodell för täckning av t ex drift och underhållskostnader.

Ovanstående hyra/hyrestillägg godkännes:

Nacka den 2016-11-29

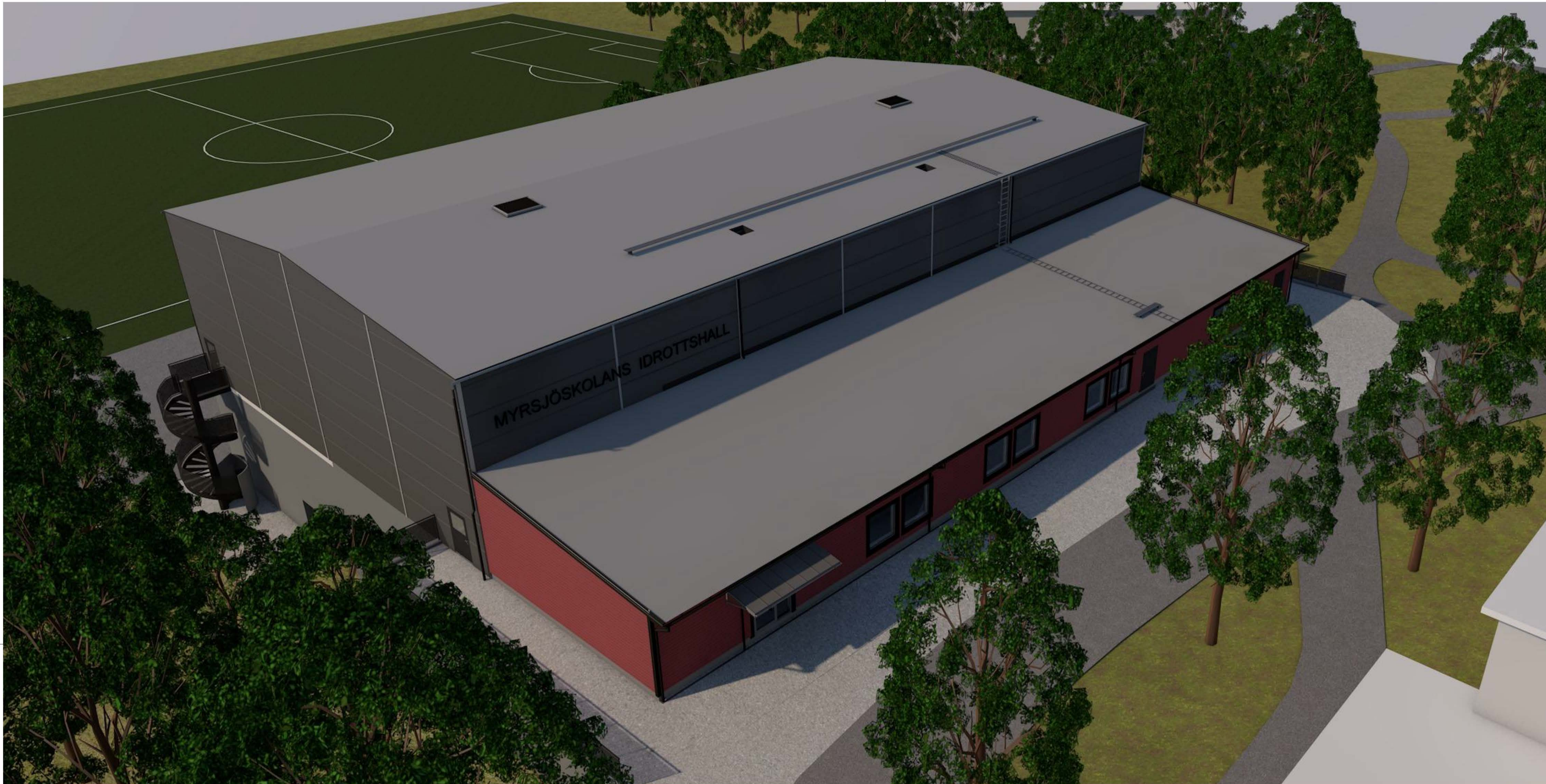
Namn Ansvarskod

Enheten för fastighetsutveckling

Namn Ansvarskod
Pierre Fällström 20126

Hyresgäst

Hyresvärd

FÖRKLARINGAR

ALLA MÅTT ÄR I MM OM INGET ANNAT ANGES.

BET	ÄNDRING AVSER	DATUM	Sign.
-----	---------------	-------	-------

ARBETSHANDLING

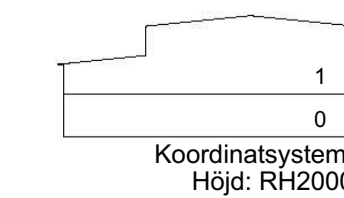
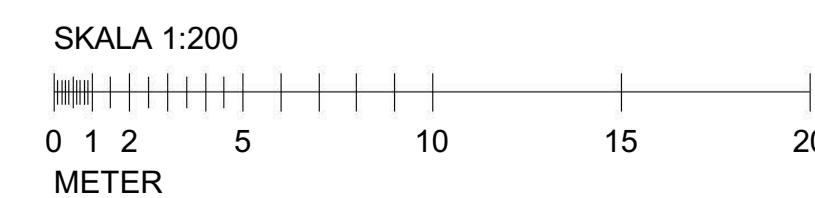
MYRSJÖ SPORSHALL

BH	NACKA KOMMUN 121 81 NACKA	WWW.NACKA.SE
A	SCHARC ARKITEKTUR AB TELEFONVÄGEN 30, 126 26 STOCKHOLM	WWW.SCHARC.COM
K		
KP		
E		
V		
W		
LA		
R		
SK		
S		

LUPPDRAG NR 233A	RITADKONSTR AV SCHARC	HANDLÄGGARE Sven Staiger
DATUM 2016-11-01	ANSVARIG Sven Staiger	PROJEKT NR
GRANSKAD AFS	GRANSKAD MILJÖPLAN	OBJEKT NR 140027

NYBYGGNAD
3D VYER DEL 1
FÖRSLAG
ÖVERGRIPANDE, SAMMANSATT REDOVISNING

SKALA A1 A3	1:200 1:400	NUMMER A-08	REV
-------------------	----------------	----------------	-----

FÖRKLARINGAR

ALLA MÅTT ÄR I MM OM INGET ANNAT ANGES.

BET	ÄNDRING AVSER	DATUM	Sign.
-----	---------------	-------	-------

ARBETSHANDLING

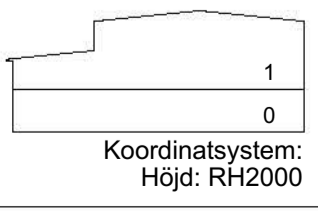
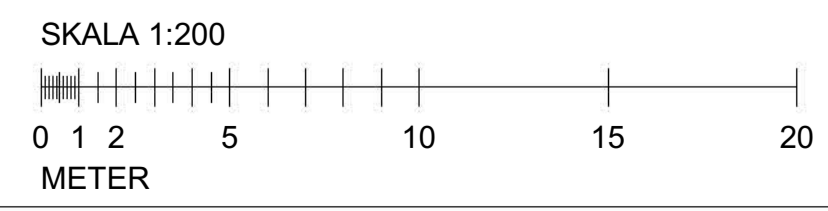

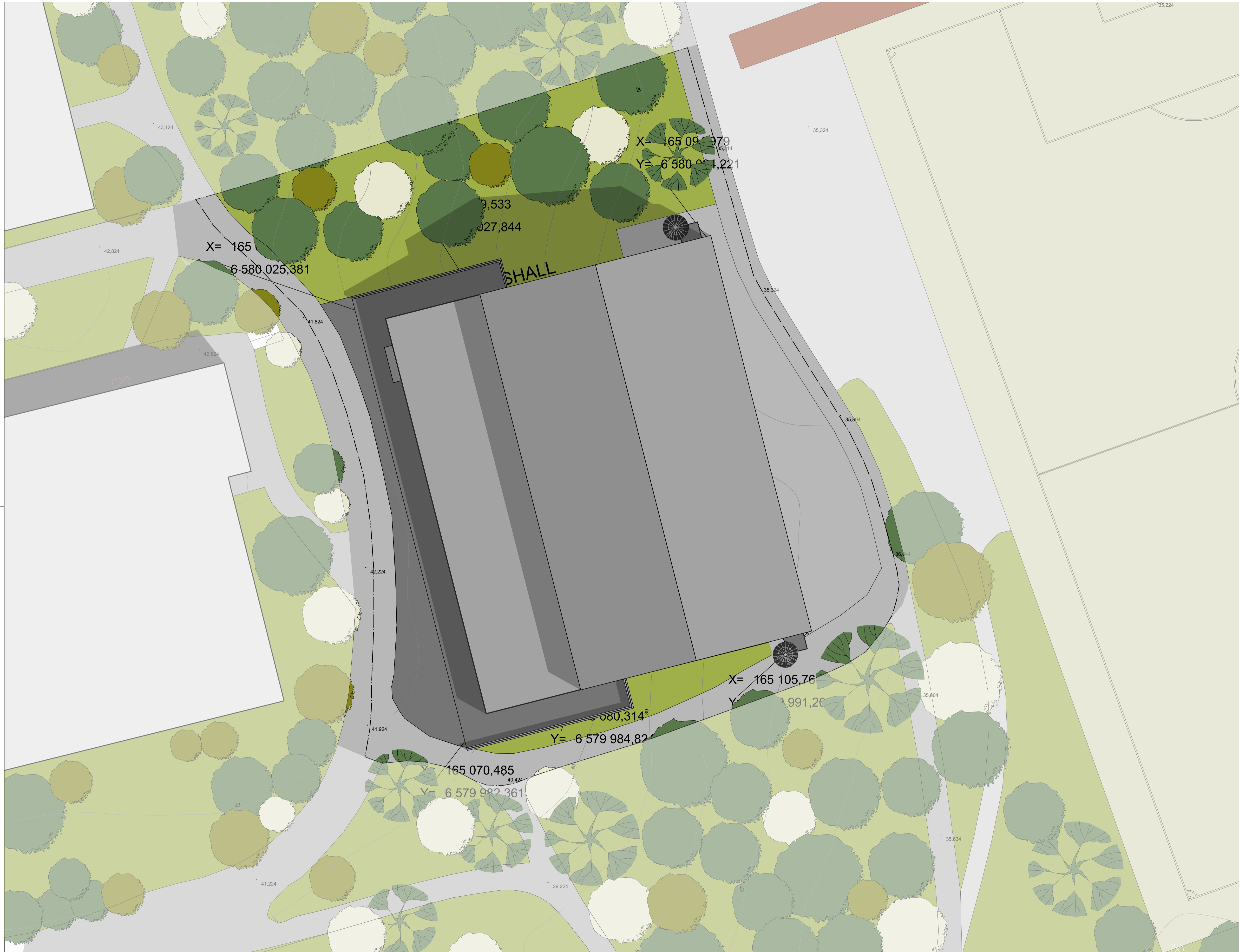
BH	NACKA KOMMUN 131 81 NACKA	WWW.NACKA.SE
A	SCHARC: ARKITEKTUR AB TELEFONVÄGEN 30, 126 26 STOCKHOLM	WWW.SCHARC.COM
K		
KP		
E		
V		
W		
LA		
R		
SK		
S		

LUPPDRAG NR 233A	RITADKONSTR AV SCHARC	HANDLÄGGARE Sven Staiger
DATUM 2016-11-01	ANSVARIG Sven Staiger	PROJEKT NR
GRANSKAD AFS	GRANSKAD MILJÖPLAN	OBJEKT NR 140027

NYBYGGNAD
3D VYER DEL 2
FÖRSLAG
ÖVERGRIPANDE, SAMMANSATT REDOVISNING

SKALA	NUMMER	REV
A1 1:200 A3 1:400	A-09	

FÖRKLARINGAR

ALLA MÅTT ÄR I MM OM INGET ANNAT ANGES.

- PROJEKTYTA
- MARKHÖJD
- SLÄNT LUTNING 1:X
- MUR
- TRAPPA
- RAMP
- BEFINTLIGT LÖVTRÄD
- BEFINTLIGT TALL
- NYTT TRÄD
- ASFALTSBELAGD KÖRYTA
- ASFALTSBELAGD PARKERING
- ASFALTSBELAGD GÅNGYTA
- ASFALTSBELAGD CYKEL VÄG
- GRÄS
- KONSTRÄSYTA

BET	ÄNDRING AVSER	DATUM	Sign.
-----	---------------	-------	-------

ARBETSHANDLING

MYRSJÖ SPORSHALL

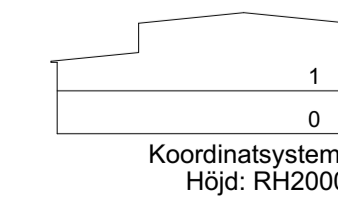
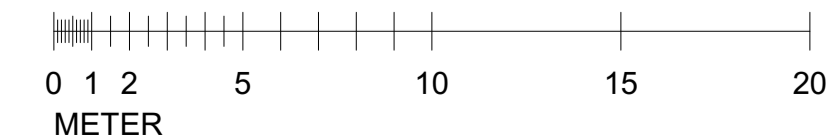
BH	NACKA KOMMUN	WWW.NACKA.SE
A	SCHARC ARKITEKTUR AB	WWW.SCHARC.COM
K		
KP		
E		
V		
W		
LA		
R		
SK		
S		

LUPPDRAG NR 233A	RITADKONSTR AV SCHARC	HANDLÄGGARE Sven Staiger
DATUM 2016-11-01	ANSVARIG Sven Staiger	PROJEKT NR
GRANSKAD AFS	GRANSKAD MILJÖPLAN	OBJEKT NR 140027

NYBYGGNAD
SITUATIONPLAN
FÖRSLAG
ÖVERGRIPANDE, SAMMANSATT REDOVISNING

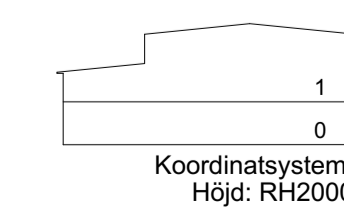
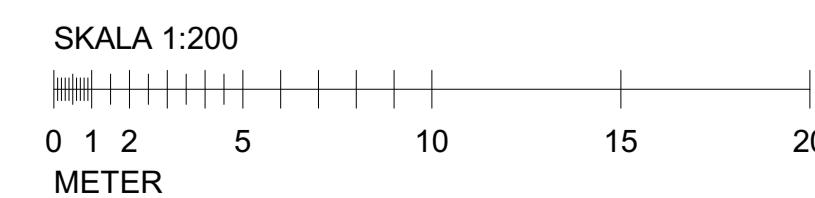
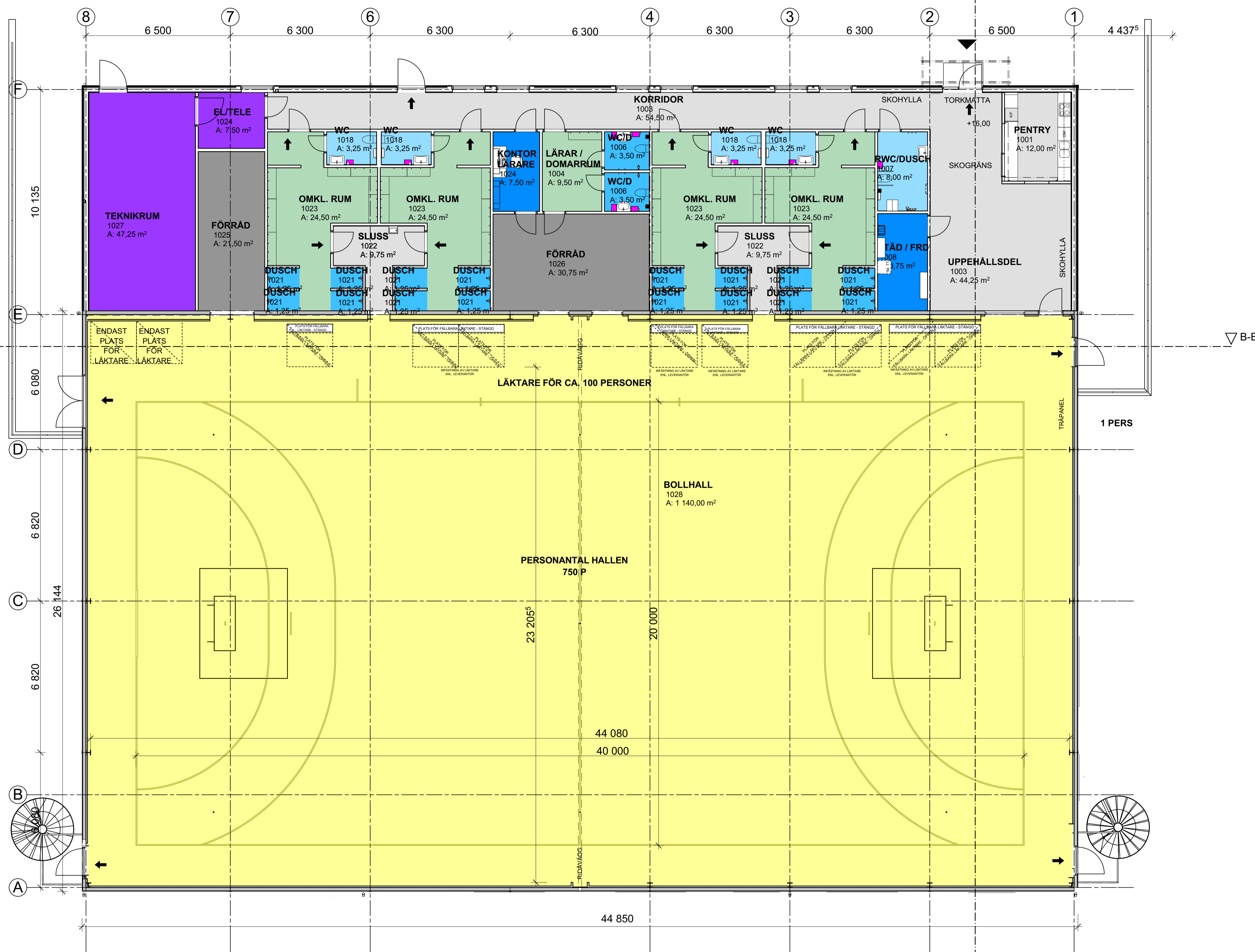
SKALA	NUMMER	REV
A1 1:200	A-01	
A3 1:400		

SKALA 1:200

FÖRKLARINGAR

ALLA MÅTT ÄR I MM OM INGET ANNAT ANGES.

ARBETSHANDLING

MYRSJÖ SPORTHALL

BH	NACKA KOMMUN 131 81 NACKA	WWW.NACKA.SE
A	SCHARC ARKITEKTUR AB TELEFONVÄGEN 30, 126 26 STOCKHOLM	WWW.SCHARC.COM
K		
KP		
E		
V		
W		
LA		
R		
SK		
S		

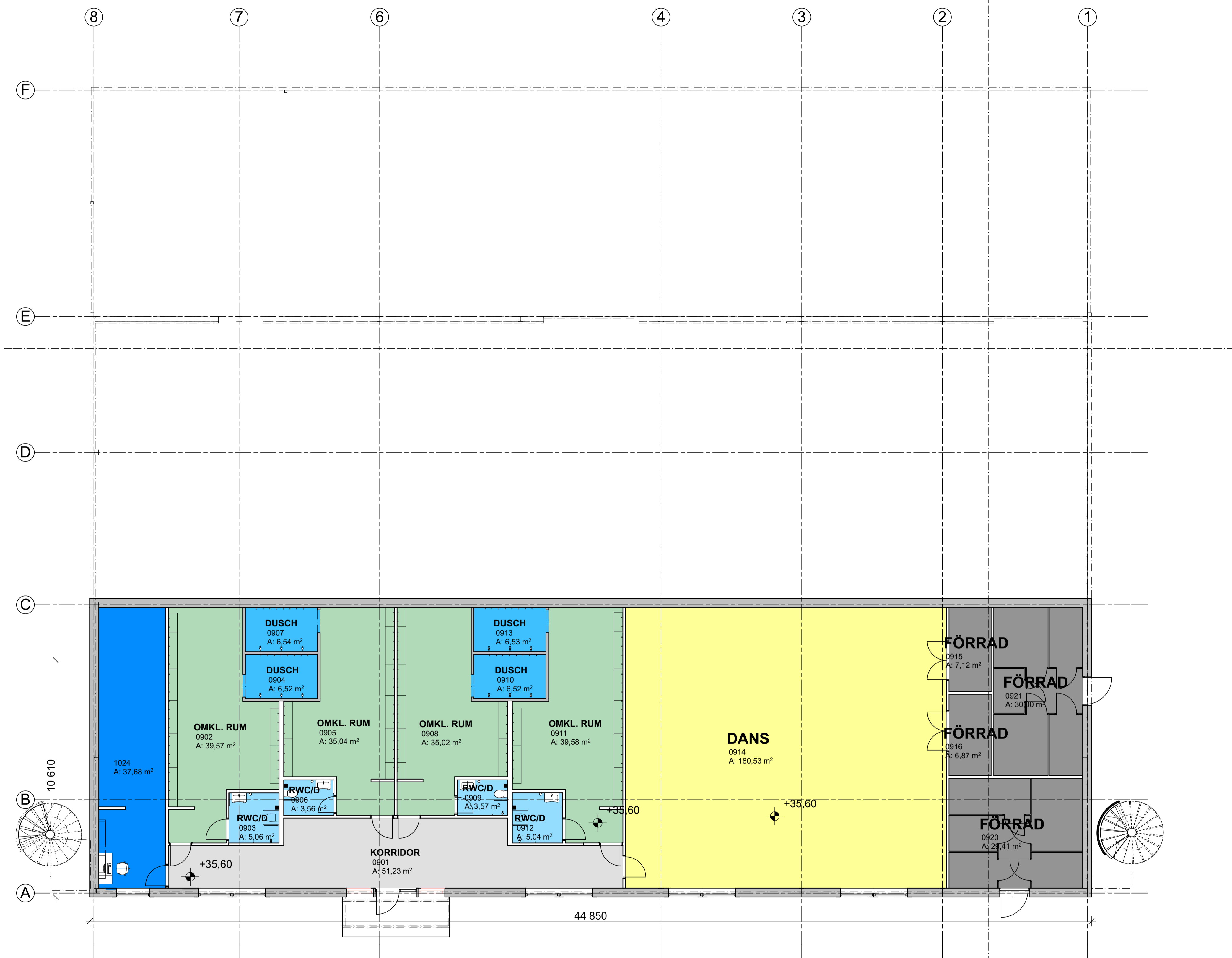
LUPPDRAG NR 233A	RITADKONSTR AV SCHARC	HANDLÄGGARE Sven Staiger
DATUM 2016-11-01	ANSVARIG Sven Staiger	PROJEKT NR
GRANSKAD AFS	GRANSKAD MILJÖPLAN	OBJEKT NR 140027

NYBYGGNAD
ENTRÉPLAN
FÖRSLAG
ÖVERGRIPANDE, SAMMANSATT REDOVISNING

SKALA A1 1:200 A3 1:400	NUMMER A-03	REV
-------------------------------	----------------	-----

FÖRKLARINGAR

ALLA MÅTT ÄR I MM OM INGET ANNAT ANGES.

ARBETSHANDLING

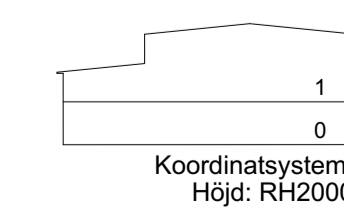
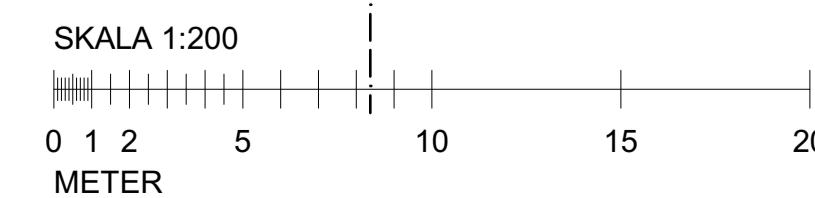
MYRSJÖ SPORTHALL

BH	NACKA KOMMUN 131 81 NACKA	WWW.NACKA.SE
A	SCHARC ARKITEKTUR AB TELEFONVÄGEN 30, 126 26 STOCKHOLM	WWW.SCHARC.COM
K		
KP		
E		
V		
W		
LA		
R		
SK		
S		

LUPPORAG NR 233A	RITADKONSTR AV SCHARC	HANDLÄGGARE Sven Staiger
DATUM 2016-11-01	ANSVARIG Sven Staiger	PROJEKT NR
GRANSKAD AFS	GRANSKAD MILJÖPLAN	OBJEKT NR 140027

NYBYGGNAD
KÄLLARE
FÖRSLAG
ÖVERGRIPANDE, SAMMANSATT REDOVISNING

SKALA	NUMMER	REV
A1 1:200	A-04	
A3 1:400		

1 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 76

FRN 2016/140

Inriktningsbeslut för lokal under ny sporthall Myrsjö

Beslut

1. Fritidsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ska besluta att biytan under Myrsjö nya sporthall skall byggas enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1, daterad 18 november 2016.
2. Fritidsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärendet

I samband med projektering av den nya sporthallen som ska byggas mellan Myrsjöskolan och Myrsjö IP finns möjligheten att anlägga en lokal i suterräng under sporthallen. Inriktningen som föreslås ges funktioner för bland annat dans, gruppträning och kampsport. Genom att använda sporthallens fulla kapacitet skapas en mer attraktiv utomhusmiljö och mer resurseffektiv användning av hela området. Med fyra omklädningsrum ges även användarna av fotbollsplanen möjligheter att byta om samt att motionärer i området och betongparkens utövare får tillgång till toaletter och duschmöjligheter. Lokalen bidrar också till att förbättra förutsättningar för sommarlovsaktiviteterna som sker på Myrsjö IP, då sporthallen ligger i direkt anslutning till fotbollsplanen och betongparken där BMX, kick-bike och skateboard utövas.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 14 november 2016.
Bilaga 1. Beskrivning av inriktning och funktioner.

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Fritidsnämnden förklarade paragrafen omedelbart justerad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 239

Dnr KFKS 2016/1057

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Erstavik 26:608, Saltsjö pir i Saltsjöbaden

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige fastställer den årliga tomträttsavgälden för fastigheten Erstavik 26:608 till 560 000 kr per år att gälla fr.o.m. den dag då beslut vinner lagakraft och fram till dess att nuvarande avgäldsperioden tar slut den 30 september 2021.
2. Kommunfullmäktige beslutar erbjuda tomträttshavaren friköpa tomträten för 24 510 000 kr.

Ärendet

Fastigheten Erstavik 26:608, är upplåten med tomträtt för marinverksamhet sedan den 1 oktober 2011 till nuvarande tomträttshavare. Omregleringstidpunkten är den 30 september 2021. Justering av tomträttsavgälden sker i och med antagande av ny detaljplan i enlighet med gällande tomträttsavtal. Då antalet möjliga båtplatser enligt fastställd detaljplan är lägre än ursprunglig ambition och arealen mindre förslås tomträttsavgälden för fastigheten sänkas från 650 000 kr/år till 560 000 kr/år. Vidare föreslås ett friköpserbjudande om 24 510 000 kr.

Handlingar i ärendet

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 28 november 2016

Förslag till tomträttsavtal

Förslag till köpekontrakt

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade avslag på punkt 2 till enheten för fastighetsutvecklings förslag till beslut.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade stadsutvecklingsutskottet i enlighet med enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Vi har en vision att Fisksätraborna ska ha god tillgång till aktiviteter i sitt närområde. En utveckling av Fisksätra centrum med badbassäng, och en sporthall som motsvarar den befolkningensmängd som finns i Fisksätra förutsätter att kommunen har stor rådgighet över området. Därför ter det sig huvudlöst att ta bort stora delar av Fisksätrabornas rådgighet över området genom den privatiseringsextremism som Nackamoderaterna alltjämt klänger fast vid.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Eftersom kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens ekonomiska förvaltning är det märkligt att det aldrig presenteras någon total sammanställning över hela HAMN projektets kostnader och intäkter trots att det efterfrågats vid ett flertal tillfällen. Då kommunens verksamheter bedrivs enligt NPM är det svårt, även som ledamot av kommunstyrelsen, att överblicka, förstå och se en sammanhängande helhet. Innan museet HAMN öppnade fick vi i kommunstyrelsen en genomgång av de ekonomiska förutsättningarna som pekade på att det krävdes minst 75000 besökare/år för att museet skulle gå på plus minus noll, vilket i beslutsunderlaget hölls som fullt realistiskt. Vi fick också redovisat ett worst case scenario med 25000 besökare som beräknades generera ett årligt minusresultat på tre miljoner kronor. Eftersom hyresavtalet för museet löper till år 2027 och antal besökare efter det första året inte ens nått upp till hälften i worst case scenariot, efterfrågade jag vid kommunstyrelsens sammanträde 2015-09-28 en samlad ekonomisk redovisning av projektet. Den lyser fortfarande med sin frånvaro. Kulturnämndens ordförande som har lite mer insyn hävdar dock med en dåres envishet att HAMN går med vinst.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet är emot att Saltsjö Pir erbjuds friköp av marken i samband med omreglering av tomträttsavgälden. Det vore fördelaktigt för Nacka att behålla marken i sin ägo och istället fortsätta att upplåta den med tomträtt. Den kraftiga markvärdesstegringen som säkert kommer att fortgå, särskilt för en fastighet med det läget, skulle vid en försäljning helt tillfalla den nya ägaren och inte kommunen. Men än viktigare är att Nacka därmed också skulle avhända sig rådgigheten över marken som i en framtid när annan behov av en annan disposition av fastigheten skulle behövas.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-28

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2016/1057

Kommunstyrelsen

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Erstavik 26:608, Saltsjö pir i Saltsjöbaden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige fastställer den årliga tomträttsavgälden för fastigheten Erstavik 26:608 till 560 000 kr per år att gälla fr.o.m. den dag då beslut vinner lagakraft och fram till dess att nuvarande avgäldsperioden tar slut den 30 september 2021.
2. Kommunfullmäktige beslutar erbjuda tomträttshavaren friköpa tomträtten för 24 510 000 kr.

Sammanfattning

Fastigheten Erstavik 26:608, är upplåten med tomträtt för marinverksamhet sedan den 1 oktober 2011 till nuvarande tomträttshavare. Omregleringstidpunkten är den 30 september 2021. Justering av tomträttsavgälden sker i och med antagande av ny detaljplan i enlighet med gällande tomträttsavtal. Då antalet möjliga båtplatser enligt fastställd detaljplan är lägre än ursprunglig ambition och arealen mindre förslås tomträttsavgälden för fastigheten sänkas från 650 000 kr/år till 560 000 kr/år. Vidare föreslås ett friköpserbudande om 24 510 000 kr.

Ärendet

Bakgrund

Fastigheten Erstavik 26:608 uppläts med tomträtt den 30 september 2011 till nuvarande tomträttshavare och är belägen vid Brantvägen 3-9 i Fisksätra. Avgäldsperioden är 10 år och den ursprungligt avtalade avgälden uppgår till 650 000 kr/år.

Fastigheten är bebyggd och innehåller bl.a. museum och restaurangverksamhet i av kommunen hyrda lokaler och ett flertal andra verksamheter i huvudsak med marint

inriktade verksamheter. Fastigheten är belägen inom detaljplan DP 589 som antogs den 5 maj 2016 och är taxerad som 433, industrienhet, annan övrig byggnad, och har ett taxeringsvärde om 19 846 000 kr.

I och med antagandet av DP 589 skall tomträttsavgälden justeras i enlighet med punkt 8 sista stycket i tomträttsavtalet: ”När ny detaljplan beslutas skall tomträttsavtalet anpassas till den nya planen och överenskommelse skall ingås om ny avgäld.”

Metod för fastställande av ny avgäld

Tomträttsavgäld fastställs genom att avgäldsunderlaget (marknadsvärde för marken) multipliceras med en avgäldsränta som tidigare var 3,25 %. Detta ledde till en tomträttsavgäld om 650 000 kr den 1 oktober 2011. Denna avgäld byggde på att detaljplanen togs fram ur en gemensam vision för fastigheten mellan parterna. Denna vision uttrycktes konkret i ett konsortialavtal som ingicks mellan parterna november 2011 .

I och med att DP 589 ej nådde upp till det antal båtplatser som då angavs som målsättning samt att en del av markarealen skall bli allmänplatsmark och därmed utgå från tomträtten och fastigheten, har avgäldsunderlaget minskat i värde och tomträttsavgälden skall därmed reduceras.

Metod för fastställande av friköpsbelopp

Två fastighetsvärderingar har skett av oberoende parter för att fastställa dagens marknadsvärde.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt punkt 8 i tomträttsavtalet skall justering av avgäld ske i samband med antagande av ny detaljplan. Justering av det ursprungligt avsedda antalet färre båtar och mindre areal gör att kommunen får en årlig intäkt om 560 000 kr istället för 650 000 kr. Avgälden avser värdetidpunkt då konsortialavtalet tecknades. Föreslaget friköpspris 24 510 000 kr avser värdetidpunkt idag och speglar en tydlig värdeutveckling sedan 2011.

Konsekvenser för barn

Beslutsförslaget bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Bilagor

Förslag till tomträttsavtal
Förslag till köpekontrakt

Anna Ahrling
Markchef
Enheten för fastighetsutveckling

Firass Sjönoce
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 240

Dnr KFKS 2016/483

Omreglering av tomträttsavgäld för radhusområde i Duvnäs Utskog

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:18, 18:19, 18:22, 18:23, 18:24, 18:25, 18:26, 18:27 till 19 600 kr/år och fastighet (grupp 1) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:2, 18:3, 18:4, 18:6, 18:7, 18:8, 18:10, 18:11, 18:12, 18:15, 18:16, 18:17, 18:33, 18:34, 18:35, 18:37, 18:39, 18:41, 18:43, 18:44, 18:45, 18:46 till 21 600 kr/år och fastighet (grupp 2) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
3. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 17:3, 17:4, 17:8, 17:9 till 23 100 kr/år och fastighet (grupp 3) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
4. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 17:10, 17:12, 17:14, 17:15, 17:19, 17:20, 17:21, 17:22, 17:23, 17:24, 17:26 till 24 400 kr/år och fastighet (grupp 4) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
5. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 17:1 (grupp 5) till 30 060 kr/år att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
6. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:49 (grupp 6) till 26 280 kr/år att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
7. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:32 (grupp 7) till 27 700 kr/år, att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut enligt ovan, följande:

1. Kommunstyrelsen ger i uppdrag till markchefen att för kommunens räkning underteckna avtalen om omreglering av tomträttsavgäld
2. Kommunstyrelsen befullmäktigar stadsjuristen eller den hon i sitt ställe sätter, att föra kommunens talan i domstol i mål om omreglering av de av kommunfullmäktige fastställda tomträttsavgälderna.

Ärendet

Ärendet avser omreglering av tomträttsavgäld för de 48 st. ovanstående fastigheterna där innevarande avgäldsperioden löper ut den 30 juni 2018. Nuvarande avgäld för grupp 1 är 16 150 kr/år och fastighet, för grupp 2 är 17 000 kr/år och fastighet, för grupp 3 är 17 850 kr/år och fastighet, för grupp 4 är 18 700 kr/år och fastighet, för grupp 5 är 21 320 kr/år och fastighet. Nuvarande avgäld för fastigheten Sicklaön 18:49 är 19 320 kr/år, för fastigheten Sicklaön 18:32 är 19 920 kr/år och för fastigheten Sicklaön 17:1 är den 21 320 kr/år.

De nya avgälderna föreslås bli 19 600 kr/år och fastighet (grupp 1), 21 600 kr/år och fastighet (grupp 2), 23 100 kr/år och fastighet (grupp 3), 24 400 kr/år (grupp 4), för Sicklaön 17:1 föreslås avgälden att bli 30 060 kr/år (grupp 5), för Sicklaön 18:49 föreslås avgälden att bli 26 280 kr/år (grupp 6), för Sicklaön 18:32 föreslås avgälden att bli 27 700 kr/år (grupp 7).

Avgäldsperiodens längd är på 10 år och innevarande period löper ut den 30 juni 2018. Detta innebär, för att kommunen skall kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, att överenskommelse om ny avgäld måste träffas med respektive tomträttshavare senast den 30 juni 2017.

Handlingar i ärendet

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 25 november 2016

Karta

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelse

Omreglering av tomträttsavgäld för radhusområde i Duvnäs Utskog

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:18, 18:19, 18:22, 18:23, 18:24, 18:25, 18:26, 18:27 till 19 600 kr/år och fastighet (grupp 1) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:2, 18:3, 18:4, 18:6, 18:7, 18:8, 18:10, 18:11, 18:12, 18:15, 18:16, 18:17, 18:33, 18:34, 18:35, 18:37, 18:39, 18:41, 18:43, 18:44, 18:45, 18:46 till 21 600 kr/år och fastighet (grupp 2) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
3. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 17:3, 17:4, 17:8, 17:9 till 23 100 kr/år och fastighet (grupp 3) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
4. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 17:10, 17:12, 17:14, 17:15, 17:19, 17:20, 17:21, 17:22, 17:23, 17:24, 17:26 till 24 400 kr/år och fastighet (grupp 4) att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
5. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 17:1 (grupp 5) till 30 060 kr/år att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.
6. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:49 (grupp 6) till 26 280 kr/år att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.

7. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Sicklaön 18:32 (grupp 7) till 27 700 kr/år, att gälla från och med den 1 juli 2018 och under kommande 10-årsperiod.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut enligt ovan, följande:

1. Kommunstyrelsen ger i uppdrag till markchefen att för kommunens räkning underteckna avtalen om omreglering av tomträttsavgäld
2. Kommunstyrelsen befullmäktigar stadsjuristen eller den hon i sitt ställe sätter, att föra kommunens talan i domstol i mål om omreglering av de av kommunfullmäktige fastställda tomträttsavgälderna.

Sammanfattning

Ärendet avser omreglering av tomträttsavgäld för de 48 st. ovanstående fastigheterna där innevarande avgäldsperioden löper ut den 30 juni 2018. Nuvarande avgäld för grupp 1 är 16 150 kr/år och fastighet, för grupp 2 är 17 000 kr/år och fastighet, för grupp 3 är 17 850 kr/år och fastighet, för grupp 4 är 18 700 kr/år och fastighet, för grupp 5 är 21 320 kr/år och fastighet. Nuvarande avgäld för fastigheten Sicklaön 18:49 är 19 320 kr/år, för fastigheten Sicklaön 18:32 är 19 920 kr/år och för fastigheten Sicklaön 17:1 är den 21 320 kr/år.

De nya avgälderna föreslås bli 19 600 kr/år och fastighet (grupp 1), 21 600 kr/år och fastighet (grupp 2), 23 100 kr/år och fastighet (grupp 3), 24 400 kr/år (grupp 4), för Sicklaön 17:1 föreslås avgälden att bli 30 060 kr/år (grupp 5), för Sicklaön 18:49 föreslås avgälden att bli 26 280 kr/år (grupp 6), för Sicklaön 18:32 föreslås avgälden att bli 27 700 kr/år (grupp 7).

Avgäldsperiodens längd är på 10 år och innevarande period löper ut den 30 juni 2018. Detta innebär, för att kommunen skall kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, att överenskommelse om ny avgäld måste träffas med respektive tomträttshavare senast den 30 juni 2017.

Ärendet

48 stycken fastigheter i Duvnäs Utskog på Sicklaön är bebyggda med radhus och upplåtna med tomträtt med startdatum för den första avgäldsperioden den 1 juli 1968. Fastigheternas läge framgår av bilaga 1.

Fastigheternas arealer varierar mellan 118-460 kvm. På fyra stycken fastigheter har utrymme upplåtits för gemensamhetsanläggning. Arealen för dessa fastigheter har därmed minskats enligt följande:

Sicklaön 17:10 491 kvm - 240 kvm = 251 kvm
Sicklaön 17:19 364 kvm - 110 kvm = 254 kvm
Sicklaön 18:39 379 kvm - 185 kvm = 194 kvm
Sicklaön 18:49 460 kvm - 160 kvm = 300 kvm

Avgäldsperiodens längd är på 10 år och innevarande period löper ut den 30 juni 2018. Detta innebär, för att kommunen skall kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, att överenskommelse om ny avgäld måste träffas med respektive tomträttshavare senast den 30 juni 2017.

Metod för fastställande av ny avgäld

Enligt 13 kap i jordabalken ska tomträttsavgälden vid omprövning bestämmas på grundval av det värde marken äger vid omregleringstidpunkten, i detta fall den 1 juli 2018, jämte skälig avgäldsrenta. Avgäldsrenta bestäms av rättspraxis och är för närvarande 3 %. Marktaxeringsvärdena för tomträtterna varierar varför området är indelat i grupper sedan tidigare. De minskade arealerna på de 4 ovanstående fastigheterna har beaktats vid gruppering av fastigheter som skedde vid föregående avgäldsreglering. Indelning av fastigheter i grupper ska förslagsvis fortsätta att vara som tidigare.

Grupp 1 = tomtarealer mellan 118-145 kvm och genomsnittligt marktaxeringsvärde 1.308.750 kr (8 st.)

Sicklaön 18:18, 18:19, 18:22, 18:23, 18:24, 18:25, 18:26, 18:27

Grupp 2 = tomtarealer mellan 166-194 kvm och genomsnittligt marktaxeringsvärde 1.445.636 kr (22 st.)

Sicklaön 18:2, 18:3, 18:4, 18:6, 18:7, 18:8, 18:10, 18:11, 18:12, 18:15, 18:16, 18:17, 18:33, 18:34, 18:35, 18:37, 18:39, 18:41, 18:43, 18:44, 18:45, 18:46.

Grupp 3 = tomtarealer mellan 216-219 kvm och genomsnittligt marktaxeringsvärde 1.541.750 kr (4 st.)

Sicklaön 17:3, 17:4, 17:8, 17:9

Grupp 4 = tomtarealer mellan 251-254 kvm och genomsnittligt marktaxeringsvärde 1.628.000 kr (11 st)

Sicklaön 17:10, 17:12, 17:14, 17:15, 17:19, 17:20, 17:21, 17:22, 17:23, 17:24, 17:26

Grupp 5 = fastigheten Sicklaön 17:1 med en areal 442 kvm och marktaxeringsvärde 2.000.400 kr.

Grupp 6 = fastigheten Sicklaön 18:49 med en areal 460 kvm och marktaxeringsvärde 1.752.000 kr.

Grupp 7 = fastigheten Sicklaön 18:32 med en areal 338 kvm och marktaxeringsvärde 1.847.000 kr.

Tomträttsavgäld fastställs genom att avgäldsunderlaget (marknadsvärde för marken) multipliceras med en avgäldsrenta som för närvarande är 3,0 %.

I samband med avgäldsreglering erbjuds tomträttshavarna att friköpa tomträtten. Enligt gällande program för markanvändning med riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal som beslutades av kommunfullmäktige den 18 april i 2016 ska friköpspriset för mark upplåten med tomträtt för småhus beräknas som 50 procent av det gällande marktaxeringsvärdet.

Avgälden har beräknats enligt samma principer som vid tidigare omreglering av avgäld för småhus, dvs. med utgångspunkt i samma tillämpning som vid beräkning av friköpspris för mark upplåten med tomträtt för småhus. Detta innebär att avgäldsunderlaget är 50 % av det gällande marktaxeringsvärdet.

Beräkning av avgäld enligt ovan har resulterat i följande avgäldsnivåer:

Grupp 1

Sicklaön 18:18, 18:19, 18:22, 18:23, 18:24, 18:25, 18:26, 18:27

Avgäld : $1.308.750 \text{ kr} / 2 * 3\% = 19\ 600 \text{ kr/år}$

Grupp 2

Sicklaön 18:2, 18:3, 18:4, 18:6, 18:7, 18:8, 18:10, 18:11, 18:12, 18:15, 18:16, 18:17, 18:33, 18:34, 18:35, 18:37, 18:39, 18:41, 18:43, 18:44, 18:45, 18:46.

Avgäld: $1.445.636 / 2 * 3\% = 21\ 600 \text{ kr/år}$

Grupp 3

Sicklaön 17:3, 17:4, 17:8, 17:9

Avgäld: $1.541.750 / 2 * 3\% = 23\ 100 \text{ kr/år}$

Grupp 4

Sicklaön 17:10, 17:12, 17:14, 17:15, 17:19, 17:20, 17:21, 17:22, 17:23, 17:24, 17:26

Avgäld : $1.628.000 / 2 * 3\% = 24\ 400 \text{ kr/år}$

Grupp 5

Sicklaön 17:1

Avgäld $2.000.400 \text{ kr} / 2 * 3\% = 30\ 060 \text{ kr/år}$

Grupp 6

Sicklaön 18:49

Avgäld : $1.752.000 \text{ kr} / 2 * 3\% = 26\ 280 \text{ kr/år}$

Grupp 7

Sicklaön 18:32

Avgäld : $1.847.000 \text{ kr} / 2 * 3\% = 27\ 720 \text{ kr/år}$

De föreslagna avgäldsnivåerna enligt ovan innebär att nuvarande avgäld höjs med ca 30-40%. Förslaget har skickats ut till tomträttsinnehavarna för kännedom och för eventuella synpunkter, inga synpunkter har inkommit.

Ekonomiska konsekvenser

Innevarande period löper ut den 30 juni 2018. Detta innebär, för att kommunen ska kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, att överenskommelse om ny avgäld måste träffas med respektive tomträttshavare senast den 30 juni 2017. Detta innebär att kommunfullmäktige dessförinnan måste fatta beslut om justering av avgälden.

Om kommunfullmäktige inte beslutar i enlighet med förslaget innebär detta att kommunen missar chansen att justera avgälden, vilket kommer att leda till att avgälden blir oförändrad under nästkommande 10-årsperiod. Detta i sin tur leder till intäktsbortfall för kommunen.

Konsekvenser för barn

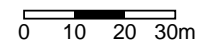
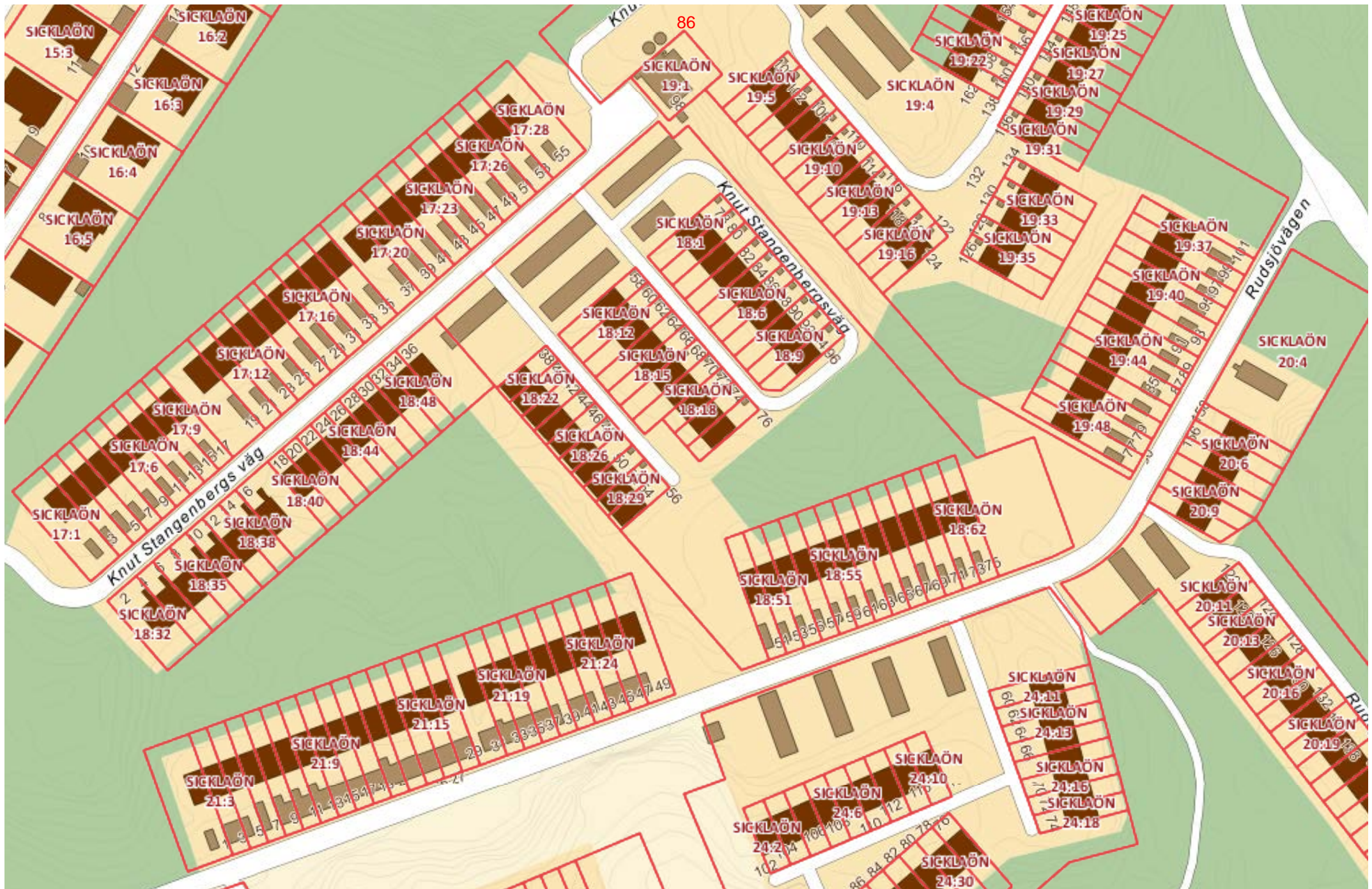
Beslut om omreglering av tomträttsavgäld bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Bilagor

Bilaga 1 Karta

Anna Ahrling
Markchef
Enheten för fastighetsutveckling

Anna Anisimova
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 207

Dnr KFKS 2016/1030

Förändrade stadgar Käppalaförbundet

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner de föreslagna ändringarna i förbundsordningen för kommunalförbundet Käppalaförbundet i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteskrivelse.

Ärende

Nacka kommun är tillsammans med tio andra kommuner i stockholmsregionen medlemmar i Käppalaförbundet, som är ett kommunalförbund med uppdrag att rena och omhänderta avloppsvatten. Styrelsen i Käppalaförbundet föreslår en justerad förbundsordning för förbundet. Justeringarna är främst av språklig karaktär, men innebär även en utökning av låneramen med 200 miljoner kronor. Nackas andel av Käppalaförbundet är knappt 5%.

Handlingar i ärendet

Controllerenhetens tjänsteskrivelse den 23 november 2016

Skrivelse från Käppalaförbundet

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med controllerenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

2016-11-23

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/1030

Kommunstyrelsen

Förändrade stadgar Käppalaförbundet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner de föreslagna ändringarna i förbundsordningen för kommunalförbundet Käppalaförbundet i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteskrivelse

Sammanfattning

Nacka kommun är tillsammans med tio andra kommuner i stockholmsregionen medlemmar i Käppalaförbundet, som är ett kommunalförbund med uppdrag att rena och omhänderta avloppsvatten. Styrelsen i Käppalaförbundet föreslår en justerad förbundsordning för förbundet. Justeringarna är främst av språklig karaktär, men innebär även en utökning av låneramen med 200 miljoner kronor. Nackas andel av Käppalaförbundet är knappt 5%.

Ärendet

Nacka kommun är medlem i Käppalaförbundet, som är ett kommunalförbund med förbundsfullmäktige som högsta beslutande organ. Ändamålet med förbundets verksamhet är att rena och omhänderta avloppsvatten. Förbundets verksamhet styrs av en förbundsordning, som reglerar förhållandet mellan förbundet och ägarna. I dagsläget är elva kommuner i stockholmsregionen medlemmar och ytterligare två kommuner har anmält intresse att bli delägare. Käppalaförbundet renar avloppsvatten från mer än en halv miljon människor i de elva medlemskommunerna. Nackas andel av Käppalaförbundet är 4,8%.

Förbundsfullmäktige i Käppalaförbundet beslutade på sitt sammanträde den 11 oktober 2016 att föreslå en justerad förbundsordning. Förändringarna är dels av språklig karaktär, dels en anpassning till rådande lagstiftning. För att möta kommande års investeringar föreslås även en ökning av förbundets låneram från 1,4 miljarder kronor till 1,6 miljarder kronor.

Nackas andel av förbundet uppgår till 4,8%. Enligt kommunallagen ansvarar respektive kommun endast för den fastställda andelen. Det betyder att av Käppalaförbundets tillgångar

och skulder ansvarar Nacka endast för 4,8%. Utökning av låneramen med 200 miljoner kronor till 1,6 miljarder kronor betyder att Nackas andel av lånet ökar med 96 000 kronor.

Kommunfullmäktige i Nacka beslutade den 18 april 2016, §100, att överföra kommunens ansvar som huvudman för allmänna vatten- och avloppsanläggningar enligt lagen om allmänna vattentjänster och kommunens renhållningsansvar för hushållsavfall enligt miljöbalken till ett helägt aktiebolag. Aktiebolaget, Nacka vatten och avfall AB, har ingen invändning mot de förändrade stadgarna i Käppalaförbundet.

De föreslagna förändringarna och den nya förbundsordningen är granskad av

Ekonomiska konsekvenser

De förändrade stadgarna medför inga direkta ekonomiska konsekvenser för Nacka kommun. Nackas andel av Käppalaförbundet uppgår till 4,8%. Utökning av låneramen med 200 miljoner kronor till 1,6 miljarder kronor betyder att Nackas andel av lånet ökar med 96 000 kronor.

Konsekvenser för barn

De förändrade stadgarna medför inga direkta konsekvenser för barn. Käppalaförbundets verksamhet syftar till att rena avloppsvatten och ta tillvara avloppsvattnets resurser för en hållbar utveckling.

Bilagor

Skrivelse från Käppalaförbundet

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

Kommundirektörer, Ekonomichefer, VA-ansvariga för Käppalaförbundets medlemskommuner

Datum
2016-11-16

Handläggare
Tord Andersson

Diarienummer
KF2016-082

Projektnummer

Inbjudan till informationsmöte med anledning av föreslagna ändringar i Käppalaförbundets förbundsordning 2016-12-12, kl. 10.00 – 12.00

Käppalaförbundets medlemskommuner har fått en hemställan från förbundet att godkänna förändringar i förbundsordningen som föreslagits från förbundsfullmäktige 2016-10-11.

För att underlätta kommunernas beredning av ärendet inbjuds berörda befattningshavare i respektive medlemskommun till ett informationsmöte med Käppalaförbundets förvaltning avseende bakgrund och genomgång av de föreslagna förändringarna som främst berör ändamålsparagraf, låneram samt språkliga förenklingar och mindre justeringar i texten.

Käppalaförbundet avser också att informera om verksamheten i stort, nya tillståndsvärden, framtida utmaningar och läget avseende en eventuell anslutning av Vaxholm och Österåker.

Mötet hålls på Käppalaverket, Södra Kungsvägen 315, Lidingö klockan 10.00 – 12.00. Informera gärna kollegor som kan vara involverade i frågorna i din kommun.

Meddela närvaro till tord.andersson@kappala.se eller annika.palmgren@kappala.se senast 2016-12-10

Frågor besvaras av Tord Andersson 08-766 67 00 (070-339 37 22)

VÄLKOMNA

Per Manhem

Käppalaförbundet

- Bilagor
1. Protokollsutdrag reviderad förbundsordning (Förbundsfullmäktige)
 2. Hemställan om godkännande av ny förbundsordning
 3. Förslag på ny förbundsordning

Käppalaförbundet

Post Box 3095, 181 03 Lidingö Telefon 08-766 67 00 Telefax 08-766 67 01 E-post kappala@kappala.se Webbplats www.kappala.se
Besök Södra Kungsvägen 315, Lidingö

Käppalaförbundet
Förbundsfullmäktige

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum 2016-10-11 Sid 1 (5)
Diarienummer KF2016-141

Tid och plats Tisdagen den 11 oktober 2017, kl. 17:30
Solna stadshus

Närvarande Se närvarolista på nästa sida

Övriga deltagare Mikael Nielsen, vice VD
Tord Andersson, chef Verksamhetsstöd
Annika Palmgren, administratör

Utses att justera Birgitta Schwinn, Robin Sjöberg

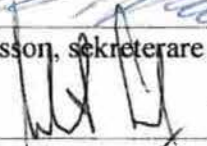
Justeringens tid och plats 2016-10-25
Förvaltningsbyggnaden, Södra Kungsvägen 315, Lidingö

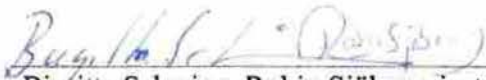
Underskrifter

Paragrafer

11-22

Tord Andersson, sekreterare

Lars-Erik Salminen, ordförande

Birgitta Schwinn, Robin Sjöberg, justerande

Anslag/bevis Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Käppalaförbundet, Förbundsfullmäktige		
Datum	Sammanträdesdatum 2016-10-11	Datum för anslags uppsättande 2016-10-26 27	Datum för nedtagande 2016-11-16 17
Förvaringsplats för protokollet	Förvaltningsbyggnaden, Södra Kungsvägen 315, Lidingö		
Underskrift	 Tord Andersson, sekreterare		

Kommun	Ledamöter	Tjänstgörande ersättare		Ersättare			
Danderyd	Torsten Sjögren	M	X		Anders Bergstrand	M	F
	Inger Olsson-Blomberg	M	X		Katja Isacson	M	-
	Lars-Gunnar Wallin	L	-		Jörgen Elfving	C	-
Lidingö	Sven Broddner	M	X		Kess Simmasgård	M	-
	Fredrik Kronberg	M	-		Solveig Fröberg	M	F
	Hans Grundell	LP	X		Thomas Wingstedt	LP	-
Nacka	Eva Närvä-Eickenrodt	M	X		Ingemar Sahlgren	C	X
	Monica Brohede Tellström	L	-		Lydia Liu	KD	X
	Per Chrisander	MP	X		Martin Hellströmer	S	-
Sigtuna	Gun Eriksson	S	F		Ronnie Lundin	S	X
	Abir Karademir	S	X		Hendrik Nyman	L	-
	Gunnar Balfe	M	X		Lars Lagerdahl	M	X
Sollentuna	Birgitta Schwinn	M	X		Agneta Sjöstedt	M	X
	Vakant	M	-		Per Gibson	L	-
	Carina Knorpp	L	X		Towe Ireblad	KD	X
	Robin Sjöberg	S	X		Peter Godlund	MP	X
Solna	Lars-Erik Salminen	M	X		Lars Rådén	M	X
	Anne Utter	L	X		Per Engström	L	X
	Vakant	S	-		Signe Levin	S	X
	Victoria Johansson	MP	X		Fredrik Hertzberg	V	-
Täby	Torsten Bjömsson	M	X		Karin Rönnberg	M	-
	Mikael Jensen	M	X		Mats Nordström	L	X
	Jan-Åke Willumsen	L	-		Per Åke Evén	C	X
	Conny Fogelström	S	X		Thomas Elevant	MP	X
Upplands-Bro	Catharina Andersson	S	X		Thilman D Thulesius	MP	-
	Fredrik Kjos	M	X		Göran Malmstedt	M	X
Upplands Väsby	Ali Kashefi	S	X		Ann-Christine Jyttner	S	X
	Kjell Jonsson	MP	X		Anders Rosén	V	-
	Johan Magnusson	C	X		Jan-Erik Ek	M	X
Vallentuna	Bengt-Åke Grip	M	X		Ewa Thorin	M	X
	Mattias Andersson	C	-		Per-Olof Björkman	L	-
	Sven-Olof Ekström	S	X		Jenny Thörnberg	MP	-
Värmdö	Malin Bellander	M	-		Ina Ununger	C	-
	Vakant	L	-		Jan Dolk	KD	F
	Anna-Lena Östman	S	X		Christer Hedberg	S	-

- X = Närvarande
 - = Frånvarande utan anmälan
 F = Anmäld frånvaro

Delårsrapport per den 30 juni 2016 samt revisorernas yttrande (KF2016-223)

§ 15

Förelåg delårsrapport per den 30 juni 2016 samt revisorernas yttrande.

Vice VD föredrog rapporten i korthet.

Förbundsfullmäktige beslutade

att godkänna framlagt förslag till delårsrapport med prognos.

Budget för 2017 med verksamhetsplan för 2018-2021 (KF2016-224)

§ 16

Förelåg budget för 2017 med verksamhetsplan för 2018-2021.

Vice VD föredrog budgeten i korthet.

Förbundsfullmäktige beslutade

att fastställa framlagt förslag till budget för 2017 med verksamhetsplan för 2018-2021.

Förslag till reviderad förbundsordning

§ 17

Förelåg förslag till reviderad förbundsordning.

Förbundsfullmäktige beslutade

att fastställa framlagt förslag till ändrad förbundsordning för slutligt godkännande i respektive medlemskommuns kommunfullmäktige.

Förslag till arbetsordning för förbundsfullmäktige (KF2016-079)

§ 18

Förelåg förslag till arbetsordning för förbundsfullmäktige.

Nuvarande förbundsordning	Föreslagen ny förbundsordning
<p><i>Denna förbundsordning godkändes vid förbundsfullmäktiges sammanträde § 6/06 den 9 maj 2006 och har därefter antagits av medlemskommunernas fullmäktige. Förbundsordningen träder i kraft den 1 mars 2007</i></p>	<p><i>Denna förbundsordning godkändes vid förbundsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016 och har därefter antagits av medlemskommunernas fullmäktige. Förbundsordningen träder i kraft den 1 maj 2017</i></p>
<p>§ 1 Medlemmar</p> <p>Kommunerna Danderyd, Lidingö, Nacka, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna och Värmdö är sammanslutna till ett kommunalförbund för obestämd tid enligt bestämmelserna i kommunallagen (1991:900) senast ändrad genom SFS 2005:911. Kommunerna Nacka och Värmdö ingår som medlemmar fr o m den 1 januari 2007.</p>	<p>§ 1 Medlemmar</p> <p>Kommunerna Danderyd, Lidingö, Nacka, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna och Värmdö är sammanslutna till ett kommunalförbund för obestämd tid enligt bestämmelserna i kommunallagen (1991:900) senast ändrad genom SFS 2005:911. Kommunerna Nacka och Värmdö ingår som medlemmar fr o m den 1 januari 2007.</p>
<p>§ 2 Ändamål</p> <p>Ändamålet med förbundet är att enligt bestämmelserna i denna förbundsordning omhänderta och rena medlemskommunernas avloppsvatten. För fullgörande av sin uppgift äger förbundet i enlighet med denna förbundsordning förvärva, anlägga, underhålla och driva avloppsreningsverk, pumpstationer, tunnlar, ledningsnät och andra för verksamheten erforderliga anordningar.</p>	<p>§ 2 Ändamål</p> <p>Ändamålet med förbundet är att enligt bestämmelserna i denna förbundsordning omhänderta och rena medlemskommunernas avloppsvatten samt tillvarata dess resurser i syfte att uppnå en hållbar utveckling.</p> <p><i>(Kommentar)</i> Styrelseförslag 2016-03-22</p>
<p>§ 3 Benämning och säte</p> <p>Förbundet benämnes Käppalaförbundet och skall ha sitt säte i Lidingö. Tillkännagivande om justering av förbundets protokoll kungörelser och andra tillkännagivanden skall ske på förbundsmedlemmarnas anslagstavlor och i tidningar som förbundsfullmäktige bestämmer.</p>	<p>§ 3 Namn och säte</p> <p>Förbundet skall heta Käppalaförbundet och skall ha sitt säte i Lidingö stad. Meddelande om förbundets protokoll skall ske på Lidingö stads anslagstavla. Kungörelser och andra meddelanden skall ske på förbundsmedlemmarnas anslagstavlor och i tidningar som förbundsfullmäktige bestämmer.</p> <p><i>(Kommentar)</i> Förenkling avseende protokollshantering och kungörelser</p>
<p>§ 4 Organisationsform</p> <p>Organisationsformen skall vara kommunalförbund med fullmäktige.</p>	<p>§ 4 Organisationsform</p> <p>Organisationsformen skall vara kommunalförbund med fullmäktige.</p>

<p>§ 5 Fullmäktige</p> <p>Val till fullmäktige skall äga rum samma år som de allmänna kommunalvalen och skall förrättas av de nyvalda fullmäktige i respektive medlemskommun.</p> <p>Förbundsmedlem med högst 25 000 invånare utser två ledamöter. Förbundsmedlem utser härutöver en ledamot för varje påbörjat ytterligare 25 000-tal invånare.</p> <p>Om härvid jämnt antal ledamöter skulle uppkomma äger den medlem som i antal invånare är närmast ovan angiven gräns rätt att utse en ytterligare ledamot.</p> <p>Avgörande för antal ledamöter är den officiella folkmängden vid början av året närmast före mandatperioden i de områden som inte medgetts undantag från anslutningsskyldigheten enligt § 11a.</p> <p>Ersättare till ledamot i förbundsfullmäktige utses samtidigt, till samma antal och på samma sätt som de ordinarie ledamöterna.</p> <p>Ekonomiska förmåner till ledamöter och ersättare fastställs i budgeten för nästkommande år.</p>	<p>§ 5 Fullmäktige</p> <p>Val till fullmäktige skall äga rum samma år som de allmänna kommunalvalen och skall förrättas av de nyvalda fullmäktige i respektive medlemskommun.</p> <p>Förbundsmedlem med högst 25 000 invånare utser två ledamöter. Förbundsmedlem utser härutöver en ledamot för varje påbörjat ytterligare 25 000-tal invånare.</p> <p>Om härvid jämnt antal ledamöter skulle uppkomma äger den medlem som i antal invånare är närmast ovan angiven gräns rätt att utse en ytterligare ledamot.</p> <p>Avgörande för antal ledamöter är den officiella folkmängden vid början av året närmast före mandatperioden i de områden som inte medgetts undantag från anslutningsskyldigheten enligt § 11a.</p> <p>Ersättare till ledamot i förbundsfullmäktige utses samtidigt, till samma antal och på samma sätt som de ordinarie ledamöterna.</p> <p>Ekonomiska förmåner till ledamöter och ersättare fastställs i budgeten för nästkommande år.</p>
<p>§ 5a Revisorer</p> <p>Under de år då allmänna kommunalval förrättas skall nyvalda förbundsfullmäktige utse tre revisorer och tre ersättare för granskning av verksamheten under de fyra följande åren.</p>	<p>§ 5a Revisorer</p> <p>Under de år då allmänna kommunalval förrättas skall nyvalda förbundsfullmäktige utse tre revisorer för granskning av verksamheten under kommande mandatperiod.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Anpassning till praxis</i></p>
<p>§ 5b Rätt att väcka ärende i förbundsfullmäktige</p> <p>Förbundsmedlem har inte rätt att väcka ärende i förbundsfullmäktige. Ledamöters rätt att väcka ärende (motionsrätten) regleras i kommunallagen.</p>	<p>§ 5b Rätt att väcka ärende i förbundsfullmäktige</p> <p>Förbundsmedlem har rätt att väcka ärende i förbundsfullmäktige genom någon av sina ledamöter. Ledamöters rätt att väcka ärende (motionsrätten) regleras i kommunallagen.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Förtydligande av motionsrätten</i></p>

<p>§ 5c Budget</p> <p>Förbundet skall varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).</p> <p>Förslag till budget skall göras upp av förbundsstyrelsen.</p> <p>Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret och en plan för ekonomin för en period av tre år. Närmare föreskrifter om budgetens innehåll finns i kommunallagen (1991:900).</p> <p>Budgeten skall fastställas av förbundsfullmäktige.</p>	<p>§ 5c Budget</p> <p>Förbundet skall varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).</p> <p>Förslag till budget skall göras upp av förbundsstyrelsen.</p> <p>Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret och en plan för ekonomin för en period av tre år. Närmare föreskrifter om budgetens innehåll finns i kommunallagen (1991:900).</p> <p>Budgeten skall fastställas av förbundsfullmäktige.</p>
<p>§ 5d Insyn och styrning</p> <p>Bokslut och revisionsberättelse skall delges varje förbundsmedlem.</p>	<p>§ 5d Insyn och styrning</p> <p>Bokslut och revisionsberättelse skall delges varje förbundsmedlem.</p>
<p>§ 6 Styrelse</p> <p>Förbundsfullmäktige skall, efter förslag från en av fullmäktige tillsatt valberedning, utse en förbundsstyrelse som svarar för förvaltning och verkställighet av beslut. Förbundsstyrelsen skall bestå av 11 ledamöter. För varje ledamot utses därjämte en ersättare.</p>	<p>§ 6 Styrelse</p> <p>Förbundsfullmäktige skall, efter förslag från en av fullmäktige tillsatt valberedning, utse en förbundsstyrelse som svarar för förvaltning och verkställighet av beslut. Förbundsstyrelsen skall bestå av 11 ledamöter. För varje ledamot utses därjämte en ersättare.</p>
<p>§ 7 Förvaltning</p> <p>Förvaltningen av förbundets anläggningar och skötseln av dessa skall ledas av en direktör, tillsatt av förbundets styrelse.</p> <p>Förvaltningsorganisationen skall tillsättas av direktören.</p>	<p>§ 7 Förvaltning</p> <p>Förvaltningen av förbundets anläggningar och skötseln av dessa skall ledas av en direktör, tillsatt av förbundets styrelse.</p> <p>Förvaltningsorganisationen skall tillsättas av direktören.</p>
<p>§ 8 Lån</p> <p>Till anskaffande av erforderliga medel för förbundets verksamhet äger förbundet uppta lån. Härvid skall iakttas, att sammanlagda lånesumman inte vid något tillfälle får överstiga fjortonhundra miljoner (1.400.000.000) kronor. Upptagande av lån till högre belopp än som här angetts må dock</p>	<p>§ 8 Lån</p> <p>Till anskaffande av nödvändiga medel för förbundets verksamhet får förbundet uppta lån. Den sammanlagda lånesumman får inte vid något tillfälle överstiga sextonhundramiljoner (1 600 000 000) kronor. Lån till högre belopp än som här angetts får dock upptas, om samtliga förbundsmedlemmar medger detta.</p>

<p>ske, om samtliga förbundsmedlemmar det medger.</p>	<p><i>(Kommentar)</i> Utökning av låneram samt språkförenkling</p>
<p>§ 9 Avgifter</p> <p>a) Till bestridande av förbundets kostnader erläggs följande årsavgifter: Kapitalavgift, Driftavgift och Särskild avgift.</p>	<p>§ 9 Avgifter</p> <p>a) För att täcka förbundets kostnader skall följande årsavgifter betalas: Kapitalavgift, Driftavgift och Särskild avgift. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>b) Kapitalavgift utgår årligen och avser att täcka förbundets kapitalkostnader. Av dessa fördelas 80 % för varje medlem direkt proportionellt mot den ekvivalenta folkmängden och 20 % direkt proportionellt mot den årliga tillskottsvattenvolymen</p>	<p>b) Kapitalavgift avser att täcka förbundets kapitalkostnader. Av dessa fördelas 80 % direkt proportionellt mot den ekvivalenta folkmängden i varje medlemskommun och 20 % direkt proportionellt mot tillskottsvattenvolymen. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>c) Driftavgift utgår årligen och avser att täcka förbundets kostnader utöver kapitalkostnaderna. Av dessa fördelas 87 % för varje medlem direkt proportionellt mot den ekvivalenta folkmängden och 13 % direkt proportionellt mot den årliga tillskottsvattenvolymen. Avgiften skall till sin storlek vara oberoende av var avloppsvatten släpps in i förbundets anläggningar.</p>	<p>c) Driftavgift avser att täcka förbundets kostnader utöver kapitalkostnaderna. Av dessa fördelas 87 % för varje medlem direkt proportionellt mot den ekvivalenta folkmängden och 13 % direkt proportionellt mot tillskottsvattenvolymen. Avgiften skall inte påverkas av var avloppsvattnet släpps in i förbundets anläggningar. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>d) Ekvivalent folkmängd är förbundsmedlems totala invånarantal ökat med kvoten mellan årsvattenförbrukningen hos samtliga övriga vattenförbrukare, som ej är att hänföra till enskilda hushåll (yrkesmässig verksamhet), och den genomsnittliga årsvattenförbrukningen per invånare inom förbundets arbetsområde. I den ekvivalenta folkmängden ingår inte boende och verksamheter i de områden i en medlemskommun som enligt särskilt avtal mellan förbundets fullmäktige och medlemskommun medgetts undantag från anslutning.</p> <p>Med invånarantal avses i föregående stycke medeltalet av den för avgiftsåret officiella folkmängden vid årets början och årets slut.</p>	<p>d) Ekvivalent folkmängd är förbundsmedlems totala invånarantal ökat med kvoten mellan årsvattenförbrukningen hos samtliga övriga vattenförbrukare, som inte är att hänföra till enskilda hushåll (yrkesmässig verksamhet), och den genomsnittliga årsvattenförbrukningen per invånare inom förbundets verksamhetsområde. I den ekvivalenta folkmängden ingår inte boende och verksamheter i de områden i en medlemskommun som enligt särskilt avtal mellan förbundets fullmäktige och medlemskommun medgetts undantag från anslutning, § 11 punkt a.</p> <p>Med invånarantal avses i föregående stycke medeltalet av den för avgiftsåret officiella folkmängden vid årets början och årets slut. <i>(Kommentar)</i> <i>Förtydligande</i></p>
<p>e) Tillskottsvattenvolymen under ett år är den totala avloppsvolymen minskad med vattenförbrukningen. Denna beräknas för de delar av en kommun som är anslutna till förbundets anläggningar.</p>	<p>e) Tillskottsvattenvolymen under ett år är den totala avloppsvolymen minskad med den totala vattenförbrukningen. Denna beräknas för de delar av en kommun som är anslutna till förbundets anläggningar.</p>

	<p><i>(Kommentar)</i> <i>Förtydligande</i></p>
f) Den procentuella fördelningen enligt § 9 b) och § 9 c), kan efter förslag från förbundets styrelse justeras efter beslut av förbundets fullmäktige.	<p>f) Den procentuella fördelningen enligt § 9 b) och § 9 c) kan, efter förslag från förbundets styrelse, justeras efter beslut av förbundets fullmäktige. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
g) Utgår statsbidrag till förbundet, avräknas detta - såvida inte annat bestäms i bidragsbeslutet – från förbundets kapitalkostnader, innan medlemmarnas avgifter enligt denna paragraf beräknas.	<p>Utgår <i>(Kommentar)</i> <i>Inte längre tillämpligt</i></p>
h) Särskild avgift erlägges, då fråga är om verksamheter m m med särskilt förorenat avloppsvatten. Avgift uttages då efter särskilda tilläggstaxor och denna särskilda avgift disponeras för bestridande av driftkostnader. Principen för beräkning av dylika särskilda tilläggstaxor skall vara godkända av förbundets styrelse.	<p>h) Särskild avgift skall betalas för verksamheter med särskilt förorenat avloppsvatten. Avgiften beräknas efter taxa beslutad av förbundets styrelse och skall disponeras för att täcka driftkostnaderna. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>i) Varje förbundsmedlem erlägger till förbundet utan anfordran senast var och en av dagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 15 december ett belopp, som motsvarar en fjärdedel av medlemmens enligt förbundets för samma år fastställda utgifts- och inkomststat beräknade avgifter.</p> <p>Utjämnning mellan inbetalda förskott och slutligt bestämda avgifter för samma år sker senast den 15 december följande år.</p> <p>Erlägger medlem inte avgift eller förskott på avgift i rätt tid, utgår otvistigt obetalt belopp från förfallodagen tills betalning sker ränta enligt vad som i räntelagen stadgas beträffande dröjsmålsränta.</p>	<p>i) Varje förbundsmedlem skall till förbundet betala den för året beslutade preliminära avgiften. Den preliminära avgiften baseras på den av fullmäktige beslutade budgeten för aktuellt år och fastställs av förbundets styrelse. Avgiften faktureras månadsvis med en tolfedel vid varje tillfälle.</p> <p>Utjämnning mellan den inbetalda preliminära avgiften och den slutgiltigt bestämda avgiften för samma år skall göras senast den 15 december följande år.</p> <p>Betalar medlem inte fakturerad avgift i rätt tid skall medlem betala dröjsmålsränta enligt vid varje tidpunkt gällande räntelag (1975:635)</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling och övergång från kvartals- till månadsfakturering</i></p>

<p>§ 10 Andel i tillgångar och ansvarighet för förbindelser</p> <p>Varje förbundsmedlems andel i förbundets tillgångar står i samma förhållande till värdet av alla förbundets tillgångar som summan av medlemmens till och med näst föregående år inbetalade avgifter utom drift- och tilläggsavgifter samt särskilda avgifter till summan av alla för samma tid till förbundet erlagda avgifter med nämnda undantag.</p> <p>Medlemmens andel i ansvarigheten för förbundets skulder och andra förbindelser står i samma förhållande till förbundets samtliga förbindelser som i första stycket angetts.</p>	<p>§ 10 Andel i tillgångar och ansvarighet för förbindelser</p> <p>Varje förbundsmedlems andel i förbundets tillgångar står i samma förhållande till värdet av alla förbundets tillgångar som summan av medlemmens till och med näst föregående år inbetalade avgifter utom drift- och tilläggsavgifter samt särskilda avgifter till summan av alla för samma tid till förbundet erlagda avgifter med nämnda undantag.</p> <p>Medlemmens andel i ansvarigheten för förbundets skulder och andra förbindelser står i samma förhållande till förbundets samtliga förbindelser som i första stycket angetts.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Ingen föreslagen ändring</i></p>
<p>§ 11 Anslutning</p> <p>a) Varje förbundsmedlem är skyldig tillse att avloppsanläggningarna inom kommunen helt ansluts till förbundets anläggningar. Skyldigheten gäller ej de områden i en medlemskommun som enligt särskilt avtal mellan förbundets fullmäktige och medlemskommun medgetts undantag från anslutning.</p>	<p>§ 11 Anslutning</p> <p>a) Varje förbundsmedlem är skyldig att helt ansluta avloppsanläggningarna inom kommunen till förbundets anläggningar. Skyldigheten gäller inte de områden i en medlemskommun som enligt särskilt avtal mellan förbundet och medlemskommunen medgetts undantag från anslutning.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>b) De fastigheter som av tekniska och/eller ekonomiska orsaker ej kan anslutas till förbundets anläggningar skall anmälas till förbundet, varvid även orsaken till det begärda undantaget skall redovisas. Därvid har förbundets styrelse att besluta om undantag kan godkännas.</p>	<p>b) Fastigheter som av tekniska och/eller ekonomiska orsaker inte rimligen bedöms kunna anslutas till förbundets anläggningar kan av förbundets styrelse lämnas dispens mot anslutningsskyldigheten enligt § 11 punkt a.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>c) Förbundsmedlem har att lämna förbundet meddelande om förekomsten av industriföretag och andra inrättningar inom kommunen, vilkas avloppsvatten på grund av sin beskaffenhet kan befaras inverka menligt på förbundets ledningar eller reningsverkets drift eller eljest påverka anläggningarnas drift i fördrande riktning. Sådant meddelande skall lämnas i god tid innan dylikt avloppsvatten från tidigare inte anmäld inrättning skall tillföras ledningsnät, anslutet till förbundets nät.</p>	<p>c) Förbundsmedlem skall meddela förbundet om förekomsten av industriföretag och andra inrättningar inom kommunen, vilkas avloppsvatten inte har samma sammansättning som hushållspillvatten. Sådant meddelande skall lämnas i god tid innan avloppsvattnet från tidigare inte anmäld inrättning får tillföras ledningsnät, anslutet till förbundets nät.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>

<p>d) Efter meddelande enligt c) har medlem att, utöver vad tillstånds- eller tillsynsmyndighet enligt miljöbalken kan besluta, för inrättningen föreskriva sådana av förbundet fordrade villkor för avloppsnätets begagnande som medlemmen lagligen kan göra gällande.</p>	<p>d) Förbundet kan ställa villkor på kvaliteten på det avloppsvatten från en inrättning enligt c) som medlemmen lagligen kan göra gällande. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>§ 12 Förbundets avloppsanläggningar</p> <p>a) För i § 2 angivna ändamål finnes anläggningar för förbundsmedlemmarnas anslutning till reningsverket bestående av avloppstunnlar, tryck- och självfallsledningar samt pumpstationer i erforderlig utsträckning inom Käppalaförbundets upptagningsområde, jämför kartan.</p> <p>För ändring i vad som angivits i första stycket fordras samtycke av alla förbundsmedlemmar.</p>	<p>§ 12 Förbundets avloppsanläggningar</p> <p>a) För i § 2 angivna ändamål finns anläggningar för förbundsmedlemmarnas anslutning till reningsverket bestående av avloppstunnlar, tryck- och självfallsledningar samt pumpstationer i tillräcklig utsträckning inom Käppalaförbundets upptagningsområde, jämför kartan. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling och tydliggörande. Förenkling av anläggningsförändringar</i></p>
<p>b) Förbundets fullmäktige äger, om alla förbundsmedlemmar lämnar medgivande därtill, träffa avtal med annan kommun om anslutning av vissa delar av ledningsnätet inom kommunen till förbundets avloppssystem.</p>	<p>b) Förbundets fullmäktige får, om alla förbundsmedlemmar medger detta, rätt att träffa avtal med annan kommun om anslutning av vissa delar av eller hela ledningsnätet inom den kommunen till förbundets avloppssystem. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>§ 13 Lokala avloppsnät</p> <p>För att begränsa tillförseln av dagvatten till förbundets ledningsnät skall vid nyanläggningar och omläggningar av förbundsmedlems allmänna avloppsanläggningar duplikat- eller separatsystem tillämpas. Medlem är ävenledes skyldig att aktivt verka för att de mängder läckvatten, som inkommer i spillvattensystemet begränsas samt att endast i nödsituation medge bräddning av spillvatten.</p>	<p>§ 13 Lokala avloppsnät</p> <p>För att begränsa tillförseln av dagvatten till förbundets ledningsnät skall vid nyanläggningar och omläggningar av förbundsmedlems allmänna avloppsanläggningar duplikat- eller separatsystem tillämpas. Medlem är också skyldig att aktivt verka för att de mängder tillskottsvatten, som kommer till spillvattensystemet begränsas samt att endast i nödsituation medge bräddning av spillvatten. <i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>

§ 14 Utträde, likvidation och upplösning

En förbundsmedlem äger när som helst begära utträde ur förbundet varvid gäller en uppsägningstid om tre år. Vid uppsägningstidens utgång skall förbundet träda i likvidation. Vid skifte på grund därav skall förbundets behållna tillgångar tillskiftas medlemmarna efter de i §10 ovan angivna grunderna.

Likvidation verkställs av förbundets styrelse i egenskap av likvidator.

När förbundet har trätt i likvidation får kallelse på förbundets okända borgenärer sökas av förbundsmedlem eller likvidatorn.

När förbundet har trätt i likvidation, skall förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Förbundets verksamhet får fortsättas, om det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

När styrelsen har fullgjort sitt uppdrag som likvidator, skall styrelsen avge slutredovisning för sin förvaltning genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i dess helhet. Berättelsen skall även innehålla en redovisning för skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen.

När likvidationsuppdraget är fullgjort, skall styrelsen besluta om vilken av förbundets medlemmar som skall vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna skall delges var och en av förbunds-medlemmarna. När berättelsen och redovisningshandlingarna delgetts samtliga förbundsmedlemmar, är förbundet upplöst.

En förbundsmedlem som inte är nöjd med redovisningen eller det skifte som förrättats av förbundets styrelse har rätt att väcka talan

§ 14 Utträde, likvidation och upplösning

En förbundsmedlem får begära utträde ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år. Vid uppsägningstidens utgång skall förbundet träda i likvidation. Vid skifte på grund av detta skall förbundets återstående tillgångar fördelas till medlemmarna efter de i § 10 ovan angivna grunderna.

Likvidation verkställs av förbundets styrelse i egenskap av likvidator.

När förbundet har trätt i likvidation får förbundets okända borgenärer sökas av förbundsmedlem eller likvidatorn.

När förbundet har trätt i likvidation, skall förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Förbundets verksamhet får fortsättas, om det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

När styrelsen har fullgjort sitt uppdrag som likvidator, skall styrelsen avge slutredovisning för sin förvaltning genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i dess helhet. Berättelsen skall även innehålla en redovisning för fördelningen av återstående tillgångar. Till berättelsen skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen.

När likvidationsuppdraget är fullgjort skall styrelsen besluta om vilken av förbundets medlemmar som skall vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna skall delges var och en av förbunds-medlemmarna. När berättelsen och redovisningshandlingarna delgetts samtliga förbundsmedlemmar, är förbundet upplöst.

En förbundsmedlem som inte är nöjd med redovisningen eller den fördelning som genomförts av förbundets styrelse har rätt att väcka talan om detta mot de övriga förbundsmedlemmarna inom ett år från det slutredovisningen delgavs medlemmen.

<p>om detta mot de övriga förbundsmedlemmarna inom ett år från det slutredovisningen delgavs medlemmen.</p> <p>Om det framkommer någon tillgång för förbundet efter dess upplösning eller om talan väcks mot förbundet eller om det på annat sätt uppkommer behov av en ytterligare likvidationsåtgärd, skall likvidationen fortsättas.</p>	<p>Om någon tillgång kommer fram efter förbundets upplösning eller om talan väcks mot förbundet eller om det på annat sätt uppkommer behov av en ytterligare likvidationsåtgärd, skall likvidationen fortsättas.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Språkförenkling</i></p>
<p>§ 14a Utträde utan likvidation</p> <p>När grund för likvidation enligt § 14 första stycket föreligger, får förbundsmedlemmarna avtala att medlem som begärt utträde får utträda ur förbundet i stället för att förbundet skall träda i likvidation. I avtalet skall bestämmas från vilken tidpunkt utträdet skall ske.</p> <p>Vid avtal om utträde skall de kvarvarande medlemmarna anta de ändringar i förbundsordningen som föranleds av utträdet.</p> <p>När en förbundsmedlem utträder ur förbundet upphör medlemmens ansvar för förbundets skulder, om inte annat har överenskommits i det avtal som avses i första stycket.</p>	<p>§ 14a Utträde utan likvidation</p> <p>När grund för likvidation enligt § 14 första stycket föreligger, får förbundsmedlemmarna avtala att medlem som begärt utträde får utträda ur förbundet i stället för att förbundet skall träda i likvidation. I avtalet skall bestämmas från vilken tidpunkt utträdet skall ske.</p> <p>Vid avtal om utträde skall de kvarvarande medlemmarna anta de ändringar i förbundsordningen som föranleds av utträdet.</p> <p>När en förbundsmedlem utträder ur förbundet upphör medlemmens ansvar för förbundets skulder, om inte annat har överenskommits i det avtal som avses i första stycket.</p>

<p>§ 14b Tvister</p> <p>Tvist mellan förbundet och dess medlemmar eller mellan medlemmar inbördes i anledning av denna förbundsordning skall slutligt avgöras genom skiljedom enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande. Skiljeförfarandet skall äga rum i Lidingö.</p>	<p>§ 14b Tvister</p> <p>Tvist mellan förbundet och dess medlemmar eller mellan medlemmar inbördes i anledning av denna förbundsordning skall slutligt avgöras i svensk domstol.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Skiljedom ej tillämpligt</i></p>
<p>Nuvarande förbundsordning</p>	<p>Föreslagen förbundsordning</p>
<p>§ 15 Ikraftträdande</p> <p>Denna förbundsordning träder i kraft 2007-03-01. Föregående förbundsordning som trädde i kraft 2006-04-01 upphör samtidigt att gälla.</p>	<p>§ 15 Ikraftträdande</p> <p>Denna förbundsordning träder i kraft 2017-05-01. Föregående förbundsordning som trädde i kraft 2007-03-01 upphör samtidigt att gälla.</p> <p><i>(Kommentar)</i> <i>Tydliggörande av ikraftträdande</i></p>

Kommunfullmäktige i:
Danderyd, Lidingö, Sigtuna, Sollentuna,
Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby,
Vallentuna, Nacka, Värmdö

Datum	Handläggare
2016-11-16	Tord Andersson
Diarienummer	Projektnummer
KF2016-082	

Hemställan om godkännande av ändring i förbundsordningen för Käppalaförbundet

Förbundsfullmäktige har vid sammanträde 2016-10-11 föreslagit en förändrad **ändamålsparagraf** samt en modernisering av språket och **anpassning** till nu rådande lagstiftning i förbundsordningen som senast reviderades den 1 mars 2007.

I förslaget till ny förbundsordning finns också ett förslag om **utökad låneram** från 1.400.000 tkr till 1.600.000 tkr för att finansiera de kommande investeringsutgifterna enligt antagna budgetar.

Formuleringarna har granskats av kommunaljuridisk expertis.

Om förbundet beslutar att ansluta Österåker och Vaxholm kommer ytterligare förbundsordningsändringar att föreslås i ett senare skede.

Ändrad ändamålsparagraf

Käppalaförbundets ursprungliga ändamålsparagraf avsåg endast rening av avloppsvattnet. I takt med förbättrad teknik och utveckling av olika metoder för utvinning av nyttigheter ifrån avloppsvattnet tillvaratas numer också till exempel både energi och näring från det inkommande vattnet. Ändamålsparagrafen föreslås därför avspegla både renings- och resursutvinningsuppdraget.

Anpassning till rådande lagstiftning samt modernisering av språket

Samtliga paragrafer har setts över språkligt och i förekommande fall anpassats till praxis eller ändrad lagstiftning i kommunallagen. Detta har dock inte medfört några större förändringar avseende sakligt innehåll förutom att:

- antalet revisorer fastställs till tre ordinarie ledamöter istället för tre ordinarie samt tre ersättare.
- avgiften till förbundet faktureras månadsvis i stället för kvartalsvis. Denna förändring sker delvis på begäran från medlemskommunernas ekonomifunktioner för att underlätta ekonomisk planering och uppföljning.

Övriga förändringar genomförs i huvudsak för att öka tydligheten och modernisera språkbruket.

Utökad låneram

Investeringsplanen för de kommande åren exklusive en eventuell anslutning av Österåker och Vaxholm samt exklusive en förbiledning vid Långgångstrand ger följande utfall avseende upplåningsbehov:

Lånevolym exklusive ÖVA och Förbiledning	Prognos 2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lånevolym IB	1 042 866 000	1 176 187 985	1 413 096 587	1 537 614 419	1 505 130 000	1 510 151 715
Årets Nettoinvesteringar	198 820 000	307 229 000	212 249 000	52 434 000	113 250 000	63 750 000
Årets resultat	0	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-65 498 015	-70 320 398	-87 731 168	-84 918 420	-108 228 284	-110 601 512
Nettoökning	133 321 985	236 908 602	124 517 832	-32 484 420	5 021 716	-46 851 512
Justeringar	0					
Lånevolym UB	1 176 187 985	1 413 096 587	1 537 614 419	1 505 130 000	1 510 151 715	1 463 300 203

Redan 2017 finns risk för momentana överdrag av nuvarande låneram. Därefter minskar låneramsuttaget då avskrivningarna ökar efter avslutade investeringar. De nettoinvesteringar som planerats finns beskrivna i Budget 2017 med verksamhetsplan för 2018-2021.

Noterbart är att medlemskommunerna endast konsoliderar sin andel av förbundets tillgångar och skulder enligt nedanstående tabell:

Medlemsandelar	Kommunernas andelstal i %
Danderyd	7,6 %
Lidingö	10,0 %
Nacka	4,8 %
Sigtuna	10,1 %
Sollentuna	14,4 %
Solna	18,9 %
Täby	13,4 %
Upplands-Bro	5,4 %
Upplands Väsby	9,0 %
Vallentuna	4,7 %
Värmdö	1,7 %
Total kapitalkostnad	100,0 %

Enligt kommunallagen och förbundsordningen ansvarar respektive medlemskommun endast för den fastställda andelen av förbundets tillgångar och skulder. Vid 2015 års bokslut uppgick medlemskommunernas andel i tillgångar och skulder till bifogade andelstal (se tabell). Det är också den andelen av förbundets samlade skulder som respektive medlemskommun säkerställer.

I bifogat förslag till ny förbundsordning har nya formuleringar markerats i förslaget till ny text. I viss mån har också nuvarande formuleringar markerats för att förtydliga vad som ändrats. I vissa fall finns också kommentarer bifogade i kursiv text.

För att förbundsordningsändringarna ska gälla krävs att samtliga medlemskommuners kommunfullmäktige godkänner förslaget till ny Förbundsordning innan föreslaget ikraftträdande den 1 maj 2017.

Käppalaförbundet hemställer således

att **samtliga medlemskommuners kommunfullmäktige godkänner föreslagna ändringar i Förbundsordningen för Käppalaförbundet.**

Bilagor:

- Bilaga 1. Protokollsutdrag från Käppalaförbundets förbundsfullmäktige 2016-10-11, § 17.

- Bilaga 2. Förslag på ny förbundsordning per 1 maj 2017 i jämförelse med gällande förbundsordning från 1 mars 2007

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 211

Dnr KFKS 2013/667-209

Motion om projektet Hamn

Motion den 11 november 2013 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson och Johan Kjellman (NL)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen om en fördjupad utredning kring projektet Hamn med hänvisningen till att uppföljning av revisorernas granskning och förbättringar i beslutsunderlagen har genomförts.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Efter att internrevisorerna påpekat brister i beslutshandlingen av projektet Hamn lämnade motionärerna in förslag på att ytterligare utredning bland annat om hur projektet växte, varför det inte förankrades med politiken, om det skett några överträdelser av delegationsordningen och lagligheten i de ekonomiska besluten.

Vid flera olika tillfällen efter internrevisorernas skrivelse har uppföljning av projektet skett, bland annat vid en hearing under år 2014. Även andra förbättringar i beslutsunderlag har gjorts utifrån revisorernas granskning. Därmed föreslås att förslagen i motionen avslås.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 24 november 2016

Slutrapport Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Motion

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-24

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2013/667-209

Kommunstyrelsen

Motion om projektet Hamn

Motion den 11 november 2013 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson och Johan Kjellman (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen om en fördjupad utredning kring projektet Hamn med hänvisningen till att uppföljning av revisorernas granskning och förbättringar i beslutsunderlagen har genomförts.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Efter att internrevisorerna påpekat brister i beslutshandlingen av projektet Hamn lämnade motionärerna in förslag på att ytterligare utredning bland annat om hur projektet växte, varför det inte förankrades med politiken, om det skett några överträdelser av delegationsordningen och lagligheten i de ekonomiska besluten.

Vid flera olika tillfällen efter internrevisorernas skrivelse har uppföljning av projektet skett, bland annat vid en hearing under år 2014. Även andra förbättringar i beslutsunderlag har gjorts utifrån revisorernas granskning. Därmed föreslås att förslagen i motionen avslås.

Förslagen i motionen

Christina Ståldal, Mikael Carlsson och Johan Kjellman (NL) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 november 2013 en motion med följande förslag.

Kommunfullmäktige beslutar att en oberoende part/instans utreder varför Hamnprojektet med tillhörande delar inte har förankrats demokratiskt före beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att utreda hur projektet växte utan att den politiska instansen fick en fullgod verksamhetsbeskrivning, ekonomisk kalkyl och en målbeskrivning före projektet startade.

Kommunfullmäktige beslutar att utreda om överträdelser av delegationsordning har skett och hur i så fall ansvaret för detta faller och på vem.

Kommunfullmäktige beslutar att utreda lagligheten i de ekonomiska beslut som har tagits av någon utan att ha politiska beslut i förväg som grund.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Motionen skrevs efter det att revisorerna lämnat sin revisionsrapport. I **revisorernas** skrivelse lyfts bland annat att det inte fanns något separat ärende fram till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige i anslutning till ansökan om EU-medel för museet. I kommunens budget för år 2010 framgår att besöksnäringen understöds genom att två museer i Fisksätra skapas i enlighet med den projektansökan till Europeiska Socialfonden. I budgeten fattar även kommunfullmäktige beslut att tillföra kommunstyrelsen 2,6 miljoner kronor per år 2010-2012 för två museer i Fisksätra.

Kommunstyrelsen noterade informationen från revisorernas rapport den 25 november 2013, § 270. Kommunstyrelsen noterar att kommunfullmäktige uttryckte kritik mot underlagen för investeringsbeslut redan i juni 2011 och stadsledningskontoret instämmer i att det ursprungliga förslaget om att ansöka om EU-medel borde ha tagits i kommunstyrelsen. En tydligare formell återkoppling av att EU-medel hade beviljats borde också ha skett, utöver förslaget om att avsätta medel i budgeten för år 2010 för det fortsatta projektet. Kommunstyrelsen har redogjort för hur kommunstyrelsen arbetar för att förbättra beslutsunderlag ibland annat ärenden om investeringar. Kvalitetssäkringen omfattar även på vilken nivå olika beslut ska fattas.

Som en uppföljning av revisorernas granskning 2013 kallade revisorerna till en hearing i december 2014 för att få information om hur verksamheten på Hamn fortlöper och vilka planer och prognoser som finns för verksamheten på lång sikt. I underlaget till hearingen konstateras att flera åtgärder skett med anledning av revisorernas påpekanden. Flera åtgärder har gjorts för att enklare och tydligare rapportera investeringsärenden. I samband med uppföljningen av revisorernas skrivelse togs även att en risk- och sårbarhetsanalys för Hamn fram. Dessutom lämnade SWECO en följeforskningsrapport i april 2014 gällande projektet Hamn.

Flera politiska instanser har redan konstaterat att underlagen och beslutsfattandet under utvecklingen av museet Hamn har haft brister. Flera åtgärder har gjorts, beslutsunderlagen har blivit tydligare och har stramats till. Därmed föreslås att förslagen i motionen avslås.

Museet Hamn är i drift sedan sommaren 2014 och har blivit ett attraktivt museum som bidragit till att stärka området. Ytterligare information om projektet Hamn finns i bilagan Slutrapport Fisksätra marina/Saltsjö-Pir, under avsnitt slutredovisning Hamn.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn.

Bilaga

Motion

Slutrapport Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

2016-12-05

SLUTRAPPORT

Lena Dahlstedt
Stadsledningskontoret

I Slutrapport för Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Detta dokument sammanfattar utvecklingen av såväl fastigheten som området Fisksätra marina/Saltsjö-Pir och är underlag för beslut i följande ärenden:

- Avyttring av aktier i Saltsjö-Pir
- Investeringar för uthyrning och hyresgästanpassningar i Fisksätra marina
- Motion Hamn
- Slutredovisning Hamn

Flera olika projekt och parter har varit involverade för att utveckla området och fastigheten. För att ge en förståelse av helheten inleds dokumentet med en beskrivning av de övergripande förväntningarna och resultaten. Därefter följer redovisningar kopplat till respektive beslutsärende.

Innehållsförteckning

1	Slutrapport för Fisksätra marina/Saltsjö-Pir	1
2	Övergripande utvecklingen av Fisksätra marina/Saltsjö-Pir.....	2
3	Avyttring av aktier i Saltsjö Pir	7
4	Investering för uthyrning och hyresgästanpassningar i Fisksätra marina.....	8
5	Slutredovisning av museiprojektet Hamn	13
6	Frågor och svar	16

2 Övergripande utvecklingen av Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Under lång tid var Fisksätra marina ett nedgået område och det har varit svårt att få till en hållbar verksamhet och en hållbar ekonomi för fastigheten. På området låg ursprungligen Fisksätra varv med anor från tidigt 1900-tal. Speciellt kan nämnas tillverkning av plastbåtar med en framgångsrik period under 50- och 60-talen. Under 70- och 80-talet förändrades verksamheten till en fritidsbåtsmarina. Huvudbyggnaden uppfördes under tidigt 1980-tal. Övriga byggnader har länge varit eftersatta och har under senare år rivits. Fastigheten har varit del i sådana kreativa lösningar som bidrog till 80-talets fastighetskris, vilket präglade dess historia som ett problemobjekt. Fastigheten hamnade i det sammanhanget i Nackahem men övergick till kommunen när bostadsbolaget avvecklades. På fastigheten har det sedan dess varit många olika verksamheter såsom områdesnämndens förvaltningskontor, skola, båtbyggare och andra marina verksamheter. Under kommunens ägande har varvsverksamheten utarrenderat tills arrendatorn gick i konkurs och kommunen tvingades överta verksamheten.

År 2005 gjordes ett försök att avyttra fastigheten. Försöket lades på is 2006 då indikerade prisnivåer låg alltför långt under bokförda värdet. De flesta av de tankar och idéer som då diskuterades har nu realiserats. År 2010 återupptog kommunen processen att avveckla kommunens operativa engagemang i fastigheten, men då utökade med genomförandet av museiprojektet Hamn och omfattande miljösanering som inte diskuterades i mitten på 2000-talet.

Genom den satsning kommunen gjort under senare år tillsammans med samarbetspartners har platsen och området utvecklats. De övergripande förväntningarna för utvecklingen av Fisksätra marina till Saltsjö Pir har varit att skapa en långsiktig och hållbar inriktning för en marin portal i Nacka, att öka tillgängligheten också till Skogsö naturreservat och göra marinan till en mer integrerad del av Fisksätra. Detta tillsammans med skapandet av museet Hamn har stärkt besöksnäringen och serviceutbudet och gjort kommundelen än mer attraktivt vilket också en mycket väl fungerande restaurang bidrar till.

Arbetet med att utveckla verksamheterna fortsätter. Kommunen bidrar genom att i samverkan med andra främja näringsliv och besöksnäring bland annat genom att vara garant för museum och att göra den natur- och kulturhistoriska unika miljön och dess historia tillgänglig för nutida och framtida generationer.

2.1 Förväntningar inför utveckling av området och fastigheten

Under alla år som Fisksätra marincentrum funnits i kommunens ägo har det varit svårt att få fastighetens ekonomi att gå ihop och det har inte funnits någon bärkraft för en positiv

utveckling. En förväntan har varit att nu skapa en långsiktig och hållbar inriktning för fastighetens användning på för kommunen rimliga villkor.

Efter omstart i försöken att avveckla kommunens ägande 2010 var marknadens och kommunens förväntningar närmare varandra bl a genom gjorda nedskrivningar av bokfört värde. Efter en process som kan liknas vid en konkurrenspräglad dialog, bildade kommunen och Marinberget AB genom konsortialavtal det samägda bolaget Saltsjö Pir AB år 2011¹. Bolaget innehar tomträtt till fastigheten och äger samtliga befintliga byggnader och anläggningar på tomträtten. I avtalet framgår den gemensamma visionen att skapa en marin portal med ett stort flöde av båtar som ger underlag för ett brett serviceutbud. Det gemensamma bolaget ska förutom att driva hamn- och varvsverksamhet också förstärka intentionerna med museiprojektet Hamn. I avtalet förbinder sig bolaget bl.a. att göra investeringar i energisystem, hyresgästpassningar på plan 1-3, renovera huvudbyggnad och riva gamla byggnader. All sanering av mark bekostas av kommunen som säljare och ansvarig för tidigare verksamheter på platsen då någon tidigare huvudman för den förorenande verksamheten inte finns kvar.

En ny detaljplan för fastigheten skapar möjligheter för att utveckla området enligt intentionerna i konsortialavtalet och ingår som en del av förutsättningarna i avtalet. Detaljplanen syftar till att marinan ska bli en mötesplats i Nacka med skärgårdstrafik från piren, båtar, museum, restaurang och varvsverksamhet. I ambitionen ingår att öka tillgängligheten, säkerställa besöksnäringen bl.a. till Hamn och bidra till att göra området till en integrerad del av Fisksätra. Piren är bli angoringsplats för båttrafik för guidade turer till Baggensstaket och även turer till Skogsö naturreservat som på så sätt kan bli mer tillgängligt för allmänheten. När detaljplanen vunnit laga kraft, vilket skedde i juni 2016, ska Marinberget förvärva samtliga av kommunen ägda aktier i bolaget förutom en aktie i enlighet med konsortialavtalet.

Kommunen beslutade tidigt i processen att skapa museet Hamn på platsen. Ambitionerna och förväntningarna på museet Hamn har varit höga. Museiprojektet formulerades tidigt till att gälla ett museum som omfattar både det förflutna och samtiden. Målet var att synliggöra det historiska och samtida kulturarvet. Ambitionen har varit att skapa ett besöksmål i världsklass, bygga broar mellan forskarsamhället och allmänheten, skapa möjligheter till arbete och bryta utanförskap, att invånarna i Fisksätra ska ses som resurser och skapa ett attraktivare Fisksätra.

2.2 Vad har genomförts och vad har resultatet blivit?

De tidigare varvsverksamheterna bl.a. tillverkning av plastbåtar och reparations- och underhållsarbeten har satt sina spår i marken. Kommunen har, i egenskap av markägare,

¹ Beslut i kommunfullmäktige 23 maj 2011

och i enlighet med konsortialavtalet genomfört marksanering. Stora delar av saneringen har genomförts under åren 2012-2013 men även under år 2016 som är under avslutande.

Flera investeringar har i enlighet med konsortialavtalet gjorts i fastigheten för att kunna möjliggöra för hyresgäster att bedriva verksamhet. Några av de investeringar som gjorts är nytt energisystem, hyresgästanpassningar, renovering av verkstäder, ommålning av fastigheten och ny lokal för båtsnickeriet. Dessutom har utjänta byggnader inom området rivits.

Idag är 90 % av fastigheten belagd med verksamheter och det finns ett 40-tal arbetsplatser. De flesta verksamheter på undervåningen har marin anknytning såsom båtsnickeri, segelmakare, kapellmakare, båtförsäljning- och båtmäklare, varvsverksamhet och förvaring av marinarkeologisk utrustning (hyrs av sjöhistoriska museet). Därutöver finns ett ölbryggeri. I övriga delar av huset finns företag inom jobbcoaching och undersköterskeutbildning samt på plan 4 och 5 museet Hamn, restaurang och konferensutrymme som kommunen hyr.

Kommunen har investerat i en pir för allmänheten och för skärgårdstrafik. Piren färdigställdes under 2013 och är nu i bruk för skärgårdstrafik. Förutom att ta emot besökare sjövägen, exempelvis till museet, är piren också en utgångspunkt för guideade båtturer till Baggenstället och Skogsö naturreservat samt ett uppskattat lokalt besöksmål. Piren används också för förankring av båtbyggare. Det har skapats 500 båtplatser jämfört med tidigare ca 275 st. Målsättningen i ursprungligt konsortialavtalet var 600 båtplatser. Det finns platser för vinterförvaring utomhus och nya detaljplanen möjliggör byggande av hallar för förvaring av båtar.

I juni 2014 öppnades dörrarna till museet Hamn. Museet Hamn öppnade som ett kommunalt museum med en privat driftsaktör, vilket är en unik form för att driva museum. Driften upphandlades vid årsskiftet 2013-2014 och avtal skrevs med Emotion AB. Slaget vid Stäket utgör verksamhetens primära fokus. En av museets andra utställningar tar avstamp i lokalsamhället Fisksätra och berättar en historia om tankar, föremål och omständigheter som präglade det tidiga sjuttioalet när Fisksätra växte fram.

Under museets första två verksamhetsår har antalet besökare ökat. Det är en tioprocentig ökning av antalet besökare för perioden juni 2015 - maj 2016 jämfört med samma period under föregående år. Cirka 6600 personer har besökt museet mellan första juni 2015 och sista maj 2016. Museet Hamn har under 2016 nominerats som en av tre kandidater till Riksförbundet Sveriges Museers utmärkelse som årets museum. I och med att restaurangen har öppnats har det skapat bättre möjlighet till helhetsupplevelse. Restaurangen öppnade sommaren 2015 med ca 150-200 platser inomhus och med en stor terrass som rymmer ytterligare gäster. Restaurangen drar mycket gäster såväl vardagar som helg och fick utmärkelsen årets lunchrestaurang på företagarmässan 2016.

Driftsentreprenören av museet har aktivt arbetat för att stärka kopplingen till lokalsamhället genom att exempelvis engagera Fisksätra ungdomar som kassavårdare och guider men även genom att engagera sig i lokalsamhället genom Fisksätra folkets hus och i Fisksätraakademin. Dessutom finns det i museishopen lokal anknytning till Fisksätra och till övriga Nacka såväl som till Värmdö.

Vandrarhem var med i de ursprungliga planerna men det har inte blivit av och det finns inte heller några planer på att genomföra det. Anledningen till att det inte blev ett vandrarhem var att det bedömdes vara för få bäddar för att ge tillräckligt god ekonomi. Lokalerna som var tänkt till vandrarhem är under avveckling alternativt för uthyrning på marknaden.

2.2.1 Nästa steg

Utvecklingen av området och verksamheten fortsätter. Kulturnämnden har beslut om ny inriktning för museet i och med att avtalet med den nuvarande driftsentreprenören går ut 2017/2018. Museet Hamn kommer att styra mer mot det samtida kulturarvet, bredare delaktighet och interaktion med besökare, grupper, skolor och det omgivande lokalsamhället.

Åtkomsten till intilliggande Skogsö naturreservat kompletteras genom att en strandpromenad kopplar samman en ny kommunal väg med befintlig pir och den gångstig som nyligen rustats upp i reservatet ansluts till vägen. En utbyggnad av vägen ned till piren är planerad under att göras under 2017. Nya båthallar för vinterförvaring kommer att byggas och förstärka den marina prägel.

2.3 Slutsats

Området och fastigheten har utvecklats mycket positivt och är på god väg att bli ett riktigt attraktivt kulturellt och marint besöksmål. En styrka är möjligheten till helhetsupplevelsen. Det förväntningar som fanns har i stort infriats. Fastigheten och området har fått en tydlig marin prägel. Båtplatserna har ökat, piren har byggts, museet Hamn och restaurangen har öppnat och flera verksamheter har etablerats i byggnaden. Det mesta är på plats och nu handlar det om att fortsätta utvecklingen av det som finns där idag.

I ett sådant komplext utvecklingsarbete har det varit svårt att sätta en rimlig tidplan. Förskjutningar av tidplanen betyder också ofta fördyringar. Flera delar av utvecklingen har blivit färdigställd senare än planerat, exempelvis museet, restaurangen, piren och strandpromenaden. De omfattande saneringarna av marken var en anledning till förseningar. Men det finns även andra faktorer såsom att planprocessen tog längre tid än beräknat och vattendom behövde inväntas för att kunna anlägga bryggorna. I sig är inte tidsåtgången orimlig beaktat vad som var nödvändigt att göra. Däremot förutsågs inte alla dessa delprocesser och inte heller komplexitet vid starten av de enskilda ingående projekten.

Förutom tid har vissa utvecklingsprojekt, av olika anledningar, kostat mer än beräknat, bland annat saneringen och hyresanpassningar för museet, se vidare under avsnittet hyresgästpassningar Fisksätra marina. Värdet av utvecklingen av området är svårt att beräkna i form av intäkter. Tillgängligheten och attraktiviteten till byggnaden har ökat. Allt tyder på att det nu skapats en långsiktig och hållbar inriktning för fastigheten och Fisksätra har fått ett intressant besöksmål som skapar mervärde för boende i Fisksätra, för besökare och hela Nacka.

2.3.1 Lärdomar

Det finns flera lärdomar att dra för att få ett effektivare internt samarbete. Men även för att på ett bättre sätt möjliggöra för samarbeten med externa entreprenörer och samarbetspartners.

I utvecklingen av Fisksätra marina, både området och fastigheten, har många interna processer varit involverade. Det har exempelvis varit en kulturnämndsfråga, fråga om fastighetsutveckling, planfråga men även en besöksnäringensfråga. En sådan komplex utvecklingsprocess behöver en struktur för att hantera de utmaningarna det innebär. Även om det har funnits en uttalad ambition och inriktning med konsortialavtalet är det svårt att initialt besluta om den exakta leveransen. Det behöver finnas utrymme för att bygga upp kunskap efter hand. Ett utvecklingsarbete behöver ett annat arbetssätt än ett leveransprojekt, det behövs andra former för beslutsfattande, annan uppföljning och annan tidplan. Det behöver finnas utrymme för löpande prioriteringar och möjlighet att dra operativa slutsatser av enhetschefer eller motsvarande. Strukturen ska också kunna ge stabilitet oberoende av personalförändringar inom projekten. Önskvärt vore om det fanns en färdig struktur för komplexa projekt och processer som kan återanvändas för att undvika att de ska uppfinnas på nytt varje gång.

Det har vid vissa tillfällen gjorts förändringar under arbetet, nya beställningar och förändringar har kommit sent i det pågående arbete. Tid och omtag kostar pengar. Flera projekt har inte avslutats och därmed fortsatt att dra kraft och energi i onödan.

Om kommunen vill underlätta för externa entreprenörer och samarbetspartners att verka i kommunen och bättre möjliggöra för samarbete, behöver organisationen utveckla sitt arbetssätt. Det interna arbetet i detta exempel brister när det gäller samordningen, men även i snabbhet inom myndighetsprocesserna.

En positiv lärdom är att kommunen vågade testa ett unikt koncept med ett kommunalt museum med en privat driftentreprenör. Att kunna ta en idé från en prototyp till ett färdigt museum visar på en utvecklingskraft i organisationen och förmåga att ta tillvara på en entreprenörs drivkraft. Utvecklingen av platsen och fastigheten är också ett exempel på ett gott samarbete med extern entreprenör som inte heller förutsåg alla turer kring

myndighetsutövande och kommunal beslutsgång. Genom en gemensam målbild har det ändå funnits en samstämmighet i strävan och viljan att skapa något bra tillsammans.

3 Avyttring av aktier i Saltsjö Pir

3.1 Sammanfattning

Nacka kommun äger 50 procent av aktierna i Saltsjö Pir AB. I samband med att bolaget bildades tecknade kommunen och Marinberget AB ett konsortialavtal som reglerar vad parterna ska göra inom ramen för samarbetet och vad som händer när kommunen uppfyllt sina åtaganden. När detaljplanen för området nu vunnit laga kraft ska kommunen sälja sitt innehav, minus en aktie, till Marinberget. Köpeskillingen är bestämd i konsortialavtalet och uppgår till drygt 18 miljoner kronor.

Den kvarvarande aktien möjliggör hembud där kommunen har möjlighet att inträda i köparens ställe i det fall bolaget säljs till annan extern aktör. Hembudsklausulen ingick i det ursprungliga underlaget för urvalet av samarbetspartner för att säkerställa att bolaget inte såldes vidare utan kommunens kontroll och därmed riskera leverans av dess åtaganden. Noteras bör att parten som valdes 2011 aldrig har visat tecken på att svikta i sin ambition att sin del av projektet.

3.2 Ärendet

Nacka kommun och Marinberget AB ingick 30 juni 2011 ett konsortialavtal. Avtalet reglerar hur samarbete och utveckling av Fisksätra Marina ska ske. Som aktiekapital i det gemensamma bolaget ”Saltsjö Pir AB” lämnade kommunen apportegendom motsvarande 18 miljoner kronor och Marinberget AB betalade in 18 miljoner kronor till det gemensamma bolagets konto.

I konsortialavtalet framgår vad de två parterna ska göra och vad som händer när kommunens åtagande är uppfyllt. Enligt §5 i konsortialavtalet ska Marinberget förvärva samtliga aktier minus en aktie från kommunen snarast efter den tidpunkt då den nya detaljplanen för området vunnit laga kraft. Detaljplanen för området har under hösten 2016 vunnit laga kraft och kommunen ska därför sälja samtliga aktier, förutom en, till Marinberget.

Köpeskillingen för aktierna regleras i konsortialavtalet, §5:

Marinberget ska som vederlag vid den ovan beskrivna aktieöverlåtelsen betala Kommunen en köpeskillning uppgående till arton miljoner (18.000.000) kronor samt ett tillägg motsvarande en uppräknings av beloppet med hänsyn till den förändring som ägt rum i fråga om konsumentprisindex (KPI) – totalindex med 1980 som basår. Utgångspunkten ska vara KPI för april månad 2011 och jämförelse ska göras med senast kända KPI vid den tidpunkt då köpeskillingen ska betalas. Skulle senast kända indextal vid betalningen

av köpeskillingen ha stigit i förhållande till indextalet för mars 2011, ska tillägget således motsvara den procentuella förändring som skett mellan indextalen multiplicerad med arton miljoner (18.000.000). Den totala köpeskillingen får dock inte understiga arton miljoner (18.000.000) kronor.

Baserat på avtalstexten har köpeskillingen beräknats till 18 378 000 (arton miljoner trehundra sjuttioåttatusen) kronor. Procentuell skillnad KPI april 2011 och oktober 2016 uppgår till 1,021 (KPI oktober 2016 delat med KPI april 2011). Ökningen multiplicerat med 18 000 000 kronor blir 18 378 000 kronor. Köpeskillingen uppgår därför till 18 378 000 kronor.

Försäljningen av aktierna till Marinberget ökar kommunens likviditet med drygt 18 miljoner kronor.

4 Investering för uthyrning och hyresgästanpassningar i Fisksätra marina

4.1 Investering för uthyrning

4.1.1 Sammanfattning

Projektet *FMC investering för uthyrning*, med en investeringsram om 10 miljoner kronor, genomfördes från slutet av 2009 till slutet av 2012. Syftet med projektet var främst att tomställa plan 4 och 5 i Fisksätra marina för att möjliggöra tillskapandet av ett museum, samt övriga verksamheter som café, restaurang, vandrarhem. Projektet slutfördes inom beslutad investeringsram.

4.1.2 Bakgrund

Syftet med projektet var att kunna tomställa plan 4 och 5 i Fisksätra marina för att möjliggöra tillskapandet av ett museum, samt övriga verksamheter som café, restaurang, vandrarhem. De hyresgäster som hade hyresavtal och fanns på dessa ytor behövde flyttas inom fastigheten och nya lokaler anpassas för deras verksamhet. En av dessa hyresgäster var Stockholms båtsnickeri som fanns på plan 4. Företaget fick en ersättningslokal på plan 1 där det idag befinner sig. I anpassningen ingick bland annat att bygga ett nytt ventilationsaggregat med fuktspredning samt att alla befintliga och nya väggar fuktskyddsmålades.

Andra kostnader som tagits i projektet är ändrade utrymningsvägar, ändrat brandlarm, viss rivning och ombyggnation på plan 4 och lokalerna där ett vandrarhem var planerat. Vidare togs kostnader för avflyttning av hyresgäster, samt utredningskostnader i samband med att en ny driftentreprenör för marinan skulle hittas och fastigheten säljas. Detta resulterade

bland annat i ett konsortialavtal, beslut i kommunfullmäktige den 23 maj 2011, och ett hyresavtal, tecknat den 28 oktober 2012, mellan kommunen och Saltsjö Pir AB.

4.1.3 Projektbeskrivning

Entreprenadform:	Totalentreprenader
Totalentreprenör:	Stockholms stadsbyggare, H2M, Stockholms eltjänst
Projektledare:	Jan Pålsson, extern projektledare David Högberg, dåvarande markenheten
Starttidpunkt	2009-10-20
Slutbesiktning	2012-12-20

4.1.4 Ekonomi

Beslutad ram:	10,0 mnkr
Slutkostnad:	9,9 mnkr

4.1.5 Finansiering

Hyresintäkter:	0 kr/år
Avskrivningstid:	33 år. Styrts slutligt av kommunens innehav i Saltsjö Pir AB. När kommunens innehav avvecklas ska kostnaden direktavskrivas.
Internränta:	2,8 %

4.1.6 Ekonomiska konsekvenser

Projektet innebär en avskrivningskostnad för lokalenheten om 300 000 kr per år. När kommunens ägande i Saltsjö Pir AB avvecklas, ska kvarvarande avskrivningar resultatföras.

4.2 Hyresgäst Anpassningar Fisksätra marina

4.2.1 Sammanfattning

Projektet *hyresgäst Anpassningar Fisksätra marina* startades redan 2009. Projektet har därefter genomförts i olika etapper med en investeringsram om 44 miljoner kronor. I framförallt muséet har många och i vissa fall sena programförändringar lett till fördyringar. Avseende restaurangen medförde programändringar och en tillkommande investering merkostnader om knappt 3 miljoner som delvis finansieras av en hyreshöjning. Projektet är nu slutfört och slutkostnaden uppgår till 57,6 miljoner kronor. Jämfört med budget är det en fördyring om cirka 13,6 miljoner kronor.

4.2.2 Bakgrund

Kommunen förhyr, genom hyresavtal i enlighet med fullmäktigebeslutet och tecknat den 28 oktober 2012, 2155 kvm för museum, restaurang och annan verksamhet. Hyreskontraktets löptid är 2012-04-01 t.o.m. 2027-03-31, med en årshyra om 1.914.500 kr, exklusive moms och index. I hyresavtalet ingår åtagande för kommunen att anpassa lokalerna för sina verksamheter.

För färdigställandet av de aktuella lokalerna har investeringsmedel om totalt 44 miljoner kronor beslutas vid tidigare tillfällen:

1. Investeringsbeslut i kommunfullmäktige 2010-06-14, 22 miljoner kronor
2. Startbesked i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 2013-09-24 (KFKS 2013/429-287), villkorat av investeringsbeslut i kommunfullmäktige som togs den 2013-11-11, ytterligare 22 miljoner kronor

Total beslutad investeringsram: 44 miljoner kronor.

4.2.3 Genomförande byggnation av muséet

Projektet för att bygga muséet startade redan i slutet av 2009 då programarbete för att till skapa två muséer inleddes och de första kalkylbedömningarna gjordes. Under 2010 kom en första programändring som innebar att i tillägg till museum skulle även café/restaurang, brygga, vandrarhem byggas. Under 2010 kom ytterligare programändringar i olika steg, vilka medförde omprojektering. Dessa omfattade bland annat en utvändig hiss på grund av tillgänglighet och en större utvändig terrass. I slutet av maj 2010 angav projektledaren en bedömd kalkyl om 44,4 miljoner kronor.

För verksamheterna nödvändiga utvändiga åtgärder, bland annat parkering, inleddes redan 2010, då även visionsarbete och projektering för museet inleddes. Under 2011 gjordes ytterligare programändringar som innebar om- och nyprojektering för bland annat en förändring från vandrarhem till hotell. Ytterligare projekterings- och utredningsarbeten genomfördes under senare delen av 2011 och tidigt 2012 i samband med diskussioner med olika hotelloperatörer. När projektet startade var museets koncept och innehåll inte specificerat och inte heller vem som skulle driva museet. Det var inte bestämt var i byggnaden de olika lokalerna för museum, restaurang och hotell/vandrahem skulle ligga. Således fanns oklarheter avseende genomförandet. Under det pågående arbetet tecknades våren 2011 ett konsortialavtal som innebar att en extern aktör blev fastighetsägare. Denna hade ett flertal synpunkter på det tänkta utförandet, vilket ledde till ytterligare förändringar och nya projekteringar.

I början av 2013 inleddes en upphandling för byggnation av muséet och restaurangen. Denna avbröts i mars 2013, då det framgick att de inkomna anbuden låg något över den återstående budgeten i projektet och inte gav utrymme för någon budgetreserv. Upparbetade kostnader i projektet var då cirka 12,9 miljoner kronor. Dessa var översiktligt fördelade på 4,5 miljoner kronor för terrassen, Rivningsarbeten 2,5 miljoner kronor och

resterande 5,9 miljoner kronor i huvudsak på konsulter för framförallt projektering. Av detta kan förgäveskostnader bedömas till ca 4 miljoner kronor. Projektledarens prognos från 2013-02-26 angav en slutkostnad på 42,5 miljoner kronor. Projektet delades upp så att muséet och restaurangen istället skulle genomföras var för sig, samt att besparingar utreddes. Ny upphandling inleddes före sommaren 2013 och färdigställandet av muséet inleddes i augusti 2013 och projektet slutbesiktigades före julhelgen samma år. Även under byggnationen tillkom fördyrande programändringar. Exempelvis framkom i ett sent skede att de föremål som finns i muséet kräver en högre säkerhetsklass än vad som tidigare angivits av dåvarande kultur- och utbildningsenheten, vilket medförde att fasad med fönster till del fick byggas om och de fönster som installerats fick tas bort. Väggar fick rivas och byggas upp igen med stålplåt i väggen för uppfyllande av säkerhetsklassning och ventilationen fick projekteras och byggas om för att få mindre kanaler med inbrottsgaller enligt den nya föreskriften. Hade dessa åtgärder inte gjorts hade kulturnämnden drabbats av betydande försäkringspremier för inlånade föremål, vilket nu kan undvikas.

Ombyggnationen för muséet slutfördes till en kostnad om totalt 39,4 miljoner kronor, vilket ska jämföras med ursprungligt budgeterade 25 miljoner kronor. De överskjutande kostnaderna fördelas på: 3,5 miljoner kronor på merkostnader för konsulter bland annat förgävesprojektering, programförändringar i muséet 4,5 miljoner kronor, oförutsedda kostnader om 0,9 miljoner kronor, bland annat en vattenskada under projektet.

4.2.4 Genomförande byggnation av restaurangen

Efter godkännande av ny investeringsram genomfördes uthyrning till restaurangoperatör och upphandling av entreprenör för restaurangbyggnation. De budgeterade kostnaderna för restaurang och allmänna ytor var 14,5 miljoner kronor. I projektet tillkom programändringar som medförde kostnader om cirka 2,98 miljoner kronor, av vilka 2,15 miljoner kronor var tillkommande investering i hyresgäst Anpassning som finansieras av en hyreshöjning av hyresgästens omsättningshyra från 7,0 % till 9,0 %. Byggnationen utfördes till en total slutkostnad om 18,2 miljoner kronor, vilket är cirka 3,7 miljoner kronor högre än budgeterat.

4.2.5 Kommentarer

Det finns ett flertal lärdomar att dra från det beskrivna projektet. I ett byggprojekt och inte minst i en befintlig byggnad kan oförutsedda saker dyka upp och innebära merkostnader. Vissa sådana kostnader har uppkommit i Fisksätra marina/Saltsjö pir. De huvudsakliga orsakerna till merkostnaderna bedöms dock inte bero på detta, utan på andra faktorer:

1. Tid. Projektet har bedrivits under en lång tid, vilket i sig medför ökade kostnader då personal och konsulter får utdragna utredningsuppdrag.
2. Otydligt ägarskap och kunskap om produkten. Det förefaller som att mycket arbete lades ner innan kommunen var klar över vad som skulle tillskapas på platsen och att många ändringar kom fram under tiden. Vidare har den interna kunskapen om vad

som krävs för ett museum inte varit tillräcklig och extern kunskap tagits in för sent. Även i detta har den långa tiden påverkat, då personalförändringar medfört både att muséets inriktning skiftat och att projektledningen inte kunnat få besked i programfrågor och andra kostnadspåverkande frågor.

3. Lågt internt engagemang. Det har varit extern projektledning kopplat till fastighetsprocessen, utan ett tydligt stöd inom kommunen. Vidare har den externa projektledaren i de tidiga skeden då mycket av kostnadsdrivande risker hanteras haft mycket svårt att få svar från kulturverksamheten om programförutsättningarna. Det har varit en otydlig intern ansvarsfördelning mellan dåvarande byggenheten och kultur- och utbildningsenheten utan tydliga projektägarskap hos respektive del.
4. En utländsk leverantör handlades upp för inredningen till muséet. Detta gjordes utan en samordning med byggprojektet av lokalen, vilket ledde till betydande krockar, bristande information och oklar gränsdragning, vilket sammantaget ledde till både förseningar och fördyringar.

Det kan konstateras att lång tid och programändringar i projekt kostar. När projekt med inslag av flera olika kommunala verksamheter och/eller med otydlig ”hemvist”, så är ett tydliggörande av ägarskapet och engagemang från samtliga involverade verksamheter viktigt för att uppnå tillräcklig kontroll. I detta projekt uppnåddes i praktiken inte denna kontroll fullt ut förrän mot slutet av 2013 och då hade merparten av fördyringarna redan inträffat.

4.2.6 Projektbeskrivning delprojekt museum

Entreprenadform:	Löpande räkning mot budget
Totalentreprenör:	Stockholms stadsbyggare
Projektledare:	Jan Pålsson, extern projektledare
Starttidpunkt (projektering)	januari 2010
Starttidpunkt (produktion)	juni 2011 rivning och flytt av verksamheter, därefter 2013-08-19 nybyggnation
Slutbesiktning	2013-12-20

4.2.7 Ekonomi delprojekt museum

Beslutad ram:	25 000 000 kr
Slutkostnad:	39 381 000 kr

4.2.8 Projektbeskrivning delprojekt restaurang och allmänna ytor

Entreprenadform:	Totalentreprenad
Totalentreprenör:	TL bygg
Projektledare:	Jan Pålsson, extern projektledare
Starttidpunkt (produktion)	2014-04-16
Slutbesiktning	2014-10-10

4.2.9 Ekonomi delprojekt restaurang och allmänna ytor

Beslutad ram:	14 500 000 kr
Slutkostnad:	18 180 000 kr

4.2.10 Ekonomi Fisksätra marinentrum (hela projektet)

Beslutad ram:	44 000 000 kr
Slutkostnad:	57 561 000 kr

4.2.11 Finansiering Fisksätra marinentrum (hela projektet)

Hysesintäkter (inklusive budgeterad omsättningshyra):	3,15 mnkr/år (varav omsättningshyra cirka 1,25 mnkr/år)
Avskrivningstid:	33 år på museet 20 år genomsnittlig på restaurangen
Internränta:	2,8 %

4.2.12 Ekonomiska konsekvenser

Investeringen i Fisksätra marina innebär initialt avskrivningskostnader för lokalenheten på 2 miljoner kronor per år, och efter 20 år 1 miljoner kronor per år under resten av avskrivningstiden. Om verksamheten fortsätter därefter är investeringen avskriven och endast inhyrningskostnaden kvarstår.

5 Slutredovisning av museiprojektet Hamn

Den 1 juni 2014 invigdes slagfälts- och samtidsmuseet Hamn i Fisksätra. 2016 nominerades museet till årets museum av Riksförbundet Sveriges Museer. Resan hit började den 30 oktober 2009 då tillväxtverket beviljade Nacka kommun stöd ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden.

5.1.1 Så började projektet

Projekt Hamn har delfinansierats med regionala medel från EU:s regionala strukturfondsprogram för Stockholm. Projektet ligger inom åtgärd 1.3, det vill säga att främja integration och mångfald, och har löpt över fyra år med start 2010-01-01 till 2013-12-31. Totalt beviljades 17 miljoner kronor under perioden som skulle användas till att främja integration och mångfald genom att i samverkan med lokalbefolkningen i Fisksätra skapa långsiktig infrastruktur av hög kvalitet. Genom att skapa två museum, utifrån platsen specifika historia, Slaget om Stäket och Fisksättras moderna historia, skulle potentialen för regional och lokal utveckling ge ökad sysselsättning och integration.

Kommunstyrelsen ansvarade för projektet under projekttiden år 2010 – 2013. För genomförandet av kommunstyrelsens uppdrag ansvarade stadsledningskontoret genom kultur- och utbildningsdirektören. För projektet fanns en styrgrupp, bestående av stadsdirektör, näringslivsdirektör, fastighetsdirektör, kultur- och utbildningsdirektör, stadsbyggnadsdirektör och kommunikationsdirektör. Projektledaren fanns inom kultur- och utbildningsenheten. I arbetsgruppen fanns kompetens från ekonomi-, utbildnings-, kultur-, fritids-, näringslivs- och fastighetsenheterna. Projektet övergick 2013-01-01 i kulturnämndens ansvar.

5.1.2 Från projekt till museum

Kulturnämnden beslutade den 4 december 2013 att upphandla driften av museet och Kulturnämnden beslutade den 15 januari 2014 att tilldela Emotion AB uppdraget att drifva museet Hamn.

Kulturnämnden finansierar museet i form av ett årligt verksamhetsanslag om 1,3 miljoner kronor. Utöver det tillkommer full kostnadstäckning för hyran till driftsaktören enligt avtal. Driftsaktören sätter själv entréavgifter och tar alla intäkter från entréavgifterna, bokningar av konferenser och försäljning i museibutiken.

Museet öppnade och har varit i full drift sedan den 1 juni 2014. I uppföljningen av verksamheten framkommer en tioprocentig ökning av antalet besökare för perioden juni 2015 till maj 2016 jämfört med samma period under föregående år. Cirka 6600 personer har besökt museet mellan första juni 2015 och sista maj 2016. I den risk- och konsekvensanalys som genomförts (KUN 2015/44-860) noterades att kommunen som beställare av driften av museet på längre sikt mer bör styra verksamheten mot det samtida kulturarvet, bredare delaktighet och interaktion med besökare, grupper, skolor och det omgivande lokalsamhället. I analysen påpekades även att eftersom museet Hamns lokaler hyrs på lång sikt, fram till 2027, är det viktigt att ta fram en långsiktig inriktning för museets verksamhet.

Nuvarande driftsaktör Emotion AB har ett avtal som sträcker sig fram till den 31 december 2017. Driftsaktören erbjöds under våren 2016 möjligheter att förlänga avtalet, men avböjde. Kulturnämnden beslöt den 25 oktober 2016 att påbörja en upphandling och fattade beslut om en långsiktig inriktning för museet.

5.1.3 Rapportering och beslut

Enligt internrevisionens skrivelse (10 oktober 2013) lyfts inte något separat ärende fram till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige i anslutning till ansökan om EU-medel. I kommunens budget för år 2010 framgår dock att besöksnäringen understöds genom att två museer i Fisksätra skapas i enlighet med den projektansökan till Europeiska Socialfonden, som Strukturfonds-partnerskapet bifallit. I budgeten fattar även kommunfullmäktige beslut att tillföra kommunstyrelsen 2,6 miljoner kronor per år 2010-2012 för två museer i Fisksätra.

Kommunstyrelsen noterade informationen från revisorernas rapport den 25 november 2013, § 270, med följande beskrivning i protokollet: *”Revisorerna bedömer i en nu inkommen revisionskrivelse att det saknas erforderligt beslut från kommunfullmäktige att starta museiprojektet HAMN och att beslutsunderlagen varit bristfälliga. Kommunfullmäktige uttryckte kritik mot underlagen för investeringsbeslut redan i juni 2011 och stadsledningskontoret instämmer i att det ursprungliga förslaget om att ansöka om EU-medel borde ha tagits i kommunstyrelsen. En tydligare formell återkoppling av att EU-medel hade beviljats borde också ha skett, utöver förslaget om att avsätta medel i budgeten för år 2010 för det fortsatta projektet. Kommunstyrelsen har med anledning av tidigare revisionsrapporter redogjort för hur kommunstyrelsen arbetar för att förbättra beslutsunderlag ibland annat ärenden om investeringar och det arbetet omfattar självklart även museiprojektet HAMN och utvecklingen av Fisksätra marina. Kvalitetssäkring omfattar även på vilken nivå olika beslut ska fattas.”*

Kommunstyrelsen noterade den 22 oktober 2012, § 269, en genomförd risk- och sårbarhetsanalysen till protokollet och att frågan om ansvarsfördelning och ekonomi skulle hanteras i mål och budget för 2013-2015.

Kommunfullmäktige beviljade de 19 november 2012, § 249, 2 miljoner kronor för utställningsproduktion och 500 000 kronor för ramper.

Projektet har lämnat följande rapporter:
Lägesrapport HAMN augusti 2011
Lägesrapport HAMN januari 2013
Ekonomisk lägesrapport HAMN 2013
SWECO slutrapport april 2014

5.1.4 Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för museiprojektet har finansierats med 17 miljoner kronor från strukturfonden samt ett årligt tillskott från kommunstyrelsen på 2,6 miljoner kronor under åren 2010-2012. Ett extra tillskott på 2,5 miljoner kronor för utställningsproduktionen och ramper tillfördes projektet under 2012 från kommunstyrelsen. Nacka kommun har totalt finansierat 10,3 miljoner kronor till projektet utöver de 17 miljoner kronorna från strukturfonden.

5.1.5 Övergripande slutsatser

Nacka kommun har i museet Hamn fått en framgångsrik besöksattraktion, som motsvarar de förväntningar som fanns när projektet startade. Precis som anges i underlaget för kommunstyrelsen behandling av revisionsrapporten 2013 fanns brister kring de tidigare beslutsunderlag och vem som fattade beslut. Nacka kommun har idag en betydligt bättre kvalitetssäkring av beslutsunderlag och beslutsmandat. Museet Hamns verksamhet utgör en väsentlig del av kulturnämnden kulturarvsverksamhet och är en viktig del av det totala arbetet med att tillgängliggöra Nackas kulturarv och bidrar till att skapa en attraktiv livsmiljö i Fisksätra. Kommunen planerar nu för upphandling av ny driftsaktör från 1 januari 2018 för att driva framtidens museum – HAMN.

6 Frågor och svar

6.1.1 Hur mycket har Nacka kommun investerat i Fisksätra marina?

- **Ombyggnadsprojekt och hyresgästanpassningar** till museum och restaurang: Cirka 50 miljoner kronor.

- **Marksanering**: Under arbetet på platsen upptäcktes föroreningar på platsen. Kommunen har, i egenskap av markägare, investerat i en marksanering för ungefär 12 miljoner kronor.

- **Piren**: cirka 18 miljoner kronor. Kommunen har investerat i en pir för allmänheten med angörande skärgårdstrafik Piren används också för förankring av båtbyggor.

- **Vägarbeten**: strandpromenad och nedfart planeras byggas under 2017 och är budgeterat till 6,5 miljoner.

6.1.2 Har Nacka kommun gjort en värdeöverföring till Marinberget?

Nacka kommun har investerat i kulturell verksamhet i Fisksätra marina genom museet HAMN. Investeringarna som är gjorda är hyresgästanpassningar som krävs för att museiverksamheten ska kunna bedrivas i fastigheten.

6.1.3 Ska kommunen hyra lokaler i Fisksätra marina?

Kommunen hyr museiplanets för 900kr/kvm – 1,9 miljoner kronor per år till 2027. Plus index på hyran.

6.1.4 Vad har kommunen tidigare haft för kostnader för den här fastigheten?

De senaste 30 åren har fastigheten kostat 2-3 miljoner kronor per år att hålla vid liv.

6.1.5 Värderades fastigheten i samband med att Saltsjö Pir bildades?

Ja, fastigheten värderades till 20 miljoner kronor 2011.

6.1.6 Vem äger piren?

Kommunen äger piren nu och i framtiden.

6.1.7 Vem har beslutat om avtalet mellan Nacka kommun och Marinberget AB?

Kommunfullmäktiges sammanträde 2011 05 23.

6.1.8 Hur mycket har kommunen/andra aktörer gått in med i bolaget?

Nacka kommun gick in med 1 miljon kronor plus fastigheten, i Saltsjö Pir. Marinberget gick in med 19 miljoner kronor.

6.1.9 Har Nacka kommun löst ut restaurangen ekonomiskt?

Den tidigare restaurangoperatören investerade 2,8 miljoner kronor i lösa inventarier till restaurangen. När det stod klart att de inte fick serveringstillstånd och skulle lämna fastigheten köpte kommunen utrustningen för 2,1 miljoner. Kommunen får igen pengarna genom att hyra ut utrustningen till den nuvarande restaurangoperatören. Syftet var att snabbt få en ny restaurangoperatör på plats eftersom museiverksamheten behöver en restaurangverksamhet i anslutning.

Motion

Utred ansvar, beslutsordning och varför Hamnprojektet inkl. övriga delar har kommit till utan tillräcklig demokratiskt beslutsfattande

Nyligen kom ännu en kritisk och tung revisorsrapport angående projektet Hamn, inkl. Piren och övriga delar. Den bekräftade Nackalistan's tidigare kritik av projektet, speciellt hur beslut har tagits utan att de från början har förankrats politiskt. Detta är ett av flera exempel på en kultur som är odemokratisk och felaktig i en kommun. Det är dags att gå till botten med detta och göra en djupgående och oberoende utredning av hur och varför detta sker, vem och vilka som bär ansvar, om någon har överträtt sin delegation och hur det i så fall kunde ske.

Varför gräva i något som uppenbarligen har gått snett, kanske en del tycker. Efter en rad exempel på liknande händelser tycker Nackalistan att det är hög tid att gå till botten med detta för att få till en varaktig förbättring, få ett slut på denna kultur och få en förklaring till hur detta och liknande andra saker kan hända.

Nackalistan föreslår kommunfullmäktige besluta

Att låta en oberoende part/instans utreda varför Hamnprojektet med tillhörande delar inte har förankrats demokratiskt före beslut.

Att utreda hur projektet växte utan att den politiska instansen fick en fullgod verksamhetsbeskrivning, ekonomisk kalkyl och en målbeskrivning före projektet startade.

Att utreda om det har skett överträdelser av delegationsordning har skett och hur i så fall ansvaret för detta faller och på vem.

Att utreda lagligheten i de ekonomiska beslut som har tagits av någon utan att ha politiska beslut i förväg som grund.

131108

Christina Ståldal

Mikael Carlsson

Johan Kjellman

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 212

Dnr KFKS 2016/762

Lån av elcykel på bibliotek

Motion den 12 september 2016 av Lisskulla Zayane och Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen då utlån av elcyklar på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag. Kommunfullmäktige noterar även att det pågår en utredning om utlån av idrottsutrustning via Sportotek. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna föreslår att kommunen ska utreda möjligheterna att Nackaborna erbjuds lån av elcyklar på kommunens bibliotek. Biblioteken har begränsade ytor och fokus är att tillgängliggöra olika typer av medier för att stimulera läsfrämjande.

I bibliotekslagen och biblioteksstrategin framgår vilka mål biblioteken ska arbeta efter. Bedömningen är att elcykeluthyrning på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag.

Handlingar i ärendet

Kulturnämnden den 25 oktober 2016 § 64

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 12 september 2016

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kulturnämnden den 25 oktober 2016 § 64

Kulturnämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen då utlån av elcyklar på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag. Kommunfullmäktige noterar även att det pågår en utredning om utlån av idrottsutrustning via Sportotek. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till förslagen i motionen.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Hans Peters (C) yrkade bifall till kulturnämndens förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med Hans Peters yrkande.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

”Vi socialdemokrater vill se verksamhet av typen fritidsbank etablera sig i Nacka. Lånecykel kan vara ett inslag. Fritidsbank innebär möjlighet för alla att låna sport- och fritidsprylar gratis precis som böcker på biblioteket. Det kan vara cyklar, skidor, skridskor, ridhjälm, fotbollsskor, tennisrack, verktyg för sällananvändning och dyrare festkläder. Vi vill öppna upp för fristående anordnare eller kommunen att etablera fritidsbanker i Nacka.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets arbetsutskottsgrupp.

”Nacka har en cykelstrategi kopplad till den regionala cykelplanen för Stockholms län, med målet att 20 % av alla resor ska ske med cykel år 2030. Att låta nackabor testa elcykel skulle kunna leda till att fler upptäcker cykeln som transportmedel. Efter en motion från Miljöpartiet har kommunen börjat erbjuda förmåncyklar till sina anställda. På ett lokalt ”cykloteck” skulle de anställda enkelt, när som helst kunna testa olika cyklar för att se vilken typ av cykel som passar just dem bäst.

Miljöpartiet föreslog redan i förra årets budget ett ”idrottsbibliotek” där medborgare kunde låna utrustning. Ibland kan möjligheten att kunna delta i olika aktiviteter begränsas av plånboken då utrustning ofta är dyr. Vad gäller barn så måste ju denna även ständigt uppdateras då de växer fort.

Att kunna låna utrustning, saker och prylar går i linje med den hållbara cirkulära ekonomin. Det vi bara behöver ibland, inte själva har råd med eller vill testa på är ypperligt att låna och dela med varandra för att slippa tillverka i överflöd och tära så lite som möjligt på världens resurser.

Innan olika ”tek” för att låna annat än böcker finns på plats i Nacka anser Miljöpartiet att de befintliga biblioteken i alla fall kan ha ett begränsat antal elcyklar till utlåning, precis som i andra kommuner. Biblioteken finns redan i Nackas olika hörn och möjligheten skulle därmed finnas att snabbt kunna få igång ett dylikt test-/pilotprojekt. Precis som det finns cykelaffärer i köpcentrum kunde cyklar få ledas in och ut. Andra lösningar skulle säkert också finnas -bara viljan finns! När vi sedan byggt upp ”prylotek” och ”aktivotek” kan ”cykloteck” även passa i dessa verksamheter!”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 64

KUN 2016/85

Lån av elcykel på bibliotek

Motion den 12 september 2016 av Lisskulla Zayane och Sidney Holm (MP)

Beslut

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen då utlån av elcyklar på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag. Kommunfullmäktige noterar även att det pågår en utredning om utlån av idrottsutrustning via Sportotek. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Motionärerna föreslår att kommunen ska utreda möjligheterna att Nackaborna erbjuds lån av elcyklar på kommunens bibliotek. Biblioteken har begränsade ytor och fokus är att tillgängliggöra olika typer av medier för att stimulera läsfrämjande. I bibliotekslagen och biblioteksstrategin framgår vilka mål biblioteken ska arbeta efter. Bedömningen är att elcykeluthyrning på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 5 oktober 2016
Bilaga 1. Motion Lån av elcykel på bibliotek den 12 september 2016 av Lisskulla Zayane och Sidney Holm (MP)

Yrkanden

Ordförande Hans Peters (C) yrkade bifall till förslag till beslut.

Åsa Marnell (MP) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Hans Peters (C) ställde sitt bifallsyrkande mot Åsa Marnells (MP) yrkande och fann att nämnden hade avslagit Åsa Marnells (MP) yrkande.

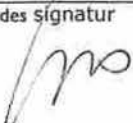
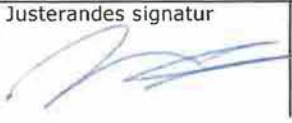
Kulturnämnden beslutade således i enlighet med förslag till beslut.

Reservationer

Åsa Marnell (MP) reserverade sig mot beslutet och angav följande.

”Nacka har en cykelstrategi enligt vilken 20% av alla resor ska ske med cykel år 2030. Att låta nackabor testa elcykel skulle kunna leda till att fler upptäcker detta transportmedel.

Miljöpartiet föreslog redan i förra årets budget ett "idrottsbibliotek" där medborgare kunde låna utrustning. Ibland kan möjligheten att kunna delta i olika aktiviteter begränsas av

Ordförandes signatur	Justeraandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

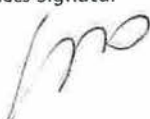

§ 64 forts

plånboken då utrustning ofta är dyr. Vad gäller barn så måste ju denna även ständigt uppdateras då de växer fort.

Att kunna låna utrustning, saker och prylar går i linje med den hållbara cirkulära ekonomin. Det vi bara behöver ibland, inte själva har råd med eller vill testa på är ypperligt att låna och dela med varandra för att slippa tillverka i överflöd och tära så lite som möjligt på världens resurser.

Innan olika "tek" för att låna annat än böcker finns på plats i Nacka anser Miljöpartiet att de befintliga biblioteken i alla fall kan ha ett begränsat antal elcyklar till utlåning, precis som i andra kommuner. Biblioteken finns redan i Nackas olika hörn och möjligheten skulle därmed finnas att snabbt kunna få igång ett dylikt test-/pilotprojekt. Precis som det finns cykelaffärer i köpcentrum kunde cyklar få ledas in och ut. Andra lösningar skulle säkert också finnas - bara viljan finns!

När vi sedan byggt upp "prylotek" och "aktivotek" kan "cyklotek" även passa i dessa verksamheter!"

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

2016-10-05

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr KUN 2016/85

Kulturnämnden

Motion – Lån av elcykel på bibliotek

Motion den 12 september 2016 av Lisskulla Zayane och Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen då utlån av elcyklar på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag. Kommunfullmäktige noterar även att det pågår en utredning om utlån av idrottsutrustning via Sportotek. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att kommunen ska utreda möjligheterna att Nackaborna erbjuds lån av elcyklar på kommunens bibliotek. Biblioteken har begränsade ytor och fokus är att tillgängliggöra olika typer av medier för att stimulera läsfrämjande.

I bibliotekslagen och biblioteksstrategin framgår vilka mål biblioteken ska arbeta efter.

Bedömningen är att elcykeluthyrning på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag.

Ärendet

Nacka har i dagsläget sex bibliotek som ligger strategiskt placerade i; Dieselverkstaden, Fisksätra centrum, Nacka Forum, Orminge centrum, Saltsjöbadens centrum och Älta centrum. Biblioteken har begränsade ytor och fokus är att tillgängliggöra olika typer av medier och kulturevenemang, stimulera läsfrämjande och vara en öppenmötesplats för demokratiska samtal.

Idag är det inte tillåtet att ta in cyklar i centrumanläggningar, något som gör det svårt för biblioteken att erbjuda denna typ av service. I biblioteksstrategin framgår vilka mål biblioteken ska arbeta efter. Kultur- och fritidsenheten bedömer att elcykeluthyrning på bibliotek inte ingår i bibliotekens uppdrag.

Nacka kommuns strategi för cykelsatsningar¹ behandlar olika typer av cykling med fokus på resor till och från arbetsplatsen och skolor. Målet är att det ska bli enklare, snabbare och säkrare att cykla i Nacka. Många kommuner erbjuder lån av elcyklar via kommunalt finansierade verksamheter eller i samarbete med kommersiella aktörer. I vissa kommuner sköter biblioteken denna verksamhet. Det pågår en utredning om utlån av idrottsutrustning via Sportotek som ska ge möjligheten för medborgare till ett mer aktivt fritidsliv genom att låna sportutrustning. Utredningen förväntas presenteras i början av 2018 och det finns därmed inte skäl att utreda eller initiera en sådan verksamhet på bibliotek.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut får inga ekonomiska konsekvenser för kommunen. Skulle motionen bifallas bedöms en utredning ta cirka två veckor till en uppskattad kostnad om 50 000 kronor.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut får inga konsekvenser för barn

Bilagor

Bilaga 1. Motion Lån av elcykel på bibliotek den 12 september 2016 av Lisskulla Zayane och Sidney Holm (MP)

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lars Nilsson
Sakkunnig bibliotek kultur
Kultur- och fritidsenheten

¹ Strategi för cykelsatsningar i Nacka. Antagen i kommunfullmäktige 2014

Ge Nackaborna möjlighet att låna en elcykel på biblioteket

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2016-09-12

Lisskulla Zayane & Sidney Holm

Miljöpartiet de gröna i Nacka

Att cykla på elcykel går både fort och smidigt och är ett bra komplement till andra färd sätt. Att handla och få hem tunga matkassar med elcykel gör shoppingen enklare och mindre tung. Alla har dock inte möjlighet att köpa elcykel och en del kanske bara behöver den då och då, medan andra bara vill testa på hur det är att cykla med motor.

Det finns exempel på kommunen i Sverige som i samarbete med den kommunala klimat- och energirådgivningen ger kommuninvånarna möjlighet att låna elcykel på biblioteket¹. Det enda som behövs är lånekort, en deposition och sedan kan låntagaren ge sig iväg. Många av de som lånat elcykel köper senare en egen elcykel.

Elcyklar är någonting som kan få fler att cykla. Miljöpartiet ser gärna att fler cyklar och att fler Nackabor får möjlighet att testa nya färdmedel. Att ge Nackas medborgare möjlighet att låna en elcykel på biblioteket uppmuntrar till cykling och bidrar till uppfyllelsen av Nackas lokala miljömål² och målet om att öka antal resor med cykel³. Vi föreslår att kommunens tjänstepersoner får i uppdrag att utreda på vilket sätt en verksamhet med utlåning av elcyklar kan erbjudas via kommunens bibliotek.

Mot bakgrund av detta yrkar Miljöpartiet på:

- ❖ att Nackaborna erbjuds lån av elcyklar på kommunens bibliotek.

Lisskulla Zayane

Sidney Holm

¹ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=96&artikel=6504113>

² <http://www.nacka.se/boende-miljo/miljo-klimat-och-hallbarhet/lokala-miljomal/>

³ <http://www.nacka.se/boende-miljo/miljo-klimat-och-hallbarhet/lokala-miljomal/frisk-luft/>

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 213

Dnr KFKS 2016/987

Uppföljning av beslut

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson med flera (V)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige bifaller förslagen i motionen på så sätt att en lista över hur beslut har verkställts ska anmälas till kommunfullmäktige årligen vid sammanträdet i december. Av listan ska framgå även vilka beslut som ännu inte verkställts.

Listan ska omfatta beslut från och med kommunfullmäktiges första sammanträde 2017.

Ärende

Motionärerna föreslår att det ska skapas en samlad sammanställning över alla beslut som behöver följas upp. Sammanställningen ska stämmas av årligen i samband med behandlingen av årsredovisningen och kommunfullmäktige kan då upphäva om eventuellt inaktuella beslut. Stadsledningskontoret föreslår att motionen bifalls på så sätt att från och med 2017 anmäls årligen i december en förteckning över fattade beslut till fullmäktige, som anger hur det går med verkställandet av dem.

Handlingar i ärendet

Juridik- och kanslienhets tjänsteskrivelse den 21 november 2016

Motion

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med juridik- och kanslienhets förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Det är med glädje som Vänsterpartiet noterar att kommunstyrelsen väljer att bifalla vår motion om att på ett öppet sätt hålla reda på vad kommunstyrelse och fullmäktige tagit beslut om ska följas upp på ett regelbundet sätt. Förslaget är dock att förteckningen över besluten ska påbörjas i och med 2017. Vi menar att det vore rimligt att åtminstone gå några år tillbaka i tiden för att inte beslut som tagits ”i modern tid” ska glömmas bort. En rimlig nivå kunde vara att åtminstone gå tillbaka till år 2010.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

2016-11-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/987

Kommunstyrelsen

Uppföljning av beslut

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson med flera (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige bifaller förslagen i motionen på så sätt att en lista över hur beslut har verkställts ska anmälas till kommunfullmäktige årligen vid sammanträdet i december. Av listan ska framgå även vilka beslut som ännu inte verkställts.

Listan ska omfatta beslut från och med kommunfullmäktiges första sammanträde 2017.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att det ska skapas en samlad sammanställning över alla beslut som behöver följas upp. Sammanställningen ska stämmas av årligen i samband med behandlingen av årsredovisningen och kommunfullmäktige kan då upphäva om eventuellt inaktuella beslut. Stadsledningskontoret föreslår att motionen bifalls på så sätt att från och med 2017 anmäls årligen i december en förteckning över fattade beslut till fullmäktige, som anger hur det går med verkställandet av dem.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår att det ska skapas en samlad sammanställning över alla beslut som behöver följas upp och att sammanställningen stäms av årligen i samband med behandlingen av årsredovisningen. Kommunfullmäktige kan då ta beslut om att eventuellt inaktuella beslut upphävs.

Förslaget är huvudsakligen motiverat enligt följande.

I fullmäktige tas många beslut som innebär att särskild uppföljning och redovisning ska göras. Det är dels beslut som tas p.g.a. motioner med ofta också på förslag av

tjänstemännen. I många fall är kommunens årsredovisning det naturliga dokumentet för redovisning men i andra fall tas beslut om särskild redovisning.

Från oppositionen känner vi ibland att det finns en risk att viktiga beslut begravs genom att uppföljningar inte görs i enlighet med beslut. Därför skulle en samlad sammanställning av alla beslut som kräver uppföljning behöva upprättas. Den ska sedan kontinuerligt uppdateras så snart ett nytt beslut tas. Sammanställningen kan därmed också vara ett underlag för att visa att vissa beslut med tiden blir inaktuella och då bör upphävas och inte bara få glida ut i glömska. Sammanställningen kan med fördel läggas publikt på Nackas hemsida.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Stadsledningskontoret instämmer i att det är rimligt att fullmäktige kan följa hur dess beslut verkställs. Kontoret föreslås därför att kommunfullmäktige ska bifalla förslagen i motionen på så sätt att en lista över verkställda beslut – beslut som omfattar att de ska följas upp - anmäls till kommunfullmäktige årligen vid dess sammanträde i december. Av listan ska framgå även vilka beslut som ännu inte verkställts.

För att börja på en realistisk nivå ska beslutet omfatta kommande beslut i fullmäktige, från och med 2017.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för att ta fram och hålla listan aktuell ryms inom de resurser för beslutsstöd som finns för kommunfullmäktige.

Konsekvenser för barn

På en generell nivå är ett effektivt beslutsfattande alltid positivt för barn.

Bilaga

Motion

Helena Meier
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Anneli Sagnérius
Enhetschef juridik- och
kanslienheten

Motion från Vänsterpartiet

Om uppföljning av beslut i Nacka

I fullmäktige tas många beslut som innebär att särskild uppföljning och redovisning ska göras. Det är dels beslut som tas p.g.a. motioner med ofta också på förslag av tjänstemännen. I många fall är kommunens årsredovisning det naturliga dokumentet för redovisning men i andra fall tas beslut om särskild redovisning.

Kanske har tjänstemännen på Stadsledningskontoret full kontroll över vilka redovisningar som ska göras men för oss politiker blir mängden beslut till slut så stor att den är svår att överblicka. Har det tagits beslut om redovisning så är det av demokratiska skäl viktigt att det också genomförs.

Från oppositionen känner vi ibland att det finns en risk att viktiga beslut begravs genom att uppföljningar inte görs i enlighet med beslut.

Därför skulle en samlad sammanställning av alla uppföljningsbeslut upprättas. Den ska sedan kontinuerligt uppdateras så snart ett nytt beslut tas. Sammanställningen kan därmed också vara ett underlag för att visa att vissa beslut med tiden blir inaktuella och då bör upphävas och inte bara få glida ut i glömska.

Sammanställningen kan med fördel läggas publikt på Nackas hemsida.

Vänsterpartiet yrkar:

- Att en samlad sammanställning över alla uppföljningsbeslut skapas,
- Att sammanställningen årligen i samband med behandlingen av årsredovisningen stäms av och beslut tas om att ev. inaktuella uppföljningsbeslut upphävs.

Rolf Wasteson

Camilla Carlberg

Birgit Hansson

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 214

Dnr KFKS 2016/984

Krav på kollektivavtal vid upphandlingar

Motion den 10 november 2016 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen. Kommunfullmäktige noterar därvid att det framgår redan av kommunens styrprincip om konkurrensneutralitet att samma kommersiella villkor ska gälla i all upphandling och i alla kundval som finansieras av kommunen. Beslutar riksdagen om att offentlighetsprincipen och efterforskningsförbudet ska omfatta även privata anordnare kommer sådana krav att gälla genom lagstiftning. I avvaktan på lagstiftning bör inte kommunen införa regler som i övrigt baserar sig på grundlag.

Ärende

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har kommit in med en motion där de yrkar att krav ska ställas på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar. Vidare yrkar motionärerna att personalen ska omfattas av meddelarfrihet, att offentlighetsprincipen ska tillämpas och att samma krav ska ställas i all upphandling och i alla kundval som finansieras av kommunen.

Krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor bör vara frivilliga vid upphandlingar i enlighet med kommunstyrelsens yttrande den 25 oktober 2015, § 270, Upphandling och villkor enligt kollektivavtal (SOU 2015:78)¹.

Nacka bör inte ställa högre krav än vad lagen kräver när det gäller meddelarfrihet och tillämpning av offentlighetsprincipen.

Vid upphandling i Nacka tillämpas Nackas fyra styrprinciper. Styrprincipen om konkurrensneutralitet innebär att kommunen ställer samma kvalitets-, kompetens- och pedagogiska krav, och i övrigt samma villkor, på externa leverantörer som på den kommunala verksamheten.

¹ KFKS 2015/638-109

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Inköpsenheten kommer under 2017 att ta fram ett förslag till uppförandekod för leverantörer till Nacka kommun där kommunen ställer generella krav på hur kommunen vill att våra leverantörer agerar när de gör affärer med Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

Inköpsenhetens tjänsteskrivelse den 7 december 2016

Motion

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade bifall till förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med inköpsenhetens förslag.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

2016-12-07

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/984

Kommunstyrelsen

Krav på kollektivavtal vid upphandlingar

Motion den 10 november 2016 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen. Kommunfullmäktige noterar därvid att det framgår redan av kommunens styrprincip om konkurrensneutralitet att samma kommersiella villkor ska gälla i all upphandling och i alla kundval som finansieras av kommunen. Beslutar riksdagen om att offentlighetsprincipen och efterforskningsförbudet ska omfatta även privata anordnare kommer sådana krav att gälla genom lagstiftning. I avvaktan på lagstiftning bör inte kommunen införa regler som i övrigt baserar sig på grundlag.

Sammanfattning

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har kommit in med en motion där de yrkar att krav ska ställas på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar. Vidare yrkar motionärerna att personalen ska omfattas av meddelarfrihet, att offentlighetsprincipen ska tillämpas och att samma krav ska ställas i all upphandling och i alla kundval som finansieras av kommunen.

Krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor bör vara frivilliga vid upphandlingar i enlighet med kommunstyrelsens yttrande den 25 oktober 2015, § 270, Upphandling och villkor enligt kollektivavtal (SOU 2015:78)¹.

Nacka bör inte ställa högre krav än vad lagen kräver när det gäller meddelarfrihet och tillämpning av offentlighetsprincipen.

Vid upphandling i Nacka tillämpas Nackas fyra styrprinciper. Styrprincipen om konkurrensneutralitet innebär att kommunen ställer samma kvalitets-, kompetens- och pedagogiska

¹ KFKS 2015/638-109

krav, och i övrigt samma villkor, på externa leverantörer som på den kommunala verksamheten.

Inköpsenheten kommer under 2017 att ta fram ett förslag till uppförandekod för leverantörer till Nacka kommun där kommunen ställer generella krav på hur kommunen vill att våra leverantörer agerar när de gör affärer med Nacka kommun.

Förslagen i motionen

Motionärerna Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har kommit in med en motion där de yrkar

- att i all upphandling och auktorisation av privata anordnare ställs krav på att berörd personal ges motsvarande villkor som gäller för kommunens egen personal – att kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande förhållanden ska krävas,
- att i all upphandling och auktorisation av privata anordnare ställs krav på att personalen omfattas av meddelarfrihet och att offentlighetsprincip ska tillämpas avseende den kommunalt finansierade verksamheten,
- att i all upphandling och auktorisation ska ställas samma kvalitets-, kompetens- och pedagogiska krav som i den kommunala verksamheten samt krav på att kommunens olika policies följs.

Att krav ska ställas på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor har under hösten 2016 debatterats i samband med framtagandet av ett nytt regelverk om upphandling som träder i kraft 1 januari 2017².

Riksdagen sade den 30 november 2016 i huvudsak ja till regeringens förslag om nya lagar kring offentlig upphandling. De nya lagarna utgår från tvingande EU-regler som utvecklar den reglering som nu gäller för upphandling. Miljöhänsyn, sociala hänsyn och arbetsrättsliga hänsyn ges ökat utrymme. Riksdagen sade nej till de delar av förslaget som handlar om att myndigheter vid behov ska ställa krav på arbetstid, lön och semester för leverantörernas personal. Riksdagen sade också nej till att ge upphandlade myndigheter rätt att ställa krav på att företagen ska erbjuda sina anställda försäkringar och tjänstepension, riksdagen anser att det riskerar att missgynna svenska företag då reglerna inte är lika långtgående inom EU-rätten.

Riksdagen riktade också ett tillkännagivande med uppmaning till regeringen att om regeringen anser att lagstiftningen behöver kompletteras i något avseende för att fullt ut genomföra EU-reglerna bör regeringen återkomma med nya förslag till riksdagen.

² https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/nytt-regelverk-om-upphandling_H401FiU7

Detta resonemang är i linje med kommunstyrelsens yttrande den 25 oktober 2015, Upphandling och villkor enligt kollektivavtal, där arbetsrättsliga krav bör vara frivilliga vid upphandlingar.

Vidare yrkar motionärerna att personalen ska omfattas av meddelarfrihet, att offentlighetsprincipen ska tillämpas, att samma krav ska ställas i all upphandling och i alla kundval som finansieras av kommunen. Nacka ställer inom detta område inte högre krav än vad lagen kräver.

En proposition om ”Stärkt meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet”³ kom den 29 november 2016. Förslagen i propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet. I propositionen föreslås att anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom skola, vård och omsorg, som till någon del är offentligt finansierad, ska ha motsvarande rätt som offentligt anställda att lämna uppgifter om verksamheten för publicering i medier som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, t.ex. radio, tv och tidningar. Den som bedriver verksamheten förbjuds att efterforska vem som har utnyttjat sin meddelarfrihet eller medverkat till en grundlagsskyddad framställning och får inte heller utsätta denne för negativa åtgärder på grund av detta. Skyddet begränsas av de regler om tystnadsplikt som finns på respektive område och medför ingen rätt att lämna ut handlingar. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om straff för den som ingriper eller efterforskar i strid med lagen. Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2017.

I SOU 2016:62 presenteras att offentlighetsprincipen ska gälla fullt ut för alla offentligt finansierade välfärdstjänster inom vård, skola och omsorg. Meddelarfrihet och meddelarskydd ska också gälla. Införandet av offentlighetsprincipen medför att privata aktörer bland annat ska vara skyldiga att registrera sina handlingar och att skyndsamt handlägga framställningar om utlämnande av allmänna handlingar enligt samma principer som gäller för myndigheter. Lagen föreslås träda i kraft 1 januari 2019⁴.

Kommunen bör när vi tecknar avtal med privata utförare och inom ramen för kundval säkerställa att uppgifter om leveransen dokumenteras och följs upp så att information kan offentliggöras och säkerställa en god insyn i den verksamhet som upphandlats. Kommunen bör dock inte hantera frågor som för det offentliga har sin bas i grundlag, genom egna regler som kan leda ~~hur~~ fel ~~som helst~~. Att avtalsreglera ett efterforskningsförbud skulle kunna ha förödande konsekvenser för ~~en enskild~~ medarbetare som tror sig vara skyddade mot att deras arbetsgivare tar reda på om de lämnat uppgifter till massmedia. Arbetsgivaren bryter visserligen mot avtalet med Nacka kommun men det är kommunen som ska åberopa avtalsrättsliga sanktioner mot sin leverantör. En offentlig arbetsgivare som efterforskar en källa eller agerar mot en medarbetare som lämnat uppgifter till massmedia i syfte att uppgifterna ska publiceras, står inför straffrättsligt ansvar. Det är en oerhörd skillnad för medarbetarnas trygghet.

³ ID-nummer: Prop. 2016/17:31

⁴ SOU 2016:62 - <http://www.regeringen.se/remisser/2016/11/remiss-av-sou-201662-okad-insyn-i-valfarden/>

Inköpsenheten kommer under 2017 att ta fram ett förslag till uppförandekod för leverantörer till Nacka kommun där kommunen ställer generella krav på hur kommunen vill att våra leverantörer agerar när de gör affärer med Nacka kommun.

Nackas styrprincip om konkurrensneutralitet innebär att kommunen ställer samma kvalitets-, kompetens- och pedagogiska krav, och i övrigt samma villkor, på externa leverantörer som på den kommunala verksamheten. Nacka har styrprincipen att kommunen skiljer mellan finansiering och produktion. De två styrprinciperna ska tillämpas. I alla inköpsprojekt som Nacka kommun genomför ska kommunen ställa samma kvalitets-, kompetens- och pedagogiska krav, och i övrigt samma villkor, på externa leverantörer som på den kommunala verksamheten.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Om Nacka kommun skulle ställa krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor så är det inte säkert, men det finns en risk, att antalet anbud skulle bli färre eller att kommunens kostnader kan påverkas.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn.

Bilaga

Motionen

Sebastian Nordgren
Inköpschef

Motion från Vänsterpartiet

Om krav på kollektivavtal vid upphandlingar i Nacka

Kommunens verksamhet ska i första hand bedrivas i egen regi i nära samverkan med kommunens invånare. Verksamhet som inte är av stadigvarande karaktär kan dock vara lämplig att upphandla. De företag som kommunen upphandlar tjänster från eller auktoriserar (inom ramen för kundvalssystemet så länge det existerar) ska ha kollektivavtal och de anställda ska ha meddelarfrihet på samma villkor som i en kommunal verksamhet. De ska också i övrigt ha likvärdiga arbetsvillkor jämfört med de kommunalt anställda.

Krav på kollektivavtal handlar inte om att detaljstyra företag, företag som är kopplade till kollektivavtal kan själva välja att utveckla överenskommelser och förmåner. Kollektivavtal handlar om att fastställa en grundnivå för de anställdas arbetsförhållanden – en grundnivå som kommunen annars står bakom.

Vänsterpartiet i Nacka har som vision att personal i företag som bedriver kommunalt finansierad verksamhet ska ha lika bra arbetsvillkor som kommunens egen personal.

Vänsterpartiet yrkar:

- Att i all upphandling och auktorisation av privata anordnare krav ställs på att berörd personal ges motsvarande villkor som gäller för kommunens egen personal - att kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande förhållanden ska krävas,
- Att i all upphandling och auktorisation av privata anordnare krav ställs på att personalen omfattas av meddelarfrihet och att offentlighetsprincip ska tillämpas avseende den kommunalt finansierade verksamheten,
- Att i all upphandling och auktorisation ska ställas samma kvalitets-, kompetens- och pedagogiska krav som i den kommunala verksamheten samt krav på att kommunens olika policys följs.

Rolf Wasteson

Camilla Carlberg

Birgit Hansson

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

KFS 2014/41-251

~~Dnr KFS 2016/114-050~~

Projekt 9228

§ 225

Godkännande av överlåtelse av "Markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan" och ny säkerhet

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna överlåtelse av "Markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan" från JM AB till JM Tjärbrännan AB samt godkänna av JM AB utställd moderbolagsborgen.

Ärendet

För att särskilda hyresrätter från bostadsrättsdelen samt för att förenkla administrationen vill JM AB lägga varje enskilt projekt i ett dotterbolag. Det förenklar också möjligheten att följa upp fastigheten ur ett helhetsperspektiv, det vill säga under såväl uppförandetiden som den långsiktiga förvaltningen. JM AB har därför överlätit sina rättigheter och skyldigheter enligt markanvisningsavtalet till JM Tjärbrännan AB och begärt att kommunen ska godkänna överlåtelsen. JM Tjärbrännan AB är ett nystartat helägt dotterbolag till JM Hyresbostäder holding AB som i sin tur ägs av JM AB. Överlåtelsen innebär att JM AB utträder som part i markanvisningsavtalet och att JM Tjärbrännan AB ensam ikläder sig förpliktelserna enligt markanvisningsavtalet. Bedömningen att JM Tjärbrännan AB är kapabel att uppfylla förpliktelserna i markanvisningsavtalet.

Moderna Garanti har tidigare ställt ut en garanti som säkerhet för JM AB:s fullgörande av skyldigheter och viten enligt markanvisningsavtalet för studentbostäder i Alphyddan. I och med överlåtelsen har JM AB dels begärt att få tillbaka säkerheten från Moderna Garanti, dels (i egenskap av moderbolag) ställt ut en borgen som säkerhet för JM Tjärbrännan AB:s förpliktelser. Bedömningen är att JM AB har god kreditvärdighet och därmed kan ställa betryggande säkerhet för JM Tjärbrännan AB:s fullgörande av sina skyldigheter enligt markanvisningsavtalet.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 30 november 2016

Ansökan om överlåtelse av markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan.

Avtal mellan JM AB och Tjärbrännan AB

Garanti för fullgörande utställd av Moderna Garanti

Moderbolagsborgen utställd av JM AB

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-30

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/114-050

Kommunstyrelsen

Godkännande av överlåtelse av ”Markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan” och ny säkerhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna överlåtelse av ”Markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan” från JM AB till JM Tjärbrännan AB samt godkänna av JM AB utställd moderbolagsborgen.

Sammanfattning

För att särskilda hyresrätter från bostadsrättsdelen samt för att förenkla administrationen vill JM AB lägga varje enskilt projekt i ett dotterbolag. Det förenklar också möjligheten att följa upp fastigheten ur ett helhetsperspektiv, det vill säga under såväl uppförandetiden som den långsiktiga förvaltningen. JM AB har därför överlåtit sina rättigheter och skyldigheter enligt markanvisningsavtalet till JM Tjärbrännan AB och begärt att kommunen ska godkänna överlåtelsen. JM Tjärbrännan AB är ett nystartat helägt dotterbolag till JM Hyresbostäder holding AB som i sin tur ägs av JM AB. Överlåtelsen innebär att JM AB utträder som part i markanvisningsavtalet och att JM Tjärbrännan AB ensam ikläder sig förpliktelserna enligt markanvisningsavtalet. Exploateringsenheten har gjort bedömningen att JM Tjärbrännan AB är kapabel att uppfylla förpliktelserna i markanvisningsavtalet.

Moderna Garanti har tidigare ställt ut en garanti som säkerhet för JM AB:s fullgörande av skyldigheter och viten enligt markanvisningsavtalet för studentbostäder i Alphyddan. I och med överlåtelsen har JM AB dels begärt att få tillbaka säkerheten från Moderna Garanti, dels (i egenskap av moderbolag) ställt ut en borgen som säkerhet för JM Tjärbrännan AB:s förpliktelser. Exploateringsenheten har, med hjälp av controllerenheten, gjort bedömningen att JM AB har god kreditvärdighet och därmed kan ställa betryggande säkerhet för JM Tjärbrännan AB:s fullgörande av sina skyldigheter enligt markanvisningsavtalet.

Ärendet

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade att ingå ”Markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan” den 15 juni 2015, § 139. Avtalet syftar till att klargöra förutsättningarna för den

fortsatta processen med detaljplanering av området såsom att ange principiella förutsättningar för genomförande av ny detaljplan (detaljplanen för området vann laga kraft 12 april 2016) och innehåll i kommande tomträttsavtal. Markanvisningsavtalet tecknades med JM AB.

JM AB arbetar nu med att särskilja hyresrätter, som är en separat del inom JM AB, från bostadsrätter genom att placera varje projekt i ett dotterbolag för att förenkla administration och uppföljning av olika projekt och fastigheter såväl under uppförandetiden som under den långsiktiga förvaltningen. JM AB har därför startat JM Tjärbrännan AB som är ett helägt dotterbolag till JM Hyresbostäder Holding AB som i sin tur ägs av JM AB.

Godkännande av överlåtelse av rättigheter och skyldigheter

Enligt markanvisningsavtalets § 24 får avtalet inte överlåtas på annan utan kommunens, genom kommunstyrelsen, skriftliga medgivande. JM AB har nu ansökt till kommunen om att erhålla medgivande om överlåtelse av rättigheter och skyldigheter enligt markanvisningsavtalet till JM Tjärbrännan AB, bilaga 1.

Genom att godkänna överlåtelser av rättigheter och skyldigheter enligt markanvisningsavtalet från JM AB till JM Tjärbrännan AB utträder därmed JM AB som part i markanvisningsavtalet och JM Tjärbrännan AB ikläder sig ensam samtliga förpliktelser enligt markanvisningsavtalet. Exploateringsenheten har bedömt att JM Tjärbrännan AB är kapabel att uppfylla åtagandena enligt markanvisningsavtalet.

Ny säkerhet

I 19 § i markanvisningsavtalet regleras att säkerhet för fullgörande av JM AB:s skyldigheter och viten enligt avtalet och tillhörande avtal ska ställas i form av garanti som kommunen godkänner. Med tillhörande avtal syftas på det tomträttsavtal alternativt sidoavtal till tomträttsavtal (bilaga 3 respektive 4 till markanvisningsavtalet) som framöver kommer att ingås mellan kommunen och JM Tjärbrännan AB.

Moderna Garanti har tidigare ställt en garanti för fullgörandet som säkerhet för JM AB:s skyldigheter och viten enligt markanvisningsavtalet, bilaga 3. JM AB har begärt att få åter den utställda garantin och istället få ställa en moderbolagsborgen som säkerhet för JM Tjärbrännan AB:s samtliga åtaganden enligt markanvisningsavtalet, bilaga 4.

Föreslagen moderbolagsborgen innebär att JM AB går i borgen såsom för egen skuld för JM Tjärbrännan AB:s rätta fullgörande enligt markanvisningsavtalet och tillhörande avtal. Exploateringsenheten har, med hjälp av controllerenheten, gjort bedömningen att JM AB har god kreditvärdighet och ekonomisk täckning för att ställa betryggande säkerhet för JM Tjärbrännan AB:s fullgörande av sina skyldigheter och viten enligt markanvisningsavtalet. Borgensåtagandet bedöms därmed utgöra fullgod säkerhet.

Ekonomiska konsekvenser

Överlåtelse av markanvisningsavtalet till det nya bolaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser, då markanvisningsavtalet inte innehåller några ekonomiska åtaganden som faller ut innan tomträttssavtal tecknas.

Genom förslaget till beslut får kommunen en godtagbar säkerhet vad gäller JM Tjärbrännan AB:s fullgörande av sina förpliktelser enligt markanvisningsavtalet.

Konsekvenser för barn

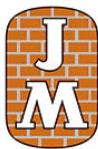
Förslaget medför inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Ansökan om överlåtelse av markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan.
2. Avtal mellan JM AB och Tjärbrännan AB
3. Garanti för fullgörande utställd av Moderna Garanti
4. Moderbolagsborgen utställd av JM AB

Christina Gerremo
Bitr exploateringschef
Exploateringsenheten

Gunilla Lundström
Projektledare
Exploateringsenheten

Kommunstyrelse

2016-11-07

Nacka kommun
Granitvägen 15
131 81 Nacka

Vår ref
Julia Kågström
P.090017

Överlåtelse av rättigheter och skyldigheter enligt Markanvisningsavtal

Mellan Nacka kommun, org nr 212000-0167, genom dess kommunstyrelse, ("Kommunen") och JM AB, org.nr. 556045-2103, (JM) har den 26 juni 2015 träffats Markanvisningsavtal Nr 1 för studentbostäder Alphyddan ("Markanvisningsavtalet").

JM önskar överlåta rättigheterna och skyldigheterna i Markanvisningsavtalet till JM Tjärbrännan AB som är helägt dotterbolag till JM Hyresbostäder Holding AB som i sin tur ägs av JM AB. Mot bakgrund av detta önskar JM AB att följande överenskommelse, enligt bilaga "Överlåtelse av rättigheter och skyldigheter enligt Markanvisningsavtalet", träffas.

Med vänlig hälsning

JM AB
Hyresbostäder

Julia Kågström

Bilagor

- Överlåtelse av rättigheter och skyldigheter enligt Markanvisningsavtalet

JM AB (publ)
Hyresbostäder

Postadress 169 82 Stockholm
Besöksadress Gustav III:s boulevard 64, Solna
Internet www.jm.se

Telefon 08-782 87 00
Telefax 08-782 86 00
Org. nr 556045-2103

Bankgiro 197-1662
Postgiro 19 71 66-2
Säte Stockholm

Bakgrund

Mellan Nacka kommun, org nr 212000-0167, ("Kommunen") och JM AB, org.nr. 556045-2103, ("JM") har den 26 juni 2015 träffats Markanvisningsavtal Nr 1 för studentbostäder Alphyddan ("Markanvisningsavtalet").

JM önskar överlåta rättigheterna och skyldigheterna i Markanvisningsavtalet till JM Tjärbrännan AB som är helägt dotterbolag till JM Hyresbostäder Holding AB som i sin tur ägs av JM AB. Mot bakgrund av detta träffar Parterna följande överenskommelse om överlåtelse av Markanvisningsavtalet.

Överlåtelse av rättigheter och skyldigheter enligt Markanvisningsavtalet

1. Parter

JM AB, 556045-2103, nedan JM

JM Tjärbrännan AB, 559034-3504, nedan Tjärbrännan.

benämns gemensamt nedan Parterna.

2. Överlåtelsen

JM överlåter härmed samtliga rättigheter och skyldigheter enligt Markanvisningsavtalet till Tjärbrännan.

JM utträder därmed som part i Markanvisningsavtalet och Tjärbrännan ikläder sig ensam samtliga förpliktelser enligt Markanvisningsavtalet.

3. Villkor

Överlåtelsen enligt detta avtal är villkorad av att Kommunen senast den 20 januari 2017 skriftligt medgiver att Markanvisningsavtalet äger överlåtas på Tjärbrännan samt att Kommunen godkänner att den säkerhet som JM ställt enligt § 19 Markanvisningsavtalet ej längre ska kvarstå som säkerhet för Exploatörens skyldigheter och viten enligt Markanvisningsavtalet samt att Kommunen istället godkänner att JM går i borgen så som för egen skuld (proprieborgen) för Tjärbrännans rätta fullgörande av sina skyldigheter och viten enligt Markanvisningsavtalet och tillhörande avtal till ett belopp av tio miljoner kronor.

Detta avtal har upprättats i tre likalydande exemplar varav Parterna erhållit varsitt och Kommunen ett exemplar.

Stockholm den 29/11-16

JM AB (publ)

Pär Vennerström

Sören Bergström

Stockholm den 29/11-16

JM Tjärbrännan AB

Lars-Olof Höglund

Pär Vennerström

Nacka kommun godkänner partsbytet enligt ovan samt godkänner att den säkerhet som JM ställt enligt § 19 Markanvisningsavtalet ej längre ska kvarstå som säkerhet för Exploatörens skyldigheter och viten enligt Markanvisningsavtalet och tillhörande avtal samt godkänner att JM istället går i borgen så som för egen skuld (proprieborgen) för Tjärbrännans rätta fullgörande av sina skyldigheter och viten enligt Markanvisningsavtalet och tillhörande avtal till ett belopp av tio miljoner kronor.

Nacka den

Nacka Kommun

**GARANTI
för fullgörande**

Försäkringsnr: **187924/6222497/1** CHJ

Entreprenör/Leverantör: **JM AB**
SE-16982 Stockholm

Organisationsnr. 556045-2103

Beställare/Försäkringshavare: **Nacka Kommun**
SE-13181 Nacka

Organisationsnr. 212000-0167

Projektbeskrivning och ort: **Markanvisningsavtal Alphyddan. Sicklaön 40:11, Nacka**

Avtalets datum: **2015-05-25**

Undertecknat försäkringsbolag går härmed gentemot beställaren i borgen såsom för egen skuld för entreprenörens/leverantörens åtaganden enligt avtal ovan intill följande belopp; intill dess entreprenaden/leveransen blivit slutförd, besiktigad och godkänd,

SEK 10.000.000,00

Försäkringsbolaget skall dock inte på grund av denna garanti kunna åläggas utgiva mer än **SEK 10.000.000,00**.

Av ordningsmässiga skäl skall garantin efter försäkringstidens utgång återsändas. Tilläggsavtal avseende beställda ÅTA-arbeten, anses inte omfattas av ovanstående avtal. Efter det att beställaren har visat saklig grund för sitt eventuella krav kommer Moderna Garanti att utge ersättning. Skulle tvist råda mellan parterna kan eventuell utbetalning från försäkringsbolagets sida ske först sedan tvisten är löst genom lagkraftvunnen dom, skiljeförfarande eller av försäkringsbolaget godkänd förlikning. Ersättningsanspråk på grund av denna garanti skall för att kunna göras gällande framställas skriftligen till Moderna Garanti inom skälig tid. I det fall entreprenören/leverantören är försatt i konkurs och utbetalning från Moderna Garanti har skett, ska endast Moderna Garanti äga rätt att bevaka fordran motsvarande Moderna Garantis åtagande. Moderna Garanti är icke ansvarigt för skada som beror på omständighet utanför dess kontroll såsom lagbud, myndighets åtgärd, krigshändelse, strejk, lockout, bojkott, blockad eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, lockout, bojkott eller blockad gäller även om Moderna Garanti självt vidtar eller blir föremål för sådana åtgärder. Tvister som rör detta avtal eller rättsförhållanden som har samband därmed ska avgöras i enlighet med svensk lag med Stockholms Tingsrätt som första instans. Om Moderna Garanti så väljer ska tvist istället avgöras på sätt som föreskrivs i det aktuella kontraktet.

Stockholm, 2015-05-22

Moderna Garanti

Charlotte Jarnhäll

Emilia Hoflund

Moderna Garanti har återkravs rätt på eventuella utbetalda belopp under garantin som på oriktig grund kommit försäkringshavaren tillhanda.

MODERBOLAGSBORGEN

Denna Moderbolagsborgen ("Moderbolagsborgen") har denna dag utfärdats av JM AB, org. nr 556045-2103, ("Borgensmannen"), till förmån för Nacka kommun, org. nr 212000-0167, ("Kommunen").

1. Bakgrund

- 1.1 Mellan Kommunen och Borgensmannen har träffats Markanvisningsavtal nr 1 för studentbostäder Alphyddan, vilket undertecknades av Borgensmannen den 11 maj 2015 och av Kommunen den 26 juni 2015 ("Avtalet").
- 1.2 Borgensmannen har överlåtit alla sina rättigheter och skyldigheter enligt Avtalet till JM Tjärbrännan AB, org. nr 559034-3504 ("Exploatören"), genom Överlåtelse av rättigheter och skyldigheter enligt markanvisningsavtal, vilket undertecknades av Borgensmannen den 29 november 2016 och av Exploatören den 29 november 2016.
- 1.3 Exploatören är ett helägt dotterbolag till JM Hyresbostäder Holding AB som i sin tur är helägt av JM.
- 1.4 Denna moderbolagsborgen ersätter av Moderna Garanti utställd garanti för fullgörande med försäkringsnr 187924/6222497/1.
- 1.5 Enligt § 19 Säkerhet i Avtalet skall Exploatören ställa säkerhet i form av garanti för ett belopp om tiomiljoner (10 000 000) kronor för rätta fullgörandet av sina skyldigheter och viten enligt Avtalet och tillhörande avtal. Säkerheten får nedskrivs i förhållande till utfört arbete efter värdering och beslut av Kommunen.

2. Borgensåtagande

- 2.1 Borgensmannen går härmed gentemot Kommunen i borgen såsom för egen skuld (proprieborgen) för Exploatörens åtaganden enligt Avtalet och tillhörande avtal intill följande belopp:
 - tiomiljoner (10 000 000) kronor
- 2.2 Borgensmannen har inte vid någon tidpunkt enligt denna Moderbolagsborgen mer långtgående åtagande gentemot Kommunen än Exploatören har gentemot Kommunen enligt Avtalet och tillhörande avtal. På grund av denna Moderbolagsborgen skall Borgensmannen därmed inte kunna åläggas att utge mer än sammanlagt tiomiljoner (10 000 000) kronor.

3. Giltighetstid

- 3.1 Denna Moderbolagsborgen gäller från och med dagen för Borgensmannens undertecknande av denna Moderbolagsborgen till och med att Exploatören uppfyllt sina skyldigheter enligt Avtalet och tillhörande avtal.
- 3.2 Moderbolagsborgen gäller krav som framställs skriftligen av Kommunen till Borgensmannen inom giltighetstiden.
- 3.3 Om krav har framställts inom rätt tid, skall Moderbolagsborgen dock inte upphöra att gälla förrän Borgensmannen fullgjort samtliga sina skyldigheter enligt denna Moderbolagsborgen.

3.4 Vid giltighetstidens utgång skall Kommunen returnera Moderbolagsborgen i original till Borgensmannen.

4. Framställande av krav

4.1 Denna Moderbolagsborgen är oåterkallelig.

4.2 För Exploatörens skyldighet att erlægga viten enligt Avtalet och tillhörande avtal gäller denna Moderbolagsborgen ovillkorligen (on demand) och betalning ska ske vid anfordran, förutsatt att Kommunens krav anger att Exploatören har brutit i sitt uppfyllande av punkten 2.1 samt innehåller beskrivning av på vilket sätt Exploatören brutit.

4.3 Krav enligt denna Moderbolagsborgen skall framställas skriftligen av Kommunen till Borgensmannen, inom giltighetstiden, på adress som vid var tid finns registrerad hos Bolagsverket.

5. Överlåtelse

5.1 Denna Moderbolagsborgen får inte överlåtas av Borgensmannen eller Kommunen utan den andra partens skriftliga samtycke.

5.2 Om Exploatören överlåter fastighet som omfattas av Avtalet och tillhörande avtal till annan part skall Exploatören tillse att köparen ställer säkerhet i form av bankgaranti eller likvärdig säkerhet som Kommunen godkänner för att Borgensmannen skall frias från hela eller delar av sitt åtagande enligt denna Moderbolagsborgen.

5.3 Utgångspunkten skall vid överlåtelser vara att Kommunen inte skall erhålla sämre säkerhet än vad som gäller enligt denna Moderbolagsborgen.

6. Ändringar och tillägg

6.1 Ändringar och tillägg till denna Moderbolagsborgen skall upprättas skriftligen och undertecknas av Borgensmannen och godkännas av Kommunen.

7. Tvist

7.1 Tvist angående tolkning och tillämpning av denna Moderbolagsborgen skall avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

Denna Moderbolagsborgen har upprättats i ett (1) exemplar, vilket Kommunen har erhållit.

Stockholm, den 29 November 2016

JM AB

Pär Vinnerström

Sören Bergström

2017-01-09

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/829-251

Kommunstyrelsen

Intentionsavtal med AB Fortum Värme gällande markbyte i Orminge centrum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ingå förslaget intentionsavtal med AB Fortum Värme gällande markbyte i Orminge centrum.

Sammanfattning

Kommunen har under september-oktober 2016 anordnat en anbudstävling avseende bostäder, handel och infartsparkering i Orminge centrum, kallad Parkeringshuset. Markanvisningsområdet motsvarar ca 4 650 kvadratmeter markyta, varav ca 450 kvadratmeter ingår i fastigheten Orminge 58:1 som idag ägs av AB Fortum Värme. En förutsättning för att den avsedda marken ska ingå i markanvisningen är att kommunen kan förvärva marken. Intentionsavtalet avser de 450 kvadratmetrarna. Markbytet behövs för att kunna genomföra markanvisningen för Parkeringshuset på planerat vis.

Fortum önskar förvärva en del av Nacka kommuns fastighet Orminge 60:1 som ligger öster om Fortums fastighet Orminge 58:1. Ett markbyte har därför föreslagits för att lösa markförvärvet. Ett förslag intentionsavtal har upprättats för att säkerställa intentionen med markbytet.

Ärendet

Detta ärende har inte passerat kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott på grund av att innehållet i förslaget till intentionsavtal inte kunnat färdigställas förrän i början av januari. Eftersom markförvärvet som förslaget till intentionsavtal avser är av vikt för markanvisningen föreslås ärendet behandlas på kommunstyrelsens möte den 16 januari, trots att det inte hunnit passera kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2016-08-29, § 241, om att genomföra markanvisning genom anbudstävling för del av fastigheten Orminge 60:1, det så kallade Parkeringshuset. Markanvisningen gällde ett markområde på cirka 4 200 kvadratmeter. Till området ingick ytterligare cirka 450 kvadratmeter som ingår i fastigheten Orminge 58:1 som ägs av AB

Fortum Värme. En förutsättning för att den avsedda marken ska ingå i markanvisningen är att denna mark kan förvärfvas av Fortum.

Vid markanvisningens start i augusti hade dialog förts med Fortum som ställde sig positiva till att markområdet kunde ingå i markanvisningen. Något skriftligt intentionsavtal hade dock inte hunnit ingås. Under hösten har diskussionerna med Fortum fortsatt och ett förslag till intentionsavtal har nu upprättats.

Fortum har visat intresse för att förvärva kommunal mark väster om deras fastighet Orminge 58:1. Idag nyttjas platsen till viss del som upplag av Fortum. I förslaget till intentionsavtal föreslås ett markbyte där ca 450 kvadratmeter av Fortums mark byts mot likvärdigt område av kommunens mark.

Preliminära områden för markbyte. Område A ingår i fastigheten Orminge 58:1 och ägs av AB Fortum Värme. Område B ingår i fastigheten Orminge 60:1 och ägs av Nacka kommun.

Huvuddrag av förslaget till intentionsavtal

Fortum har behov att kunna angöra sin fastighet Orminge 58:1 från öster av sin fastighet. I förslaget till intentionsavtal föreslås en ny tillfartsväg för varutransporter. En sådan tillfartsväg kan nyttjas för transporter till både Fortums verksamhet och kommande handelsverksamhet i Parkeringshuset. Intentionen är att tillfartsvägen ska vara en

gemensamhetsanläggning mellan fastigheten Orminge 58:1 och den fastighet som kommer att bildas av markanvisad markyta.

Markanvisningsområdet är markerat med röd linje och bebyggelseområdet med svartstreckad linje. Rödmarkerat område ägs idag av Fortum. Grönmarkerat område visar tänkt tillfartsväg för varutransporter.

På Fortums mark finns idag en mindre anläggning. Avsikten är att markområdena ska överlåtas fria från byggnader och anläggningar. Markområdena ska undersökas för att se om det finns eventuella markföroreningar. Marken som kommunen avser överlåta ska undersökas för att se om det finns bevarandevärda miljöer för växter, djur eller människor.

Kommunen ska bekosta eventuella åtgärder för att förebygga lukt- och bullerstörningar som erfordras för att Fortums befintliga verksamhet ska kunna bedrivas utan hinder av Exploateringen. Kommunen avser att överföra dessa åtaganden mot exploitören av Parkeringshuset.

Det finns även fjärrvärmeledningar inom markanvisningsområdet som kan behöva flyttas i samband med exploateringen. Kostnaden för dessa föreslås fördelas olika beroende på tiden som förflutit sedan anläggande.

Förslaget till intentionsavtal tillförsäkrar även kommun och anbudsvinnare i markanvisningen rätt att beträda Fortums mark för undersökningar och utredningar.

Konsekvenser för barn

Markbytet kommer att bidra till en bättre genomförd markanvisning. Utbyggnaden inom markanvisningsområdet syftar till att förbättra boendemiljön i centrum och möjliggöra detaljplanprogrammets mål om ett levande, tryggt och attraktivt stadsdelscentrum vilket på sikt kommer skapa tryggare miljö för de barn som får möjligheten att växa upp i Orminge.

Idag finns det inom området inga ytor som särskilt nyttjas av barn. Krav på utemiljö för de boende har varit en förutsättning i markanvisningen vilket kommer att bidra till att skapa sociala och rekreativa värden för barn inom kvarteret.

Bilagor

1. Förslag till intentionsavtal med AB Fortum Värme gällande markbyte i Orminge centrum
 - a. Bilaga 1: Preliminära områden för markbyte
 - b. Bilaga 2: Markanvisningsområde

Ulf Crichton
Exploateringschef

Amanda Sterner Nordin
Projektledare

INTENTIONSAVTAL GÄLLANDE MARKBYTE MED MERA I ORMINGE CENTRUM

§ 1 PARTER

Mellan Nacka kommun, org.nr 212000-0167, nedan kallad Kommunen, och AB Fortum Värme, org.nr 556016-9095, nedan kallad Fortum, har träffats följande intentionsavtal om markbyte gällande del av fastigheterna Orminge 58:1 och 60:1.

§ 2 BAKGRUND OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Kommunen äger fastigheten Orminge 60:1 och avser att genomföra en markanvisningstävling i syfte att exploatera en del av fastigheten för parkering, handel och bostäder, nedan kallad Exploateringen. Fortum äger fastigheten 58:1 och för Exploateringen finns det fördelar om en del av Fortums fastighet Orminge 58:1 kan ingå i Exploateringen.

Fortum är positivt inställt till Exploateringen och utvecklingen av Orminge.

§ 3 IKRAFTTRÄDANDE

Detta intentionsavtal börjar löpa från och med dagen för båda parter undertecknande av detta intentionsavtal. Det är parternas intention att detta intentionsavtal, förutsatt att parterna kommer överens, ska ersättas av ett fastighetsöverlåtelseavtal och ett exploateringsavtal.

§ 4 MARKBYTEN

Parterna ska verka för att del av fastigheten Orminge 58:1, markerad med grönt (Område A) på bilaga 1 och nedan kallad **Fortums område**, samt del av fastigheten Orminge 60:1, markerat med gult (Område B) i bilaga 1 och nedan kallad **Kommunens område**, ska ingå i ett markbyte. Fortums område tillsammans med Kommunens område kallas nedan **Områdena**. Områdenas utbredning och omfattning är preliminär och kommer att fastläggas i senare detaljplanearbete.

Avsikten är att Områdena ska överlåtas fria från byggnader och anläggningar samt att ingen ersättning ska utgå för markbytet under förutsättning att Områdena är likvärdiga. Kostnader för fastighetsbildning avseende markbytet ska fördelas lika mellan parterna.

Kommunen är medveten om att slutligt beslut om marköverlåtelse fattas av Fortums styrelse. Fortum är medveten om Kommunfullmäktige i Nacka kommun besluta om överlåtelse eller markbyte avseende kommunal mark.

§ 6 UTREDNINGAR

Kommunen ska ansvara för att undersökning av eventuella miljöföroreningar i Områdena. Kostnaderna för undersökningen fördelas lika mellan Kommunen och Fortum. Vidare ska Kommunen genomföra en inventering av Kommunens område för att undersöka om det finns bevarandevärda miljöer för växter, djur eller människor. Eventuella slutsatser i nämnda utredningar ska hanteras inom ramen för kommande exploateringsavtal och/eller fastighetsöverlåtelseavtal.

§ 7 TILLFARTSVÄG

Fortum har behov att kunna angöra sin fastighet Orminge 58:1 från öster efter Exploateringen genomförs. Parterna ska därför verka för att en ny tillfartsväg anordnas i detta läge. Förslag till utformning har tagits fram av Kommunen (grönmarkerat område i bilaga 2) och ingår som en förutsättning i Exploateringen som Kommunen genomför.

Intentionen är att tillfartsvägen ska vara en gemensamhetsanläggning mellan fastigheten Orminge 58:1 och den fastighet som kommer att bildas för Exploateringen.

Tillfartsvägen ska dimensioneras för Trafikverkets typfordon Lm vad gäller längd och svängradie och fordon med bärighetsklass 1 enligt Transportstyrelsen.

§ 8 BULLER mm.

Kommunen ska bekosta eventuella åtgärder för att förebygga lukt- och bullerstörningar som erfordras för att Fortums befintliga verksamhet ska kunna bedrivas utan hinder av Exploateringen. Eventuella behov av åtgärder kommer att studeras noggrannare i detaljplaneskedet.

§ 9 FJÄRRVÄRMELEDNINGAR

Blir det nödvändigt att flytta eller ändra en anläggning som tillhör den andra parten skall den part som begärt åtgärden ersätta de kostnader som uppkommer för den andra parten om inte annat följer nedan.

Har mer än femton men mindre än trettio år förflutit från det att kommunen godtagit Fortums anläggningsåtgärd till dess att Kommunen begär att anläggningen flyttas på grund av Kommunens arbeten, betalar parterna hälften var av kostnaden. Har mer än trettio år förflutit betalar Fortum hela kostnaden.

§ 10 DETALJPLAN

Ny detaljplan för Områdena ska tas fram. Under framtagandet av detaljplanen har Kommunen, anbudsvinnare av markanvisning inom Exploateringen samt deras konsulter rätt att beträda fastigheten Orminge 58:1 för att vidta undersökningar och utredningar kopplade till exploateringen. Separat planavtal ska tas fram mellan parterna när detaljplaneprocessen startar där kostnader och ansvar för kommande detaljplanearbete regleras.

§ 11 UPPHÖRANDE

Detta intentionsavtal upphör att gälla när båda parter har undertecknat ett exploateringsavtal jämte tillhörande fastighetsöverlåtelseavtal avseende Områdena. Har parterna inte senast inom två år från Kommunens undertecknande av detta intentionsavtal träffat ett exploateringsavtal jämte tillhörande fastighetsöverlåtelseavtal eller överenskommit om en förlängning av denna tidsfrist upphör intentionsavtalet per automatik att gälla.

§ 12 TVIST

Twist angående tolkning och tillämpning av detta intentionsavtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

§ 13 ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG

Ändringar av och tillägg till detta intentionsavtal ska upprättas skriftligen och undertecknas av båda parter.

§ 14 ÖVERLÅTELSE

Detta intentionsavtal får inte utan den andra partens skriftliga medgivande överlåtas på annan.

Detta intentionsavtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den

..... den

För Nacka kommun

För AB Fortum Värme samägt med Stockholm stad

Datum

Datum

.....

.....

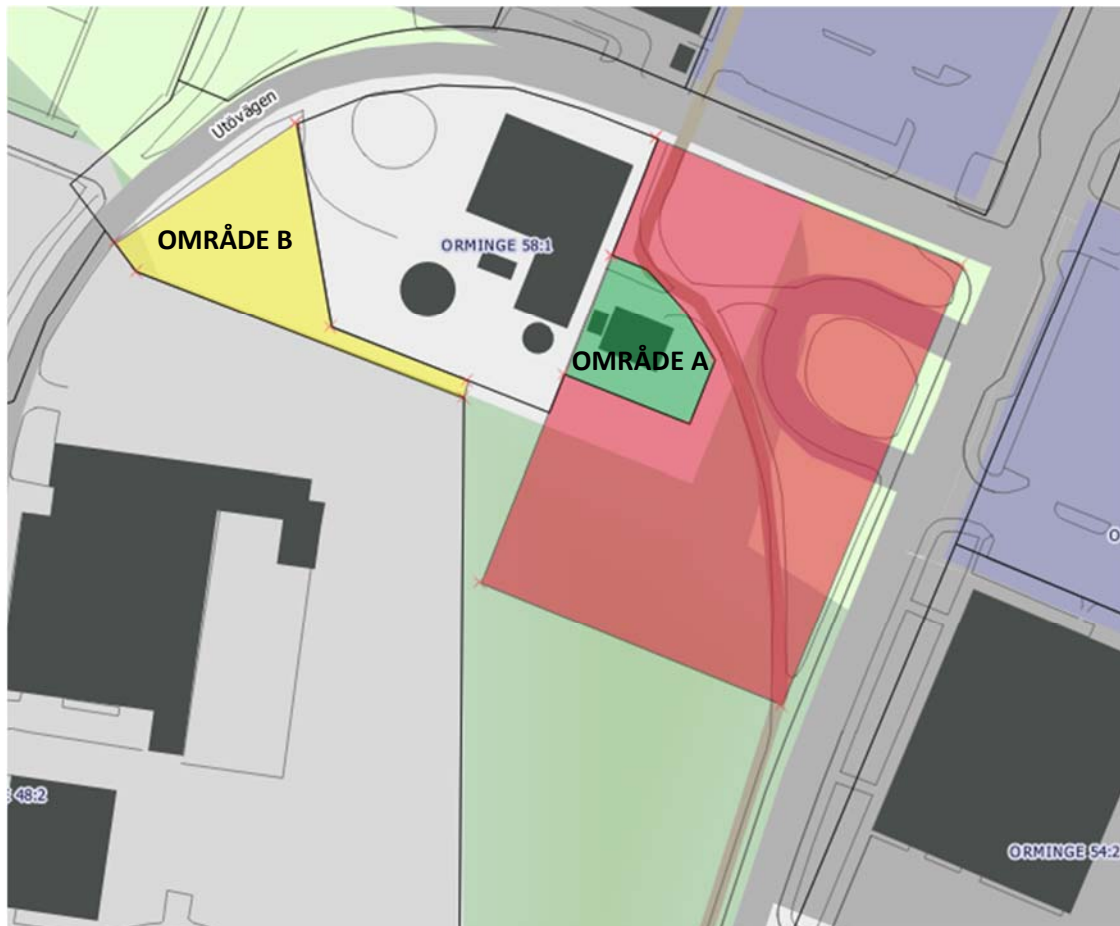
.....

.....

BILAGA 1: PRELIMINÄRA OMRÅDEN FÖR MARKBYTE

BILAGA TILL INTENTIONSAVTAL OM MARKBYTE GÄLLANDE DEL AV FASTIGHETERNA
ORMINGE 58:1 och 60:1

PRELIMINÄRA OMRÅDEN FÖR MARKBYTE

Område A utgör Fortums område i intentionsavtalet.

Område B utgör Kommunens område i intentionsavtalet.

BILAGA 2: Markanvisningsområde

Markanvisningsområde samt förslag på tillfartsväg

Markanvisningsområdet är markerat med röd linje och bebyggelseområdet med svartstreckad linje. Rödmarkerat område ägs idag av Fortum. Grönmarkerat område visar tänkt tillfartsväg för varutransporter.

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 224

Dnr KFKS 2016/700

Utvärderingen av markanvisningstävlingen gällande Parkeringshuset, Orminge

Informationsärende

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott noterar informationen rörande utvärderingsprocessen i markanvisningstävlingen gällande Parkeringshuset, Orminge.

Ärendet

Nacka kommun har gått ut med en anbudstävling för de som vill vara med och bygga det så kallade Parkeringshuset i Orminge centrum. Utvärdering, utifrån kriterier som kommunstyrelsen lade fast vid sitt sammanträde den 29 augusti 2016 (§ 241) har skett på tjänstemannanivå av de inkomna anbuden. Utvärderingen är klar i och med att kommunstyrelsen beslutar om tilldelning. Sekretessen kommer att släppas i samband med utskicket inför kommunstyrelsens sammanträde den 16 januari 2017.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 21 november 2016

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Intresset av att medverka vid denna markanvisningstävling har varit klart lägre jämfört med den för det närliggande Nybackakvarteret som genomfördes tidigare i år. Detta var förväntat då kommunen i den här markanvisningstävlingen ställde stora krav på subventioner av parkeringsplatser för bilar.

Alla anbud har utgått från att det utöver bostäder ska byggas minst 400 infartsparkeringsplatser inomhus för privatägda bilar som får kosta max 30 kr/dag. En bil i ett parkeringsgarage upptar en yta om minst 25 kvm. Enligt anbudet ska man räkna med en intäkt på 900 kr per månad för denna yta trots det väldigt centrala och värdefulla läget.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Samtidigt går kommunen ut på sin hemsida med att man är beredd att betala 10 000 kr per månad till den som vill hyra ut ett Attefallshus på 25 kvm. Att parkera en bil i ett centralt läge tycker man ska kosta 900 kr/mån samtidigt som en bostad på samma yta i ett perifert läge får kosta tio gånger så mycket. Denna subvention av parkeringsplatser för privatbilar, leder inte bara till fler bilar på våra vägar och att det blir svårare att nå upp till de lokala miljömålen. Det leder också till att vi får sämre betalt för kommunens mark. Miljöpartiet anser att det saknas bostäder i Nacka, inte bilar. För ett hållbart samhälle vill vi istället för att subventionera bilar subventionera bostäder.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-12-09

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/700

Kommunstyrelsen

Utvärdering gällande markanvisning genom anbudstävling av Parkeringshuset, Orminge

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen anvisar mark för bostäder, handel och parkering med fri upplåtelseform inom del av fastigheten Orminge 60:1 till Gotska Fastighets AB.
2. Om vinnande anbudsgivare ej fullföljer markanvisningen ges kommunalstyrelsens ordförande mandat att utse vinnare enligt exploateringsenhetens tilldelningsordningslista, samt teckna erforderliga markanvisningsavtal.

Sammanfattning

Kommunen har under september-oktober 2016 anordnat en anbudstävling avseende bostäder, handel och infartsparkering i Orminge centrum. Anbudsområdet som anvisas med fri upplåtelseform omfattar cirka 6 000 kvadratmeter bostäder, 3 000 kvadratmeter handel samt 400 platser för infartsparkering. Nacka kommun kommer att avyttra området efter det att detaljplan, markgenomförandeavtal, samt fastighetsbildning vunnit laga kraft. Anbudsgivarna har i huvudsak tävlat utifrån högsta sammanvägda totala pris avseende bostäder, handel samt parkering.

Det har inkommit 5 anbud där Gotska Fastighets AB har lämnat det högsta anbudet utifrån angivna förutsättningar och föreslås tilldelas markanvisningen. Bolaget ska efter laga kraftvunnet fastighetsbildningsbeslut erlagga en köpeskilling om 7 000 kronor per ljus BTA bostad, 3 000 kronor per BTA handel samt 0 kronor per BTA infartsparkering.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2016-08-29, § 241, om att genomföra markanvisning genom anbudstävling för del av fastigheten Orminge 60:1, det så kallade Parkeringshuset. Markanvisningen gäller fri upplåtelse form och innehåller cirka 6 000 kvm ljus BTA bostäder (cirka 60 lägenheter), cirka 3 000 kvm handel samt 400 platser för infartsparkering.

Flygfoto över Orminge centrum. Området för Parkeringshuset utmärkt med röd linje.

Det beslutades att högsta sammanvägda totala pris avseende bostäder, handel samt parkering skall vara den ledande utvärderingsfaktorn förutsatt att anbudet uppfyller villkoren i anbudsintjudan. Nacka kommun har i anbudsintjudan förbehållit sig fri prövningsrätt av anbudet.

Anbudsöppning

Totalt kom det in 5 anbud, se bilaga 1, öppningsprotokoll.

Utvärdering

Efter anbudsöppningen har ett utvärderingsarbete skett för att ta fram förslag på vinnande anbud till utvärderingsgruppen. Utvärderingsarbetet har bestått i att granska inkomna anbud och tydligt klarlägga om skall-kraven i anbudsintjudan har uppfyllts.

Nedan redovisas i korthet de viktigaste aspekterna som utvärderas i enlighet med anbudsinvjudan. Ett mer detaljerat utvärderingsunderlag av ingående anbud presenteras i utvärderingsmallen, se bilaga 2.

Pris

Anbudsgivarna har angett tre pris – pris per kvm ljus BTA bostad, pris per kvm BTA handel samt pris per kvm BTA parkering. Utvärderingen har i första hand skett utifrån det högsta sammanvägda totala priset avseende bostäder, handel samt parkering. Det framräknade totalpriset utgår ifrån 6 000 kvm ljus BTA bostäder, 3 000 kvm BTA handel samt 400 parkeringsplatser som vardera har åsatts en schablonyta på 25 kvm, det vill säga totalt 10 000 kvm BTA parkering.

Två anbudsgivare har angett ett negativt pris avseende parkering men där det totala sammanvägda priset blir positivt.

Ekonomi och genomförandeförmåga

Inga av bolagen uppvisar några ekonomiska problem. Kommunen har begärt information från upplysningscentralen (UC) på fyra av bolagen. UC:s riskprognos indikerar att samtliga bolag har god riskklass. Utvärderingsgruppen gör bedömningen att bolagen uppvisar en god genomförandeförmåga, vilket är en förutsättning för projektets framdrift och resultat.

Reservationer och kommentarer

Tre av bolagen har lämnat någon form av reservation eller kommentar. Anbud 3 har angett att de inte kan lämna anbud utan att avvika från de angivna förutsättningarna. Anbudet bedöms därför inte följa tävlingsförutsättningarna och har inte beaktas. Anbud 5 har angett de inte har möjlighet att lägga anbud, men att de är öppna för en dialog kring förutsättningarna. Anbudet bedöms därför inte följa tävlingsförutsättningarna och har inte beaktas. Anbud 2 har angett att de har svårigheter att räkna på en tillfredställande kalkyl. Efter förtydligande från anbudsgivaren så står det bakom sitt anbud utifrån anbudsinvjudans förutsättningar men har en önskning om mer bostäder. Anbudet bedöms därför följa tävlingsförutsättningarna.

Anbudsinvjudans förutsättningar

Ett krav på anbuderna var att de skulle redogöra för hur anbudsinvjudans förutsättningar uppfylldes. Utvärderingsgruppen har tittat på hur anbuderna har behandlat gestaltning, gröna värden och miljömål, parkering, trafik, riskfaktorer och planprogrammets intentioner. Anbud 2 hade redogjort för alla nämnda förutsättningar. Övriga anbud saknade i olika utsträckning redogörelse för vissa av förutsättningar. Detta har dock bedömts som mindre betydelse och att det därmed inte föreligger några skäl för att förkasta något anbud utifrån detta.

Egen volymstudie

I anbudsinvjudan fanns det krav att anbuderna skulle innehålla en volymskiss med situationsplan och ritningar som redovisar olika plan och fasader. Anbud 5 har ej lämnat in

efterfrågat material. Övriga anbud har samtliga med ett högre byggnadsdel med bostäder i enlighet med planprogrammets intentioner, placering av handel i bottenvåningen samt flertal våningar med parkering.

Bedömning

För att få en samlad bedömning på utvärderingsarbetet tillsattes en utvärderingsgrupp bestående av projektets resurser från plan- och exploateringsenheten. Utvärderingsgruppens förslag har stämts av med exploateringschef, planchef samt projektchef för Orminge C. Föreslagen vinnare är Gotska Fastighets AB eftersom de erbjudit högst sammanvägda totala pris avseende bostäder, handel och parkering utifrån givna förutsättningar, påvisat god ekonomisk kapacitet samt bedömts uppfylla skall-kraven. Utvärderingsgruppen har lämnat sin tillstyrkan till föreslagen tilldelningsordning, se utvärderingsprotokoll, bilaga 3.

Tilldelning

Utvärderingsgruppen förslås följande tilldelning:

Anbud	Pris	Rang	Godkänt
Nine Doors Properties AB, org.nr. 559015-0255 (anbud 3)	Bostäder: 12 000 kr/kvm Verksamheter: 2 000 kr/kvm Parkering: 0 kr/kvm	1	Nej ¹
Gotska Fastighets AB, org.nr. 556648-9372 (anbud 2)	Bostäder: 7 000 kr/kvm Verksamheter: 3 000 kr/kvm Parkering: 0 kr/kvm	2	Ja
Green Park AB, org.nr. 556837-7674 (anbud 4)	Bostäder: 12 000 kr/kvm Verksamheter: 2 800 kr/kvm Parkering: - 3492 kr/kvm	3	Ja
Löfcap Orminge Handel AB, org. nr. 556948-4511 (anbud 1)	Bostäder: 7 000 kr/kvm Verksamheter: 1 850 kr/kvm Parkering: - 4 500 kr/kvm	4	Ja
ICA Fastigheter AB, org. nr. 556604-5471 (anbud 5)	-	5	Nej ¹

Fortsatt process

Kommunen föreslås teckna ett optionsavtal med Gotska Fastighets AB (benämnt markanvisningsavtal) där exploitören ges ensamrätt att förhandla om exploatering och överlåtelse av marken under två år, se förslag till markanvisningsavtal under bilaga 4. Under denna tvåårsperiod tas en detaljplan fram tillsammans med kommunen. Kommunen har

¹.Anbudet beaktas ej då det avviker från angivna förutsättningar i markanvisningstävlingen.

under planarbetet rätt att fakturera bolaget kostnader för planarbetet. Erlagda planavgifter kommer vid slutfört förvärv att avräknas köpeskillingen. I förslaget till markanvisningsavtal har den parkeringsavgift som kommande brukare till infartsparkeringarna behöver betala satts till maximalt 30 kronor per dag. Detta är den nivå kommunen gick ut med i anbudsinvändningen till markanvisningen. I slutet av markanvisningsperioden, då planen kan förväntas vara nära antagande ska kommunen och bolaget ingå markgenomförandeavtal, marköverlåtelseavtal och avtala avseende infartsparkering, samt erlägga handpenning. När detaljplanen vunnit laga kraft tillskapas fastigheten genom ett lantmäteribeslut och köpeskillning erläggs när fastighetsbildningen vunnit laga kraft. Kommunfullmäktige beslutar att ingå markgenomförandeavtalet varefter kommunstyrelsens ordförande samt exploateringschefen, eller annan som kommunstyrelsen utser, ingår avtalet genom att skriva under det.

I det fall exploatören inte visat intresse av att delta i planprocessen och saknar förmåga att genomföra projektet förfaller optionen och kommunen kan då tilldela marken till någon annan. För att främja en snabb utbyggnadstakt av Orminge föreslår exploateringsenheten att kommunstyrelsens ordförande ges rätt att tilldela mark enligt tilldelningsordningslistan ovan, se beslutspunkt 2.

Tidplan och politiska beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar om tilldelning och markanvisningsavtal	januari 2017
2. Planarbete och förstudie allmänna anläggningar	2017-2018
3. Kommunstyrelsen beslutar om eventuell förlängning av markanvisningsavtal	2018
4. Kommunfullmäktige beslutar om detaljplan markgenomförandeavtal, tomträttsavtal samt sidoavtal	kv 4 2018

Kommunal ekonomi

Intäkter

Utifrån gällande anbud kan köpeskillingen uppgå till cirka 50 miljoner kronor förutsatt att exploateringen uppgår till en byggrätt om ca 6 000 kvm ljus BTA bostad, 3 000 kvm handel samt 10 000 kvm infartsparkering. Anbudspriset avseende bostäder kommer att indexuppräknas enligt förutsättningar i markanvisningsavtalet. Exploateringsenheten vill förtydliga att dessa siffror endast är preliminära och att slutgiltig byggrätt fastställs i antagen detaljplan för området. Exploatören kommer även att erlägga anslutningsavgift för kommunalt vatten och avlopp enligt vid varje tidpunkt gällande Va-taxa.

Kostnader

Det är kommunen som indirekt står kostnaden för framtagande av detaljplanen, eftersom kostnader för framställandet av detaljplan avräknas köpeskillingen. Projektet innebär investeringar för kommun, främst avseende utbyggnad av allmän infrastruktur i området. De intäkter som skall täcka upp kommunens entreprenadkostnader kommer från

markförsäljning inom denna markanvisning samt kommande markanvisningar inom samma stadsbyggnadsprojekt. Exploateringsenheten bedömer att projektets ekonomi kommer att vara i balans samt generera ett överskott till kommunen. Inför Utbyggnads-PM och efter detaljprojekteringen av de allmänna anläggningarna kan en detaljerad kalkyl tas fram. En första budget kommer troligen att begäras i samband med samrådsförslaget till detaljplanen.

Konsekvenser för barn

I enlighet med detaljplaneprogrammet kommer projektet arbeta med att skapa förutsättningar för ett mer attraktivt och levande Orminge centrum. Utbyggnaden inom markanvisningsområdet syftar till att förbättra boendemiljön i centrum och möjliggöra detaljplaneprogrammets mål om ett levande, tryggt och attraktivt stadsdelscentrum vilket på sikt kommer skapa tryggare miljö för de barn som får möjligheten att växa upp i Orminge.

Idag finns det inom området inga ytor som särskilt nyttjas av barn. Krav på utemiljö för de boende har varit en förutsättning i markanvisningen vilket kommer att bidra till att skapa sociala och rekreativa värden för barn inom kvarteret.

Bilagor

1. Öppningsprotokoll
2. Utvärderingsmall
3. Utvärderingsprotokoll
4. Förslag till Markanvisningsavtal

Bilagor tillhörande markanvisningsavtal

1. Karta
2. Anbud
3. Markgenomförandeavtalet *
4. Planprogram Orminge centrum *
5. Anbudsinbjudan *
6. Avtal avseende infartsparkering
7. Tidplan för detaljplanearbetet *
8. Definition ljus BTA *

* (se tidigare distribuerat underlag från kommunstyrelsen 29/8 2016)

Ulf Crichton
Exploateringschef

Amanda Sterner Nordin
Projektledare

Tove Mark
Planarkitekt

NACKA KOMMUN		Tillhörighet EXPLOATERINGSENHETEN projekt: 9437	Diarienummer KFKS 2016/700
Rutin , process, instruktion Markanvisningstävling – Parkeringshuset			Sida 1 (3)
Namn Johan Buhre	Signatur		Giltig från 2016-11-21

Redogörelse för anbudsöppning rörande markanvisningstävling för Parkeringshuset, del av stadsbyggnadsprojektet Knutpunkten och Hantverkshuset (9437)

- Ärende: Markanvisningstävling för Knutpunkten och Hantverkshuset
- Anbudsöppnande: 2016-10-21
- Närvarande: Johan Buhre (projektledare), Anna Jansson (registrator), Amanda Sterner Nordin (protokollförare)
- Anbudsinfordran: Markanvisningstävling pågick från den 5 september 2016 till den 21 oktober 2016.
- Sista dag för anbud: Fredagen den 21 oktober 2016 kl. 16.30
- Inkomna anbud: Fem inkomna anbud var lämnade i förseglade kuvert och var vid öppnandet försedda med ankomststämpel.

Nr	Datum (Ankomst)	Datum (Öppning)	Anbudsgivare	Antal inkomna handlingar	Pris Bostäder (kr/ljus BTA)	Pris Handel (kr/BTA)	Pris Parkering (kr/ljus BTA)
1	2016-10-21	2016-10-24	Löfcap Orminge Handel AB ¹ Org. Nr. 556948-4511 Nybrogatan 34 114 47 Stockholm	Två inkomna fysiska handlingar samt fyra digitala filer	7000	1850	-4500

¹ Det noteras att firmateckning ska ske två i förening, men anbudet har endast undertecknats av en.

NACKA KOMMUN		Tillhörighet EXPLOATERINGSENHETEN projekt: 9437	Diarienummer KFKS 2016/700
Rutin , process, instruktion Markanvisningstävling – Parkeringshuset			Sida 2 (3)
Namn Johan Buhre	Signatur		Giltig från 2016-11-21

2	2016-10-21	2016-10-24	Gotska Fastighets AB Org. Nr. 556648-9372 Box 55514 102 04 Stockholm	Fyra inkomna fysiska handlingar samt tre digitala filer	7 000	3 000	0
3	2016-10-21	2016-10-24	Nine Doors Properties AB (i samarbete med NREP AB – se anbudsbeskrivning) ² Org. Nr. 559015-0255 Box 190 101 23 Stockholm	Sex inkomna fysiska handlingar samt en digital fil	12 000	2 000	-
4	2016-10-21	2016-10-24	Green Park AB Org. Nr. 556837-7674 Box 5200 102 44 Stockholm	Två inkomna fysiska handlingar samt en digital fil	12 000 (4557)	2 800 (2 800)	-3492 (0)
5	2016-10-24	2016-10-24	ICA Fastigheter AB ³ Org. Nr. 556604-5471 721 84 Västerås	En inkommen fysisk handling	Inga bostäder ingår i anbudet	4 000	Särskild överenskommelse föreslås för infartsparkering

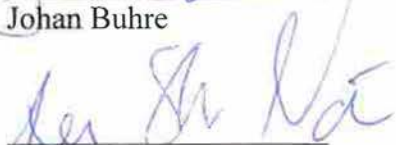
² Det noteras att firmateckning ska ske två i förening, men anbudet har endast undertecknats av en.

³ Inkom efter sista dag för anbud via post. Detta inkom även via mail 2016-10-21.

NACKA KOMMUN	Tillhörighet EXPLOATERINGSENHETEN projekt: 9437	Diarienummer KFKS 2016/700
Rutin , process, instruktion Markanvisningstävling – Parkeringshuset		Sida 3 (3)
Namn Johan Buhre	Signatur	Giltig från 2016-11-21

Nacka den 21 november 2016

Johan Buhre

Amanda Sterner Nordin

Anna Jansson

Utvärderingsmall

Parkeringshuset

*Det sammanvägda priset används för jämförelse och har räknats utifrån följande
**Gestaltning, Gröna värden & miljömål, parkering, trafik, riskfaktorer och upph

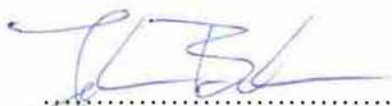
Anbud/Anbudsgivare	org.nr.	Behörig firmatecknare	Pris Bostäder (kr/kvm)	Pris Verksamheter (kr/kvm)	Pris Parkering (kr/kvm)	Totalt sammanvägt pris (tkr)*	Bolagets förmåga/Kreditvärdighet	Reservationer	Anbudsgivaren uppfyller kommunens krav på ekonomisk stabilitet och genomförandekraft	Anbudet innehåller en kortfattad beskrivning av anbudsgivaren	Anbudet innehåller en skriftlig redogörelse för uppfyllelse av anbudsinbudans förutsättningar**	Anbudet innehåller volymstudie och situationsplan	Kommentar
Löfcap Orminge Handel AB, Nybrogatan 34 114 47 Stockholm	556948-4511	Ja.	7000	1850	-4500	2 550	Riskklass 3, Riskprognos 1,54%		Ja	Nej.	I anbudet beskrivs uppfyllelse av förutsättningarna gestaltning, dagvatten, parkering, trafik och gröna värden och miljömål. Anbudet uppfyller intentionerna med planprogrammet.	Ja.	Anbudet har kompletterats med en andra firmatecknarens underskrift 2016-10-28. Avsaknaden av en andra firmatecknarens signatur bedöms inte utgöra grund för att inte beakta anbudet.
Gotska Fastighets AB Box 55514 102 04 Stockholm	556648-9372	Ja.	7000	3000	0	51 000	Riskklass 4, Riskprognos 0,59%		Ja	Ja.	I anbudet beskrivs uppfyllelse av förutsättningarna gestaltning, dagvatten, parkering, riskfaktorer, trafik och gröna värden och miljömål. Anbudet uppfyller intentionerna med planprogrammet.	Ja.	I anbudet uppges svårigheter att räkna på en tillfredställande kalkyl. Anbudsgivaren har vid förfrågan förtydligat att de står bakom anbudet som lämnats in.
Nine Doors Properties AB (i samarbete med NREP AB – se anbudsbeskrivning) Box 190 101 23 Stockholm	559015-0255	Nej.	12000	2000	0	78 000	Riskklass 4, Riskprognos 0,67%	Anbudet som lämnats in är villkorat av att förutsättningarna för markanvisnings tävlingen justeras.	Ja.	Ja.	I anbudet beskrivs gröna värden och miljömål, dagvattenhantering, gestaltning och parkering.	Ja.	Anbudsgivaren uppger att de inte kan lämna anbud utan att avika från de angivna förutsättningarna. Anbudet bedöms därför inte följa tävlingsförutsättningarna och har inte beaktas.
Green Park AB Box 5200 102 44 Stockholm	556837-7674	Ja.	12000	2800	-3492	45 480	Riskklass 5, Riskprognos 0,19%		Ja.	Ja.	I anbudet beskrivs uppfyllelse av förutsättningarna dagvatten, parkering, riskfaktorer, trafik och gröna värden och miljömål.	Ja.	
ICA Fastigheter AB 721 84 Västerås	556604-5471	-	Inga bostäder ingår i anbudet	4000	Särskild överenskommelse föreslås för infartsparkering	Okänt	Inga uppgifter har efterfrågats.		-	Nej	Nej	Nej	Anbudsgivaren har meddelat via mail och post att de inte har möjlighet att lägga anbud, men att de är öppna för en dialog kring förutsättningarna. Anbudet bedöms därför inte följa tävlingsförutsättningarna och har inte beaktas.

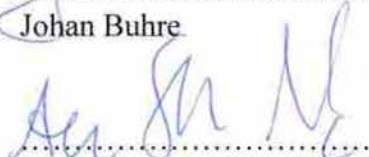
NACKA KOMMUN		Tillhörighet EXPLOATERINGSENHETEN projekt: 9437	Diarienummer KFKS 2016/700
Rutin , process, instruktion Markanvisningstävling – Parkeringshuset		Sida 2 (2)	
Projektansvarig Johan Buhre	Signatur	Giltig från 2016-11-21	

Rangordning anbud

Anbud	Pris	Rang	Godkänt
Nine Doors Properties AB, org.nr. 559015-0255 (anbud 3)	Bostäder: 12 000 kr/kvm Verksamheter: 2 000 kr/kvm Parkerings: 0 kr/kvm	1	Nej ¹
Gotska Fastighets AB, org.nr. 556648-9372 (anbud 2)	Bostäder: 7 000 kr/kvm Verksamheter: 3 000 kr/kvm Parkerings: 0 kr/kvm	2	Ja
Green Park AB, org.nr. 556837-7674 (anbud 4)	Bostäder: 12 000 kr/kvm Verksamheter: 2 800 kr/kvm Parkerings: - 3492 kr/kvm	3	Ja
Löfcap Orminge Handel AB, org. nr. 556948-4511 (anbud 1)	Bostäder: 7 000 kr/kvm Verksamheter: 1 850 kr/kvm Parkerings: - 4 500 kr/kvm	4	Ja
ICA Fastigheter AB, org. nr. 556604-5471 (anbud 5)	-	5	Nej ¹

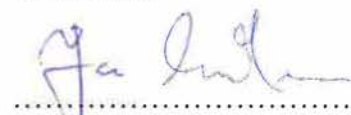
Nacka den 21 november 2016

.....
Johan Buhre

.....
Amanda Sterner Nordin

.....
Ulf Crichton

.....
Tove Mark

.....
Jan Eriksson

.....
Nina Åman

¹.Anbudet beaktas ej då det avviker från angivna förutsättningar i markanvisningstävlingen.

NACKA KOMMUN		183 Tillhörighet EXPLOATERINGSENHETEN projekt: 9437	Diarienummer KFKS 2016/700
Rutin , process, instruktion Markanvisningstävling – Parkeringshuset		Sida 1 (2)	
Projektansvarig Johan Buhre	Signatur	Giltig från 2016-11-21	

Utvärderingsprotokoll för Knutpunkten och Hantverkshuset

Ärende: Markanvisningstävling för Parkeringshuset, Knutpunkten och Hantverkshuset

Datum: 2016-11-02

Närvarande: Johan Buhre (projektledare), Tove Mark (planarkitekt) och Amanda Sterner Nordin (projektingenjör/protokollförare).

Utvärderingsgruppens förslag till tilldelningsbeslut.

Mellan Nacka kommun ("Kommunen"), och Gotska Fastighets AB (org.nr. 556648-9372), ("Bolaget"), har nedan träffats följande

MARKANVISNINGSAVTAL

nedan benämnt "Markanvisningsavtal" eller "detta avtal"

1 § Bakgrund

Kommunen planerar att exploatera ett område på del av fastigheten Orminge 60:1 som markeras med röd linje på bifogad karta, bilaga 1 ("Området").

Under september och oktober 2016 genomfördes en anbudstävling i syfte att välja ut en exploatör att tilldela ensamrätt att förhandla med Kommunen om förvärv av Området. Bolaget presenterade det vinnande anbudet och har därför erbjudits att ingå detta Markanvisningsavtal på de villkor och förutsättningar som följer enligt detta avtal. Bolagets inlämnade tävlingsbidrag, inklusive anbudsunderlag med bilagor, bilaga 2, utgör underlag för detta avtal.

2 § Syfte

Syftet med Markanvisningsavtalet är att ge riktlinjer och lägga fast förutsättningar för detaljplaneläggning och utbyggnad av Området. Genom detta Markanvisningsavtal anges också de förutsättningar som gäller för att Bolaget ska tilldelas mark för bebyggelse. Detta Markanvisningsavtal ska således också ligga till grund för markgenomförandeavtal ("Markgenomförandeavtalet"), bilaga 3, och kommande avtal om överlåtelse av mark mellan Kommunen och Bolaget ("Överlåtelseavtalet").

I samband med att Området överläts till Bolaget kommer parterna gemensamt verka för att fastighetsbildning sker så att Området utgör en eller flera egna fastigheter. Avsikten är att Bolaget ska tillträda Området 30 dagar från lagakraftvunnet beslut om fastighetsbildning, eller den tidigare dag som parterna skriftligen kommer överens om ("Tillträdesdagen").

3 § Markanvisning och giltighet

Kommunen har beslutat att till Bolaget anvisa Området på de villkor som framgår av detta avtal.

Denna markanvisning innebär att Bolaget, under en tid av två år från och med parternas undertecknande av detta avtal, har en option att ensam förhandla med Kommunen om exploatering och förvärvande av Området.

Parterna ska ingå Markgenomförandeavtalet och Överlåtelseavtalet när planarbetet hunnit så långt att parterna tillsammans anser att en sådan överenskommelse kan träffas, dock senast två år från undertecknande av detta avtal. Om en sådan överenskommelse inte har träffats mellan parterna senast vid ovan angivet datum, upphör detta avtal att gälla såvida

inte Kommunen dessförinnan har medgett en sådan förlängning av Markanvisningsavtalet som framgår av 7 §.

4 § Förutsättningar

Följande huvudprinciper ska gälla för denna markanvisning.

- a) En detaljplan inom vilket Området ingår ska tas fram ("Detaljplanen").
- b) Bolaget och Kommunen ska tillsammans verka för att Området detaljplaneläggs för bostäder, handel samt parkering. Flera byggherrar kan ingå i arbetet med Detaljplanen.
- c) Bolaget ska efter samråd med Kommunen utse kvalificerad arkitekt för den husprojektering som behöver göras i samband med detaljplanearbetet.
- d) Ett gestaltningsprogram ska tas fram under detaljplanearbetet. Detaljplanen ska utformas utefter gestaltningsprinciperna i planprogrammet för Orminge centrum, bilaga 4.
- e) Bolaget är medvetet om att Detaljplanen kan komma att förutsätta att det bildas flera olika gemensamhetsanläggningar.
- f) Bolaget ska delta i marknadsföring och den samordnade kommunikationen av hela Detaljplanen och närliggande utbyggnadsområden tillsammans med övriga exploatörer och intressenter.
- g) Bolaget ska erbjudas att förvärva Området genom att teckna Markgenomförandeavtalet och Överlåtelseavtalet.
- h) Bolaget ska följa samtliga villkor för markanvisningen enligt anbudsinbjudan (KFKS 2016/700-1), bilaga 5.
- i) I anbudsinbjudan beskrivs ytterligare cirka 450 kvadratmeter mark som ingår i fastigheten Orminge 58:1 som ägs av AB Fortum Värme. Den avsedda markytan ska erbjudas Bolaget som en del av markanvisningen, förutsatt att den avsedda marken förvärvas från AB Fortum Värme. Kommunen ska verka för att avtal om markförvärv upprättas innan detaljplanens antagande.
- j) Markgenomförandeavtalet ska i all väsentlighet ingås på de villkor som framgår av bilaga 3 och ska ingås före det att Detaljplanen antas av kommunfullmäktige.
- k) Parterna ska ingå avtal avseende infartsparkering i all väsentlighet enligt de villkor som framgår av utkast till avtal avseende infartsparkering, bilaga 6. Avtalet ska ingås före det att Detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Parterna är överens om att parkeringsavgiften enligt § 7 i nämnda utkast till avtal ska sättas till maximalt 30 kronor per dag.
- l) Efter det att Detaljplanen har vunnit laga kraft äger Bolaget rätt att nyttja Området för att vidta förberedande och preliminära åtgärder för byggnation, förutsatt att sådana åtgärder är förenliga med plan och bygglagen (2010:900).

5 § Kostnader för framtagande av Detaljplanen m.m.

Kommunen fakturerar Bolaget löpande de plankostnader, bl.a. de utrednings- och projekteringskostnader, som följer av detaljpanelläggning av Området, samt de övriga kostnader som följer av arbete med Markgenomförandeavtal och Överlåtelseavtal.

Vardera parten står sina egna kostnader för projektsamordning och samordningsmöten (se, § 8.) samt kommunikationsmöten och aktiviteter (se, 9 §).

För det fall att Kommunen ligger ute med medel avseende åtgärder som Bolaget ska bekosta i enlighet med detta avtal har Kommunen rätt att löpande fakturera Bolaget. Bolaget ska betala i enlighet med utställd faktura senast 30 dagar efter fakturans utställande. Erlägger Bolaget inte betalning i rätt tid utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För det fall detaljplanearbetet av någon anledning skulle avslutas i förtid äger Bolaget inte rätt till återbetalning av dittills fakturerade kostnader för plan- och avtalsarbete.

6 § Tidplan

Parterna är överens om en tidplan för detaljplanearbetet, bilaga 7. Kommunens ambition är att Detaljplanen ska vara antagen av kommunfullmäktige genom beslut senast den 31 december 2018.

7 § Förlängning

Kommunen har en ensidig rätt att, senast sex månader före detta avtal löper ut enligt 3 §, medge förlängning av Markanvisningsavtalet. Förlängning kan medges i maximalt två år och ska ske skriftligen.

8 § Samordning

Bolaget ska tillsammans med Kommunen och övriga byggherrar som ska exploatera inom Detaljplanen, genom projektsamordningsmöten samarbeta i syfte att åstadkomma bästa möjliga anpassning mellan bebyggelserna, såväl vad gäller utformning som skapande av eventuella gemensamhetslösningar. Bolaget och övriga byggherrar ska delta med representant på projektsamordningsmötena.

Det är angeläget att Bolaget även söker samarbete med byggherrar för angränsande anbuds- och exploateringsområden.

För att skapa en hållbar bebyggelse är parterna överens om att det behövs en ständigt aktuell dialog mellan berörda aktörer och kontinuerlig uppföljning under hela arbetsprocessen från framtagande av Detaljplanen till och med det att Området är färdigexploaterat i enlighet Markgenomförandeavtalet.

9 § Kommunikation

Kommunen kan under framtagandet av Detaljplanen komma att kalla Bolaget till gemensamma kommunikationsmöten och kommunikationsaktiviteter tillsammans med övriga byggherrar som ska exploatera inom Detaljplanen. Detta kommunikationsarbete leds och samordnas av Kommunen. Bolaget ska delta med representant/er på kommunikationsmötena.

Åtgärder och kommunikationsaktiviteter som ska genomföras under detaljplanarbetet och budget för dessa ska bestämmas gemensamt av Kommunen och byggherrarna. Exempel på kommunikationsaktiviteter är framtagandet av ett utställningsrum/modell, områdesprofilering, marknadsföring av planområdet och illustrationer.

10 § Avbrutet detaljplanearbete och hävning av avtalet

Kommunen äger rätt att häva detta avtal om förutsättningar saknas för att detaljplan för området ska antas eller vinna laga kraft. Kommunen äger vidare rätt att häva detta avtal och omedelbart återta markanvisningen om Kommunen har skäl att anta att Bolaget inte avser eller förmår att genomföra projektet på sådant sätt som avsågs eller uttalades när markanvisningen gavs eller i övrigt inte kan tillgodose de krav som uppställs i detta avtal. Om Kommunen återtar markanvisningen har Kommunen rätt att genast anvisa området till annan intressent.

Vid hävning av avtalet eller avbrutet detaljplanearbete har Kommunen en oinskränkt rätt att använda all upphovsrätt och andra immateriella rättigheter hänförliga till av Bolaget framtagna och utförda utredningar utan att utge ersättning till Bolaget eller till av Bolaget anlidade konsulter eller entreprenörer. Bolaget ska gentemot anlidad konsult/arbetstagare göra förbehåll för Kommunens nyttjanderätt till framtagna och utförda utredningar. Kommunens rätt att använda sig av framtaget material innebär emellertid inte att Kommunen övertar den upphovsrätt och andra immateriella rättigheter som Bolaget eller annan kan ha till materialet.

Markansvinningsavtalet är till alla delar förfallet utan rätt till ersättning för någondera parten om detta avtals giltighet löpt ut eller om Kommunen på ovan angivna grunder häver detta avtal eller återtar markanvisningen. Om detaljplanearbetet avbryts ger detta således inte Bolaget någon rätt till ny marktilldelning eller ekonomisk ersättning. Trots det ovanstående äger Kommunen emellertid rätt att få ersatt utlägg som Kommunen ännu inte har fakturerat Bolaget för enligt 5 §.

För det fall Bolaget inte längre önskar fullfölja detta avtal har Kommunen, förutom rätt till ersättning enligt ovan, även rätt till skälig ersättning för eventuella framtida merkostnader i samband fullföljande av exploatering inom Detaljplanen.

11 § Köpeskilling vid kommande marköverlåtelse

Den preliminära byggrätten för Området uppgår till 6 000 kvadratmeter ljus BTA för bostäder, 3 000 kvadratmeter för handel samt 400 platser för infartsparkering. Bolaget är medvetet om att byggrätten för Området kan komma att justeras under detaljplanarbetets gång. Den slutliga omfattningen av byggrätten kommer att framgå när Detaljplanen har vunnit laga kraft. Vad som utgör ljus BTA definieras närmare i bilaga 8.

Bolaget har i samband med detta avtals ingående erbjudit sig att betala priset, **B** (7 000) kronor per kvadratmeter ljus BTA för bostäder, samt 3 000 kronor per kvadratmeter BTA för handel och 0 kronor per kvadratmeter BTA för parkering, inom Området.

Bolaget ska erlägga tio (10) procent av en preliminär köpeskilling som handpenning då Överlåtelseavtalet är undertecknat av Bolaget. Resterande del av köpeskillingen ska erläggas på Tillträdesdagen. Handpenningen ska beräknas på grundval av nedan angiven

formel med den skillnaden att beräkningen ska utgå från förhållandena vid Överlåtelseavtalets undertecknande, istället för förhållandena vid Tillträdesdagen.

Den köpeskillingen för Området som Bolaget ska erlagga vid ett senare förvärv av Området ska baseras på det av Bolaget offererade priset B i prisläge 1 oktober 2016 ("Värdetidpunkten") och ska regleras fram till Tillträdesdagen i relation till förändringar i priset på försäljningar av bostadsrätter på den öppna marknaden. Reglering av priset för bostäder ska ske i enlighet med vad som framgår av nedan angiven formel.

$$A = B + 30 \% * (C-D)$$

A = pris kronor/kvadratmeter ljus BTA på Tillträdesdagen för bostäder,

B = 7 000 kronor (det pris som Bolaget erbjudit sig att betala per kvadratmeter ljus BTA för bostäder vid Värdetidpunkten),

C = senaste månatliga genomsnittspris på bostadsrätter uttryckt i kronor/kvadratmeter lägenhetsarea inom Nacka som på Tillträdesdagen kan avläsas ur prisuppgifter från Mäklarstatistik,

D = månatligt genomsnittspris på bostadsrätter inom Nacka enligt Mäklarstatistik uttryckt i kronor/kvadratmeter lägenhetsarea vid Värdetidpunkten

De kostnader som Kommunen har fakturerat Bolaget för vid framtagandet av Detaljplanen ska räknas av mot köpeskillingen.

Om ovan angiven formel inte skulle vara användbar på Tillträdesdagen på grund av förändrade statistikredovisningsmetoder eller källor, ska B räknas upp månadsvis med ett värde motsvarande 3 procent årlig ökning. Priset ska dock regleras med stöd av ovanstående formel fram till den tidpunkt då statistiken upphör eller förändras.

Trots det som stadgas ovan ska den totala köpeskillingen som Bolaget betalar för Området under inga förhållanden beräknas på ett lägre kronor/kvadratmeter ljus BTA än det som Bolaget erbjudit sig att betala vid Värdetidpunkten.

Vad som utgör ljus BTA definieras närmare i bilaga 8. Överlåtelsen kommer att ske under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att anta Detaljplanen samt att kommunfullmäktige godkänner att Markgenomförandeavtalet och Överlåtelseavtalet ingås mellan Bolaget och Kommunen.

För det fall att detaljplanearbetet av någon anledning skulle avslutas i förtid äger Bolaget inte rätt till återbetalning av dittills fakturerade kostnader för framtagandet av Detaljplanen.

12 § Övriga kostnader

Bolaget ska utöver köpeskillingen enligt 11 § även stå för kostnader i samband med exploatering av Området i enlighet med vad som närmare anges i Markgenomförandeavtalet.

13 § Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till detta avtal ska upprättas skriftligen och undertecknas av båda parter.

14 § Överlåtelse

Detta avtal eller rättighet eller skyldighet enligt detta avtal får inte utan Kommunens skriftliga medgivande överlåtas på annan part. Detta innefattar även närstående bolag till Bolaget.

Detta innebär emellertid inte ett hinder mot att Området eller avstyckad del av Området överlåts efter det att fastighetsbildning enligt Överlåtelseavtal har skett.

15 § Tvist

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

* * * * *

Markanvisningsavtalet har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Nacka den

För Nacka kommun

För [Företagsnamn]

.....
()

.....
()

.....
()

.....
()

Kommentar till Bolaget: Bolaget ska först underteckna detta avtal. Kommunen beslutar därefter om Markanvisningsavtalet ska ingås med Bolaget. Om Kommunen godkänner att Markanvisningsavtalet ingås med Bolaget, kommer avtalet därefter att skrivas under av kommunstyrelsens ordförande samt Exploateringschefen, eller annan som kommunstyrelsen utser.

BILAGOR

1. Bolagets tilldelade Område
2. Bolagets tävlingsförslag inklusive anbudsunderlag med bilagor
3. Markgenomförandeavtalet

4. Planprogram Orminge centrum
5. Anbudsinbjudan
6. Avtal avseende infartsparkering
7. Tidplan för detaljplanearbetet
8. Definition av ljus bruttoarea

BILAGA 7

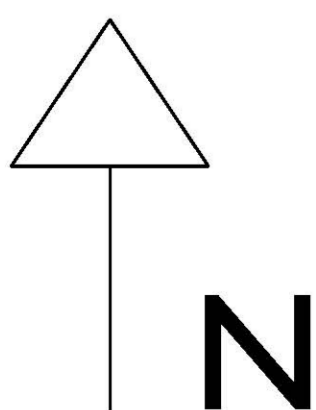
Tidplan

Markanvisningsavtal	första kvartalet 2017
Samråd	fjärde kvartalet 2017
Granskning	andra kvartalet 2018
Antagande	fjärde kvartalet 2018

OBS - Denna digitala kartdata tillhör Nacka kommun och får endast användas inom ramen för aktuell markanvisning.

— markanvisningsområde

Primärkarta, Markanvisning Parkeringshuset, Orminge, Nacka kommun

Koordinatsystem: Sweref 99 18 00
Höjdsystem: RH 2000

Anbudsmall

Fyll i denna anbudsmall och bifoga lämnat anbud

Pris per ljus BTA bostad	7 000 kr/kvm
Pris per BTA handel	3 000 kr/kvm
Pris per BTA parkering	0 kr/kvm
Bolag	Gotska Fastighets AB
Organisationsnummer	556648-9372
Kontaktuppgifter	Anders Dahlström/070-2879975
Bilagor (lista över inlämnade dokument)	Gotskas anbud A3 skisser
Underskrift av behörig firmatecknare (med namnförtydligande)	

Anders Dahlström

Anbud
**Orminge
Parkerings
huset**

Nacka kommun

Projektet - en kort summering

Gotska önskar att utveckla parkeringshuset i Orminge till ett attraktivt område som består av handel, restaurang, kontorsplatser, lounge, parkeringshus och bostäder. Vi kommer inte att kompromissa på kvalité, design/hållbarhet samt hyresgäst mix, där vi väljer hyresgäster till den kommersiella delen med omsorg.

GENOM ATT UTÖKA utbudet med en intressant blandning av hyresgäster så kommer vårt projekt att underlätta för de boenden runt Orminge att stanna kvar i Orminge centrum. Våra ledord i projektet är: BO – ÄTA – LEVA.

Människor ska stanna kvar i Orminge för att äta gott, bo bra och leva sunt och i en miljö som är av hög standard. Detta som alternativ till för att åka in till andra handelsplatser för att uppleva intressant mat och shoppingupplevelser eller för att arbeta.

Vi tror att människorna som bosätter sig i och runt Orminge gör detta för att de uppskattar naturen runt Nacka. Därför vill vi öka förutsättningarna för befolkningen runt Orminge att bo bra, äta gott och helt enkelt kunna välja att vara kvar i området.

BOSTAD HANDEL KONSUMTION HÄLSOVÅRD KONTOR

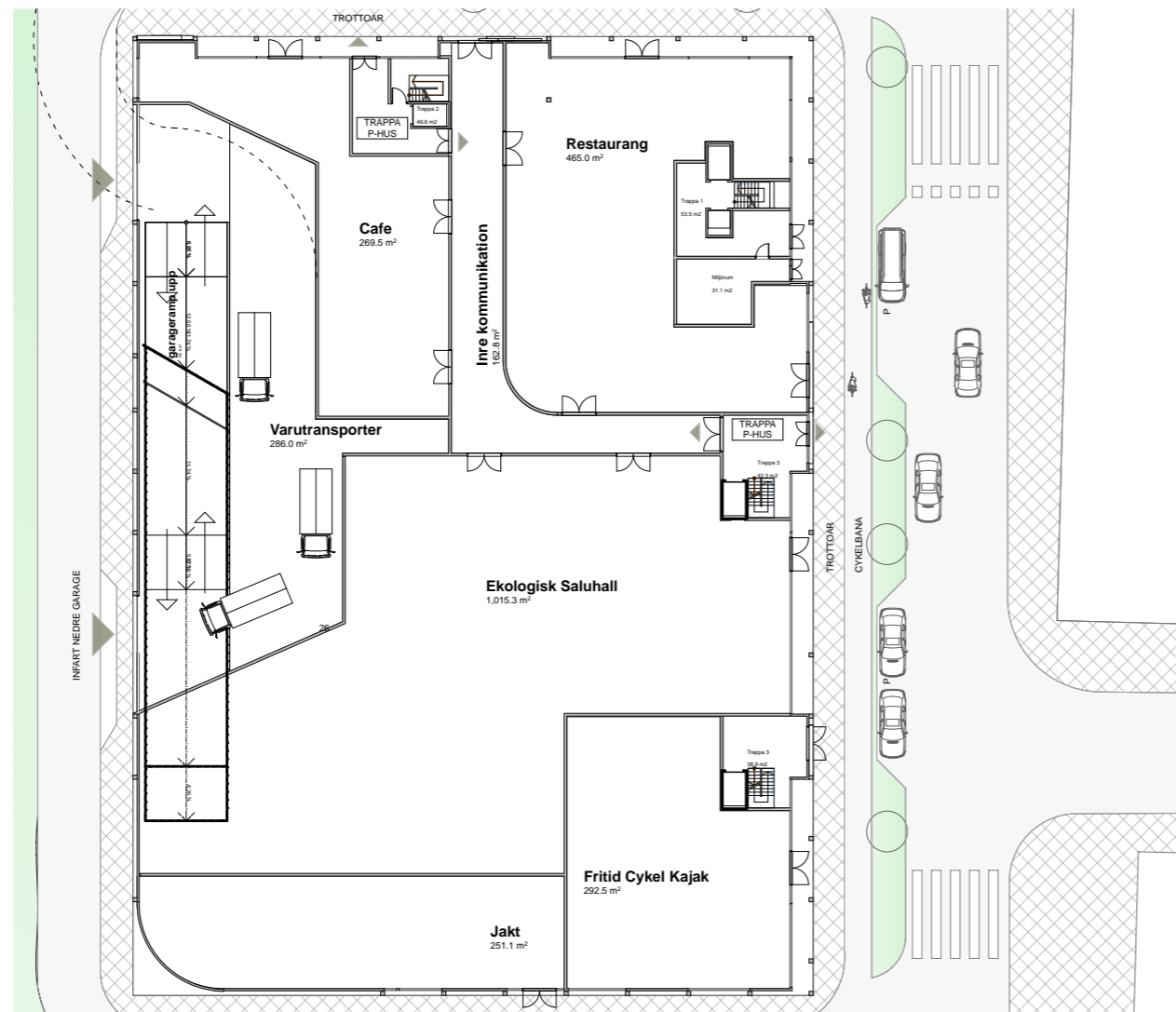
I en tid då mer och mer handlas på nätet så ställs större krav på de fysiska butikerna. Trivselfaktorn i en butik blir mer och mer väsentlig och utbudet som butikerna erbjuder kunderna blir viktigare och viktigare. I detta projekt så ser vi två möjliga varianter av hyresgästsammansättning. Vår ambition är att skapa ett attraktivt bostadshus där huset utformas i 16 våningar varav de två första våningar över mark erbjuder en takhöjd på ca 4,5-5 med innehåll av ekologisk handel, restaurang, cafe samt kompletterande butiker som säljer produkter inom jakt/fiske/fritid, cykel hälsokost mm. Huset ska erbjuda kontor med uppkoppling och massage- och friskvård. I och med kontorsmöjligheter så erbjuds de boenden runt Orminge att stanna kvar i området där framtidens kontor erbjuds.

BOTTENVÅNING - alternativ #1

I detta alternativ vill vi dela upp bottenvåningen i mindre enheter. Vi tänker oss att hyresgästerna skall vara en sammansättning som inriktar sig både mot ekologiskt tänkande men också mot fritidsliv. I detta alternativ skall kunderna, och då speciellt pendlarna, kunna besöka projektet och handla med sig färdig mat, bra råvaror eller helt enkelt sätta sig och beställa mat från menyn. Till detta så skall det finnas hyresgäster som säljer nischade fritids produkter. Vårt förslag till hyresgäst mix är följande:

SOM ALTERNATIV #1 så är vårt förslag att ankaret av hyresgäster till den kommersiella delen ska kunna erbjuda hållbara produkter dvs produkter som värnar om miljön. Exempel på dessa hyresgäster är Urban Deli, Kajsa Varg, Renée Voltaire, Paradiset. Gemensamt för dessa är medvetenhet om att mat och transporter har en miljöpåverkan. Dessa företag planerar sina långväga transporter genom samköp, undvika flyg och fraktar hellre med båt. Dessa företag vill inspirera till en miljösnäll vardag genom att äta mer grön mat. I butikerna kan kunderna köpa mat som tillverkas dagligen med hållbarhet som fokus. Pendlarna kan enkelt komma in i butiken och hämta mat hem till middagsbordet. Detta förslag innebär att hyresgästerna nischer sig hårt inom vissa segment, detta för att klara den tuffa konkurrensen både via näthandeln men också via konkurrerande handelsplatser. Vi tror att vårt val av hyres-

195

Sammansättning av hyresgäster till bottenvåning - alt #1

YTA	BRANSCH	TYP AV HYRESGÄST
1 175 kvm	Saluhall, ekologiskt	Kajsa varg, Urban Deli
464 kvm	Restaurang	Olearys, Vapiano
290 kvm	Café	Gateau, Waynes coffe
192 kvm	Apotek	Naturapotek
250 kvm	Fritid, cykel, kajak	Cykloteket
206 kvm	Jakt/Fiske	Jaktia
81 kvm	Kontor	
163 kvm	Inre kommunikationer	

gäster kommer att erbjuda kunderna det där lilla extra som bidrar till att kunderna kanske stannar i Orminge istället för att ta bilen för att köra till en annan handel destination.

Ekologisk matvarubutik

Här ska kunderna kunna äta en bit mat, ta ett glas vin och en charkbricka, skriva inköpslistan sippandes på en krämig latte, för att sedan inhandla ostar, färsk fisk, grönsaker och mejeriprodukter till hemmamedagen. Kunderna ska enkelt kunna inhandla sin middag från en färdigmatsdisk, eller välja en portionslåda med hederlig husman. Detsamma gäller på lunchen. Förutom detta ska det finnas livsmedel med inriktning mot ekologiskt tänkande.

Naturapoteket

Naturläkemedel, vitaminer och mineraler, livsmedel och naturkosmetika.- brett utbud av hälsokost ska erbjudas till kunderna.

Restaurang

Människor uppskattar idag att uppleva mat. Att gå ut och äta är något som värdesätts högt. Vi vill här skapa en upplevelse i form av ett intressant koncept som passar för hela familjen. Tex Olearys eller Vapiano tror vi skulle passa väl in i projektet.

Café

Här kan vi tänka oss en caféverksamhet av hög klass tex Gateau. Gateaus affärsidé är att driva

brödbutiker där kunderna alltid kan lita på att de får högsta kvalitet på produkter och bemötande.

Kontor

Likväl som vi tror att människor vill stanna i Orminge för att handla så tror vi att det finns en stor grupp som vill stanna i Orminge för att arbeta. Vi kan här tänka oss att det finns ett behov att inrätta kontorsplatser med uppkoppling.

Övriga hyresgäster till den kommersiella delen tror vi kommer att bli Jakt/fiske/fritid, cykel, kajak.

BOTTENVÅNING - alternativ #2

Sammantsällning av hyresgäster till bottenvåning - alt #2

YTA	BRANSCH	TYP AV HYRESGÄST
2500 kvm	Dagligvaruhandel	City Gross
100 kvm	Tele	Telia, Tele 2
100 kvm	Skomakare	Förbutik 2
100 kvm	Blommor	Förbutik 3
163 kvm	Inre kommunikation	

Som ett andra alternativ kan vi se framför oss att stora delen av bottenvåningen kommer att reserveras till en ny attraktiv livsmedelsbutik. Vi har fått in förfrågan från en välkänd livsmedelsaktör som har ett nytt attraktivt koncept där en saluhall ingår. Vi tror att denna yta skulle kunna passa just denna hyresgäst i kombination med några småbutiker som erbjuder en viss service som pendlarna efterfrågar.

I bottenplan ska kunderna och resenärerna, som anländer som pendlare, från övriga Nacka eller som boenden i området kunna inhandla sina dagligvaror då de anländer vid knutpunkterna. Butiken ska erbjuda en variant av saluhall som gör shopping mer spännande och som passar in i dagens samhälle med ekologisk hållbarhet. För att erbjuda ett kompletterande utbud till kunderna så planerar vi mindre förbutiker till den nya dagligvarubutiken.

I båda alternativen så innebär det butiker med stora skyltfönster mot huvudgatan som skapar en mer stadslignande miljö med stora skyltfönster.

VÅNING 2

LOUNGE: På detta plan ska en Lounge till bostadshuset utformas. Loungen är planerad för flexibel användning och inbjuda till en ökad trivsel i olika sammanhang. Loungen ska fungera som en informell mötesplats för individer till bostadshuset eller som utrymme för grupper med gemensamma aktiviteter – allt för att boendet i Orminge ska bli attraktivt.

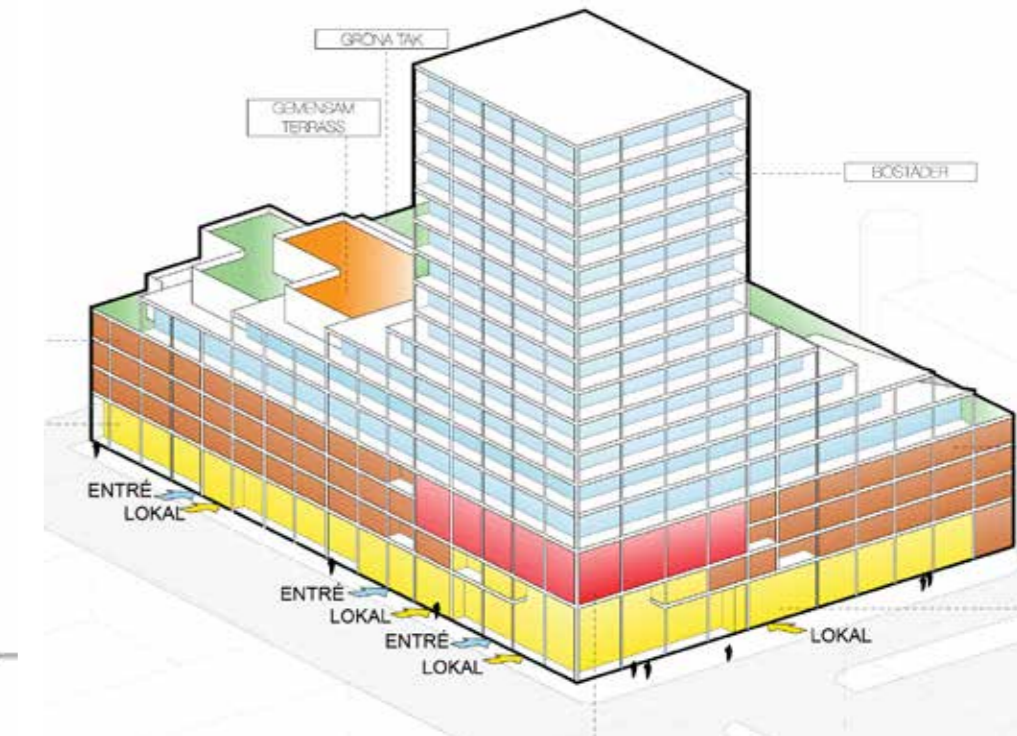
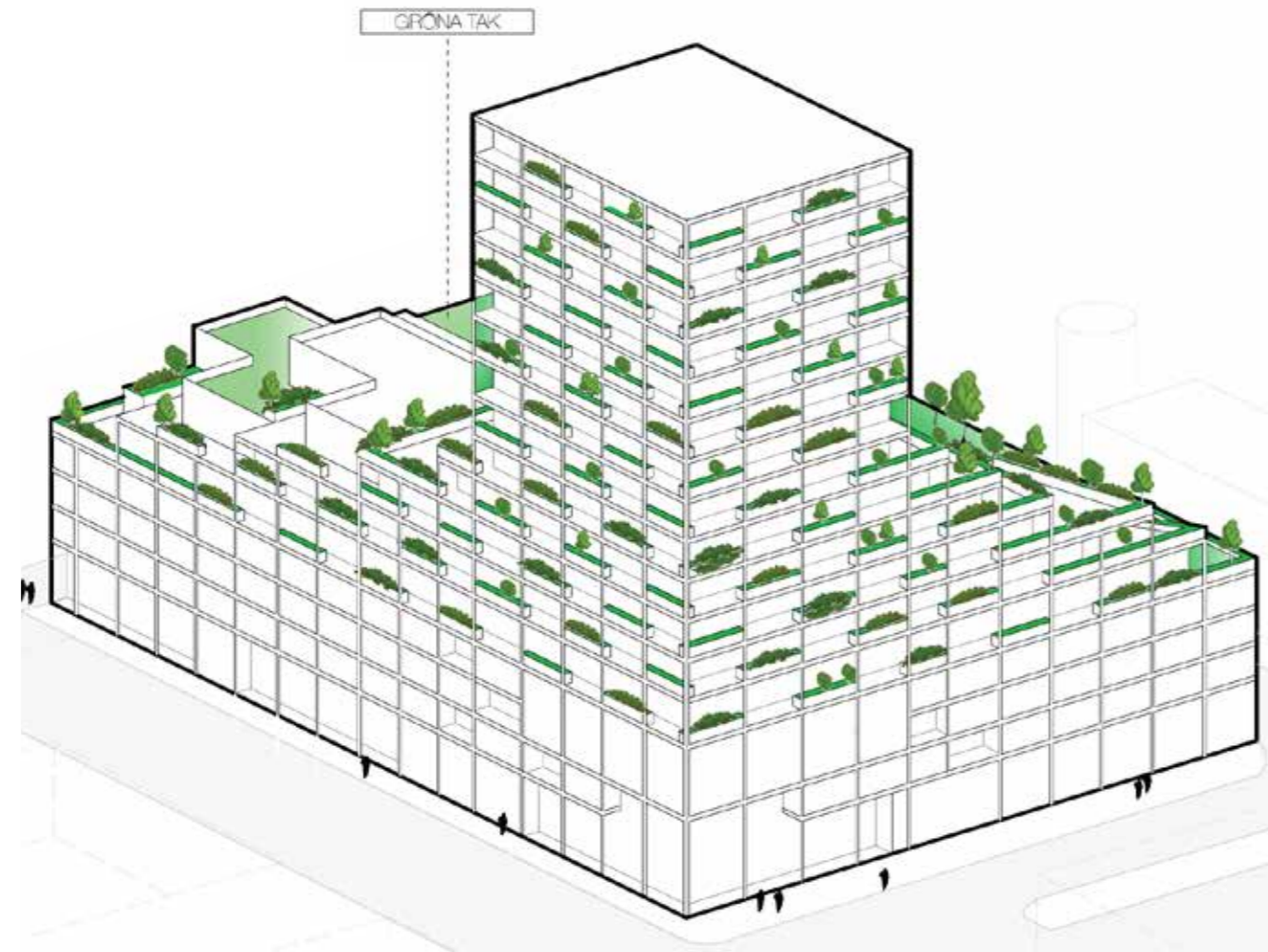

Sammantsällning av hyresgäster Våning 2

Lounge	106 kvm
Övernattninglägenhet	17 kvm
Parkering	466 p-platser

Hållbara byggnader

För att bidra till ett miljöriktigt byggande och erhålla en låg energiförbrukning samt en mycket god inomhusmiljö, är projektets mål att byggnaden skall kunna certifieras enligt Swedish Green Building Council's miljöklassificering Miljöbyggnad Silver. Vårt planerade hus kommer då att minska energianvändningen samt miljöföroreningar. För att uppnå klassificeringen kommer byggnaden att byggas med större krav än att bara följa de lagkrav som finns.

Gotska Fastighets AB bygger, hyr ut, förvaltar och äger kommersiella fastigheter. Detta innebär att vi utvecklar fastigheter med fokus på Sverige där lång erfarenhet och gedigen kunskap om byggnation, handel och fastighetsutveckling har bidragit till starka referenser. Gotska är ett av få företag i Sverige som inriktar sig på utveckling och ägande av externa handelsfastigheter runt om på den svenska marknaden. Sedan 2014 så utvecklar Bolaget också bostäder med samma passion och givetvis ställer vi samma krav på bostäder som med handelsfastigheter dvs kundlöften ska infrias, kvalitet samt långsiktigt hållbara lösningar.

Gotska utvecklar

GOTSKA BILDADES 2005 och har idag säte på Norrlandsgatan i Stockholm. För att agera snabbt i en konkurrensutsatt bransch, är det viktigt för bolaget att vara flexibelt, Gotska köper därför hellre in externa konsulttjänster istället för att anställa kompetens i form av arkitekt, ekonomi, byggare, jurister m.fl. Den dagliga verksamheten går ut på att utveckla verksamheten i form av initiering av nya projekt, uthyrning av lokaler, förvaltning, projektledning och investeringsbeslut. Sedan starten 2004 har företaget skaffat sig flera starka referenser av färdigställda och pågående projekt av handelskaraktär men även ett framgångs-

rikt motionscenter i Stockholm. Dessa lokaler uppgår idag till ca 50,000 kvadratmeter med hyresintäkter motsvarande ca 70 mkr.

Att skapa inspirerande handelsplatser bottnar i att tänka på helheten - från säljande arkitektur till spännande materialval och väl genomtänkt hyresgästsammansättning. Vi anser att en hög arkitektonisk nivå på en handelsplats i kombination med en intressant hyresgästmix leder till en ökad köplust och till att skapa mervärde för regionen. Gotska ser sig som en långsiktig ägare av fastigheterna som vi utvecklar och vi har som ambition att kvarstå

som fastighetsägare och aktiv förvaltare av de projekt vi utvecklar och som passar in i vår fastighetsportfölj.

Vi har en tydlig idé: att utveckla kommersiella fastigheter och bostadsfastigheter i tiden. Det innebär att varje projekt projekteras i takt med tidens trender och innovationer, att tidplaner och budgetar hålls samt att projekt genomförs i ett gott samarbetsklimat.

198

svenska affärer

Ekonomi

Bolaget har sedan starten för 11 år sedan stadigt vuxit till att idag vara ett stabilt utvecklingsbolag som har ett eget kapital motsvarande 130 mkr. Varje projekt redovisas i dotterbolag som till 100% ägs av moderbolaget dvs Gotska Fastighets AB, org nr. 556648-9372. För att ge en sådan korrekt bild som möjligt har vi låtit upprätta ett koncernbokslut per den 31 augusti 2016 som bifogas till detta anbud. Vi har också bifogat ett referensbrev från vår huvudbank samt vår kontaktperson på banken. Ytterligare bevis på ekonomi samt referenser efter förfrågan.

Arkitekt

Vi har valt Kirsh + Dereka Arkitekter till detta project. Arkitektkontoret har sitt säte i Stockholm. Kontoret grundades av John Kirsh och Despina Dereka 2011. Duon gick samman efter att ha gjort individuella karriärer under ett decennium. Med olika erfarenheter skapar kontoret unika mervärden för varje individuellt projekt. Kirsh + Dereka Arkitekter har erfarenheter från en mängd olika uppdrag så som bostäder, kontor, handel och stadsplanering. Medvetenhet kring social-, ekonomisk- och energimässig hållbarhet är kontorets fokus. Efter många uppdrag med hyresrätter och studentbostäder har detta fokus utvecklats till självklarheter. Att skapa attraktiva miljöer och byggnader med dessa grundvärden är den drivande kraften hos kontoret.

Referenser

Intill visar vi några av Gotska genomförda och pågående projekt. Vi bifogar en brochure på vårt senaste färdigställda projekt i Lidköping.

Referens Lidköping
Kommunstyrelsens ordförande
Kjell Hedvall – tel 0510-77 00 00

Ansvarig markanvisningsförfrågan
Richard Sånnek (numera Skara kommun)
– tel 0511-320 00.

LIDKÖPING

2009 vann Gotska markanvisningstävlingen för Lidköpings nya handelsplats och genomförde ett innovativt och miljöcertifierat projekt som öppnade i april 2012. Ånghagens handelsplats smälter väl in i ett område som tidigare bestod av industritomter, handel och bostäder. Bl.a. byggdes taket med så kallat sedumtak för minskad dagvattenavrinning och ökat koldioxidutsläpp. Hyresgästerna består bl.a. av Coop Extra, Clas Ohlson, SOVA och Harald Nyborg och skapar en mix som passar omgivningen på ett utmärkt sätt.

Ånghagens handelsplats, som är byggd i enlighet med GreenBuilding, har blivit en innovativ och mycket attraktiv handelsplats med stort fokus på detaljer i byggnation och miljö.

Lokaler: 11 500 kvm
Typ av lokaler: Butiker, restaurang
Inflyttning: 2012

HANINGE

Modernt handelshus i två plan där Gotska, på tidigare kommunal mark, färdigställt ett nyckelfärdigt gym för SATS, nordens största gym, samt lokaler för Barnens Hus och Grizzly. Byggnaden har bästa exponeringsläge i centrala Haninge mellan Nynäshamnsvägen och Haninge centrum.

Lokaler: 4 000 kvm
Typ av lokaler: Träningscenter/butiker
Inflyttning: 2008

KARLSKOGA

Centrumnära handelsplats i Karlskoga som erbjuder en bred och mycket stark blandning av butiker. Med sin närhet till Karlskoga centrum har handelsplatsen vitaliserat centrala Karlskoga och kraftigt utökat invånarnas möjligheter att konsumera sällanköpsvaror. Närhet till bussar, cykelvägar och bostadsområden. Exempel på hyresgäster är Överskottsbolaget, Skokanonen, Elgiganten, Netto, Expert, Team Sportia, Leklådan och DocMorris.

Lokaler: 8 500 kvm
Typ av lokaler: Butiker, Café
Inflyttning: 2009 (etappvis)

VÄSTERÅS

Pågående utveckling av cirka 60 000 kvm mark med inflyttning av första etappen hösten 2015. Området ligger i Erikslund utanför Västerås, och anses vara ett av Sveriges största handelsområden.

Lokaler: 20 000 kvm
Typ av lokaler: Butiker/restauranger
Inflyttning: Från 2015

Hyresgäster:
Uthyrning pågår.

TROLLHÄTTAN

Syftet var att bygga två attraktiva affärshus med arkitektoniska inslag av cederträ på attraktivt och ändamålsenligt läge. Överby handelsplats som är placerat i den dynamiska trestadsregionen utanför Trollhättan, finns utmärkta förutsättningar för framgångsrik handel för sällanköpskedjor som kedjorna BRL, DUKA HOME, TEAM SPORTIA, KVIK OCH HEMMA.

Lokaler: 6 000 kvm
Typ av lokaler: Butiker
Inflyttning: 2006/07

Anbud

Vi är tacksamma att kunna inkomma med följande anbud för exploatering av 6 222 kvm bostäder, 2 821 kvm handelsytor samt ett parkeringshus för minst 400 bilar.

200

Exploator: Gotska Fastighets AB (eller projektbolag)
org nr. : 556648-9372

Prisidé: Bostäder kr/kvm ljus bta: 7 000 kr
Handel kr/kvm bta: 3 000 kr
Parkeringshus kr/kvm bta: 0 kr

Mark: ca 4 700 kvm

Övrigt: Vi upplever svårigheter att räkna på en tillfredsställande kalkyl då produktionskostnaden för garaget är oproportionerligt högt i förhållande till framtida intäkter.
Om Nacka kommun skulle uppskatta vårt förslag så önskar vi träffa Er för att diskutera förutsättningar till en mer sund ekonomi för oss som exploator.

Stockholm den 20 oktober 2016

Anders Dahlström / vd Gotska Fastighets AB

Teknisk beskrivning installationer

Installationsteknik

Luftbehandlingssystem

Lägenheter förses med till- och frånluftsventilation via centralt FTX- ventilationsaggregat placerat i fläktrum på yttertak höghusdel, uteluftsintag placeras så att god luftkvalité säkerhetsställs, imkanaler från spiskåpor ansluts till ventilationsaggregat för återvinning, ventilationsaggregat i utförande med effektiv motströmsvärmesväxlare för hög verkningsgrad samt skilda luftströmmar, värmebatteri installeras i tilluftskanalsystem för säkerhetsställande av komforttemperatur. Tilluft tillförs lägenhet via don i sovrum och vardagsrum. Frånluft tas via kontrollventiler från våtutrymmen, klädkammare och spiskåpor kök, spiskåpor kök utförs med effektiv forceringsfunktion av luftflöde. Skydd mot brandgasspridning i lägenheter via skyddsmetod ”Fläktar i drift”, utförs med backströmningsspjäll i tilluftssystem för varje lägenhet. Rökgasfläkt installeras i trapphus.

Övriga lokaler som butiker och kontor försörjs av separat FTX- ventilationsaggregat med effektiv återvinning via motströmsvärmesväxlare, ventilationsaggregat placerat i fläktrum garageplan. Uteluftsintag placeras så att god luftkvalité säkerhetsställs. Ventilationssystem i utförande som VAV-system med behovsturt ventilationsflöde via temperatur- och CO2-givare i varje enskild lokal. Komfortkyla med kylbatterier i kanalsystem för respektive lokal installeras, försörjning kyla via centralt placerad vätskekylmaskin med kylmedelskylare placerat på innergård/tak garage. Brandskydd via brandspjäll i brandcellsgränser.

Garage pl 3-5 i utförande som öppet med ventilering via självdrag.

Garage i källarplan ventileras med separat ventilationsaggregat med motströmsvärmesväxlare och värmebatteri för temperaturhållning till frostfritt klimat, flödesstyrning via temperatur och kolmonoxidgivare. Separata fläktar för rökgasventilation.

	Dokumentationssystem	Kapitel/Beaktat/Sida 2 av 3
	Teknisk beskrivning installationer	Ansvarig A. Brolund
	Projektnamn Orminge Centrum Parkeringshus med bostäder och handel	Uppdragsnr. 16038
Statens Systemhandling		Datum 2016-10-19 Rev. Datum

Värme

Värmevatten och varmvattenförsörjningen sker via fjärrvärme ansluten till prefabricerad fjärrvärmeundercentral i källare. Garage plan 1 källare värms upp via luftburen värme för att säkerhetsställa frostfri temperatur och torrt klimat. Garage plan 3-5 värms ej (räknas utanför klimatskärmen). Uppvärmning lägenheter sker via vattenburen värme som distribueras ut via radiatorer i rum samt komfortgolvvärme i våtrum. Förråd, trapphus, gemensamhetslokaler och kontorslokaler värms med radiatorer. Butiksytor värms med luftburen värme med värmebatterier i respektive lokals tilluftkanalsystem, värme i entréer och inlastning via lufridåvärmare. Återvinning av kondensorvärme från komfortkyla butiker, samt livsmedelkyla matbutik till ackumulatortankar för värmväxling till förvärmning av tappvarmvatten och komfortgolvvärmsystem. Ackumulatortankar förbereds för framtida anslutning av solfångare.

Styr- och övervakningssystem

Samtliga ventilationsaggregat i byggnaden utförs med prefabricerad integrerat styrsystem. Datoriserad styr- och övervakningsanläggning installeras för central övervakning.

Energimätningssystem för energiuppföljning.

Individuell mätning av förbrukning i fastigheten med separat mätning av lägenheter och lokalers varmvatten- och elförbrukning installeras. Mätningen skall även omfatta gemensamma mätare uppdelad på de olika verksamhetstyperna lägenheter och lokaler avseende kallvattenförbrukning samt fjärrvärmeförbrukning. Elmätning utförs också av fastighetens elförbrukning till hissar, pumpar, komfortkyla, fläktar samt gemensam belysning.

Miljö och energi

För att bidra till ett miljöriktigt byggande och erhålla en låg energiförbrukning samt en mycket god inomhusmiljö, är projektets mål att byggnaden skall kunna certifieras enligt Swedish Green Building Council s miljöklassificering Miljöbyggnad Silver.cellsgränser.

Koncernredovisning

Gotska Fastighets AB
556648-9372

1(3)

Resultaträkning - koncernen

Belopp i SEK	Not	2016-01-01- 2016-08-31	2015-01-01- 2015-12-31
--------------	-----	---------------------------	---------------------------

Rörelsens intäkter

Nettoomsättning		8 841 143	24 517 491
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		8 778 823	-
Övriga rörelseintäkter		10 000	-
		<u>17 629 966</u>	<u>24 517 491</u>

Rörelsens kostnader

Fastighetskostnader		-10 737 819	-4 479 003
Övriga externa kostnader		-2 775 861	-4 894 730
Personalkostnader	1	-1 855 748	-1 772 969
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-1 600 488	-4 885 965
Rörelseresultat		<u>660 050</u>	<u>8 484 824</u>

Resultat från finansiella poster

Resultat från andelar i koncernföretag		62 474 265	-
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		20 000	-
Ränteintäkter och liknande resultatposter		164 763	2 712
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 390 016	-3 518 350
Resultat efter finansiella poster		<u>61 929 062</u>	<u>4 969 186</u>

Resultat före skatt

Skatt på årets resultat		-	-1 026 062
Årets resultat		<u>61 929 062</u>	<u>3 943 124</u>

Balansräkning - koncernen

<i>Belopp i SEK</i>	<i>Not</i>	<i>2016-08-31</i>	<i>2015-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Goodwill		1 530 000	-
		<u>1 530 000</u>	<u>-</u>
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	3	99 968 727	239 573 091
Inventarier, verktyg och installationer	4	118 119	111 303
		<u>100 086 846</u>	<u>239 684 394</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	8	51 066 021	8 935 546
		<u>51 066 021</u>	<u>8 935 546</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>152 682 867</u>	<u>248 619 940</u>
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Pågående arbeten för annans räkning		8 778 823	-
		<u>8 778 823</u>	<u>-</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		940 850	5 864 027
Övriga fordringar		993 314	883 741
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		894 973	748 073
		<u>2 829 137</u>	<u>7 495 841</u>
Kortfristiga placeringar			
Kassa och bank		639 375	1 485 937
		41 034 545	16 066 089
Summa omsättningstillgångar		<u>53 281 880</u>	<u>25 047 867</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>205 964 747</u>	<u>273 667 807</u>

Balansräkning - koncernen

<i>Belopp i SEK</i>	<i>Not</i>	<i>2016-08-31</i>	<i>2015-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
	9		
Aktiekapital		1 000 000	1 000 000
Bundna reserver		19 419 843	57 353 853
Fria reserver		45 785 693	44 904 776
Årets resultat		61 929 062	3 943 124
Summa eget kapital		<u>128 134 598</u>	<u>107 201 753</u>
Avsättningar			
Avsättningar för uppskjuten skatt		261 340	263 168
		<u>261 340</u>	<u>263 168</u>
Långfristiga skulder			
	10		
Byggnadskreditiv		16 500 000	20 000 000
Övriga skulder till kreditinstitut		48 030 000	127 900 000
Skulder till andra närstående fysiska och juridiska personer		2 522	-
Övriga långfristiga skulder		141 432	-
		<u>64 673 954</u>	<u>147 900 000</u>
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		3 500 000	3 500 000
Leverantörsskulder		3 701 222	1 293 245
Skatteskulder		205 560	2 357 139
Övriga kortfristiga skulder		1 219 206	2 771 276
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 218 137	8 381 226
		<u>9 844 125</u>	<u>18 302 886</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>202 914 017</u>	<u>273 667 807</u>

Rekommendationsbrev

Anders Dahlström och Gotska Fastighets AB har varit kunder i Swedbank sedan 2005. Banken har sedan dess varit med och finansierat de projekt som de har genomfört.

Banken har för avsikt fortsätta vara med och finansiera kunden i deras kommande projekt.

Kundens främsta styrka är att de är mycket duktiga på att projektera, handla upp entreprenaden och skriva bra hyresavtal. Allt detta sammantaget gör att det för oss som finansiär inte blir några överraskningar utan allt blir som det är planerat vilket är en oerhörd styrka.

Gotska Fastighets AB har en mycket spännande resa framför sig med många spännande projekt som vi som bank vill vara delaktiga i.

Önskas ytterligare referenser på Gotska är det bara att ringa till undertecknade.

Jimmy Siljstedt
Företagschef Swedbank Götaälvdalen
0520-48 61 57

Kontaktuppgifter för ytterligare information samt postadress

ANDERS DAHLSTRÖM

anders@gotska.se
mobil +46 (0)702 879 975

Box 555 14, 102 04 Stockholm

Telefon: +46 (0)8 442 69 60

www.gotska.se

Orminge Centrum PARKERINGSKÄLLA

MED BOSTÄDER OCH HANDEL

Orminge Centrum

PARKERINGSHUS

MED BOSTÄDER OCH HANDEL

Koncept

Ett multifunktionellt kvarter där parkering, handel och boende samverkar och stärker utvecklingen av ett levande stadsdelcentrum.

Entrevåning med handel som interagerar med gaturummets rörelser.

Parkering i en trygg och attraktiv miljö med närhet till kollektivtrafiknod och ett rikt utbud av handel och service.

Boende med kvaliteér där utsikt och utemiljö bidrar till attraktiva lägenheter. Möjlighet till odling och gröna rum mitt i stadsdelens centrum.

Ett miljöklassat projekt där kvarteret bidrar till ett tillgängligt, tryggt och levande centrum för boende, besökare och företagare. Även den biologiska mångfalden ska förbättras på den idag hårdgjorda tomten.

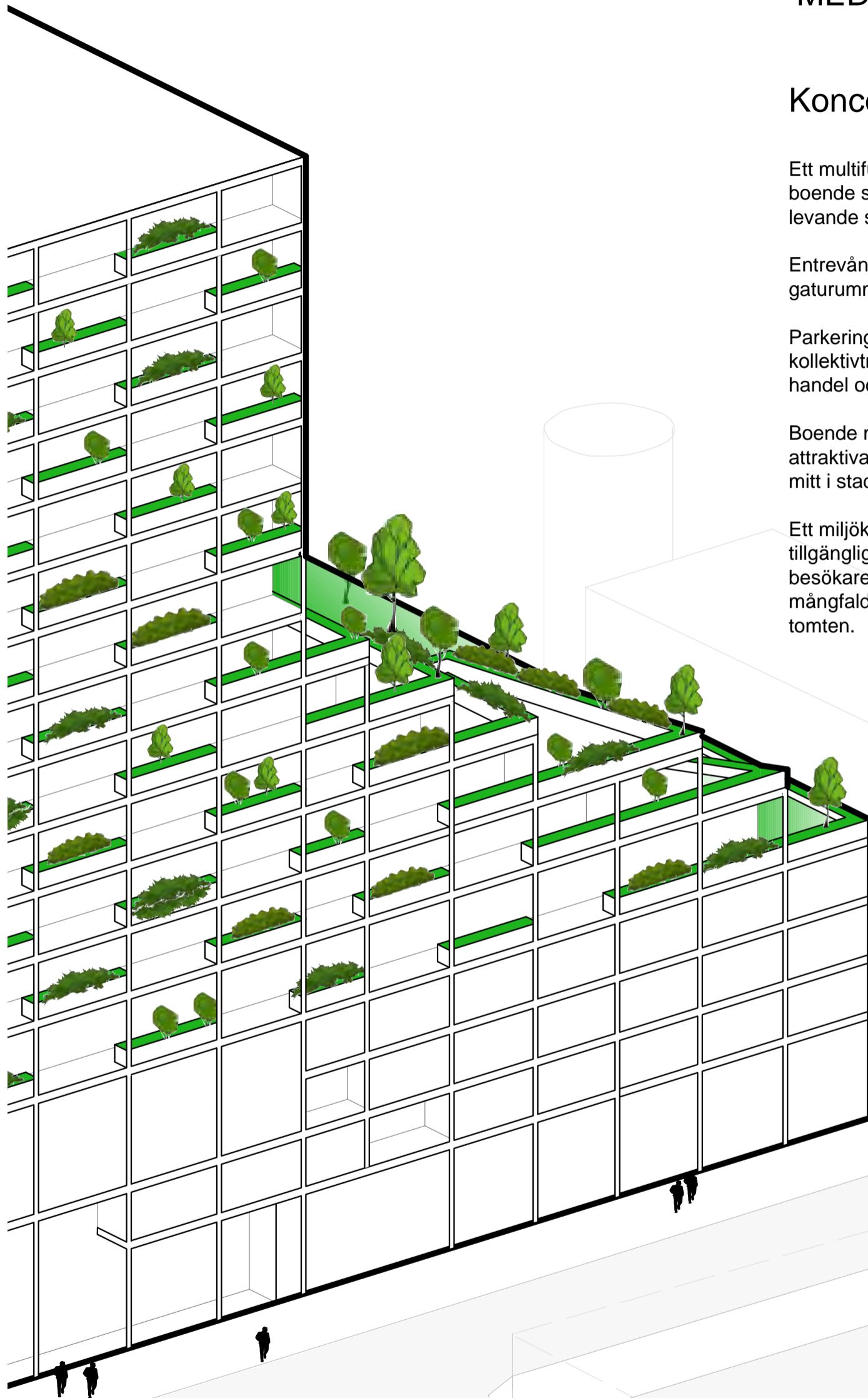
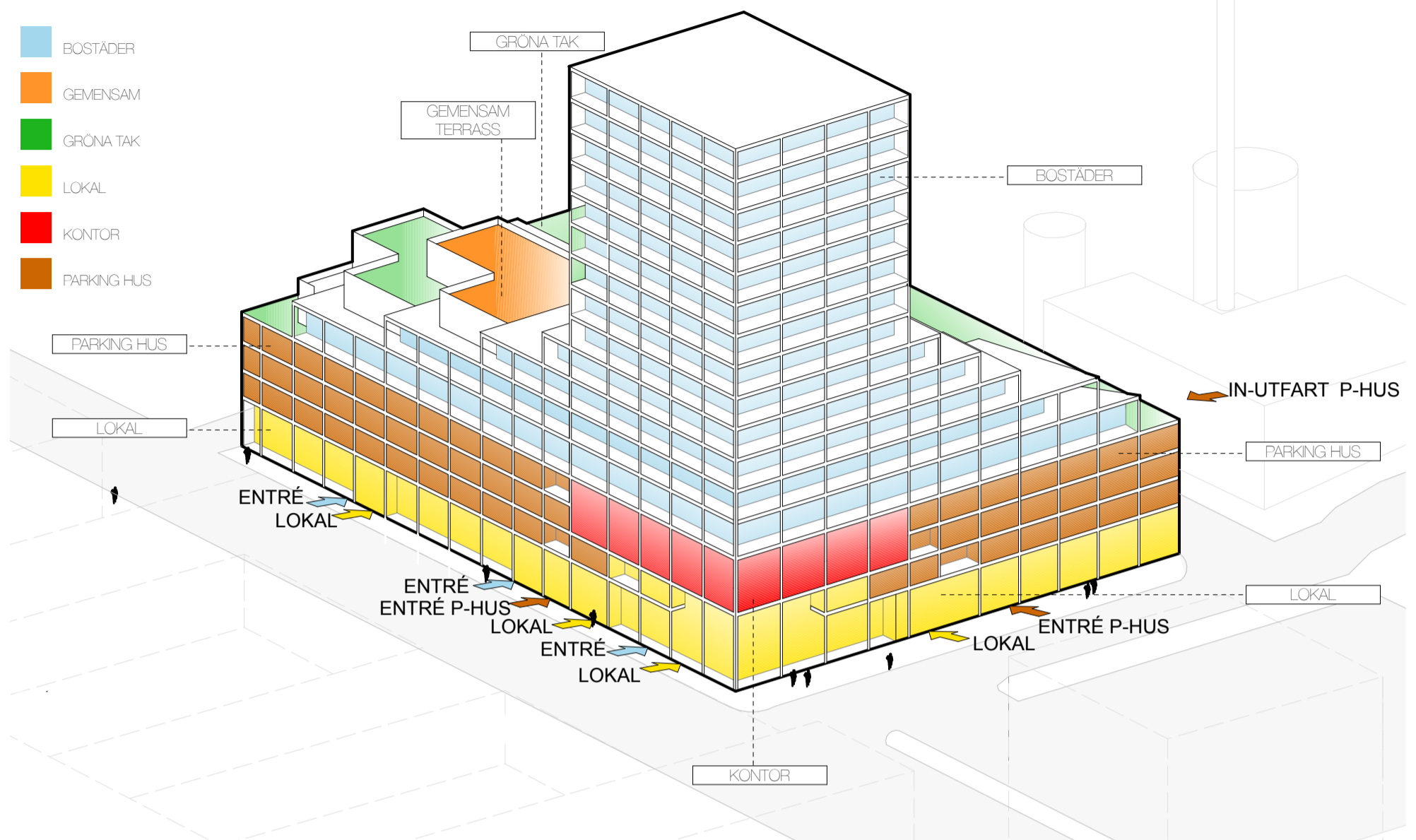

Diagram koncept

- Bostäder placeras ovanpå parkeringsanläggningen på 50m avstånd från panncentralen
- Parkeringsanläggningen placeras mot Fortums panncentral
- Publika fasader med Handel och bostadsentréer placeras mot gaturummen och aktiverar trottoarerna runt kvarteret
- Infartsparkering finns på plan -1, plan+1, +2, +3. Bostadsparkering på plan -1, två st Trapphus med hiss leder till gatuplanet.

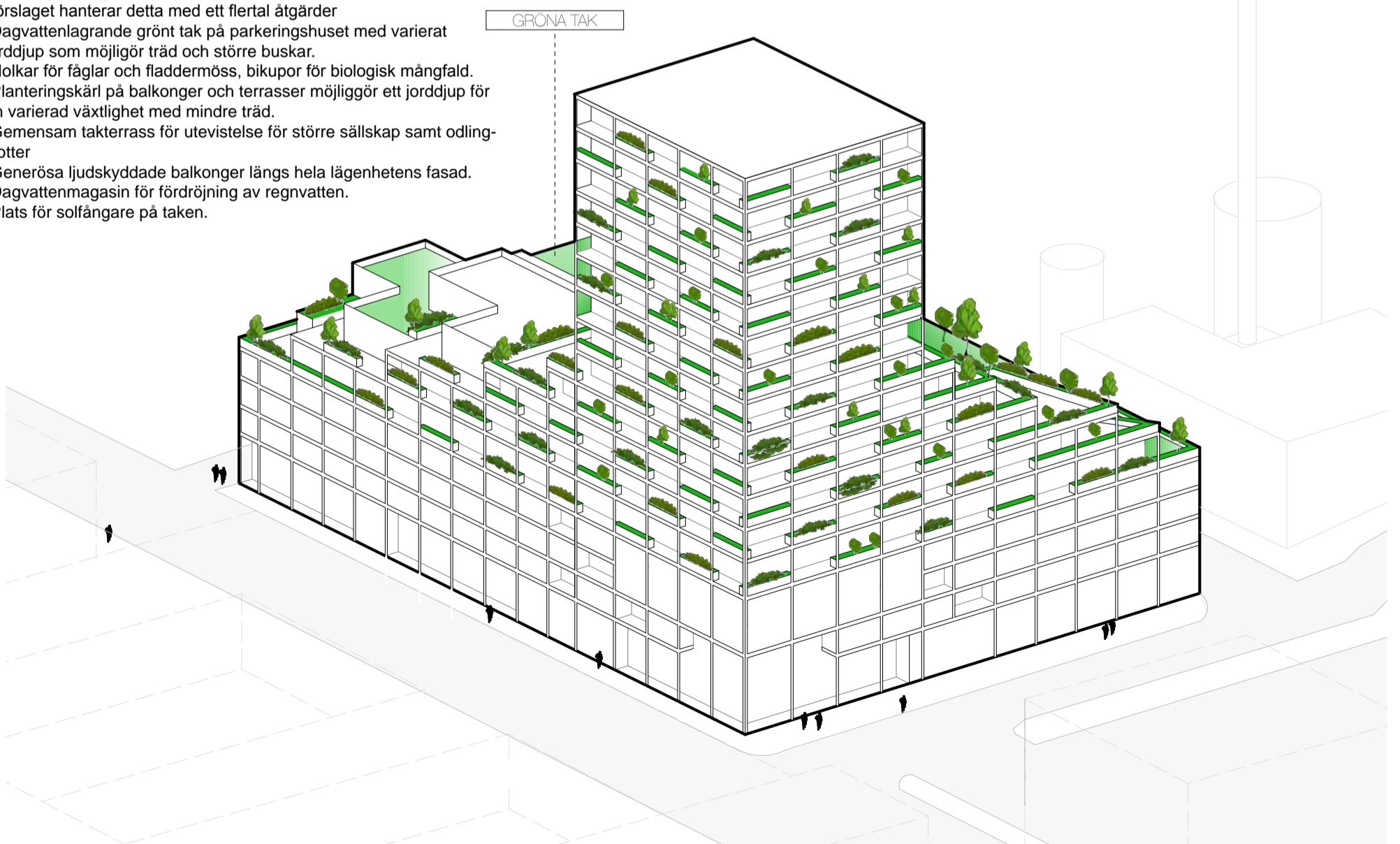

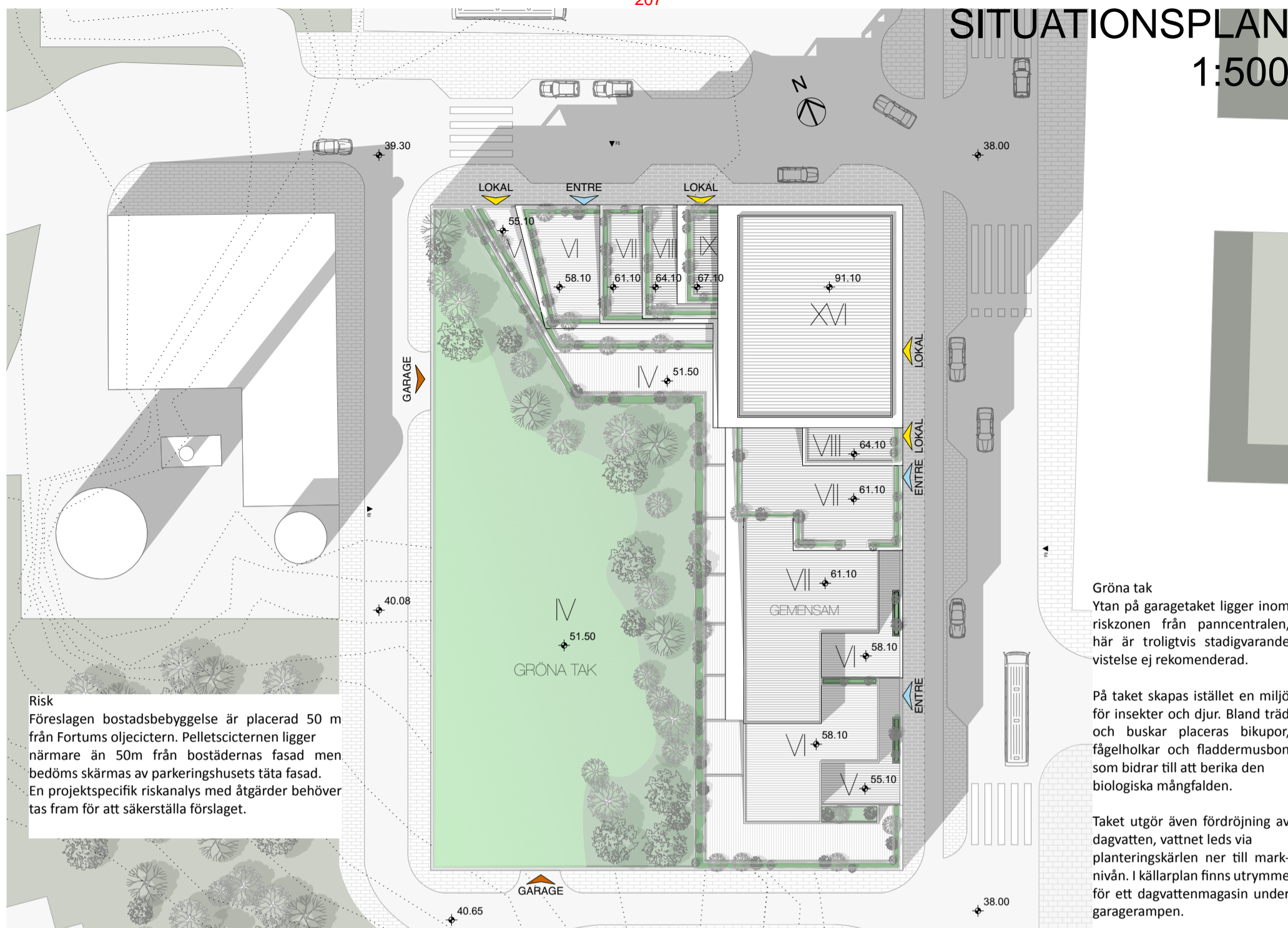
Gröna värden och miljö och miljömål

Då hela kvarteret bebyggs begränsas möjligheten till växtlighet och hantering av dagvatten.

Förslaget hanterar detta med ett flertal åtgärder

- Dagvattenlagrande grönt tak på parkeringshuset med varierat jorddjup som möjliggör träd och större buskar.
- Holkar för fåglar och fladdermöss, bikupor för biologisk mångfald.
- Planteringskärl på balkonger och terrasser möjliggör ett jorddjup för en varierad växtlighet med mindre träd.
- Gemensam takterrass för utevistelse för större sällskap samt odlingslotter
- Generösa ljudskyddade balkonger längs hela lägenhetens fasad.
- Dagvattenmagasin för fördröjning av regnvatten.
- Plats för solfångare på taken.

Risk
Föreslagen bostadsbebyggelse är placerad 50 m från Fortums oljeciern. Pelletscentralen ligger närmare än 50m från bostädernas fasad men bedöms skämmas av parkeringshusets täta fasad. En projektspecifik riskanalys med åtgärder behöver tas fram för att säkerställa förslaget.

Gröna tak
Ytan på garagetaket ligger inom riskzonen från panncentralen, här är troligtvis stadigvarande vistelse ej rekommenderad.

På taket skapas istället en miljö för insekter och djur. Bland träd och buskar placeras bikupor, fågelholkar och fladdermusbon som bidrar till att berika den biologiska mångfalden.

Taket utgör även fördröjning av dagvatten, vattnet leds via planteringskärl ner till marknivån. I källarplan finns utrymme för ett dagvattenmagasin under garagerampen.

Referenser Bostäder

Bosco Verticale / Stefano Boeri

The Vijayawada Garden Estate / Penda Architects

STYIM Apartments aat+Makoto Yokomizo Architects, Hase Architects

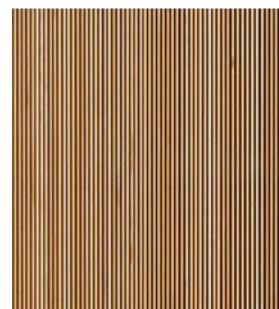
Material

Synlig betongstomme som grafiskt mönster
Bestseller Office Complex / C. F. Møller

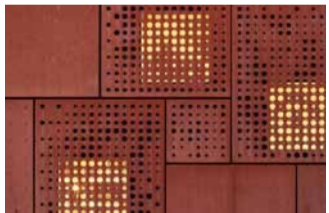

Synlig betongstomme som grafiskt mönster
Zentrumsüberbauung Rosengarten / Max Dudler

Trä, Värmebehandlad Furu, Stående Panel

Referenser Parkeringshus

Gallery of City Library Bruges / Studio Farris Architects

Parking Garage / Birk Heilmeyer und Frenzel Architekten

Ferreteria O'Higgins / GH+A

Cortenplåt

Stomme kombinerat med glas som grafiskt mönster
GC Corporate Center Yoshio Taniguchi + KAJIMA DESIGN

Cortenstål spaljefasad

Referenser Handel

Gallery of Daejeon West Church / Ghilardi+Hellsten Arkitekter AS - 11

Cgi Exteriors, Business Offices

Gallery of Daejeon West Church / Ghilardi+Hellsten Arkitekter AS - 11

HANDEL

Kvarterets fasader mot gaturummet fylls med publika funktioner som skapar liv och rörelse. Med en generös takhöjd och indragna delar av fasaden skapas ljusa lokaler med tydliga skyltfönster. Indragen i fasadliv skapar mikroklimatzoner som kan nyttjas för verksamheterna att flytta ut i gaturummet. En transparens mellan inne och ute i både uttryck och funktion ger lokalytorna extra attraktionskraft.

Café och restaurang placeras mot norr och torget, här sitter man en längre stund och kan se livet i Orminge centrum utanför.

Mot norr ger skyltfönstren maxiamlt ljus utan problem med solvärme.

Infartsparkerings funktion kombineras med handelsytor i hela gatuplanet. Entréer till parkeringsanläggningen placeras i fasad och med direkt koppling till handelsytornas entréer.

HANDEL

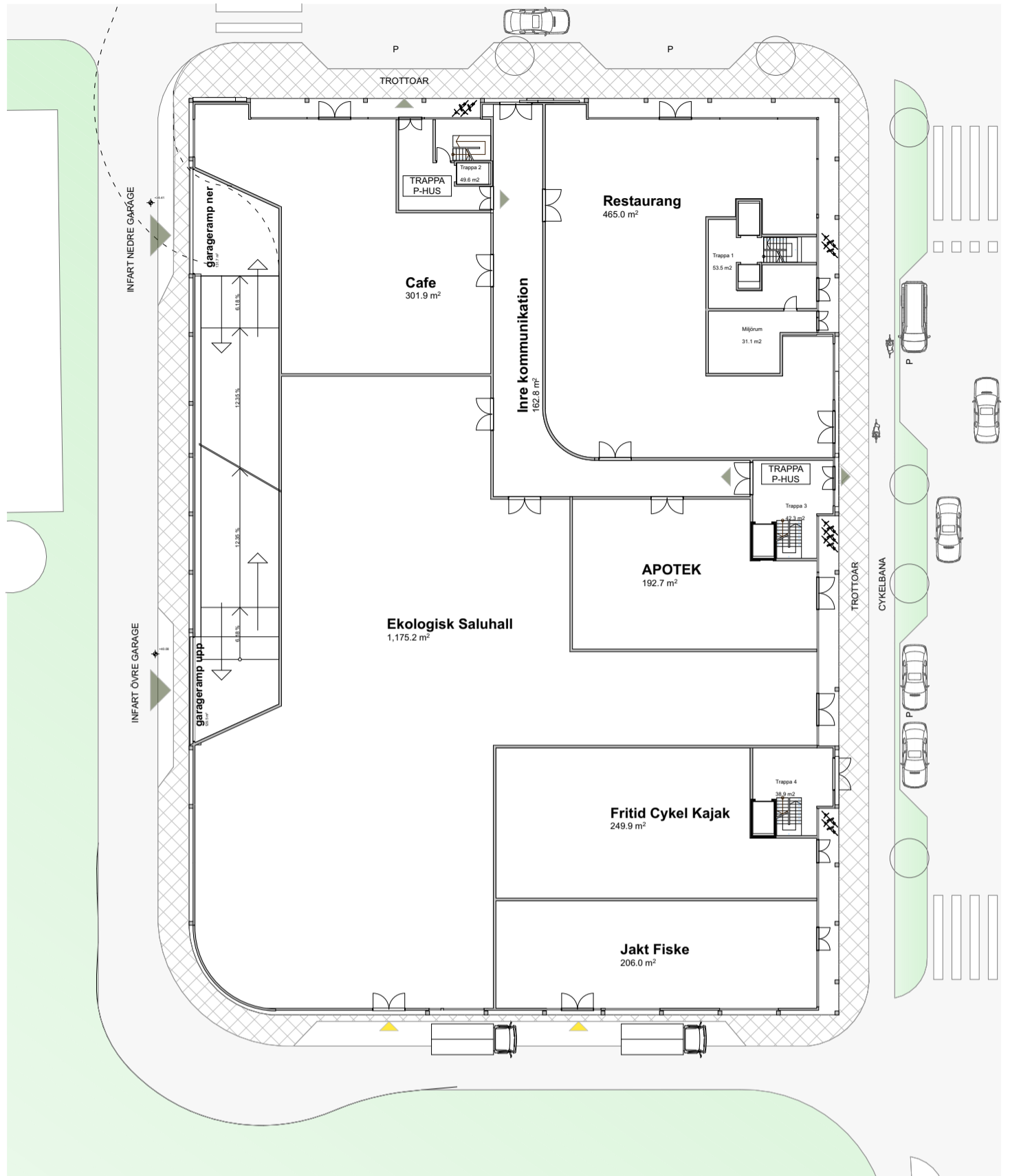
Kvarteret bidrar till att skapa ett levande gaturum genom de funktioner som placeras längs fasaderna. Infartsparkeringens ramp är placerad längs västra fasaden med infarter till nedre och de övre planernas parkeringsplatser. Med denna lösning maximeras handelsytorna mot gaturummen och medger en flexibel och variationsrik handelsvåning.

De två trapphusen som används för parkeringen har en direkt koppling till butikerna samt till gatan. Här kan man på ett enkelt sätt handla i ekosaluhallen, träffas för en sista kopp kaffe eller en bit mat på vägen hem.

Med indragna delar av fasaden skapas väderskyddade entréer och ytor för verksamheterna utanför fasaden. Dessa mikroklimatzoner ger en varierad upplevelse när man rör sig längd med kvarteret. Här finns plats för mindre uteservering, väntplats för hunden och uppställning för cykeln.

Inlatsning till lokalerna planeras göras från de gator som löper runt kvarteret på södra, östra samt norr sidan av kvarteret.

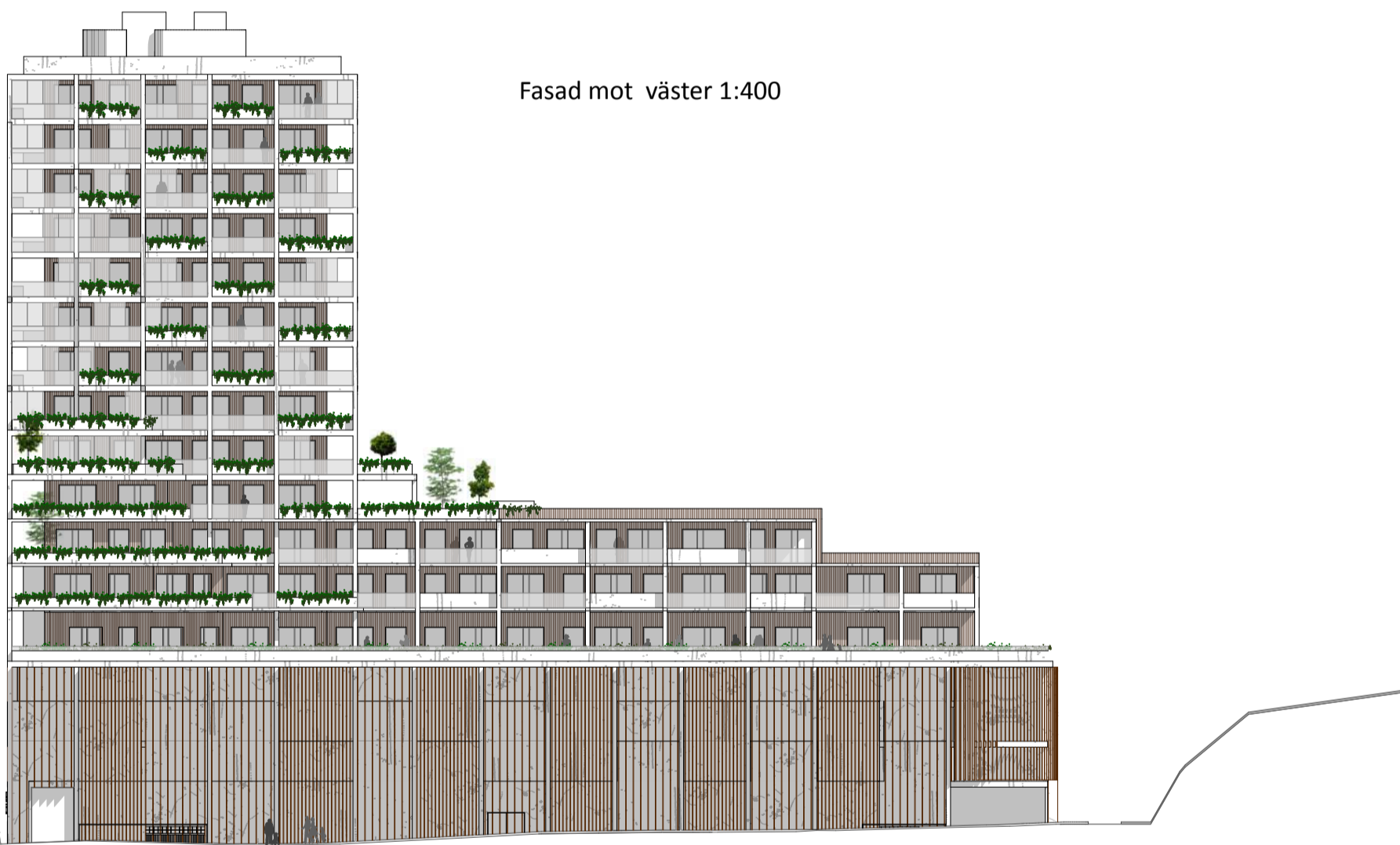
Plan 1:400

Fasad mot norr 1:400

Fasad mot väster 1:400

INTERGRERADE MOBILITETS- LÖSNINGAR I VARDAGEN

Att ta bilen till kollektivtrafikhållplatsen är ett hållbart sätt att resa. Kan man dessutom handla där bilen är parkerad underlättas vardagsbestyren och infartsparkeringen blir mer attraktiv.

Drygt 400 infartsparkeringsplatser fördelas på 4 våningsplan. 3 plan ovan entreplanet samt ett källarplan.

Välbelyst på ett tryggt och attraktivt sätt och med tydlig skyltning ska vi skapa en miljö där den resande människan känner sig omhändertagen och kan ta ett andetag extra inför nästa uppgift. Med bakgrundsmusik i garaget och interaktiva tidtabeller där man ser hur lång tid man har på sig innan bussen går kan parkeringsanläggningen bidra till en mindre stressfull resa.

Infartsparkeringen i parkeringshuset skapar rörelse till och från kvarteret. I kvarterets entreplan planeras servicelokaler med bl a matsservering och en saluhall för daglivarhandel. Här ska det vara enkelt att göra snabba ärenden på väg hem eller till jobbet. Med två trapphus placerade mot Utövägen och torget norr om kvarteret samt mot Kanholmsvägen tar man sig mellan parkeringsanläggningens plan gaturummen och busscentralen på ett enkelt och tryggt sätt.

Förslaget visar in- och utfarter till garaget från baksidan, dvs mot väster. Detta för att utnyttja fasaderna mot gångstråken i staden till handel och bostadsentreeer i största möjliga mån. Parkeringsanläggningen genererar en hel del trafik in och ut ur garaget vissa tider. Med föreslagen placering tror vi att trafikflöden och säker en gångtrafikmiljö löses på ett bra sätt. Finns det andra parametrar som gör att in- och utfart måste ske från Kanholmsvägen är detta inte ett problem att anpassa förslaget till.

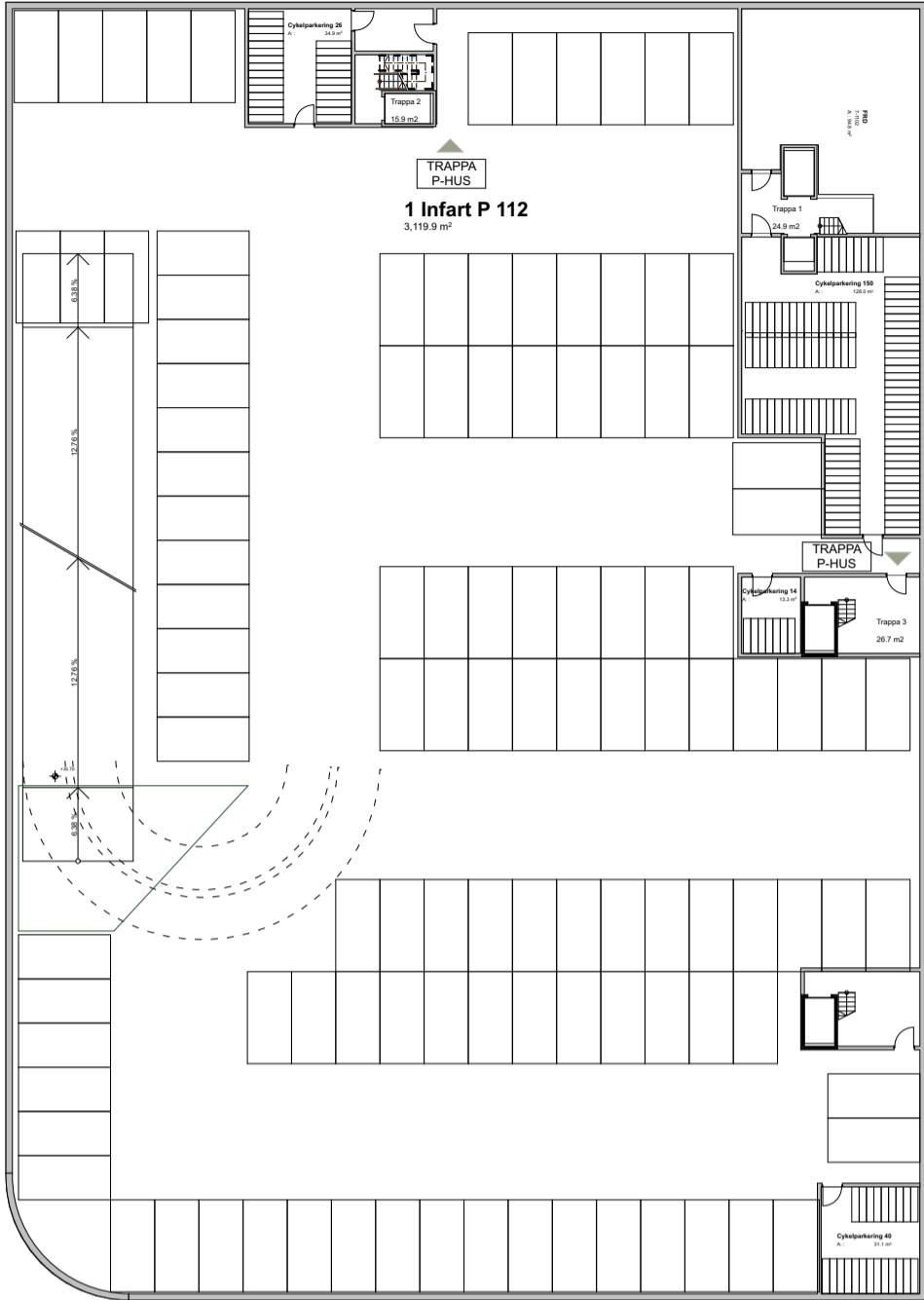
Ett rationellt garage med plana bjälklag och raka ramper skapar en lättillgänglig parkering där utrymmet och antal parkeringsplatser prioriteras framför körbarheten då ingen snabbutfartsramp är inritad. Parkeringsanläggningen är huvudsak för bilar som står en hel arbetsdag.

Parkeringsanläggningens fasad mot Panncentralen utföres av tät betong som skydd för explosion. Denna kläs med metallameller i corten som ger intryck av en öppen fasad sedd från sidan. Denna yta är även svår att klöttra på. Samma metallameller klär fasaderna mot söder, öster och norr. Här, mot gaturummen utföres de öppna och släpper in dagsljus i garaget och möjliggör utblickar. Kvällstid lyser fasaden inifrån med belysningen som utföres för att skapa en trygg miljö.

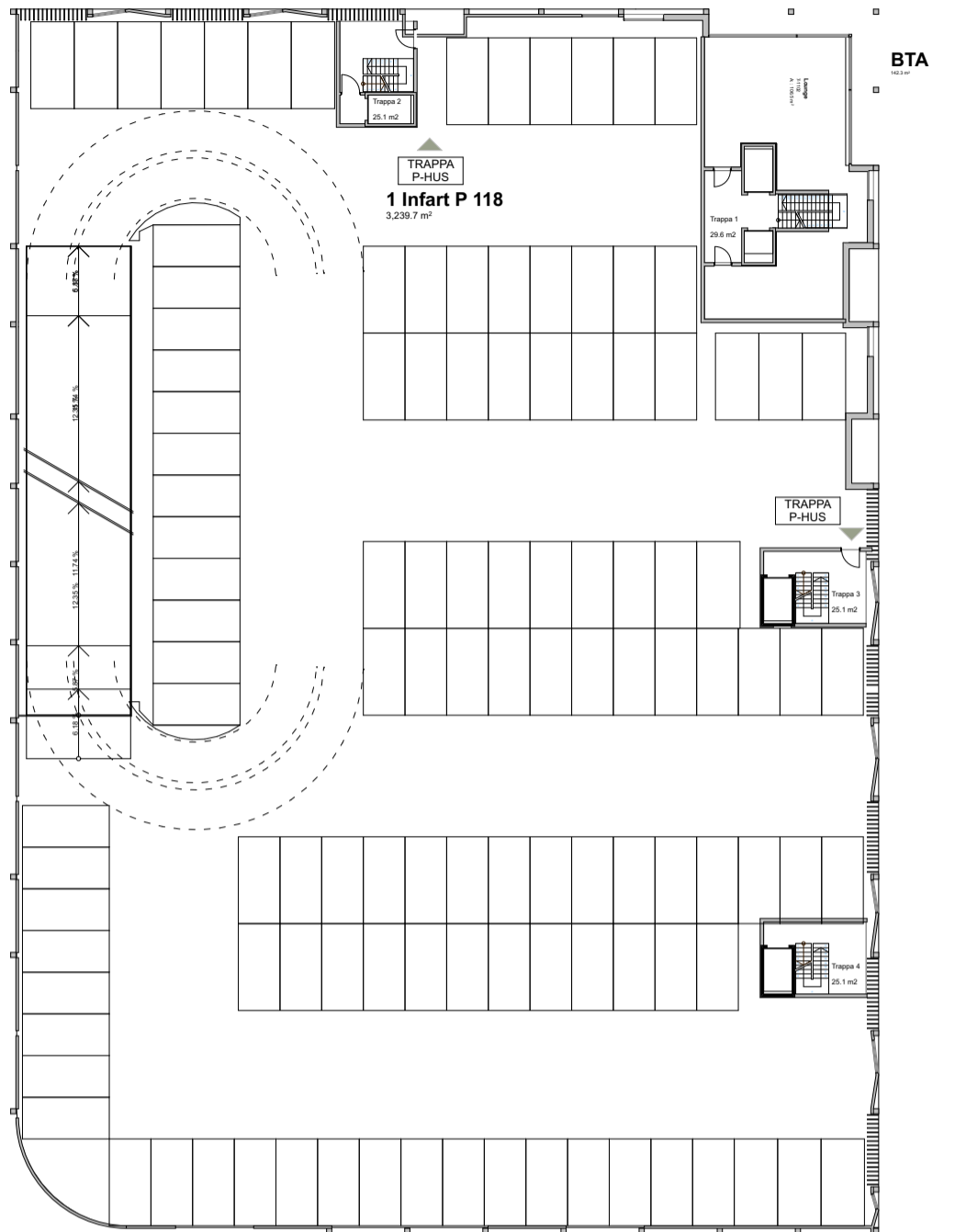
Infartsparkeringsplatserna nyttjas med fördel på helger för besökande till Orminge centrum's attraktiva handelsplats. Här planeras även dedikerade platser för elbilsladdning.

64 parkeringsplatser är placerade på översta parkeringsvåningen för bostäderna, de kan skiljas av från övriga garaget. Bostädernas trapphus går ner till källarplanet. Intill trapphusen placeras cykelparkering i en läsbar del av garaget. Här kan man cykla ända fram till bostadens entré, väderskyddat.

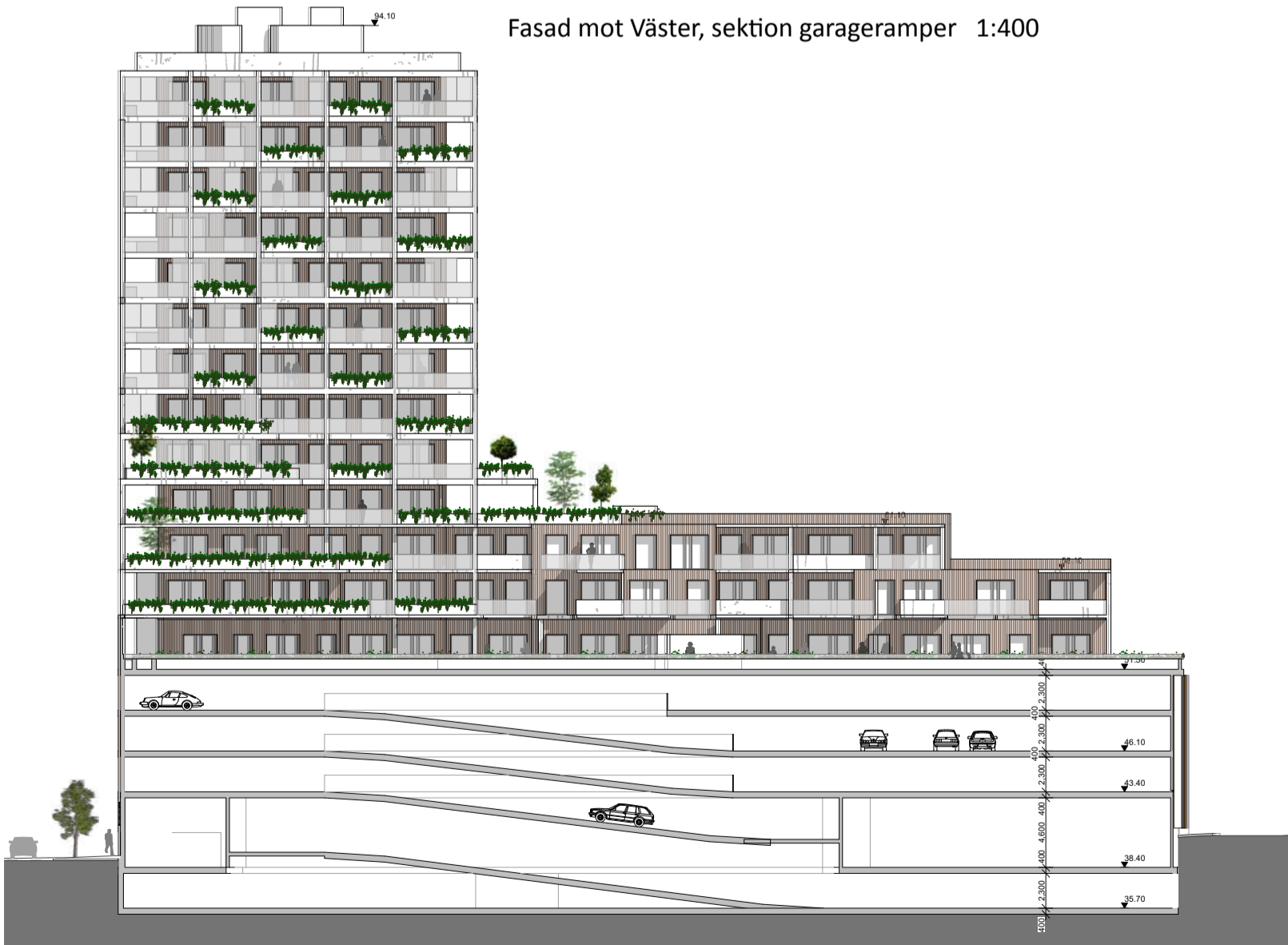
Plan-1, 1:400

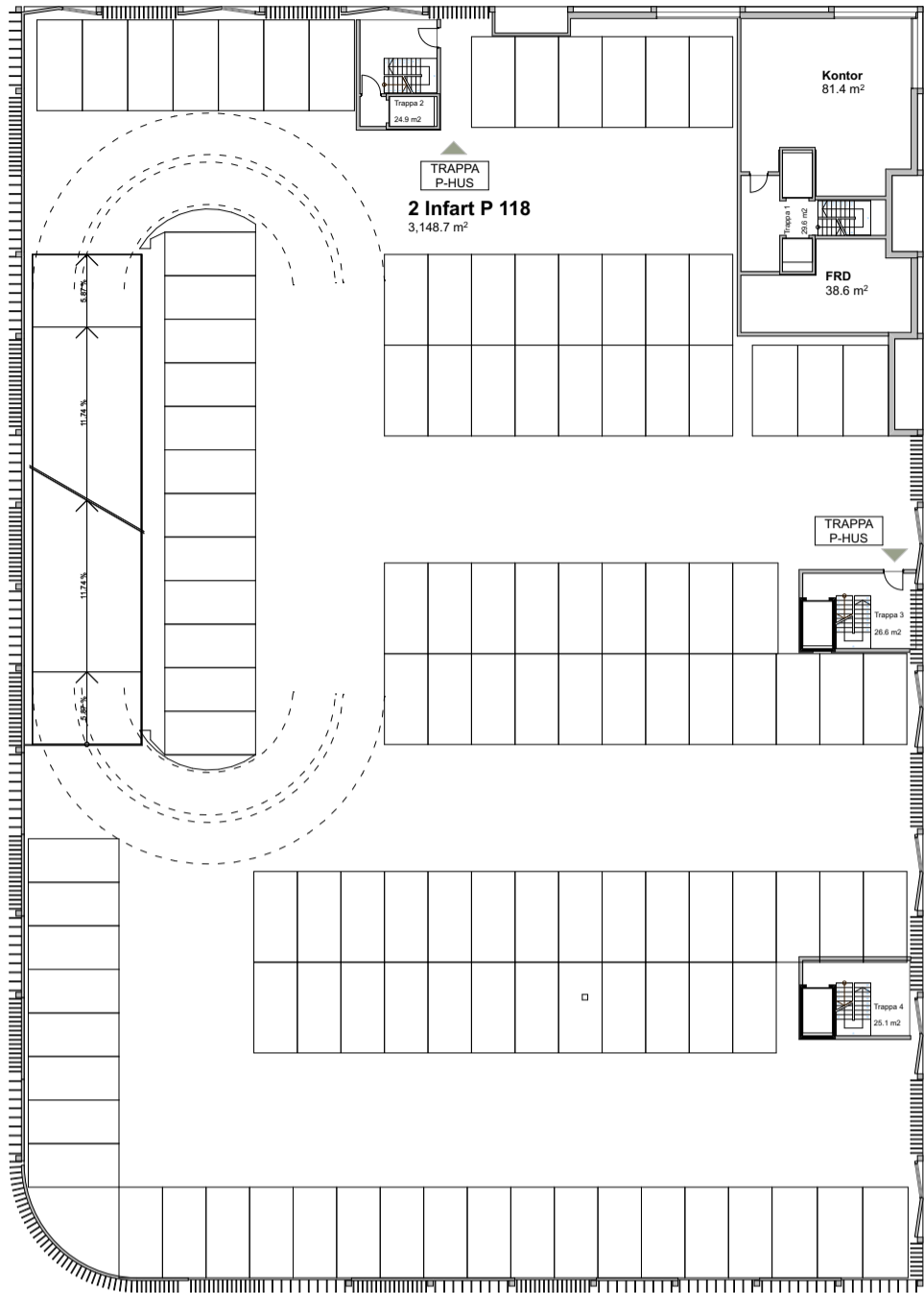
Plan 1, 1:400

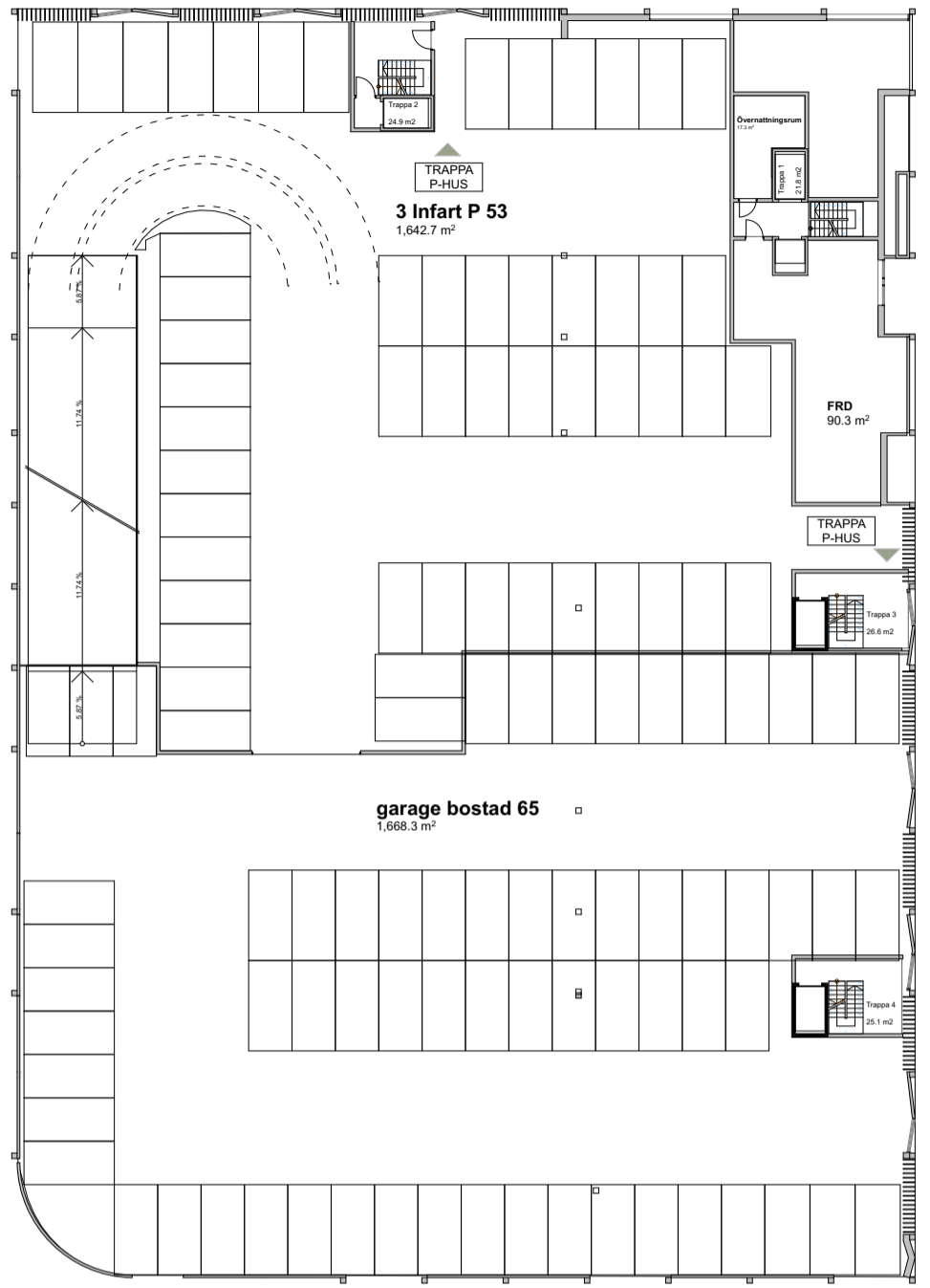
Fasad mot Väster, sektion garageramper 1:400

Plan 2, 1:400

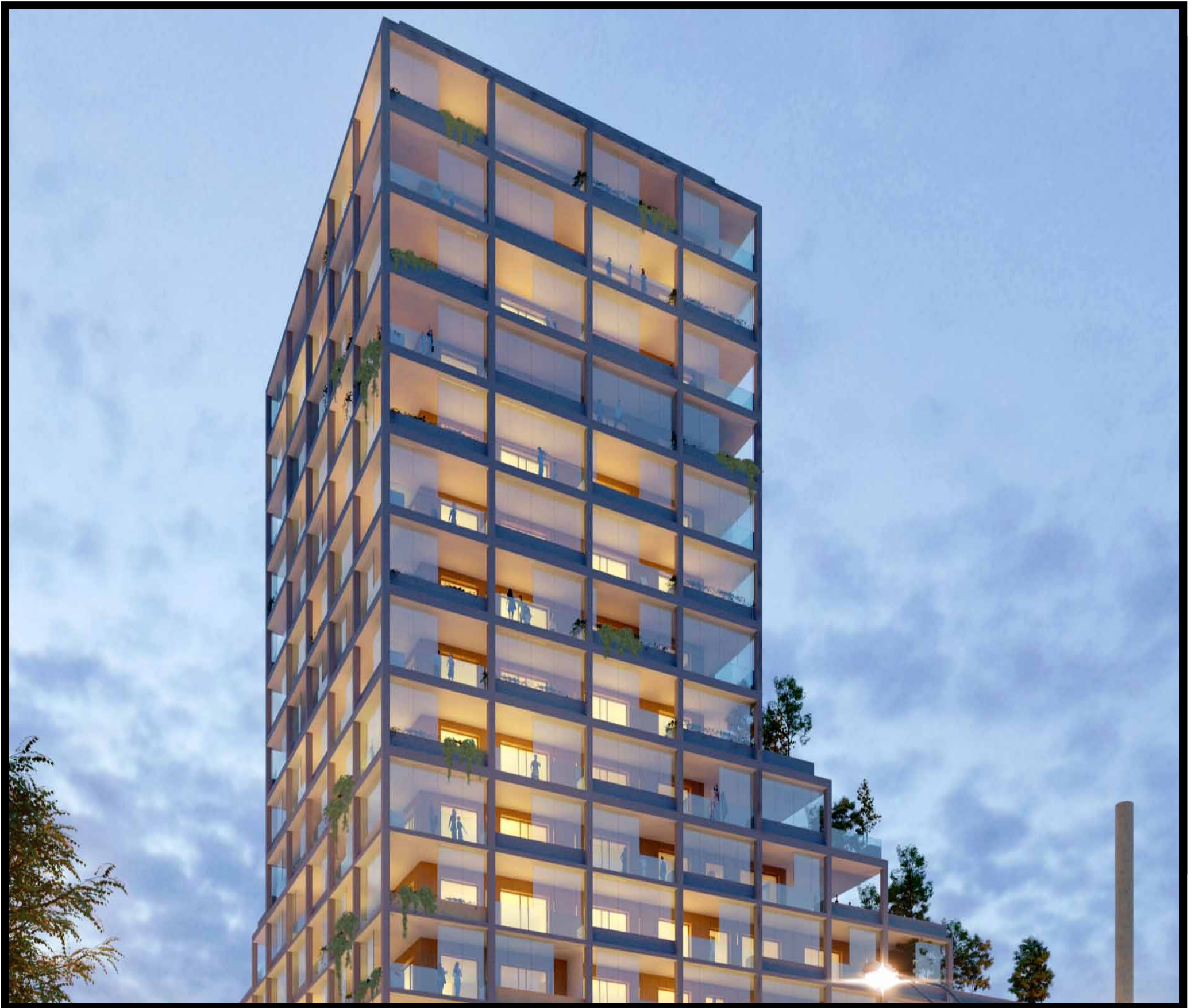
Plan 3, 1:400

Fasad mot Söder 1:400

ARKITEKTUR

Höghuset med 16 våningar har en stadig bas som växer sig större i de nedre våningsplanen. Huset gestaltas med ett yttre lager av inglasade balkonger i ett grafiskt ramverk av betong.

Entréplanet med en våningshöjd om 5m interagerar med gaturummets publika liv genom stora skyltfönster och entréer till bostäder och parkeringsanläggning.

Med hög rumshöjd skapas skyltläge för verksamheter av all slag.

Lokalernas glasfasader är delvis indragna under balkonger vilka ger skydd och skugga samt en attraktiv kvällsbelyst fasad.

Dessa indrag där den allmänna trottoaren övergår i en semipublik zon skapas platser för möten i gaturummet. Här finns entréer till husen med en plats att sätta sig ner, butikerna har möjlighet att annonsera och även flytta ut sin verksamhet i gaturummet. Detta bidrar till ett levande gaturum där funktioner och intryck ändras längs med fasaden.

Trapphusens entréer gestaltas tydliga med stora glaspartier.

Generösa trapphus med naturligt ljus ska uppmuntra att använda trappa istället för hiss.

De görs eventuellt genomgående för att möjliggöra ett aktivt nyttjande av takytan på parkeringsanläggningen. Då detta tak ligger inom riskzonen från panncentralen bör detta studeras närmare för att programmera eventuell gårdsvistelse på taket.

På taket skapas en miljö för insekter och djur.

Bland träd och buskar placeras bikupor, fågelholkar och fladdermusbon som bidrar till att berika den biologiska mångfalden.

BOSTADSRÄTTER

Bostäderna utformas med ljus och rymd. Med 2,6m takhöjd, generösa fönster och stora balkonger som kopplas till vardagsrummen med stora glaspartier.

Sammanhängande kök och vardagsrum möjliggör öppna planlösningar.

Balkongerna löper längs hela lägenhetens fasad. Dessa utgör en förlängning av bostaden, och glansas in med 70% av balkongräckena. Inglasningen tillsammans med ljudabsorbent i balkongtaket ger balkongen en bullerskyddad utevistelse i alla lägenheter.

De stora balkongerna ger även gott om plats för planteringskärl, här kan de boende plantera det som passar dem själva bäst, ätbara växter, säsongsblommor och mindre träd. Flertalet taklägenheter får större takterrasser.

Som komplement till de privata balkongerna finns en gemensam takterrass.

Här skapas en miljö för större sällskap, yta för att umgås, grilla och odla i odlingslådor.

Med dessa grundvärden tillsammans med ett attraktivt läge i centrum, en levande

bottenvåning och smarta lägenhetskomplement skapas attraktiva bostadsrätter.

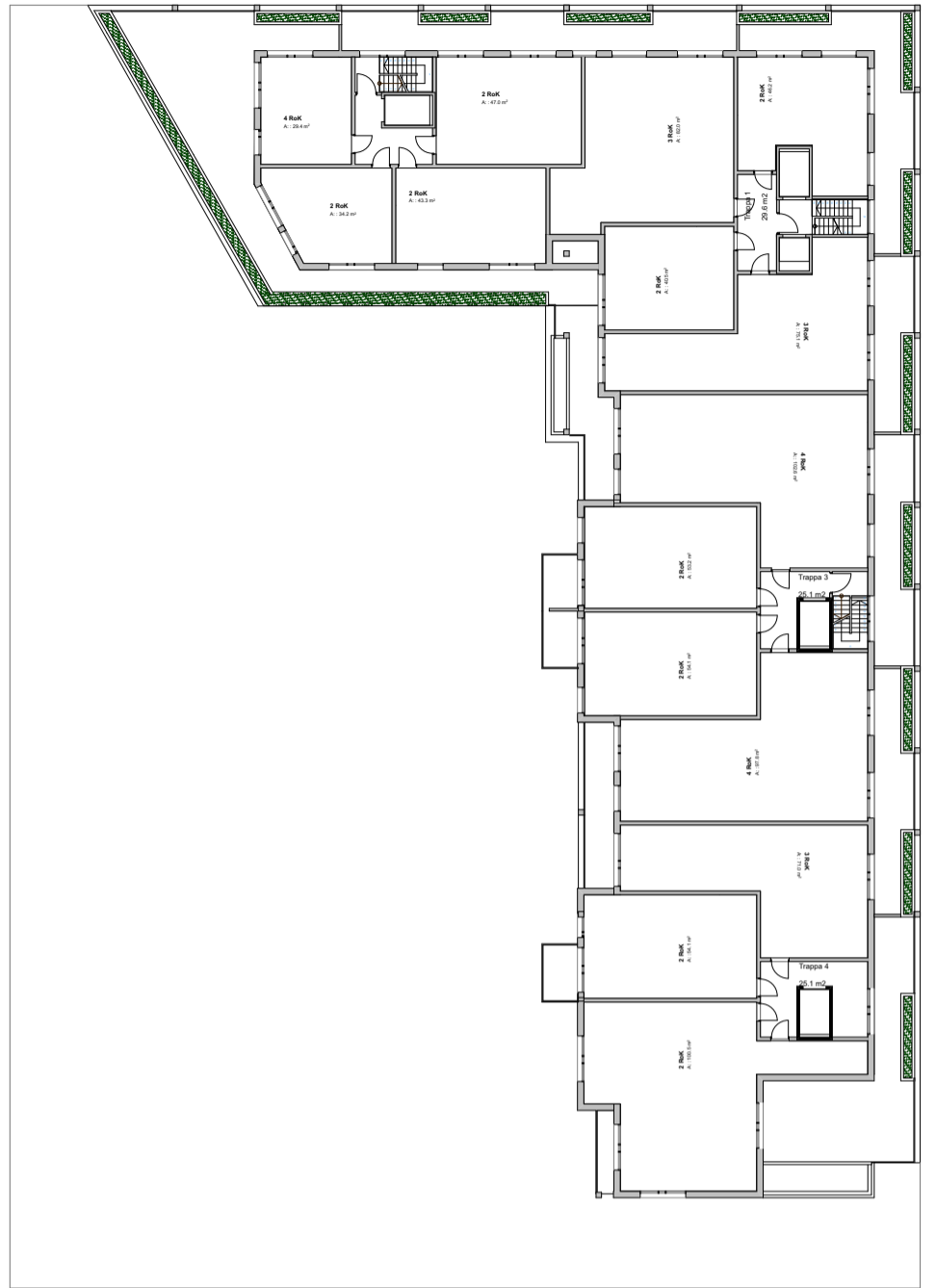
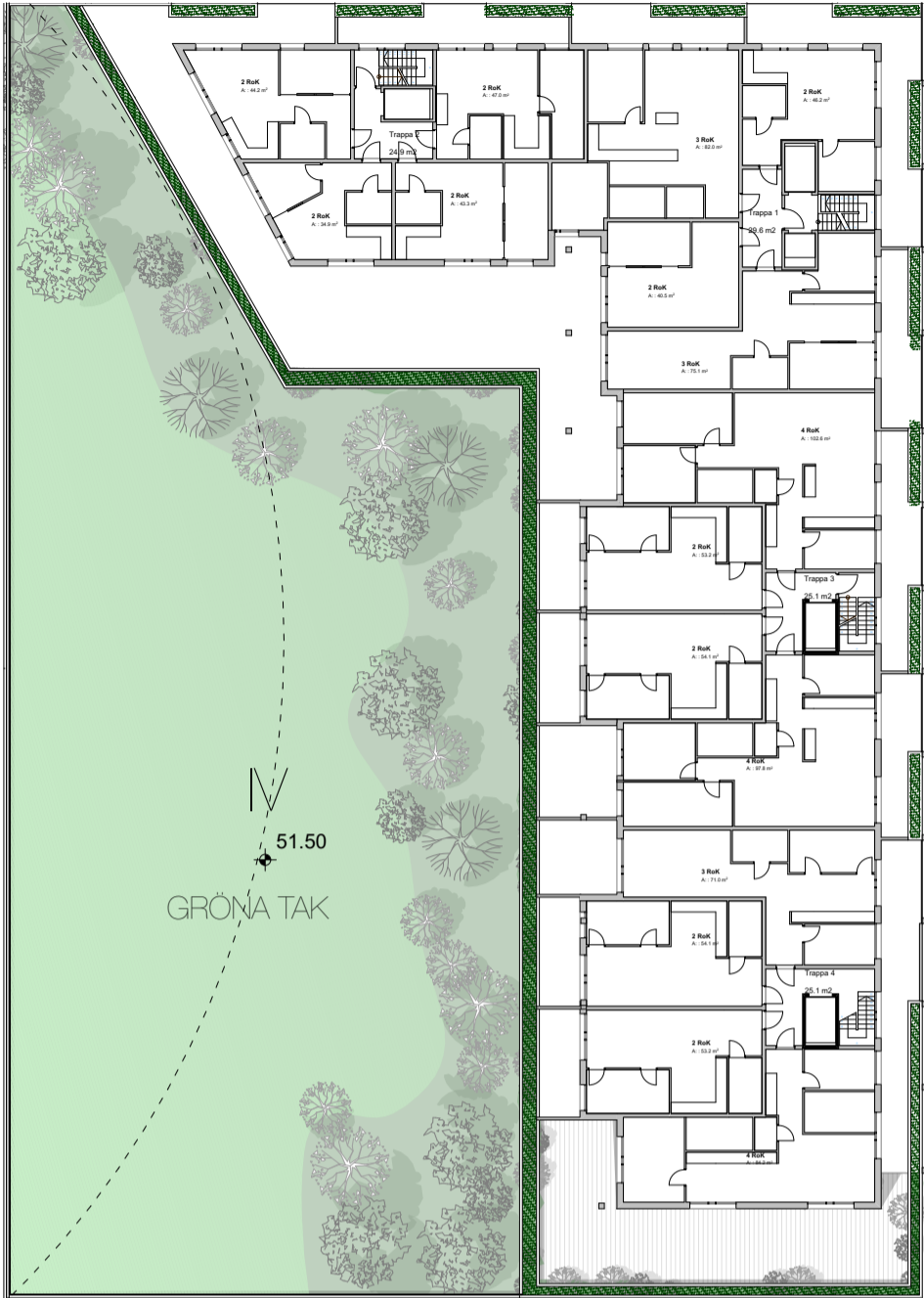
Utanför porten finns busshållplatsen. Cykeln tar man till sin cykelplats i garaget ända fram till trapphuset.

Även om man bor i en mindre lägenhet har man möjligheten att bjuda in många gäster.

Den gemensamma takterrassen och loungen finns för de tillfällen då bostaden inte räcker till. Det finns även övernattningsrum för besökande. Mindre lägenheter får även de ett avskilt sovrum med plats för dubbelsäng, en yteffektiv lösning som ger full tillgänglighet samt ett rymligt samvarorum.

Plan 4 1:400

Plan 5 1:400

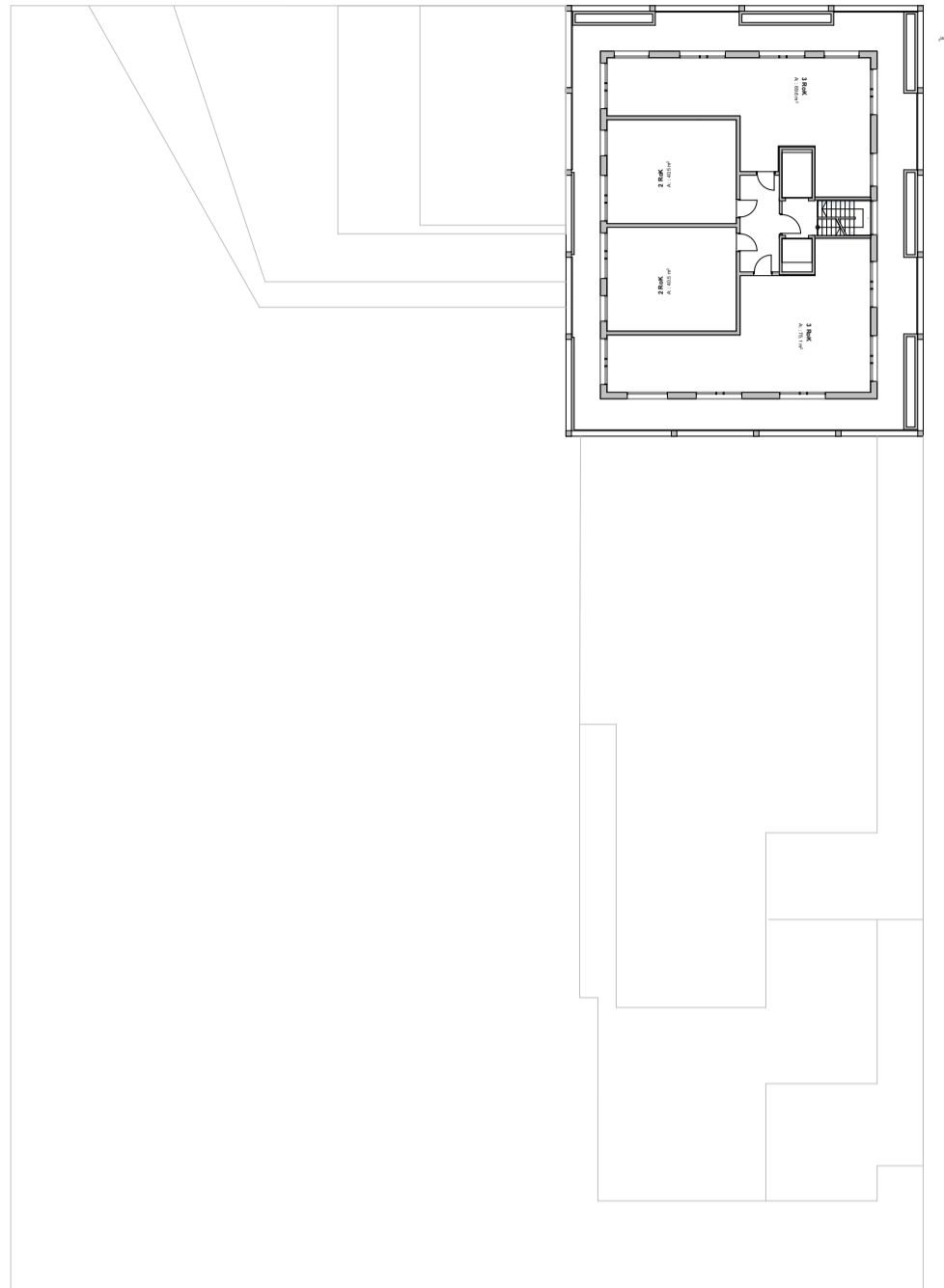
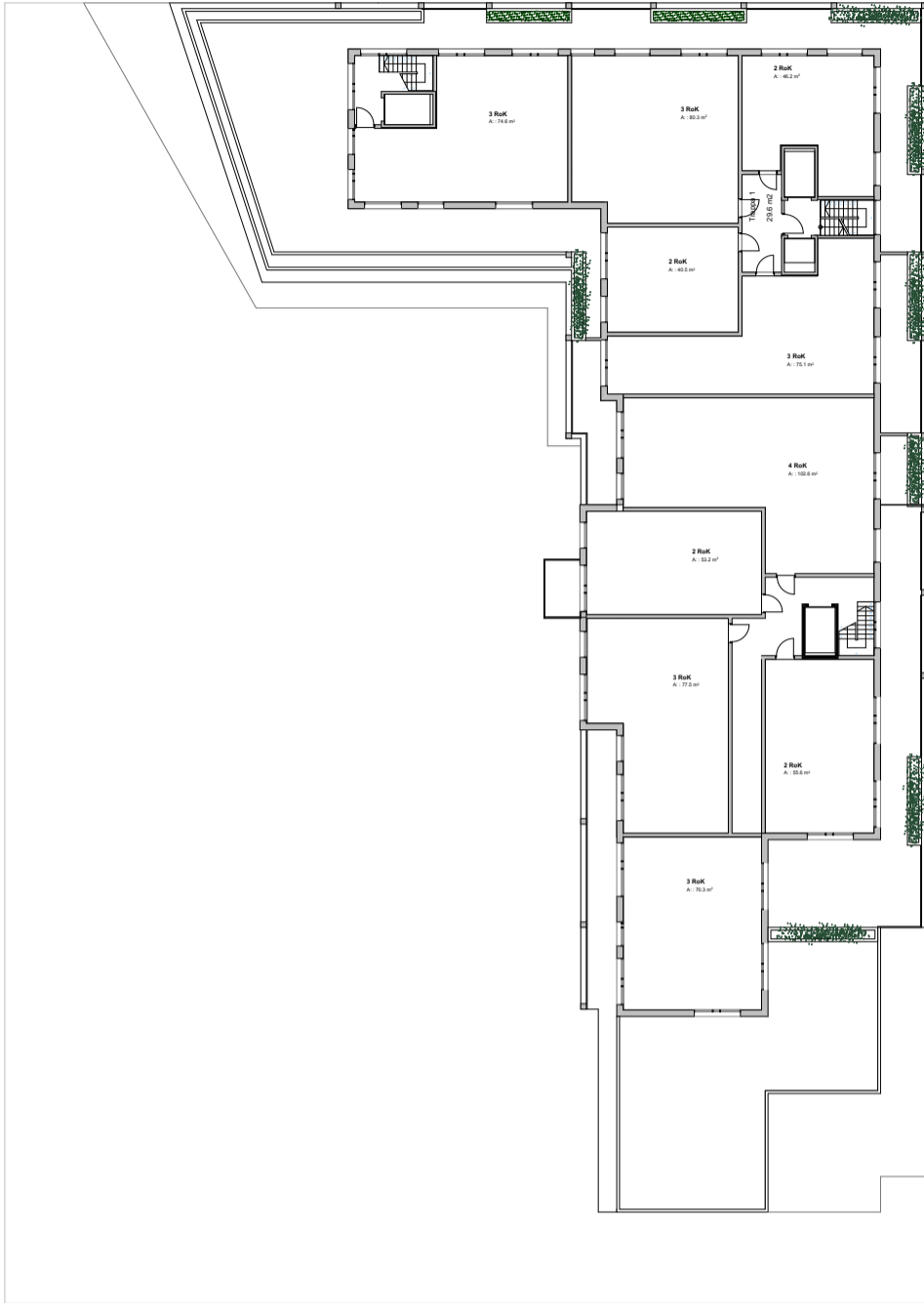
Siteplan
1:400

Fasad mot öster 1:400

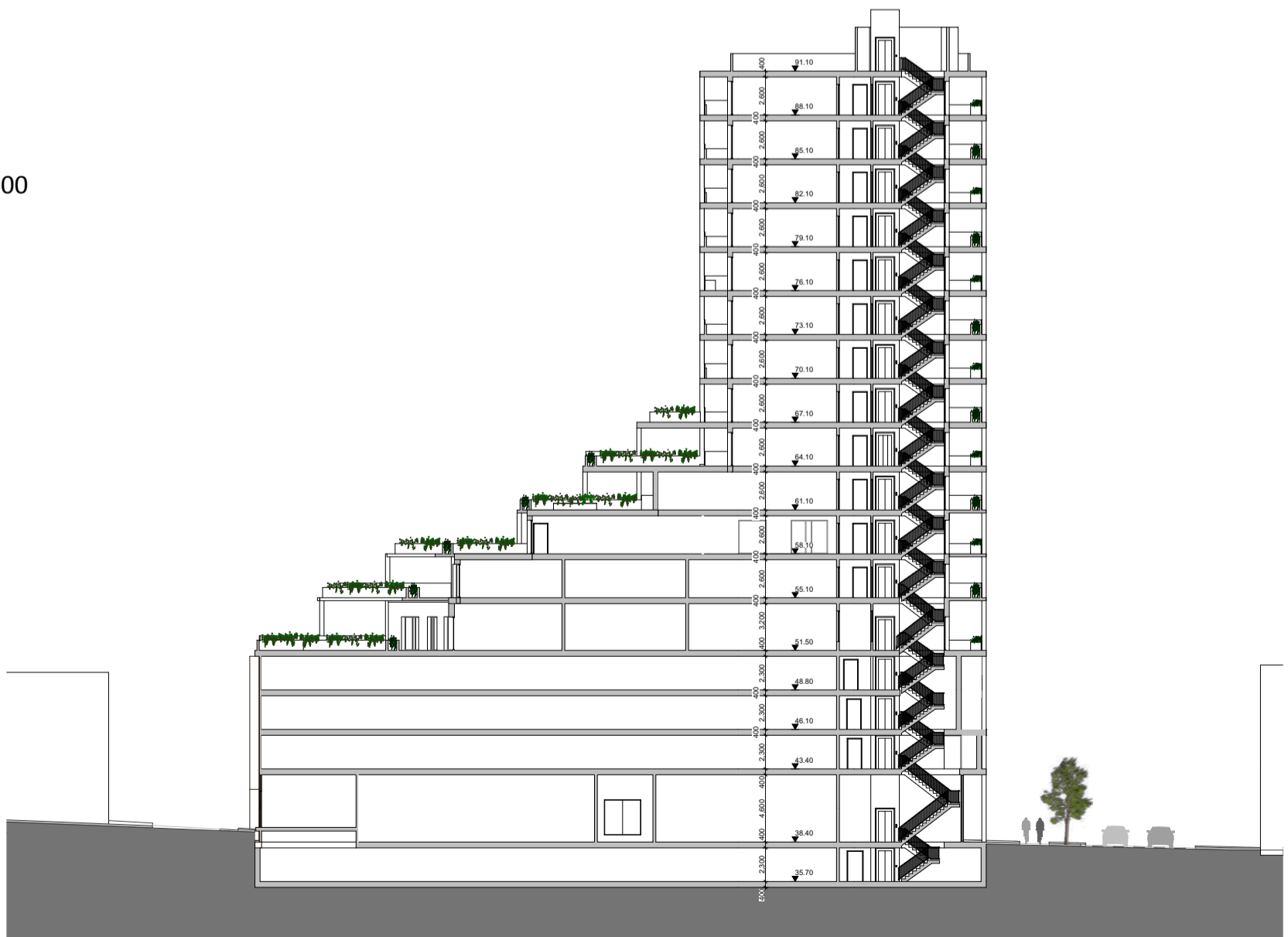

Plan 6 1:400

Plan 8-16 1:400

Sektion 1:400

YTSAMMANSTÄLLNING ORMINGE

Lägenheter	Antal	Yta tot.	Yta snitt	Rum	Rumsenheter
Totalt antal lgh:	81 st		61.35		210
Övernattning	1	17.0	17.0	1.0	1
Lounge	1	106			
LGH 2 rok	42	1922.0	45.8	2.0	84
LGH 3 rok	31	2266.0	73.1	3.0	93
LGH 4 rok	8	658.0	82.3	4.0	32

BOA **4969.0 m²**

BTA ljus **6222.0 m²**
m²

BOA/BTA **80%**

Lokal	Antal	Yta tot.
Cafe	1	290
Restaurang	1	464
Saluhall	1	1175.0
Apotek	1	192
Fritid Cykel Kajak	1	250
Jakt	1	206.0
Inre kommunikation		163.0
Kontor	1	81.0
LOA totalt	st	2821.0 m²

Infartsparkering **401 P** **11150**

Parkering Bostäder **65 P** **1668**

Cykelgarage 1 / rumsenhet	210
Lägenhetsfrd	300
Teknik	40

Mellan Nacka kommun ("**Kommunen**"), och [Företagsnamn] (org.nr. [xxxxxx-xxxx]), ("**Bolaget**"), har under de förutsättningar som anges nedan träffats följande

AVTAL AVSEENDE INFARTSPARKERING

nedan benämnt "**detta avtal**"

§ 1 BAKGRUND

Kommunstyrelsen i Nacka kommun har, den 28 september 2015 (§ 234), antagit planprogram för Orminge centrum. Enligt planprogrammet ska platserna där markparkeringar för infart finns idag bebyggas, vilket innebär att nämnda markparkeringar inte kan vara kvar. För att ordna nya parkeringsplatser för infart så ska en del av de befintliga platserna inrymmas i ett nytt parkeringshus. Detta har varit en förutsättning i markanvisningen för nytt parkeringshus.

§ 2 IKRAFTTRÄDANDE OCH GILTIGHET

Detta avtal börjar löpa från och med dagen för båda parter undertecknande av avtalet.

§ 3 OMFATTNING

Bolaget ska för kollektivtrafikresenärer tillhandahålla minst 400 bilparkeringsplatser ("**Parkeringsplatserna**") för infart inom markerat område ("**Området**"), bilaga 1, under helgfri måndag - fredag kl. 05:00-24:00.

§ 4 IORDNINGSTÄLLANDE

Parkeringsplatserna ska senast 30 dagar efter erhållet slutbesked för byggnationen av Parkeringsplatserna inom Området kunna brukas av kollektivtrafikresenärer.

§ 5 ANSVAR OCH KOSTNADER

Bolaget ansvarar och bekostar anläggande, drift och underhåll av Parkeringsplatserna.

§ 6 BEVAKNING

Bolaget ansvarar för att erforderlig bevakning av Parkeringsplatserna genomförs för att säkerställa att Parkeringsplatserna används av kollektivtrafikresenärer.

§ 7 UTTAG AV PARKERINGSavgIFTER

Bolaget får inte ta ut högre parkeringsavgift än xx kronor per dag.

Avgiften enligt ovan får justeras efter Statistiska Centralbyråns konsumentprisindex (KPI) med basmånaden september 2016.

§ 8 TILLÄGG OCH ÄNDRINGAR

Tillägg och ändringar till detta avtal ska göras skriftligen och undertecknas av båda parter.

§ 9 ÖVERLÅTELSE AV AVTAL

Detta avtal eller rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal får inte utan Kommunens skriftliga medgivande överlåtas på annan part.

§ 10 TVIST

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den

..... den

För Nacka kommun

För *Företaget AB*

.....

.....

.....

.....

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 228

Dnr KFKS 2011/37-251

Förlikningsavtal avseende markföreningar på kommunens fastighet Skarpnäs 2:14, Telegrafberget

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget förlikningsavtal med Preem AB avseende sanering av kommunens kvartersmark för uppförande av bostäder på Telegrafberget.

Ärendet

Kommunen äger fastigheten Skarpnäs 2:14 ("fastigheten") som delvis ligger inom detaljplan Skarpnäs 2:3 m.fl. (det vill säga Telegrafberget), som vann lagakraft den 21 oktober 2015. På fastigheten pågår förberedelser för utbyggnad av bostäder och en förskola. Kommunen har åtagit sig att sanera de delar av den kommunala fastigheten som ska utgöra kvartersmark och som därmed genererar byggrätter åt kommunen.

Inför utbyggnaden och genomförandet av antagen detaljplan har markundersökningar påvisat föreningar på platsen. Kommunen har i egenskap av fastighetsägare vänt sig till Preem såsom tidigare verksamhetsutövare och begärt att Preem utreder, bekostar och avhjälpser föreningarna i marken.

Preem har hänvisat till den sanering av den gamla utlastningsstationen som Preem utförde år 2005. Preem anser sig även till viss del ha fått ansvara för efterföljande verksamhetsutövares skuld till markföreningarna. Vidare har Preem anfört att en jämningsregel i Miljöbalken skulle vara tillämplig vid en juridisk process med följd att det ansvar som Preem nu är villig att svara för är ett mer långtgående ansvar än vad som skulle åläggas Preem vid tillämpning av jämningsregeln.

Enligt önskemål från Preem har därför ett förlikningsavtal tagits fram som reglerar ansvar och genomförande av marksaneringarna på fastigheten. En grov uppskattning av sanerings- och rivningskostnaderna för kommunen uppgår till cirka 3 – 4 miljoner kronor.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 14 november 2016
Förlikningsavtal med Preem inklusive bilagor

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Protokollsanteckningar

Maja Fjaestad lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Principen att den entreprenör som förorenat mark ska sanera är viktig. Vi vill uppmana kommunen att ta lärdom av detta ärende av vikten av att i tid ställa krav på marksanering.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Självklart är det i första hand den som förorenar som ska betala men, ibland råder det oklara ansvarsförhållanden. Det märktes inte minst när kommunen nyligen var tvungen att betala 15-17 miljoner kronor för sanering av förorenad mark på Fisksätra marina. Nu åker kommunen återigen på att betala ett mångmiljonbelopp för att någon annan smiter undan sitt ansvar.

Det hade varit bra om pengarna till detta hade kunnat tas ur en miljösaneringsfond skapad av alla företag i Nacka som ägnar sig åt någon form av miljöfarlig verksamhet. Idag finns ingen sådan fond men det är aldrig för sent att instifta en sådan. Tyvärr sa Alliansen nej till Miljöpartiets förslag om just en miljösaneringsfond vid kommunstyrelsens senaste sammanträde men vem vet, kanske bifaller de förslaget när det slutgiltiga beslutet ska fattas på nästa kommunfullmäktige.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Förlikningsavtal avseende markföroreningar på kommunens fastighet Skarpnäs 2:14, Telegrafberget

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget förlikningsavtal med Preem AB avseende sanering av kommunens kvartersmark för uppförande av bostäder på Telegrafberget.

Sammanfattning

Kommunen äger fastigheten Skarpnäs 2:14 ("fastigheten") som delvis ligger inom detaljplan Skarpnäs 2:3 m.fl. (det vill säga Telegrafberget), som vann lagakraft den 21 oktober 2015. På fastigheten pågår förberedelser för utbyggnad av bostäder och en förskola. Kommunen har åtagit sig att sanera de delar av den kommunala fastigheten som ska utgöra kvartersmark och som därmed genererar byggrätter åt kommunen.

Inför utbyggnaden och genomförandet av antagen detaljplan har markundersökningar påvisat föroreningar på platsen. Kommunen har i egenskap av fastighetsägare vänt sig till Preem såsom tidigare verksamhetsutövare och begärt att Preem utreder, bekostar och avhjälp föroreningarna i marken.

Preem har hänvisat till den sanering av den gamla utlastningsstationen som Preem utförde år 2005. Preem anser sig även till viss del ha fått ansvara för efterföljande verksamhetsutövares skuld till markföroreningarna. Vidare har Preem anfört att en jämningsregel i Miljöbalken skulle vara tillämplig vid en juridisk process med följd att det ansvar som Preem nu är villig att svara för är ett mer långtgående ansvar än vad som skulle åläggas Preem vid tillämpning av jämningsregeln.

Enligt önskemål från Preem har därför ett förlikningsavtal tagits fram som reglerar ansvar och genomförande av marksaneringarna på fastigheten. En grov uppskattning av sanerings- och rivningskostnaderna för kommunen uppgår till cirka 3 – 4 miljoner kronor.

Ärendet

Bakgrund

Detaljplanen för Telegrafberget, Skarpnäs 2:3 m.fl, som syftar till att uppföra bostäder, verksamheter och en småbåtshamn, vann laga kraft 21 oktober 2015. Detaljplanen rymmer cirka 300 nya bostäder varav en fjärdedel av bostäderna planeras bli hyresrätter.

Kommunen äger fastigheten Skarpnäs 2:14 ("fastigheten") som till viss del ligger inom detaljplaneområdet. Till följd av den laga kraftvunna detaljplanen pågår förberedelser för utbyggnad av bostäder och en förskola på fastigheten.

Kommunen har i det exploateringsavtal som tecknats med HSB, tillika byggherren, åtagit sig att sanera de delar av den kommunala fastigheten som ska utgöra kvartersmark inom detaljplanen. Den största delen av denna kvartersmark ska upplåtas med tomträtt till HSB för produktion av hyresrätter. En mindre del försäljs till HSB som tomtmark för radhus. Överenskommen köpeskillning för radhusmarken och den framräknade tomträttsavgälden för hyresrättsmarken är baserade på pris för ren tomtmark fri från föroreningar.

Den kommunala marken aktuell för sanering har ringats in i bilaga till förlikningsavtalet.

Markföroreningar påträffade

Preem har genom Caltex/Texaco bedrivit oljedepåverksamhet under en lång tid på fastigheten. Verksamheten lades ner år 1977. Caltex/Texaco lämnade i samband med nedläggning av verksamheten över fastigheten, inklusive de på fastigheten uppförda garagebyggnaderna, till kommunen. I samband med återlämnandet har kommunen inte ställt krav på Caltex/Texaco att återställa området.

Inför utbyggnaden och genomförandet av antagen detaljplan har markundersökningar påvisat föroreningar i och omkring området för Caltex/Texacos tidigare oljeverksamhet. Kommunen har i egenskap av fastighetsägare (exploateringsenheten) vänt sig till Preem såsom tidigare verksamhetsutövare och begärt att Preem utreder, bekostar och avhjälpes föroreningarna i marken.

Preem har utfört egna provtagningar på fastigheten och har härefter uttryckt vilja att ta ansvar för sina uppkomna föroreningar. Preem har emellertid också hänvisat till den sanering av den gamla utlastningsstationen på delområde 1, se bilaga till förlikningsavtal, som Preem utförde år 2005. Preem anser sig även till viss del ha fått ansvara för efterföljande verksamhetsutövares skuld till markföroreningarna på platsen. Vidare har Preem anfört att jämkningsregeln i 10 kap 4 § Miljöbalken skulle vara tillämplig vid en juridisk process med följd att det ansvar som Preem nu är villig att svara för är ett mer

långtgående ansvar än vad som skulle åläggas Preem vid tillämpning av jämkningsregeln. På grund härav har Preem framfört önskemål om att avtala om det saneringsansvar och de åtgärder som kommunen och Preem kommit överens om.

Ett förlikningsavtal med avsikt att reglera ansvar och genomförande av marksanering har därför tagits fram mellan kommunen (exploateringsenheten) och Preem. Uppgårelsen baseras på fyra delområden som med olika förutsättningar, karaktär och historia har underlättat för en rättfärdig fördelning mellan parterna. (Områdesindelningen redovisas i bilaga till förlikningsavtalet).

Förlikning

Det faktum att Preem 2005 sanerat delområde 1 till industrinivå (Mindre känslig markanvändning, MKM), som kommunen vid tidpunkten för sanering kunde godkänna, samt att rättsfall i liknande ärenden inte krävt verksamhetsutövaren på vidare sanering, gör att kommunen tar ansvar för vidare sanering ner till bostadsnivå (känslig markanvändning, KM).

Delområde 2 avser allmän platsmark där sanering ingår som en del i kommunens vägutbyggnad. Av vägentreprenadens prognostiserade slutkostnad på 37 miljoner står kommunen för kostnader upp till 20 miljoner, överskjutande del står exploitören för.

Avseende delområde 3 och 4 skulle Miljöbalkens jämkningsregler i 10 kap 4 § Miljöbalken leda till att den största delen av Preems saneringsansvar skulle avskrivas. De verksamhetsutövare som arrenderat delområde 4 efter det att Caltex/Texaco återlämnat fastigheten är heller inte möjliga att ålägga saneringsansvar. Kommunen har för övrigt erhållit intäkter över tid för vidareuthyrning av marken. Tillsynsmyndigheten har också indikerat på att en ansvarsutredning skulle kunna ta lång tid vilket skulle påverka utbyggnadstakten negativt. Genom förlikningsavtalet kan kommunen (exploateringsenheten) driva projektet vidare.

Kommunens tillsynsmyndighet (miljöenheten) har parallellt med exploateringsenhetens förhandling med Preem startat upp en opartisk ansvarsutredning avseende saneringsansvaret. Tillsynsmyndigheten anser att parterna genom förlikningen har resonerat i linje med miljöbalkens ansvarsregler, och att den föreslagna fördelningen gör att en fortsatt fördjupad ansvarsutredning skulle blir överflödigt. Miljöenheten kommer därför inte att fortsätta den uppstartade ansvarsutredningen avseende föroreningarna på platsen.

Saneringsarbetena planeras ske i februari. En kontrollplan som beskriver utförandet av saneringen har tagits fram. Kontrollplanen är godkänd av Preem och delgiven HSB utan erinran.

Ekonomiska konsekvenser

Ett pris för saneringsarbetena har varit avhängigt färdigställande av kontrollplanen. Nu när kontrollplanen är slutligt godkänd av Preem planeras offertförfrågan gå ut under december 2016. (Villkorat av att förlikningsavtalet antas i kommunstyrelsen).

Men i och med att Preem tar del av saneringskostnaderna och ansvar för borttagande av garagebyggnadernas bottenplattor förutspås den budget som sedan 2010 antagits för stadsbyggnadsprojekt Telegraf att stå sig. En grov uppskattning av sanerings- och rivningskostnaderna för kommunen uppgår till cirka 3 – 4 miljoner kronor.

Bilagor

Förlikningsavtal med Preem inklusive bilagor

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Helena Fältén
Projektledare

Förlikningsavtal avseende markföroreningar på fastighet Skarpnäs 2:14, Telegrafberget

Mellan Nacka kommun ("kommunen"), 212000-0167, och Preem AB (publ) ("Preem"), 556072-6977, har träffats förlikning genom följande avtal om reglering av ansvar- och ekonomisk fördelning för sanering av föroreningar i Telegrafberget.

Bakgrund

Kommunen äger fastigheten Skarpnäs 2:14 ("fastigheten") som ingår i en ny detaljplan vilken vann laga kraft i oktober 2015. Till följd av den laga kraftvunna detaljplanen pågår förberedelser för utbyggnad av bostäder och en förskola på fastigheten.

Caltex/Texaco har bedrivit oljedepåverksamhet under en lång tid på fastigheten. Verksamheten lades ner år 1977. Caltex/Texaco lämnade i samband med nedläggning av verksamheten över fastigheten, inklusive de på fastigheten uppförda garagebyggnaderna, till kommunen. I samband med återlämnandet har kommunen inte ställt krav på Caltex/Texaco att återställa området.

Inför utbyggnaden och genomförandet av antagen detaljplan har markundersökningar påvisat föroreningar i och omkring området för Caltex/Texaco tidigare oljeverksamhet. Kommunen har i egenskap av fastighetsägare vänt sig till Preem såsom ansvarig för tidigare verksamhetsutövare och begärt att Preem utreder, bekostar och avhjälpser föroreningarna i marken (Se lokalisering i bilaga 1).

Preem har utfört egna provtagningar på fastigheten och har herefter uttryckt vilja att ta ansvar för de från Caltex/Texacos verksamhet uppkomna föroreningarna. Preem har emellertid också hänvisat till den sanering av den gamla utlastningsstationen på delområde 1, se bilaga 2, som Preem utförde år 2005. Preem anser sig även till viss del ta ansvar för efterföljande verksamhetsutövares skuld till markföroreningarna på platsen. Vidare har Preem anfört att jämningsregeln i 10 kap 4 § Miljöbalken skulle vara tillämplig vid en juridisk process med följd att det ansvar som Preem nu är villig att svara för är ett mer långtgående ansvar än vad som skulle åläggas Preem vid tillämpning av jämningsregeln. På grund härav har Preem framfört önskemål om att avtala om det saneringsansvar och de åtgärder som kommunen och Preem kan komma överens om.

Vid sidan om kommunens ovannämnda krav på Preem har tillsynsmyndigheten i Nacka kommun startat en ansvarsutredning gentemot Preem avseende Preems saneringsansvar på fastigheten. Till följd av nedan överenskommelse mellan kommunen i egenskap av fastighetsägare och Preem, har tillsynsmyndigheten gjort ett ställningstagande avseende-tillsynsmyndighetens fortsatta handläggning av ärendet (ansvarsutredningen), presenterat i bilaga 3.

Kommunen i egenskap av fastighetsägare och Preem såsom ansvarig för tidigare verksamhetsutövare har träffat överenskommelse om följande reglering av saneringen för delområde 1-4 på fastigheten, se områdesindelning i bilaga 2.

Överenskommelse

1. För delområde 1 åläggs Preem inget ytterligare saneringsansvar utöver den sanering som utfördes ner till nivån mindre känslig markanvändning (MKM) år 2005. Kommunen ansvarar för och bekostar vidare sanering ner till nivån känslig markanvändning (KM).
2. Kommunen ansvarar för sanering av delområde 2, allmän platsmark. (Kommunen har genom exploateringsavtalet vidare ålagt exploitören ett ansvar för sanering av allmän platsmark).
3. a) Preem ansvarar för och bekostar sanering av delområde 3 ner till nivån MKM. Kommunen ansvarar för och bekostar vidare sanering från MKM ner till KM.
b) Kostnad för eventuell trädfällning i delområde 3 delas mellan kommunen och Preem med hälften vardera.
4. a) På delområde 4, ansvarar kommunen för och bekostar borttagning av de byggnadsdelar som ligger ovanför garagebyggnadens bottenplatta medan Preem ansvarar för och bekostar borttagning av garagebyggnadens bottenplatta samt eventuella ledningar under bottenplattan.
b) Preem ansvarar för och bekostar sanering av delområde 4 ner till nivån MKM. Kommunen ansvarar för och bekostar vidare sanering från MKM ner till KM.
5. Fördjupade provtagningar ska ske i delområde 3 och 4. Av Preem anlitas konsult utför och bekostar provtagningarna. De delar av delområde 3 och 4 som inte förefaller vara förorenade ska avgränsas vid dessa fördjupade provtagningar.
6. Kommunen står kostnaden och ansvarar för framtagandet av en kontrollplan samt för de lov som saneringsarbetena föranleder. Kontrollplanen ska tas fram gemensamt.
7. Vardera parten står sina egna kostnader med anledning av och vad som föregått detta avtal.
8. I övrigt har kommunen inga ytterligare anspråk gentemot Preem avseende den av Caltex/Texaco bedrivna verksamheten inom de fyra delområdena ovan.

Förlikningsavtalets giltighet

Detta avtals giltighet förutsätter att kommunstyrelsens beslut att ingå detta avtal genom beslut som vinner laga kraft.

Tvist

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på kommunens hemort.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den _____2016

Stockholm den _____2016

NACKA KOMMUN

PREEM AB (publ)

Förlikningsavtal avseende markföroreningar på fastighet Skarpnäs 2:14, Telegrafberget

Mellan Nacka kommun ("kommunen"), 212000-0167, och Preem AB (publ) ("Preem"), 556072-6977, har träffats förlikning genom följande avtal om reglering av ansvar- och ekonomisk fördelning för sanering av föroreningar i Telegrafberget.

Bakgrund

Kommunen äger fastigheten Skarpnäs 2:14 ("fastigheten") som ingår i en ny detaljplan vilken vann laga kraft i oktober 2015. Till följd av den laga kraftvunna detaljplanen pågår förberedelser för utbyggnad av bostäder och en förskola på fastigheten.

Caltex/Texaco har bedrivit oljedepåverksamhet under en lång tid på fastigheten. Verksamheten lades ner år 1977. Caltex/Texaco lämnade i samband med nedläggning av verksamheten över fastigheten, inklusive de på fastigheten uppförda garagebyggnaderna, till kommunen. I samband med återlämnandet har kommunen inte ställt krav på Caltex/Texaco att återställa området.

Inför utbyggnaden och genomförandet av antagen detaljplan har markundersökningar påvisat föroreningar i och omkring området för Caltex/Texaco tidigare oljeverksamhet. Kommunen har i egenskap av fastighetsägare vänt sig till Preem såsom ansvarig för tidigare verksamhetsutövare och begärt att Preem utreder, bekostar och avhjälpser föroreningarna i marken (Se lokalisering i bilaga 1).

Preem har utfört egna provtagningar på fastigheten och har herefter uttryckt vilja att ta ansvar för de från Caltex/Texacos verksamhet uppkomna föroreningarna. Preem har emellertid också hänvisat till den sanering av den gamla utlastningsstationen på delområde 1, se bilaga 2, som Preem utförde år 2005. Preem anser sig även till viss del ta ansvar för efterföljande verksamhetsutövares skuld till markföroreningarna på platsen. Vidare har Preem anfört att jämningsregeln i 10 kap 4 § Miljöbalken skulle vara tillämplig vid en juridisk process med följd att det ansvar som Preem nu är villig att svara för är ett mer långtgående ansvar än vad som skulle åläggas Preem vid tillämpning av jämningsregeln. På grund härav har Preem framfört önskemål om att avtala om det saneringsansvar och de åtgärder som kommunen och Preem kan komma överens om.

Vid sidan om kommunens ovannämnda krav på Preem har tillsynsmyndigheten i Nacka kommun startat en ansvarsutredning gentemot Preem avseende Preems saneringsansvar på fastigheten. Till följd av nedan överenskommelse mellan kommunen i egenskap av fastighetsägare och Preem, har tillsynsmyndigheten gjort ett ställningstagande avseende-tillsynsmyndighetens fortsatta handläggning av ärendet (ansvarsutredningen), presenterat i bilaga 3.

Kommunen i egenskap av fastighetsägare och Preem såsom ansvarig för tidigare verksamhetsutövare har träffat överenskommelse om följande reglering av saneringen för delområde 1-4 på fastigheten, se områdesindelning i bilaga 2.

Överenskommelse

1. För delområde 1 åläggs Preem inget ytterligare saneringsansvar utöver den sanering som utfördes ner till nivån mindre känslig markanvändning (MKM) år 2005. Kommunen ansvarar för och bekostar vidare sanering ner till nivån känslig markanvändning (KM).
2. Kommunen ansvarar för sanering av delområde 2, allmän platsmark. (Kommunen har genom exploateringsavtalet vidare ålagt exploitören ett ansvar för sanering av allmän platsmark).
3. a) Preem ansvarar för och bekostar sanering av delområde 3 ner till nivån MKM. Kommunen ansvarar för och bekostar vidare sanering från MKM ner till KM.
b) Kostnad för eventuell trädfällning i delområde 3 delas mellan kommunen och Preem med hälften vardera.
4. a) På delområde 4, ansvarar kommunen för och bekostar borttagning av de byggnadsdelar som ligger ovanför garagebyggnadens bottenplatta medan Preem ansvarar för och bekostar borttagning av garagebyggnadens bottenplatta samt eventuella ledningar under bottenplattan.
b) Preem ansvarar för och bekostar sanering av delområde 4 ner till nivån MKM. Kommunen ansvarar för och bekostar vidare sanering från MKM ner till KM.
5. Fördjupade provtagningar ska ske i delområde 3 och 4. Av Preem anlitad konsult utför och bekostar provtagningarna. De delar av delområde 3 och 4 som inte förefaller vara förorenade ska avgränsas vid dessa fördjupade provtagningar.
6. Kommunen står kostnaden och ansvarar för framtagandet av en kontrollplan samt för de lov som saneringsarbetena föranleder. Kontrollplanen ska tas fram gemensamt.
7. Vardera parten står sina egna kostnader med anledning av och vad som föregått detta avtal.
8. I övrigt har kommunen inga ytterligare anspråk gentemot Preem avseende den av Caltex/Texaco bedrivna verksamheten inom de fyra delområdena ovan.

Förlikningsavtalets giltighet

Detta avtals giltighet förutsätter att kommunstyrelsens beslut att ingå detta avtal genom beslut som vinner laga kraft.

Tvist

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på kommunens hemort.

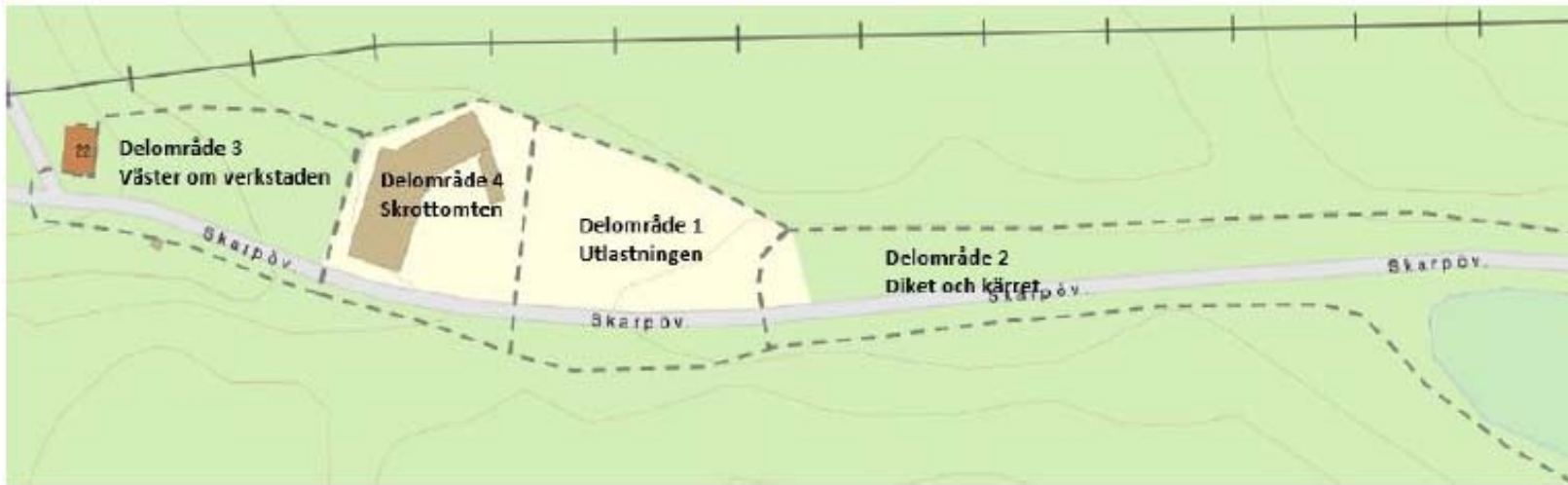
Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den _____2016

Stockholm den _____2016

NACKA KOMMUN

PREEM AB (publ)

Figur 1: Lokalisering av Telegrafberget i Nacka. Inflikad figur visar depåområde och utlastnings- och verkstadsområde .

2016-11-15

M 2016-000169

Helena Fältén
Exploateringsenheten
Nacka kommun

Information, tillsynsmyndighetens syn på ansvar Telegrafbergets urlastningsplats, Skarpnäs 2:14 (m.fl.)

Nacka kommuns miljöenhet har, i egenskap av tillsynsmyndighet, tagit emot information om den överenskomna förlikningen mellan Nacka kommun (som fastighetsägare) och Preem (som tidigare verksamhetsutövare för oljelager, urlastningsstation och verkstad vid Skarpnäs 2:14).

Följande förlikning har träffats:

- Tidigare urlastningsområde och vägen (Delområde 1 och 2): Kommunen ansvarar för vidare sanering.
- (Delområde 3): Preem ansvarar för och bekostar sanering ner till MKM (Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning). Kommunen ansvarar för och bekostar ytterligare sanering.
- (Delområde 4): Preem ansvarar för och bekostar sanering ner till MKM. Kommunen ansvarar för och bekostar ytterligare sanering. Kommunen ansvarar för rivning av byggnadens väggar och tak, medan Preem ansvarar för borttagning av byggnadens bottenplattor.

Bakgrund

Det har gjorts ett flertal utredningar inom området, och själva urlastningsplatsen har även sanerats tidigare. Under 2016 har kompletterande utredningar gjorts, som har sammanställt undersökningar och åtgärder.

Tillsynsmyndighetens bedömning

Utifrån det underlag som finns idag så bedömer miljöenheten att parterna har resonerat i linje med miljöbalkens ansvarsregler, och att den föreslagna fördelningen gör att en fortsatt fördjupad ansvarsutredning blir överflödigt. Om parterna fördelar ansvaret enligt överenskommelsen ovan, så bedömer miljöenheten att det inte är rimligt att tillsynsmyndigheten ställer krav på annan fördelning. Miljöenheten kommer därför inte att fortsätta med den uppstartade ansvarsutredningen angående föroreningarna på platsen.

Observera att bedömningen är gjord utifrån förslaget till förlikning och det utredningsmaterial som finns tillgängligt idag. Bedömningen kan behöva omvärderas om förhållandena ändras påtagligt, jämfört med vad vi vet idag. Ett par exempel:

- Om föroreningarnas utbredning går utanför delområde 1-4. Eftersom föroreningar utanför delområdena inte täcks av förlikningen, så kan ansvarsutredning behövas.

- Om föreningarnas omfattning (halt och mängd) är större än vad utredningarna visar och det leder till tvist om förlikningen. Som förlikningsförslaget är formulerat så verkar dock parterna ha avtalat om vem som ska göra vad, även om föreningens omfattning skulle vara större än väntat.

Tore Liljeqvist
Miljöinspektör
Miljöenheten
08-718 80 00

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 229

Dnr KFKS 2012/556-251

Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:9, Sicklaön 37:55 och Sickalön 37:17, Danviksstrand

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:9 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka.

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:55 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka.

Ärendet

Stadsutvecklingsprojektet Allmänna anläggningar Danviksstrand syftar till ett kommunalt övertagande av allmäntillgänglig kajanläggning vid Danviksstrand. I projektet har upprättats ett förslag till avtal med bostadsrättsföreningarna Henriksborg och Hamninloppet om kommande ändring av detaljplan, tillika överenskommelse om fastighetsreglering av den mark som kommer att föreslås planläggas med kommunalt huvudmannaskap. Avtalen reglerar syfte och ambition med den kommande planläggningen samt villkor för överlåtelse av berörda delar av Sicklaön 37:9 och Sicklaön 37:55 som idag ägs av bostadsrättsföreningarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 22 november 2016
Två avtal med bilagor

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2012/556-251

Kommunstyrelsen

Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:9, Sicklaön 37:55 och Sickalön 37:17, Danviksstrand

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:9 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:55 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka

Sammanfattning

Stadsutvecklingsprojektet Allmänna anläggningar Danviksstrand syftar till ett kommunalt övertagande av allmäntillgänglig kajanläggning vid Danviksstrand. I projektet har upprättats ett förslag till avtal med bostadsrättsföreningarna Henriksborg och Hamninloppet om kommande ändring av detaljplan, tillika överenskommelse om fastighetsreglering av den mark som kommer att föreslås planläggas med kommunalt huvudmannaskap. Avtalen reglerar syfte och ambition med den kommande planläggningen samt villkor för överlåtelse av berörda delar av Sicklaön 37:9 och Sicklaön 37:55 som idag ägs av bostadsrättsföreningarna.

Ärendet

Nacka kommuns utgångspunkt när Saltsjöqvarn och Danvikstrand omvandlades till bostadsområden var att allmänna anläggningar skulle förvaltas av de boende i områdena genom samfälligheter. Flera samfällighetsföreningar har efter områdenas färdigställande framfört att kommunen bör ta över förvaltningen av vissa anläggningar som är alltför betungande för enskilda föreningar att förvalta när anläggningarna dessutom ska vara tillgängliga för allmänheten.

Nacka kommun genomförde därför en utredning som visade att tekniskt komplicerade anläggningar såsom kajer, industriminnen, vägtunnel m.m. i Saltsjöqvarn, Danvikstrand och Finnboda bör förvaltas av kommunen. Mot den bakgrunden beslutade kommunstyrelsen den 23 april 2012, § 129, att inleda arbetet med att förhandla med de berörda parterna för att ta över förvaltningen av anläggningarna.

För att kunna avgöra vilken status anläggningarna befann sig i genomfördes en teknisk utredning i början av projektet. Den tekniska utredningen fann att kaj och strandskoningar i Danvikstrand var i dåligt skick trots att anläggningarna var färdigställda så sent som 2002. Kaj och strandskoningar står inte emot erosion vilket medför att den gång- och cykelväg som exploitören JM AB byggde åt kommunen och som färdigställdes 2004 inte håller för den belastning över tid som JM AB och Nacka kommun kom överens om i exploateringsavtalet som slöts mellan parterna i december 2001.

Gång- och cykelvägen är den enda möjliga vägen för räddningstjänsten att nå de delar av fastigheterna som vetter mot Saltsjön. En undermålig gång- och cykelväg innebär således inte bara fara för liv och säkerhet för räddningstjänstens personal utan också för de boende i området. Gång- och cykelvägen reklamerades till JM AB under hösten 2014. Reklamationen har bestridits av JM AB varpå nästa steg är att Nacka kommun som beställare av anläggningen utför de åtgärder som krävs på bekostnad av JM AB.

I juni 2016 antog kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott förslag till utbyggnadspromemoria avseende utförande av renovering och förstärkning av strandskoning vid Danviksstrand, vilken även tillstyrktes av natur- och trafiknämnden.

Som ett led i genomförandet av renoveringsarbetena och övertagandet av drift och underhållsansvar för strandskoning och kaj har bifogat förslag till avtal upprättats med bostadsrättsföreningarna Henriksborg och Hamninloppet avseende fastighetsreglering av de markområden belägna inom föreningarnas fastigheter Sickalön 37:9 och Sickalön 37:55 som avses planläggas som allmän platsmark.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen åtar sig i förhållande till bostadsrättsföreningarna att stå samtliga kostnader för renovering och förstärkning av strandskoning, kostnad för detaljplaneändring och fastighetsreglering. Bostadsrättsföreningarna överlåter berört markområde utan ersättning till kommunen. Kommunen kommer att begära ersättning för kostnader för renovering av strandskoning från JM AB.

Konsekvenser för barn

Renoveringen av strandskoning och övertagandet av huvudmannskapet för kajområdet innebär ett ökat ansvarstagande från kommunens sida för att långsiktigt säkra anläggningarnas trygghet och säkerhet för barn och vuxna.

Bilagor

1. Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:9 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka
 - Bilaga 1 Detaljplaneområdet
 - Bilaga 2 Område som ska fastighetsregleras

2. Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:55 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka
 - Bilaga 1 Detaljplaneområdet
 - Bilaga 2 Område som ska fastighetsregleras

Christina Gerremo
Bitr. exploateringschef
Exploateringsenheten

Lena Hall
Projektledare, konsult
Exploateringsenheten

Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:9 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka

§ 1 Parter

Nacka kommun, nedan kallad kommunen, lagfaren ägare till Sicklaön 37:17

och

BRF Henriksborg 716460-2828, lagfaren ägare till Sicklaön 37:9

upprättar följande Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:9 till Sicklaön 37:17, Danviksstrand Nacka.

§ 2 Bakgrund

Vid garantibesiktning av gång och cykelväg uppförd av JM AB i samband med byggnation av bostäder mm inom detaljplan DP 280 för Danviks Strand avseende del av Sicklaön 37:9 och 37:13 mfl, KFKS 94-15 214, har framkommit brister i utförandet av strandskoning och kajanläggning. Kommunen har reklamerat utförandet gentemot JM AB. JM AB har emotsatt sig reklamationen varvid kommunen fattat beslut om att utföra renovering av strandskoningen på bolagets bekostnad då bristerna är av sådan art att de behöver åtgärdas för att säkerställa människors liv och hälsa. Då anläggningarna idag ägs och formellt förvaltas av Danvikstrand samfällighetsförening har diskussioner inletts mellan kommunen och samfällighetsföreningen om utförande av de nödvändiga åtgärderna samt att ändra gällande detaljplan för att möjliggöra ett övertagande av huvudmannaskap och driftansvar för strandskoning, brygga/kaj med belysning från samfällighetsföreningen till kommunen. Ett övertagande av anläggningarna och omvandling av huvudmannaskapet för berört område till allmänt medför också att mark inom berörda fastigheter, Sicklaön 37:9, 37:55 och 37:56, ska överföras till allmän platsmark. Detta avtal syftar till att reglera överenskommelse om fastighetsreglering mellan Sicklaön 37:9 och Sicklaön 37:17 mellan parterna.

§ 3 Villkor

Parterna förutsätter

Att BRF Henriksborg före den 31 december 2016 godkänner detta avtal genom stämmobeslut.

Om denna förutsättning inte uppfylls förfaller avtalet om någon av parterna skriftligen påfordrar hävning av avtalet.

Kommunen har ej någon skyldighet att anta föreslagen detaljplan om förutsättningar saknas. Någon skadeståndsskyldighet ska ej utgå för någondera parten om detaljplaneändring inte går att anta i enlighet med förslag i detta avtal.

§ 4 Planändring

Kaj, brygga, strandskoning och gc-väg inom Danviksstrand är i gällande detaljplan planlagda inom kvartersmark för bostadsändamål. För att kommunen ska kunna överta drift- och underhållsansvar för dessa anläggningar behöver en planändring göras som planlägger dessa anläggningar på allmän platsmark. Kommunen svarar för och bekostar denna planändring. I bilaga 1 redovisas preliminär avgränsning av det område som ska planläggas som allmän platsmark med röda streckade linjer.

Med blå streckade linjer redovisas område som avses planläggas som vattenområde avsett för brygganläggning som ska kopplas till Danvikstrand samfällighetsförening. Brf Henriksborg är elägande fastighet i Danvikstrand samfällighetsförening. Danvikstrand samfällighetsförening ansöker om bildande av gemensamhetsanläggning för ändamålet och bekostar sådan förrättning när detaljplanen vunnit laga kraft.

Bostadsrättsföreningen åtar sig genom detta avtal att medverka till planändringen och dess genomförande.

§ 5 Överenskommelse om fastighetsreglering

I bilaga 2 med röd streckad linje markerat delområde av Sicklaön 37:9 ska överföras till Sicklaön 37:17 genom fastighetsreglering. Regleringen ska ske med de anpassningar av gränser som beslutas av Lantmäterimyndigheten i samband med fastighetsreglering.

§ 6 Fördelning av kostnader

Kommunen står kostnader för

- Detaljplaneändring
- Fastighetsreglering

§ 7 Ersättning

Ingen ersättning ska utgå för de överlåtna markområdet då kommunen bekostar detaljplaneändring och fastighetsreglering.

§ 8 Tvist

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras enligt svensk rätt av allmän domstol och i kommunens hemort.

§ 9 Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till detta avtal ska för att vara gällande upprättas skriftligen och undertecknas av båda parter.

§ 10 Överlåtelse

Detta avtal får inte överlåtas utan kommunens skriftliga medgivande.

Bilagor:

Bilaga 1 Detaljplaneområdet

Bilaga 2 Område som ska fastighetsregleras

För Nacka kommun, Sicklaön 37:17

Nacka den

Nacka den

.....

.....

.....

.....

För BRF Henriksborg, Sicklaön 37:9

Nacka den

Nacka den

.....

.....

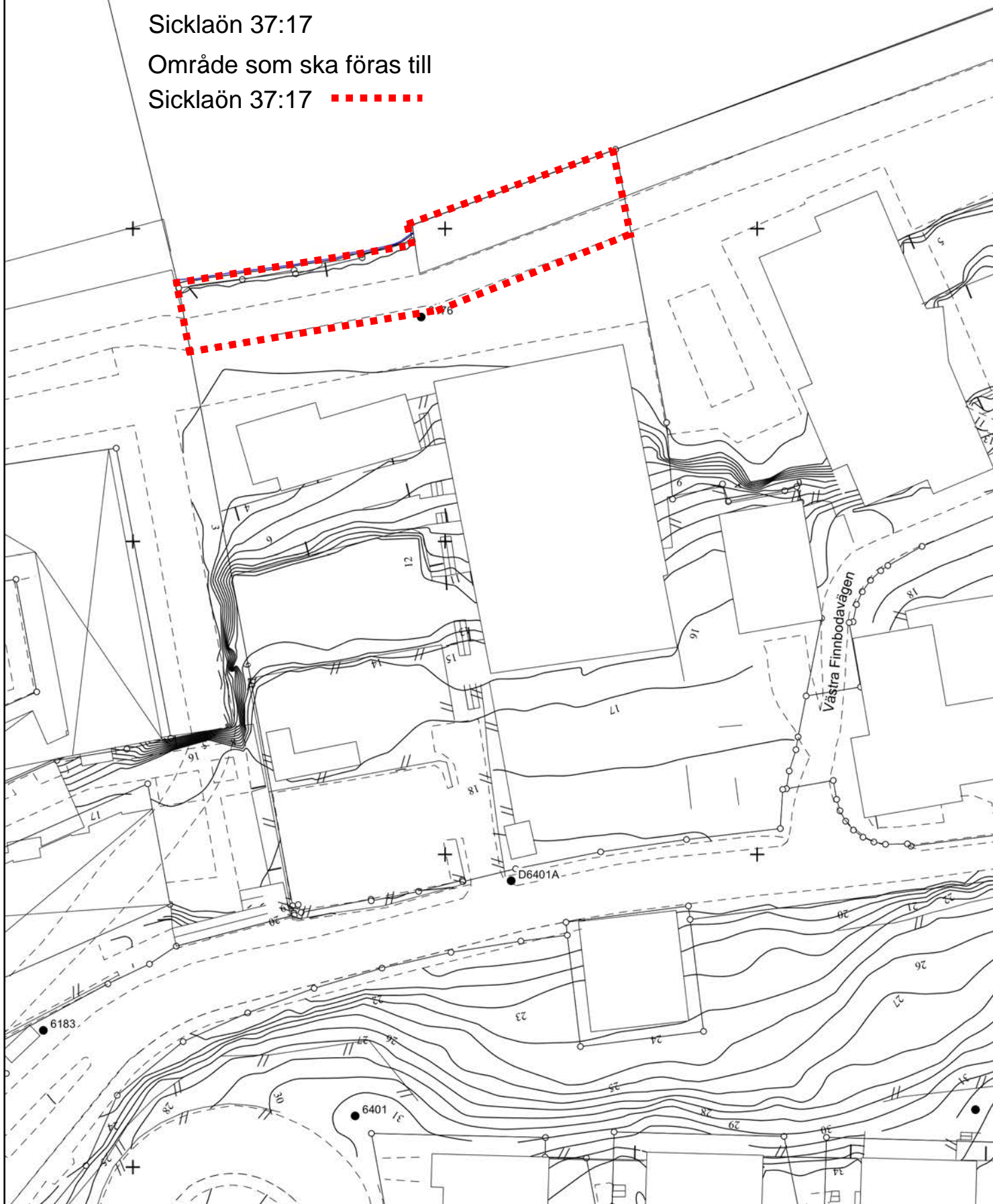
Bilaga 2

245

+ Överenskommelse
om fastighetsreglering

Sicklaön 37:9 och
Sicklaön 37:17

Område som ska föras till
Sicklaön 37:17

Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:55 och Sickalön 37:17, Danviksstrand Nacka

§ 1 Parter

Nacka kommun, nedan kallad kommunen, lagfaren ägare till Sicklaön 37:17

och

BRF Hamninloppet 769609-5616, lagfaren ägare till Sicklaön 37:55

upprättar följande Avtal om ändring av detaljplan tillika överenskommelse om fastighetsreglering avseende del av Sicklaön 37:55 och Sicklaön 37:17, Danviksstrand Nacka.

§ 2 Bakgrund

Vid garantibesiktning av gång och cykelväg uppförd av JM AB i samband med byggnation av bostäder mm inom detaljplan DP 280 för Danviks Strand avseende del av Sicklaön 37:9 och 37:13 mfl, KFKS 94-15 214, har framkommit brister i utförandet av strandskoning och kajanläggning. Kommunen har reklamerat utförandet gentemot JM AB. JM AB har emotsatt sig reklamationen varvid kommunen fattat beslut om att utföra renovering av strandskoningen på bolagets bekostnad då bristerna är av sådan art att de behöver åtgärdas för att säkerställa människors liv och hälsa. Då anläggningarna idag ägs och formellt förvaltas av Danvikstrand samfällighetsförening har diskussioner inletts mellan kommunen och samfällighetsföreningen om utförande av de nödvändiga åtgärderna samt att ändra gällande detaljplan för att möjliggöra ett övertagande av huvudmannaskap och driftansvar för strandskoning, brygga/kaj med belysning från samfällighetsföreningen till kommunen. Ett övertagande av anläggningarna och omvandling av huvudmannaskapet för berört område till allmänt medför också att mark inom berörda fastigheter, Sicklaön 37:9, och 37:55, ska överföras till allmän platsmark. Detta avtal syftar till att reglera överenskommelse detaljplaneändring samt fastighetsreglering från Sickalön 37:55 till Sicklaön 37:17.

§ 3 Villkor

Parterna förutsätter

Att BRF Hamninloppet före den 31 december 2016 godkänner detta avtal genom stämmobeslut.

Om denna förutsättning inte uppfylls förfaller avtalet om någon av parterna skriftligen påfordrar hävning av avtalet.

Kommunen har ej någon skyldighet att anta föreslagen detaljplan om förutsättningar saknas. Någon skadeståndsskyldighet ska ej utgå för någondera parten om detaljplaneändring inte går att anta i enlighet med förslag i detta avtal.

§ 4 Planändring

Kaj, brygga, strandskoning och gc-väg inom Danviksstrand är i gällande detaljplan planlagda inom kvartersmark för bostadsändamål. För att kommunen ska kunna överta drift- och underhållsansvar för dessa anläggningar behöver en planändring göras som planlägger dessa anläggningar på allmän platsmark. Kommunen svarar för och bekostar denna planändring. I bilaga 1 redovisas preliminär avgränsning av det område som ska planläggas som allmän platsmark med röda streckade linjer.

Med blå streckade linjer redovisas område som avses planläggas som vattenområde avsett för brygganläggning som ska kopplas till Danvikstrand samfällighetsförening. Brf Hamninloppet är delägande fastighet i Danvikstrand samfällighetsförening. Danvikstrand samfällighetsförening ansöker om bildande av gemensamhetsanläggning för ändamålet och bekostar sådan förrättning när detaljplanen vunnit laga kraft.

Bostadsrättsföreningen åtar sig genom detta avtal att medverka till planändringen och dess genomförande.

§ 5 Överenskommelse om fastighetsreglering

I bilaga 2 med röd streckad linje markerade delområde av Sicklaön 37:55 ska överföras till Sicklaön 37:17 genom fastighetsreglering. Regleringen ska ske med de anpassningar av gränser som beslutas av Lantmäterimyndigheten i samband med fastighetsreglering.

§ 6 Fördelning av kostnader

Kommunen står kostnader för

- Detaljplaneändring
- Fastighetsreglering

§ 7 Ersättning

Ingen ersättning ska utgå för de övertagna markområdena då kommunen bekostar detaljplaneändring och fastighetsreglering.

§ 8 Tvist

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras enligt svensk rätt av allmän domstol och i kommunens hemort.

§ 9 Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till detta avtal ska för att vara gällande upprättas skriftligen och undertecknas av båda parter.

§ 10 Överlåtelse

Detta avtal får inte överlåtas utan kommunens skriftliga medgivande.

Bilagor:

Bilaga 1 Detaljplaneområdet

Bilaga 2 Område som ska fastighetsregleras från Sicklaön 37:55

För Nacka kommun, Sicklaön 37:17

Nacka den

Nacka den

.....

.....

.....

.....

För BRF Hamninloppet, Sicklaön 37:55

Nacka den

Nacka den

.....

.....

KAI, gat
Marktytar 1011

249

06196

- TECKNINGSLÄS**
- Linjetyp: ...
 - Linjefärg: ...
 - Symboler: ...
 - Text: ...
 - ... (detailed list of drawing symbols and their meanings)

Översikt

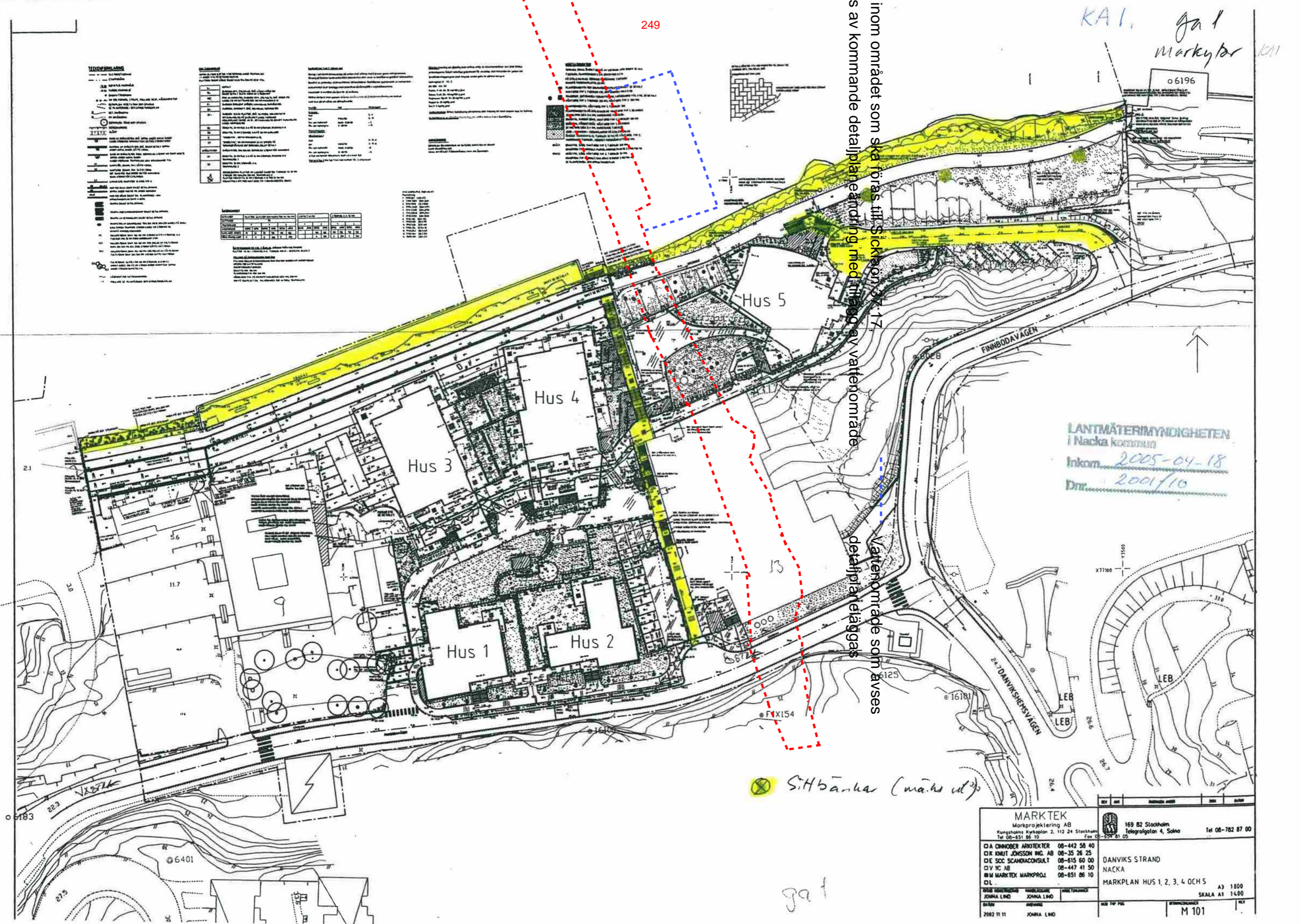
1	2	3	4	5
...

Översikt

1	2	3	4	5
...

Översikt

1	2	3	4	5
...

inom området som ska föras till Säckevagn 24:17
av kommande detaljplanerändring med tillägg av vattenområde

Vattenområde som avses
detaljplanerläggas

⊗ Stånbanan (märks ut)

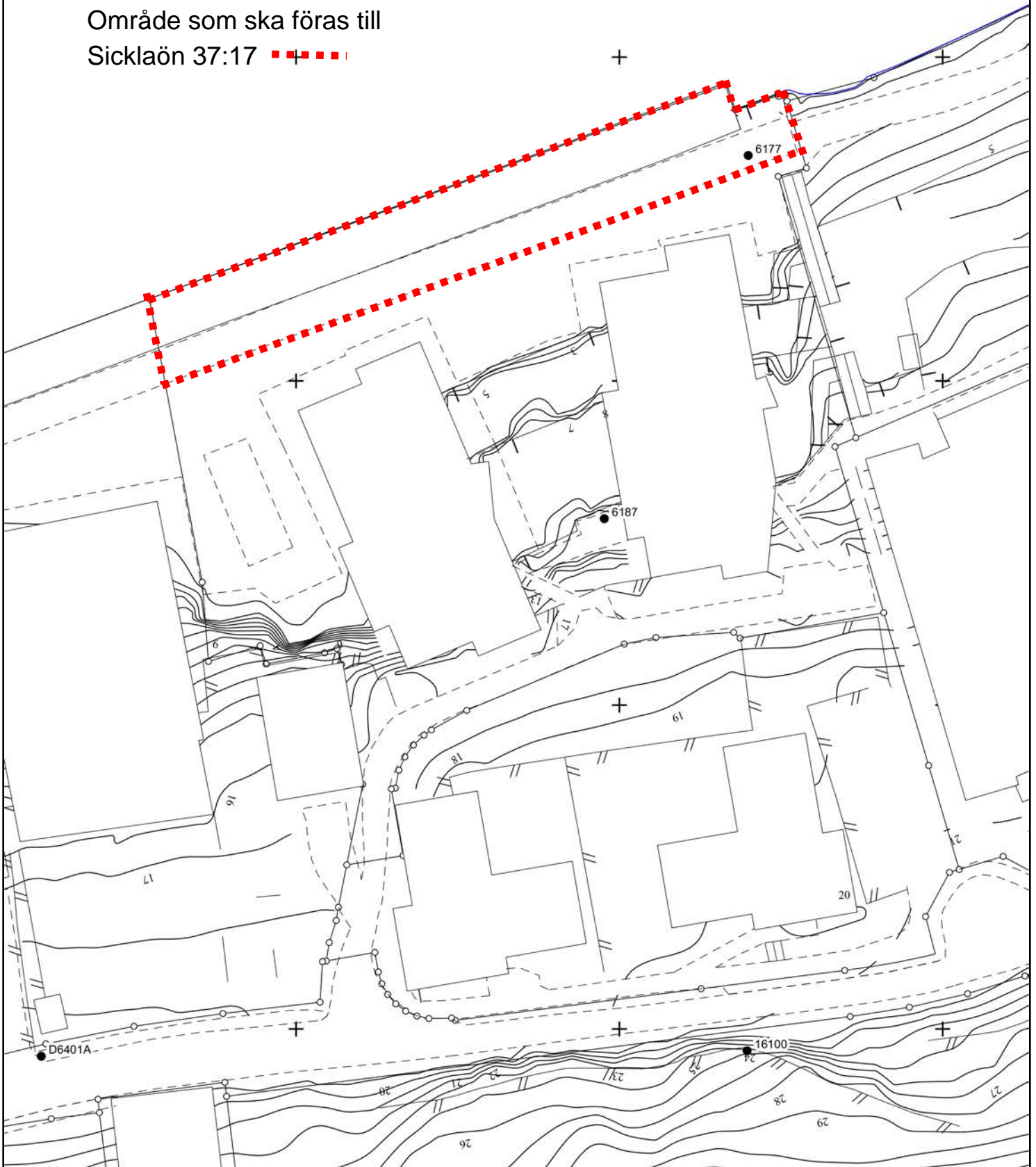
LANTMÄTERIMYNDIGHETEN
i Nacka KOMMUN
Inkom 2005-04-18
Dnr 2005/10

MARKTEK Markprojektering AB Kungshöjns Rytegränd 2, 112 24 Stockholm Tel 08-651 86 10		169 82 Stockholm Telegravgatan 4, Solna Tel 08-782 87 00	
<ul style="list-style-type: none"> OA ÖRNBOER ARCHITEXTER 08-442 58 40 OK KONUT JONSSON ING AB 08-35 26 25 OE SCC SCANDIACONSULT 08-615 60 00 OV SC AB 08-447 41 50 OM MARKTEK MARKPROJ 08-651 86 10 OL 	DANVIKS STRAND NACKA MARKPLAN HUS 1, 2, 3, 4 OCH 5 A3 1800 SKALA A1 14:00 M 101		
ÖRNBOER ARCHITEXTER JOHANNA LINDBLAD	KONUT JONSSON JOHANNA LINDBLAD	SCC SCANDIA JOHANNA LINDBLAD	MARKTEK JOHANNA LINDBLAD
2002 11 11			

gat

Bilaga 2
Överenskommelse
om fastighetsreglering
Sicklaön 37:55 och
Sicklaön 37:17

Område som ska föras till
Sicklaön 37:17

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 230

Dnr KFKS 2012/556-251

Avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand, tillika överenskommelse om omprövningsförrättning

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand Nacka tillika överenskommelse om omprövningsförrättning.

Ärendet

Stadsutvecklingsprojektet Allmänna anläggningar Danviksstrand syftar till ett kommunalt övertagande av allmäntillgänglig kajanläggning vid Danviksstrand. I projektet har upprättats ett förslag till avtal med Danvikstrand samfällighetsförening om kommande ändring av detaljplan, tillika överenskommelse om fastighetsreglering av den mark som kommer att föreslås planläggas med kommunalt huvudmannaskap. Det föreslagna avtalet reglerar syfte och ambition med den kommande planläggningen samt villkor för överlåtelse av berörda delar av Sicklaön ga:59 som idag ägs och förvaltas av samfällighetsföreningen.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 22 november 2016

Avtal med bilagor

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2012/556-251

Kommunstyrelsen

Avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand, tillika överenskommelse om omprövningsförrättning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand Nacka tillika överenskommelse om omprövningsförrättning.

Sammanfattning

Stadsutvecklingsprojektet Allmänna anläggningar Danviksstrand syftar till ett kommunalt övertagande av allmäntillgänglig kajanläggning vid Danviksstrand. I projektet har upprättats ett förslag till avtal med Danvikstrand samfällighetsförening om kommande ändring av detaljplan, tillika överenskommelse om fastighetsreglering av den mark som kommer att föreslås planläggas med kommunalt huvudmannaskap. Det föreslagna avtalet reglerar syfte och ambition med den kommande planläggningen samt villkor för överlåtelse av berörda delar av Sicklaön ga:59 som idag ägs och förvaltas av samfällighetsföreningen.

Ärendet

Nacka kommuns utgångspunkt när Saltsjöqvarn och Danvikstrand omvandlades till bostadsområden var att allmänna anläggningar skulle förvaltas av de boende i områdena genom samfälligheter. Flera samfällighetsföreningar har efter områdenas färdigställande framfört att kommunen bör ta över förvaltningen av vissa anläggningar som är alltför betungande för enskilda föreningar att förvalta när anläggningarna dessutom ska vara tillgängliga för allmänheten.

Nacka kommun genomförde därför en utredning som visade att tekniskt komplicerade anläggningar såsom kajer, industriminnen, vägtunnel, m.m. i Saltsjöqvarn, Danvikstrand och Finnboda bör förvaltas av kommunen. Mot den bakgrunden beslutade kommunstyrelsen den 23 april 2012, § 129, att inleda arbetet med att förhandla med de berörda parterna för att ta över förvaltningen av anläggningarna.

För att kunna avgöra vilken status anläggningarna befann sig i genomfördes en teknisk utredning i början av projektet. Den tekniska utredningen fann att kaj och strandskoningar i Danvikstrand var i dåligt skick trots att anläggningarna var färdigställda så sent som 2002. Kaj och strandskoningar står inte emot erosion vilket medför att den gång- och cykelväg som exploitören JM AB byggde åt kommunen och som färdigställdes 2004 inte håller för den belastning över tid som JM AB och Nacka kommun kom överens om i exploateringsavtalet som slöts mellan parterna i december 2001.

Gång- och cykelvägen är den enda möjliga vägen för räddningstjänsten att nå de delar av fastigheterna som vetter mot Saltsjön. En undermålig gång- och cykelväg innebär således inte bara fara för liv och säkerhet för räddningstjänstens personal utan också för de boende i området. Gång- och cykelvägen reklamerades till JM AB under hösten 2014. Reklamationen har bestridits av JM AB varpå nästa steg är att Nacka kommun som beställare av anläggningen utför de åtgärder som krävs på bekostnad av JM AB.

I juni 2016 antog kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott förslag till utbyggnadspromemoria avseende utförande av renovering och förstärkning av strandskoning vid Danviksstrand, vilken även tillstyrktes av natur- och trafiknämnden.

Som ett led i genomförandet av renoveringsarbetena och övertagandet av drift och underhållsansvar för strandskoning och kaj har bifogat förslag till avtal upprättats med Danvikstrand Samfällighetsförening om att kommunen övertar delar av anläggningarna inom gemensamhetsanläggningen Sickalön ga:59 omfattande kaj, brygga med sittbänkar, belysning och markområden. I avtalsförslaget har även överenskommit om att ändra gällande detaljplan och hur kostnadsfördelning för kommande åtgärder ska göras.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen åtar sig i förhållande till samfällighetsföreningen att stå samtliga kostnader för renovering och förstärkning av strandskoning, kostnad för detaljplaneändring och omprövningsförrättning av gemensamhetsanläggningen. Danvikstrand samfällighetsförening överlåter berörda anläggningar och rätten till det upplåtta markområdet utan ersättning till kommunen. Kommunen kommer att begära ersättning för kostnader för renovering av strandskoning från JM AB.

Konsekvenser för barn

Renoveringen av strandskoning och övertagandet av huvudmannskapet för kajområdet innebär ett ökat ansvarstagande från kommunens sida för att långsiktigt säkra anläggningarnas trygghet och säkerhet för barn och vuxna.

Bilagor

1. Avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand Nacka tillika överenskommelse om omprövningsförrättning
 - Bilaga 1 Detaljplaneområdet, anläggningar som ska övertas
 - Bilaga 2 Belysningsanläggning som ska övertas

Christina Gerremo
Bitr. exploateringschef
Exploateringsenheten

Lena Hall
Projektledare, konsult
Exploateringsenheten

Avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand Nacka tillika överenskommelse om omprövningsförrättning

§ 1 Parter

Nacka kommun, nedan kallad kommunen,

och

Danvikstrand samfällighetsförening (717908-1596), ägare till Sicklaön ga:59, nedan kallad samfällighetsföreningen

upprättar följande Avtal om ändring av detaljplan och övertagande av del av gemensamhetsanläggning Sicklaön ga:59, Danviksstrand Nacka tillika överenskommelse om omprövningsförrättning, omfattande strandskoning, brygga/kaj med bänkar och belysning, samt markytor.

§ 2 Bakgrund

Vid garantibesiktning av gång och cykelväg uppförd av JM AB i samband med byggnation av bostäder mm inom detaljplan DP 280 för Danviks Strand avseende del av Sicklaön 37:9 och 37:13 mfl, KFKS 94-15 214, har framkommit brister i utförandet av strandskoning och kajanläggning. Kommunen har reklamerat utförandet gentemot JM AB. JM AB har emotsatt sig reklamationen varvid kommunen fattat beslut om att utföra renovering av strandskoningen på bolagets bekostnad då bristerna är av sådan art att de behöver åtgärdas för att säkerställa människors liv och hälsa. Då anläggningarna idag ägs och formellt förvaltas av Danvikstrand samfällighetsförening har diskussioner inletts mellan kommunen och samfällighetsföreningen om utförande av de nödvändiga åtgärderna samt att ändra gällande detaljplan för att möjliggöra ett övertagande av huvudmannaskap och driftansvar för strandskoning, brygga/kaj med belysning från samfällighetsföreningen till kommunen. Ett övertagande av anläggningarna och omvandling av huvudmannaskapet för berört område till allmänt medför också att mark inom berörda fastigheter, Sicklaön 37:9, 37:55 och 37:56, ska överföras till allmän platsmark. Detta avtal syftar till att reglera frågeställningar rörande detaljplaneändring och övertagande av del av gemensamhetsanläggningen Sicklaön ga:59 mellan parterna.

§ 3 Villkor

Parterna förutsätter

Att Gemensamhetsanläggningens juridiska person är Samfällighetsföreningens styrelse.

Att Danvikstrands samfällighetsförening före den 31 december 2016 godkänner detta avtal genom stämmobeslut.

Om någon av dessa förutsättningar inte uppfylls förfaller avtalet om någon av parterna skriftligen påfordrar hävning av avtalet.

Kommunen har ej någon skyldighet att anta föreslagen detaljplan om förutsättningar saknas. Någon skadeståndsskyldighet ska ej utgå för någondera part om detaljplaneändring inte går att anta i enlighet med förslag i detta avtal.

§ 4 Planändring

Kaj, brygga, strandskoning och gc-väg inom Danviksstrand är i gällande detaljplan planlagda inom kvartersmark för bostadsändamål. För att kommunen ska kunna överta drift- och underhållsansvar för dessa anläggningar behöver en planändring göras som planlägger dessa anläggningar på allmän platsmark. Kommunen svarar för och bekostar denna planändring. I bilaga 1 redovisas preliminär avgränsning av det område som ska planläggas som allmän platsmark med röda streckade linjer.

Med blå streckade linjer redovisas område som avses planläggas som vattenområde avsett för brygganläggning som ska kopplas till Danvikstrand samfällighetsförening. Danvikstrand samfällighetsförening ansöker om bildande av gemensamhetsanläggning för ändamålet och bekostar sådan förrättning när detaljplanen vunnit laga kraft.

Samfällighetsföreningen åtar sig genom detta avtal att medverka till planändringen och dess genomförande.

§ 5 Övertagande av anläggning och talerätt

Parterna är överens om att genom tecknande av denna överenskommelse övertar kommunen ägande, drift och underhållsansvar för strandskoning, kaj, bryggor, och belysningsanläggning inom i bilaga 1 och bilaga 2 markerat område. Kommunen övertar även samfällighetsföreningens rätt att föra talan gentemot JM AB avseende garantiåtaganden för berörda gemensamhetsanläggningar och ta del av ersättning för åtgärdande av brister i anläggningarna.

§ 6 Omprövningsförrättning

Kommunen kommer att ansöka om omprövning av gemensamhetsanläggning i enlighet med Anläggningslagen (SFS 1973:1149), för att lyfta ur följande anläggningar enligt förrättning 0182K-2005/87, del av Sickalön ga:59

- i bilaga 1 upplåtna markerade markytor
- brygga med sittbänkar enligt bilaga 1 och belysning bilaga 2, inkluderande kajkonstruktion och strandskoning.

§ 7 Fördelning av kostnader

Kommunen står kostnader för

- Detaljplaneändring
- Omprövningsförrättning
- Övertagande av el-abonnemang för belysningsanläggning
- Process rörande garantiåtaganden gentemot JM AB

§ 8 Ersättning

Ingen ersättning ska utgå för de övertagna anläggningarna till samfällighetsföreningen då kommunen bekostar planläggning, omprövningsförrättning och hantering av process kring garantiåtaganden gentemot JM AB.

§ 9 Tvist

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras enligt svensk rätt av allmän domstol och på kommunens hemort.

§ 10 Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till detta avtal ska för att vara gällande upprättas skriftligen och undertecknas av båda parter.

§12 Överlåtelse

Detta avtal får inte överlåtas utan kommunens skriftliga medgivande.

Bilagor:

Bilaga 1 Detaljplaneområdet, område som ska fastighetsregleras

Bilaga 2 Belysningsanläggning som ska övertas

För Nacka kommun och Sicklaön 37:17

Nacka den

Nacka den

.....

.....

.....

.....

För Danvikstrand samfällighetsförening och Sicklaön ga:59

Nacka den

Nacka den

.....

.....

KAI, gat
Markkytor

06196

259

inom området som ska föras till Sickan 27:17
av kommande detaljplanering med tillägg av vattenområde
Vattenområde som avses
detaljplanläggas

TECKENFÖRKLARING
Svart linje: Gränslinje för vattenområde
Röd linje: Gränslinje för detaljplan
Blå linje: Gränslinje för vattenområde
Gul fyllning: Siltbänkar (månst ut)

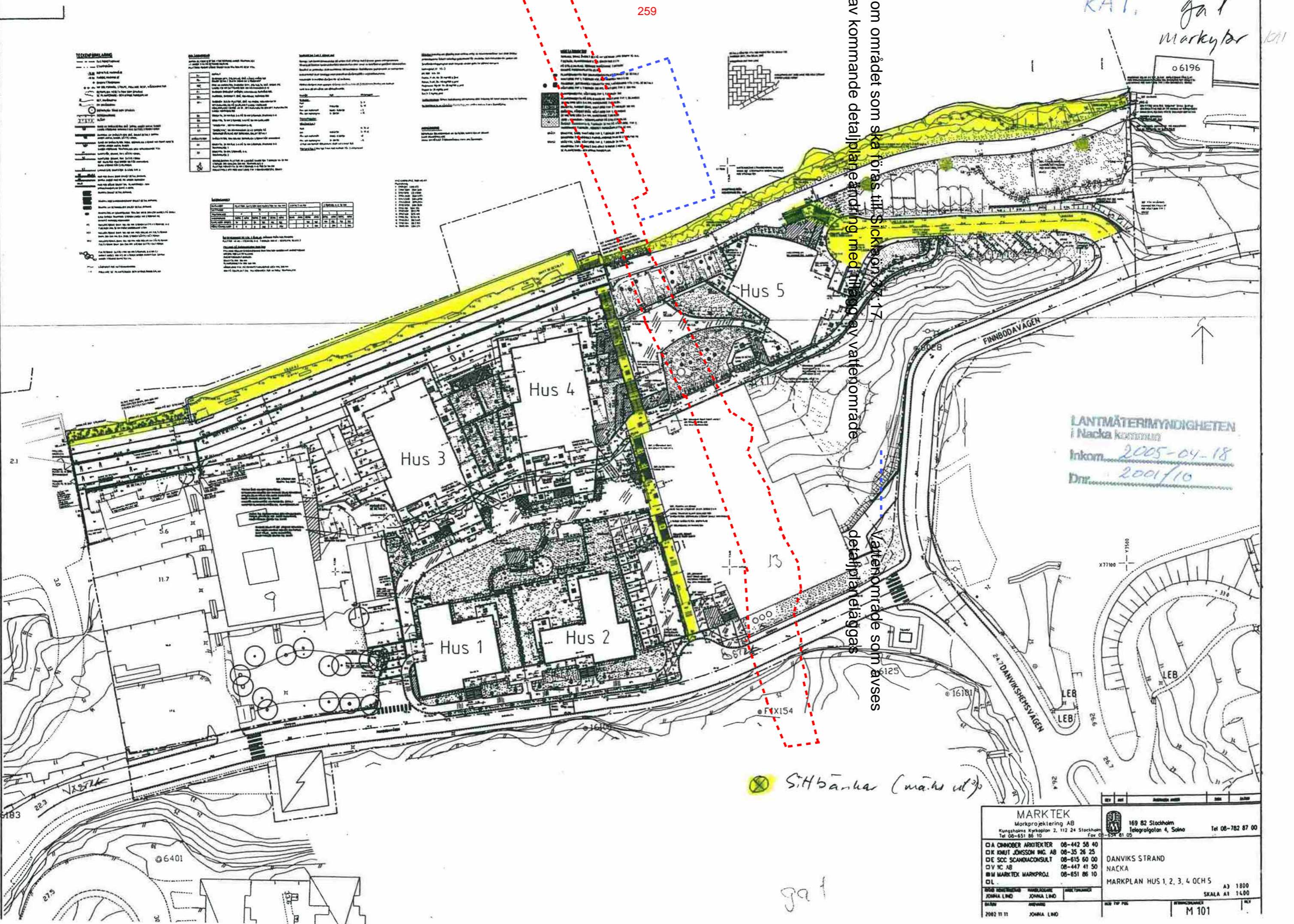
TECKENFÖRKLARING
Svart linje: Gränslinje för vattenområde
Röd linje: Gränslinje för detaljplan
Blå linje: Gränslinje för vattenområde
Gul fyllning: Siltbänkar (månst ut)

TECKENFÖRKLARING
Svart linje: Gränslinje för vattenområde
Röd linje: Gränslinje för detaljplan
Blå linje: Gränslinje för vattenområde
Gul fyllning: Siltbänkar (månst ut)

TECKENFÖRKLARING
Svart linje: Gränslinje för vattenområde
Röd linje: Gränslinje för detaljplan
Blå linje: Gränslinje för vattenområde
Gul fyllning: Siltbänkar (månst ut)

TECKENFÖRKLARING
Svart linje: Gränslinje för vattenområde
Röd linje: Gränslinje för detaljplan
Blå linje: Gränslinje för vattenområde
Gul fyllning: Siltbänkar (månst ut)

TECKENFÖRKLARING
Svart linje: Gränslinje för vattenområde
Röd linje: Gränslinje för detaljplan
Blå linje: Gränslinje för vattenområde
Gul fyllning: Siltbänkar (månst ut)

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN
i Nacka KOMMUN
Inkom 2005-04-18
Dnr 2001/10

Siltbänkar (månst ut)

MARKTEK Markprojektering AB Kungshäms Rytegränd 2, 112 24 Stockholm Tel 08-651 86 10		169 82 Stockholm Telegravgatan 4, Södra Tel 08-782 87 00	
OA ÖRNBOER ARKITEKTER	08-442 58 40	DA DANVIKS STRAND	08-615 60 00
OK KNUST JOHNSON ING. AB	08-35 26 25	NACKA	08-447 41 50
OE SCC SCANDIACONSULT	08-615 60 00	MARKPLAN HUS 1, 2, 3, 4 OCH 5	08-651 86 10
OV SC AB	08-447 41 50		
OM MARKTEK MARKPROJ.	08-651 86 10		
OL			
DRAB DRABERG JOHANNA LIND	PARALLELLGÅR JOHANNA LIND	ARBETSTID M 101	SKALA A3 1800 A1 1400
DRAB 2002 11 11	JOHANNA LIND		

gat

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 231

Dnr KFKS 2012/219-214

Projektavslut för planprogram Verksamhetsområde Kil

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen godkänner slutrapporten för stadsbyggnadsprojekt 9425, planprogram för Verksamhetsområde Kil. Informationen i ärendet lämnas för kännedom till miljö- och stadsbyggnadsnämnden och natur- och trafiknämnden.

Samtliga utgifter för projektet överförs till stadsbyggnadsprojekt, 9439 Kils verksamhetsområde, som svarar för ny detaljplan och genomförande av Kils verksamhetsområde.

Ärendet

Ett planprogram för Verksamhetsområde Kil har tagits fram och stadsbyggnadsprojektet för planprogrammet kan avslutas. Programområdet är beläget i Östra Boo invid väg 222 (Värmdöleden) och ingår i både Nacka och Värmdö kommuner. Programmet är ett samarbetsprojekt med Värmdö kommun. Inom området föreslås verksamhetsområden för småindustri, infartsparkeringar, kommunal kretsloppscentral, bussdepå och utökade möjligheter för kollektivtrafik och ombyggnad av befintlig trafikanläggning.

Projektets netto är minus tre miljoner kronor.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 28 november 2016

Ärendeöversikt, karta

Slutrapport för planprogram Verksamhetsområde Kil 9425

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-28

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2012/219-214
Stadsbyggnadsprojekt 9425

Kommunstyrelsen

Projektavslut för planprogram Verksamhetsområde Kil

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner slutrapporten för stadsbyggnadsprojekt 9425, planprogram för Verksamhetsområde Kil. Informationen i ärendet lämnas för kännedom till miljö- och stadsbyggnadsnämnden och natur- och trafiknämnden.

Samtliga utgifter för projektet överförs till stadsbyggnadsprojekt, 9439 Kils verksamhetsområde, som svarar för ny detaljplan och genomförande av Kils verksamhetsområde.

Sammanfattning

Ett planprogram för Verksamhetsområde Kil har tagits fram och stadsbyggnadsprojektet för planprogrammet kan avslutas. Programområdet är beläget i Östra Boo invid väg 222 (Värmdöleden) och ingår i både Nacka och Värmdö kommuner. Programmet är ett samarbetsprojekt med Värmdö kommun. Inom området föreslås verksamhetsområden för småindustri, infartsparkeringar, kommunal kretsloppscentral, bussdepå och utökade möjligheter för kollektivtrafik och ombyggnad av befintlig trafikanläggning.

Projektets netto är minus tre miljoner kronor.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade i september 2012 om framtagande av ett planprogram i östra Boo kring Kil och södra Insjön invid väg 222 (Värmdöleden). Upprättandet av programmet är ett samarbetsprojekt mellan Nacka och Värmdö kommuner då programområdet är beläget i båda kommunerna. I arbetet med programmet skulle möjligheterna för markanvändningen inom området utredas och undersökas och lokalisering av verksamhetsområden för småindustrier, bussdepå, en större kommunal kretsloppscentral, infartsparkeringar, vindkraftverk och biogasanläggning föreslås. Programmet skulle efter antagande ligga till grund och ge vägledning inför kommande beslut om fortsatt detaljplaneläggning och genomförande av området.

Planprogram för Verksamhetsområde Kil antogs av kommunstyrelsen den 26 oktober 2015, § 261. I programmet föreslås lokalisering av verksamhetsområden för småindustrier, bussdepå, infartsparkeringar, kommunal kretsloppscentral, utökade möjligheter för kollektivtrafik och ombyggnad av vissa befintliga trafikanläggningar. Biogasanläggning och vindkraftverk ingår inte i programområdet eftersom de inverkar negativt på området i stort på grund av säkerhetsavstånd, buller, lukt, ringa efterfrågan från marknaden och svårt att få ekonomisk bärighet på anläggningar i möjlig storlek inom området.

Projektet har tillsammans med markägare, sakägare, Värmdö kommun och Trafikverket upprättat planprogrammet. Eftersom kommunen inte äger någon mark inom området har stora ansträngningar lagts ned på att få alla parter, framförallt markägarna, att acceptera programmet, vilket de har gjort.

Under samrådet inkom många synpunkter där framförallt länsstyrelsen noga underströk att dagvattenfrågan måste utredas ytterligare i kommande detaljplaneprocess. Föroreningar spås öka inom området och nå närliggande och känsliga recipienter såsom Insjön och Baggensfjärden som absolut inte får påverkas negativt.

Projektet

Stadsbyggnadsprojekt 9425, planprogram för Verksamhetsområde Kil är nu klart att avslutas. En slutrapport har upprättats, se bilaga 2.

Aktiveringar och avskrivningar

- I stadsbyggnadsprojektet har enbart upprättats ett planprogram som har antagits.
- Samtliga kostnader för stadsbyggnadsprojektet, tre miljoner kronor, överförs till stadsbyggnadsprojekt, 9439 Kils Verksamhetsområde.

Övriga detaljer framgår av slutrapporten.

Bilagor

1: Ärendeöversikt, karta

2: Slutrapport för planprogram Verksamhetsområde Kil 9425

Ulf Crichton
Exploateringschef
Exploateringsenheten

Fredrik Bengtsson
Projektledare
Exploateringsenheten

SLUTRAPPORT

Projektavslut för stadsbyggnadsprojekt 9425, planprogram för Verksamhetsområde Kil

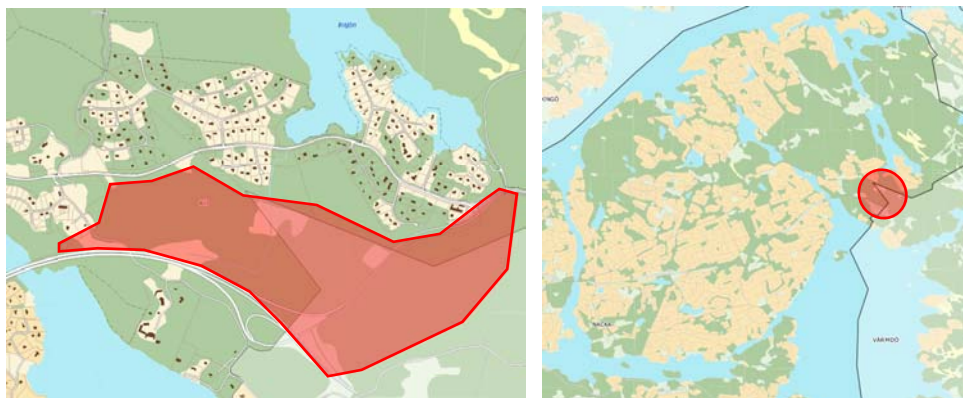
2016-11-05

Fredrik Bengtsson

KFKS 2012/219-214

Sammanfattning

Programområdet är beläget i östra Boo vid kommungränsen mot Värmdö och ingår i båda kommunerna. Området omsluts av väg 222 (Värmdöleden) i söder, Graningevägen i öster och en kraftledning i norr.

Planprogrammet för Verksamhetsområde Kil antogs den 20 oktober 2015 av kommunstyrelsen och innehåller bland annat verksamhetsområde för småindustrier, infartsparkering, kommunal kretsloppscentral, bussdepå, utökade möjligheter för kollektivtrafik och utbyggnad av befintlig trafikanläggning. Biogasanläggning och vindkraftverk finns i dagsläget inte med inom området. Upprättandet av planprogrammet är ett samarbetsprojekt mellan Nacka och Värmdö kommuner då området är beläget i båda kommunerna vilket också innebär att kommungränsen föreslås justeras.

Markägare, sakägare och kommande exploatörer och brukare har varit delaktiga i processen med att upprätta programmet.

Två kommuner som samarbetar öppnar upp för nya och intressanta lösningar där anläggningar och infrastruktur kan inhysas i båda kommunerna. Arbeten, risker och kostnader kan fördelas på två beställare. Projektarbetet behöver initialt planeras noggrant om det finns två intressenter med ibland olika agendor.

Projektet bekostas gemensamt av båda kommunerna. Projektkostnaderna har ökat gentemot ursprunglig budget med 2 miljoner kronor. Ökningen beror på flera tillkommande större utredningar och inventeringar som inte ingick från början. Flera tunga synpunkter under samrådet medförde att programmet behövde arbetas om och justeras. Många olika intressenter från olika kommuner, myndigheter och markägare med olika agendor har behövt komma överens.

Kommunen äger ingen mark inom området och har inga intäkter eller inkomster från planprogrammet. Samtliga kostnaderna från projektet för Nacka kommun, 3 miljoner kronor, överförs till stadsbyggnadsprojekt, Kil Verksamhetsområde 9439, som står för detaljplanläggning och genomförande av verksamhetsområdet i Nacka kommun.

Nacka kommun
Fredrik Bengtsson

Innehållsförteckning

1	Projektets syfte och mål.....	4
2	Utfall i förhållande till mål, ramar och identifierade risker.....	5
2.1	Uppfyllelse av projektmål.....	5
2.2	Projektets ekonomi.....	6
2.3	Nyckeltal och mått.....	7
2.3.1	Processen	7
2.3.2	Levererat projektresultat.....	8
2.3.3	Kostnader.....	8
3	Slutsatser och förslag på förbättringar	8

I Projektets syfte och mål

Programområdet är beläget i östra Boo vid kommungränsen mot Värmdö och ingår i båda kommunerna. Området omsluts av väg 222 (Värmdöleden) i söder, Graningevägen i öster och en kraftledning i norr.

Planprogrammet upprättades tillsammans med Värmdö kommun som ett samarbetsprojekt där kostnaderna fördelades lika mellan kommunerna. Ett samarbetsavtal upprättades initialt. Programmet ska ligga till grund för ett framtida beslut om området är lämpligt för en fortsatt utveckling. Inom programmet har möjligheterna och lämpligheten att placera verksamhetsområde för småindustri, infartsparkering, bussdepå, kretsloppscentral, biogasanläggning och vindkraftverk i området utretts. Förutsättningarna, syfte och mål fastställdes i start-PM som antogs den 4 oktober 2012 av kommunstyrelsen.

Projektet har tillsammans med Värmdö kommun, berörda fastighetsägare, Trafikverket och eventuella framtida exploitörer och brukare utvecklat och upprättat planprogrammet. Inom programmet har ett flertal utredningar som rör bland annat vatten och spillvatten, dagvatten, trafik, väg, geoteknik, landskap, miljö, biogasanläggning och vindkraftverk genomförts. Projektet har enbart upprättat ett planprogram som ska ligga till grund för beslut om eventuell fortsatt detaljplanläggning och genomförande. Kommande planläggning och genomförande sker i ett eget stadsbyggnadsprojekt, Kil Verksamhetsområde 9439.

Tre projektmål sattes upp för projektet.

- Upprätta ett planprogram som visar förutsättningar och möjligheter för en framtida planläggning och utbyggnad av området genom att föreslå bland annat lokalisering och förutsättningar för verksamheter och allmänna anläggningar.

- Ge beslutsfattare och markägare saklig och realistisk information om verksamhetsområdet genom att översiktligt bedöma bland annat ekonomi, behov, möjligheter och begränsningar.
- Inhämta synpunkter och önskemål från kringliggande fastighetsägare och eventuella framtida exploatörer och samarbetspartners.

2 Utfall i förhållande till mål, ramar och identifierade risker

2.1 Uppfyllelse av projektmål

Projektet uppfyller målen som togs fram initialt i start-PM från 2012. Målet var att upprätta ett planprogram som undersöker och föreslår hur marken kan användas inom planområdet. Programmet ska ligga till grund för framtida beslut av kommunstyrelsen om detaljplanering och genomförande. Programmet redovisar möjligheter, lokalisering och konsekvenser för verksamhetsområde för småindustrier, kretsloppscentral, infartsparkering, allmänna anläggningar och bussdepå. Däremot föreslås biogasanläggning och vindkraftverk inte placeras inom området i dag eftersom båda anläggningarna fordrar säkerhetsavstånd till befintlig och kommande bebyggelse som skulle inverka negativt på planområdet i stort. Vidare finns det i dag inget behov av dessa anläggningar för marknaden i den form och storlek som kan erbjudas inom området samtidigt som det inte går att få någon ekonomiskt vinst på dessa anläggningar under nuvarande former enligt företag i dessa branscher. Däremot finns det inget inom själva planprogrammet som hindrar att sådana anläggningar uppförs inom planområdet i framtiden.

Programmet möjliggör för en större bussdepå inom området. Diskussioner har förts med Stockholms Lokaltrafik (SL) angående en flytt av befintlig bussdepån i Björknäs till nytt läge inom planområdet. En ny bussdepå skulle då bli betydligt större än depån i Björknäs som är i behov av mer yta som inte finns tillgänglig i Björknäs. Marken i Björknäs, där bussdepån är belägen idag, kan exploateras om befintlig bussdepå flyttar till Kil. Diskussionerna med SL har inte utmynnat i några avtal eller överenskommelser rörande en ny bussdepå. Om en ny bussdepå inte uppförs i Kil kan ytan användas för att utöka den totala ytan för verksamhetsområde för småindustri.

Nacka och Värmdö avfallsenheter arbetar aktivt med att upprätta en ny, stor och modern kretsloppscentral inom området i Värmdö kommun. Kretsloppscentralen ska vara gemensam för båda kommunerna och marken för centralen har varit en del av programmet från första början. Kretsloppscentralen drivs som ett eget fristående projekt av enheterna för avfall där Värmdö kommun upprättar en detaljplan för centralen inom Värmdö kommun.

Befintlig trafikaneläggning med påfartsramp från och mot Värmdöleden (222) måste byggas om för att programmet ska kunna genomföras. Framförallt kretsloppscentral och bussdepå men även verksamhetsområde kommer att

generera betydligt mer trafik än vad som finns idag. Nuvarande trafikanläggning klarar inte den ökande trafikmängden. Flera nya rondeller och andra anpassningar av befintlig trafikanläggningar är nödvändiga. Trafikverket kommer att bli involverad i kommande planläggning och genomförande.

Miljö- och dagvattenutredningar visar att det finns risk att föroreningar dels ökar inom området och dels transporteras vidare till närliggande och känsliga recipienter som Insjön och Baggensfjärden. Inom programmet har flera reningsdammar och längre diken föreslagits där dammarna även kan stängas av eller användas som breddavlopp om utsläpp sker. Länsstyrelsen har i yttrande till granskning särskilt poängterat att frågan måste tas på stort allvar och föroreningar får på inga villkor öka i de närliggande och känsliga recipienterna. Länsstyrelsen förordar även att fler utredningar rörande dagvattenfrågan genomförs i kommande planering.

Berörda sakägare, markägare och eventuella framtida exploatörer och brukare har deltagit i planeringen och inkommit med synpunkter och förslag. Både genom kontinuerliga möten med projektet och genom yttrande och synpunkter under samrådsmöte för programmet. Beslut om samråd togs av planchefen 2015-02-13.

Programmets hållbarhetsmål har uppfyllts eftersom kollektivförsörjningen kan förbättras genom en möjlig utökning av kollektivtrafiken med nya hållplatser och nya linjer där nya infartsparkeringar ytterligare förenklar det kollektiva resandet. Nya arbetsplatser skapas i närheten av bostäder. Vidare kan befintlig infrastruktur utnyttjas i stora delar av området eller byggas om i mindre eller större omfattning.

2.2 Projektets ekonomi

Ursprunglig beslutad budget från T3 2012 redovisat i tkr.

Verksamhet	Inkomster/Intäkter	Utgifter	Netto
Mark			
Gata/Park			
VA			
Planarbete		- 1048	- 1048
Netto		- 1048	- 1048

Projektets totala ekonomi 2016 redovisat i tkr.

Verksamhet	Inkomster/Intäkter	Utgifter	Netto
Mark			
Gata/Park			
VA			
Planarbete		- 3000	- 3000
Netto		- 3000	- 3000

Projektet har enbart upprättat och antagit ett planprogram som bekostats gemensamt av kommunerna. Programmet är initierat av Nacka och Värmdö kommun som ser fördelar med att exploatera området. Planläggning har tidigare

under 2009 påbörjats, initierats och bekostats av markägarna i området men avbrutits då markägarnas och kommunens syn på området skilde sig åt. Kommunen kunde inte medge bostadsproduktion i ett område med stora bullerstörningar. Markägarna var inte beredda att ännu en gång bekosta ett nytt planarbete av osäker utgång. Kommunen tog därför kostnaden för planprogrammet. Om all mark inom området exploateras täcker delar av vinsten kommande planläggning och utbyggnad av allmänna anläggningar som exploitörerna förväntas svara för.

Projektet har blivit cirka 2 miljoner kronor dyrare än ursprunglig budget för Nacka kommun. **Projektets netto är minus 3 miljoner kronor.** Från början var programmet tänkt att enkelt, snabbt och översiktligt visa vilka möjligheter som stod till buds och hur området skulle kunna utformas. Under arbetets gång och vid samråd inkom ett flertal synpunkter från bland annat länsstyrelsen och andra myndigheter som mer eller mindre tvingade projektet att upprätta och bekosta ett flertal större utredningar samtidigt som Trafikverket blev en aktiv part med ytterligare utredningar som följde. För att planprogrammet skulle ge någon förutsättning och vägledning för kommande beslut om exploatering måste det gå att visa att programmet var genomförbart och inte en återvändsgränd vilket krävde ett flertal dyra utredningar, undersökningar och inventeringar.

Vidare åtgår det mycket tid och resurser för att få olika kommuner, myndigheter, markägare och sakägare med olika åsikter och agendor att komma överens och acceptera planprogrammet. Eftersom kommunen inte äger någon mark inom programområdet ansåg projektet det nödvändigt att få framförallt markägarna att acceptera planprogrammet.

2.3 Nyckeltal och mått

2.3.1 Processen

- 43 månader mellan start-PM och programantagande.
- 1 månad mellan planantagande och laga kraft.
- 59 månader mellan start-PM och projektavslut (KS-beslut beräknat).

Start-PM för planprogram	2012-02-16
Beslut om samråd	2015-02-13
Samrådstid	3 mars – 19 april 2015
Antagande av planprogram	2015-09-28
Projektavslut (KS beslut beräknat)	2017-01-16

Det har tagit lång tid att upprätta programmet där den ursprungliga tidplanen har överskridits med drygt 2 år. Orsakerna till förlängningen är flera:

- Nyckelresurser inom både Nacka och Värmdö kommuner har slutat och ersatts av nya vilket har medfört tidsfördröjningar samtidigt som nya resurser även har medfört andra synsätt på innehållet med efterföljande justeringar av programmet.
- Länsstyrelsen har både i yttrande till samråd och vid möten med projektet tryckt hårt på att vatten och miljö ska utredas ordentligt vilket medförde ett flertal stora utredningar som tog lång tid att upprätta och framförallt

sammanställa och arbeta in i programmet.

- Trafikverket blev mer inblandat än vad som var planerat. Flera nya och stora utredningar och analyser måste upprättas för att möjligheten att genomföra programmet skulle kunna säkerställas. Trafikutredningen blev stor eftersom programmet medför flera nya förutsättningar på trafiken där framförallt allt symbiosen mellan Värmdövägen och Skärgårdsvägen var komplicerad.
- Två kommuner, trafikverket, länsstyrelsen, två markägare som även är exploatörer, flera mindre markägare, Stockholms Lokaltrafik och två enheter inom två kommuner som driver ett parallellt externt projekt inom planprogrammet medförde svårigheter att komma överens och samordna alla olika agendor och viljor.
- Nacka och Värmdö kommuner har olika mallar, typsnitt, standard och kommunloggor för alla dokument där det inte finns någon gemensam struktur. Båda kommunerna är vana att använda sina egna dokumentmallar och vill egentligen inte frångå dessa vilket faktiskt skapat en del huvudbry och tidsåtgång att koordinera.

2.3.2 Levererat projektresultat

- Planprogrammet möjliggör inga nya bostäder. Däremot kan ungefär 175 000 kvadratmeter tomtmark för olika former av exploatering skapas såsom verksamhetsområde, bussdepå, kretsloppscentral, infartsparkering med mera.
- Ingen detaljprojektering har genomförts varmed antal meter VA, antal meter nya gator eller antal kvadratmeter ny park inte har upprättats eller beräknats. De allmänna anläggningarna kan byggas ut på flera olika sätt beroende på hur området utformas i kommande detaljplan. En eventuell kommande planläggning och detaljprojektering ger svar på dessa frågor.
- Programmet möjliggör för utökad kollektivtrafik genom nya hållplatser och underlag för nya linjer.
- Programmet möjliggör för skapandet av många nya arbetsplatser.
- Nacka kommun har idag brist på områden för verksamheter och småindustrier. Planprogrammet medför många nya tomter som kan exploateras och användas.

2.3.3 Kostnader

- Nacka kommun har bekostat framtagandet av planprogrammet tillsammans med Värmdö kommun. Projektets netto är minus 3 miljoner kronor för Nacka kommun. Kostnaden överförs till annat stadsbyggnadsprojekt, Kil Verksamhetsområde 9439, som upprättar ny detaljplan och bygger ut allmänna anläggningar. Exploatörerna ska bekosta ny detaljplan och utbyggnad av allmänna anläggningar via

gatukostnader och VA-anläggningsavgift.

- Om 175 000 kvadratmeter tomtmark tillskapas för exploatering går hela projektet, inklusive utbyggnad av allmänna anläggningar som finansieras genom gatukostnader, med vinst. Normalt markvärde för denna typ av verksamheter är mellan 800 - 1200 kronor per kvadratmeter beroende på läge och förberedelsegrad. Kommunen bekostar ingen utbyggnad och exploatörerna går med vinst efter att gatukostnader är erlagda.

3 Slutsatser och förslag på förbättringar

Samarbetsprojekt med andra kommuner skapar nya och intressanta möjligheter där erforderliga områden och anläggningar kan ingå i båda kommunerna där kostnader för utredningar, projektarbete och genomförande delas mellan två intressenter.

Initiala och täta kontakter med sakägare, markägare och framtida exploatörer och brukare som får lämna synpunkter och vara del i utvecklingen och framtagandet av handlingar säkerställer kvalitet och skapar ett incitament att aktivt delta och driva projektet framåt. Samtidigt blir benägenheten att överklaga eller på annat sätt hindra processen mindre då alla inblandade parter har deltagit i hela processen.

I samarbetsprojekt bör stor vikt läggas vid det initiala planeringsarbetet och erforderliga avtal upprättas. Avtalen styr det kommande arbetet så att senare överraskningar eller osämja undviks. Båda parter bör veta vad som ska hända och vad som förväntas av alla samt vilka utredningar och arbeten som måste ingå i projektet. Gäller samarbetsprojektet en annan kommun eller myndighet bör även kommande utformning av dokument och mallar bestämmas initialt eftersom både kommuner och myndigheter ofta har bestämda regler för utformning av dokument och mallar.

Projektet bör så tidigt som möjligt försöka reda ut vad beställaren/kommunen vill i avgörande frågor och inte fortsätta arbetet innan avgörande frågor är bestämda. Framförallt vad gäller interna önskemål och målsättningar.

Om det finns mer än en beställare eller organisationer som ska samarbeta, med ibland olika agendor, måste alla inblandade parter vara medvetna om att det uppkommer frågor och ärenden som parterna har olika uppfattning om vilket medför ökad åtgång av tid, resurser och kostnader.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

Ärendeöversikt för stadsbyggnadsprojekt 9425, Verksamhetsområde Kil

Projektledare:

	Beslut	Datum	Styrelse/nämnd	Kommentar
✓	Start-PM, godkännande	2012-10-04	KS	
✓	Planprogram, samråd, beslut	2015-02-13	Planchef A Totschnig	
✓	Yttrande samråd planprogram	2015-05-26	MSN	
✓	Yttrande samråd planprogram	2015-05-26	KSSU	
✓	Antagande av planprogram	2015-08-26	MSN	
✓	Antagande av planprogram	2015-10-06	KSSU	
✓	Antagande av planprogram	2015-10-20	KS	
	Projektavslut		MSN	
	Projektavslut		NTN	
	Projektavslut		KSSU	
	Projektavslut		KS	

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 210

Dnr KFKS 2016/1138

Slutredovisning av museiprojektet Hamn

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärende

Den 1 juni 2014 invigdes slagfälts- och samtidsmuseet Hamn i Fisksätra. Resan hit började den 30 oktober 2009 då tillväxtverket beviljade Nacka kommun stöd ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden. Under vägen har det funnits brister i beslutsunderlag vilket har beskrivits i revisionsrapport 2013. Nacka kommun har i museet Hamn fått en framgångsrik besöksattraktion, som motsvarar de förväntningar som fanns när projektet startade. 2016 nominerades museet till årets museum av Riksförbundet Sveriges Museer.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 29 november 2016

Slutrapport Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Lägesrapport HAMN augusti 2011

Lägesrapport HAMN januari 2013

Ekonomisk lägesrapport HAMN 2013

Revisionskrivelse

Beslut om Upphandling 2013

Tilldelningsbeslut 2014

SWECO slutrapport 2014

Protokoll KUN 20161025 § 69 upphandling och inriktning av Hamn

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Det är positivt att slutredovisningen i många fall inte väjer för uppenbart dåliga beslut, dåliga beslutsunderlag och redovisning av höga kostnader. Det är sådan som Vänsterpartiet

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

kritiserat under resans gång. Samtidigt så hävdas i skrivelsen att museet har blivit ett attraktivt besöksmål i enlighet med förväntningarna.

Det vore fel att inte hålla med om att muséet på många sätt är attraktivt och bra. Men att hävda att det uppfyllt förväntningarna är ändå att ta i. Före sommaren 2018 presenterades en kalkyl för muséet med prognostiserade besökssiffror på 100000 besök per år. Efter att Vänsterpartiet då protesterade och pekade på det orimliga när man jämförde med stora statliga museer i Stockholm så återkom i augusti samma år en kalkyl byggd på de tre hypoteserna om 75000, 50000 och 25000 besökare. Den sista siffran som en siffra som skulle spegla ett mycket dåligt genomslag under det första året. Under det senaste året har 6600 besökare redovisats. Det visar på att de som planerade muséet levde helt i det blå. Tyvärr förekommer liknande kalkylmissar även i andra projekt och sammanhang, troligtvis beroende på att kompetens inom de aktuella områdena saknas.

Fastigheten Fisksätra Marincenter, där muséet ligger, har en lång historia av stora kostnader för kommunen. FMC var ett ekonomiskt svart hål på 1980-talet. För omkring 25 år blev kommunen delägare i fastighetsbolaget Krickan där Marincenter och Fisksätra centrum ingick. Så småningom gick Krickan i konkurs och kommunen fick i och med det än större kostnader när fastigheterna köptes tillbaka.

Så tyvärr är Hamn bara en del i en gammal dålig tradition av dåliga affärer.

Förhoppningen med muséet är ändå att det kan fortsätta sin verksamhet och i någon mån ge positiva effekter för de boende i Fisksätra.”

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets arbetsutskottsgrupp.

”Miljöpartiet anser att kulturarv ska skapa gemenskap och öppenhet i vårt gemensamma samhällsbygge, därför är det viktigt att kulturarvet är inkluderande, d v s att alla i Nacka känner att de är en del av kulturarvet. Det är ett viktigt arbete att tillgängliggöra kulturarvet för medborgarna och museet HAMN är där kommunens viktigaste aktör. Miljöpartiet vill att museet HAMN ska lyfta fram och vara en sammanhållande kraft i kommunens kulturarvsarbete. Vi vill ge museet ett utökad uppdrag att arbeta med kommunens kulturarv, både det materiella och det immateriella, utifrån jämställdhet, normkritiskt perspektiv och mångfald. Vi vill att museet ska ha ett aktivt arbete gentemot alla Nackas skolor för att kommunens elever ska kunna ta del av museets utställningar och andra verksamheter. Hembygdsgårdarna i Nacka är också betydelsefulla för det långsiktiga kulturarvsarbetet, särskilt då med det lokala närområdets historia i fokus. I museet HAMNs utökade uppdrag ingår också att samverka med Nackas hembygdsgårdar. Miljöpartiet vill och har via ett [politikerinitiativ](#) föreslagit att ångbåtsbryggan i sydöstra Lännersta återuppbyggs för att skapa en förbindelse mellan HAMN och det nya kulturreseptet vid Baggensstaket som ju är en del i totalupplevelsen av slagfältsmuseet.

Miljöpartiet ser stora utvecklingsmöjligheter och vill att HAMN ska drivas av kommunen istället för att låta en privat entreprenör sköta verksamheten. Den nuvarande entreprenören har av olika skäl hållit museet stängt på vardagar vilket knappast bidragit till en positiv utveckling för museet. Miljöpartiet vill riva upp beslutet om att lägga ut museets drift på

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

entreprenad för att kommunen själv, kontinuerligt och i samarbete med det lokala föreningslivet, ska kunna utveckla museet och dess verksamhet.

I [slutredovisningen](#) av museiprojektet Hamn står det:

”Nacka kommun har i museet Hamn fått en framgångsrik besöksattraktion, som motsvarar de förväntningar som fanns när projektet startade.”

Miljöpartiet anser att detta är en helt felaktig beskrivning, både av museet idag och de förväntningar som funnits [sedan tidigare](#). En felaktig verklighetsbeskrivning leder till felaktiga beslut och det enda vi kan lära oss av historien, är att vi inte lärt oss någonting av historien.”

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

TJÄNSTESKRIVELSE KUN 2016/103

Kulturnämnden

Ramar och förutsättningar för att inleda upphandling av drift av museet Hamn i Nacka

Beslut

Kulturnämnden beslutar att inleda upphandling av drift av museet Hamn i enlighet med de ramar och förutsättningar som beskrivs i denna tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Det gällande avtalet för drift av museet Hamn löper ut och en upphandling behöver därför genomföras. Upphandlingen genomförs som öppet förfarande enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU). Utvärderingen sker endast på kvalitetskriterier då den årliga ersättningen är fast.

Ärendet

Driften av museet Hamn upphandlades under 2013 och avtal skrevs med nuvarande driftsaktör, för perioden 2014-2017. Då avtalet löper ut i slutet av 2017 behöver en ny upphandling av driften ske, vilket beslutades av kulturnämnden den 25 oktober 2016. Avtalstid föreslås bli 2018– 2022 med möjlighet till förlängning i 3+2 år.

Kulturnämndens beslutade den 25 oktober 2016 §69 den framtida inriktningen för museet Hamn, se bilaga till denna tjänsteskrivelse. Beskrivning av hur museet Hamn och dess utställningar ska förvaltas samt hur verksamheten kan vidareutvecklas kommer att ingå som grundläggande kvalitetskriterium för upphandlingen av ny driftsaktör och för att anbudet skall utvärderas vidare.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Anders Mebius	Kultur-och fritidsdirektör	Processägare
Nadia Izzat	Enhetschef	Resultatansvarig
Ulrika Westin	Utvecklingsledare	Projektledare
Kenneth Lindrooth	Entreprenadupphandlare	Upphandlingsansvarig

Marknadsanalys

Marknaden för att upphandla driftsaktörer av ett kommunalt museum bedöms som mycket liten. Inför upphandlingen behöver en slumrande marknad väckas och bedömningen är att det finns gott om kompetens men ingen vana att lägga anbud eller kunskap om att det finns möjlighet att lägga anbud. Den exakta utformningen av förfrågningsunderlaget i upphandlingen kan anpassas beroende på utfallet av de inspirationsträffar, möten och dialogträffar mellan potentiella driftsaktörer och kommunen som sker innan annonsering.

Inspirationsträffar och dialog sker mellan mitten av november och slutet av januari 2017. Informationsmaterial sprids i branschen genom press, fysiska besök, digitala kanaler samt annonsering.

Inköpsstrategi

Upphandlingen föreslås genomföras med det som i lagen om offentlig upphandling (LOU) kallas öppet förfarande. Vid öppet förfarande annonseras upphandlingen på kommunens hemsida, på upphandlingsverktyget e-avrop och på Tenders Europe Daily (TED) som är Europeiska Unionens officiella annonseringsverktyg för upphandlingar över tröskelvärdet. Tröskelvärdet för kontrakt är för närvarande 1 910 323 SEK och hela avtalsperioden ska räknas in i kontraktsvärdet, inklusive eventuella optioner. Alla intresserade leverantörer får tillgång till förfrågningsunderlaget och kan därmed lämna anbud. Efter att anbudena inkommit genomförs en kvalificering av leverantörerna och en utvärdering av anbudena. Vid öppet förfarande får den upphandlande myndigheten inte förhandla med anbudsgivarna.

Utvärdering görs av de anbud som klarat kvalificeringsfasen, som innebär att anbudslämnaren uppfyller de krav som lagen om offentlig upphandling påbjuder, genom att den årliga ersättningen för uppdraget vägs mot tre olika utvärderingskriterier med följande inbördes viktförhållande.

Utvärderingskriterier:

Område A. Verksamhetsplan	Vikt 50%
Område B. Organisation och kompetens	Vikt 30%
Område C. Innovation och utveckling	Vikt 20%

Utvärderingsmetoden bygger på monetär utvärdering med prissatt kvalitet. Anbudspriset blir ett jämförelsetal efter bedömning av anbudets kvalitet, där hög kvalitet ger minst procentuellt prispåslag. Lägst jämförelsetal är anbudsvinnare.

Alla anbudsgivare ska även göra en anbudspresentation utifrån en anvisad struktur.

Tidsplan

Nyckeldatum.

Process	Delprocess	Tidsperiod	Klart
Behovsanalys		januari- september 2016	2016-09-10
Marknadsanalys		juni 2016- januari 2017	2017-01-31
Upphandling	Dokument	november 2016- mars 2017	2017-03-10
	Annons e-avrop, TED	40 dagars annonsering	2017-03-16
	Sista dag för frågor		2017-04-16
	Sista anbudsdag		2017-04-25
	Anbudsöppning		2017-04-26
	Utvärdering	27 dagars utvärdering	2017-05-23
	Tilldelning		2017-05-23
	Kontraktstilldelning	avtalsspärr minst 10 dagar	2017-06-08
Leveransprocess	Kontraktstecknande		2017-07-04
	Uppstartsmöten	mars 2018- december 2018	2018-12-31
Uppföljningsprocess	Kontraktsmöten ska hållas en gång per år	Kontraktsmöte 1.	2018-08-30
	Driftmöten ska hållas fyra gånger per år	Driftmöte 1	2018-03-31
		Driftmöte 2	2018-06-31
		Driftmöte 3	2018-09-31
		Driftmöte 4	2018-12-31

Särskilda hänsynstaganden

- Krav på praktikplatser finns med i förfrågningsunderlaget vilket innebär att anbudsgivaren ska kunna ta emot 1-2 praktikanter i perioder om 6 månader under avtalstiden.
- Miljökrav anpassade till upphandlingen.

Risker

Risk	Åtgärd
För få anbudsgivare	Dialog med och marknadsföring riktad till tänkbara aktörer i god tid innan upphandling startar.
Klargörande av nödvändiga infrastruktur för drift av museet	Nyttjanderättsavtal, gränsdragningslistor och inventarielistor ska tas fram i samarbete mellan ansvariga innan annonsering av upphandlingen.

Förslag till finansiering

Ersättning till driftsaktören består av två delar:

1. En fast basersättning för grundläggande drift om 2 miljoner kronor per år.
2. Möjlighet till ersättning för investeringar till utveckling och förnyelse av utställningar med upp till 200 000 kronor om året.

Leverantören kommer även ha möjlighet att ansöka om kulturstöd för specifika projekt enligt gällande riktlinjer för kulturstöd.

Den fasta ersättningen regleras årligen den 1 januari med början 2019-01-01 enligt fördelningen:

- 80 procent av ersättningsbeloppet uppräknas enligt det av statistiska centralbyråns fastställda arbetskostnadsindex (AKI) för tjänstemän, anställda i privat sektor kolumn R (kultur, nöje, och fritid) med basår 2018 och basmånad juni.
- 20 procent av ersättningsbeloppet uppräknas enligt konsumentprisindex (KPI) fastställda tal med basår 2018 och basmånad juni.

Ekonomiska konsekvenser

Avtalstid föreslås bli 2018–2022 med möjlighet till förlängning i 3+2 år

Ersättning för 2018- 2022 beräknas till 12 miljoner kronor.

Ersättning för förlängning 3 år beräknas till 6,6 miljoner kr.

Ersättning för förlängning ytterligare 2 år beräknas till 4,4 miljoner kr.

Uppskattat sammanlagt värde för avtalet under avtalsperioden inklusive förlängningar är 23 miljoner kronor plus årlig indexuppräkning. Ny driftsaktör har möjlighet att i dialog med kommunen som beställare erhålla ekonomiskt stöd för investeringar och specifika innovativa utvecklingsprojekt. Dessutom tillkommer 250 000 kronor i direkta upphandlingskostnader form av konsulter och analyser.

Konsekvenser för barn

Barn och unga ska prioriteras tydligare i den framtida museiverksamheten. Fokus på barn och unga kommer att göra Nackas kulturarv mer tillgängligt för målgruppen. Genom att verksamheten utvecklas mot mer interaktion utökas även möjligheter för barn och unga att känna delaktighet och ägandeskap till museet. Utveckling av identitet och självkänsla påverkas positivt av att känna tillhörighet och stolthet i förhållande till den plats man räknar som sin hemmiljö.

Bilaga

Protokoll 25/10 2016 Kulturnämnden §69 inriktningsbeslut Hamn

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör
Stadsledningskontoret

Ulrika Westin
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

Plats och tid Nacka stadshus kl. 18.00 – 20.00

BESLUTANDE

Hans Peters (C) ordf
Oliver Rykatkin (M) 1:e v ordf
Monica Segerman (M)
Vilma Mori Aguilar (M)
Gertrud Lindgren (L)
Lydia Liu (KD)
Åsa Marnell (MP)
Fredrik Holmqvist (V)
Jonny Jergander (NL) (§ 63)
Kerstin Hedén (S) (§ 63)
Margareta Jonsson (NL) (§ 64-71)
Lovisa Emanuelsson (S) (§ 64-71)

ERSÄTTARE

Joel Stenberg (C)
Mathias Zachariassen (MP)
Lovisa Emanuelsson (S)
Rune Hemlin (M)
Agneta Lydig (M)
Adam Hofmann (M)
Tony Svedenfjord (L)
Margareta Jonsson (NL)

Övriga deltagare Anders Mebius, Nadia Izzat, Anna Hörnsten, Ulrika Westin, Lars Nilsson, Eleonora Vasi, Petra Huisman, Inga Lundén (§ 63), Katarina Friskman (§ 69)

Utses att justera Fredrik Holmqvist
Justeringsdatum 31 oktober 2016

Paragrafer §§ 63 - 71

Underskrifter Sekreterare

Maria Baeva

Ordförande

Hans Peters

Justerande

Fredrik Holmqvist

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

BEVIS OM ANSLAGSDAG

Kulturnämndens protokoll är justerat
Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Sammanträdesdatum	25 oktober 2016
Anslaget sätts upp	1 november 2016
Anslaget tas ned	23 november 2016
Förvaringsplats för protokollet	Nacka stadshus

Underskrift

Nämndsekreterare Maria Baeva

Utdragsbestyrkande

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

Innehållsförteckning

- § 63 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Information/workshop inriktning på Nacka biblioteks framtid **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 64 KUN 2016/85 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Lån av elcykel på bibliotek **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 65 KUN 2016/87 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Reviderade specifika auktorisationsvillkor musikskolan **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 66 KUN 2016/89 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Nya taxor i Älta Kulturknut 2017 **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 67 KUN 2016/29 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Nackas miljöprogram 2016-2030 i fokus, särskilt de kulturella ekosystemtjänsterna **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 68 KUN 2016/56 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Skapa fler ateljéer och inför ateljéstöd till Nackas professionellt verksamma konstnärer och konsthantverkare **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 69 KUN 2016/77 4
Inriktning för verksamheten vid museet Hamn 2018-2022 samt upphandling av drift 4
Anmälningar och delegationsbeslut **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
- § 71 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Övriga frågor **Fel! Bokmärket är inte definierat.**

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69

KUN 2016/77

Inriktning för verksamheten vid museet Hamn 2018-2022 samt upphandling av drift

Beslut

1. Kulturnämnden beslutar att upphandla drift av museet Hamns verksamhet för perioden 2018-2022.
2. Kulturnämnden beslutar att museets verksamhet under 2018 till och med 2022 ska inriktas mot:
 - Att bibehålla karaktären av slagfältsmuseum.
 - Att bibehålla och utveckla kontakterna mot universitets- och forskarvärlden.
 - Att omfatta dåtids-, samtids- och framtidsperspektiv av Nackas historia, samtida och framtida kulturarv och möjliggöra tillfälliga utställningar
 - Att visa upp samlingar.
 - Att 300-årsminnet av slaget vid Stäket lyfts fram och uppmärksammas.
 - Att bredda mot målgruppen barn och unga men också fortsätta att attrahera och ge utrymme för målgrupperna inom nuvarande verksamhet.
 - Att vara en mötesplats med viss utökad verksamhet jämfört med idag
 - Att ha en samordnande roll i kulturarvsarbetet i Nacka
 - Att genom digitalisering utveckla museets utbud som komplement till den fysiska utställningsverksamheten.
 - Att samverka med föreningsliv, näringsliv och andra intressenter i Fisksätra och övriga Nacka ska stimuleras, i syfte att utveckla verksamheten och sprida kunskap om museet.
 - Att samverka med restaurangen ska stimuleras för att ytterligare stärka attraktionskraften.
 - Att de föreslagna ökade kostnaderna om 1,3 mkr ska ses över i syfte att läggas på en lägre nivå och det ska framgå i nämndens budget att det tas ur nämndens anslag för ”industrikulturarvet”.
 - Att undersöka möjligheter till utökade öppettider

Ärendet

Driften av museet Hamn upphandlades för 3 år sedan och avtal skrevs med Emotion AB, nuvarande driftsaktör, för perioden 2014-2017. Då avtalet löper ut i slutet av 2017 behöver en ny upphandling av driften ske. Inför upphandlingen föreslås en inriktningen för museet som kommer styra verksamhetsutvecklingen. Museet Hamns inriktning ska omfatta ett dåtids-, samtids- såväl som ett framtidsperspektiv samt bidra till att skapa förutsättningar för hållbarhet, förståelse, meningsskapande och dialog om Nacka förr, nu och i framtiden. Slaget vid Stäket, Fisksätra och det framtida Nacka ska symboliskt hålla ihop verksamheten

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

utifrån de tre tidsperspektiven. Museet ska utvecklas till en mötesplats och vara öppet hela året. Verksamheten ska prioritera barn, unga och samverka med skolan. I uppdraget ingår också att visa samlingarna och att anta en samordnande roll inom kulturarvsarbetet i Nacka. Den framtida verksamheten ska utnyttja digitaliseringens möjligheter för att nå nya målgrupper och vara en framtidsinriktad kulturarvsaktör digitalt såväl som analogt. Verksamheten ska följa med omvärldsförändringar och trender som pekar på behov av fler öppna och lättillgängliga mötesplatser, möta ett växande intresse för kulturarv, mer deltagarinvolvering och samt inkludera samtidens berättelser för att skapa förståelse för vad som är ett arv och ett blivande kulturarv.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 15 september 2016

Bilaga 1: Kulturarv Nacka - en omvärldsanalys framåt 2030

Yrkanden

Ordförande Hans Peters (C), Oliver Rykatkin (M), Gertrud Lindgren (L) och Lydia Liu (KD) yrkade gemensamt att kulturnämnden beslutar att anta punkt 2 i följande lydelse:

Kulturnämnden beslutar att museets verksamhet under 2018-2022 ska inriktas mot:

- Att bibehålla karaktären av slagfältsmuseum.
- Att bibehålla och utveckla kontakterna mot universitets- och forskarvärlden.
- Att omfatta dåtids-, samtids- och framtidsperspektiv av Nackas historia, samtida och framtida kulturarv och möjliggöra tillfälliga utställningar
- Att visa upp samlingar.
- Att 300-årsminnet av slaget vid Stäket lyfts fram och uppmärksammas.
- Att bredda mot målgruppen barn och unga men också fortsätta att attrahera och ge utrymme för målgrupperna inom nuvarande verksamhet.
- Att vara en mötesplats med viss utökad verksamhet jämfört med idag
- Att ha en samordnande roll i kulturarvsarbetet i Nacka
- Att genom digitalisering utveckla museets utbud som komplement till den fysiska utställningsverksamheten.
- Att samverka med föreningsliv, näringsliv och andra intressenter i Fisksätra och övriga Nacka ska stimuleras, i syfte att utveckla verksamheten och sprida kunskap om museet.
- Att samverka med restaurangen ska stimuleras för att ytterligare stärka attraktionskraften.
- Att de föreslagna ökade kostnaderna om 1,3 mkr ska ses över i syfte att läggas på en lägre nivå och det ska framgå i nämndens budget att det tas ur nämndens anslag för ”industrikulturarvet”.
- Att undersöka möjligheter till utökade öppettider.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

Åsa Marnell (MP) yrkade avslag på Alliansens gemensamma ändringsyrkande.

Åsa Marnell (MP) yrkade vidare, med instämmande av Lovisa Emanuelsson (S), Fredrik Holmqvist (V) och Margareta Jonsson (NL), avslag på punkt 1 i tjänsteskrivelsens förslag till beslut om att upphandla drift av museets HAMNs verksamhet.

Åsa Marnell (MP) yrkade vidare, med instämmande av Lovisa Emanuelsson (S) och Fredrik Holmqvist (V), bifall till punkt 2 i tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Margareta Jonsson (NL) yrkade att ärendet skulle återremitteras för att kompletteras med synpunkter från befintliga aktörer i Hamn.

Beslutsgång

Ordförande Hans Peters (C) ställde först Margareta Jonssons (NL) återremissyrkande mot avslag och fann att nämnden hade avslagit återremissyrkandet. Ärendet skulle behandlas vid dagens sammanträde.

Därefter ställde Hans Peters (C) den första beslutspunkten i kultur- och fritidsenhetens förslag till beslut om att upphandla drift av museets verksamhet mot Åsa Marnells (MP) avslagsyrkande och fann att nämnden hade bifallit kultur- och fritidsenhetens förslag till beslut.

Med avslag på Åsa Marnells (MP) bifallsyrkande beslutade nämnden att avslå den andra beslutspunkten i kultur- och fritidsenhetens förslag gällande inriktning av museets verksamhet.

Slutligen ställde Hans Peters (C) Alliansens ändringsyrkande mot Åsa Marnells (MP) avslagsyrkande och fann att nämnden har bifallit Alliansens ändringsyrkande.

Reservationer

Lovisa Emanuelsson (S) reserverade sig mot den första beslutspunkten om upphandling av drift av museet HAMNs verksamhet och angav följande:

”Socialdemokraterna i Nacka är för att museet Hamn som skildrar dåtid-, samtids- och framtidsperspektiv av Nackas historia, samtida och framtida kulturarv bör drivas i kommunal drift. Den nuvarande entreprenören har efter ett treårigt arbete sagt upp driften av museet och museets framtid kommer nu upphandlas. Socialdemokraterna anser att det är viktigt att Hamn som en viktig aktör för att föra fram Nackas lokala historia och kulturarv finns till för medborgarna och att det finns en långsiktig ambition i

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

samhällsbygget. Nackas kulturarv är för viktig för att läggs ut på entreprenad. Det finns även synergier att vinna på att lägga museet i kommunal drift, genom att långsiktig samarbeten kan säkerhetsställas mellan exempelvis museet och skolor i Nacka.

Det är beklämmande att alliansens kulturpolitiker med sitt tilläggsyrkanden vill skära ner på medborgarnas tillgång till sitt kulturarv genom att minska anslaget och kulturbudgeten trots tjänstemännens beräkningar.

I alliansens tilläggsyrkande finns risk för detaljstyra verksamheten. Det är inte en kulturpolitikers plats att tala om för en verksamhet hur de ska uppfylla sitt uppdrag utan att formulera vad uppdraget är. Det står bland annat i alliansen tilläggsyrkande att ”samverkan med restaurangen ska stimuleras för att ytterligare stärka attraktionskraften”. Socialdemokrater välkomnar att det sker samarbeten mellan verksamheter och kommersiella aktörer men det är inte kommunpolitikerns jobb att detaljstyra vilka kommersiella aktörer en verksamhet bör och inte bör samarbeta med. Vi står också fast att tjänstemännen gjort en rättvis beskrivning av Hamns verksamhets inriktning under 2018 till och med 2022 där det finns tydliga inriktningar.”

Fredrik Holmqvist (V) reserverade sig mot den första beslutspunkten om upphandling av drift av museet HAMNs verksamhet och angav följande:

”Museet HAMN i Fisksätra behöver få ett långsiktigt stöd genom kommunal drift. Det är ett nytänkande och lekfullt slagfältsmuseum, med en levande utställning om Sveriges mest tätbefolkade ort. Vi vill att kopplingen till dagens samhälle förstärks ytterligare, både genom innehåll och samverkan. Vi vill att tillräckliga medel och resurser tillförs för att låta museets potential nå ut i såväl lokalsamhället som i omvärld.

Framförallt är det viktigt att den kompetens, erfarenhet och engagemang som finns i museiledning tillvaratas i utvecklingsarbetet. Museet skall vara en integrerad del av kommunen, inte en motpart vid förhandlingsbordet – eller som nu, inte ens inbjudits att vara med och diskutera museets framtida inriktning.

Därför reserverar Vänsterpartiet sig mot beslutet.”

Åsa Marnell (MP) reserverade sig mot den första beslutspunkten om upphandling av drift av museet HAMNs verksamhet och angav följande:

”Alliansens tilläggsyrkande kring museets framtida verksamhet betyder i realiteten att alliansen drar ned kulturbudgeten med sitt nu beslutade förslag. Det här gör Miljöpartiet

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 oktober 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kulturnämnden

§ 69 forts

beklämda. Alliansen skulle istället kunna visa en viljeriktning och en ambition för museet HAMNs framtida verksamhet.

Miljöpartiet vill att museet HAMN är en inkluderande kulturarvsaktör i Nacka. Kulturarv omfattar både materiella och immateriella lämningar liksom historiska och nutida föreställningar om dessa. Kulturarv är aldrig något fast utan skapas och används för olika syften. Både gemenskap och konflikter kan uppstå när föremål, platser eller händelser lyfts fram som ett viktigt kulturarv. Den som kan göra anspråk på historien, kan göra anspråk på framtiden. Arbetet med att bevara vårt kulturarv ska utgå från jämställdhet, normkritiska perspektiv och mångfald.

Miljöpartiet anser att kulturarv ska skapa gemenskap och öppenhet i vårt gemensamma samhällsbygge, därför är det viktigt att kulturarvet är inkluderande dvs att alla i Nacka känner att de är en del av kulturarvet. Det är ett viktigt arbete att tillgängliggöra kulturarvet för medborgarna och museet HAMN är där kommunens viktigaste aktör. Museet HAMN ska lyfta fram och vara en sammanhållande kraft i kommunens kulturarvsarbete. Museet ska få ett utökad uppdrag att arbeta med kommunens kulturarv, både det materiella och det immateriella, utifrån jämställdhet, normkritiskt perspektiv och mångfald. Vi vill att museet ska ha ett aktivt arbete gentemot alla Nackas skolor för att kommunens elever ska kunna ta del av museets utställningar och andra verksamheter. Hembygdsgårdarna i Nacka är också betydelsefulla för det långsiktiga kulturarvsarbetet, särskilt då med det lokala närområdets historia i fokus. I museet HAMNs utökade uppdrag ingår också att samverka med Nackas hembygdsgårdar.

Miljöpartiet vill att kommunens museum HAMN ska drivas av kommunen istället för att låta en entreprenör sköta verksamheten. Vi vill riva upp beslutet att lägga ut museets drift på en entreprenör. Tills detta händer vill vi bevaka utvecklingen av hur museet sköts.”

Protokollsanteckningar

Margareta Jonsson (NL) lät anteckna följande till protokollet.

”Nacka säger sig vilja ta tillvara på individens egen kunskap, förmåga och kompetens. Bakgrunden till den tjänsteskrivelse som ligger till bas för förslag till beslut visar på stora brister i förankring bland viktiga nyckelpersoner i verksamheten och i Fisksättrasamhället i övrigt. Nackalistan yrkar på ett tillägg i materialet efter ett förankringsarbete där de nu aktiva aktörerna i Hamn också får komma till tals och komplettera med hur de ser på kommande utveckling av verksamheten.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 237

Dnr KFKS 2015/866-040

Projektavslut Fisksätra Marina och överlåtelse av aktier Saltsjö Pir AB

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar redovisningen av fastighetsutvecklingsprojektet Fisksätra Marina till protokollet.

Kommunstyrelsen beslutar att Nacka kommun säljer samtliga aktier, med undantag för en aktie, i Saltsjö Pir AB till Marinberget AB för 18 378 000 kronor.

Kommunstyrelsen beslutar teckna föreslaget aktieägaravtal med Marinberget AB.

Ärendet

Nacka kommun har tillsammans med Marinberget AB utvecklat fastigheten Fisksätra till det som idag är Saltsjö pir – en med Fisksätra integrerad marin portal med bland annat museum och restaurang, vid sidan av annan näringsverksamhet. Samarbetet har bedrivits i ett gemensamt bolag, som kommunen planenligt nu ska lämna genom att sälja samtliga aktier utom en till Marinberget AB.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 1 december 2016
Slutrapport Fisksätra marina/Saltsjö-Pir
Aktieägaravtal mellan Nacka kommun och Marinberget AB

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

”Vi ser idag att museet Fisksätra hamn verkar klara sig tack vare bidrag från kommunen. Detsamma verkar gälla en del andra verksamheter som har exempelvis variabel och omsättningsbaserat hyra. Den lösningen är förvisso pragmatiskt och det bra att det skapar möjlighet för restaurangen att ta fart. Dock är det förstås inte en långsiktig lösning. Det är ett kraftigt underbetyg åt kommunens styrsystem likväl majoritetens vilja till ansvarstagande att den nämnd, dvs kommunstyrelsen, som har det övergripande ekonomiska ansvaret för projektet inte får tillgång till en sammanhängande ekonomisk redovisning över hela projektet, trots flera propåer från oppositionen. Inte heller fick vi några svar om siffrorna på detta möte. Kommunen har bundit sig att hyra dessa lokaler under lång tid framåt, samtidigt verkar det som att hyresintäkterna från det som kommunen i sin tur hyr ut inte är nära att täcka kostnaderna. Är det så att vi under lång tid är tvungna att täcka underskottet i museet och andra verksamheter med pengar som kunde gått till skola, simhall i Fisksätra eller annat? Huvudsaken är att Fisksätra med sin stora och mångfacetterade befolkning behöver se en stor upprustning av allmänna ytor och nya möjligheter för Fiskisborna att utnyttja sitt närområde. För detta behövs en upprustning av hela området som är till för de boende, en utomhus simhall som vi socialdemokrater driver är en av dessa satsningar som vi ser behöver göras.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

Eftersom kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens ekonomiska förvaltning är det märkligt att det aldrig presenteras någon total sammanställning över hela HAMN projektets kostnader och intäkter trots att det efterfrågats vid ett flertal tillfällen. Då kommunens verksamheter bedrivs enligt NPM är det svårt, även som ledamot av kommunstyrelsen, att överblicka, förstå och se en sammanhängande helhet. Innan museet HAMN öppnade fick vi i kommunstyrelsen en genomgång av de ekonomiska förutsättningarna som pekade på att det krävdes minst 75000 besökare/år för att museet skulle gå på plus minus noll, vilket i beslutsunderlaget hölls som fullt realistiskt. Vi fick också redovisat ett worst case scenario med 25000 besökare som beräknades generera ett årligt minusresultat på tre miljoner kronor. Eftersom hyresavtalet för muséet löper till år 2027 och antal besökare efter det första året inte ens nått upp till hälften i worst case scenariot, efterfrågade jag vid kommunstyrelsens sammanträde 2015-09-28 en samlad ekonomisk redovisning av projektet. Den lyser fortfarande med sin frånvaro. Kulturnämndens ordförande som har lite mer insyn hävdar dock med en dåres envishet att HAMN går med vinst.

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Fastigheten Fisksätra Marincenter har en lång historia av stora kostnader för kommunen. FMC var ett ekonomiskt svart hål på 1980-talet. För omkring 25 år sedan bildades

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

fastighetsbolaget Krickan när kommunen sålde delar av Marincenter och Fisksätra centrum. Så småningom gick Krickan i konkurs och kommunen fick i och med det än större kostnader när fastigheterna köptes tillbaka.

Nu när Nacka avser att sälja aktierna i Saltsjö Pir så avslutas ett kapitel men fortfarande läcker pengar ut genom hyresåtaganden och tomma lokaler.

När projekt Fisksätra Marincenter avslutas och redovisas liksom uthyrning och hyresgäst Anpassning av Fisksätra Marina så missar man dessvärre helhetsbilden över kommunens kostnader och engagemang i fastigheten och dess omgivning (t ex piren). Vänsterpartiet efterlyser just en total genomlysning och redovisning av kostnader för kommunens engagemang från dess fastigheten bildades fram till nutid.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-12-01

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/866-040

Kommunstyrelsen

Projektavslut Fisksätra Marina och överlåtelse av aktier Saltsjö Pir AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar redovisningen av fastighetsutvecklingsprojektet Fisksätra Marina till protokollet.

Kommunstyrelsen beslutar att Nacka kommun säljer samtliga aktier, med undantag för en aktie, i Saltsjö Pir AB till Marinberget AB för 18 378 000 kronor.

Kommunstyrelsen beslutar teckna föreslaget aktieägaravtal med Marinberget AB.

Sammanfattning

Nacka kommun har tillsammans med Marinberget AB utvecklat fastigheten Fisksätra till det som idag är Saltsjö pir – en med Fisksätra integrerad marin portal med bland annat museum och restaurang, vid sidan av annan näringsverksamhet. Samarbetet har bedrivits i ett gemensamt bolag, som kommunen planenligt nu ska lämna genom att sälja samtliga aktier utom en till Marinberget AB.

Ärendet

Nacka kommun och Marinberget AB ingick 30 juni 2011 ett konsortialavtal som grund för att gemensamt utveckla den fastighet som kallades Fisksätra marina. De övergripande förväntningarna för utvecklingen av Fisksätra marina till Saltsjö Pir har varit att skapa en långsiktig och hållbar inriktning för en marin portal i Nacka, att öka tillgängligheten också till Skogsö naturreservat och göra marinan till en mer integrerad del av Fisksätra. Detta tillsammans med skapandet av museet Hamn har stärkt besöksnäringen och serviceutbudet och gjort kommundelen än mer attraktivt vilket också en mycket väl fungerande restaurang bidrar till.

Själva konsortialavtalet reglerar hur samarbete och utveckling av Fisksätra marina ska ske och omfattar att parterna bildade ett gemensamt bolag för att utveckla fastigheten. Av konsortialavtalet följer att kommunen ska sälja alla sina aktier utom en när kommunens åtaganden enligt avtalet är uppfyllda. Det är de nu. Ärendet finns redovisat i sin helhet i bilagan ”Slutrapport Fisksätra marina/Saltsjö-Pir”.

Nacka kommun äger 50 procent av aktierna i Saltsjö Pir AB. Köpeskillingsberäkning är baserad på konsortialavtalet och uppgår till drygt 18 miljoner kronor. Stadsledningskontoret föreslår att kommunen ingår ett aktieägaravtal med Marinberget AB som baseras på att kommunen har kvar en aktie.

Ekonomiska konsekvenser

Försäljningen av aktierna till Marinberget ökar kommunens likviditet med drygt 18 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Aktieförsäljningen påverkar inte någon enskild grupp. Utvecklingen av området i och kring Fisksätra marina gynnar alla medborgare. Museet Hamn har exempelvis som syfte att tillgängliggöra platsens historia. En historia som innefattar och tillgängliggör för bland annat barn och ungdomar allt från spår från vikingatiden till dagens mångkulturella Fisksätra.

Bilagor

Slutrapport Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Aktieägaravtal mellan Nacka kommun och Marinberget AB

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Dag Björklund
Trafik- och fastighetsdirektör

2016-12-05

SLUTRAPPORT

Lena Dahlstedt
Stadsledningskontoret

I Slutrapport för Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Detta dokument sammanfattar utvecklingen av såväl fastigheten som området Fisksätra marina/Saltsjö-Pir och är underlag för beslut i följande ärenden:

- Avyttring av aktier i Saltsjö-Pir
- Investeringar för uthyrning och hyresgästanpassningar i Fisksätra marina
- Motion Hamn
- Slutredovisning Hamn

Flera olika projekt och parter har varit involverade för att utveckla området och fastigheten. För att ge en förståelse av helheten inleds dokumentet med en beskrivning av de övergripande förväntningarna och resultaten. Därefter följer redovisningar kopplat till respektive beslutsärende.

Innehållsförteckning

1	Slutrapport för Fisksätra marina/Saltsjö-Pir	1
2	Övergripande utvecklingen av Fisksätra marina/Saltsjö-Pir.....	2
3	Avyttring av aktier i Saltsjö Pir	7
4	Investering för uthyrning och hyresgästanpassningar i Fisksätra marina.....	8
5	Slutredovisning av museiprojektet Hamn	13
6	Frågor och svar	16

2 Övergripande utvecklingen av Fisksätra marina/Saltsjö-Pir

Under lång tid var Fisksätra marina ett nedgået område och det har varit svårt att få till en hållbar verksamhet och en hållbar ekonomi för fastigheten. På området låg ursprungligen Fisksätra varv med anor från tidigt 1900-tal. Speciellt kan nämnas tillverkning av plastbåtar med en framgångsrik period under 50- och 60-talen. Under 70- och 80-talet förändrades verksamheten till en fritidsbåtsmarina. Huvudbyggnaden uppfördes under tidigt 1980-tal. Övriga byggnader har länge varit eftersatta och har under senare år rivits. Fastigheten har varit del i sådana kreativa lösningar som bidrog till 80-talets fastighetskris, vilket präglade dess historia som ett problemobjekt. Fastigheten hamnade i det sammanhanget i Nackahem men övergick till kommunen när bostadsbolaget avvecklades. På fastigheten har det sedan dess varit många olika verksamheter såsom områdesnämndens förvaltningskontor, skola, båtbyggare och andra marina verksamheter. Under kommunens ägande har varvsverksamheten utarrenderat tills arrendatorn gick i konkurs och kommunen tvingades överta verksamheten.

År 2005 gjordes ett försök att avyttra fastigheten. Försöket lades på is 2006 då indikerade prisnivåer låg alltför långt under bokförda värdet. De flesta av de tankar och idéer som då diskuterades har nu realiserats. År 2010 återupptog kommunen processen att avveckla kommunens operativa engagemang i fastigheten, men då utökade med genomförandet av museiprojektet Hamn och omfattande miljösanering som inte diskuterades i mitten på 2000-talet.

Genom den satsning kommunen gjort under senare år tillsammans med samarbetspartners har platsen och området utvecklats. De övergripande förväntningarna för utvecklingen av Fisksätra marina till Saltsjö Pir har varit att skapa en långsiktig och hållbar inriktning för en marin portal i Nacka, att öka tillgängligheten också till Skogsö naturreservat och göra marinan till en mer integrerad del av Fisksätra. Detta tillsammans med skapandet av museet Hamn har stärkt besöksnäringen och serviceutbudet och gjort kommundelen än mer attraktivt vilket också en mycket väl fungerande restaurang bidrar till.

Arbetet med att utveckla verksamheterna fortsätter. Kommunen bidrar genom att i samverkan med andra främja näringsliv och besöksnäring bland annat genom att vara garant för museum och att göra den natur- och kulturhistoriska unika miljön och dess historia tillgänglig för nutida och framtida generationer.

2.1 Förväntningar inför utveckling av området och fastigheten

Under alla år som Fisksätra marincentrum funnits i kommunens ägo har det varit svårt att få fastighetens ekonomi att gå ihop och det har inte funnits någon bärkraft för en positiv

utveckling. En förväntan har varit att nu skapa en långsiktig och hållbar inriktning för fastighetens användning på för kommunen rimliga villkor.

Efter omstart i försöken att avveckla kommunens ägande 2010 var marknadens och kommunens förväntningar närmare varandra bl a genom gjorda nedskrivningar av bokfört värde. Efter en process som kan liknas vid en konkurrenspräglad dialog, bildade kommunen och Marinberget AB genom konsortialavtal det samägda bolaget Saltsjö Pir AB år 2011¹. Bolaget innehar tomträtt till fastigheten och äger samtliga befintliga byggnader och anläggningar på tomträtten. I avtalet framgår den gemensamma visionen att skapa en marin portal med ett stort flöde av båtar som ger underlag för ett brett serviceutbud. Det gemensamma bolaget ska förutom att driva hamn- och varvsverksamhet också förstärka intentionerna med museiprojektet Hamn. I avtalet förbinder sig bolaget bl.a. att göra investeringar i energisystem, hyresgästpassningar på plan 1-3, renovera huvudbyggnad och riva gamla byggnader. All sanering av mark bekostas av kommunen som säljare och ansvarig för tidigare verksamheter på platsen då någon tidigare huvudman för den förorenande verksamheten inte finns kvar.

En ny detaljplan för fastigheten skapar möjligheter för att utveckla området enligt intentionerna i konsortialavtalet och ingår som en del av förutsättningarna i avtalet. Detaljplanen syftar till att marinan ska bli en mötesplats i Nacka med skärgårdstrafik från piren, båtar, museum, restaurang och varvsverksamhet. I ambitionen ingår att öka tillgängligheten, säkerställa besöksnäringen bl.a. till Hamn och bidra till att göra området till en integrerad del av Fisksätra. Piren är bli angoringsplats för båttrafik för guidade turer till Baggensstaket och även turer till Skogsö naturreservat som på så sätt kan bli mer tillgängligt för allmänheten. När detaljplanen vunnit laga kraft, vilket skedde i juni 2016, ska Marinberget förvärva samtliga av kommunen ägda aktier i bolaget förutom en aktie i enlighet med konsortialavtalet.

Kommunen beslutade tidigt i processen att skapa museet Hamn på platsen. Ambitionerna och förväntningarna på museet Hamn har varit höga. Museiprojektet formulerades tidigt till att gälla ett museum som omfattar både det förflutna och samtiden. Målet var att synliggöra det historiska och samtida kulturarvet. Ambitionen har varit att skapa ett besöksmål i världsklass, bygga broar mellan forskarsamhället och allmänheten, skapa möjligheter till arbete och bryta utanförskap, att invånarna i Fisksätra ska ses som resurser och skapa ett attraktivare Fisksätra.

2.2 Vad har genomförts och vad har resultatet blivit?

De tidigare varvsverksamheterna bl.a. tillverkning av plastbåtar och reparations- och underhållsarbeten har satt sina spår i marken. Kommunen har, i egenskap av markägare,

¹ Beslut i kommunfullmäktige 23 maj 2011

och i enlighet med konsortialavtalet genomfört marksanering. Stora delar av saneringen har genomförts under åren 2012-2013 men även under år 2016 som är under avslutande.

Flera investeringar har i enlighet med konsortialavtalet gjorts i fastigheten för att kunna möjliggöra för hyresgäster att bedriva verksamhet. Några av de investeringar som gjorts är nytt energisystem, hyresgästanpassningar, renovering av verkstäder, ommålning av fastigheten och ny lokal för båtsnickeriet. Dessutom har utjänta byggnader inom området rivits.

Idag är 90 % av fastigheten belagd med verksamheter och det finns ett 40-tal arbetsplatser. De flesta verksamheter på undervåningen har marin anknytning såsom båtsnickeri, segelmakare, kapellmakare, båtförsäljning- och båtmäklare, varvsverksamhet och förvaring av marinarkeologisk utrustning (hyrs av sjöhistoriska museet). Därutöver finns ett ölbryggeri. I övriga delar av huset finns företag inom jobbcoaching och undersköterskeutbildning samt på plan 4 och 5 museet Hamn, restaurang och konferensutrymme som kommunen hyr.

Kommunen har investerat i en pir för allmänheten och för skärgårdstrafik. Piren färdigställdes under 2013 och är nu i bruk för skärgårdstrafik. Förutom att ta emot besökare sjövägen, exempelvis till museet, är piren också en utgångspunkt för guidade båtturer till Baggenstället och Skogsö naturreservat samt ett uppskattat lokalt besöksmål. Piren används också för förankring av båtbyggare. Det har skapats 500 båtplatser jämfört med tidigare ca 275 st. Målsättningen i ursprungligt konsortialavtalet var 600 båtplatser. Det finns platser för vinterförvaring utomhus och nya detaljplanen möjliggör byggande av hallar för förvaring av båtar.

I juni 2014 öppnades dörrarna till museet Hamn. Museet Hamn öppnade som ett kommunalt museum med en privat driftsaktör, vilket är en unik form för att driva museum. Driften upphandlades vid årsskiftet 2013-2014 och avtal skrevs med Emotion AB. Slaget vid Stället utgör verksamhetens primära fokus. En av museets andra utställningar tar avstamp i lokalsamhället Fisksätra och berättar en historia om tankar, föremål och omständigheter som präglade det tidiga sjuttioalet när Fisksätra växte fram.

Under museets första två verksamhetsår har antalet besökare ökat. Det är en tioprocentig ökning av antalet besökare för perioden juni 2015 - maj 2016 jämfört med samma period under föregående år. Cirka 6600 personer har besökt museet mellan första juni 2015 och sista maj 2016. Museet Hamn har under 2016 nominerats som en av tre kandidater till Riksförbundet Sveriges Museers utmärkelse som årets museum. I och med att restaurangen har öppnats har det skapat bättre möjlighet till helhetsupplevelse. Restaurangen öppnade sommaren 2015 med ca 150-200 platser inomhus och med en stor terrass som rymmer ytterligare gäster. Restaurangen drar mycket gäster såväl vardagar som helg och fick utmärkelsen årets lunchrestaurang på företagarmässan 2016.

Driftsentreprenören av museet har aktivt arbetat för att stärka kopplingen till lokalsamhället genom att exempelvis engagera Fisksätra ungdomar som kassavårdare och guider men även genom att engagera sig i lokalsamhället genom Fisksätra folkets hus och i Fisksätraakademien. Dessutom finns det i museishopen lokal anknytning till Fisksätra och till övriga Nacka såväl som till Värmdö.

Vandrarhem var med i de ursprungliga planerna men det har inte blivit av och det finns inte heller några planer på att genomföra det. Anledningen till att det inte blev ett vandrarhem var att det bedömdes vara för få bäddar för att ge tillräckligt god ekonomi. Lokalerna som var tänkt till vandrarhem är under avveckling alternativt för uthyrning på marknaden.

2.2.1 Nästa steg

Utvecklingen av området och verksamheten fortsätter. Kulturnämnden har beslut om ny inriktning för museet i och med att avtalet med den nuvarande driftentreprenören går ut 2017/2018. Museet Hamn kommer att styra mer mot det samtida kulturarvet, bredare delaktighet och interaktion med besökare, grupper, skolor och det omgivande lokalsamhället.

Åtkomsten till intilliggande Skogsö naturreservat kompletteras genom att en strandpromenad kopplar samman en ny kommunal väg med befintlig pir och den gångstig som nyligen rustats upp i reservatet ansluts till vägen. En utbyggnad av vägen ned till piren är planerad under att göras under 2017. Nya båthallar för vinterförvaring kommer att byggas och förstärka den marina prägel.

2.3 Slutsats

Området och fastigheten har utvecklats mycket positivt och är på god väg att bli ett riktigt attraktivt kulturellt och marint besöksmål. En styrka är möjligheten till helhetsupplevelsen. Det förväntningar som fanns har i stort infriats. Fastigheten och området har fått en tydlig marin prägel. Båtplatserna har ökat, piren har byggts, museet Hamn och restaurangen har öppnat och flera verksamheter har etablerats i byggnaden. Det mesta är på plats och nu handlar det om att fortsätta utvecklingen av det som finns där idag.

I ett sådant komplext utvecklingsarbete har det varit svårt att sätta en rimlig tidplan. Förskjutningar av tidplanen betyder också ofta fördyringar. Flera delar av utvecklingen har blivit färdigställd senare än planerat, exempelvis museet, restaurangen, piren och strandpromenaden. De omfattande saneringarna av marken var en anledning till förseningar. Men det finns även andra faktorer såsom att planprocessen tog längre tid än beräknat och vattendom behövde inväntas för att kunna anlägga bryggorna. I sig är inte tidsåtgången orimlig beaktat vad som var nödvändigt att göra. Däremot förutsågs inte alla dessa delprocesser och inte heller komplexitet vid starten av de enskilda ingående projekten.

Förutom tid har vissa utvecklingsprojekt, av olika anledningar, kostat mer än beräknat, bland annat saneringen och hyresanpassningar för museet, se vidare under avsnittet hyresgästpassningar Fisksätra marina. Värdet av utvecklingen av området är svårt att beräkna i form av intäkter. Tillgängligheten och attraktiviteten till byggnaden har ökat. Allt tyder på att det nu skapats en långsiktig och hållbar inriktning för fastigheten och Fisksätra har fått ett intressant besöksmål som skapar mervärde för boende i Fisksätra, för besökare och hela Nacka.

2.3.1 Lärdomar

Det finns flera lärdomar att dra för att få ett effektivare internt samarbete. Men även för att på ett bättre sätt möjliggöra för samarbeten med externa entreprenörer och samarbetspartners.

I utvecklingen av Fisksätra marina, både området och fastigheten, har många interna processer varit involverade. Det har exempelvis varit en kulturnämndsfråga, fråga om fastighetsutveckling, planfråga men även en besöksnärlingsfråga. En sådan komplex utvecklingsprocess behöver en struktur för att hantera de utmaningarna det innebär. Även om det har funnits en uttalad ambition och inriktning med konsortialavtalet är det svårt att initialt besluta om den exakta leveransen. Det behöver finnas utrymme för att bygga upp kunskap efter hand. Ett utvecklingsarbete behöver ett annat arbetssätt än ett leveransprojekt, det behövs andra former för beslutsfattande, annan uppföljning och annan tidplan. Det behöver finnas utrymme för löpande prioriteringar och möjlighet att dra operativa slutsatser av enhetschefer eller motsvarande. Strukturen ska också kunna ge stabilitet oberoende av personalförändringar inom projekten. Önskvärt vore om det fanns en färdig struktur för komplexa projekt och processer som kan återanvändas för att undvika att de ska uppfinnas på nytt varje gång.

Det har vid vissa tillfällen gjorts förändringar under arbetet, nya beställningar och förändringar har kommit sent i det pågående arbete. Tid och omtag kostar pengar. Flera projekt har inte avslutats och därmed fortsatt att dra kraft och energi i onödan.

Om kommunen vill underlätta för externa entreprenörer och samarbetspartners att verka i kommunen och bättre möjliggöra för samarbete, behöver organisationen utveckla sitt arbetssätt. Det interna arbetet i detta exempel brister när det gäller samordningen, men även i snabbhet inom myndighetsprocesserna.

En positiv lärdom är att kommunen vågade testa ett unikt koncept med ett kommunalt museum med en privat driftentreprenör. Att kunna ta en idé från en prototyp till ett färdigt museum visar på en utvecklingskraft i organisationen och förmåga att ta tillvara på en entreprenörs drivkraft. Utvecklingen av platsen och fastigheten är också ett exempel på ett gott samarbete med extern entreprenör som inte heller förutsåg alla turer kring

myndighetsutövande och kommunal beslutsgång. Genom en gemensam målbild har det ändå funnits en samstämmighet i strävan och viljan att skapa något bra tillsammans.

3 Avyttring av aktier i Saltsjö Pir

3.1 Sammanfattning

Nacka kommun äger 50 procent av aktierna i Saltsjö Pir AB. I samband med att bolaget bildades tecknade kommunen och Marinberget AB ett konsortialavtal som reglerar vad parterna ska göra inom ramen för samarbetet och vad som händer när kommunen uppfyllt sina åtaganden. När detaljplanen för området nu vunnit laga kraft ska kommunen sälja sitt innehav, minus en aktie, till Marinberget. Köpeskillingen är bestämd i konsortialavtalet och uppgår till drygt 18 miljoner kronor.

Den kvarvarande aktien möjliggör hembud där kommunen har möjlighet att inträda i köparens ställe i det fall bolaget säljs till annan extern aktör. Hembudsklausulen ingick i det ursprungliga underlaget för urvalet av samarbetspartner för att säkerställa att bolaget inte såldes vidare utan kommunens kontroll och därmed riskera leverans av dess åtaganden. Noteras bör att parten som valdes 2011 aldrig har visat tecken på att svikta i sin ambition att sin del av projektet.

3.2 Ärendet

Nacka kommun och Marinberget AB ingick 30 juni 2011 ett konsortialavtal. Avtalet reglerar hur samarbete och utveckling av Fisksätra Marina ska ske. Som aktiekapital i det gemensamma bolaget "Saltsjö Pir AB" lämnade kommunen apportegendom motsvarande 18 miljoner kronor och Marinberget AB betalade in 18 miljoner kronor till det gemensamma bolagets konto.

I konsortialavtalet framgår vad de två parterna ska göra och vad som händer när kommunens åtagande är uppfyllt. Enligt §5 i konsortialavtalet ska Marinberget förvärva samtliga aktier minus en aktie från kommunen snarast efter den tidpunkt då den nya detaljplanen för området vunnit laga kraft. Detaljplanen för området har under hösten 2016 vunnit laga kraft och kommunen ska därför sälja samtliga aktier, förutom en, till Marinberget.

Köpeskillingen för aktierna regleras i konsortialavtalet, §5:

Marinberget ska som vederlag vid den ovan beskrivna aktieöverlåtelsen betala Kommunen en köpeskillning uppgående till arton miljoner (18.000.000) kronor samt ett tillägg motsvarande en uppräknning av beloppet med hänsyn till den förändring som ägt rum i fråga om konsumentprisindex (KPI) – totalindex med 1980 som basår. Utgångspunkten ska vara KPI för april månad 2011 och jämförelse ska göras med senast kända KPI vid den tidpunkt då köpeskillingen ska betalas. Skulle senast kända indextal vid betalningen

av köpeskillingen ha stigit i förhållande till indextalet för mars 2011, ska tillägget således motsvara den procentuella förändring som skett mellan indextalen multiplicerad med arton miljoner (18.000.000). Den totala köpeskillingen får dock inte understiga arton miljoner (18.000.000) kronor.

Baserat på avtalstexten har köpeskillingen beräknats till 18 378 000 (arton miljoner trehundra sjuttioåttatusen) kronor. Procentuell skillnad KPI april 2011 och oktober 2016 uppgår till 1,021 (KPI oktober 2016 delat med KPI april 2011). Ökningen multiplicerat med 18 000 000 kronor blir 18 378 000 kronor. Köpeskillingen uppgår därför till 18 378 000 kronor.

Försäljningen av aktierna till Marinberget ökar kommunens likviditet med drygt 18 miljoner kronor.

4 Investering för uthyrning och hyresgästanpassningar i Fisksätra marina

4.1 Investering för uthyrning

4.1.1 Sammanfattning

Projektet *FMC investering för uthyrning*, med en investeringsram om 10 miljoner kronor, genomfördes från slutet av 2009 till slutet av 2012. Syftet med projektet var främst att tomställa plan 4 och 5 i Fisksätra marina för att möjliggöra tillskapandet av ett museum, samt övriga verksamheter som café, restaurang, vandrarhem. Projektet slutfördes inom beslutad investeringsram.

4.1.2 Bakgrund

Syftet med projektet var att kunna tomställa plan 4 och 5 i Fisksätra marina för att möjliggöra tillskapandet av ett museum, samt övriga verksamheter som café, restaurang, vandrarhem. De hyresgäster som hade hyresavtal och fanns på dessa ytor behövde flyttas inom fastigheten och nya lokaler anpassas för deras verksamhet. En av dessa hyresgäster var Stockholms båtsnickeri som fanns på plan 4. Företaget fick en ersättningslokal på plan 1 där det idag befinner sig. I anpassningen ingick bland annat att bygga ett nytt ventilationsaggregat med fuktspridning samt att alla befintliga och nya väggar fuktskyddsmålades.

Andra kostnader som tagits i projektet är ändrade utrymningsvägar, ändrat brandlarm, viss rivning och ombyggnation på plan 4 och lokalerna där ett vandrarhem var planerat. Vidare togs kostnader för avflyttning av hyresgäster, samt utredningskostnader i samband med att en ny driftentreprenör för marinan skulle hittas och fastigheten säljas. Detta resulterade

bland annat i ett konsortialavtal, beslut i kommunfullmäktige den 23 maj 2011, och ett hyresavtal, tecknat den 28 oktober 2012, mellan kommunen och Saltsjö Pir AB.

4.1.3 Projektbeskrivning

Entreprenadform:	Totalentreprenader
Totalentreprenör:	Stockholms stadsbyggare, H2M, Stockholms eltjänst
Projektledare:	Jan Pålsson, extern projektledare David Högberg, dåvarande markenheten
Starttidpunkt	2009-10-20
Slutbesiktning	2012-12-20

4.1.4 Ekonomi

Beslutad ram:	10,0 mnkr
Slutkostnad:	9,9 mnkr

4.1.5 Finansiering

Hyresintäkter:	0 kr/år
Avskrivningstid:	33 år. Styrs slutligt av kommunens innehav i Saltsjö Pir AB. När kommunens innehav avvecklas ska kostnaden direktavskrivas.
Internränta:	2,8 %

4.1.6 Ekonomiska konsekvenser

Projektet innebär en avskrivningskostnad för lokalenheten om 300 000 kr per år. När kommunens ägande i Saltsjö Pir AB avvecklas, ska kvarvarande avskrivningar resultatföras.

4.2 Hyresgäst Anpassningar Fisksätra marina

4.2.1 Sammanfattning

Projektet *hyresgäst Anpassningar Fisksätra marina* startades redan 2009. Projektet har därefter genomförts i olika etapper med en investeringsram om 44 miljoner kronor. I framförallt muséet har många och i vissa fall sena programförändringar lett till fördyringar. Avseende restaurangen medförde programändringar och en tillkommande investering merkostnader om knappt 3 miljoner som delvis finansieras av en hyreshöjning. Projektet är nu slutfört och slutkostnaden uppgår till 57,6 miljoner kronor. Jämfört med budget är det en fördyring om cirka 13,6 miljoner kronor.

4.2.2 Bakgrund

Kommunen förhyr, genom hyresavtal i enlighet med fullmäktigebeslutet och tecknat den 28 oktober 2012, 2155 kvm för museum, restaurang och annan verksamhet. Hyreskontraktets löptid är 2012-04-01 t.o.m. 2027-03-31, med en årshyra om 1.914.500 kr, exklusive moms och index. I hyresavtalet ingår åtagande för kommunen att anpassa lokalerna för sina verksamheter.

För färdigställandet av de aktuella lokalerna har investeringsmedel om totalt 44 miljoner kronor beslutas vid tidigare tillfällen:

1. Investeringsbeslut i kommunfullmäktige 2010-06-14, 22 miljoner kronor
2. Startbesked i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 2013-09-24 (KFKS 2013/429-287), villkorat av investeringsbeslut i kommunfullmäktige som togs den 2013-11-11, ytterligare 22 miljoner kronor

Total beslutad investeringsram: 44 miljoner kronor.

4.2.3 Genomförande byggnation av muséet

Projektet för att bygga muséet startade redan i slutet av 2009 då programarbete för att till skapa två muséer inleddes och de första kalkylbedömningarna gjordes. Under 2010 kom en första programändring som innebar att i tillägg till museum skulle även café/restaurang, brygga, vandrarhem byggas. Under 2010 kom ytterligare programändringar i olika steg, vilka medförde omprojektering. Dessa omfattade bland annat en utvändig hiss på grund av tillgänglighet och en större utvändig terrass. I slutet av maj 2010 angav projektledaren en bedömd kalkyl om 44,4 miljoner kronor.

För verksamheterna nödvändiga utvändiga åtgärder, bland annat parkering, inleddes redan 2010, då även visionsarbete och projektering för museet inleddes. Under 2011 gjordes ytterligare programändringar som innebar om- och nyprojektering för bland annat en förändring från vandrarhem till hotell. Ytterligare projekterings- och utredningsarbeten genomfördes under senare delen av 2011 och tidigt 2012 i samband med diskussioner med olika hotelloperatörer. När projektet startade var museets koncept och innehåll inte specificerat och inte heller vem som skulle driva museet. Det var inte bestämt var i byggnaden de olika lokalerna för museum, restaurang och hotell/vandrahem skulle ligga. Således fanns oklarheter avseende genomförandet. Under det pågående arbetet tecknades våren 2011 ett konsortialavtal som innebar att en extern aktör blev fastighetsägare. Denna hade ett flertal synpunkter på det tänkta utförandet, vilket ledde till ytterligare förändringar och nya projekteringar.

I början av 2013 inleddes en upphandling för byggnation av muséet och restaurangen. Denna avbröts i mars 2013, då det framgick att de inkomna anbuden låg något över den återstående budgeten i projektet och inte gav utrymme för någon budgetreserv. Upparbetade kostnader i projektet var då cirka 12,9 miljoner kronor. Dessa var översiktligt fördelade på 4,5 miljoner kronor för terrassen, Rivningsarbeten 2,5 miljoner kronor och

resterande 5,9 miljoner kronor i huvudsak på konsulter för framförallt projektering. Av detta kan förgäveskostnader bedömas till ca 4 miljoner kronor. Projektledarens prognos från 2013-02-26 angav en slutkostnad på 42,5 miljoner kronor. Projektet delades upp så att muséet och restaurangen istället skulle genomföras var för sig, samt att besparingar utreddes. Ny upphandling inleddes före sommaren 2013 och färdigställandet av muséet inleddes i augusti 2013 och projektet slutbesiktigades före julhelgen samma år. Även under byggnationen tillkom fördyrande programändringar. Exempelvis framkom i ett sent skede att de föremål som finns i muséet kräver en högre säkerhetsklass än vad som tidigare angivits av dåvarande kultur- och utbildningsenheten, vilket medförde att fasad med fönster till del fick byggas om och de fönster som installerats fick tas bort. Väggar fick rivas och byggas upp igen med stålplåt i väggen för uppfyllande av säkerhetsklassning och ventilationen fick projekteras och byggas om för att få mindre kanaler med inbrottsgaller enligt den nya föreskriften. Hade dessa åtgärder inte gjorts hade kulturnämnden drabbats av betydande försäkringspremier för inlånade föremål, vilket nu kan undvikas.

Ombyggnationen för muséet slutfördes till en kostnad om totalt 39,4 miljoner kronor, vilket ska jämföras med ursprungligt budgeterade 25 miljoner kronor. De överskjutande kostnaderna fördelas på: 3,5 miljoner kronor på merkostnader för konsulter bland annat förgävesprojektering, programförändringar i muséet 4,5 miljoner kronor, oförutsedda kostnader om 0,9 miljoner kronor, bland annat en vattenskada under projektet.

4.2.4 Genomförande byggnation av restaurangen

Efter godkännande av ny investeringsram genomfördes uthyrning till restaurangoperatör och upphandling av entreprenör för restaurangbyggnation. De budgeterade kostnaderna för restaurang och allmänna ytor var 14,5 miljoner kronor. I projektet tillkom programändringar som medförde kostnader om cirka 2,98 miljoner kronor, av vilka 2,15 miljoner kronor var tillkommande investering i hyresgäst Anpassning som finansieras av en hyreshöjning av hyresgästens omsättningshyra från 7,0 % till 9,0 %. Byggnationen utfördes till en total slutkostnad om 18,2 miljoner kronor, vilket är cirka 3,7 miljoner kronor högre än budgeterat.

4.2.5 Kommentarer

Det finns ett flertal lärdomar att dra från det beskrivna projektet. I ett byggprojekt och inte minst i en befintlig byggnad kan oförutsedda saker dyka upp och innebära merkostnader. Vissa sådana kostnader har uppkommit i Fisksätra marina/Saltsjö pir. De huvudsakliga orsakerna till merkostnaderna bedöms dock inte bero på detta, utan på andra faktorer:

1. Tid. Projektet har bedrivits under en lång tid, vilket i sig medför ökade kostnader då personal och konsulter får utdragna utredningsuppdrag.
2. Otydligt ägarskap och kunskap om produkten. Det förefaller som att mycket arbete lades ner innan kommunen var klar över vad som skulle tillskapas på platsen och att många ändringar kom fram under tiden. Vidare har den interna kunskapen om vad

som krävs för ett museum inte varit tillräcklig och extern kunskap tagits in för sent. Även i detta har den långa tiden påverkat, då personalförändringar medfört både att muséets inriktning skiftat och att projektledningen inte kunnat få besked i programfrågor och andra kostnadspåverkande frågor.

3. Lågt internt engagemang. Det har varit extern projektledning kopplat till fastighetsprocessen, utan ett tydligt stöd inom kommunen. Vidare har den externa projektledaren i de tidiga skeden då mycket av kostnadsdrivande risker hanteras haft mycket svårt att få svar från kulturverksamheten om programförutsättningarna. Det har varit en otydlig intern ansvarsfördelning mellan dåvarande byggenheten och kultur- och utbildningsenheten utan tydliga projektägarskap hos respektive del.
4. En utländsk leverantör handlades upp för inredningen till muséet. Detta gjordes utan en samordning med byggprojektet av lokalen, vilket ledde till betydande krockar, bristande information och oklar gränsdragning, vilket sammantaget ledde till både förseningar och fördyringar.

Det kan konstateras att lång tid och programändringar i projekt kostar. När projekt med inslag av flera olika kommunala verksamheter och/eller med otydlig ”hemvist”, så är ett tydliggörande av ägarskapet och engagemang från samtliga involverade verksamheter viktigt för att uppnå tillräcklig kontroll. I detta projekt uppnåddes i praktiken inte denna kontroll fullt ut förrän mot slutet av 2013 och då hade merparten av fördyringarna redan inträffat.

4.2.6 Projektbeskrivning delprojekt museum

Entreprenadform:	Löpande räkning mot budget
Totalentreprenör:	Stockholms stadsbyggare
Projektledare:	Jan Pålsson, extern projektledare
Starttidpunkt (projektering)	januari 2010
Starttidpunkt (produktion)	juni 2011 rivning och flytt av verksamheter, därefter 2013-08-19 nybyggnation
Slutbesiktning	2013-12-20

4.2.7 Ekonomi delprojekt museum

Beslutad ram:	25 000 000 kr
Slutkostnad:	39 381 000 kr

4.2.8 Projektbeskrivning delprojekt restaurang och allmänna ytor

Entreprenadform:	Totalentreprenad
Totalentreprenör:	TL bygg
Projektledare:	Jan Pålsson, extern projektledare
Starttidpunkt (produktion)	2014-04-16
Slutbesiktning	2014-10-10

4.2.9 Ekonomi delprojekt restaurang och allmänna ytor

Beslutad ram:	14 500 000 kr
Slutkostnad:	18 180 000 kr

4.2.10 Ekonomi Fisksätra marinentrum (hela projektet)

Beslutad ram:	44 000 000 kr
Slutkostnad:	57 561 000 kr

4.2.11 Finansiering Fisksätra marinentrum (hela projektet)

Hysesintäkter (inklusive budgeterad omsättningshyra):	3,15 mnkr/år (varav omsättningshyra cirka 1,25 mnkr/år)
Avskrivningstid:	33 år på museet 20 år genomsnittlig på restaurangen
Internränta:	2,8 %

4.2.12 Ekonomiska konsekvenser

Investeringen i Fisksätra marina innebär initialt avskrivningskostnader för lokalenheten på 2 miljoner kronor per år, och efter 20 år 1 miljoner kronor per år under resten av avskrivningstiden. Om verksamheten fortsätter därefter är investeringen avskriven och endast inhyringskostnaden kvarstår.

5 Slutredovisning av museiprojektet Hamn

Den 1 juni 2014 invigdes slagfälts- och samtidsmuseet Hamn i Fisksätra. 2016 nominerades museet till årets museum av Riksförbundet Sveriges Museer. Resan hit började den 30 oktober 2009 då tillväxtverket beviljade Nacka kommun stöd ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden.

5.1.1 Så började projektet

Projekt Hamn har delfinansierats med regionala medel från EU:s regionala strukturfondsprogram för Stockholm. Projektet ligger inom åtgärd 1.3, det vill säga att främja integration och mångfald, och har löpt över fyra år med start 2010-01-01 till 2013-12-31. Totalt beviljades 17 miljoner kronor under perioden som skulle användas till att främja integration och mångfald genom att i samverkan med lokalbefolkningen i Fisksätra skapa långsiktig infrastruktur av hög kvalitet. Genom att skapa två museum, utifrån platsen specifika historia, Slaget om Stäket och Fisksättras moderna historia, skulle potentialen för regional och lokal utveckling ge ökad sysselsättning och integration.

Kommunstyrelsen ansvarade för projektet under projekttiden år 2010 – 2013. För genomförandet av kommunstyrelsens uppdrag ansvarade stadsledningskontoret genom kultur- och utbildningsdirektören. För projektet fanns en styrgrupp, bestående av stadsdirektör, näringslivsdirektör, fastighetsdirektör, kultur- och utbildningsdirektör, stadsbyggnadsdirektör och kommunikationsdirektör. Projektledaren fanns inom kultur- och utbildningsenheten. I arbetsgruppen fanns kompetens från ekonomi-, utbildnings-, kultur-, fritids-, näringslivs- och fastighetsenheterna. Projektet övergick 2013-01-01 i kulturnämndens ansvar.

5.1.2 Från projekt till museum

Kulturnämnden beslutade den 4 december 2013 att upphandla driften av museet och Kulturnämnden beslutade den 15 januari 2014 att tilldela Emotion AB uppdraget att drifva museet Hamn.

Kulturnämnden finansierar museet i form av ett årligt verksamhetsanslag om 1,3 miljoner kronor. Utöver det tillkommer full kostnadstäckning för hyran till driftsaktören enligt avtal. Driftsaktören sätter själv entréavgifter och tar alla intäkter från entréavgifterna, bokningar av konferenser och försäljning i museibutiken.

Museet öppnade och har varit i full drift sedan den 1 juni 2014. I uppföljningen av verksamheten framkommer en tioprocentig ökning av antalet besökare för perioden juni 2015 till maj 2016 jämfört med samma period under föregående år. Cirka 6600 personer har besökt museet mellan första juni 2015 och sista maj 2016. I den risk- och konsekvensanalys som genomförts (KUN 2015/44-860) noterades att kommunen som beställare av driften av museet på längre sikt mer bör styra verksamheten mot det samtida kulturarvet, bredare delaktighet och interaktion med besökare, grupper, skolor och det omgivande lokalsamhället. I analysen påpekades även att eftersom museet Hamns lokaler hyrs på lång sikt, fram till 2027, är det viktigt att ta fram en långsiktig inriktning för museets verksamhet.

Nuvarande driftsaktör Emotion AB har ett avtal som sträcker sig fram till den 31 december 2017. Driftsaktören erbjöds under våren 2016 möjligheter att förlänga avtalet, men avböjde. Kulturnämnden beslöt den 25 oktober 2016 att påbörja en upphandling och fattade beslut om en långsiktig inriktning för museet.

5.1.3 Rapportering och beslut

Enligt internrevisionens skrivelse (10 oktober 2013) lyfts inte något separat ärende fram till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige i anslutning till ansökan om EU-medel. I kommunens budget för år 2010 framgår dock att besöksnäringen understöds genom att två museer i Fisksätra skapas i enlighet med den projektansökan till Europeiska Socialfonden, som Strukturfonds-partnerskapet bifallit. I budgeten fattar även kommunfullmäktige beslut att tillföra kommunstyrelsen 2,6 miljoner kronor per år 2010-2012 för två museer i Fisksätra.

Kommunstyrelsen noterade informationen från revisorernas rapport den 25 november 2013, § 270, med följande beskrivning i protokollet: *”Revisorerna bedömer i en nu inkommen revisionskrivelse att det saknas erforderligt beslut från kommunfullmäktige att starta museiprojektet HAMN och att beslutsunderlagen varit bristfälliga. Kommunfullmäktige uttryckte kritik mot underlagen för investeringsbeslut redan i juni 2011 och stadsledningskontoret instämmer i att det ursprungliga förslaget om att ansöka om EU-medel borde ha tagits i kommunstyrelsen. En tydligare formell återkoppling av att EU-medel hade beviljats borde också ha skett, utöver förslaget om att avsätta medel i budgeten för år 2010 för det fortsatta projektet. Kommunstyrelsen har med anledning av tidigare revisionsrapporter redogjort för hur kommunstyrelsen arbetar för att förbättra beslutsunderlag ibland annat ärenden om investeringar och det arbetet omfattar självklart även museiprojektet HAMN och utvecklingen av Fisksätra marina. Kvalitetssäkring omfattar även på vilken nivå olika beslut ska fattas.”*

Kommunstyrelsen noterade den 22 oktober 2012, § 269, en genomförd risk- och sårbarhetsanalysen till protokollet och att frågan om ansvarsfördelning och ekonomi skulle hanteras i mål och budget för 2013-2015.

Kommunfullmäktige beviljade de 19 november 2012, § 249, 2 miljoner kronor för utställningsproduktion och 500 000 kronor för ramper.

Projektet har lämnat följande rapporter:
Lägesrapport HAMN augusti 2011
Lägesrapport HAMN januari 2013
Ekonomisk lägesrapport HAMN 2013
SWECO slutrapport april 2014

5.1.4 Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för museiprojektet har finansierats med 17 miljoner kronor från strukturfonden samt ett årligt tillskott från kommunstyrelsen på 2,6 miljoner kronor under åren 2010-2012. Ett extra tillskott på 2,5 miljoner kronor för utställningsproduktionen och ramper tillfördes projektet under 2012 från kommunstyrelsen. Nacka kommun har totalt finansierat 10,3 miljoner kronor till projektet utöver de 17 miljoner kronorna från strukturfonden.

5.1.5 Övergripande slutsatser

Nacka kommun har i museet Hamn fått en framgångsrik besöksattraktion, som motsvarar de förväntningar som fanns när projektet startade. Precis som anges i underlaget för kommunstyrelsen behandling av revisionsrapporten 2013 fanns brister kring de tidigare beslutsunderlag och vem som fattade beslut. Nacka kommun har idag en betydligt bättre kvalitetssäkring av beslutsunderlag och beslutsmandat. Museet Hamns verksamhet utgör en väsentlig del av kulturnämnden kulturarvsverksamhet och är en viktig del av det totala arbetet med att tillgängliggöra Nackas kulturarv och bidrar till att skapa en attraktiv livsmiljö i Fisksätra. Kommunen planerar nu för upphandling av ny driftsaktör från 1 januari 2018 för att driva framtidens museum – HAMN.

6 Frågor och svar

6.1.1 Hur mycket har Nacka kommun investerat i Fisksätra marina?

- **Ombyggnadsprojekt och hyresgästanpassningar** till museum och restaurang: Cirka 50 miljoner kronor.

- **Marksanering**: Under arbetet på platsen upptäcktes föroreningar på platsen. Kommunen har, i egenskap av markägare, investerat i en marksanering för ungefär 12 miljoner kronor.

- **Piren**: cirka 18 miljoner kronor. Kommunen har investerat i en pir för allmänheten med angörande skärgårdstrafik Piren används också för förankring av båtbyggor.

- **Vägarbeten**: strandpromenad och nedfart planeras byggas under 2017 och är budgeterat till 6,5 miljoner.

6.1.2 Har Nacka kommun gjort en värdeöverföring till Marinberget?

Nacka kommun har investerat i kulturell verksamhet i Fisksätra marina genom museet HAMN. Investeringarna som är gjorda är hyresgästanpassningar som krävs för att museiverksamheten ska kunna bedrivas i fastigheten.

6.1.3 Ska kommunen hyra lokaler i Fisksätra marina?

Kommunen hyr museiplanets för 900kr/kvm – 1,9 miljoner kronor per år till 2027. Plus index på hyran.

6.1.4 Vad har kommunen tidigare haft för kostnader för den här fastigheten?

De senaste 30 åren har fastigheten kostat 2-3 miljoner kronor per år att hålla vid liv.

6.1.5 Värderades fastigheten i samband med att Saltsjö Pir bildades?

Ja, fastigheten värderades till 20 miljoner kronor 2011.

6.1.6 Vem äger piren?

Kommunen äger piren nu och i framtiden.

6.1.7 Vem har beslutat om avtalet mellan Nacka kommun och Marinberget AB?

Kommunfullmäktiges sammanträde 2011 05 23.

6.1.8 Hur mycket har kommunen/andra aktörer gått in med i bolaget?

Nacka kommun gick in med 1 miljon kronor plus fastigheten, i Saltsjö Pir. Marinberget gick in med 19 miljoner kronor.

6.1.9 Har Nacka kommun löst ut restaurangen ekonomiskt?

Den tidigare restaurangoperatören investerade 2,8 miljoner kronor i lösa inventarier till restaurangen. När det stod klart att de inte fick serveringstillstånd och skulle lämna fastigheten köpte kommunen utrustningen för 2,1 miljoner. Kommunen får igen pengarna genom att hyra ut utrustningen till den nuvarande restaurangoperatören. Syftet var att snabbt få en ny restaurangoperatör på plats eftersom museiverksamheten behöver en restaurangverksamhet i anslutning.

KONSORTIALAVTAL

mellan

NACKA KOMMUN

och

**IGELBÄCKEN NR 533 AKTIEBOLAG under firmaändring till
MARINBERGET AB**

SS 05 1

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<u>Punkt</u>	<u>Sid</u>
1. Parter	3
2. Bakgrund och syfte	3
3. Förutsättningar för samarbetet	3 - 6
4. Förvärv av aktier, m.m.	6
5. Marinberget ABs aktieförvärv	6 - 7
6. Säkerhet	7
7. Bolagsordning	8
8. Styrelse	8
9. Arbetsformer	8
10. Lekmannarevisor	8
11. Enighet vid vissa beslut	8 - 9
12. Överlåtelse av aktier i Bolaget	9 - 10
13. Pantsättning och förvaring av aktier	10
14. Förtida upphörande av samarbete	10
15. Avtalstid	11
16. Meddelanden	11
17. Ändringar, tillägg	11
18. Lag (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag	11
19. Innehållsförteckning, rubriker	11
20. Partiell ogiltighet	11 -12
21. Tvister	12

 SS
 LOT 2

KONSORTIALAVTAL

1. Parter

- 1.1. Nacka kommun, 212000-0167, 131 81 NACKA, nedan kallat Kommunen.
- 1.2. Igelbäcken nr 533 Aktiebolag under firmaändring till Marinberget AB, 556845-5157, nedan kallat Marinberget, c/o Fastighets AB Vinberget, Box 265, 133 02 SALTSJÖBADEN.
- 1.3. Kommunen och Marinberget kallas nedan gemensamt Delägarna.

2. Bakgrund och syfte

2.1. Delägarna avser att i ett gemensamt ägt aktiebolag, nedan kallat Bolaget, bedriva hamn- och varvsverksamhet inom Fisksätra Marina. Bolaget ska också genom uthyrning av lokaler främja att musei- och forskningsverksamhet, restaurang och vandrarhem kan bedrivas i området.

Bolaget ska utveckla Fisksätra Marina i syfte att skapa förutsättningar för att göra marinan till en portal för det marina Nacka med ett stort flöde av båtar som ger underlag för ett brett serviceutbud. I syfte att uppnå detta ska Bolaget genomföra de investeringar som framgår av bilaga 1, med undantag av den i investeringsplanen angivna piren och plattformen som ska utföras av Kommunen.

Verksamheten i Bolaget ska förstärka intentionerna med projektet Två Museer i Fisksätra – numera namnändrat till HAMN.

2.2. Detta avtals syfte är att reglera Delägarnas samarbete såsom ägare av aktierna i Bolaget.

3. Förutsättningar för samarbetet

3.1. Bolagets verksamhet ska bedrivas inom det område som på bifogade skiss, bilaga 2, markerats med röd begränsningslinje. Området är beläget inom Kommunens fastigheter Erstavik 26:1, 26:248 och 26:608 samt Skogsö 2:24. Avsikten är att en ny fastighet ska bildas vars area ska motsvara det markerade området. Delägarna är dock införstådda med att denna preliminära area kan komma att öka eller minska i mindre omfattning i samband med fastighetsbildningsförrättningen. Det åligger Kommunen att snarast ansöka om fastighetsbildning.

3.2. Kommunen ska, sedan fastighetsbildningen enligt punkt 3.1. ovan vunnit laga kraft, upplåta den nya fastigheten med tomträtt till Bolaget. Verksamheten inom fastigheten ska rymmas inom bestämmelserna för gällande detaljplaner. Den årliga tomträttsavgälden ska i tomträttsavtal bestämmas till sexhundrafemtio tusen (650.000) kronor. Avgälden kan rabatteras beroende på utbyggnadstakt av brygganläggning. Rabatten för 2011 är tvåhundra tusen (200.000) kronor på helårsbasis (beloppet för rabatten bestäms proportionerligt beroende på tillträdesdag) och för 2012 etthundra tusen (100.000) kronor. Om

SS
LDF

3

kapaciteten i brygganläggningen skulle bli mindre än avsett efter planändring ska tomträttsavgälden minskas i motsvarande mån. Kommunen garanterar att den nya fastigheten inte kommer att vara belånad vid upplåtelsen av tomträtt och att samtliga pantbrev överlämnas till Bolaget vid upplåtelsen.

3.3. Den utveckling av området som framgår av investeringsplanen, bilaga 1, förutsätter en ny detaljplan. Bolaget ska ingå ett detaljplaneavtal med miljö- och stadsbyggnadsnämnden avseende arbetet. Bolaget ska i enlighet med avtalet bekosta det utredningsarbete som krävs för att ta fram ett underlag för ny detaljplan.

Det följer av tomträttslagstiftningen att om byggnadsrätten utökas genom en planändring så krävs en ny överenskommelse mellan Kommunen som fastighetsägare och Bolaget som tomträttshavare för att anpassa avtalet till de nya byggnadsbestämmelserna. Delägarna förbinder sig att se till att en sådan överenskommelse träffas mellan Kommunen och Bolaget, varvid tomträttsavgälden även fortsättningsvis ska bestämmas till sexhundrafemtio tusen (650.000) kronor. Överenskommelsen ska gälla från månadsskiftet efter kommunfullmäktiges beslut om planändring.

3.4. En miljöutredning har visat att giftiga ämnen finns i mark och under byggnader inom det område som på bifogade skiss, bilaga 2, markerats med röd begränsningslinje. Orsaken till detta är den tidigare användningen av marinan. Kommunen åtar sig att genomföra och bekosta erforderliga saneringsåtgärder inom området. Saneringsåtgärderna ska göras i samband med rivningen/nedmonteringen av den gamla varvsbyggnaden, dvs. innan påbörjandet av sprängningsarbeten inom området. Sanering av markföreningar i huvudbyggnaden ska dock göras sommaren 2011.

3.5. Kommunen ska ansöka om strandskyddsdispens för att möjliggöra för Bolaget att genomföra den utbyggnad som krävs för genomförandet av de åtgärder/investeringar som framgår av bilaga 1. Om strandskyddsdispens inte beviljas ska avtalet vara förfallet.

3.6. Kommunen ska ansöka om erforderlig dispens från villkoren för Skogsö naturreservat för att möjliggöra placering av flytbryggor i vattenområde inom reservatet.

3.7. Kommunen ska före den 1 maj 2012 ha anordnat en pir och en plattform för angöring av turbåtar, t.ex. Strömman kanals båtar, inför museets invigning den 25 maj 2012. Äganderätten till piren och plattformen ska övergå till Bolaget när dessa anordningar är färdigbyggda. Plattformens/pirens preliminära läge framgår av bifogade kartblad, bilaga 3. Kommunen ska senast den 1 juni 2011 ge Marinberget besked om pirens slutliga placering. Piren ska efter färdigställandet underhållas av Bolaget, varvid säkerhetsfrågor och vinterväghunderhåll särskilt ska prioriteras. Vinterväghållning behöver dock inte ske under tid då piren inte används för båttrafik. Delägarna ska vara eniga om utformning och konstruktion av piren.

3.8. Kommunen ska utan vederlag till Bolaget överlåta befintliga bryggor och de inventarier som finns förtecknade i bilaga 4.

3.9. Bolaget ska anordna en strandpromenad för allmänheten med den sträckning som framgår av bilaga 5. Den del av strandpromenaden som rödmarkerats i bilaga 5 ska vara färdigställd den 1 maj 2012 inför museets invigning den 25 maj 2012. Strandpromenaden ska vid fastighetsgränserna anslutas till Kommunens strandpromenader/gångstigar. I väster ska den nya strandpromenaden anslutas till den trappa som leder upp till befintlig väg och terrass på

plan 4 i huvudbyggnaden. Bolaget ska säkerställa att allmänheten kan röra sig inom området och genom området både från Fisksätra samhälle och från Skogsö naturreservat. Styrelsen för Bolaget ska vara enig om konstruktion och utförande av strandpromenad och gångvägar. Utförandet av strandpromenaden framgår av bilaga 6. Bolaget ska ansvara för och bekosta drift och underhåll inklusive vintervägunderhåll av gångvägarna till museet, dvs. väg från pir till hiss och trappa. Strandpromenaden vinterunderhålls inte.

3.10. Befintligt bad på Fisksätra Holme skall vara kvar enligt nuvarande utformning. Bolaget ansvarar för att störningar enligt miljöbalken pga. varvsverksamhet inte uppstår. Eventuella åtgärder för att skydda badet ska utföras, bekostas, bibehållas och underhållas av Bolaget.

3.11. Bolaget ska till Kommunen upplåta lokaler för museiverksamhet omfattande plan 4 och 5 samt mindre delar av plan 1 och 3 i huvudbyggnaden. Hyrestiden ska vara 15 år med möjlighet till förlängning. I övrigt ska villkoren bestämmas i separat hyresavtal.

3.12. Kommunen ger Bolaget rätt att använda den gamla varvsbyggnad som finns inom området för sin verksamhet. Om Bolaget väljer att inte använda varvsbyggnaden har Nacka kommun rätt att ta tillvara byggnadens stomme för eventuellt uppförande på annan plats. I sådant fall ska Nacka kommun svara för samtliga kostnader avseende demonteringen.

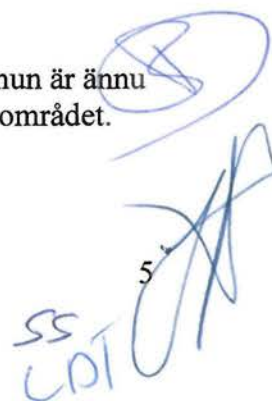
3.13. Bolaget ska samverka med hyresgäster och andra intressenter inom området i fråga om planering och genomförande av olika aktiviteter, marknadsföring m.m. Museum, hotell/vandrarhem och restaurang kommer att marknadsföras under varumärket "HAMN". Bolaget ska ha möjlighet att hänvisa till att i marinan finns verksamheter som utövas under varumärket "HAMN". Hur Bolaget får använda varumärket ska regleras separat i samarbetet mellan intressenterna. Skyltningen inom området ska regleras i hyresavtalet avseende museiverksamheten.

3.14. Det är för Delägarna viktigt att samarbetet i Bolaget präglas av god etik och en strävan efter att ge Bolaget ett gott anseende. För Kommunen har detta även stor betydelse pga. varumärket HAMN och den renomméskapande verksamheten runt detta varumärke och museiprojektet. Det är mot denna bakgrund viktigt att även praktiska åtgärder i Bolaget görs på ett sätt så att varumärket inte skadas. Hänsyn måste tas till platsen för verksamheten så att denna hålls i ett tilltalande skick, hålls städad och att olägenheter vid byggnation i görligaste mån minimeras.

3.15. Vinterförvaring av båtar inom området ska i första hand ske i hallar eller inomhus i huvudbyggnaden. Båtar som placeras ute ska stå på ett ordnat sätt och ge ett städat intryck. Mindre båtar ska företrädesvis placeras i s.k. rack. Båtar ska aldrig placeras på området som ligger mellan piren och entrén.

3.16. Det är för Kommunen av stor vikt att gestaltningen av området är genomtänkt. Den nya hallen på nedre plan ska byggas i trä, strandpromenaden ska vara inbjudande och trevlig. Belysning av området skall vara tillräcklig. I övrigt kommer utformning att ske i enlighet med den nya detaljplanen och därpå följande bygglovsprövning.

3.17. Operatör till den restaurang som ligger på plan 4 och förhyrs av Nacka kommun är ännu inte utsedd. Det är viktigt för Delägarna att konceptet för restaurangen stöder hela området. Dagens lunch ska finnas för normalt lunchpris.

SS
LDT

3.18. Nacka kommun skall verka för att så många parkeringsplatser som möjligt finns i närheten av marinan.

3.19. Kommunen avser att inleda förhandlingar om att få arrendera mark i Östervik, som kan upplåtas bl.a. för båtförvaring. Delägarna ska verka för att Bolaget ges möjlighet att arrendera industrimark i området av Kommunen.

4. Förvärv av aktier, m.m.

4.1. Delägarna ska förvärva samtliga aktier i ett aktiebolag med ett aktiekapital om två miljoner (2.000.000) kronor fördelat på två miljoner (2.000.000) aktier med ett kvotvärde om en (1) krona vardera.

Kommunen ska härvid förvärva en miljon (1.000.000) aktier och Marinberget en miljon (1.000.000) aktier.

Kommunen ska erlägga teckningslikvid för sina aktier genom apportegendom i form av byggnaderna på fastigheterna Erstavik 26:248 och Erstavik 26:608 till ett värde om arton miljoner (18.000.000) kronor.

Marinberget ska betala sina aktier i pengar genom insättning av ett belopp om arton miljoner (18.000.000) kronor på Bolagets konto.

Kontant- och apportemission ska göras samtidigt.

4.2. Bolaget ska utfärda två aktiebrev om en miljon (1.000.000) aktier vardera.

4.3 Teckningslikviden skall bokföras med två miljoner (2.000.000) kronor som aktiekapital och med trettiofyra miljoner (34.000.000) kronor som överkursfond.

5. Marinbergets aktieförvärv

5.1. Snarast efter den tidpunkt då den nya detaljplanen – jämför punkt 3.3. ovan – vunnit laga kraft skall Marinberget förvärva samtliga av Kommunen ägda aktier i Bolaget med undantag av en aktie, som även fortsättningsvis ska ägas av Kommunen. Förvärvet av aktierna är således både en rätt och skyldighet för Marinberget. Kommunen ska även efter aktieöverlåtelsen, dvs. som ägare till endast en aktie, ha rätt till hembud om Marinberget därefter säljer aktier i Bolaget. Denna förutsättning ska framgå av aktieöverlåtelseavtalet mellan Marinberget och Kommunen och ska även finnas med i det nya konsortialavtal som ska gälla efter aktieöverlåtelsen. Delägarna förbinder sig således att skriva in dels i aktieöverlåtelseavtalet, dels i ett nytt konsortialavtal att Kommunen även som ägare till endast en aktie ska ha rätt till hembud på samma villkor som framgår av punkt 12 nedan i detta avtal.

5.2. Marinberget ska som vederlag vid den ovan beskrivna aktieöverlåtelsen betala Kommunen en köpeskilling uppgående till arton miljoner (18.000.000) kronor samt ett tillägg motsvarande en uppräknig av beloppet med hänsyn till den förändring som ägt rum i fråga om konsumentprisindex (KPI) - totalindex med 1980 som basår. Utgångspunkten ska vara KPI för april månad 2011 och jämförelse ska göras med senast kända KPI vid den tidpunkt då

köpeskillingen ska betalas. Skulle senast kända indextal vid betalningen av köpeskillingen ha stigit i förhållande till indextalet för mars 2011, ska tillägget således motsvara den procentuella förändring som skett mellan indextalen multiplicerad med arton miljoner (18.000.000). Den totala köpeskillingen får dock inte understiga arton miljoner (18.000.000) kronor.

6. Säkerhet

6.1. Det är för Kommunens del av avgörande betydelse för samarbetet i Bolaget att de åtgärder som finns förtecknade i investeringsplanen, bilaga 1, genomförs. För att garantera detta har nedan angivna säkerheter ställts.

6.2. Av det belopp som Marinberget erlägger som betalning för sina aktier enligt punkt 4.1. ovan ska ett belopp om tretton miljoner niohundra tusen (13.900.000) kronor avskiljas och sättas in på ett spärrat konto.

Beloppet ska användas för att säkerställa

a) att följande åtgärder utförts senast den 1 maj 2012

- utbyggnad av den del av strandpromenaden som rödmarkerats i bilaga 5
- rivning alternativt upprustning av de båda villorna i området
- installation av värmepump i huvudbyggnad
- 300 båtplatser

b) att hall 1 i investeringsplanen bilaga 1 färdigställts senast den 1 januari 2013.

Uttag från kontot får endast ske om en enig styrelse för Bolaget dessförinnan beslutat att godkänna belopp och användning avseende begärt uttag, varvid den tidsmässiga prioriteringsordningen för åtgärder ovan ska följas.

6.3. Marinberget förbinder sig att till Kommun utge ett vite om sjuhundrafemtiotusen (750.000) kronor om inte ytterligare 300 båtplatser – utöver de som anges ovan under punkt 6.2. – har färdigställts senast den 1 januari 2015 under förutsättning av att det finns efterfråga på platser till normala marknadsvillkor.

Om delar av utbyggnaden av båtplatser har utförts i tid ska ett eventuellt vite sätta ned i motsvarande mån.

Vite ska inte utgå om orsaken till förseningen är hänförlig till Kommunen eller till myndighetskrav eller vid force majeure.

Till säkerhet för vitet ska Marinberget vid detta avtals ingående överlämna en bankgaranti avseende ett belopp om sjuhundrafemtiotusen (750.000) kronor till Kommunen. Bankgarantin ska minska årligen i takt med utbyggnaden.

Parterna förbinder sig att göra ovan angivna vitesbestämmelse till avtalsinnehåll i det nya tomträttsavtal/tilläggsavtal som ska ingås med anledning av den nya detaljplanen till den del vite då fortfarande är aktuellt.

7
SS
LOI

7. Bolagsordning

7.1. Bolaget ska ha den bolagsordning som framgår av bilaga 7.

8. Styrelse

8.1. Bolaget ska ha lägst tre och högst sju ledamöter med lika många personliga suppleanter. Vid avtalets ikraftträdande ska styrelsen bestå av fem ledamöter med fem personliga suppleanter. Av dessa ska Marinberget nominera tre ledamöter med tre personliga suppleanter, varav en ledamot ska utses till styrelseordförande. Övriga ledamöter och suppleanter ska nomineras av kommunfullmäktige i Nacka kommun. Delägarna förbinder sig att på bolagsstämma i Bolaget rösta för val av de nominerade kandidaterna.

8.2. Delägarna ska se till att styrelsens ledamöter har kunskap och erfarenhet anpassad till Bolagets verksamhet.

9. Arbetsformer

9.1. Bolagets styrelse ska anta en arbetsordning för sitt eget arbete.

9.2. Bolagets styrelse ska utse en verkställande direktör och fastställa en skriftlig instruktion för den verkställande direktören.

9.3. Bolagets styrelse ska meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning av Bolagets ekonomiska situation ska samlas in och rapporteras till styrelsen.

10. Lekmannarevisor

10.1. För samma mandatperiod som enligt bolagsordningen gäller för Bolagets revisor äger Nacka kommunfullmäktige rätt att utse en lekmannarevisor med suppleant för granskning av Bolagets verksamhet.

11. Enighet vid vissa beslut

11.1. Enligt aktiebolagslagen (2005:559) gäller som huvudregel att styrelsens och bolagsstämmans beslut ska utgöras av den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för och att ordföranden har utslagsröst vid lika röstetal.

Enighet mellan samtliga röstande ska alltid eftersträvas. För giltigt beslut i följande frågor ska – oavsett vad aktiebolagslagen eller bolagsordningen stadgar – enighet alltid föreligga mellan de röstande.

a) Beslut som innebär avvikelser från investeringsplanen i bilaga 1 eller de förutsättningar som finns uppräknade i punkt 3 ovan.

8

SS
LAI

- b) Ändring av bolagsordningen.
- c) Ändring av kapitalstruktur, såsom ökning eller nedsättning av aktiekapitalet, beslut om villkorade eller ovillkorade aktieägartillskott samt utgivning av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt vid nyteckning, vinstandelsbevis eller andra aktierelaterade värdepapper.
- d) Upptagande av lån.
- e) Uttag från det spärrade konto som finns beskrivet ovan under punkt 6.2.
- f) Vinstutdelning.
- g) Beslut om att Bolaget ska träda i likvidation i annat fall än då så ska ske enligt lag eller detta avtal.
- h) Bildande, förvärv, försäljning eller nedläggning av dotterbolag.
- i) Avtal eller förändring av avtal med någon av Delägarna eller bolag som ingår i samma koncern som Delägare eller någon som är närstående till Delägare, om det avviker från sedvanliga förvaltningsåtgärder.
- j) Val av revisor och revisorssuppleant.

11.2. Förekommer till behandling på styrelsesammanträde eller bolagsstämman sådan fråga som enligt ovan fordrar enighet mellan Delägarna och kan inte enighet uppnås ska frågan avföras från dagordningen och tas upp på nytt vid senare styrelsesammanträde eller bolagsstämman.

12. Överlåtelse av aktier i Bolaget

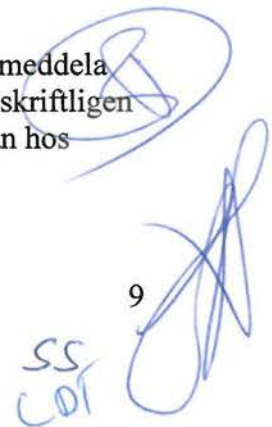
12.1. Har en aktie övergått från en Delägare till en annan Delägare i Bolaget eller till en utomstående har övriga Delägare rätt att lösa aktien. Den nye ägaren av aktien ska genast skriftligen anmäla övergången till Bolagets styrelse. Den nye ägaren ska därvid visa på vilket sätt äganderätten till aktien har erhållits.

12.2. Utan hinder av vad som ovan föreskrivits får Delägare överlåta aktie till sådant bolag som enligt 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:559) ingår i samma koncern som Delägaren. Överlåtelse enligt denna punkt ska av överlåtaren genast skriftligen anmälas till Bolagets styrelse.

12.3. Lösningrätten ska kunna utnyttjas även för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar.

12.4. När anmälan om en akties övergång har gjorts ska styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningberättigad. Styrelsen ska uppmana de lösningberättigade att skriftligen framställa lösningsanspråk hos Bolaget senast inom två månader räknat från anmälan hos styrelsen om övergången.

9
SS
CDI

12.5. Anmäler sig fler än en lösningsberättigad ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de lösningsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i Bolaget. Återstående aktier fördelas genom lottning av Bolagets styrelse eller, om någon lösningsberättigad begär det, av notarius publicus.

12.6. Lösenbeloppet för överlåten aktie ska bestämmas till aktiernas verkliga värde. Normalt sett antas detta belopp motsvara köpeskillingen i presenterat avtal. Kan enighet om lösenbeloppet inte träffas inom en månad från hembudet, ska lösenbeloppet bestämmas av en nämnd bestående av tre revisorer. Säljare och Köpare tillsätter var sin auktoriserade revisor och en tredje utses av Föreningen Auktoriserade Revisorer. Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

12.7. Har inte inom föreskriven tid någon lösningsberättigad framställt lösningsanspråk eller har lösenbeloppet inte erlagts inom föreskriven tid, ska den som gjort hembudet föras in i aktieboken som ägare av aktien.

12.8. Delägare, som överlåter sina aktier, ska se till att den som förvärvar aktierna till alla delar övertar den överlåtande Delägarens rättigheter och skyldigheter genom att skriftligen biträda detta avtal.

12.9. Talan i en fråga om hembud måste väckas inom två månader från den dag då lösningsanspråket framställdes hos Bolaget.

13. Pantsättning och förvaring av aktier

13.1. Till säkerhet för sina åtaganden enligt detta avtal pantförskriver härmed var och en av Delägarna gentemot övriga samtliga sina nuvarande och tillkommande aktier i Bolaget. Samtliga aktiebrev ska överlätna in blanco deponeras hos Nordea, Arenavägen 33, 121 28 STOCKHOLM – GLOBEN. Nordea ska få instruktion om att lämna ut aktie om Delägarna är ense om detta eller om sådan skyldighet föreligger enligt lagakraftvunnen dom eller beslut av allmän domstol.

14. Förtida upphörande av samarbete

14.1. Skulle Delägare göra sig skyldig till väsentligt brott mot detta avtal eller på annat sätt allvarligt äventyra Bolagets anseende eller ekonomiska bestånd, är Delägaren skyldig att på begäran av övriga parter utträda ur avtalet. Detsamma gäller om Delägare allvarligt äventyrar varumärket HAMNs anseende. Utträde ska ske till utgången av den kalendermånad under vilken uteslutningen meddelats Delägaren. Delägaren är därvid skyldig att genast erbjuda övriga Delägare att förvärva Delägarens aktier i Bolaget. Vid förvärv enligt denna punkt ska förfaras på samma sätt som angetts ovan i punkt 12, dock med det undantaget att priset för aktie ska utgöras av 75 % av beloppet enligt punkt 12.6.

Utträde ska dock inte ske om Delägare genom rättelse omgående återställer den skada som uppstått genom ovan beskrivna agerande.

15. Avtalstid

15.1. Detta avtal träder i kraft i och med undertecknandet och gäller till dess ny detaljplan för området vunnit laga kraft och parterna ingått aktieöverlåtelseavtal och nytt konsortialavtal i enlighet med vad som föreskrivits ovan under punkt 5.1.

16. Meddelanden

16.1. Uppsägning eller andra meddelanden enligt detta avtal ska göras genom rekommenderat brev till adressatens senast till Bolaget uppgivna adress och skall anses ha kommit fram vid den tidpunkt ett sådant brev normalt bör komma fram.

17. Ändringar, tillägg

17.1. Ändringar eller tillägg till detta avtal ska för att vara gällande vara skriftligen avfattade och undertecknade av Delägarna.

17.2. Detta avtal innefattar alla mellan parterna träffade avtal med avseende på Delägarnas samarbete i Bolaget.

17.3. I händelse bestämmelse i annan överenskommelse i vilken Delägarna är parter skulle strida mot bestämmelsen i detta avtal ska bestämmelsen i detta avtal ha företräde.

18. Lag (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag

18.1. Delägarnas samarbete enligt detta avtal kan medföra att bestämmelserna i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag, nedan Handelsbolagslagen, blir tillämpliga.

18.2. Handelsbolagslagens bestämmelser ska endast tillämpas om de är tvingande eller om bestämmelserna i detta avtal eller syftet med detta avtal inte står i strid med Handelsbolagslagens bestämmelser.

19. Innehållsförteckning, rubriker

19.1. Innehållsförteckningen och rubrikerna i detta avtal är införda endast i redaktionellt syfte och ska inte utgöra underlag för tillämpningen eller tolkningen av detta avtal.

20. Partiell ogiltighet

20.1. Om någon bestämmelse i detta avtal skulle vara ogiltig på grund av lag eller annan författning eller på grund av domstols eller myndighets bindande dom eller beslut, ska övriga bestämmelser i avtalet fortsätta att gälla.

20.2. Om avtalet i något avseende skulle anses stå i strid med villkoren för Tillväxtverkets beslut om stöd ur den Europiska regionala utvecklingsfonden till projektet HAMN ska berörd

bestämmelse ändras. I sådant fall ska övriga bestämmelser i avtalet fortsätta att gälla och NN AB hållas skadeslöst för kostnader nedlagda efter kommunfullmäktiges godkännande av detta avtal.

21. Tvister

21.1. Tvister beträffande uppkomsten, tillämpningen eller tolkningen av detta avtal ska avgöras av allmän domstol.

.....

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

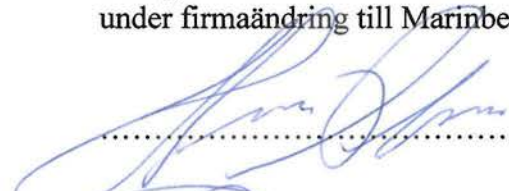
Nacka den 2011-06-30

Nacka den 2011-03-24

För Nacka kommun

För Igelbäcken nr 533 Aktiebolag
under firmaändring till Marinberget AB

.....
Stefan delång

.....
LENA DAHLSTEDT

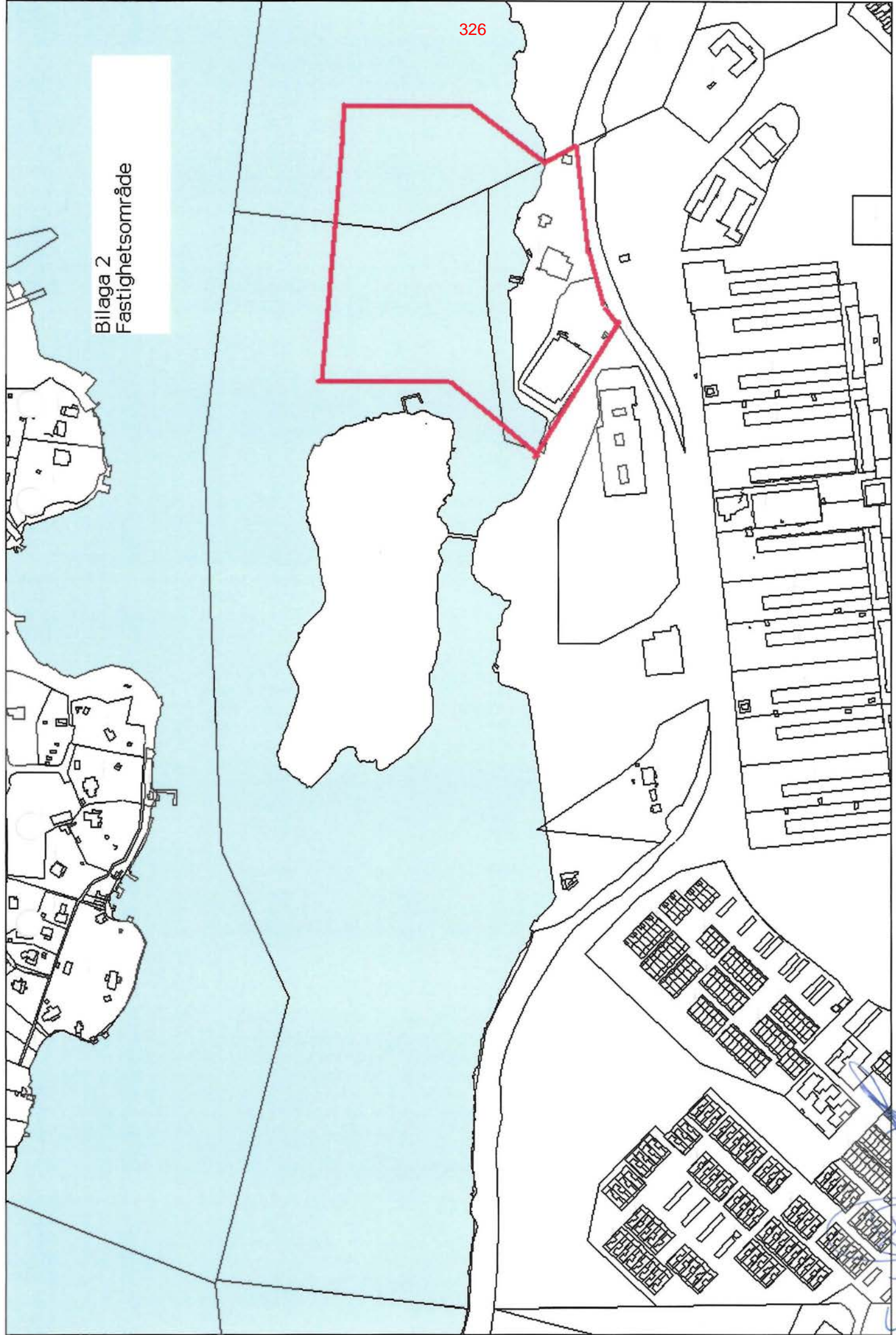

.....

Bilagor

1. Investeringsplan
2. Skiss över området
3. Kartblad utvisande plattformens/pirens preliminära läge
4. Förteckning över inventarier
5. Strandpromenadens sträckning
6. Strandpromenadens utförande
7. Bolagsordning

326

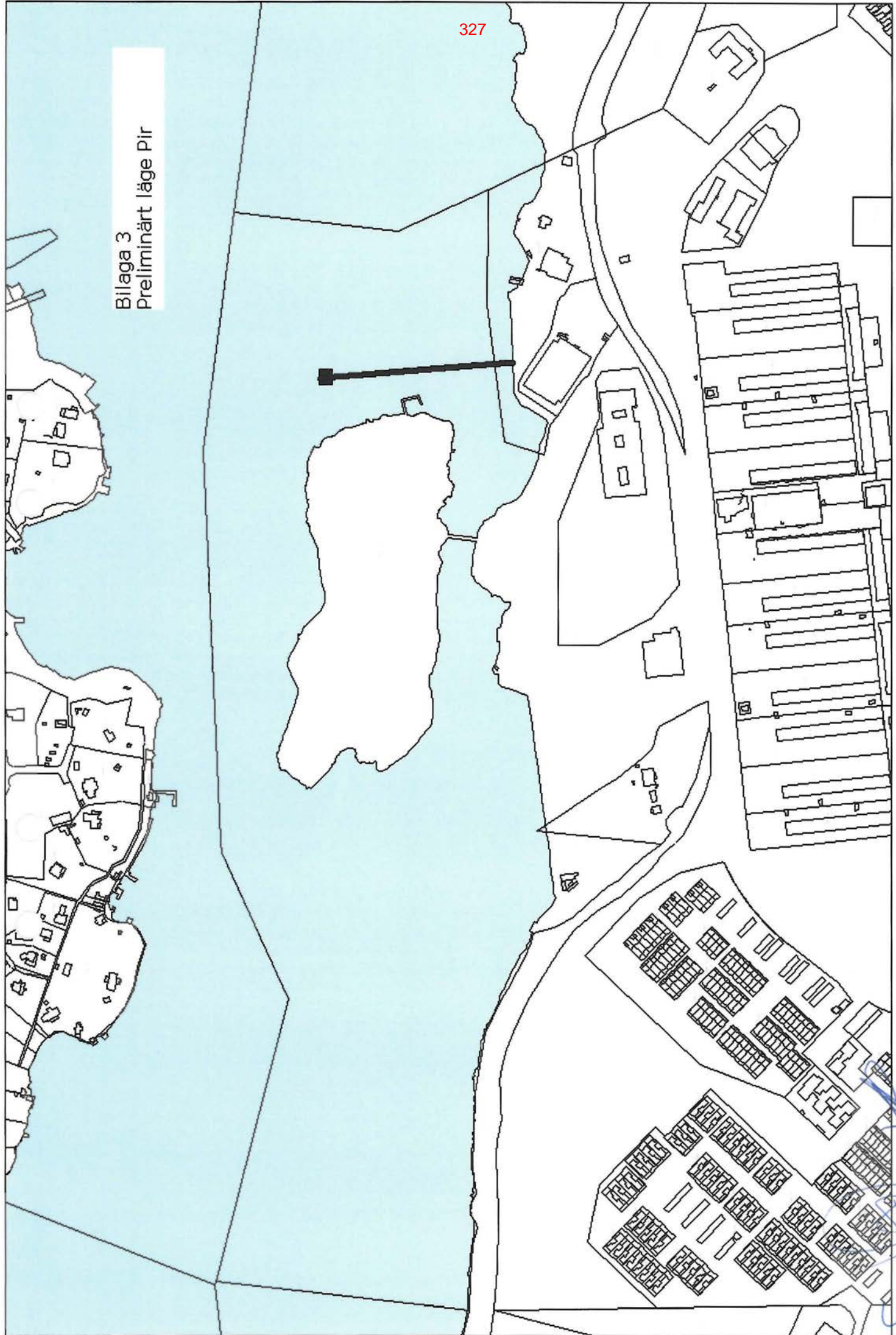
Bilaga 2
Fastighetsområde

55

LOT

Bilaga 3
Preliminärt läge Pir

55
101

Bilaga 4

2011-01-04

Fisksätra Marina

Inventarieförteckning tillgångar vid konkurs. Tillgångarna används och finns i marinan.

125 st akterbockar av Tyresötyp.

15 st vaggor av Tyresötyp.

40 st stötter Sea Quiptyp.

125 st stävstöttor av skilda slag.

Diverse handverktyg förvarade i förråd.

1 st plåtcontainer.

1 st lastbil Renault Kangoo reg nr TYU531.

1 st traktor Volvo BM 640 plus därtill hörande redskap.

1 st hydraulisk båtvagn.

1 st kranbil American 5450.

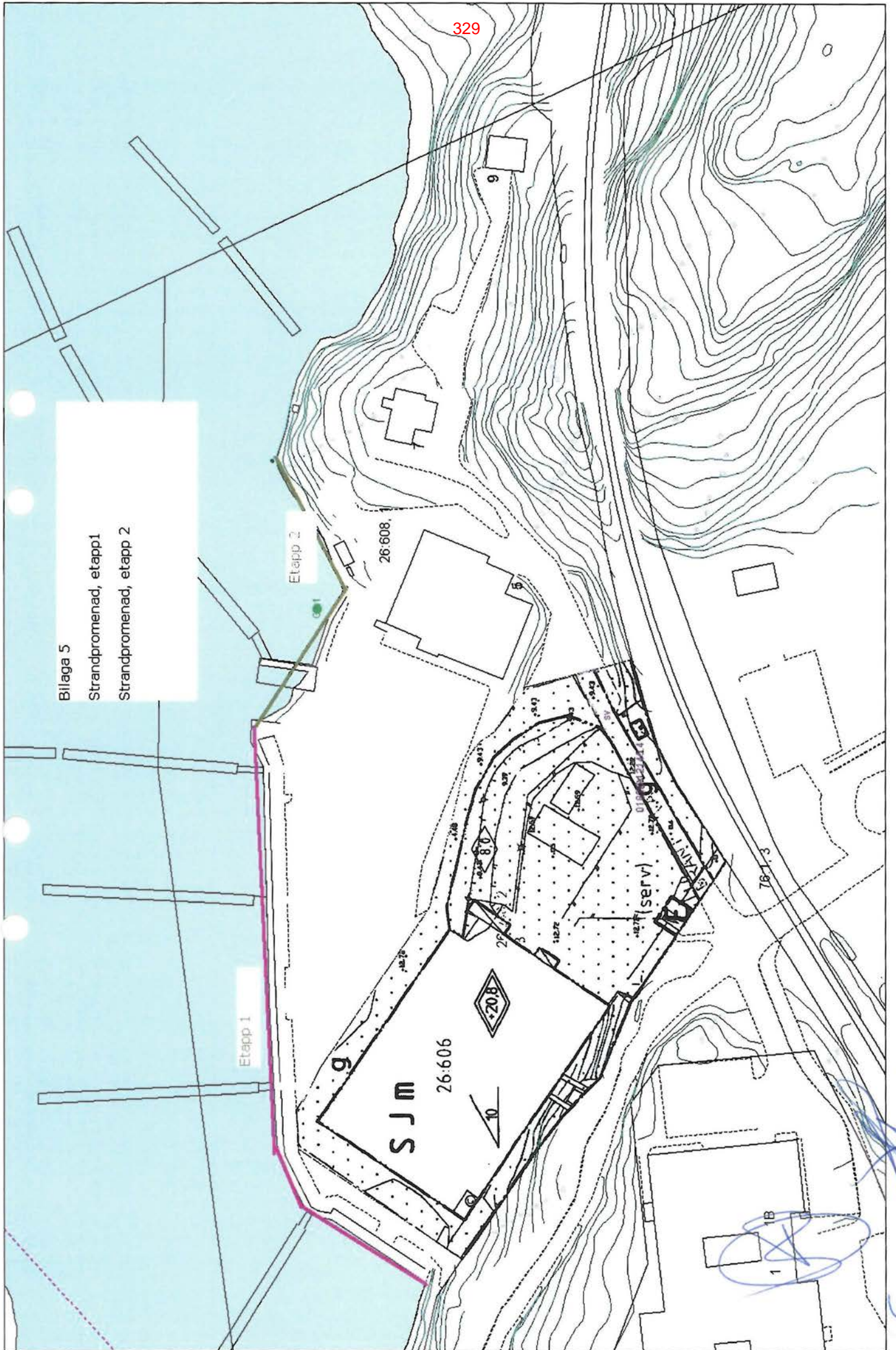

SS
LDT

Billaga 5

Strandpromenad, etapp 1

Strandpromenad, etapp 2

55
103

Bilaga 6 Strandpromenad inom marinan

Bredd minst 2 meter

Last: gångtrafik

Belysning

Parkbänkar placeras längs promenaden

COY
SS

BOLAGSORDNING**BILAGA 7****1. Firma**

Aktiebolagets firma är

2. Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Nacka kommun.

3. Verksamhet

Aktiebolagets verksamhet ska vara att bedriva hamn- och varvsverksamhet inom Fisksätra Marina i Nacka kommun och därmed förenlig verksamhet. Aktiebolaget ska också genom uthyrning av lokaler främja att musei- och forskningsverksamhet, restaurang och hotell/vandrarhem kan bedrivas inom området.

4. Aktiekapital

Aktiekapitalet ska vara lägst två miljoner (2.000.000) kronor och högst åtta miljoner (8.000.000) kronor.

5. Antalet aktier

I aktiebolaget ska finnas lägst två miljoner (2.000.000) aktier och högst åtta miljoner (8.000.000) aktier.

6. Styrelse

Styrelsen skall bestå av lägst tre och högst sju styrelseledamöter med lika många personliga suppleanter. Styrelseledamöterna och styrelsesuppleanterna väljs årligen på årsstämma för tiden intill slutet av nästa årsstämma.

7. Revisor

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utser bolagsstämman en revisor med suppleant. Revisorns och revisorssuppleantens uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

8. Lekmanna revisor

För samma mandatperiod som enligt bolagsordningen gäller för aktiebolagets revisor äger Nacka kommunfullmäktige rätt att utse en lekmanarevisor med suppleant.

9. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev med posten till aktieägarna tidigast sex och senast två veckor före bolagsstämman.

10. Ärenden på årsstämman

På årsstämman ska följande ärenden behandlas:

1. Val av ordförande vid bolagsstämman (årsstämman).
2. Upprättande och godkännande av röstlängd.
3. Val av en eller två justeringsmän.
4. Prövande om bolagsstämman (årsstämman) blivit behörigen sammankallad.
5. Godkännande av dagordning.
6. Framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen.

SS
LOT

7. Beslut om följande.

- a) Fastställande av resultaträkningen och balansräkningen.
- b) Dispositioner beträffande aktiebolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
- c) Ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktören.

8. Fastställande av arvoden till styrelsen och revisorerna.

9. Beslut om antalet styrelseledamöter och styrelsesuppleanter som skall väljas.

10. Val till styrelsen och i förekommande fall av revisorer.

11. Annat ärende, som skall tas upp på bolagsstämman (årsstämman) enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller bolagsordningen.

11. Räkenskapsår

Aktiebolagets räkenskapsår ska vara kalenderår (1 januari – 31 december).

12. Hembud

Hembudsskyldighet

Har en aktie övergått från en aktieägare till en person som inte är aktieägare i bolaget har övriga aktieägare rätt att lösa aktien. Den nye ägaren av aktien ska genast skriftligen anmäla övergången till aktiebolagets styrelse. Den nye ägaren ska därvid visa på vilket sätt äganderätten till aktien har erhållits.

Utan hinder av vad som ovan föreskrivits får aktieägare överlåta aktie till sådant bolag som enligt 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:559) ingår i samma koncern som aktieägaren. Överlåtelse enligt denna punkt ska av överlåtaren genast skriftligen anmälas till aktiebolagets styrelse.

Lösningsrätten ska kunna utnyttjas även för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar.

När anmälan om en akties övergång har gjorts ska styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad. Styrelsen ska uppmana de lösningsberättigade att skriftligen framställa lösningsanspråk hos aktiebolaget senast inom två månader räknat från anmälan hos styrelsen om övergången.

Företräde mellan flera lösningsberättigade

Anmäler sig fler än en lösningsberättigad ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de lösningsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i aktiebolaget. Återstående aktier fördelas genom lottning av aktiebolagets styrelse eller, om någon lösningsberättigad begär det, av notarius publicus.

Lösenbelopp och betalning

Lösenbeloppet för överlåten aktie ska bestämmas till aktiernas verkliga värde. Normalt sett antas detta belopp motsvara köpeskillingen i presenterat avtal. Kan enighet om lösenbeloppet inte träffas inom en månad från hembudet, ska lösenbeloppet bestämmas av en nämnd bestående av tre revisorer. Säljare och köpare tillsätter var sin auktoriserade revisor och en tredje utses av Föreningen Auktoriserade Revisorer. Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

Tvist

Talan i en fråga om hembud måste väckas inom två månader från den dag då lösningsanspråket framställdes hos aktiebolaget.

SS

Konsortialavtal mellan Nacka kommun och Marinberget AB

1. Parter

Nacka kommun, organisationsnummer 212000-0167, 131 81 Nacka, nedan kallat kommunen

Marinberget AB, organisationsnummer, 556845-5157, Box 265, 133 02 Saltsjöbaden, nedan kallat bolaget,

2. Bakgrund

Nacka kommun och Marinberget AB äger sedan 2011 det gemensamma bolaget "Saltsjö Pir AB". Ägandet och parternas uppgifter regleras i det konsortialavtal som parterna ingick våren 2011. I konsortialavtalet framgår bland annat att när detaljplanen för området där Saltsjö Pir AB verkar har vunnit laga kraft ska kommunens aktieinnehav, med undantag för en aktie, säljas till Marinberget AB.

3. Bolagsordning

Bolagets bolagsordning får ej ändras utan att kommunen skriftligt godkännt förändringen.

4. Överlåtelse av aktier i Bolaget

- a) Har en aktie övergått från en Delägare till en annan Delägare i Bolaget eller till en utomstående har övriga Delägare rätt att lösa aktien. Den nye ägaren av aktien ska genast skriftligen anmäla övergången till Bolagets styrelse. Den nye ägaren ska därvid visa på vilket sätt äganderätten till aktien har erhållits.
- b) Utan hinder av vad som ovan föreskrivits får Delägare överlåta aktie till sådant bolag som enligt 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:559) ingår i samma koncern som Delägaren. Överlåtelse enligt denna punkt ska av överlåtaren genast skriftligen anmälas till Bolagets styrelse.
- c) Lösningrätten ska kunna utnyttjas även för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar.
- d) När anmälan om en akties övergång har gjorts ska styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad. Styrelsen ska uppmana de lösningsberättigade att skriftligen framställa lösningsanspråk hos Bolaget senast inom två månader räknat från anmälan hos styrelsen om övergången.
- e) Anmäler sig fler än en lösningsberättigad ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de lösningsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i Bolaget. Återstående aktier fördelas genom lottning av Bolagets styrelse eller, om någon lösningsberättigad begär det, av notarius publicus.
- f) Lösenbeloppet för överlåten aktie ska bestämmas till aktiernas verkliga värde. Normalt sett antas detta belopp motsvara köpeskillingen i presenterat avtal. Kan enighet om lösenbeloppet inte träffas inom en månad från hembudet, ska lösenbeloppet bestämmas av

en nämnd bestående av tre revisorer. Säljare och Köpare tillsätter var sin auktoriserade revisor och en tredje utses av Föreningen Auktoriserade Revisorer. Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

- g) Har inte inom föreskriven tid någon lösningsberättigad framställt lösningsanspråk eller har lösenbeloppet inte erlagts inom föreskriven tid, ska den som gjort hembudet föras in i aktieboken som ägare av aktien.
- h) Delägare, som överlåter sina aktier, ska se till att den som förvärvar aktierna till alla delar övertar den överlåtande Delägarens rättigheter och skyldigheter genom att skriftligen biträda detta avtal.
- i) Talan i en fråga om hembud måste väckas inom två månader från den dag då lösningsanspråket framställdes hos Bolaget.

5. Pantsättning och förvaring av aktier

Till säkerhet för sina åtaganden enligt detta avtal pantförskriver härmed var och en av Delägarna gentemot övriga samtliga sina nuvarande och tillkommande aktier i Bolaget. Samtliga aktiebrev ska överlåtna in blanco deponeras hos Nordea, Arenavägen 33, 121 28 STOCKHOLM – GLOBEN. Nordea ska få instruktion om att lämna ut aktie om Delägarna är ense om detta eller om sådan skyldighet föreligger enligt lagakraftvunnen dom eller beslut av allmän domstol.

6. Meddelanden

Uppsägning eller andra meddelanden enligt detta avtal ska göras genom rekommenderat brev till adressatens senast till Bolaget uppgivna adress och skall anses ha kommit fram vid den tidpunkt ett sådant brev normalt bör komma fram.

7. Ändringar, tillägg

- a) Ändringar eller tillägg till detta avtal ska för att vara gällande vara skriftligen avfattade och undertecknade av Delägarna.
- b) Detta avtal innefattar alla mellan parterna träffade avtal med avseende på Delägarnas samarbete i Bolaget.
- c) I händelse bestämmelse i annan överenskommelse i vilken Delägarna är parter skulle strida mot bestämmelsen i detta avtal ska bestämmelsen i detta avtal ha företräde.

8. Partiell ogiltighet

Om någon bestämmelse i detta avtal skulle vara ogiltig på grund av lag eller annan författning eller på grund av domstols eller myndighets bindande dom eller beslut, ska övriga bestämmelser i avtalet fortsätta att gälla.

9. Tvister

Tvister beträffande uppkomsten, tillämpningen eller tolkningen av detta avtal ska avgöras av allmän domstol.

Detta avtal är upprättat i två exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Nacka den

För Nacka kommun

För Marinberget AB

.....

.....

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 241

Dnr KFKS 2016/569

Uppsägning av jakträttsavtal inom Velamsund

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att säga upp jakträttsavtal för fastigheterna Velamsund 1:1, 1:94-96, 14:1, Bölan 1:1 och Knarrnäs 1:3. enligt 16 § jaktlagen till upphörande 18 juni 2018 samt uppdrar åt park- och naturenheten att senast i december 2017 återkomma med förslag till organisation av framtida jakt på Velamsund.

Ärendet

När Boo landskommun köpte Velamsund 1963 uppläts jakträtten till säljarna. Enligt 16 § jaktlagen kan uppsägning av ett avtal om jakträtt ske senast 6 månader före avtalstids utgång. I detta fall är det visserligen först den 18 januari 2018 men avtalet bör sägas upp i god tid för att möjliggöra för kommunen att utreda vilken jakt och vilken omfattning av jakt som är önskvärd i området utifrån kommunens övergripande mål och den framtida inriktningen på verksamheten i Velamsund.

Handlingar i ärendet

Park- och naturenhetens tjänsteskrivelse den 1 november 2016
Beslut NTN 2016/497 § 122
Avtal från 1963
Förlikningsavtal från 1997

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med park- och naturenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-01

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2016/569

Kommunstyrelsen

Uppsägning av jakträttsavtal inom Velamsund

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att säga upp jakträttsavtal för fastigheterna Velamsund 1:1, 1:94-96, 14:1, Bölan 1:1 och Knarrnäs 1:3. enligt 16 § jaktlagen till upphörande 18 juni 2018 samt uppdrar åt park- och naturenheten att senast i december 2017 återkomma med förslag till organisation av framtida jakt på Velamsund.

Sammanfattning

När Boo landskommun köpte Velamsund 1963 uppläts jakträtten till säljarna. Enligt 16 § jaktlagen kan uppsägning av ett avtal om jakträtt ske senast 6 månader före avtalstids utgång. I detta fall är det visserligen först den 18 januari 2018 men avtalet bör sägas upp i god tid för att möjliggöra för kommunen att utreda vilken jakt och vilken omfattning av jakt som är önskvärd i området utifrån kommunens övergripande mål och den framtida inriktningen på verksamheten i Velamsund.

Ärendet

När Boo landskommun köpte Velamsunds gård uppläts jakträtten på fastigheterna Velamsund 1:1, 1:94-96, 14:1, Bölan 1:1 och Knarrnäs 1:3, bilaga c, till säljarna. Enligt ett år 1997 träffat förlikningsavtal definierades jakträtten närmare, bilaga d. I och med att avtalet förlängts efter att ändring i jaktlagen trätt i kraft 2001 gäller beträffande uppsägning nuvarande 16 § i jaktlagen. Det innebär att en eventuell uppsägning ska ske senast 6 månader före avtalstids utgång, vilket är den 18 januari 2018.

Det bedöms lämpligt att skaffa tidsmarginalen för att utreda vilken typ och omfattning av jakt som är önskvärd inom Velamsunds naturreservat utifrån kommunens övergripande mål och den framtida inriktningen på verksamheter, bl a uttryckt i det program för utveckling av naturreservaten Velamsund och Nyckelviken som kommunstyrelsen föreslagit kommunfullmäktige att fatta beslut om, § 64 KFKS2016/429. Samtidigt finns då tid att föra en dialog med berörda, inklusive nuvarande jakträttsinnehavare.

I samband med utredningen för Velamsund behöver framtida organisation för kommunens viltvård ses över då nuvarande viltvårdare på grund av ålder förväntas avsäga sig uppdraget.

Natur- och trafiknämnden har den 14 juni 2016, NTN 2016/497 § 122, uppdragit åt park- och naturenheten att utreda vilken jakt och vilken omfattning av jakt som är önskvärd och förenlig med den av nämnden antagna fauna- och viltvårdsstrategi även på de fastigheter som omfattas av jakträttsavtalet i Velamsund.

I viltvårdsstrategin fastslås att all jakt ska hanteras enligt upprättade jaktinstruktioner som ska styra planering och genomförande av jakt- och skyddsjaktsuppdrag. Jakten ska t ex inte genomföras med fler deltagare än det aktuella naturområdets beskaffenhet och storlek kräver. I de fall kommunen upplåter mark genom arrende, skötsel- eller andra nyttjandearräsavtal bör kommunen behålla rätten till skyddsjakt och stödutfodring.

Övergripande anges i fauna- och viltvårdsstrategin att viltvårdsinsatserna på kommunens mark ska vara inriktad på att balansera djurpopulationerna på ett sätt som bidrar till friska och livskraftiga viltstammar och som ger rika naturupplevelser. Viltvården ska förebygga de skador och olägenheter som kan förorsakas av alltför stora viltstammar, av skadedjur, sjuka djur eller av djur som uppehåller sig på olämpliga ställen.

Det finns flera framtida möjligheter att bedriva jakt på Velamsund. Med en kommunal viltvårdare, genom nuvarande jakträttsinnehavare med ett nytt avtal eller att ett nytt avtal upprättas med ny innehavare.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt gällande avtal utgår ingen ersättning för jakträtten till kommunen. Jaktarrenden i stockholmstrakten ligger mellan 150-200 kr per hektar och år. Detta skulle innebära en arrendeavgift för dessa fastigheter (cirka 700 hektar) på ca 100-140 tkr per år.

Konsekvenser för barn

Viltet är ett viktigt upplevelsevärde för barnen.

Bilagor

- b) Beslut NTN 2016/497 § 122
- c) Avtal från 1963
- d) Förlikningsavtal från 1997

Dag Björklund
Trafik- och fastighetsdirektör

Liselott Eriksson
Natur- och friluftstrateg
Park- och naturenheten

14 juni 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 122

NTN 2016/497

Uppsägning jakträttsavtal Velamsund

Beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunstyrelsen fattar följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att säga upp jakträttsavtal för fastigheterna Velamsund Velamsund 1:1, 1:94-96, 14:1, Bölan 1:1 och Knarnäs 1:3. enligt 16 § jaktlagen.

Natur- och trafiknämnden uppdrar till park- och naturenheten att utreda vilken jakt och vilken omfattning av jakt som är önskvärd och förenlig med kommunens fauna- och viltvårdsstrategi på de fastigheter som omfattas av jakträttsavtal Velamsund.

Ärendet

Familjerna Christer och Peder Egnell, Jan och Fredrik von Oelreich, Michael Mosti har sedan 1963 nyttjanderätt gällande jakt för fastigheterna Velamsund 1:1, 1:94-96, 14:1, Bölan 1:1 och Knarnäs 1:3. År 1997 träffades ett förlikningsavtal.

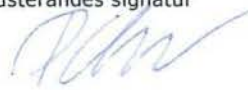

Enligt nuvarande lagstiftning 16 § jaktlagen ska uppsägning ske senast 6 månader före avtalstids utgång. Om kommunen önskar säga upp nuvarande avtal ska detta således ske senast den 18 januari 2018.

Kommunstyrelsen bör emellertid säga upp avtalet i god tid innan förlängningens utgång. Detta för att möjliggöra för kommunen att utreda vilken jakt och vilken omfattning av jakt som är önskvärd på fastigheterna. Nuvarande avtal är bland annat inte förenligt med av natur- och trafiknämnden antagna fauna- och viltvårdsstrategin. I övrigt behöver utredningen ge förslag på hur jakten ska ske på fastigheterna och vem som ska bedriva den. I samband med utredningen behöver framtida organisation för kommunens viltvård ses över då nuvarande viltvårdare på grund av ålder inom närtid förväntas avsäga sig uppdraget.

Bakgrund

År 1997 träffades ett förlikningsavtal. Fastighetsägaren fick enligt då gällande lagstiftning inte motsätta sig förlängning av avtalet med åberopande av 17 § 2 jaktlagen. Besittningsrätten gällde. År 2000 ändrades emellertid jaktlagen och 17-20 §§ togs bort.

Den 19 juli 2013 blev förlikningsavtalet förlängt. Då förlängningen skett efter det att 17 § jaktlagen tagits bort gäller nu enbart 16 § jaktlagen. Ingen besittningsrätt gäller längre. Enligt 16 § jaktlagen ska uppsägning ske senast 6 månader före avtalstids utgång. Om kommunen önskar säga upp nuvarande avtal ska detta således ske senast den 18 januari 2018.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

14 juni 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

Det är däremot lämpligt att säga upp avtalet i god tid innan förlängningens utgång för att möjliggöra att utreda vilken jakt och i vilken omfattning som är önskvärd på fastigheterna. Nuvarande avtal är bland annat inte förenligt med den av natur- och trafiknämnden antagna fauna- och viltvårdsstrategin. I övrigt behöver utredningen ge förslag på hur och vem som ska bedriva jakten på fastigheterna.

I samband med utredningen behöver framtida organisation för kommunens viltvård ses över då nuvarande viltvårdare på grund av ålder inom närtid förväntas avsäga sig uppdraget.

Fauna- och viltvårdsstrategi fastställer bland annat att:

”All jakt ska hanteras enligt upprättade jaktinstruktioner som ska styra planering och genomförande av jakt- och skyddsjaktsuppdrag. Jakten ska inte genomföras med fler deltagare än naturområdets beskaffenhet och storlek kräver. I de fall kommunen upplåter mark genom arrende, skötsel- eller andra nyttjanderättsavtal ska kommunen behålla rätten till skyddsjakt och stödutfodring”.

”Viltvårdsinsatserna på Nacka kommuns marker ska vara inriktad på att balansera djurpopulationerna på ett sätt som bidrar till friska och livskraftiga viltstammar och ge rika naturupplevelser. Viltvården ska förebygga de skador och olägenheter som kan förorsakas av alltför stora viltstammar, av skadedjur, sjuka djur eller av djur som uppehåller sig på olämpliga ställen”.

Det finns flera framtida möjligheter att bedriva jakt i områden. Med kommunens egen viltvårdare, att nuvarande jaktarrendator fortsätter att behålla jakten med ett nytt avtal som är förenligt med fauna- och viltvårdsstrategin eller att ett nytt avtal upprättas med ny arrendator.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt gällande avtal utgår ingen ersättning för jakträtten till kommunen. Jaktarrenden i stockholmstrakten ligger mellan 150-200 kr per ha och år. Detta skulle innebära en arrendeavgift för dessa fastigheter (cirka 700 ha) på ca 100-140 tkr per år.

Konsekvenser för barn

Viltet är ett viktigt upplevelsevärde för barnen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2016-05-31

Bilaga 1 gällande avtal

Bilaga 2 förlikningsavtal

Beslutsgång

Nämnden beslutade i enlighet med enhetens förslag till beslut.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

Avskrift.

A V T A L

Emellan Boo kommun, å ena sidan, samt ingenjören F. Gunnar Egnell, advokat G. A. Rising och fru Britt Rising, nedan gemensamt benämnda säljarparterna, å andra sidan, har noterats och avtalats följande.

§ 1.

Säljarparterna ha jämte redaktör Sten Egnell och friherrinnan Marianne von Essen denna dag till kommunen försålt fastigheterna Velamsund 1¹, 1¹⁹⁴, 1¹⁹⁵ och 1¹⁹⁶, Bölam 1¹ samt Knarrnäs 1³ i Boo socken, varjämte AB Tusculum till kommunen samtidigt försålt fastigheten Velamsund 14¹, allt under vissa förbehåll med avseende på dels avtalens bestånd, och dels bl.a. nedannämnda rättigheter.

§ 2.

Säljarparterna ha för sig och sina arvingar vid försäljningen undantagit jakträtten på samtliga av kommunen enligt ovanstående förvärvade områden (beträffande Velamsund 14¹ under medverkan av AB Tusculum) så länge som och i den mån jakt med hänsyn till bebyggelse kan försiggå ävensom - för samma tid, dock minst tio år från tillträdesdagen - hela fisket och kräftfångsten i den del av Velamsunds Insjö, som icke enligt nu befintliga markeringar är upplåten till Insjöns Sportfiskeklubb.

I förbehållet ingå även rätt till plats för hundkojor och löplina enligt nuvarande förhållanden.

Som gottgörelse för förbehållet avdrages tillhoppa femtontusen /15.000/ kronor från säljarparternas andel i köpeskillingen för Velamsund, varav kr. 7.500:- belöper på ingenjör Egnell och resten på makarna Rising.

§ 3.

Säljarparterna förhyra den verkstadslokal och sjöbod, som finnas i den s.k. Långa Raden samt slip och önskat antal båtuppläggningsplatser i den s.k. Sågbyggnaden, allt under en tid av tio år från tillträdesdagen, varefter avtalet förlänges med ett år i sänder, därest uppsägning icke sker senast sex månader före kontraktstidens utgång.

Hyressumman utgör femhundra /500/ kronor per år.

Envar av säljarparterna äga dock i förtid frånträda avtalet med sex månaders varsel. Om icke samtliga säljarparter samtidigt göra

sådant frånträdande övergår den frånträdandes rättigheter och skyldigheter på den eller de kvarvarande.

Advokat och fru Rising och deras rättsinnehavare äga även för viss tid överlåta sina rättigheter enligt denna paragraf i samband med uthyrning eller försäljning av fastigheten Velamsund 1²⁰³.

§ 4.

Makarna Rising och annan ägare till Velamsund 1²⁰³ äga utan särskild ersättning i Velamsundsvikens inre del förfoga över dels en bojplats och dels den s.k. cementbryggan. Skulle emellertid kommunen framdeles i samband med allmän omdisposition av stranden behöva taga bryggan i anspråk, får detta ske mot att Velamsund 1²⁰³ anvisas annan likvärdig plats för båtar.

Säljarparterna äga att dessutom lägga ut ytterligare två båtbodyor i Velamsundsvikens inre del.

§ 5.

Detta avtal har upprättats i tre exemplar, varav kommunen tagit ett, ingenjör Gunnar Egnell ett och advokat och fru Rising ett gemensamt.

Saltsjö-Boo den 19 juli 1963

F.G. Egnell

BOO KOMMUN

Erik Johanson

Kommunalnämndsordförande

För egen del och för

fru Britt Rising:

G.A. Rising

enligt överlämnad fullmakt

Egenhändiga namnteckningarna bevitna:

John B. Jangenborn

Ragnar Jonsson

Bakgrund

I anslutning till att Boo landskommun 1963 förvärvade fastigheterna Velamsund 1:1, 1:194, 1:195, 1:196, Bölan 1:1 och Knarrnäs 1:3 av Sten Egnell, Gunnar Egnell, Britt och Gustav Adolf Rising samt Marianne von Essen, träffades den 19 juli 1963 ett särskilt avtal, varigenom Gunnar Egnell samt Britt och Gustav Adolf Rising och deras arvingar mot ett köpeskillingsavdrag å totalt 15.000 kronor förbehölls, såvitt nu är i fråga, jakträtten på fastigheterna jämte Velamsund 14:1 så länge som och i den mån jakt med hänsyn till bebyggelse kan försiggå.

Nacka kommun har härefter övertagit Boo kommuns rättigheter och skyldigheter enligt förestående avtal, varjämte Gunilla von Oelreich, Mikael Mosti, Christer Egnell, Monica Hamrén och Göran Egnell (**jakträttsinnehavarna**) har inträtt i Gunnar Egnells samt Britt och Gustav Adolf Risings och deras arvingars rätt enligt avtalet.

Twist rörande jakträttens bestånd m.m. är för närvarande föremål för prövning av Nacka tingsrätt i mål T 419-95 mellan Nacka kommun, kärande, samt Gunilla von Oelreich, Mikael Mosti, Christer Egnell, Monica Hamrén och Göran Egnell, svaranden. I detta mål har parterna denna dag träffat följande

FÖRLIKNINGSAVTAL

1.

Detta avtal preciserar alla förekommande detaljer i ovannämnda överenskommelse den 19 juli 1963 om jakträtt. I enlighet med bestämmelsen i 7 kap 5 § första stycket första punkten jordabalken upphör jakträtten den 19 juli 2013 efter uppsägning från endera parten. Vid utebliven uppsägning förlängs jakträtten med fem år i taget. Fastighetsägaren äger inte motsätta sig förlängning under återopande av 17 § 2 p. jaktlagen. Om jakt helt eller delvis kan och bör bedrivas på området, skall således jakträtten få utövas av jakträttsinnehavarna på villkor som fastställs mellan parterna eller som bestäms enligt 19 § jaktlagen.

2.

Jakträtt får utövas på de fastigheter, som avses i överenskommelsen den 19 juli 1963 jämte Knarrnäs 1:1, i enlighet med vad som närmare framgår av bifogade karta, **bilaga 1** (blå färg). Vederlag härför skall inte utgå utöver vad som erlades i samband med att nämnda överenskommelse träffades.

3.

På golfbaneområdet, **bilaga 1** (röd färg), får jakt inte utövas under den tid golfspel är möjligt enligt golfklubbens mening. Inskränkningen i jakträtten skall inte påverka jakträttsinnehavarnas rätt att söka älglicens också för detta område.

4.

Jakt får av jakträttsinnehavarna utövas i följande utsträckning.

- 4.1 **Pyrshjakt** från och med den 15 augusti till och med den 30 september fram till klockan 09.00 och efter klockan 18.00. Jakt får dock ej bedrivas på lördagar och söndagar. *kväll.*
- 4.2 **Kuljakt** från och med andra måndagen i oktober till och med den 19 december, fränsett den vecka som innehåller Alla Helgons dag,
- första veckan efter Alla Helgons dag från och med måndag till och med fredag;
 - på måndag, tisdag, torsdag och fredag i den vecka som föregår den vecka som innehåller Alla Helgons dag;
 - på torsdagar och fredagar i övriga veckor under perioden.
- 4.3 **Jakt med hagel** från och med den 1 oktober till och med den 31 januari, fränsett på Alla Helgons dag, julafton, juldagen och nyårsdagen
- när kuljakt får utövas enligt 4.2 ovan,
 - varje lördag från och med lördagen före Alla Helgons dag till och med den 31 januari,
 - Annandag jul,
 - Nyårsafton
 - torsdagar och fredagar från och med den 20 december till och med den 31 januari.

5.

Under övrig tid av året får jakt inte utövas. Denna jämte övriga ovan angivna begränsningar i jakträtten utgör dock inte hinder för de skyldigheter jakträttsinnehavare har att ta hand om skadat vilt.

6.

Det åligger jakträttsinnehavarna att följa gällande jaktlagstiftning och att under jakt visa hänsyn mot andra som vistas i markerna.

Det åligger kommunen att verka för att jakträttsinnehavarna kan bedriva önskad viltvård i form av viltåker, foderbord och dylikt.

7.

Kommunen skall inte utan jakträttsinnehavarnas samtycke ge tillstånd till evenemang, sammankomster, tävlingar och dylikt, eller annat, som kan kollidera med jakträttens utövande. Jakträttsinnehavarnas kontaktman i sådana frågor är Christer Egnell eller den av jakträttshavarna han sätter i sitt ställe. Även kommunen skall utse en kontaktman samt underrätta Christer Egnell om vem denne är.

8.

Kommunen skall vid tillståndsgivning till aktiviteter på våren beakta känsligheten för djurlivet i enlighet med gällande naturvårdslagstiftning.

9.

Kommunen är skyldig att på informationstavlor i anslutning till Velamsunds naturvårdsområde upplysa om när jakt kan förekomma inom området.

10.

Avtalet får inskrivas i berörda fastigheter.

11.

Om jakträttsinnehavarna inte följer bestämmelserna i detta förlikningsavtal, har kommunen rätt att omedelbart säga upp avtalet och den till grund för detta liggande överenskommelsen den 19 juli 1963 om jakträtt utan att detta föranleder någon rätt till ersättning för jakträttsinnehavarna.

Om kommunen inte följer bestämmelserna i detta förlikningsavtal, har jakträttsinnehavarna rätt att omedelbart säga upp avtalet utan att detta föranleder någon rätt till ersättning för kommunen, varefter jakträtten således regleras utan tillämpning av innehållet i förlikningsavtalet.

Rätt till uppsägning föreligger inte såvitt gäller avtalsbrott av mindre betydelse utan att part först lämnat skriftlig anmärkning med begäran om att vidtaga rättelse och begärd rättelse därefter inte vidtagits.

Utöver vad som angivits ovan är kontraktsbrytande part skyldig att ersätta motparten den skada som ett eventuellt kontraktsbrott förorsakar.

12.

Detta avtal träder i kraft från och med den 15 augusti 1998.

13.

Vardera parten står sin rättegångskostnad.

14.

Parterna skall gemensamt begära att tingsrätten stadfäster denna förlikning genom dom.

Nacka och Stockholm 1997-10-29

NACKA KOMMUN

Gunilla Elmberg

Lennart Grudevall

Anders Huzelius

*By Gert
Oscar Sjoberg*

Gunilla von Oelreich

Gunilla von Oelreich

Mikael Mosti

Mikael Mosti

Christer Egnell

Christer Egnell

Monica Hamrén

Monica Hamrén

Göran Egnell

Göran Egnell

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 242

Dnr KFKS 2016/991

Ramar och förutsättningar för upphandling av elenergi

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen beslutar att inleda upphandling av elenergi genom förnyad konkurrensutsättning via SKL Kommentus Inköpscentrals (SKI upphandlade ramavtalsleverantörer)
2. Kommunstyrelsen beslutar att välja miljömärkt el med rörligt elpris i 48 månader för kommunens samtliga verksamheter.

Ärendet

Det gällande avtalet för elenergi löper ut 2017-01-31 och en ny upphandling behöver därför göras.

Upphandlingen genomförs som förnyad konkurrensutsättning hos av SKL Kommentus Inköpscentrals (SKI) upphandlade ramavtalsleverantörer.

Miljömärkt el kommer att avropas med avtalsformen rörligt elpris.

Kommunen har köpt el för 25 miljoner 2016.

Avtalets sammanlagda värde är ungefär 100 miljoner kronor för 48 månaders avtalsperiod.

Handlingar i ärendet

Inköpsenhetens tjänsteskrivelse den 15 november 2016

Elenergi 2016, underlag för förnyad konkurrensutsättning

Bra Miljöval, kriterier, elenergi

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med inköpsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/991

Kommunstyrelsen

Ramar och förutsättningar för upphandling av elenergi

Beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att inleda upphandling av elenergi genom förnyad konkurrensutsättning via SKL Kommentus Inköpscentrals (SKI upphandlade ramavtalsleverantörer)
2. Kommunstyrelsen beslutar att välja miljömärkt el med rörligt elpris i 48 månader för kommunens samtliga verksamheter.

Sammanfattning

Det gällande avtalet för elenergi löper ut 2017-01-31 och en ny upphandling behöver därför göras.

Upphandlingen genomförs som förnyad konkurrensutsättning hos av SKL Kommentus Inköpscentrals (SKI) upphandlade ramavtalsleverantörer.

Miljömärkt el kommer att avropas med avtalsformen rörligt elpris.

Kommunen har köpt el för 25 miljoner 2016.

Avtalets sammanlagda värde är ungefär 100 miljoner kronor för 48 månaders avtalsperiod.

Ärendet

Förbrukningsel används av de flesta verksamheter inom kommunen. Kommunen kommer att avropa el som är certifierad som Bra Miljöval

Grundkravet är att all el ska vara förnybar, Naturskyddsföreningen som certifierar Bra Miljöval ställer hårda krav även på den förnybara elproduktionen.

Bakgrund

I SKL Kommentus Inköpscentrals (SKI) upphandling ”Elenergi 2016” sker avrop genom förnyad konkurrensutsättning. Den förnyade konkurrensutsättningen genomförs av SKI baserat på underlag från upphandlande myndigheter/enheter.

I blanketten, bilaga 1 ”Elenergi 2016, underlag för förnyad konkurrensutsättning” gör upphandlande myndighet/enhet ett antal val. Nedanstående text beskriver kortfattat innebörden i de olika valen.

Datum för leveransstart

Det datum då start av fysisk leverans av el ska ske är 2017-02-01.

Leveransavtal – och därmed prissäkring av framtida fysiska leveranser – kan tecknas tidigare och är oberoende av när fysisk leverans ska påbörjas.

Leveransavtalets längd

Den period som fysisk leverans under den förnyade konkurrensutsättningen ska omfatta 48 månader.

Inköpsmodeller

Rörligt elpris: Rörligt pris utgår från spotpriset på timbasis (SEK) i det elprisområde där upphandlande myndighet/enhet har sin konsumtion + (spotpris för elcertifikat * kvotplikt för elcertifikat).

Fast elpris – engångsprissättning: Kraftprisets samtliga ingående komponenter räknas fram på prissättningsdagen och är därefter fast under hela leveransperioden. Prissättning av prognosticerad volym för hela leveransperioden görs vid ett tillfälle. Datum för prissättning bestäms av respektive upphandlande myndighet/enhet och anges i bilaga till leveransavtalet. Datum för prissättning måste sättas till minimum 30 dagar innan datum för leveransstart.

Fast elpris – successiv uppbyggnad: Kraftpriset räknas fram som ett genomsnitt av noteringarna för ingående komponenter under prissättningsperioden. Prissättningsperioden (från och med datum till och med datum) bestäms av respektive upphandlande myndighet/enhet och anges i bilaga till leveransavtalet. Prissättning görs kalenderårsvis. Prissättningsperioden för ett kalenderår måste omfatta minst 30 noteringsdagar, inklusive start- och slutdatum. Prissättningsperiodens slutdatum måste infalla minimum 30 dagar innan kalenderårets start. Inför ett kalenderår ska 100 % av prognosticerad volym vara prissatt.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Dag Björklund	Trafik- och fastighetsdirektör	Processägare
Erik Lundin	Lokalenheten	Avtalsägare
Mats Wester	Vägenheten	Avtalsägare
Peter Holm	Energi- och miljösamordnare	Projektledare
Elchin Jafarov	Utvecklingsledare inom energi och klimat frågor	Projektledare
Kenneth Lindrooth	Entreprenadupphandlare	Upphandlare

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Marknadsanalys

7 leverantörer med ramavtal som konkurrensutsätts sinsemellan.

Upphandlingsförfarande

Förnyad konkurrensutsättning mellan nedanstående leverantörer:

- Bixia AB
- E.ON Försäljning Sverige AB
- Energi Försäljning Sverige AB
- LOS AS
- Mölndal Energi AB
- Switch Nordic Green AB
- Vattenfall AB

Tidsplan

<u>Process</u>	<u>Delprocess</u>	<u>Tidsperiod</u>	<u>Klart</u>
Behovsanalys		november 2016	2016-11-30
Marknadsanalys		november 2016	2016-11-30
Upphandling	Dokument	oktober - december 2016	2016-12-13
	Förnyad konkurrens	15 dagars annonsering	2016-12-13
	Sista anbudsdag		2016-12-28
	Anbudsöppning		2016-12-29
	Utvärdering	2 dagars utvärdering	2016-12-30
	Tilldelning		2016-12-30
Leveransprocess	Kontraktstecknande		2017-01-10

Särskilda hänsynstaganden

Kommunen kommer enbart att köpa el som är märkt som Bra Miljöval vilket bland annat innebär:

- Endast el från förnybara källor – vindkraft, vattenkraft, biomassa och solkraft.
- Krav på att även den förnybara elproduktionen tar hänsyn till miljö, klimat, djur, växter och människor.
- Vattenkraft som är märkt med Bra Miljöval får inte torrlägga några vattendrag.
- Vindkraft som är märkt med Bra Miljöval måste vara omsorgsfullt placerad.
- Biokraft som är märkt med Bra Miljöval måste ha kontroll över sitt bränsle. Råvaran får inte komma från illegala eller ohållbara avverkningar, och inte innehålla genmodifierat bränsle, palmolja eller uppbrutna stubbar.

För fullständiga certifieringsriterier se bilaga 2, Bra Miljöval, kriterier, elenergi.

Risker

RISK	FÖRKLARING
Rörligt elpris	El säljs som en vara på spotmarknaden. Elpriset kommer därmed förändras både uppåt och nedåt. Risken finns att det blir högre elpris en period. I längden har det ändå visat sig att det blir betydligt billigare med rörligt elpris.
Fast elpris	Vid försäljning av fastigheter och vid innehavande av bundet fast elpris måste kommunen lösa ut återstående period hos elleverantören vilket kan bli mycket kostsamt.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen har hittills i år köpt el för 18,4 miljoner och förbrukningen var 26,7 miljoner kWh.

Årets prognos är 24 miljoner kronor då november och december är kalla månader.

I detta ingår:

- Energiskatt
- Elcertifikat
- Svenska Kraftnätsavgifter
- Bra miljöval
- Samt kWh priset för elen

Antalet elförbrukande nätstationer har varit 830 under 2016, detta kommer att minska med ungefär 200 anläggningar då Nacka vatten och avlopp AB är eget bolag och ska betala sin egen elförbrukning, flera av dessa är dock små elförbrukare som exempelvis pumpar och värmekablar.

Försäljning av fastigheterna den 1 december 2016 gör att även dessa tas bort från kommunens elförbrukande nätstationer.

Elpriserna har legat lågt det senaste året och prognosen bör därför ändå ligga på samma kostnad på runt 25 miljoner kronor per år.

Totalt uppskattat värde på kontraktet under 48 månader är 100 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser förutom att barn och ungdomar nyttjar el i kommunens lokaler och även i den yttre miljön med belysning på många allmänna platser. Det är bra att kommunen har el som är miljömärkt och kommer från förnybara källor.

Bilagor

Bilaga 1. Elenergi 2016, underlag för förnyad konkurrensutsättning

Bilaga 2 Bra Miljöval, kriterier, elenergi

Dag Björklund
Trafik- och fastighetsdirektör

Kenneth Lindrooth
Entreprenadupphandlare
Inköpsenheten

Elenergi 2016

Underlag för förnyad konkurrensutsättning (priserförfrågan)

Upphandlande myndighet	
Organisationsnummer	

Datum för leveransstart	
Kontraktets längd (mån.)	

Förbrukning	månad 0-12	månad 13-24	månad 25-36	månad 37-48
Beräknad årsvolym (kWh)				

Vald inköpsmodell (markera med X)	
Fast elpris – engångsprissättning av fast elpris	
Fast elpris – successiv uppbyggnad av fast elpris	
Rörligt elpris	
Elprisportfölj – engångsprissäkring(-ar) för kontrakt med fast effekt	
Elprisportfölj – successiv uppbyggnad av prissäkringspris för kontrakt med fast effekt	

Miljöprodukter (markera med X)	
El från förnybara energikällor	
Bra Miljöval eller likvärdigt	

Egen produktion	månad 0-12	månad 13-24	månad 25-36	månad 37-48
Beräknad årsvolym (kWh)				

Upphandlande myndighet har med sig fasprisavtal in i kontraktperioden (markera med ja/nej). Om ”ja” – specificera i bilaga.	
---	--

Upphandlande myndighets kommentarer:

Ort och datum

.....

Underskrift

.....

.....
 Namnförtydligande

Bilagor:

1. Anläggningsförteckning – inte äldre än tre månader (erhålls från nätbolag)
2. Förbrukningsprofil (total volym månadsfördelad och uppdelad på hög- och låglast) samt fördelning av total volym på schablon- och timmätt (erhålls från nätbolag).
3. Eventuella fastprisavtal alternativt specifikation över egen produktion.

Naturskyddsföreningen | Bra Miljöval

Elenenergi

Kriterier 2009:4

Bra Miljöval

Bra Miljöval

Naturskyddsföreningens miljömärkning

Naturskyddsföreningen är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening utan vinstintressen. Omsorgen om miljön och människors hälsa är vår drivkraft. Vi har bidragit till att säl, havsörn och pilgrimsfalk inte längre är utrotningshotade i Sverige. Vi värnar om den biologiska mångfalden och arbetar för att stoppa klimatförändringar, försurning, övergödning, spridningen av skadliga kemikalier och mycket annat.

Men det räcker inte att skydda naturen i reservat eller stoppa enskilda förorenare. Den totala miljöbelastningen måste minska. Företag som miljöanpassar sin produktion och sina produkter är mycket viktiga i det arbetet.

Bra Miljöval är Naturskyddsföreningens eget miljömärke och ett av våra verktyg för att driva utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Bra Miljöval ställer höga miljökrav på de produkter och tjänster som får märkas.

Bra Miljöval är en så kallad typ I-märkning. Det vill säga en tredjepartscertifiering som är oberoende i förhållande till inblandade parter. Bra Miljöval är medlem i GEN (Global Ecolabelling Network) som är ett internationellt nätverk av miljömärkarorganisationer. För att säkerställa att Bra Miljöval uppfyller kraven på ett kvalitetssäkrat system har miljömärkningen granskats enligt GENICES (Global Ecolabelling Network's Internationally Coordinated Ecolabelling System).

Tack vare Bra Miljöval har hundratals produkter gjorts om och miljöanpassats. Märkningen har lett till konkreta resultat. Till exempel har Bra Miljöval nästan helt fått bort den miljöskadliga tensiden LAS från svenska tvättmedel. Bra Miljöval Livsmedelsbutik drev fram de första miljömärkta, ej kvicksilverbaserade, knappcellsbatterierna och fick producenter av självspelande vykort att byta till sådana för hela svenska marknaden. Märkningen uppmuntrar också minskad konsumtion t ex genom att märka Second hand-kläder och kläder som är redesignade.

Ett annat exempel är att el märkt med Bra Miljöval har ställt krav på vattenflödet genom vattenkraftverk och därmed gynnat växter och djur i älvsträckorna. Märkningen bidrar också till att det utförs åtgärder för energieffektivisering och för att bygga omlöp för fisk runt vattenkraftverk. Bra Miljöval hjälper också konsumenter att välja de transportslag som har lägst miljöpåverkan. I kriterierna för försäkringar ställer Bra Miljöval bland annat miljökrav på licenstagarnas kapitalförvaltning.

I konsumenternas ögon är märkningen Bra Miljöval en trovärdig signal. För licenstagaren ger märkningen konkurrensfördelar.

I dag finns kriterier för Bra Miljöval för följande varor och tjänster:

- Bil- och småhusförsäkring
- Biobränsle
- Elenergi
- Fjärrkyla
- Godstransporter
- Kemiska produkter
- Livsmedelsbutik
- Persontransporter
- Textil
- Värmeenergi

Bra Miljöval

Läs mer om Bra Miljöval och ladda ner kriterier på www.bramiljoval.se

Information in English, see www.bramiljoval.se

På Grön Guide kan man få andra miljötips www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide/

För ytterligare information kontakta Naturskyddsföreningen, Norra Allégatan 5, 413 01 Göteborg

E-post: gbg@naturskyddsforeningen.se

Innehåll

	Förord	4
	Mål	4
	Kriteriernas omfattning	5
	Definitioner	5
1	Grundkriterier	6
2	Kriterier för vattenkraft	7
3	Kriterier för elenergi från förbränningsanläggningar	8
4	Kriterier för bränslen till förbränningsanläggningar	9
5	Kriterier för vindkraft	12
6	Kriterier för vindandelar	12
7	Kriterier för solkraft och annan förnybar elenergi	13
	Bilaga 1 Beräkning av additionalitet	14
	Bilaga 2 Vindkraft	15
	Bilaga 3 Miljöfondsprojekt för vattenkraft	16
	Bilaga 4 Energieffektiviseringsfond	17
	Bilaga 5 Investeringsfond	18

Förord

Det här är 2009 års miljökritierier för elenergi. I dessa nya kriterier fastställer Naturskyddsföreningen hur elenergi ska genereras för att kunna märkas med Bra Miljöval. Bra Miljöval är ett av Naturskyddsföreningens verktyg för att driva utvecklingen mot ett hållbart energisystem.

Förenklat sker merparten av konsumentens miljöpåverkan i bostaden, genom transporter och val av mat. Inom industrin och offentlig sektor kan konsumtionen av elenergi vara en betydande del av miljöpåverkan. Den elenergi som levereras kan genereras på olika sätt varför det är viktigt att utveckla hållbar elenergi. Insikten om vår påverkan på klimatet har lett till att konsumenter vänder sig till Naturskyddsföreningen och efterfrågar konkret vägledning om hur man kan minska miljöpåverkan från elproduktionen. Att välja elenergi märkt med Bra Miljöval bidrar både till mindre klimatpåverkan och att återställa de skador som den förnybara energiproduktion genererar. Samtidigt behöver vi minska elbehovet genom bättre isolering, se över uppvärmningssystem och att utnyttja bostäder, kommersiella lokaler och kontorsytor effektivare.

Kriterierna för elenergi märkt med Bra Miljöval har fastställts av Naturskyddsföreningens generalsekreterare. Kriterierna gäller från 2009-01-01 tills nästa version träder i kraft, tidigast 2012-12-31. I arbetet med att utveckla kriterierna har Naturskyddsföreningen fått stor hjälp av representanter för branschföreningar, företag, länsförbund, kretsar och forskare vilka härmed tackas.

Eva Eiderström

Chef för Bra Miljöval

Mål

- Förhindra att ny elenergi baseras på ohållbara energislag och gynna elenergi baserad på hållbara energislag
- Öka investeringarna i långsiktigt hållbara produktionskällor
- Minska konsumtionen av elenergi
- Minska den förnybara elenergins negativa konsekvenser på biologisk mångfald

Kriteriernas omfattning

All slags förnybar elenergi kan märkas med Bra Miljöval om produktionen uppfyller fastställda kriterier. I detta dokument ställs krav på hela kedjan från bränslen, produktion till hantering av restprodukter.

Elenergi märkt med Bra Miljöval omfattar två delar. Grundkriterier innebär specifika krav för varje produktionstyp vilka fastställer vilken produktion som kan märkas med Bra Miljöval. Additionalitetskraven är krav som leder till direkt miljönytta för varje såld volym elenergi som märks.

För att få en licens till att nyttja Bra Miljöval märket för den ansökta elenergin måste både grundkriterier och additionalitetskriterierna vara uppfyllda. Hur mycket additionalitet som ska tillföras den ansökta elenergin beror på vilken nivå produktionen uppfyller i grundkriterierna.

Definitioner

Additionalitet	Den mätbara eller kvantifierbara miljönytta som uppstår i samband med konsumtion av elenergi märkt med Bra Miljöval som ligger utöver basnivån definierad genom lagstiftning, marknadsförhållanden och stödsystem. I vissa fall uppstår additionalitet även i grundkriterierna men kan också enbart innebära en allokering av energi från en konsument till en annan.
Förnybar energi	Med förnybar energi avses en energikälla som i princip är outtömlig oavsett om energi hämtas från källan. Begreppet förnybar måste definieras inom ett visst tidsavsnitt och geografisk område. En rimlig tidsavgränsning är en människas livslängd, ca 100 år. Detta betyder att energikällan ska förnyas inom en generation.
Miljömärkt energi	Innebär förnybar energi som innebär att ingående produktionskällor uppfyller grundläggande miljökriterier samt additionalitet.
Produktionsenhet	Den enhet i vilken Produktion av elenergi sker. Produktionsenhet kan utgöra en hel anläggning eller en del av en anläggning, såsom exempelvis en förbränningskammare i ett kraftvärmeverk med flera förbränningskammare.
Vindandel	En rätt, köpt från en andelsförening, att köpa en i förväg definierad volym elenergi årligen till ett pris satt av föreningen.

1 Grundkriterier

- 1.1 Den elenergi som ingår i den miljömärkta produkten ska härstamma från förnybara energikällor, till exempel vattenkraft, vindkraft, solenergi, våg- och tidvattenenergi, förbränning av biomassa eller biogas.
- 1.2 Produkter som ska miljömärkas med Bra Miljöval ska uppnå 30 poäng, inklusive 5 poäng energieffektivisering, enligt Bilaga Beräkning av additionalitet. Varje poäng motsvarar 100 SEK/GWh.
- 1.3 Det får högst åtgå 10 % icke-förnybar energi under hela den miljömärkta elenergens livscykel. Här ingår energi som nyttjas till utvinning, transport och förädling av bränsle, processenergi vid anläggning, spetsproduktion vid höga laster samt energi som använts vid transport av restprodukter. Balanskraft genom balanstjänst eller motsvarande räknas inte in i processenergin. Om elenergi och värmeenergi är parallella produkter ska energimängderna allokeras, i första hand, enligt principerna för fysisk allokering och i andra hand enligt ekonomisk allokeringmetod.
- 1.4 Försäljningen av elenergi märkt med Bra Miljöval måste motsvaras av lika stor mängd elenergi producerad enligt gällande kriterier för Bra Miljöval vid kalenderårets slut.
- 1.5 Den elenergi som levereras med varumärket Bra Miljöval får inte garantera ursprung för någon annan leverans av elenergi. Om ursprungsgarantier har utfärdats för den aktuella elenergin, ska dessa bifogas leveransen av den miljömärkta elenergin.
- 1.6 Finansiella avtal, ursprungsgarantier enligt EECS standard och RECS-certifikat kan användas som verifikat för den elenergi som ska märkas med Bra Miljöval. Den fysiska elenergin från den aktuella energimängden ska vara inmatad på Nordiskt elnät under gällande kalenderår.
- 1.7 Den som vill använda märket Bra Miljöval eller hänvisa till märkningen måste uppfylla samtliga kriterier för elenergi märkt med Bra Miljöval och upprätta ett licensavtal med Naturskyddsföreningen.
- 1.8 De produktionsenheter som genererar den elenergi som ingår i licensavtalet ska vara lokaliserade till Sverige, Norge, Danmark eller Finland. Samtliga produktionsenheter ska vara godkända av Naturskyddsföreningen.
- 1.9 Elenergi märkt med Bra Miljöval ska åtföljas av en fondavsättning för energieffektivisering motsvarande minst 500 SEK/GWh. De avsatta medlen ska nyttjas för energieffektiviseringsprojekt enligt Bilaga Energieffektivisering och vara godkända av Naturskyddsföreningen. Fondmedel för energieffektivisering kan också avsättas i Naturskyddsföreningens centrala fond. Naturskyddsföreningen genomför då energieffektivisering enligt bilaga Energieffektivisering.
- 1.10 Företag ska ha miljöpolicy fastställd av företagsledningen, där företaget åtar sig att förbättra sitt arbete.

Motivering till kraven

[1.3] Elproduktion som kräver stora mängder fossil energi för produktion, transport, användning och kvittblivning är inte hållbart. Effektiviteten i elproduktionen har därför betydelse för kravet på maximal andel icke förnybar energi. Eftersom kravet utgår från ett livscykelerspektiv inkluderas även nödvändig hantering utanför anläggningen.

[1.4] Kontrollen av att mängden såld miljömärkt elenergi verkligen har producerats i anläggningen är avgörande för miljömärkningens trovärdighet. Granskningen görs av en auktoriserad revisor vid årlig revision.

2 Kriterier för vattenkraft

- 2.1 Vattenkraft ska i elenergi märkt med Bra Miljöval alltid räknas som kriterienivå I.
- 2.2 Endast el från vattenkraftverk som anlagts före 1 januari 1996 kan godkännas i licens för elenergi märkt Bra Miljöval.
- 2.3 Effektiviseringar i vattenkraftverk kan göras inom gällande vattendom om förändringarna inte orsakar nettoskador på miljön. Åtgärder gjorda efter 1 januari 1996 ska vara godkända i licensavtal med Naturskyddsföreningen. Det gäller oavsett vattendomens datum.
- 2.4 Den sammanlagda tappningen genom turbin respektive utanför turbin ska vara minst lika stor som vattendragets medellågvattenföring eller, om de av tillståndet fastställda dämning- eller sänkningsgränserna är begränsande, utgöras av minst tillrinning minus avdunstning. Medellågvattenföring beräknas som ett medelvärde av lägsta lågvattenföringen under varje år under en period av minst 10 år.
- 2.5 Minimitappningen ska i första hand släppas i den ursprungliga huvudfåran och i andra hand i den fåra som ger störst positiv nettoeffekt på miljön. Minimitappningen ska i första hand spillas utanför turbin, men i de fall där detta inte ger någon positiv nettoeffekt på miljön eller där detta av tekniska skäl inte är möjligt, kan minimitappningen släppas genom turbin.
- 2.6 Vattenkraft som ingår i elenergi märkt med Bra Miljöval ska genomföra en årlig avsättning till en miljöfond motsvarande 1 500 SEK/GWh vattenkraft i den sålda miljömärkta elen.
- 2.7 Miljöfondsavsättningen kan nyttjas till projekt som genomförs i Licenstagarens egna verksamhet eller avsätts i Naturskyddsföreningens centrala miljöfond. Exempel på projekt som kan finansieras genom miljöfondsavsättningen är beskrivna i bilaga Miljöfondsprojekt. Projekt som genomförs av Licenstagaren ska inte vara sådana som kan anses vara en skyldighet enligt gällande tillstånd och lagar.
- 2.8 Samtliga projekt finansierade genom miljöfondsavsättningen ska ha ett godkännande från Naturskyddsföreningen.
- 2.9 Nyttjande av miljöfondsmedel behöver inte vara relaterat till de kraftverk som ingår i elenergi märkt med Bra Miljöval. Projekt som ska finansieras genom miljöfondsavsättningen ska dock ha en relation till något av de kraftverk som producerar den elenergi som licenstagaren levererar till kunder i sin övriga försäljning.
- 2.10 Finansiering av forskning inom Högskolan som syftar till att öka kunskapen om

vattenkraftens miljöeffekter eller åtgärder som minskar dess miljöpåverkan kan godkännas även om den inte relaterar till de kraftverk som producerar elenergi som inte är miljömärkt och som licenstagaren levererar till kunder.

Motivering till kraven

[2.3] Naturskyddsföreningen anser att effektivisering enligt Förordning (2003:120) om elcertifikat 6 S där åtgärderna innebär en ökning av det genomsnittliga använda vattenflödet genom anläggningen samt minskade friktionsförluster i vattenvägar i de flesta fall ger en negativ nettoskada på miljön och kan därför inte godkännas.

3 Kriterier för elenergi från förbränningsanläggningar

Kriterienivå I

- 3.1 Biobränslet får inte härstamma från genmodifierade organismer, GMO.
- 3.2 Producenten ska där så är möjligt tillämpa ett system för att spåra ursprung för allt icke återvunnet biobränsle som nyttjas för produktion av den märkta produkten.
- 3.3 Bränslet till produktionen av elenergi märkt med Bra Miljöval ska uppfylla de grundkriterier som gäller för bränslen, se avsnitt 4.
- 3.4 Biobränslet får inte sameldas med andra bränslen om detta innebär att askan av denna anledning ej uppfyller kraven för Skogsstyrelsens riktlinjer för askåterföring. Aska från förbränningen av biobränslet ska avskiljas och hållas skilt från andra askor. Enligt kriterienivå I behöver inte askan återföras till källan, om så inte krävs enligt Myndighetens tillstånd, även om Naturskyddsföreningen förordar detta.
- 3.5 Biobränslen från länder utanför EU ska uppfylla kraven för FSC eller motsvarande tredjepartsmärkning.

Som biobränsle räknas bränsle där biomassa är utgångsmaterial. Bränslet kan ha genomgått kemisk eller biologisk process eller omvandling eller ha passerat annan användning.

Kriterienivå II

- 3.6 Produktionen ska uppfylla samtliga krav enligt kriterienivå I.
- 3.7 Askan från förbränningsanläggningen ska askåterföras till ursprunglig marktyp enligt Skogsstyrelsens riktlinjer eller motsvarande i respektive land.

Motivering till kraven

[3.1] Naturskyddsföreningen anser att riskerna med genmodifierade organismer, GMO, inte är tillräckligt utredda. För mer information om vad Naturskyddsföreningen anser om GMO, se www.naturskyddsforeningen.se.

[3.2] En av de viktigaste frågorna vid produktion av biobränsle är enligt Naturskyddsföreningen att ursprunget kan säkerställas. Genom ett spårbarhetssystem kan krav på skydd för skyddsvärda skogar, skötsel och avverkning ställas och kontrolleras. Ett spårbarhetssystem kan också stoppa biobränsle från illegal avverkning eller från avverkning som bryter mot mänskliga rättigheter.

I första hand ska spårbarheten baseras på leveransavtal för bränslen. I andra hand kan finansiella avtal avseende bränslets ursprung godkännas.

[3.5] Att uttaget av biobränsle inte äventyrar skyddsvärd skog är en av föruttagningarna för att Naturskyddsföreningen ska betrakta biobränsle som ett hållbart bränsle. Kraven i Forest Stewardship Council, FSC, säkerställer skyddet.

4 Kriterier för bränslen till förbränningsanläggningar

Bränslen från skogsindustrin

- 4.1 Trädbränslen, inklusive biomassa från gallring och restprodukter i samband med avverkning, ska antingen härstamma från FSC-märkt skogsbruk eller komma från skogsbruk som bedrivs enligt principer och åtgärder som syftar till ett hållbart skogsbruk.
- 4.2 Bränslen som i huvudsak utgörs av barr, blad och rotmassa kan inte ingå som bränsle för elenergi märkt med Bra Miljöval utan ska så långt som möjligt lämnas i skogen. Detta kriterium avser inte barr och blad som medföljer grot.
- 4.3 Trädbränslet ska inte härstamma från illegal avverkning eller områden med höga bevarandevärden.
- 4.4 Trädbränslen från skogsbruk med omloppstid mindre än 10 år, såsom Salix-odlingar, ska inte härstamma från mark som har konverterats från betesmark eller ängs- och hagmark med höga naturvärden.

Motivering till kraven

[4.4] Naturskyddsföreningen anser att biobränsle från jordbruket är ett bra komplement till biobränsle från skogen. Produktionen måste dock ske på ett ekologiskt hållbart sätt, med så lite användning av konstgödsling och bekämpningsmedel som möjligt.

Definition av skogar med högt bevarandevärde

Skogar med högt bevarandevärde är skogar med en eller flera av följande egenskaper:

- skogsområden som är globalt, regionalt eller nationellt betydelsefulla:
 - koncentrationer av biologisk mångfald (t ex endemiska arter, utrotningshotade arter, refugier); och/eller
 - stora skogar på landskapsnivå, som utgör del av skogsbruksenheter eller i vilka skogsbruksenheter ingår, där livskraftiga populationer av de flesta eller alla naturligt existerande arter förekommer i naturlig utbredning och mängd
- skogsområden som är belägna inom, eller som inom sig hyser sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem
- skogsområden som upprätthåller grundläggande naturgivna funktioner i kritiska situationer (t ex skydd för avrinningsområden, erosionskontroll)
- skogsområden som är av avgörande betydelse för att tillgodose lokalsamhällets grundläggande behov (t ex försörjning, hälsa) och/eller avgörande för lokalsamhällets traditionella kulturella egenart (områden av kulturell, ekologisk, ekonomisk eller religiös betydelse som fastställts i samverkan med sådana lokalsamhällen).

Som trädbränsle räknas biobränsle från trädråvara som inte genomgått kemisk process. Trädbränsle omfattar alla biobränslen där träd eller delar av träd är utgångsmaterial, till exempel bark, barr, löv, ved samt bränsleråvara från skogs- och trävaruindustrin som spån, flis och frånsåll.

Bränsleråvaran kan ha använts till annat, som till exempel rivnings- och emballagevirke. Bränsle av avfallspapper och returlut räknas inte som trädbränsle.

Definitionen följer svensk standard för fasta biobränslen och torv (SS 187106). Som biomassa räknas material med biologiskt ursprung som inte eller endast till liten del omvandlats kemiskt eller biologiskt.

I Sverige omfattar "skogar med högt bevarandevärde" bland annat följande:

- skogsområden av riksintresse och/eller etablerat nationellt intresse, med en koncentration av nyckelbiotoper och/eller lokaler för rödlistade arter utanför nyckelbiotoper
- fjällnära skog som är belägen ovanför naturvårdsgränsen (Naturskyddsföreningen 1988, ISBN 91- 558-5201-7).
- Skyddsskog enligt §15 SVL och skog inom skyddsområden för vattentäcker.

Biobränslen från jordbruket

- 4.5 Biobränslen från jordbruket ska inte härstamma från mark som har konverterats från betesmark eller ängs- och hagmark med höga naturvärden.
- 4.6 Uttaget av biobränsle från jordbruket ska säkerställa att näringstillgången inte hotas samt att humushalten i marken inte reduceras långsiktigt.
- 4.7 Metangas insamlad från gödselanläggningar kan godkännas som biobränsle.

Bränslen från planteringar och trädgårdsodling

- 4.8 Fasta biobränslen från planteringar och trädgårdsodling, såsom frukt, nötter, produkter och restprodukter samt flytande vegetabiliska oljor, ska vara odlade på ett sådant sätt att det inte medför ökad jorderosion eller har negativ påverkan avseende lokal ekologisk, ekonomisk, och social hållbar utveckling.
- 4.9 Flytande biobränslen, inklusive bioolja, får inte innehålla primär palmolja eller andra motsvarande bränslen som innebär stora negativa socioekonomiska och miljömässiga konsekvenser. Biooljan ska inte innehålla biprodukter såsom PFAD, Palm fatty acid distillate, vilka härstammar från destilleringsprocesser vid palmoljetillverkning. Biprodukter från tillverkning av primära produkter, till exempel i livsmedelindustrin, där palmolja ingår i den primära produkten, ska i första hand återanvändas i ytterligare processer och i andra hand användas för energiproduktion.

Med primär palmolja avses olja som utvunnits ur oljepalmens frukter och inte har nyttjats i en annan produkt.

Bränslen från industrin

- 4.10 Biprodukter från sågverk såsom spån, flis och bark kan ingå som bibränsle. Bränslet ska kunna spåras tillbaka till det aktuella sågverket. Om spån, flis och bark härstammar direkt från skogsbruket räknas detta inte som bränsle från industrin utan bränslet ska uppfylla kriterierna för bränslen från skogsbruket.
- 4.11 Fiberrika biprodukter från pappers- och pappersmassatillverkning såsom svartlut och fiberslam kan ingå som bibränsle under förutsättning att biomasseinnehållet överstiger 80 %.

Biobränslen från avfall

- 4.12 Osorterat avfall kan inte godkännas som bränsle i elenergi märkta med Bra Miljöval.
- 4.13 Sorterat avfall som till 90 % består av organiskt material kan ingå som bränsle om biomassan på grund av miljöskäl inte kan återföras till skogs- eller jordbruk eller användas som råvara i annan produktion.
- 4.14 Returvirke som ingår i biobränslet ska inte vara målat, kemiskt behandlat samt inte innehålla plast eller metaller som innebär att askans kvalitet försämras.
- 4.15 Deponigas är inte ett godkänt bränsle för elenergi märkt med Bra Miljöval. Deponigasen ska av andra skäl insamlas enligt EU:s avfallsdirektiv.
- 4.16 Biogas från rötning av avfall kan ingå som biobränsle under förutsättning att läckage av metan eller nyttjande av fossil energi inräknas som processenergi enligt kriterium 1.2.

Som biogas räknas gas som bildats när organiskt material såsom gödsel, slam från kommunala eller industriella reningsverk, hushållsavfall samt avfall från livsmedelsproduktion, restauranger och handel brutits ned av metanproducerande bakterier under syrefria förhållanden.

Definitionen följer definitionen i förordningen (2003:120) om elcertifikat.

Motivering till kraven:

[4.12] Avfall ska återanvändas och återvinnas i första hand. Förbränning med energiutvinning ska ske i andra hand.

5 Kriterier för vindkraft

- 5.1 Vindkraft ska i elenergi märkt med Bra Miljöval alltid räknas som kriterienivå II.
- 5.2 Vindkraftverk som producerar elenergi märkt med Bra Miljöval ska inte vara anlagda i skyddsvärda områden. Med skyddsvärda områden avses här områden skyddade av lagstiftning i respektive land eller internationella konventioner, samt områden listade i Bilaga 2 - Vindkraft.
- 5.3 Ansvarig för vindkraftsproduktionen ska inneha och följa en skriftlig plan för egenkontrollen enligt Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll eller motsvarande i respektive land. I egenkontrollen ska ingå en fortlöpande och systematisk undersökning av riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt med särskilt fokus på störningar på flora och fauna. Plan för egenkontroll ska bifogas ansökan.

Vindkraft – motiv och arbetssätt

Utbyggnaden av nya vindkraftverk har tagit fart, något som i grunden är positivt men som samtidigt kan innebära hot mot områden med höga naturvärden. Sådana områden kan till exempel utgöras av skogklädda höjder som inte avverkats och där en del rödlistade arter därmed fått en fristad, samt områden närmast häckningsplatser för hotade rovfåglar. Naturskyddsföreningen kommer att följa tillståndprocesserna och föra fram synpunkter och krav. Nya vindkraftverk ska inte byggas där de kan skada dokumenterat höga naturvärden. Skulle det ändå bli tillåtet att uppföra nya verk i sådana områden kommer Naturskyddsföreningen noga att pröva om dessa kan godkännas inom ramen för miljömärkningen Bra Miljöval. Avgörande blir då vilka hänsyn som tagits vid uppförandet samt hur egenkontrollen sker.

6 Kriterier för vindandelar

- 6.1. Vindandelar ska i elenergi märkt med Bra Miljöval alltid räknas som kriterienivå II.
- 6.2. Vindkraftverk som producerar el såld inom andelar märkta Bra Miljöval ska inte vara anlagda i skyddsvärda områden. Med skyddsvärda områden avses här områden skyddade av lagstiftning i respektive land eller internationella konventioner, samt områden listade i Bilaga 2 - Vindkraft.
- 6.3. Ansvarig för vindkraftsproduktionen ska inneha och följa en skriftlig plan för egenkontrollen enligt Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll eller motsvarande i respektive land. I egenkontrollen ska ingå en fortlöpande och systematisk undersökning av riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt med särskilt fokus på störning på flora och fauna. Plan för egenkontroll ska bifogas ansökan.
- 6.4. Från och med att vindkraftverket/vindkraftsparken har fått laga-kraftvunnet startbesked, bygglov eller tillstånd, kan vindandelar märkas med Bra Miljöval. Om aktuella vindandelar avser ej ännu byggda vindkraftverk ska följande bifogas ansökan:

- Bygglovsansökan, byggnmälan och/eller tillståndsansökan,
 - miljökonsekvensbeskrivning (i förekommande fall), samt
 - erhållet startbesked, bygglov och/eller tillstånd med eventuella villkor.
- 6.5 Det elbolag som står för avräkningen gentemot kunderna måste kunna tillhandahålla elenergi märkt med Bra Miljöval så att andelsägarnas hela elkonsumtion kan täckas med elenergi märkt med Bra Miljöval. Den del av elkonsumtionen som tillhandahålls genom vindandelar ska utgöras av elenergi från vindkraft märkt med Bra Miljöval.

7 Kriterier för solkraft och annan förnybar elenergi

- 7.1 Solkraft och vågkraft ska i elenergi märkt med Bra Miljöval alltid räknas som kriterienivå II. Annan förnybar elproduktion som inte är upptagen i detta kriterium kan ingå i den miljömärkta elleveransen efter särskild prövning av Naturskyddsföreningen.
- 7.2 För att elenergi från solkraftverk ska kunna godkännas för miljömärkning med Bra Miljöval måste en restproduktplan upprättas och följas.

Bilaga 1 Beräkning av additionalitet

Bakgrund

För att en specifik elproduktion ska kunna miljömärkas med Bra Miljöval måste den uppfylla krav på additionalitet. Additionalitet innebär att pengar avsätts för konkret miljönytta. Det görs genom avsättning till tre fonder: Investeringsfond, energieffektiviseringsfond och miljöfond. Licenstagare kan avsätta pengar till Naturskyddsföreningens fonder eller använda pengarna i egna projekt som godkänns av Naturskyddsföreningen.

Kriterier för vattenkraft

Notera att en separat avsättning till miljöfond ingår i kriterierna för vattenkraft och alltså ska göras oberoende av ovanstående additionalitetskrav. Denna avsättning beskrivs i avsnitt 2 - Kriterier för vattenkraft.

Beräkning av storleken på additionaliteten

För att räkna ut storleken på additionaliteten används ett poängsystem. Elproduktionen måste uppnå 30 poäng för att kunna märkas med Bra Miljöval. Beroende på vilken nivå elproduktionen klassas som behövs olika mycket additionalitet för att nå upp till 30 poäng. Nivå I ger 15 poäng i grunden och Nivå II ger 25 poäng i grunden. Obligatoriskt för båda nivåerna är 5 poäng additionalitet i form av avsättning till energieffektivisering. För energiproduktion med Nivå II krävs alltså ingen additionalitet utöver denna avsättning till energieffektivisering.

- Nivå I (vattenkraft samt biokraft utan askåterföring)
- 15 grundpoäng + 5 poäng energieffektivisering + 10 poäng valfri additionalitet = 30 poäng
- Nivå II (övrig elproduktion som godkänns enligt kriterierna)
- 25 grundpoäng + 5 poäng energieffektivisering = 30 poäng

Varje poäng additionalitet motsvarar 100 SEK per försåld GWh av den märkta produkten. För elproduktion med Nivå I måste alltså 500 SEK/GWh avsättas till energieffektivisering, samt 1000 SEK/GWh till valfri fond. För Nivå II krävs endast 500 SEK/GWh till energieffektivisering.

För licenstagare som säljer flera olika energislag

Behovet av additionalitet för en licenstagare som säljer el från elproduktion av både Nivå I och Nivå II räknas ut genom att multiplicera poängen från energimängden på varje kriterienivå med dess andel av den totala produkten.

$$\text{Totalpoäng} = 15 \text{ poäng} \cdot \frac{\text{energivolym med Nivå I}}{\text{produktens totala volym}} + 25 \text{ poäng} \cdot \frac{\text{energivolym med Nivå II}}{\text{produktens totala volym}}$$

Exempel:

Produkten består av 20 GWh varav 8 GWh biokraft enligt Nivå I, 10 GWh biokraft enligt Nivå II samt 2 GWh vindkraft som klassas som Nivå II.

Nivå	Volym	Poäng
Nivå I	8 GWh	15 poäng * 8/20 = 6 poäng
Nivå II	10+2 GWh	25 poäng * 12/20 = 15 poäng
Summa	20 GWh	21
Poängkrav		30
Behov av additionalitet		30-21 = 9 poäng

I detta fall måste alltså produktionen kompletteras med 9 poäng additionalitet, vilket görs genom en avsättning på 900 kr/GWh. 5 poängs avsättning till energieffektiviseringsfonden (500 kr/GWh) är obligatoriskt. De återstående 4 poängen (400 kr/GWh) ska avsättas i valfri fond.

Ett verktyg för att räkna ut additionalitetsbehov baserade på försäljningsvolym och kriterienivå finns att ladda hem på www.bramiljoval.se. På webbplatsen finns ytterligare exempel på beräkningar kring additionalitet.

Bilaga 2 Vindkraft

2012-05-11

För att kunna godkännas inom ramarna för Bra Miljöval får vindkraftsanläggningar inte vara placerade inom områden i denna bilaga. Områdena är uppdelade i grupperna A, B och C.

Ett verktyg för att se samtliga områden finns på www.bramiljoval.se.
Kontakta handläggare på Bra Miljöval El för att få tillgång till inloggningsuppgifter.

Grupp A

Områden som är skyddade av lagstiftning i respektive land eller internationella konventioner.

- 1) Ramsarområden
- 2) Natura 2000-områden
- 3) Nationalparker
- 4) Naturreservat
- 5) Djur- och växtskyddsområden
- 6) Naturvårdsområden
- 7) Naturminnen
- 8) Biotopskyddsområden
- 9) Objekt i nationalparksplanen
- 10) Områden med naturvårdsavtal
- 11) Riksintresse obrutna fjäll
- 12) Objekt med skydd för landskapsbild

Grupp B

Områden som ingår i nationella utredningar av särskild värdefull natur och som inte ingår i kategori A ovan.

- 13) Värdefulla hagmarker identifierade i Jordbruksverkets TUVAs-databas
- 14) Objekt i den nationella myrskyddsplanen
- 15) Statliga Naturskogar och Urskogsartade Skogar (SNUS-objekt)
- 16) Sveaskogs ekoparker
- 17) Nyckelbiotoper
- 18) Objekt med naturvärde

Grupp C

Viktiga fågel- och fladdermusområden samt värdefulla skogsområden som inte ingår i kategori A eller B ovan.

- 19) Områden utpekade som viktiga fågelområden, IBA, av Birdlife International
- 20) Viktiga flyttfågelområden, fågelrastplatser och fladdermusområden, som idag inte utgör IBA-område. Dessa områden utses av Naturskyddsföreningen.
- 21) Skyddsvärda skogsområden identifierade på Naturskyddsföreningens skogskarta.

Bilaga 3 Miljöfondsprojekt för vattenkraft

Avsättning till miljöfond för vattenkraft

Företag som levererar elenergi baserad på vattenkraft ska avsätta pengar i en egen miljöfond eller i en fond som Naturskyddsföreningen disponerar. Kravet gäller inte licensstagare som köper elenergi som redan är märkt med Bra Miljöval.

Miljöfondens medel ska främst användas för att minska vattenkraftens skador på naturen. Företag som ansöker om märkning med Bra Miljöval ska redovisa vilka åtgärder de vill genomföra. Nedanstående lista beskriver förslag på godkända åtgärder. Andra förslag kan godkännas efter särskild prövning av Naturskyddsföreningen. Åtgärderna behöver inte gälla de vattenkraftverk som producerar elenergi märkt med Bra Miljöval eller genomförs i anslutning till ett specifikt kraftverk. Arbetet ska påbörjas senast 6 månader efter att företaget fått sin licens. Resultatet ska redovisas vid revision och slutredovisas när åtgärden har genomförts.

Generella krav på projekt som kan finansieras genom Miljöfonden

- Åtgärden ska syfta till att minska vattenkraftens skadeverkningar.
- Åtgärden får inte vara påkallad av lagstiftning eller gällande tillstånd.
- Projektägaren måste kunna visa på miljönyttan av åtgärden.
- Åtgärden ska dokumenteras och kunna fungera som gott exempel.
- Projektägaren måste kunna ta emot studiebesök och lämna ut relevanta uppgifter till intresserade.

Godkända projekt som kan finansieras genom Miljöfonden

- Miljörevision enligt Naturskyddsföreningens riktlinjer för miljörevision.
- Åtgärder som leder till att den biologiska mångfalden i skogen eller våtmarker på flodplanet kring vattendraget bevaras eller återskapas.
- Förändring av dammars avtappningspunkter så att det i första hand är ytnära vatten som tappas till minimitappning.
- Förändring av reglering så att skadorna på biologisk mångfald eller naturmiljön i dess helhet minskas. Exempel på sådana åtgärder är förändring av regleringen för att åstadkomma mer naturliga vattenståndsvariationer och vattenflöden och skapande av höga vårvattenstånd för att bevara naturlig strandvegetation.
- Åtgärder, exempelvis omlöp, som bidrar till att återskapa kontinuitet i vattendraget. Åtgärderna ska gynna fler än enstaka arter.
- Undanröjande av vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer i tillflöden till vattendraget.
- Projekt som syftar till att bevara eller gynna rödlistade arter som hotas eller tar skada på grund av vattenkraften.
- Avsättning av fallrättighet som naturskyddat område.
- Rivning av befintliga dammar eller andra konstruktioner i vattendraget som hör till vattenkraften.
- Finansiering av tillämpad forskning som leder till ökad kunskap om hur vattenkraften kan minska sin påverkan på miljön.
- Naturinventeringar som syftar till att ta fram åtgärder som minskar vattenkraftens skadeverkningar.
- Enkla inventeringar av vattenkraftverk som syftar till att bedöma åtgärdsförslag som minskar miljöpåverkan,

Andra åtgärder kan godkännas efter särskild prövning av Naturskyddsföreningen.

Listan uppdateras regelbundet.

Bilaga 4 Energieffektiviseringsfond

Företag som levererar elenergi märkt med Bra Miljöval ska avsätta medel motsvarande 500 SEK/GWh för energieffektivisering i en egen fond eller i en fond som Naturskyddsföreningen disponerar. De medel som ska avsättas i Energieffektiviseringsfonden kan antingen avsättas på ett eget konto eller i Naturskyddsföreningens centrala energieffektiviseringsfond. Om medel avsätts till eget konto ska dessa medel hållas åtskilda från andra investeringsmedel inom företaget. Energieffektiviseringsfondens medel kan dock utgöra delfinansiering i ett större projekt. I detta fall ska det vara tydligt vilka delar av projektet som finansieras av Energieffektiviseringsfonden. Kravet gäller inte elleverantörer som köper elenergi som redan är märkt med Bra Miljöval från annan licensstagare.

Fondens medel ska användas till åtgärder där resultatet kan mätas i sparad elenergi. Företag som ansöker om märkning av produkt med Bra Miljöval ska redovisa vilka åtgärder de avser att genomföra, förväntad energibesparing samt ansvarig organisation. Arbetet ska påbörjas senast 6 månader efter att företaget fått sin licens men kan pågå under längre tid än innevarande verksamhetsår. Resultatet ska redovisas vid revision och slutredovisas när åtgärden har genomförts. Energieffektiviseringen ska syfta till att minska elanvändningen. Till ansökan ska bifogas en uppskattning om hur och var elen används uppdelat på värme, belysning, ventilation, processen och övrigt. Stort intresse visas projekt där tekniken behöver introduceras och har stor effektiviseringspotential.

Krav på projekt som finansieras genom Energieffektiviseringsfonden

- Åtgärden ska syfta till att minska elanvändningen i lokaler, industrier eller bostäder.
- Åtgärden får inte vara påkallad av lagstiftning eller gällande tillstånd.
- Projektägaren måste kunna visa att energieffektivisering kan härledas till åtgärden.
- Åtgärden ska dokumenteras och kunna fungera som gott exempel.
- Projektägaren måste kunna ta emot studiebesök och lämna ut relevanta uppgifter till intresserade.

Exempel på projekt som kan finansieras genom Energieffektiviseringsfonden

- Projekt som minskar elförbrukningen till belysning utan att försämra ljusmängden eller arbets-/ boendemiljön.
- Projekt som minskar elförbrukningen till i tryckluftssystem.
- Projekt som minskar elförbrukningen till pumpar, motorer och fläktar med bibehållen systemprestanda.
- Projekt som minskar elförbrukningen till vitvaror och kontorsutrustning.
- Projekt som minskar elförbrukningen till ventilationssystem utan att inomhusmiljön försämrats.
- Projekt som minskar elförbrukningen genom att kapa tomgångsförbrukningar.
- Projekt som minskar elförbrukningen i elvärmesystem genom isolering eller styrning.
- Projekt som minskar överföringsförluster.
- Projekt som minskar elförbrukningen till kylsystem utan att komfort och önskad kyleffekt försämrats, t ex solavskärmning.

Andra åtgärder kan godkännas efter särskild prövning av Naturskyddsföreningen.

Listan uppdateras regelbundet.

Bilaga 5 Investeringsfond

Företag som levererar elenergi märkt med Bra Miljöval kan nyttja en investeringsfond för förnybar energi för att uppnå miljömärkningens krav på additionalitet. Den typ av produktion som investeringsfonden kan nyttjas till ska vara sådan att det inte är troligt att elcertifikatavgiften eller andra stödsystem tillsammans med elpriset, kommer att täcka den rörliga produktionskostnaden. Investeringsfonden kan även nyttjas till demonstrations- och utvecklingsprojekt för nya förnybara teknologier.

De medel som ska avsättas i Investeringsfonden kan antingen avsättas på ett eget konto eller i Naturskyddsföreningens centrala investeringsfond. Om medel avsätts i eget konto ska dessa medel hållas åtskilda från andra investeringsmedel inom företaget. Investeringsfondens medel kan dock utgöra delfinansiering i ett större projekt. I detta fall ska det vara tydligt vilka delar av projektet som har finansierats av Investeringsfonden.

Företag som ansöker om märkning av elenergi med Bra Miljöval där investeringfond ingår, ska redovisa vilka projekt de avser att genomföra med hjälp av investeringsfonden.

Exempel på projekt som kan finansieras genom Investeringsfonden

- Investering i småskalig solesproduktion av spetskaraktär, särskilt i demonstrations-sammanhang.
- Investering i småskalig vindelsproduktion av spetskaraktär, särskilt i demonstrations-sammanhang.
- Investering i övriga kraftslag av spetskaraktär, t ex vågkraft.

Andra åtgärder kan godkännas efter särskild prövning av Naturskyddsföreningen. Listan uppdateras regelbundet.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen. Box 4625, 11691 Stockholm.
Tel 08-702 65 00. info@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen är en ideell miljöorganisation med kraft att förändra. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot, skapar lösningar samt påverkar politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt. Föreningen har ca 200 000 medlemmar och finns i lokalföreningar och länsförbund över hela landet.

Vi står bakom världens tuffaste miljömärkning
Bra Miljöval.

www.naturskyddsforeningen.se

Bra Miljöval

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 208

Dnr KFKS 2012/577

Styrning och ledning för öppenhet och mångfald

Slutrapport 2012-2016 och utblick 2017-2018

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärende

Stadsdirektören inledde 2012 ett arbete med att utveckla en tydligare styrning för öppenhet och mångfald.

Målet för utvecklingsarbetet är att Nacka kommun ska bli ännu bättre på att leverera välfärdstjänster av hög kvalitet och på att bevara och utveckla Nackas territorium. I detta ärende lämnar stadsdirektören en slutrapport för tiden 2012 - 2016 och gör sedan en utblick för det kommande arbetet 2017-2018.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 12 december 2016

Styrning och ledning för öppenhet och mångfald 2012-2016 redovisning av uppföljningar 2013-2016

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Det projekt som den här uppföljningen är en avrapportering av, handlar om att göra Nackas styrnings- och lednings-system mer strömlinjeformat och välfungerande. Vänsterpartiet har motsatt sig den form för styrning och ledning som Nacka har. Den präglas av idéerna i ”New Public Management”, där den kommunala verksamheten blir en låtsasmarknad och medborgarna reduceras till kunder på en marknad där kommunen vältrar över ansvaret på de enskilda medborgarna. Det är bakgrunden till varför Vänsterpartiet röstade emot att projektet skulle genomföras. Det innebär dock inte att det finns många delar av projektet som är bra, för att få bättre ordning och reda i kommunen t ex.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

2016-12-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2012/577

Kommunstyrelsen

Styrning och ledning för öppenhet och mångfald

Slutrapport 2012-2016 och utblick 2017-2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Stadsdirektören inledde 2012 ett arbete med att utveckla en tydligare styrning för öppenhet och mångfald.

Målet för utvecklingsarbetet är att Nacka kommun ska bli ännu bättre på att leverera välfärdstjänster av hög kvalitet och på att bevara och utveckla Nackas territorium. I detta ärende lämnar stadsdirektören en slutrapport för tiden 2012 - 2016 och gör sedan en utblick för det kommande arbetet 2017-2018.

Ärendet

Stadsdirektören inledde 2012 ett brett arbete för att utveckla ledningen och styrningen av kommunen för öppenhet och mångfald. Målet för arbetet var att Nacka kommun ska bli ännu bättre på att leverera välfärdstjänster av hög kvalitet och på att bevara och utveckla Nackas territorium. Nacka ska vara en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem vi är till för och andra aktörer i Nackasamhället. Det ska bli lättare för både förtroendevalda och medarbetare att utföra sitt uppdrag på rätt sätt. Genom utvecklingsarbetet ska kommunen bli ännu bättre på strategisk ledning och styrning, affärsmässighet, effektivitet, kommunikation och ständig förnyelse. Sättet att organisera, styra och leda arbetet ska bidra till ett ökat fokus på dem vi är till för och ökad måluppfyllelse.

I denna tjänsteskrivelse lämnar stadsdirektören först en slutlig rapport för det arbete som inleddes 2012. Utvecklingen av ledning och styrning kommer att fortsätta utifrån var Nacka befinner sig idag. Detta beskrivs närmare efter rapporten.

Utvecklingsarbetet 2012 - 2016

Stadsdirektören identifierade i uppstarten ett antal punkter, som första områden att arbeta med. De omsattes i handlingsplanen nedan, som kommunstyrelsen ställde sig bakom den 11 februari 2013, § 53.

- I. Begränsa, tydliggöra och kommunicera styrande dokument.
- II. Förenkla och förbättra grundläggande administrativa stödprocesser inklusive stadsledningskontorets roll och organisation.
- III. Tydliggöra och säkerställa ledning och styrning av verksamhetsresultat och ekonomi inom myndighets- och huvudmannorganisationen.
- IV. Tydliggöra och säkerställa ledning och styrning av verksamhetsresultat och ekonomi inom den kommunala produktionen.
- V. Ta fram en samlad chefstrategi som inkluderar rekrytering, introduktion, kontinuerlig kompetensutveckling och vid behov avveckling av chefer, för att säkra att kommunens leds och styrs i enlighet med det system som är beslutat.
- VI. Utveckla ett kontinuerligt kulturarbete för att säkra kommunens vision om *Öppenhet och mångfald* och grundläggande värdering om att *Vi har förtroende och respekt för människors kunskap och egna förmåga – samt deras vilja att ta ansvar.*

Stadsdirektören har rapporterat hur arbetet har framskridit vid fyra tillfällen¹. Vad som redovisats vid vart tillfälle sammanfattas i bilaga 1.

Resultatet av det samlade utvecklingsarbetet har visat sig genom åren i allt mer förbättrade resultat inom så gott som alla delar av Nackas verksamhet. Årsredovisningarna de senaste åren har visat på denna tydliga resultatförbättring i många verksamheter.

Nacka är också en mycket attraktiv arbetsgivare med motiverade medarbetare och där allt fler känner stolthet och engagemang. Det visar inte minst medarbetarundersökningen från hösten 2016. I undersökningen, som 89 procent av de anställda har svarat på, noteras den högsta nivån någonsin för hållbart medarbetarengagemang (HME), det nyckeltal kommunen rapporterar till Sveriges kommuner och landsting. Andel positiva svar på frågorna som mäter motivation, ledarskap och styrning är nu 82 procent. Skillnaderna mellan könen har också minskat, HME är 82 procent för kvinnor och 81 procent för män. I undersökningen konstateras stadiga förbättringar på flera områden. Allt fler, 8 av 10, kan rekommendera Nacka som arbetsgivare och förtroendet för kommunens ledning ökar.

Stadsdirektören kan konstatera att arbetet med styrning och ledning för öppenhet och mångfald har lett till utvecklade verksamheter, som uppfyller målet om att Nacka kommun ska bli ännu bättre på att leverera välfärdstjänster av hög kvalitet och på att bevara och utveckla Nackas territorium. Fokuseringen på dessa frågor har stöttat det politiska arbetet med att göra målstyrningen mer påtaglig genom förändringen från åtta övergripande mål till fyra, som i sig har ett betydligt starkare medborgarfokus och fokus på det kommunala uppdraget.

¹ Kommunstyrelsen den 2 september 2013, § 190, 3 mars 2014, § 56, 1 september 2014, § 176 och den 28 september 2015, § 243

Organisationen har stärkts både genom tydliga styrdokument för rollen som arbetsgivare och genom det koncentrerade arbetet på stödfunktionernas innehåll och organisatoriska tillhörighet. Inom myndighets- och huvudmannaheten har viktiga steg tagits för förbättrade förutsättningar att ta ansvar som huvudprocessägare och för att tydliggöra enheternas uppdrag och funktion som tjänstemannastöd. Den kommunala produktionen har genomlysts och en ny organisation har kommit till. Den politiska styrningen av produktionen har säkerställts genom översyn av det samlade dokument som utgör kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning och beslut om ägardirektiv.

Arbetet med värdegrund och vision har varit tydligt i tillkomsten av de nya övergripande målen och nämndernas fokusområden. Det fortsätter på en daglig nivå genom att vävas in i chefs- och ledarutbildningar och insatser för att hålla organisationen vaken på området oegentligheter. När det gäller styrdokument har det gått framåt men det behövs att såväl direktörer som ansvariga förtroendevalda i nämnderna håller i frågan. En tydlig styrning förutsätter att styrdokument inte uppkommer för sin egen skull och att de är tydliga som styrdokument. Stadsjuristen kommer ha ett fortsatt uppdrag att stödja nämnderna på detta område.

Ledning och styrning för öppenhet och mångfald 2017 - 2018

Stadsdirektören har lagt grunden för en utveckling av ledning och styrning kommande år bland annat i den *framspegel* som tagits fram med strategiska utvecklingsområden för ledningsgruppen 2017 – 2018.

Stadsdirektörens ledningsgrupp (SLG) har enats om att arbeta med följande gemensamma strategiska utvecklingsområden enligt *Framspegel 2016 – 2018* ovan.

1. Förnyelse och affärsmässighet, genomförande i komplexitet
2. Mål och resultatstyrning, uppföljning
3. Smart kommun, digitalisering, kommunikation

Stadsdirektören har justerat sitt resultatkontrakt i samråd med kommunstyrelsens ordförande efter kommunens nya övergripande mål, fokusområden och indikatorer och de strategiska gemensamma utvecklingsområdena ovan. Nu pågår arbete med att justera samtliga direktörers och chefers resultatkontrakt på motsvarande sätt.

Stadsdirektören gör bedömningen att följande större områden behöver utvecklas under 2017 – 2018.

Utveckling av ledning och styrning inom territorieområdet

Den omfattande planeringen för stadsutvecklingen ställer krav på ökad samverkan mellan processerna i det komplexa genomförandet. Organisationen behöver utveckla sin förmåga till projektgenomförande av hela infrastrukturen utifrån krav på ökad omfattning och högre hastighet. De ekonomiska aspekterna av den pågående stadsutvecklingen behöver bli tydligare och lättare att styra och följa upp över tid. Bildande av det nya dotterbolaget Nacka vatten och avfall AB påverkar organisering av resterande delar av territorieområdet.

Myndighetsutövning inom hela territorieområdet behöver utvecklas för att kunna säkra takten och kvaliteten i den stadsutveckling som pågår samtidigt som också andra viktiga samhällsfunktioner måste kunna prioriteras.

Stadsdirektören har gjort några mindre justeringar i organisationen från årsskiftet 2016/2017 som har anmälts till kommunstyrelsen. Under våren 2017 kommer det att bedrivas ett större utvecklingsarbete med berörda direktörer och enhetschefer för att utveckla ledning, styrning, organisering och genomförande av alla delar inom territorieområdet.

Utveckling av ledning och styrning inom välfärdsområdet

Inom välfärdsområdet har Nacka en tydlig lednings- och styrningsmodell med nämnder som ansvarar för mål, finansiering, uppföljning och utvärdering och produktionsverksamheter som svarar för produktionen. Nu gäller det att alla nämnder också lever efter den styrmodellen och att berörda verksamheter kan leverera det som nämnderna och medborgarna behöver. Störst utvecklingspotential finns inom det sociala området och inom kultur- och fritidsområdet. Produktionsstyrningen av välfärdsverksamheterna fungerar i stora delar mycket bra. Mindre justeringar kan behöva genomföras under 2017.

Stadsdirektören har fattat beslut om enhetsförändringar inom det sociala området från våren 2017. Därefter väntar ett relativt genomgående utvecklingsarbete inom berörda enheter under 2017, i syfte att kunna leverera ännu bättre verksamhet för nackaborna. Kultur- och fritidsområdet kommer också att bedriva utvecklingsarbete under 2017 i syfte att utveckla ledning, styrning, finansiering och organisering efter Nackas grundläggande styrmodell.

Att kunna utveckla ännu mer effektiva och affärsmässiga upplägg för nya välfärdsfastigheter, där målsättningen är att minst 75 procent ska vara externa, kommer att kräva ett gemensamt strategiskt utvecklingsarbete under 2017 för välfärds- och territorieområdet.

Mål och resultatstyrning, uppföljning och utvärdering

Med de nya övergripande målen, fokusområdena och indikatorerna som bas är det nu dags att fokusera ännu mer på utveckling av resultatuppföljning. Stadsdirektören kommer att initiera ett utvecklingsarbete som syftar till tydligare, snabbare och effektivare uppföljning av resultat i olika verksamheter. Det nya öppna ekonomisystemet som införs 2017 kommer att kunna ge bättre underlag för ekonomisk uppföljning och styrning av verksamhet och projekt. Resultatstyrning som ledstjärna kommer att prägla ledningsgruppens arbete under 2017.

Smart kommun, digitalisering, kommunikation

Arbetet med att utveckla en ännu smartare kommun fortsätter. Digitaliseringen går in i nya faser i flera verksamheter och kommunikationen kommer att utvecklas ordentligt under 2017. Intresset i verksamheterna är stort och många ser nu nya möjligheter att förbättra servicen till medborgare och kunder på bred front. Här handlar mycket om att vi behöver göra smarta lösningar tillsammans över process- och enhetsgränser.

En framgångsrik digitalisering tar alltid utgångspunkt i kundens fokus. Verksamheterna behöver kartlägga hur behoven ser ut ur kundens perspektiv, för att digitalisera rätt arbetsmetoder på rätt sätt. Prioritering bör ske på de områden där organisationen möter många nackabor eller företagare vid sidan av att leverera välfärdstjänster, såsom myndighetsutövningen.

Stödenheterna har en stor roll för att stödja verksamheterna i denna utveckling. De behöver själva identifiera de olika logiker som stödfunktionerna omfattar och för vardera av dem utveckla digitala verktyg och tydlig kommunikation.

Ekonomiska konsekvenser

Stadsdirektörens bedömning är att det fortsatta utvecklingsarbetet kan genomföras inom befintlig ram i mål och budget.

Konsekvenser för barn

Resultatet av det fortsatta utvecklingsarbetet kommer förhoppningsvis att leda till att vi kan ha en ännu bättre verksamhet för dem vi är till för, till exempel barn och unga i Nacka.

Bilaga

1. Styrning och ledning för öppenhet och mångfald 2012-2016 redovisning av uppföljningar 2013-2016

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

2016-12-12

Bilaga I
Slutrapport styrning och
ledning för öppenhet
och mångfald 2012 - 2016

Styrning och ledning för öppenhet och mångfald 2012-2016 redovisning av uppföljningar 2013-2016

Rapport och uppföljning augusti 2013

Vid uppföljningen i augusti 2013 redovisades följande.

- I. Kommunstyrelsen hade beslutat om hur olika styrdokument ska benämnas och på vilket sätt de ska användas för styrning.
- II. Arbetet med stödprocesserna pågick på processägare-, enhetschefs- och medarbetarnivå med fokus på sömlösa, effektiva administrativa stödfunktioner. Ökad förståelse för kostnaderna hade skapats genom att kommunstyrelsen hade beslutat om hur stödfunktionerna finansieras.
- III. Inom myndighets- och huvudmannaenheterna pågick ett arbete med att tydliggöra och ytterligare fördjupa vad det innebär att vara processägare och enhetschef i Nacka. Arbetet omfattade inte organisationsförändringar utan fokuserade på att tydliggöra Nackas styrmodell.
- IV. Förslag till ny organisation av den kommunala produktionen var på väg fram för beslut.
- V. Förslag till chefs- och ledarstrategi var på väg fram för beslut.
- VI. Kulturarbetet utifrån visionen och den grundläggande värderingen var förankrat i stadsdirektörens ledningsgrupp. Chefers förståelse för betydelsen av visionen och värderingen säkerställdes från rekrytering till introduktion och resultatkontrakt. Rapporten redovisade också att visionen och värderingen följer upp hos medarbetare och medborgare.

Stadsdirektören redovisade vidare att stadsledningskontoret under hösten 2013 skulle se över grunderna för den ekonomiska redovisningen av tjänstemannaorganisationen, så att uppföljning kan ske på enhetsnivå inom myndighets- och huvudmannaorganisationen. Stadsdirektören hade också gjort förändringar i hur ledningsgruppen, som består av samtliga direktörer, arbetar i den gemensamma ledningsfunktionen. Avsikten var att öka fokuset på kommunens ansvar för utvecklingen av Nacka som geografiskt område och på kommunens ansvar för välfärdstjänsterna.

Rapport och uppföljning våren 2014

I mars 2014 rapporterade stadsledningskontoret följande, med samma struktur som ovan.

- I. Arbetet med styrande dokument tog längre tid än beräknat.
- II. Översyn av hur stödfunktionerna ska organiseras och stadsledningskontorets organisation pågick. Inriktningen var att stödfunktioner ska samlas i enheter för det och därtills var beslut fattat om att samla allt nämndadministrativt stöd med juristerna och säkerhetsfunktionen i en juridik- och kanslienhet. Controllers tillhörighet var under utredning.
- III. Processägarskap för huvudprocesserna hade utretts och lett till förändringar avseende en del av processerna. Nya enheter hade bildats; en park- och naturenhet och kultur- och fritidsenhet.
- IV. Beslut om förändrad organisation hade tagits den 2 september 2013 och vid denna rapportering pågick implementering pågick, liksom ett arbete för tydligare politisk styrning.
- V. Chefs- och ledarstrategin var under implementering.
- VI. Kulturarbetet (vision och grundläggande värdering) pågick kontinuerligt, som exempel inom visionsarbetet för *Nacka bygger stad* och *Nacka snackar*.

Rapport och uppföljning hösten 2014

Lägesrapporten i augusti 2014 innehöll huvudsakligen följande

- I. Styrdokument tillkom nu i enlighet med kommunstyrelsens beslut om vilka styrdokument för vilken styrning. Ett behov av fortsatt översyn aviserades.
- II. Arbetet med de grundläggande administrativa stödprocesserna hade gått över till att vara ett löpande flöde med ständigt pågående förbättringar. Ekonomienheten hade delats i en controllerenhet och en redovisningsenhet. Samtliga stödenheter hade nu egna enhetschefer, inga direktörer var längre tillika enhetschefer. Stadsledningskontoret ska vara organisatorisk hemvist för samtliga direktörer, även produktionsdirektörerna, samt strategiska funktioner som rapporterar till stadsdirektören.
- III. Beslutade förändringar avseende processägarskap och enhetsindelning var under implementering:
 - a. Tekniska direktören hade tagit över ansvaret för naturreservatsprocessen.
 - b. Ansvaret för arbets- och företagsprocessen, fritidsprocessen och kulturprocessen var samlad hos en direktör, med titeln arbets- och fritidsdirektör.
 - c. Driften av idrottsanläggningar hade överförts till idrottsdriftsenheten inom Valfärd samhällsservice.
 - d. Det hade förtydligats att lokalenheten utgör tjänstemannastöd till fritidsnämnden när det gäller dess ansvar som hyresgäst i anläggningar för sport och idrott. Kultur- och fritidsenheten utgör tjänstemannastöd till nämnden i dess ansvar för fritidsverksamhet och motsvarande för kulturnämnden.
- IV. För den politiska styrningen av den kommunala produktionen pågick arbete med ägardirektiv.

- V. Chefs- och ledarstrategin hade fått sällskap av en medarbetarpolicy och de dokumenten utgör nu kommunens grundläggande styrdokument på arbetsgivarområdet.
- VI. Kulturarbetet pågick fortfarande löpande. För hösten planerades ett särskilt fokus på kultur och värderingar kopplat till etik och moral.

Rapport och uppföljning hösten 2015

I rapporten hösten 2015 konstaterades att handlingsplanen i princip var genomförd. Kommunstyrelsen beslutade den 31 augusti 2015 om en ny indelning av kommunens processer, vilket har påverkat hur stadsdirektören arbetade med direktörernas ansvar för olika processer.

Fokus lades om till följande frågor för 2015 - 2016.

1. Utveckling av mål- och resultatstyrningen med formulering av tydligare mål och uppföljning av verksamhetsresultat, inklusive fokus på effektivitet
2. Ständig förnyelse av formerna för att nå målen
3. Långsiktig, strategisk ledning och styrning inklusive omvärldsspaning och analys samt ökad affärsmässighet
4. Utveckling av den smarta kommunen och kommunikationen i alla led
5. Attraktiv arbetsgivare med fortsatt fokus på hållbart medarbetarengagemang, gott ledarskap, kundfokus och utvecklingsmöjligheter

Arbetet under 2016

Kommunfullmäktige ändrade i ärendet om mål och budget 2016 - 2018 kommunens övergripande mål från att vara åtta stycken till att vara fyra. Reglementet för mål- och resultatstyrning har ändrats så att nämnderna inte längre har strategiska mål utan fokusområden för vad nämnderna, utifrån sina ansvarsområden, ska fokusera på för att bidra till att respektive mål uppfylls. Fullmäktige fastställer dessa fokusområden tillsammans med resultatindikatorer.

Affärsmässighet, smart kommun och attraktiv arbetsgivare finns med på den *framspegel* som stadsledningskontoret använder som modell för att schematiskt tydliggöra de viktigaste frågorna för ledningsgruppen gemensamt. Framspegeln återspeglar sig i ledningsgruppens resultatkontrakt.

Rapporterna har behandlats av kommunstyrelsen den 2 september 2013, § 190, 3 mars 2014, § 56, 1 september 2014, § 176 och den 28 september 2015, § 243.

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 209

Dnr KFKS 2016/1127

Så styrs Nacka 3.0

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att promemorian, till kommunstyrelsens sammanträde den 16 januari 2017, förtydligas så att det framgår att privata och kommunala anordnare ska ha samma villkor vad gäller till exempel kompetenskrav och mervärdesskatt.

Ärende

Det finns en PM från 2003 och en från 2012 om hur Nacka styrs. Nya beslut om styrningen har fattats och det behövs en version 3.0. Stadsledningskontoret har därför tagit fram en sådan. Promemorian tar sitt avstamp i det kommunala uppdraget som sådant, följt av vad som generellt gäller för styrning av kommuner och sedan Nackas styrmodell med vision, värdering, ambition, styrprinciper och mål- och resultatstyrning (fyra övergripande mål) och styrprinciper. Efter det följer en beskrivning av hur den politiska organisationen fungerar och av tjänstemannaorganisationen. Promemorian avslutas med hur processtyrningen ser ut i Nacka.

Promemorian kommer att publiceras på kommunens hemsida, i ett webbanpassat format.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 12 december 2016

Så styrs Nacka 3.0

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag, dock ska promemorian, till kommunstyrelsens sammanträde den 16 januari 2017, förtydligas så att det framgår att privata och kommunala anordnare ska ha samma villkor vad gäller till exempel kompetenskrav och mervärdesskatt.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

2016-12-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/1127

Kommunstyrelsen

Så styrs Nacka 3.0

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Det finns en PM från 2003 och en från 2012 om hur Nacka styrs. Nya beslut om styrningen har fattats och det behövs en version 3.0. Stadsledningskontoret har därför tagit fram en sådan. Promemorian tar sitt avstamp i det kommunala uppdraget som sådant, följt av vad som generellt gäller för styrning av kommuner och sedan Nackas styrmodell med vision, värdering, ambition, styrprinciper och mål- och resultatstyrning (fyra övergripande mål) och styrprinciper. Efter det följer en beskrivning av hur den politiska organisationen fungerar och av tjänstemannaorganisationen. Promemorian avslutas med hur processtyrningen ser ut i Nacka.

Promemorian kommer att publiceras på kommunens hemsida, i ett webbanpassat format.

Ekonomiska konsekvenser

Detta ärende har i sig inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Detta ärende har i sig inga konsekvenser för barn.

Bilaga

Så styrs Nacka 3.0

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Helena Meier
Stadsjurist

2016-12-12

PM

Lena Dahlstedt
Stadsledningskontoret
KFKS 2016/1127

Så styrs Nacka 3.0

I denna promemoria beskrivs hur Nacka kommun styrs.

Det kommunala uppdraget och Nackas styrning

Schematiskt kan styrningen i Nacka beskrivas med fem grundförutsättningar som styrning som gäller för alla kommuner och fem Nacka-specifika grunder för styrningen. Vill man åskådliggöra dem kan man se dem som två händer, som bär det kommunala uppdraget. Det kommunala uppdraget bestäms genom kommunallagen och annan lagstiftning som säger vad en kommun får eller måste göra. Vi börjar med det kommunala uppdraget.

Det kommunala uppdraget

En kommun gör det en kommun gör endera för att

- ★ det står i en lag som handlar om ett visst område att kommunen ska eller får göra det eller
- ★ det är en kommunal angelägenhet så som detta begrepp är formulerat i kommunallagen¹.

Det står i en lag

På flera områden finns det lagar som säger att en kommun får eller ska göra vissa saker. De främsta är, utan inbördes rangordning

- skollagen
- socialtjänstlagen med fler lagar på det sociala området
- miljöbalken
- plan- och bygglagen
- lagen om allmänna vattentjänster
- bibliotekslagen

Om det i lagen står om ”kommunen” så bestämmer kommunfullmäktige vilken nämnd det är som ska ha uppdraget och både kommunfullmäktige och nämnden kan besluta i sådana ärenden – kommunfullmäktige beslutar om ärendet är av principiell betydelse eller större vikt, i andra fall beslutar nämnden. Står det ”kommunal nämnd” eller ”-nämnd” som till exempel socialnämnd eller byggnadsnämnd, utser fullmäktige vilken nämnd det ska vara och det är bara den nämnden som kan besluta i de frågorna.

¹ 2 kap 1 § kommunallagen, för den som vill veta exakt lagrum.

Det är en kommunal angelägenhet

I kommunallagen står det att en kommun får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar och som inte ska handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan.

Bestämmelsen betyder att man måste tolka om det kommunen tänker hålla på med är

- en angelägenhet av allmänt intresse
- har anknytning till kommunens område eller dem som är medlemmar (medborgare brukar vi i kommunerna säga även om det inte är helt korrekt)
- inte är en fråga för staten, landstinget, en annan kommun eller någon annan, till exempel näringslivet, frivilligorganisationer eller medlemmarna själva.

Fem generella grunder för styrning av kommuner

En kommun är inte ett företag eller en förening. Den är inte heller som staten med riksdag, regering, departement och statliga myndigheter. En kommun är en kommun, helt enkelt. Det enda som formellt styrs på samma sätt som en kommun är ett landsting, helt enkelt därför att landsting är kommuner konstitutionellt sett.

1 kap 1 § kommunallagen

Sverige är indelat i kommuner och landsting.

Dessa sköter på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund de angelägenheter som anges i denna lag eller i särskilda föreskrifter.

De fem gemensamma grunderna för styrning är

1. Kommuner är politiskt styrda organisationer och all beslutanderätt utgår från den politiska organisationen
2. Det finns en politisk organisation, en nämndorganisation, som har hand om de olika delarna av det kommunala uppdraget.
3. Det finns lagar som gäller för alla kommuner
4. Alla kommuner har sina egna bestämmelser om styrning och komplettering av lagstiftning om kommunens sakområden; styrdokument
5. Det finns ekonomiska förutsättningar genom att den kommunala verksamheten finansieras av medborgarna genom skatter och avgifter.

Beslutsmandatet ligger i den politiska organisationen

Kommunallagen och annan lagstiftning som ger kommunen mandat att hålla på med någonting och fatta beslut². Utgångspunkten är kommunfullmäktige, vars ledamöter väljs i allmänna val vart fjärde år. I alla kommuner ska finnas en kommunstyrelse, som ska lägga förslag i alla ärenden som kommunfullmäktige ska besluta om. Kommunfullmäktige beslutar i övrigt om vilka nämnder som ska finnas, vad de ska ha för benämningar och antal ledamöter. Kommunfullmäktige beslutar i alla ärenden som är av principiell betydelse eller annars av större vikt, som det står i kommunallagen. Enda undantaget från detta är att kommunfullmäktige inte kan fatta beslut i ärenden som det står i en lag att det är en kommunal nämnd (till exempel socialnämnd eller byggnadsnämnd) som har hand om.

När man ska ta reda vem som har rätt att besluta om något ska man alltid utgå från att det är nämnden. En tjänsteman kan bara fatta beslut om den fått den rätten av nämnden i en delegationsordning eller i ett särskilt beslut.

Fördelning av ansvarsområden i en nämndorganisation

Kommunfullmäktige delar upp det kommunala uppdraget mellan olika nämnder genom att besluta om reglementen där nämndernas ansvarsområden framgår. Det är bara den nämnd som har ansvarsområdet definierat i sitt reglemente, som kan fatta beslut om just den saken. Kommunfullmäktige bestämmer vad som är den mest ändamålsenliga fördelningen i den egna kommunen.

Lagar för alla

De lagar som styr vad en kommun får eller ska göra, är gemensamma för hela riket.

Interna styrdokument

Interna styrdokument kompletterar den styrning som finns genom kommunallagen och andra lagar. Sådana finns i alla kommuner och man måste när man börjar arbeta i en kommun, sätta sig in i vilka som används i just den kommunen och hur de används. I Nacka har kommunstyrelsen beslutat om vilka styrdokument som ska finnas och hur de olika dokumenten är avsedda att styra.

Ekonomiska förutsättningar

En generell förutsättning för styrning av all kommunal verksamhet är att den finansieras med skattemedel och till viss del med avgifter.

² Skollagen undantagen som även ger beslutsmandat direkt till rektor

Fem grunder i styrmodellen för hur just Nacka styrs

Ihop med de fem generella grunderna för hur kommuner styrs, styrs Nacka av fem egna former för styrning;

- vision
- värdering
- ambition
- mål- och resultatstyrning med övergripande mål och fokusområden för nämnderna
- fyra styrprinciper

Vision om öppenhet och mångfald

Kommunens vision bygger på att öppenhet är ett förhållningssätt som leder till mångfald. Att ha en vision som är ett förhållningssätt innebär att var och en är med och skapar det konkreta innehållet. Innebörden av öppenhet och mångfald utvecklas till exempel i de politiska partiprogrammen, i de kommunala verksamheterna, i olika företags verksamhetsplaner och i enskilda människors handlande. Öppenhet och mångfald står också för en tillåtande attityd - att tillåta varandra att lyckas och att misslyckas, men också att stödja den som inte av egen kraft kan skapa sig goda levnadsbetingelser.

En av de mer påtagliga praktiska konsekvenserna av visionen är att den på alla plan i kommunen ska tjäna som ett styrinstrument. Ambitionen är att många människor ska vilja förverkliga visionen genom att leva som de lär. Förtroendevalda, oberoende av partifärg, har ett ansvar för att värna om den långsiktighet och överblick som krävs.

Grundläggande värdering

Den grundläggande värderingen är förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar. Värderingen är en viktig byggsten i hur kommunen bygger samhället och ser sin roll i det. Den speglar kommunens tro att människor kan och vill själva, att de fattar rationella beslut utifrån en kunskap om sin situation och sina behov. Kommunen väger samman allmänna och enskilda intressen i de beslut som gäller kollektivt för alla, men i individuella frågor är det de enskilda medborgarna som har bäst förutsättningar att fatta beslut som gäller dem själva.

Värderingen är en viktig byggsten i hur kommunen bygger Nacka-samhället och hur kommunen ser sin roll i det. Den gäller också kommunen som arbetsgivare, i dess myndighetsutövning och som producent av kommunalt finansierade tjänster.

Ambition - vi ska vara bäst på att vara kommun

Ambitionen förtydligar dels att kommunen ska ägna sig åt sina kärnuppdrag, dels att det kommunen gör ska hålla en hög kvalitet. Ambitionen tydliggör också vikten av att resultat mäts och jämförs med andra kommuner och en öppenhet att inspireras och lära av andra framgångsrika kommuner och organisationer. Nacka ska vara en smart, enkel och öppen

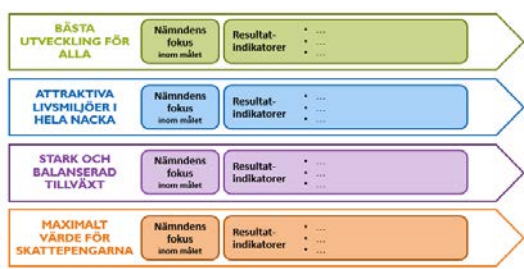
kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem vi är till för och andra aktörer i kommunen.

Mål- och resultatstyrning med fyra övergripande mål

Nacka kommun har övergripande mål för det kommunala uppdraget, som kommunfullmäktige beslutar om. Kommunen följer upp resultat för att se att verksamheten leder till att målen uppfylls.

För varje övergripande mål bestämmer kommunfullmäktige vilka fokusområden vardera nämnden ska ha, för att inom sitt ansvarsområde bidra till att de övergripande målen uppfylls. Kommunfullmäktige beslutar också om vilka resultatindikatorer som nämnderna ska mäta sin verksamhet utifrån. Indikatorerna ska vara mätbara och väsentliga för möjligheten att uppfylla målen. Uppföljning av målen och nämndernas fokus och resultatindikatorer sker löpande under året i månads- och tertialbokslut.

Figuren visar kommunens fyra övergripande mål och modellen för hur de ska följas upp.

Nacka har följande fyra övergripande mål. Till varje mål har kommunfullmäktige beslutat om en text, som beskriver vad målet omfattar.

Bästa utveckling för alla

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Kommunen möter varje Nackabo och aktörs behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet.

Stor valfrihet och inflytande på riktigt kännetecknar Nacka. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en välkomnande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i

kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka.

Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer för fler. Fram till 2030 ska minst 20 000 nya bostäder byggas och 15 000 nya arbetsplatser skapas. Nacka ska ha ett företagsklimat i toppklass. Tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt.

Nacka utvecklas i nära samspel med Nackabor, civilsamhälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

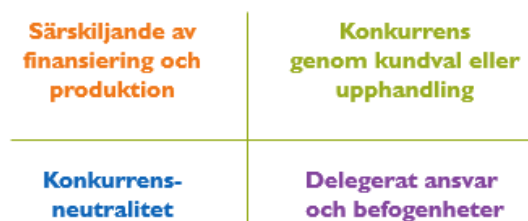
Maximalt värde för skattepengarna

Nacka erbjuder hög kvalitet och effektiv service till alla Nackabor. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt, så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter.

Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar Nackaborna till att få maximalt värde för skattepengarna. Nackas ambition att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioritering av vad en kommun ska göra och ständig utveckling på alla områden.

Styrprinciper

Kommunens fyra styrprinciper ska på ett tydligt och klagörande sätt vägleda verksamheten så att målen uppnås och att god ekonomisk hushållning säkras.

Den första styrprincipen är att särskilja finansiering och produktion. Kommunfullmäktige och nämnder har ansvaret för finansieringen av verksamheterna. Den kommunala produktionen är organiserad i en egen del av verksamheten. Produktionen av verksamhet

kan vara privat eller kommunal. Vem som producerar avgörs genom kundernas val eller upphandling.

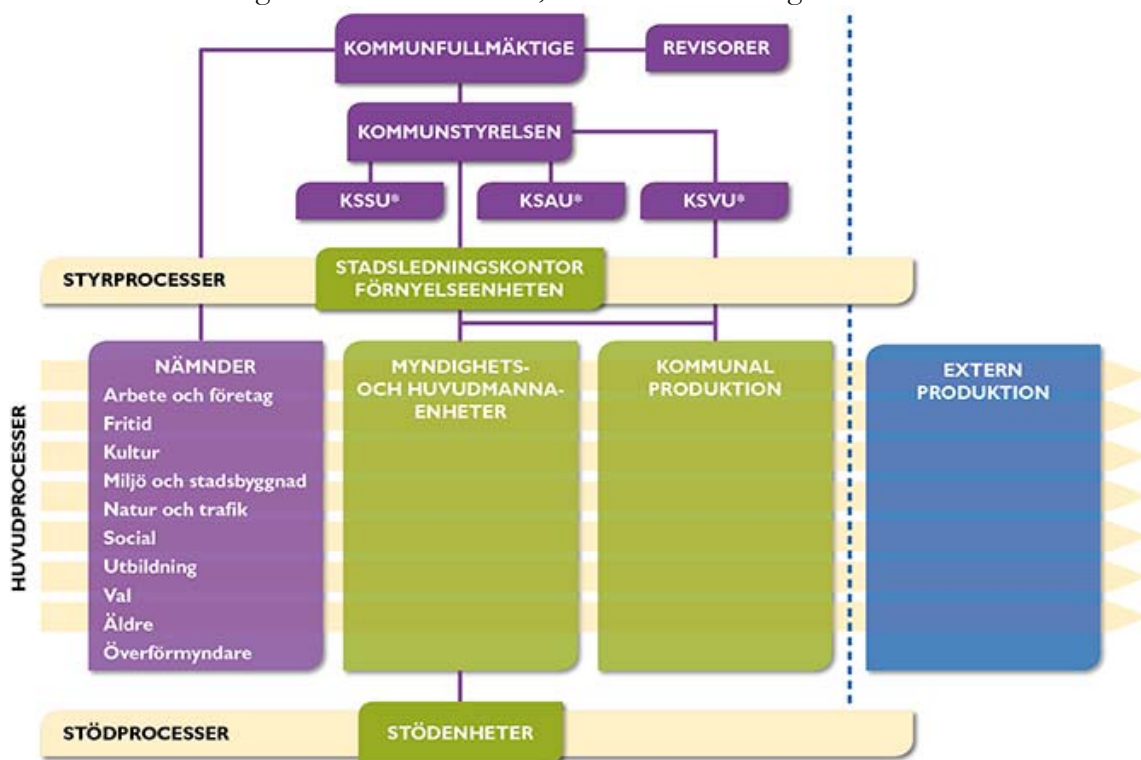
Den andra styrprincipen innebär att vem som ska utföra tjänster och service som Nacka kommun erbjuder bestäms genom kundval eller upphandling. Kundval används för individuellt riktade tjänster som till exempel förskola, skola, hemtjänst och äldreboende. Tjänster som riktar sig till alla medborgare som till exempel snöröjning och parkunderhåll upphandlas.

Den tredje styrprincipen är konkurrensneutralitet, vilket innebär att kommunala och privata anordnare ska ha samma villkor. Det kan till exempel avse kompetenskrav och mervärdesskatt.

Den fjärde styrprincipen är delegerat ansvar och befogenheter. De kommunala verksamheterna har stort utrymme att själva besluta hur verksamheten ska utformas. Ansvar för verksamhetens mål, organisation, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling ska ligga på lägsta effektiva nivå. Principen är viktig för att verksamheterna på bästa sätt ska kunna möta konkurrensen inom sitt område.

Organisationskiss

Nacka kommuns organisation ser ut så här, om man ritar en organisationskiss.

* KSSU = kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott, KSAU = kommunstyrelsens arbetsutskott, KSVU = kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Nacka kommuns politiska organisation

Den politiska organisationen består av kommunfullmäktige och alla nämnder inklusive kommunstyrelsen med tre huvudsakliga utskott; arbetsutskott, verksamhetsutskottet och stadsutvecklingsutskott. Politikens uppgift är att sätta mål för vad som ska uppnås, fastslå ekonomiska ramar och förutsättningar samt följa upp målen och resultaten. Nämnderna är även ansvariga myndigheter och huvudmän inom kommunens uppdrag.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ. I kommunfullmäktige sitter 61 ledamöter som genom allmänna val fått medborgarnas förtroende att företräda dem. Fullmäktige utser nämnder och kommunstyrelse, formulerar deras uppdrag och följer upp hur de fullgör sina uppdrag.

Förhållandet mellan kommunfullmäktige och nämnderna

Kommunfullmäktige formulerar nämndernas ansvar och uppdrag i reglementen, andra former av styrdokument och genom särskilda beslut. Den främsta styrningen genom särskilda beslut sker genom ärendet om mål och budget. Där beslutar kommunfullmäktige om kommunens övergripande mål, vardera nämndens fokusområden för att nå målen och vilka indikatorer nämnderna ska mäta för att säkerställa att målen uppfylls. I samma ärende beslutar kommunfullmäktige om skattesatsen och en rambudget för varje nämnd.

Nämndspecifika reglementen, som endast gäller en nämnd, baserar sig antingen på det som kallas den allmänna kompetensen i kommunallagen eller på att det i en lag står att det är en kommunal nämnd som har hand om en viss uppgift. Uppdrag och ansvar som baseras på den allmänna kompetensen i kommunallagen lämnas till nämnderna på delegation. I dessa frågor kan kommunfullmäktige återta delegationen, eller nämnden hänskjuta till fullmäktige att fatta beslut i ärenden. Anser en nämnd att ett ärende, som den enligt reglementet ansvarar för, är principiellt eller annars av större vikt, ska ärendet hela vägen till fullmäktige för beslut. Det räcker inte att vända sig till kommunstyrelsen eftersom det är fullmäktige som gett nämnden beslutanderätten, inte kommunstyrelsen.

När det gäller uppgifter som enligt lag ska tas om hand av en kommunal nämnd är kommunfullmäktiges enda roll att ange vilken nämnd som har hand om just de ärendena. Här delegerar inte fullmäktige beslutanderätten. Det innebär att nämnden varken ska eller kan hänskjuta frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt inom detta beslutsområde till fullmäktige.

Nämndernas uppdrag

Uppdraget att finansiera en verksamhet utifrån av fullmäktige uppsatta mål fullgör nämnderna genom kundvalssystem eller upphandling. Eftersom det är den som får tjänsten

som är beställare inom kundvalssystemen är nämndens roll att understödja att det finns ett utbud som möter efterfrågan och se till att anordnarna levererar till minst den kvalitet som uppfyller målen. Det är ett uppföljnings- och utvärderingsansvar. För de delar av kundvalssystemen där det inte finns ett statligt auktorisationssystem ansvarar finansieringsnämnden också för att auktorisera anordnare enligt Nackas kundvalssystem eller lagen om valfrihetssystem. För gemensamma tjänster som upphandlas i konkurrens ansvarar nämnden för att upphandla utförare och i avtal se till att verksamheten uppfyller målen. Nämnden ska därefter följa upp och utvärdera.

Eftersom ansvaret inom såväl kundvalssystemen som för verksamhet som upphandlas ligger i att bestämma vad som skall uppnås, ska finansieringsnämnderna i sin uppföljning inte gå in i hur anordnarna skall agera för att nå målen och uppställda kvalitetskrav.

Samtliga finansieringsnämnder är också ansvariga för att utveckla sin verksamhet och ta de initiativ som det ansvaret för med sig. Som beredande organ till kommunfullmäktige ska de föreslå fokusområden, indikatorer och rambudget för sina områden.

Kommunstyrelsens särskilda ansvar enligt kommunallagen

Kommunstyrelsen har en på kommunallagen grundad särställning bland nämnderna genom att den i lagtexten har fått ett uppdrag att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet och ha hand om den ekonomiska förvaltningen. Kommunstyrelsen ska lägga förslag till kommunfullmäktige om hur den ska besluta i de olika ärendena. Det gäller även när en nämnd har lämnat ett ärende till kommunfullmäktige för att det ska beslutas där.

Vid sidan av det här särskilda uppdraget att samordna och ha uppsikt har kommunstyrelsen uppdrag som vilken annan nämnd. I Nacka ansvarar kommunstyrelsen som nämnd för bland annat exploateringsverksamhet, personalpolitik, näringslivsfrågor och fastighetsområdet.

Nacka kommuns tjänstemannaorganisation

Alla medarbetare i Nacka är anställda av kommunstyrelsen. Tjänstemannaorganisationen består av

- stadsledningskontoret
- stödenheter
- myndighets- och huvudmannaheter
- två kommunala produktionsområden för välfärdstjänster
 - Välfärd samhällsservice
 - Välfärd skola

Alla bestämmelser om hur tjänstemannaorganisationen är indelad och vem som ansvarar för vad är bestämt av kommunstyrelsen i dess instruktion och delegationsordning.

Stadsledningskontoret

Tjänstemannaledningen utgörs av *stadsdirektören* och de direktörer som stadsdirektören bedömer behövs för strategisk, övergripande styrning och ledning. Dessa är organiserade i stadsledningskontoret. I stadsledningskontoret kan också ingå medarbetare med annan strategisk funktion direkt under stadsdirektörens chefskap. Stadsdirektören är chef för stadsledningskontoret och de medarbetare som tillhör det.

Direktör är antingen processägare (läs mer om processer nedan under rubriken "Processtyrning") eller övergripande ansvarig för produktion av välfärdstjänster. Direktör som är processägare har titel som utvisar vilka uppdrag den har inom sitt ansvar. Direktör som övergripande ansvarar för välfärdstjänster har titeln produktionsdirektör.

Direktör som är processägare ska se till helheten och samordna verksamheten inom kommunen och med externa aktörer, så att det blir så bra som möjligt för Nackaborna utifrån de mål och ramar som nämnderna beslutat. Uppdraget är att kontinuerligt utveckla och förbättra effektiviteten i processen så att resultatet blir högre kvalitet och ökad produktivitet. Direktören ansvarar övergripande för det samlade tjänstemannastödet och ärendebereidningen till en eller flera nämnder på det sätt som stadsdirektören avgör.

Produktionsdirektör har det samlade, övergripande ansvaret för välfärdstjänster inom sitt produktionsområde inför kommunstyrelsens verksamhetsutskott.

Myndighets- och huvudmannaenheter och stödenheter

Myndighets- och huvudmannaorganisationen är indelad i enheter. Dessa enheter är antingen myndighets- och huvudmannaenheter eller stödenheter.

Myndighets- och huvudmannaenheterna arbetar inom kommunens uppdrag att som huvudman ansvara för tjänster till medborgarna eller med myndighetsutövning, som kommunen har ansvar för enligt lag. De tar fram underlag för politiska beslut, verkställer politiska beslut och kan fatta beslut i nämndens namn, i ärenden där beslutanderätten har delegerats.

Stödenheterna arbetar med de stödfunktioner som behövs för att organisationen ska fungera och med kommunstyrelsens uppdrag att leda, samordna och ha uppsikt. Den organisatoriska lösningen innebär en gemensam placering för medarbetare som arbetar med stödfunktioner, med i huvudsak decentraliserad finansiering och genomförande.

Ledningen för en myndighets- och huvudmannaenhet eller en stödenhet utövas av en enhetschef. Enhetschefen har fullständigt ansvar för enhetens inriktning, mål, organisation,

ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling. Ansvaret utövas inom ramen för gällande lagar, förordningar, föreskrifter, avtal, kommunala mål, beslutade budgetramar och styrdokument antagna inom kommunen.

Det är enhetschefen som beslutar om anställning, varning, uppsägning eller avsked av en medarbetare. Innan rekrytering sker, ska behovet av anställningen prövas av stadsdirektören och personaldirektören. Beslut om varning, uppsägning eller avsked ska föregås av ett samråd mellan enhetschefen och dennes chef.

En enhetschef kan ha biträdande enhetschef. En enhet kan undantagsvis delas in i grupper, med gruppchefer som enhetschefen kan överföra delar av sitt arbetsmiljöansvar till. Enhetschefen kan varken till en biträdande enhetschef eller en gruppchef delegera rätten att anställa, sätta lön, varna, säga upp eller avskeda.

En enhetschef har en direktör inom stadsledningskontoret som chef.

Den kommunala produktionen för välfärdstjänster

För vardera av produktionsområdena finns en produktionsdirektör har ett övergripande, strategiskt ansvar, se ovan under rubriken ”Stadsledningskontoret”.

Ansvar för de olika *verksamhetsområdena* som varje produktionsområde delas in i, sig har kommunstyrelsen lagt direkt på *rektor*³ inom Valfärd skola och *verksamhetschef* inom Valfärd samhällsservice. Detta ansvar är uttryckt på samma sätt som gäller för enhetschef för myndighets- och huvudmannanhet och stödenhet.

Rektor/verksamhetschef har, inom ramen för gällande lagar, förordningar, föreskrifter, avtal, kommunala mål, policyer, reglementen och delegationsordningar fullständigt ansvar för enhetens inriktning, mål, organisation, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling.

En rektor kan utse biträdande rektor.

Om det är ändamålsenligt kan personal inom verksamhetsområde inom Valfärd samhällsservice delas in i enheter, där enhetschef utses. En enhetschef inom Valfärd samhällsservice får anställa medarbetare men det är bara verksamhetschefen som kan besluta om disciplinära åtgärder. Detsamma gäller beslut om en tjänst ska återbesättas eller om sysselsättningsgrad ska förändras.

³ Om förskolor inte är organiserade tillsammans med skolor i ett verksamhetsområde (skolenhet enligt skollagen) gäller motsvarande för *förskolechef*

Enhetliga regler om fördelning av arbetsmiljöansvar

Inom både myndighets- och huvudmannaanheter, stödenheter och de kommunala produktionsområdena kan ansvarig chef – enhetschef, rektor eller verksamhetschef – fördela arbetsmiljöansvaret vidare. Då gäller följande.

- Det ska ske skriftligen.
- Fördelningen ska även kommuniceras muntligen med mottagande medarbetare av enhetschefen personligen.
- Medarbetare som tagit emot fördelning av arbetsmiljöuppgifter har ensidig rätt att helt eller delvis återföra ansvaret till enhetschefen. Detta ska ske skriftligen.

Processtyrning

Nacka kommun tillämpar sedan 2003 det som kallas processtyrning. Ordet process betyder olika saker för olika yrkeskategorier. När det handlar om ledning och styrning står begreppet process för *en sekvens av aktiviteter, med en start i ett behov och ett slut i ett resultat, som möter ett behov hos de organisationen finns till för*. Enkelt uttryckt innebär processtyrning att man utgår från kundens behov när man avgör hur man leder, arbetar i och effektiviserar verksamheten.

För varje process finns en ansvarig processägare som är direktör (se om direktörer ovan under rubriken ”Stadsledningskontoret”). Processägaren ska se till helheten och samordna verksamheten inom kommunen och med externa aktörer så att det blir så bra som möjligt för Nackaborna utifrån de mål och ramar som nämnderna beslutat. Processägarens uppdrag är att kontinuerligt utveckla och förbättra effektiviteten i processen så att resultatet blir högre kvalitet och ökad produktivitet.

Processerna är inte organisatoriska delar av Nacka kommun. Eftersom processerna skär på olika sätt genom kommunens organisation och omvärlden utför en medarbetare i kommunen ofta arbete inom flera av kommunens processer. Processerna omfattar många gånger även externa aktörer som på kommunens uppdrag levererar till exempel utbildning, äldreomsorg eller som utvecklar och vårdar Nackas utemiljö. I Nacka låter vi den utmaning vi står inför avgöra hur och med vilka vi ska arbeta för att lösa den på bästa sätt.

Nacka kommun leds och styrs övergripande i processer som tillsammans syftar till att göra Nacka kommun till en attraktiv plats att leva, vistas och verka på. Varje process börjar i en nämnd och de mål som medborgarnas företrädare, de förtroendevalda politikerna, sätter upp för respektive nämnd. Varje process ska med utgångspunkt i dessa mål leverera något direkt eller indirekt till Nackaborna.

Kommunens verksamhet bedrivs i tre olika typer av processer; styrprocesser, huvudprocesser och stödprocesser.

Styrprocess

Styrprocesser syftar till att leda och styra så att kommunfullmäktiges intentioner i vision, grundläggande värdering och övergripande mål uppfylls. De utgår från kommunstyrelsens särskilda uppgift att samordna och ha uppsikt över kommunens samlade verksamhet.

Stadsdirektören är ytterst ansvarig processägare för styrprocesserna; *ägar- och medborgardialog, omvärldspaning och analys, mål- och resultatstyrning, uppföljning och utvärdering och strategisk förnyelse*. Stadsdirektörens ledningsgrupp med samtliga direktörer har ett gemensamt ansvar att driva och kontinuerligt utveckla styrprocesserna.

Huvudprocesser

Huvudprocesser har som mål att leverera något direkt till medborgarna. De utgår från nämndernas ansvarsindelning och omfattar på så vis kommunens huvudsakliga uppgifter. De omfattar även den verksamhet som utförs av externa anordnare, som utför verksamhet på uppdrag av kommunen men som formellt inte hör till kommunens organisation.

Huvudprocesserna definieras utifrån de kommunala ansvarsområdena, som till exempel sociala omsorgsprocessen, stadsutvecklingsprocessen och utbildningsprocessen.

Stödprocesser

Stödprocesser bidrar till huvudprocessernas och verksamheternas mål genom att ge professionellt stöd och styrning till organisationen inom respektive område. De har namn som berättar vad respektive process omfattar, såsom ekonomiprocessen och kommunikationsprocessen.

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 232

Dnr KFKS 2016/977

Ny översiktsplan för Stockholms stad

Yttrande till Stockholms stad under samråd

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar förslaget yttrande till Stockholm stad över ny översiktsplan.

Ärendet

Stockholms översiktsplan (ÖP), som tar sin utgångspunkt i den växande staden och pekar ut huvudinriktningen för stadsutvecklingen de närmaste 25 åren, ska uppdateras. Förslaget till översiktsplan utgår från stadens "Vision 2040 – ett Stockholm för alla". Den inriktning som föreslås i ÖP är en kombination av redan pågående framgångsrik stadsutveckling i större områden och omvandling av befintliga stadsdelar där komplettering med bland annat nya bostäder, arbetsplatser, skolor, torg och parker är viktiga element. Fram till 2030 ska 140 000 bostäder byggas.

Förslaget till översiktsplan utgör ett strategiskt instrument för fortsatt tillväxt och utveckling av Stockholms stad.

Handlingar i ärendet

Enheten för strategisk stadsutveckling den 30 november 2016
Förslag till yttrande

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till enheten för strategisk stadsutvecklings förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med Mats Gerdaus förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

”I remissvaret förs Östlig förbindelse fram som en viktig komponent i trafikinfrastrukturen. Uppenbarligen är Stockholm inte lika entusiastisk som Nacka-alliansen vad gäller trafikleden. Vänsterpartiet motsätter sig att Östlig förbindelse byggs, det är en omodern led som bygger på att biltrafiken ska ges bästa framkomlighet. Biltrafiken i Stockholmsregionen och särskilt i Nacka är en stor miljö- och klimatrisk. Även om biltrafiken i allt större utsträckning skulle bli eldriven eller fossilbränslefri så är det istället kollektivtrafiklösningar som vi måste satsa på. Kostnaderna för Östlig förbindelse skulle istället med fördel kunna användas för utbyggnad av spårtrafik.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Miljöpartiet har länge efterfrågat en Östlig förbindelse som förbättrar tvärkommunikationerna. Vi har bara en annan syn på kommunikation: Miljöpartiet prioriterar gång-, cykel- och kollektivtrafik före biltrafik. Vi behöver en Östlig förbindelse som i första hand transporterar människor – inte bilar.

Att planera samhället efter privatbilism är både dyrt och ineffektivt eftersom bilar tar mycket plats, bullrar och släpper ut avgaser och partiklar. Ökad användning av elbilar kommer visserligen minska både utsläpp och buller men bilarna kommer fortfarande ta mycket utrymme i anspråk. I Göteborg har man långt framskridna planer på att komplettera kollektivtrafiken med en modern linbana, någonting Miljöpartiet föreslog för Nacka redan 2012. Göteborgs linbana kommer kunna transportera 4000 resenärer i timmen till en kostnad av en miljard kronor. Österleden beräknas kosta 18 miljarder kronor, tänk vad mycket linbana och nya färjeförbindelser vi skulle kunna få för de pengarna. Vi skulle ha möjlighet att på ett enkelt och miljövänligt sätt kunna knyta ihop fler kommuner och kommundelar, exempelvis Slussen, centrala Nacka, Boo, Värmdö och Lidingö.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-30

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/977

Kommunstyrelsen

Ny översiktsplan för Stockholms stad

Yttrande till Stockholms stad under samråd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande till Stockholm stad över ny översiktsplan.

Sammanfattning

Stockholms översiktsplan (ÖP), som tar sin utgångspunkt i den växande staden och pekar ut huvudinriktningen för stadsutvecklingen de närmaste 25 åren, ska uppdateras. Förslaget till översiktsplan utgår från stadens ”Vision 2040 – ett Stockholm för alla”. Den inriktning som föreslås i ÖP är en kombination av redan pågående framgångsrik stadsutveckling i större områden och omvandling av befintliga stadsdelar där komplettering med bland annat nya bostäder, arbetsplatser, skolor, torg och parker är viktiga element. Fram till 2030 ska 140 000 bostäder byggas.

Enheten för strategisk stadsutveckling anser att förslaget till översiktsplan utgör ett strategiskt instrument för fortsatt tillväxt och utveckling av Stockholms stad.

Ärendet

Stockholms översiktsplan (ÖP), som tar sin utgångspunkt i den växande staden och pekar ut huvudinriktningen för stadsutvecklingen de närmaste 25 åren, ska uppdateras. Förslaget till översiktsplan utgår från stadens ”Vision 2040 – ett Stockholm för alla”. Den inriktning som föreslås i ÖP är en kombination av redan pågående framgångsrik stadsutveckling i större områden och omvandling av befintliga stadsdelar där komplettering med bland annat nya bostäder, arbetsplatser, skolor, torg och parker är viktiga element. Fram till 2030 ska 140 000 bostäder byggas, och takten i bostadsbyggandet behöver sannolikt vara hög även därefter. Transportinfrastrukturen i Stockholm är i dag ansträngd, och framför allt gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver stärkas. Stadsbyggandet ska utvecklas ur ett socialt hållbart perspektiv med god kvalitet och arkitektur. Dessutom behöver staden fokusera på flera andra viktiga utmaningar – som hur Stockholms konkurrenskraft ska vidareutvecklas, klara de krav som ett förändrat klimat ställer samt minska de sociala skillnader Stockholm upplever i dag.

Enhetens förslag till synpunkter

- Nacka kommun vill poängtera vikten av att Östlig förbindelse genomförs för ett mer hopkopplat och robust, regionalt transportnät.
- Nacka kommun ser varken förutsättningar för eller nytta av att projekt Danvikslösen genomförs som planerat.
- Nacka kommun liksom Stockholms stad ser positivt på att framtida möjlig kapacitetsstark kollektivtrafik i form av en stombusslinje Älvsjö–Gullmarsplan–Sickla–Orminge, tillkommer.
- Den planerade om- och utbyggnaden av Henriksdals reningsverk bedöms inte påverka exploateringsmöjligheterna när den väl är utförd, förutsatt att detta görs med hänsyn till placering och utformning av ny bebyggelse. Det är av största vikt att en bra samordning sker mellan utbyggnaden av reningsverket och Nacka kommuns stadsbyggnadsprojekt i området.
- Nacka kommun emotser fortsatt samarbete med Stockholms stad kring fler och förbättrade samband över kommungränsen vid Hammarby Sjöstad-Sickla samt i snittet Kanalvägen-Värmdöleden- Kvarnholmsvägen.
- Nacka kommun önskar att Stockholms stad kompletterar den del av strandpromenaden som ”fattas” nedanför Danviksklippan, för att kunna åstadkomma ett långt, sammanhängande strandpromenadstråk mellan kommunerna.
- Nacka ställer sig generellt positiva till föreslagen utveckling av Skrubba verksamhetsområde, men vill betona att hänsyn tas till de gröna sambanden i anslutning till området.

Här är länken till samrådshandlingen Nacka ska yttra sig över:

<http://vaxer.stockholm.se/tema/oversiktsplan-for-stockholm/uppdatering-av-oversiktplanen/>

Kommunstyrelsen i Nacka har fått möjlighet att yttra sig över Stockholms stads nya översiktsplan under samrådsperioden 10 november 2016 till 10 januari 2017. Nacka har dock fått anstånd tom 24 januari, förutsatt att staden kan få ta del av KSSU-yttrandet efter den 13 december.

Bilagor

Förslag till yttrande

Andreas Totschnig
Enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Henrik Svensson
Översiktsplanerare
Enheten för strategisk stadsutveckling

2016-11-30

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2016/977

Stockholm stad
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
Remissvar översiktsplan för Stockholm,
dnr 2015-10143

Yttrande över ny översiktsplan för Stockholms stad - Samrådsskede

ert dnr 2015-10143

Kommunstyrelsen i Nacka har fått möjlighet att yttra sig över Stockholms stads nya översiktsplan under samrådsperioden 10 november 2016 till 10 januari 2017.

Kommunens synpunkter

Östlig förbindelse står omnämnd på sid 65 i förslag till översiktsplan (ÖP) som ett objekt i den pågående Sverigeförhandlingen, men är inte utritad i plankartan. Nacka kommun vill understryka vikten av att Östlig förbindelse tillkommer för att åstadkomma ett mer robust regionalt transportnät. Tillkomsten av Östlig förbindelse är av stor betydelse för både Nackas och regionens utveckling. Nacka kommun anser det därför självklart att den finns med på plankartan under rubriken Kommunikationsstråk som ”Spår eller väg (i pågående förhandling)”.

I ÖP-förslaget omnämns projekt Danvikslösen under rubriken Möjliga framtida förbindelser. Projektet innebär att Saltsjöbanan byter plats med väg 222, Värmdövägen, vilket möjliggör att nordöstra Hammarby sjöstad kan färdigställas. I de ursprungliga planerna skulle Saltsjöbanan konverteras till snabbspårväg och kopplas ihop med Tvärbanan som även skulle förlängas till Slussen. Nu kommer Tvärbanan istället gå till Sickla från hösten 2017 och någon konvertering av Saltsjöbanan är inte aktuell. Landstinget driver inte frågan vidare och Nacka kommun ser varken förutsättningar för eller nytta av att projekt Danvikslösen genomförs som planerat.

Förslaget till ny översiktsplan omnämner framtida möjlig kapacitetsstark kollektivtrafik i form av en stombusslinje Älvsjö–Gullmarsplan–Sickla–Orminge. Nacka kommun ser också stora fördelar med att den möjliga busslänken tillkommer.

Henriksdals reningsverk är beläget inom det område där Nacka bygger stad. I Nackas översiktsplan betecknas området som ”Tät och blandad stad”. Det detaljplaneprogram som

är under framtagande för Henriksdal kommer innehålla mellan 1400 och 1750 bostäder. Henriksdal utgör en del av det bostadsåtagande om 13 500 bostäder som Nacka kommun har avtalat med staten i samband med utbyggd tunnelbana. Den planerade om- och utbyggnaden av Henriksdals reningsverk bedöms inte påverka exploateringsmöjligheterna när den väl är utförd, förutsatt att detta görs med hänsyn till placering och utformning av ny bebyggelse. Det är därför av största vikt att en bra samordning sker mellan utbyggnaden av reningsverket och Nacka kommuns stadsbyggnadsprojekt i området, så att bästa möjliga resultat kan uppnås och att tidplanerna för såväl reningsverkets utbyggnad som kommunens planering kan hållas.

Förslaget till ny översiktsplan nämner att ”kopplingar till, och samplanering med, Nacka kommun är angeläget”, vilket Nacka välkomnar. Den i plankartan markerade ”strategiskt viktiga samband” visar en föreslagen koppling mellan Hammarby sjöstad och Sickla i Nacka. Nacka anser att det är viktigt att områdena knyts ihop, så att de uppfattas mer som ett sammanhängande stadslandskap. Tvärbanans förlängning och den kommande kvartersbebyggelsen, i form av nya bostäder och kontor, är ett led i den utvecklingen. Nacka kommun emottar fortsatt samarbete med Stockholms stad kring fler och förbättrade samband över kommungränsen i detta snitt samt i snittet Kanalvägen-Värmdöleden-Kvarnholmsvägen.

På sidan 119 står det att på längre sikt finns möjlighet att omvandla Stadsgårdsleden och Värmdövägen. För att detta ska vara möjligt måste hamnverksamheten och trafikfunktionen beaktas. Nacka kommun förutsätter att den planerade utvecklingen runt Stadsgården inte påverkar Saltsjöbanans ombyggnad eller försämrar framkomligheten på Värmdövägen.

Nacka kommun önskar att Stockholms stad kompletterar den del av strandpromenaden, om ca 150 meter, som ”fattas” nedanför Danviksklippan. Detta för att kunna åstadkomma ett sammanhängande strandpromenadstråk från Nacka Strand via Hammarby Sjöstad, Årstaviken och ända till Årstadal och Liljeholmen. Åtgärden skulle ge en stor rekreativ kvalité för många nackabor och stockholmare.

Skrubba verksamhetsområde planeras utökas och utvecklas norrut för lättare industri och med en gatustruktur som på lång sikt kan medge en omvandling till stadskvarter med bostäder och verksamheter. Skrubba angränsar till både Nackas och Tyresös kommuner. Nacka ställer sig generellt positiva till föreslagen utveckling, men vill betona att utökningen av Skrubba bör ta hänsyn till de gröna sambanden i anslutning till området.

Bilagor

1. Kommunstyrelsens protokollsutdrag, 2017-01-16

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Gunilla Glantz/Lena Dahlstedt
Stadsbyggnadsdirektör/Stadsdirektör

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 246

Dnr KFKS 2016/808

Ny länsplan för transportinfrastrukturen 2018-2029; prioriterade åtgärder och avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivning

Yttrande till länsstyrelsen

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar förslaget till yttrande till länsstyrelsen.

Ärendet

Nacka kommun har beretts möjlighet att lämna förslag till prioriterade åtgärder inom ramen för ny länsplan 2018-2019.

Följande objekt föreslås ingå i den nya länsplanen:

- Bussterminal Nacka centrum och Slussen
- Trafikplats Skvaltán och trafikplats Kvarnholmen
- Överdäckning
- Östlig förbindelse
- Boo trafikplats

Det finns även möjlighet att söka medfinansiering till större åtgärder i det kommunala vägnätet förutsatt att det bedöms vara av regional eller delregional betydelse. Åtgärder berättigade till statlig medfinansiering under perioden 2018-2029 har identifierats, men ytterligare utredningar med projektering måste genomföras. Det är viktigt att medeltilldelningen står i proportion till stockholmsregionens betydelse för Sveriges ekonomi och befolkningstillväxt. Därför bör medfinansieringen utökas.

Ordinarie remisstid går ut den 16 december 2016. Nacka kommun har dock fått anstånd till 17 januari 2017 på villkor att Länsstyrelsen får se de handlingar som beretts i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 13 december.

Handlingar i ärendet

Enheten för strategisk stadsutvecklings tjänsteskrivelse den 30 november 2016
Förslag till yttrande

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Nacka kommuns prioriterade objekt 2018-2029

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med enheten för strategisk stadsutvecklings förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”I remissvaret förs Östlig förbindelse fram som en viktig komponent i trafikinfrastrukturen. Vänsterpartiet motsätter sig att Östlig förbindelse byggs, det är en omodern led som bygger på att biltrafiken ska ges bästa framkomlighet. Biltrafiken i Stockholmsregionen och särskilt i Nacka är en stor miljö- och klimatrisk. Även om biltrafiken i allt större utsträckning skulle bli eldriven eller fossilbränslefri så är det istället kollektivtrafiklösningar som vi måste satsa på. Kostnaderna för Östlig förbindelse skulle istället med fördel kunna användas för utbyggnad av spårtrafik.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Världen står inför enorma utmaningar när det gäller klimatet. Arktis is smälter i rekordfart och extremväder med torka, stormar och skyfall blir allt vanligare. Samtidigt står inrikes transporter för ungefär en tredjedel av koldioxidutsläppen här i Sverige, utsläpp som inte har minskat de senaste tjugo åren. Det ligger ett stort ansvar på oss politiker att planera alla transportlösningar på ett sätt som inte förstör klimatet, och det är bråttom. Miljöpartiet vill skrota planerna på Österleden och istället använda pengarna till gång-, cykel- och kollektivtrafik för renare luft, trevligare städer och mer plats till nya bostäder. Mer vägar ger mer biltrafik och enligt Trafikverket måste vi minska biltrafiken med 25 procent till år 2030. Eftersom Alliansen i Nacka trots detta propsar på att Österleden byggs visar det att de helt struntar i de av regering och riksdag fastställda klimatmålen. Om inte alla tar sitt ansvar kommer vi heller inte att nå det av FN uppställda övergripande globala klimatmålet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-11-30

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/808

Kommunstyrelsen

Ny länsplan för transportinfrastrukturen 2018-2029; prioriterade åtgärder och avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivning

Yttrande till länsstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslaget till yttrande till länsstyrelsen.

Sammanfattning

Nacka kommun har beretts möjlighet att lämna förslag till prioriterade åtgärder inom ramen för ny länsplan 2018-2019.

Följande objekt föreslås ingå i den nya länsplanen:

- Bussterminal Nacka centrum och Slussen
- Trafikplats Skvaltán och trafikplats Kvarnholmen
- Överdäckning
- Östlig förbindelse
- Boo trafikplats

Det finns även möjlighet att söka medfinansiering till större åtgärder i det kommunala vägnätet förutsatt att det bedöms vara av regional eller delregional betydelse. Åtgärder berättigade till statlig medfinansiering under perioden 2018-2029 har identifierats, men ytterligare utredningar med projektering måste genomföras. Det är viktigt att medeltilldelningen står i proportion till stockholmsregionens betydelse för Sveriges ekonomi och befolkningstillväxt. Därför bör medfinansieringen utökas.

Ordinarie remisstid går ut den 16 december 2016. Nacka kommun har dock fått anstånd till 17 januari 2017 på villkor att Länsstyrelsen får se de handlingar som beretts i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 13 december.

Ärendet

Nacka kommun har beretts möjlighet att lämna in förslag om vilka objekt som bör ingå i länsplanen. Länsstyrelsen vill få in förslag på de högst prioriterade åtgärderna i länet, oavsett om åtgärderna är hemmahörande i länsplan, nationell plan eller faller inom ramen för landstingets investeringsansvar. Det finns även möjlighet att söka medfinansiering till större åtgärder i det kommunala vägnätet förutsatt att det bedöms vara av regional eller delregional betydelse. Länsstyrelsen kommer lägga stor vikt vid effektiva åtgärder som stöttar hållbart resande, bostadsbyggande och omställningen mot ett mer klimat- och miljöanpassat transportsystem.

Förslaget till Nackas synpunkter på brister i transportsystemet och önskade åtgärder

Förslaget till yttrande uttrycker Nackas synpunkter på följande sätt.

Nacka är en av landets och stockholmsregionens snabbast växande kommuner. År 2030 beräknas kommunen ha ökat från dagens 99 000 till 140 000 invånare. År 2050 kan ostsektorn, dvs. Nacka och Värmdö kommun, tillsammans ha omkring 250 000 invånare. För att uppnå en hållbar och attraktiv region krävs ett klimat- och miljöanpassat transportsystem som även är kapacitetsstarkt.

Nedanstående objekt bedöms som nödvändiga för att kunna uppnå denna målsättning och bör därför ingå i den nya länsplanen. Åtgärderna är prioriterade, för närmare beskrivning av respektive objekt se bilagda handlingar:

- Bussterminal Nacka centrum och Slussen
- Överdäckning av Väg 222/Värmdöleden
- Trafikplats Skvaltån och trafikplats Kvarnholmen
- Östlig förbindelse
- Boo trafikplats

Utöver kommande investeringar förutsätter Nacka kommun att Skurubrons finansiering från nuvarande länsplan kvarstår. Detta gäller även trafikplats Kvarnholmen och det regionala cykelstråket längs Ältavägen. Det krävs dock ytterligare medel för att kunna bygga ut cykelstråket i sin helhet. I föregående länsplan låg utökad turtäthet med en ny mötesstation med för Saltsjöbanan. Denna åtgärd sköt SLL Trafikförvaltningen upp och bör därmed finnas med i kommande länsplan.

Underlag för åtgärder berättigade till statlig medfinansiering under perioden 2018-2029

Under flera år har utredningar genomförts både regionalt och kommunalt för att främja stadsutveckling och att öka framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för gående och cyklisterna och för kollektivtrafiken. Nacka kommun planerar att genomföra fler och större infrastrukturåtgärder under kommande Länsplans investeringsperiod, men ytterligare utredningar med projektering måste dock genomföras. Det är viktigt att medeltilldelningen

står i proportion till stockholmsregionens betydelse för Sveriges ekonomi och befolkningsökning. Därför anser Nacka kommun att pottorna bör utökas.

Länk till åtgärdsförfrågan och övriga handlingar som ger direktiv om hur remissinstanserna ska yttra sig: <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/infrastruktur-och-it/vagar-och-jarnvagar/Pages/kommande-lansplan-2018-2029.aspx?keyword=l%C3%A4nsplan>

Ordinarie remisstid går ut den 16 december 2016. Nacka kommun har dock fått anstånd till 17 januari 2017 på villkor att Länsstyrelsen får se de handlingar som beretts i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott 13 december.

Ekonomiska konsekvenser

Fördelningen av statliga medel till objekt och åtgärder inom Nacka kan vara av avgörande betydelse för att åtgärderna ska bli av överhuvudtaget.

Tidplan

De föreslagna objekten och åtgärderna ligger inom tidsperioden 2018-2029.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Nacka kommuns prioriterade objekt 2018-2029

Andreas Totschnig
Bitr. stadsbyggnadsdirektör/enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Henrik Svensson
Översiktsplanerare
Enheten för strategisk stadsutveckling

2016-11-30

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2016/808

Länsstyrelsen i Stockholms län
stockholm@lansstyrelsen.se

Ny länsplan för transportinfrastrukturen 2018-2029; prioriterade åtgärder och avgränsningsområde för miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen dnr 342-33807-2016

Nacka och regionen växer

Nacka är en av landets och Stockholmsregionens snabbast växande kommuner. Västra Sicklaön i Nacka utgör en del av den centrala regionkärnan och har direkt koppling till Stockholms innerstad. År 2030 beräknas Nacka kommun ha ökat från dagens 99 000 till 140 000 invånare. År 2050 kan ostsektorn, dvs. Nacka och Värmdö kommun, tillsammans ha omkring 250 000 invånare. Det kommer ställa stora krav på hur vi reser och förutsätter en långsiktigt hållbar och kapacitetsstark infrastruktur. Åtgärder som förlängd tunnelbana, ny bussterminal, ett utbyggt och tunnelbaneanpassat busslinjenät, förlängd tvärbana samt satsningar på cykelinfrastruktur och kollektivtrafik på vatten är därmed viktiga. Utöver detta behöver Värmdöleden och den planerade stadsstrukturen genom centrala Nacka anpassas. För att förstärka och avlasta kopplingen över Saltsjö-Mälarsnittet behövs en Östlig förbindelse, som är ett objekt i den pågående Sverigeförhandlingen.

Synpunkter och brister i transportsystemet och önskade åtgärder för länsplan och nationell plan

Nacka stad och 2013 års Stockholmsförhandling

I tunnelbaneavtalet som tecknades i samband med 2013 års Stockholmsförhandling har regionen tagit ställning för bebyggelse med en tät exploatering inom den utbyggda tunnelbanans influensområde. För Nackas del innebär det tre nya stationer utmed en förlängd blå linje från Kungsträdgården via Södermalm och Hammarby sjöstad. Nacka kommun har åtagit sig att inom tunnelbanans influensområde uppföra minst 13 500 bostäder till år 2030. Det omfattande stadsutvecklingsprojektet, som geografiskt är begränsat till västra Sicklaön, kallas för Nacka stad. Nacka stad beräknas inrymma cirka 50 000 invånare år 2030, vilket motsvarar nära en fördubbling av antalet invånare inom det

geografiska området. Till följd av tunnelbaneavtalet ställs höga krav på befintlig och utbyggd infrastruktur.

Bussterminal Nacka centrum och Slussen (prioritet 1)

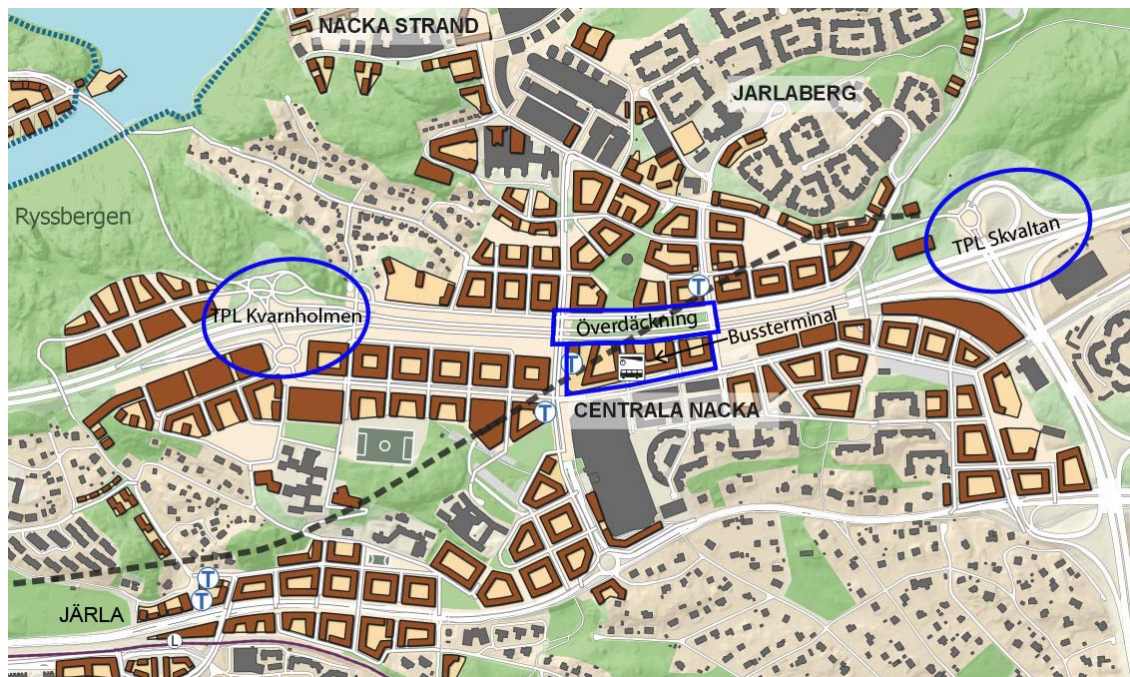
För att säkra kapaciteten för busstrafiken inom ostsektorn (Nacka-Värmdö-Slussen) fram till 2050 krävs en ny bussterminal i Slussen och en i Nacka centrum. Bussterminalernas framtida kapacitet är beroende av varandra eftersom busstrafiken fördelas mellan terminalerna. Om detta träffades en överenskommelse i juli 2014 mellan Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Värmdö kommun och Nacka kommun. Det är viktigt att bussterminalen i Nacka centrum tas med i kommande länsplan och tilldelas medel enligt intentionsavtalet. Bussterminalen ska vara i drift då tunnelbanan öppnar och utgör därmed en attraktiv och kapacitetsstark bytespunkt. Då kan transportsystemets kapacitet nyttjas fullt ut, likaså de gjorda investeringarna. Det är också viktigt att kollektivtrafikprojektet Bussterminal Slussen tilldelas de medel som är möjliga i enlighet med intentionsavtalet.

Överdäckning (prioritet 1)

En 300 meter lång överdäckning av Värmdöleden i centrala Nacka skapar förutsättningar för en tät och blandad stad. Överdäckningen överbryggas den barriär som Värmdöleden utgör. Områdena Nacka strand, Jarlaberg och Bergs gård knyts samman med centrala Nacka och möjliggör ett ökat lokalt resande för gående och cyklister. Överdäckningen är en avgörande pusselbit i Nackas framtida stadskärna med närhet till bostäder, kontor, utbildning, kultur, idrott, torg, parker och handel. En effektiv bytespunkt ihop med en sidoflyttning av Väg 222 och överdäckningen, bidrar till en tillgänglig, sammanhängande och attraktiv stadsstruktur.

Trafikplats Skvaltán och trafikplats Kvarnholmen (prioritet 1)

Nacka kommun, Trafikverket och SLL Trafikförvaltningen har, i framtiden ÅVS (*Åtgärdsvalsstudie, Samordnad trafik för centrala Nacka*) och efterföljande principöverenskommelse, enats om den framtida regionala trafikförsörjning genom centrala Nacka. Syftet med åtgärdsvalsstudien var att med utgångspunkt från den planerade bebyggelseutvecklingen i centrala Nacka, analysera hur trafiksystemet i anslutning till Värmdöleden ska fungera. De befintliga trafikplatserna på Värmdöleden behöver anpassas till den nya bebyggelseutvecklingen och den övergripande situationen i regionen. Trafikplats Skvaltán byggs om till fullständig trafikplats inklusive komplettering av ett fjärde körfält på del av sträcka av Värmdöleden. Trafikplats Kvarnholmen byggs om till fullständig trafikplats. Befintlig trafikplats Nacka C tas bort. De nya trafikplatserna, tillsammans med ett anpassat, lokalt huvudvägnät på ömse sidor om Värmdöleden, leder till att regional trafik hänvisas till det regionala vägnätet och lokal trafik till det lokala huvudvägnätet. Lösningen ger en god orienterbarhet i hela trafiksystemet.

Strukturplan över centrala Nacka med planerade stadskvarter: De blå markeringarna visar Kvarnholmens och Skvaltans trafikplatser, föreslagen överdäckning av väg 222 samt bussterminal under planerad kvarters- och gatunivå söder om överdäckningen.

Östlig förbindelse (prioritet 1)

Stora delar av trafiksystemet i Stockholmsregionen är i dag hårt belastat. Under högtrafik har kapacitetstaket nåtts i stora delar. Detta skapar ett sårbart trafiksystem. En Östlig förbindelse binder samman Norra och Södra länken för bil- och kollektivtrafik till en ring runt innerstaden. Den ökar tillgängligheten i regionen och ger ökad redundans i trafiksystemet. Det gäller framförallt kapaciteten över Saltsjö-Mälarsnittet. För regionens och Nackas planerade befolkningstillväxt är en Östlig förbindelse nödvändig. Kostnader för Östlig förbindelse har uppskattats till minst 19 miljarder kronor. Utbyggnad planeras pågå under 2022-2031.

Boo trafikplats (prioritet 2)

I samband med den planerade bostadsutvecklingen i Sydöstra Boo har behovet av en ny anslutning till Värmdöleden, vid Boovägen utretts och identifierats. En ny trafikplats, Boo trafikplats, skulle säkra framkomligheten för kollektivtrafiken och avlasta Orminge trafikplats. Detta skulle medföra en effektivare trafikförsörjning av Boolandet.

Objekt i föregående Länsplan 2014-2025

Utöver kommande investeringar förutsätter Nacka kommun att Skurubrons finansiering från föregående länsplan kvarstår. Detta gäller även trafikplats Kvarnholmen och det regionala cykelstråket längs Ältavägen. Det krävs dock ytterligare medel för att kunna bygga ut cykelstråket i sin helhet. I föregående länsplan låg utökad turtäthet med en ny

mötesstation med för Saltsjöbanan. Denna åtgärd sköt SLL Trafikförvaltningen upp och bör därmed komma med i kommande länsplan.

Underlag för åtgärder berättigade till statlig medfinansiering under perioden 2018-2029

Under flera år har utredningar genomförts både regionalt och kommunalt för att främja stadsutveckling och att öka framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för gående och cyklister och för kollektivtrafiken. Nacka kommun planerar att genomföra fler och större infrastrukturåtgärder under kommande Länsplans investeringsperiod. Det är viktigt att medeltilldelningen står i proportion till stockholmsregionens betydelse för Sveriges ekonomi och befolkningsökning. Därför anser Nacka kommun att potterna bör utökas.

Flera objekt identifierats men ytterligare utredningar med projektering måste dock genomföras. Många av nedan beskrivna objekt faller in under flera åtgärds paket såsom trafiksäkerhet, cykel, trimningsåtgärder, miljö, kollektivtrafik och åtgärder för effektivare användning av transportsystemet inklusive utredningsmedel.

Cykelinfartsparkering

I samband med utbyggnad av tunnelbanan läggs stort fokus på ”hela-resan-perspektivet” för att tunnelbanan ska kunna användas i så stor utsträckning som möjligt samtidigt som privatbiltrafiken måste minska i den täta stadsstrukturen. Därmed har ett stort behov av infartsparkering för cykel identifierats. I en tät stadsstruktur kommer det därmed bland annat att finnas behov av garagelösningar. Utredning pågår dock fortfarande för att se på behov och placering vid respektive tunnelbanestation.

Omfattar åtgärds paket: kollektivtrafik och cykel

Cykelparkering i anslutning till saltsjöbanan och strategiskt viktiga busshållplatser, såsom Orminge bussterminal behöver utvecklas. I samband med upprustning av Saltsjöbanan har platser identifierats men djupare studier behöver genomföras inför utbyggnad.

Omfattar åtgärds paket: cykel

Gång- och cykelbro över Värmdöleden

I samband med stadsutvecklingen ska kommunen växa samman. I detta hänseende har ett behov av en cykelbro över Värmdöleden identifierats som binder ihop Kvarnholmen och Vikdalen med centrala Nacka. Detta behov beskrivs i *Åtgärdsvalsstudie, Samordnad trafik för centrala Nacka*. Cykelbron ska länka samman bostadsområdet med viktiga målpunkter, som många unga vill ta sig till, såsom Eklidens skola, Nacka gymnasium och Nacka sportcentrum.

Omfattar åtgärds paket: cykel

Stadsgator

Stadsutvecklingen på västra Sicklaön och i anslutning till kommundelcentra (Älta, Saltsjöbaden-Fisksätra och Orminge) innebär att stora satsningar behöver göras på det kommunala vägnätet. Idag består vägnätet av genomfartsvägar som ska omvandlas till stadsgator i kvartersstruktur. Gatorna ska ge möjlighet till angöring, attraktiva gång- och cykelstråk med god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet samt dagvattenhantering med gatuträd och magasin för att skydda Järlasjön. Utöver detta kommer även flera av gatorna behöva goda förutsättningar för busstrafiken som fortsatt kommer att vara en viktig del av kollektivtrafiken. Ett exempel är Värmdövägen på västra Sicklaön som ska byggas om till stadsgata med stombusstrafik samt med regionalt cykelstråk enligt standard. Ett annat exempel är en ny nordsydlig körbar koppling där Planiavägen förlängs till Värmdövägen genom att Saltsjöbanan höjs upp på en bro. Åtgärden fördelar trafiken jämnare och onödiga omvägar kan undvikas. Sammankopplingen bryter den barriäreffekt som Saltsjöbanan idag utgör samtidigt som en mer sammanhängande och stadsmässig bebyggelsemiljö möjliggörs.

Omfattar åtgärds paket: miljö, cykel, trafiksäkerhet, kollektivtrafik, trimningsåtgärder, åtgärder för effektivare användning av transportsystemet inklusive utredningsmedel

Regionala cykelstråk

Nacka kommun planerar att fortsätta, det redan påbörjade arbetet, med utbyggnad av det regionala cykelstråket i enlighet med Nackas cykelstrategi som grundar sig på den Regionala cykelplanen. De kommande åren kommer utbyggnaderna uppgå till omkring 20-25 miljoner per år.

Omfattar åtgärds paket: cykel

Dagvattenrening

Att bygga en tätare stad innebär större andel hårdgjorda ytor, vilket minskar den naturliga reningen av dagvatten, jämfört med dagens situation. Därför blir dagvattenanläggningar i stadsmiljö mer komplicerade och måste prioriteras. En betydande del av Nacka stads exploatering ligger inom avrinningsområdet till Järlasjön/Sicklasjön och Strömmen. Hårdare krav kommer att ställas på rening och fördröjning av dagvatten eftersom Sicklasjön föreslås bli vattenförekomst. Strömmen är redan idag en hårt belastad vattenförekomst. I samband med bebyggelseförtätning av Nackas centrumområden behöver motsvarande åtgärder genomföras.

Omfattar åtgärds paket: miljö

Reservvattentäkt

Åtgärder kommer att behöva göras vid Ältavägen för att skydda kommunens reservvattentäkt vid Sandasjön.

Omfattar åtgärds paket: miljö

Kollektivtrafik på vatten

Kollektivtrafik på vatten är en viktig infrastruktur som fortsatt bör utvecklas för att avlasta Saltsjö-Mälarsnittet. Den ökar tillgängligheten i regionen och ger ökad redundans i

trafiksystemet. Kollektivtrafik på vatten kan bidra till att uppnå målet om en ökad kollektivtrafikandel i länet. En viktig del i detta arbete är att få samsyn kring bryggor i hela länet. Bidrag till finansiering av bryggor kommer att bli viktig i framtiden. Flera av bryggorna längs SjöVägen i Nacka kommun är privatägda men kommunens intention är att ta över brygganläggningarna.

Omfattar åtgärds paket: kollektivtrafik

Trimningsåtgärder

I enlighet med ÅVS, *Åtgärdsvalsstudie, Samordnad trafik för centrala Nacka* planeras trimningsåtgärder för att öka framkomligheten för busstrafiken till den kommande bussterminalen i Nacka centrum. Trafikplats Skogalund ska endast trafikeras av buss och ett körfält i vardera riktning på Skvaltans väg ska konverteras till busskörfält. Dessa åtgärder skapar god framkomlighet och tillgänglighet för busstrafiken och möjliggör framtida stombustrafik.

Omfattar åtgärds paket: trimningsåtgärder

Avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivning

Nacka kommun har inga synpunkter på avgränsningen i detta skede.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

Bilagor:

1. Nacka kommuns prioriterade objekt 2018-2029
2. Protokollsutdrag från kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott i Nacka kommun, 2016-12-13

Bilaga 1. Nacka kommuns prioriterade objekt 2018-2029

Objekt	Brist i förutsättningarna i transportsystemet	Plats/sträcka	Önskad åtgärd	Effektbeskrivning	Namn ÅVS	Ev. väg-nummer	Prio Nr
Östlig förbindelse	Tillgänglighet till övriga regionen. Kapacitetsbrist över Saltsjö/Mälarsnittet	E20-75-Väg 222	Östlig förbindelse med kapacitetsstark busstrafik	Förbättrad framkomlighet över Saltsjö/Mälarsnittet med restidsvinster för kollektivtrafiken	Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) ”Tillgänglighet för Stockholm, Nacka, Värmdö och Lidingö	E20-75-Väg 222	1
Trafikplats Skvaltán	Nuvarande utformning med halva trafikplatser i centrala Nacka hindrar Nackas bostadsbyggande kopplat till tunnelbaneavtalet. En ny utformning av trafikplatserna krävs för att uppfylla avtalet.	Väg 222 mellan Skvaltans Trafikplats och Trafikplats Nacka C.	Anlägga en fullständig trafikplats Skvaltán med cirkulationsplatser inklusive ett fjärde körfält på Väg 222 för att säkerställa framkomlighet.	Skapar ett tydligt och effektivt trafiksystem för hela centrala Nacka. En nödvändig åtgärd i till följd av tunnelbaneavtalet.	Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) samordnad trafikplanering i centrala Nacka	222	1
Trafikplats Kvarnholmen	Nuvarande utformning med halva trafikplatser i centrala Nacka hindrar Nackas bostadsbyggande kopplat till tunnelbaneavtalet. En ny utformning av trafikplatserna krävs för att uppfylla avtalet.	Väg 222 vid Kvarnholmsförbindelsen	Anlägga en fullständig trafikplats Kvarnholmen med cirkulationsplatser	Skapar ett tydligt och effektivt trafiksystem för hela centrala Nacka. En nödvändig åtgärd i till följd av tunnelbaneavtalet.	Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) samordnad trafikplanering i centrala Nacka	222	1
Bussterminal Nacka centrum	I samband med utbyggd tunnelbana behövs en effektiv bytespunkt i Nacka C. Dessutom förutsätts att denna terminal byggs ut tillsammans med ny terminal i Slussen, för att tillgodose ostsektorns framtida kollektivtrafik.	Väg 222 vid Nacka Trafikplats	En ny bussterminal i direkt anslutning till tunnelbanestation Nacka C.	Tillsammans med utbyggd bussterminal i Slussen är kapacitetsbehovet för busstrafiken inom denna sektor säkrad till 2050. Bytespunkt mellan tunnelbana och buss leder till fungerande och attraktiv helhetslösning för kollektivtrafiken i Ostsektorn.	Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) samordnad trafikplanering i centrala Nacka samt Förstudie Bussterminal och överdäckning i Nacka stad.	222	1

Bilaga 1. Nacka kommuns prioriterade objekt 2018-2029

Objekt	Brist i förutsättningarna i transportsystemet	Plats/sträcka	Önskad åtgärd	Effektbeskrivning	Namn ÅVS	Ev. vägnummer	Prio Nr
Överdäckning av Väg 222	Barriären som Värmdöleden utgör.	Väg 222 vid Nacka Trafikplats	Överdäcka Värmdöleden så att områdena Nacka strand och Jarlaberg knyts samman med centrala Nacka och möjliggör ett ökat lokalt resande för gående och cyklister.	Binder samman staden. Överdäckningen är en avgörande pusselbit i Nackas framtida stadskärna med närhet till bostäder, kontor, utbildning, kultur, idrott, torg, parker och handel.	Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) samordnad trafikplanering i centrala Nacka samt Förstudie Bussterminal och överdäckning i Nacka stad.	222	1
Boo Trafikplats	Avlastar Orminge trafikplats och skapar en effektivare trafikförsörjning av Boolandet.	Väg 222 vid Boovägen.	Anlägga en ny, fullständig trafikplats.	Ger förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande i sydöstra Boo.	Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) pågår.	222	2
Skurubro							Objekt flyttas med från gällande länsplan
Ältastråket							Objekt flyttas med från gällande länsplan
Trafikplats Kvarnholmen							Objekt flyttas med från gällande länsplan

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 247

Dnr KFKS 2015/552-513

Kompletterande yttrande till Trafikverket angående vägplan, granskningshandling för upprustning av gång- och cykelväg, Väg 260 Ältastråket

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslås att fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen antar förslag till kompletterande yttrande daterat 2016-11-30 angående vägplan, granskningshandling för Väg 260 Ältastråket.
2. Kommunstyrelsen beslutar om omedelbar justering.

Ärendet

Trafikverket har under hösten 2016 gått ut på granskning till berörda fastighetsägare och allmänheten för ombyggnad av gång- och cykelvägen längs Ältavägen. Granskningshandlingen avser planläggning av vägplan för projektet Ältastråket, del av cykelsatsning Södertörn. Upprustningen syftar till att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för gående och cyklister. Den befintliga gång- och cykelvägen planeras att breddas, gående och cyklister separeras och säkerheten mellan cyklister och bussresenärer att ökas.

Nacka kommun har redan yttrat sig i granskningsskedet för förslag till vägplan men har efter kommunikation med Trafikverket gjort bedömningen att en komplettering av tidigare yttrande är nödvändig. Detta eftersom det tidigare yttrande hänvisade till planprogrammet för Älta centrum och därmed indirekt motsatte sig den föreslagna cykelvägens föreslagna sträckning. I det kompletterande yttrandet tydliggör kommunen att det i pågående planprojekt (Detaljplan för Ältas nya centrum, etapp A och B) inte finns några ambitioner att ändra Ältavägens funktion eller sträckning i nuläget och motsäger sig därmed inte den aktuella vägplanen. Kommunen understryker dock vikten av att Trafikverket hör samman de ambitioner som finns för Ältavägen på sikt och tar i beaktande att målet är att omgestalta Ältavägen till en stadsgata samt att läget för denna del av Ältavägen kan komma att behöva ses över. Yttrandet avser endast beröra del av Ältastråket mellan Hedvigslundsvägen och Solvägen, längs med Älta centrum, en sträcka om cirka 250 meter.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Handlingar i ärendet

Planeenhetens tjänsteskrivelse den 30 november 2016

Förslag till kompletterande yttrande gällande granskningshandling väg 260 Ältastråket

Kommunens granskningsyttrande från oktober 2016

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med planeenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Kompletterande yttrande till Trafikverket angående vägplan, granskningshandling för upprustning av gång- och cykelväg, Väg 260 Ältastråket

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen antar förslag till kompletterande yttrande daterat 2016-11-30 angående vägplan, granskningshandling för Väg 260 Ältastråket.
2. Kommunstyrelsen beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning

Trafikverket har under hösten 2016 gått ut på granskning till berörda fastighetsägare och allmänheten för ombyggnad av gång- och cykelvägen längs Ältavägen.

Granskningshandlingen avser planläggning av vägplan för projektet Ältastråket, del av cykelsatsning Södertörn. Upprustningen syftar till att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för gående och cyklister. Den befintliga gång- och cykelvägen planeras att breddas, gående och cyklister separeras och säkerheten mellan cyklister och bussresenärer att ökas.

Nacka kommun har redan yttrat sig i granskningsskedet för förslag till vägplan men har efter kommunikation med Trafikverket gjort bedömningen att en komplettering av tidigare yttrande är nödvändig. Detta eftersom det tidigare yttrande hänvisade till planprogrammet för Älta centrum och därmed indirekt motsatte sig den föreslagna cykelvägens föreslagna sträckning. I det kompletterande yttrandet tydliggör kommunen att det i pågående planprojekt (Detaljplan för Ältas nya centrum, etapp A och B) inte finns några ambitioner att ändra Ältavägens funktion eller sträckning i nuläget och motsäger sig därmed inte den aktuella vägplanen. Kommunen understryker dock vikten av att Trafikverket hör samman de ambitioner som finns för Ältavägen på sikt och tar i beaktande att målet är att omgestalta Ältavägen till en stadsgata samt att läget för denna del av Ältavägen kan komma att behöva ses över. Yttrandet avser endast beröra del av Ältastråket mellan Hedvigslundsvägen och Solvägen, längs med Älta centrum, en sträcka om cirka 250 meter.

Ärendet

Detta yttrande är en komplettering av det yttrande i ärendet som skickades den 10 oktober 2016 till Trafikverket (dnr KFKS 2015/552-513). Med detta yttrande vill Nacka kommun tydliggöra sin syn på förslaget till utveckling av Ältavägen, avseende sträckan längs med Älta centrum.

Nedan följer en sammanfattning av förutsättningarna som angavs i det tidigare yttrandet och som föranlett detta kompletterande yttrande:

- I det yttrande som Nacka kommun skickade till Trafikverket under oktober 2016 hänvisades till detaljplaneprogrammet för Älta centrum, antaget under hösten 2015. I programmet skiljer sig Ältavägens föreslagna sträckning, längs Älta centrum, från nuvarande vägsträckning.
- Detta innebär indirekt att kommunen (genom sitt yttrande under oktober 2016) motsatte sig den föreslagna utvecklingen av gång- och cykelvägen som redovisats av Trafikverket eftersom kommunen hänvisade till en sträckning av Ältavägen som inte stämmer överens med Trafikverkets förslag till placering av gång- och cykelväg.
- I programmet för Ältas nya centrum föreslås Ältavägen omgestaltas till stadsgata, vilket kräver ändring av vägplan.

Utifrån detta har stadsbyggnadsprojektet för Älta centrum sett behovet av att komplettera yttrandet med ett förtydligande om att Nacka kommun är positiva till utvecklingen av cykelstråket och att pågående detaljplanering för Älta centrum (detaljplan för Ältas nya centrum, etapp A+B) inte i nuläget avser att ändra Ältavägens sträckning eller föreslå andra åtgärder som kräver ny vägplan, längs sträckan vid Älta centrum.

Det ska dock tydliggöras att kommunen har för avsikt att initiera arbetet med en ny vägplan för att på sikt möjliggöra för en justering av Ältavägens sträckning samt omgestalta Ältavägen (längs Älta centrum) till stadsgata. Detta arbete bör dock ske i samband med att detaljplanerna öster om Ältavägen (benämnt etapp F i planprogrammet för Ältas nya centrum) påbörjas. Varför detta inte görs i detaljplanen för Ältas nya centrum, etapp A+B är att tidsplanen för ett antagande av detaljplanen kommer att framskjutas med cirka 2-3 år och att osäkerheten att få berörd detaljplan antagen ökar.

Bilagor

Bilaga 1. Förslag till kompletterande yttrande gällande granskningshandling väg 260

Ältastråket

Bilaga 2. Kommunens granskningsyttrande från oktober 2016

Nina Åman
Planchef

Christian Nützel
Planarkitekt

2016-11-30

YTTRANDE
KFKS 2015/552-513

Trafikverket

Kompletterande yttrande till Trafikverket angående vägplan, granskningshandling för upprustning av gång- och cykelväg, väg 260 Ältastråket

Detta yttrande är en komplettering av det yttrande i ärendet som skickades den 10 oktober 2016 till Trafikverket. Med detta yttrande vill Nacka kommun tydliggöra sin syn på förslaget till utveckling av Ältavägen, avseende sträckan längs med Älta centrum.

Kommunen ser fortsättningsvis positivt på en utveckling av Ältavägen och välkomnar en ombyggnad av gång- och cykelvägen längs Ältavägen. I det tidigare yttrandet (KFKS 2015/552-513) hänvisades till det planprogram för utvecklingen av Älta centrum som antogs i Kommunfullmäktige hösten 2015. I planprogrammet redovisas en förändrad sträckning av Ältavägen jämfört med nuvarande sträckning samt en ändring av gatans funktion med syftet att tillskapa en stadsgata längs Älta centrum. Den föreslagna sträckningen av Ältavägen innebär en uträtning av vägen som inte överensstämmer med det förslag till vägplan som översänts av Trafikverket.

Eftersom Nacka kommun inte har för avsikt att fördröja eller omöjliggöra projektet med cykelvägen vill kommunen genom detta kompletterande yttrande tydliggöra att det i pågående planprojekt (Detaljplan för Ältas nya centrum, etapp A och B) inte finns några ambitioner att ändra Ältavägens funktion eller sträckning.

Kommunen vill dock fortfarande understryka vikten av att Trafikverket hör sammar de ambitioner som finns för Ältavägen på sikt och tar i beaktande att målet är att omgestalta Ältavägen till en stadsgata samt att läget för denna del av Ältavägen kan komma att behövas ses över. Nacka kommun önskar därför att Trafikverket väntar med genomförandet av cykelvägen längs med Älta centrum samt inleder en process med syftet att ändra

vägplan/upprätta en ny vägplan för Ältavägen, längs med Älta centrum (ca 250 meter). Från kommunens sida önskar vi att Trafikverket ser till möjligheten att samordna framtagandet av ny vägplan med de kommande detaljplaner som föreslås öster om Ältavägen och som då även kan innefatta vägområdet för sträckan längs Älta centrum.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Dag Björklund
Trafik- och fastighetsdirektör

2016-10-10

Yttrande
KFKS 2015/552-513

Trafikverket
Ärendenummer TRV 2015/57782

Yttrande över granskningshandling för utbyggnad av cykelväg längs väg 260, Ältastråket

Nacka kommun välkomnar en ombyggnad av gång- och cykelvägen längs Ältavägen (väg 260). En ombyggnad är till stor nytta för Nackas medborgare, inte minst för boende i Älta. Ökad trafiksäkerhet och framkomlighet är ett viktigt led i att få fler att cykla och gå vilket i sin tur är en betydelsefull del av kommunens övergripande mål om attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

Nacka kommun instämmer i att särskild **gestaltning**mässig omsorg behöver läggas på vissa platser där situationerna är komplexa eller landskapet har särskilda värden att hantera. Natur-, vatten och kulturvärden är viktiga att ta hänsyn till men omsorg av gestaltning är även viktigt där privata fastighetsägare berörs i Sickla och i Älta. Kommunen har god lokalkännedom och bistår gärna i arbetet med gestaltning av dessa platser.

Kommunen ser positivt på att passager över Ältavägen åtgärdas. Dessa är extra viktiga för boende i närområdet och inte minst för barn då Ältavägen på delar fungerar som skolväg. Vid Älta skola behövs tydliga markeringar av gångstråk och cykelväg av typen fartnedsättande ränder och röd asfalt. Området omfattar passage över Ältavägen till och från skola, tillfart till busshållplats och cykelväg - i alla riktningar. Detta innebär att det är stor konkurrens om utrymmet, särskilt i rusningstid där man kan räkna med att nyttjarna av området har ett öga på klockan och varje störning är ett stressmoment.

Kommunen vill även att det byggs en gångväg längs hela den västra delen av väg 260 genom Älta samhälle. Det ökar säkerheten för såväl cyklister som gående om de inte genom större delen av området är hänvisade till en enda gemensam gång- och cykelväg, för transport åt båda hållen.

Kommunen är mer tveksam till de åtgärderna om beskrivs vid Ulfsjövägen och Gråsparvsvägen. Upphöjning eller inte så måste bilföraren köra hela vägen fram till Ältavägen för att kunna avgöra när den kan köra ut på den vägen. Även om det är bra om upphöjningen medför att farten sänks så kommer det att stå bilar på övergångsstället. Det

finns en risk att ett behov att stanna två gånger minskar uppmärksamheten vid det andra stoppet.

Nacka kommun vill poängtera att sträckan mellan Hästhagen och Sickla är en viktig skolbarnsväg och transportväg för cykelpendlare, varför det behövs full bredd på gång- och cykelbanan hela den sträckan. Det är inte dock en lösning att ta av vägbanan för att bredda gång- och cykelvägen. Det skulle medföra att biltrafiken inte tryggt och säkert kan komma förbi en buss som stannat för hållplats och därmed skapa en ny fara i trafikmiljön. Trafikverket bör överväga en lösning med stödmur i slänten trots att detta är en dyrare lösning.

För att få ett sammanhängande regionalt cykelvägnät av hög standard i regionen är det av vikt att samtliga delar åtgärdas. Nacka kommun tycker det är synd att finansieringsproblem har minskat projektet och anser att Trafikverket redan nu bör se över finansieringen så att resterande delar av Ältastråket kan byggas ut. Det är beklagligt att delar med betydande framkomlighet- och trafiksäkerhetsproblem har lämnats utanför planen, däribland sträckan genom Nackanäs samt en bättre lösning än en trafiksignal vid Hämplingevägen.

Cykelparkeringar för byte mellan cykel och kollektivtrafik

Kommunen vill påpeka vikten av att planera för cykelparkeringar. Cykelparkeringar av god standard är en viktig del i att främja kombinationsresor mellan cykel och kollektivtrafik. Längs Ältavägen finns flertalet busshållplatser och det finns stor potential att göra förbättringar inom detta område. Det är viktigt att planera för detta i ett tidigt skede eftersom det kan vara svårt att få till attraktiva parkeringsplatser senare i processen.

Planering i Nacka kommun som påverkar utbyggnaden av cykelväg Ältastråket

Nacka kommun vill observera Trafikverket på planering som pågår i kommunen, som påverkar Trafikverkets utbyggnad av cykelvägen längs väg 260.

Stadsutveckling av Älta centrum

Ältavägen har en viktig funktion i Älta och har en central roll i de stadsutvecklingsplaner som finns i och med detaljplaneprogrammet för Ältas nya centrum. Det är av stor vikt att utbyggnaden av Ältastråket sker i samspel med det planprogram¹ och de detaljplaner som tas fram av kommunen. Den första detaljplanen för Ältas nya centrum **beräknas** antas i december 2017 och utbyggnad av bostäder i Älta centrum, väster om och intill Ältavägen planeras påbörjas kvartal 1 2018.

¹

http://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Älta%20torp%201/Program/Planprogram.%20högupplöst.pdf

Inom ramen för stadsbyggnadsprojektet genomförs under hösten 2016 en förstudie för utbyggnad av allmänna anläggningar i Ältas nya centrum där ett nytt torg (Älta Torg) i anslutning till Ältavägen blir Älta centrum's nya mittpunkt (nuvarande infart till centrum från Ältavägen). En delsträcka av Ältavägen förbi Älta Torg ingår i förstudien och en eventuell tillkomst av cirkulationsplatser kommer att utredas i tre korsningspunkter mellan Ältabergsvägen och Almvägen. Förstudien utreder bland annat framtida utformning av Ältavägen förbi Älta centrum (se bilaga B) där utmaningen är att uppnå tillgänglighet, framkomlighet och trafiksäkerhet såväl som en god gestaltning av Ältavägen intill nya Älta Torg.

Älta våtmark som GC-vägen passerar kommer troligen att utvecklas för att kunna hantera en större mängd dagvatten och bidra med ökad rening. Det innebär bland annat att den eventuellt kommer få större yta och att befintliga och nya dagvattenledningspassager under Ältavägen utreds.

Förorenade massor kan ha deponerats i höjd med Älta våtmark, precis väster om Ältavägen. MIFO-punkten på Sandsborgsskolan ligger enligt kommunens bedömning fel.

Nacka kommun önskar att kommunens planer beaktas så långt det går, det vill säga att Trafikverket inom ramen för den nya vägplanen möjliggör för eventuella cirkulationsplatser i den vägplan som nu tas fram.

Nacka kommun förutsätter att breddningen av GC-vägen görs åt öster på sträckan förbi Älta centrum, alltså så att nuvarande körbana inte påverkas. Detta är av vikt för att

Vidare ser Nacka kommun gärna att ett möte bokas in med Trafikverket under hösten där Trafikverket får möjlighet att delges utfallet av den förstudie som pågår.

VA och övrigt ledningsnät

Ältavägen innehåller en rad ledningar, servisledningar för VA och brunnar som kommer att beröras av en ombyggnad. Även här bistår kommunen gärna med sakkunskap och deltagande i samordning av planering, projektering och utförande av arbetena.

Under 2017 planeras en större omläggning av den huvudvattenledning som idag går genom Älta centrum och i del av Ältavägen (se bilaga A). Dessa anläggningsarbeten kan därav komma att behöva samordnas med Trafikverkets utbyggnad av Ältastråket förbi Älta centrum.

Övrigt

Hänsyn till vatten och miljö

Ältavägen passerar genom den primära skyddszonen i Sandasjöns vattenskyddsområde. En del av denna vägsträcka, ca 300 m, som ligger inom den primära skyddszonen, bedöms vara en av de största potentiella riskerna för att förorena reservvattentäkten (se bilaga C). En olycka med utsläpp av olja eller andra farliga ämnen i området kan innebära att vattentäkten blir skadad eller förstörd för en lång tid framåt med stora saneringsåtgärder som följd. Kommunen är medveten om att upprustningen av gång- och cykelbanan inte direkt berör denna fråga, men vill påpeka vikten av att påskynda skyddsåtgärder för att undvika utsläpp från vägområdet till reservvattentäkten.

I och med att en större yta (totalt sett) hårdgörs behövs en **bedömning** av om föroreningsmängderna till recipient kommer att öka, om extra åtgärder behövs på grund av det och vad det innebär vad gäller påverkan på miljökvalitetsnormen för vatten. Förutom grundvattenförekomsten Sandasjön är Ältasjön och Sicklasjön föreslagna ytvattenförekomster vilket innebär att kommunen lägger ner stor energi på att inte försämra dess ekologiska eller kemiska status vid utbyggnaden av Älta centrum och Nacka stad.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Mats Gerdau".

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Detta yttrande avges av kommunstyrelsens ordförande med stöd av 6 kap 36 § kommunallagen och punkten 1 i kommunstyrelsens delegationsordning.

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 206

Dnr KFKS 2016/1073

Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Yttrande till regeringen över utkast till lagrådsremiss

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar arbets- och företagsnämndens förslag till yttrande över utkastet till lagrådsremiss Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.

Ärende

Regeringen föreslår ett antal förändringar som innebär att unga nyanlända som studerar på gymnasial nivå ska kunna beviljas längre uppehållstillstånd än vad de annars hade fått. Bland annat föreslås ungdomar som får ett tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen eller de vars avvisnings- eller utvisningsbeslut inte kan verkställas på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av studier. Det ska också vara möjligt att beviljas permanent uppehållstillstånd om man inom sex månader efter avslutade gymnasiestudier kan försörja sig.

I arbets- och företagsnämndens föreslagna yttrande konstateras att det är positivt att regeringen tydliggör möjligheten för ensamkommande ungdomar som har av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna läsa klart på gymnasiet. Det är också positivt att det finns en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd efter avslutad gymnasieutbildning. Förslaget får ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av ökade kostnader för boendeplatser, bostäder försörjningsstöd och gymnasieskola.

Handlingar i ärendet

Arbets- och företagsnämnden den 14 december 2016 § 114

Förslag till yttrande

Arbets- och företagsnämndens tjänsteskrivelse den 9 december 2016

Utkast till lagrådsremiss

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendets tidigare behandling

Beslut i arbets- och företagsnämnden den 14 december 2016 § 114

Arbets- och företagsnämnden föreslog att kommunstyrelsen skulle anta föreslaget yttrande över utkastet till lagrådsremiss Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 2 december 2016.

Arbets- och företagsnämnden förklarade paragrafen omedelbart justerad.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall Steen (L), att kommunstyrelsens arbetsutskott ska avge följande yttrande.

”Mot bakgrund av det stora mottagandet av nyanlända som kommunerna står inför anser Nacka kommun att insatserna nu tydligt ska fokusera på dem som har asylskäl, dvs personer som söker skydd från krig och förtryck. Kommunerna har en mycket stor utmaning i att under kort tid ta emot många nyanlända och bidra till en framgångsrik etablering i Sverige. Om man däremot saknar asylskäl, och därför nekas uppehållstillstånd av Migrationsverket, ska man så snart som möjligt återvända till sitt hemland. En tydlig skillnad mellan ja och nej i asylprocessen är grunden för en reglerad invandring. Nacka kommun avstyrker därför förslaget om att införa en helt ny grund för uppehållstillstånd, nämligen studier på gymnasiet. Det riskerar att ta tid och kraft från insatser för dem som söker skydd från krig och förtryck.

Ytterligare ett skäl att avstyrka förslaget är den enorma press på lärarna som det medför, en press att sätta godkända betyg för att ungdomarna ska få stanna i Sverige. Vi anser att lärarna ska få ägna sig åt sin profession – att undervisa – och inte vara de som i realiteten tvingas fatta beslut om ungdomar ska få stanna i Sverige. Det blir en omänsklig press på lärarna.

Nacka kommun ställer sig däremot positiv till att barn och ungdomar, som har fått beslut om av- eller utvisning, ska kunna läsa på gymnasiet under tiden man avvaktar verkställighet av beslutet. Det är viktigt att tiden från avvisningsbeslut till verkställighet blir meningsfull och bidrar till att personen får ett bra liv i sitt gamla hemland.

Nacka kommun konstaterar att det saknas en konsekvensbeskrivning av hur förslagen påverkar kommunerna vad gäller behovet av bostäder och försörjningsstöd för dem som omfattas av förslaget. Det finns inte heller någon uppskattning av hur många platser på gymnasieskolan som beräknas behövas om förslagen genomförs.

Nacka kommun bedömer att såväl behovet av platser i gymnasieskolan som boendeplatser för ensamkommande i kommunen kommer att öka om förslagen genomförs. Kommunen

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

har redan idag stora logistiska utmaningar att anpassa boenden för ensamkommande utifrån nya ekonomiska förutsättningar. Den logistiska utmaningen består i att få fram tillräckligt många boendeplatser i stödboenden och familjehem. Om fler boendeplatser behövs kommer kostnaden per boendeplats att öka eftersom dyrare alternativ behöver användas. En annan aspekt som kan innebära ökade kostnader är att förslaget gör det svårare att planera för hur många unga som i framtiden har behov av boendeplatser.

Förslaget kommer också att öka behovet av bostäder för nyanlända liksom kostnaderna för ekonomiskt bistånd för ungdomar 18 år och äldre. Det är oklart hur många unga som berörs av förslaget och det är därför svårt att prognostisera de ekonomiska konsekvenserna för kommunen.”

Hans Peters (C) yrkade, med instämmande av Jan-Eric Jansson (KD), Khashayar Farmanbar (S) och Sidney Holm (MP), bifall till arbets- och företagsnämndens förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Mats Gerdaus yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med Hans Peters yrkande.

Reservationer

Mats Gerdaus anmälde att Moderaternas arbetsutskottsgrupp reserverade sig mot beslutet.

Gunilla Grudevall Steen anmälde att Liberalernas arbetsutskottsgrupp reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Hans Peters lät anteckna följande för Centerpartiets arbetsutskottsgrupp.

”Vi stödjer grundtankarna i denna remiss, men vi anser att man bör beakta och finna rimliga lösningar för att undvika att det kan sättas press på exempelvis lärare att ge elever godkända betyg även om de inte svarar upp mot kunskapskraven för att få godkänt.

Man bör också pröva om även kortare yrkesutbildningar kan omfattas, inte bara gymnasieprogram, då dessa tydligare har inriktning på att snabbt komma ut på arbetsmarknaden och egen försörjning.”

Gunilla Grudevall Steen lät anteckna följande för Liberalernas arbetsutskottsgrupp.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

”Liberalerna är oroande att regeringens förslag kommer att betyda större otydlighet och osäkerhet för vad som faktiskt gäller för den enskilde individen. Ett redan komplicerat asylsystem, framförallt med tanke på den tillfälliga asyllagstiftningen, blir än mer otydligt och överblickbart för individer och myndigheter.

Om förslaget går igenom kommer ett allt för stort moraliskt ansvar och stor press att läggas på skolor och socialtjänst och andra aktörer som befinner sig i närheten av de individer som fått uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier. Individens möjlighet att få stanna i Sverige handlar om huruvida det finns betyg att rapportera in eller om han eller hon fått jobb och egen försörjning inom sex månader efter avslutade studier. Om individen inte sköter sina studier eller deltar aktivt i utbildningen kan uppehållstillståndet återkallas. Det innebär att ett tungt ansvar kommer att läggas på rektorer och skolpersonal då de blir delaktiga i avgörandet om personens uppehållstillstånd ska återkallas eller ej. På samma sätt kommer socialsekreterare att få en central roll i avgörandet av migrationsärendet när det gäller tiden efter avslutade studier då jobb och egen försörjning kan ge permanent uppehållstillstånd. Vi anser att skälen för huruvida en person ska få stanna i Sverige ska handla om man har asylskäl eller inte och att det måste vara Migrationsverket som ska ha det tydliga ansvaret att fatta beslut om detta.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Tyvärr har en överenskommelse mellan regeringen och alliansen lett till att tillfälliga uppehållstillstånd har införts. Detta tillsammans med den mycket restriktiva bedömningen av asylskäl leder till att många, även barn och ungdomar, hamnar i en situation där de ska återvända till sitt hemland. Det föreliggande förslaget visar åtminstone en visst humant förhållningssätt när det föreslås att ungdomar som går i gymnasiet ska få fortsätta med det och inte utvisas. Nu visar moderaterna återigen att man helst svängt inom asylfrågan när man som enda parti i kommunstyrelsen går emot regeringsförslaget. Det är inte längre fråga om några öppna hjärtan utan Nacka-moderaterna fortsätter att gå mot en flyktingpolitik som för bara några månader sedan enbart Sverigedemokraterna öppet stod för. Det är skamligt!”

Jan-Eric Jansson lät anteckna följande för Kristdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

”I kallelsens ärende 07 yttrar sig KSAU om att låta unga nyanlända få slutföra sina gymnasiestudier när utvisningsbeslut inte kan verkställas på grund av att det inte finns något ordnat mottagande. Det förslaget kan man se på utifrån maktens perspektiv eller utifrån den enskildes mycket utsatta läge. Vi väljer att yttra oss utifrån den skyddsökandes behov av medkännande behandling. Vi har kritik mot hur regeringen hanterat mottagarprocessen som utsätter barn och unga för onödigt stor oro. Men förslaget från regeringen är ändå i rätt riktning. Att låta eleverna rustas med en utbildning inför påtvingad hemresa till ett land i kris är en mycket liten humanitär insats som kostar oss väldigt lite.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

20 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Med bakgrunden att vi vet att många unga idag far mycket illa som inte vet när utvisningsbeslutet kommer att verkställas. Det är omvittnat från lärare på gymnasiet som upplever det oerhört svårt med den nuvarande lagstiftningen som utsätter unga för en omänsklig press. De får nu en mycket kort tid av lugn och ro där de vet att de kan studera färdigt. Att de sedan helt i enlighet med arbetslinjen som alliansen varit överens om också får en chans att söka jobb ett halvt år och få uppehållstillstånd utifrån att de är arbetskraftinvandring är också bra om än mycket krävande. De unga som klarar denna svåra väg att fullfölja gymnasiet och skaffa ett jobb är kommer att vara en tillgång för det svenska samhället.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

14 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

§ 114

AFN 2016/120

Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Utkast till lagrådsremiss

Beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över utkastet till lagrådsremiss Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 2 december 2016.

Arbets- och företagsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärendet

Regeringen föreslår ett antal förändringar som innebär att unga nyanlända som studerar på gymnasial nivå ska kunna beviljas längre uppehållstillstånd än vad de annars hade fått. Bland annat föreslås ungdomar som får ett tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen eller de vars avvisnings- eller utvisningsbeslut inte kan verkställas på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av studier. Det ska också vara möjligt att beviljas permanent uppehållstillstånd om man inom sex månader efter avslutade gymnasiestudier kan försörja sig.

I arbets- och företagsnämndens föreslagna yttrande konstateras att det är positivt att regeringen tydliggör möjligheten för ensamkommande ungdomar som har av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna läsa klart på gymnasiet. Det är också positivt att det finns en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd efter avslutad gymnasieutbildning. Förslaget får ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av ökade kostnader för boendeplatser, bostäder försörjningsstöd och gymnasieskola.

Handlingar i ärendet

Arbets- och företagsnämndens tjänsteskrivelse den 2 december 2016

Yrkanden

Jan-Eric Jansson (KD) yrkade bifall till enhetens förslag.

Ylva Sandström (M) yrkade att arbets- och företagsnämnden lämnar ett yttrande enligt bilaga 1 till protokollet.

Konrad Hellberg (C), Louise Ollivier (MP), Shahin Malak (NL) och Maria Raner (S) yrkade bifall till enhetens förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Ylva Sandströms (M) yrkande beslutade nämnden i enlighet med enhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

14 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

Votering begärdes och genomfördes.

För enhetens förslag till beslut röstade Maria Raner (S), Konrad Hellberg (C), Åsa Norrman Grenningar (S), Louise Ollivier (MP), Shahin Malak (NL) och Jan-Eric Jansson (KD).

För Ylva Sandströms (M) yrkande röstade Ylva Sandström (M), Lotta Riedel (M) och Jan Bjurfors (M).

Joakim Olofsson (L) avstod från votering.

Med 6 röster mot 3 nej beslutade nämnden i enlighet med enhetens förslag till beslut.

Arbets- och företagsnämnden förklarade paragrafen omedelbart justerad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-12-09

Förslag till yttrande
KFKS 2016/1073
AFN 2016/120

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över utkast till lagrådsremiss ”Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå”

Nacka kommun tillstyrker förslaget om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, men noterar att det saknas en konsekvensbeskrivning av hur det påverkar kommunerna vad gäller behovet av bostäder för nyanlända och försörjningsstöd för dem som omfattas av förslaget. Det finns inte heller någon uppskattning av hur många platser på gymnasieskolan som beräknas behövas om förslaget genomförs.

Nacka kommun ställer sig positiv till att regeringen tydliggör möjligheten för ensamkommande barn som har av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet därför att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna läsa klart på gymnasiet. Det är också positivt att det finns en möjlighet för unga att få permanent uppehållstillstånd efter avslutad gymnasieutbildning.

Om förslaget genomförs kommer såväl behovet av platser i gymnasieskolan som boendeplatser för ensamkommande i kommunen att öka. Kommunen har redan idag stora logistiska utmaningar att anpassa boenden för ensamkommande utifrån nya ekonomiska förutsättningar. Den logistiska utmaningen består i att få fram tillräckligt många boendeplatser i stödboenden och familjehem. Om fler boendeplatser behövs kommer kostnaden per boendeplats att öka eftersom dyrare alternativ behöver användas. En annan aspekt som kan innebära ökade kostnader är att förslaget gör det svårare att planera för hur många unga som i framtiden har behov av boendeplatser.

Förslaget kommer också att öka behovet av bostäder för nyanlända liksom kostnaderna för ekonomiskt bistånd för ungdomar 18 år och äldre. Det är oklart hur många unga som berörs av förslaget och det är därför svårt att prognostisera de ekonomiska konsekvenserna för kommunen.

På Nacka kommuns vägnar

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Kommunstyrelsen

Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Yttrande till regeringen över utkast till lagrådsremiss

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar arbets- och företagsnämndens förslag till yttrande över utkastet till lagrådsremiss Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.

Sammanfattning

Regeringen föreslår ett antal förändringar som innebär att unga nyanlända som studerar på gymnasial nivå ska kunna beviljas längre uppehållstillstånd än vad de annars hade fått. Bland annat föreslås ungdomar som får ett tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen eller de vars avvísings- eller utvisningsbeslut inte kan verkställas på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av studier. Det ska också vara möjligt att beviljas permanent uppehållstillstånd om man inom sex månader efter avslutade gymnasiestudier kan försörja sig.

I arbets- och företagsnämndens föreslagna yttrande konstateras att det är positivt att regeringen tydliggör möjligheten för ensamkommande ungdomar som har av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna läsa klart på gymnasiet. Det är också positivt att det finns en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd efter avslutad gymnasieutbildning. Förslaget får ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av ökade kostnader för boendeplatser, bostäder försörjningsstöd och gymnasieskola.

Ärendet

Regeringen aviserade i propositionen om den tillfälliga lagen förslag som innebär att unga nyanlända som studerar på gymnasial nivå ska kunna få längre uppehållstillstånd än vad de annars hade fått. Syftet är enligt regeringen att uppmuntra ungdomar att studera på gymnasial nivå.

Den tillfälliga lagen innehåller bland annat bestämmelser om att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas en utlänning som vid förlängning av ett tidsbegränsat

uppehållstillstånd kan försörja sig genom anställning eller näringsverksamhet. För den som är under 25 år gäller detta endast om personen har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande.

Regeringen menar att det ur integrationssynpunkt är av stort värde att unga nyanlända genomgår utbildning på gymnasial nivå. Såväl för den enskildes möjlighet att få ett arbete som för den svenska arbetsmarknaden, där behovet av gymnasieutbildad arbetskraft är stor, till exempel inom äldreomsorgen och byggbranschen är det positivt om ungdomar fullföljer sin utbildning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Förslaget i promemorian

I utkastet till lagrådsremiss lämnas följande förslag:

- den som påbörjat utbildning på gymnasial nivå och som ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen) eller på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet enligt utlänningslagen ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd med en längre giltighetstid
- när grunden för tillståndet har upphört ska utlännen kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för att ha möjlighet att fortsätta sina studier. Ett sådant tillstånd ska beviljas om utlännen är under 25 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning.
- den som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå
- det ska vara möjligt för den som har fått ett längre eller ett beviljat uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå att beviljas ett permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning även under en tid efter det att den tillfälliga lagen har upphört att gälla.

I utkastet föreslås också vissa övriga ändringar i den tillfälliga lagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.

Utbildningsenhetens synpunkter på utkastet till lagrådsremiss

Utbildningsenheten har lämnat följande synpunkter: Utbildningsenheten ställer sig bakom förslaget att ungdomar ska ges uppehållstillstånd för att kunna slutföra sina studier på gymnasial nivå. Det är önskvärt ur såväl ett humanitärt perspektiv som ur ett integrationsperspektiv. Nacka kommun har idag drygt 100 gymnasieelever med tillfälligt

personnummer och hur många av dessa som berörs av lagförslaget är oklart och någon kostnadsberäkning är därmed omöjlig att göra. De flesta av eleverna går idag på introduktionsprogrammets språkintröduktion. När dessa elever söker in på ett nationellt program konkurrerar de på lika villkor med övriga elever i Stockholms län om gymnasieplatser.

Det föreslagna yttrandet

Kommunen föreslås tillstyrka förslaget. I arbets- och företagsnämndens föreslagna yttrande konstateras att det är positivt att regeringen tydliggör möjligheten för ensamkommande ungdomar som har av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna läsa klart på gymnasiet. Det är också positivt att det finns en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd efter avslutad gymnasieutbildning. Yttrandet föreslås samtidigt framhålla att konsekvenserna för kommunsektorn inte analyserats tillräckligt. Bland annat kommer förslagen att öka behovet av boendeplatser för ensamkommande och av bostäder för nyanlända och för försörjningsstöd för unga som är 18 år och äldre.

Utkastet är på remiss till den 9 januari 2016. Förslaget från arbets- och företagsnämnden bereds i kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 december, varefter ett preliminärt yttrande ges in. Kommunen kan därefter komplettera med det slutliga yttrandet när kommunstyrelsen har beslutat om yttrandet den 16 januari 2017.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Upphållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Malin Westerback
Arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Jenny Rivas
Etableringsutvecklare
Arbets- och företagsenheten

2016-12-12
Bilaga 1 till protokollet
Ylva Sandströms (M) yrkande
Förslag till yttrande
KFKS 2016/1073
AFN 2016/120

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över utkast till lagrådsremiss ”Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå”

Mot bakgrund av det stora mottagandet av nyanlända som kommunerna står inför anser Nacka kommun att insatserna nu tydligt ska fokusera på dem som har asylskäl, dvs personer som söker skydd från krig och förtryck. Kommunerna har en mycket stor utmaning i att under kort tid ta emot många nyanlända och bidra till en framgångsrik etablering i Sverige. Om man däremot saknar asylskäl, och därför nekas uppehållstillstånd av Migrationsverket, ska man så snart som möjligt återvända till sitt hemland. En tydlig skillnad mellan ja och nej i asylprocessen är grunden för en reglerad invandring. Nacka kommun avstyrker därför förslaget om att införa en helt ny grund för uppehållstillstånd, nämligen studier på gymnasiet. Det riskerar att ta tid och kraft från insatser för dem som har asylskäl.

Nacka kommun ställer sig däremot positiv till att barn och ungdomar, som har fått beslut om av- eller utvisning, ska kunna läsa på gymnasiet under tiden man avvaktar verkställighet av beslutet. Det är viktigt att tiden från avvisningsbeslut till verkställighet blir meningsfull och bidrar till att personen får ett bra liv i sitt gamla hemland.

Nacka kommun konstaterar att det saknas en konsekvensbeskrivning av hur förslagen påverkar kommunerna vad gäller behovet av bostäder och försörjningsstöd för dem som omfattas av förslaget. Det finns inte heller någon uppskattning av hur många platser på gymnasieskolan som beräknas behövas om förslagen genomförs.

Nacka kommun bedömer att såväl behovet av platser i gymnasieskolan som boendeplatser för ensamkommande i kommunen kommer att öka om förslagen genomförs. Kommunen har redan idag stora logistiska utmaningar att anpassa boenden för ensamkommande utifrån nya ekonomiska förutsättningar. Den logistiska utmaningen består i att få fram tillräckligt många boendeplatser i stödboenden och familjehem. Om fler boendeplatser behövs kommer kostnaden per boendeplats att öka eftersom dyrare alternativ behöver användas. En annan aspekt som kan innebära ökade kostnader är att förslaget gör det svårare att planera för hur många unga som i framtiden har behov av boendeplatser.

Förslaget kommer också att öka behovet av bostäder för nyanlända liksom kostnaderna för ekonomiskt bistånd för ungdomar 18 år och äldre. Det är oklart hur många unga som berörs av förslaget och det är därför svårt att prognostisera de ekonomiska konsekvenserna för kommunen.

På Nacka kommuns vägnar

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Nacka kommun

Utkast till lagrådsremiss

Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm Klicka här för att ange datum.

Klicka här för att ange namnunderskift1.

*Klicka här för att ange namnunderskift2.
(Justitiedepartementet)*

Det huvudsakliga innehållet i utkastet till lagrådsremiss

I utkastet till lagrådsremiss lämnas förslag som syftar till att uppmuntra nyanlända ungdomar att studera på gymnasial nivå. Det föreslås att

- den som påbörjat utbildning på gymnasial nivå och som ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen) eller på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet enligt utlänningslagen (2005:716) ska kunna få ett uppehållstillstånd med en längre giltighetstid
- när grunden för tillståndet har upphört ska utlännen kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för att ha möjlighet att fortsätta sina studier
- den som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå
- det ska vara möjligt för den som har fått ett längre eller ett beviljat uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå att beviljas ett permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning även under en tid efter det att den tillfälliga lagen har upphört att gälla.

I utkastet föreslås också vissa övriga ändringar i den tillfälliga lagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige	6
2.2	Förslag till lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	19
2.3	Förslag till lag om ändring i lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	22
2.4	Förslag till lag om ändring i lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå	23
2.5	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	24
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	29
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	29
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning	31
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning	32
3	Ärendet och dess beredning	33
4	Längre uppehållstillstånd för studier	33
4.1	Längre uppehållstillstånd för den vars tillstånd ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen	34
4.2	Längre uppehållstillstånd för ensamkommande barn som ansökt om uppehållstillstånd senast den 24 november 2015	37
4.3	Längre uppehållstillstånd för ensamkommande barn som ansökt om uppehållstillstånd efter den 24 november 2015	39
5	Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå	40
5.1	Ett tidigare uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen	40
5.1.1	Studier på introduktionsprogram	40
5.1.2	Studier på nationella program eller motsvarande	41
5.2	Ensamkommande barn vars ansökan har registrerats hos Migrationsverket senast den 24 november 2015 och som har fått, eller annars skulle få, ett av- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet	42

5.3	Ensamkommande barn vars ursprungliga ansökan har registrerats senast den 24 november 2015 och som hunnit bli vuxna när en ny ansökan om uppehållstillstånd prövas	44
5.4	Ensamkommande barn vars ansökan har registrerats hos Migrationsverket efter den 24 november 2015	45
5.4.1	Studier på introduktionsprogram	45
5.4.2	Studier på nationella program eller motsvarande.....	46
6	Upphållstillstånd för fortsatta studier	47
6.1	Studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande	47
6.2	Studier på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan	48
7	Upphållstillstånd efter fullföljd utbildning	49
8	När ska ansökan vara gjord?	50
9	Återkalla uppehållstillstånd.....	50
10	En ny lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	51
11	Följändringar i etableringslagen och bosättningslagen	52
12	Ytterligare ändringar i den tillfälliga lagen	53
12.1	När kan permanent uppehållstillstånd vägras?	53
12.2	Tidsbegränsat uppehållstillstånd för flyktingar	54
12.3	Undantag från försörjningskravet om sökanden är ett barn.....	54
12.4	Överklagande av beslut	55
13	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	55
14	Kostnader och andra konsekvenser	58
15	Författningskommentar	60
15.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.....	60
15.2	Förslaget till lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	74
15.3	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	80
15.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	84
15.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	84
15.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning	85
15.7	Förslaget till lag om ändring i lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.....	85

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige,
2. lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
3. lag om ändring i lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
4. lag om ändring i lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,
5. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
6. lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,
7. lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,
8. lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, och
9. lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

dels att 5–8, 10, 12, 15, 17, 18 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tretton nya paragrafer, 16 a–16 i, 17 a och 20–22 §§ och närmast före 16 a, 16 c–16 i och 20–22 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska införas två nya punkter, 6 och 7, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) ska i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen vara tidsbegränsat.

Om utlänningen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket på kortare tid än tre år ska, om inte annat följer av 17 eller 18 §, även det nya tillståndet vara tidsbegränsat. Det nya tillståndet ska gälla i *tretton månader*.

Om inte något annat följer av 18 §, ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen vara tidsbegränsat.

Om utlänningen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte *något annat följer av 16 a §* eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket på kortare tid än tre år ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte *något annat följer av 17 eller 18 §*. Det nya tillståndet ska gälla i *tre år, om inte något annat följer av 16 a §* eller tvingande hänsyn till den

nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska, om inte annat följer av 17 eller 18 §, även det nya tillståndet vara tidsbegränsat. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader, om inte något annat följer av 16 a §. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat, om inte något annat följer av 17 eller 18 §. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

6 §

Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utlänningen återopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 §, beviljas om flyktingen bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utlänningen återopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 §.

Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utlänningen återopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §, beviljas om flyktingen bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utlänningen återopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

7 §

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a § utlänningslagen (2005:716) ska inte beviljas om den person som utlänningsen åberopar anknytning till är en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 §.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a § utlänningslagen (2005:716) ska inte beviljas om den person som utlänningsen åberopar anknytning till är en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

Om den som utlänningsen åberopar anknytning till fick sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare ska dock uppehållstillstånd beviljas

1. enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen, och
2. i samma utsträckning som uppehållstillstånd ska beviljas enligt 6 § första stycket för den som åberopar anknytning till en flykting.

8 §

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 utlänningslagen (2005:716) på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § ska, i stället för vad som anges i 5 kap. 3 § tredje stycket och 8 § utlänningslagen, gälla för samma tid som uppehållstillståndet för den person som det åberopas anknytning till.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 utlänningslagen (2005:716) på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § ska, i stället för vad som anges i 5 kap. 3 § tredje stycket och 8 § utlänningslagen, gälla för samma tid som uppehållstillståndet för den person som det åberopas anknytning till.

10 §

Kraven i 9 § gäller inte om den person som utlänningsen åberopar anknytning till är ett barn.

Kraven i 9 § gäller heller inte om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige.

Om den person som utlänningsen åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller kraven i 9 § endast om

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter att den person som utlänningsen åberopar anknytning till har beviljats uppe-

hållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande,

2. familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller

3. utlänningen och den person som utlänningen åberopar anknytning till inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

12 §

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska, *om inte annat följer av 17 eller 18 §*, även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 16 a eller 18 §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, *om inte något annat följer av 16 a, 17 eller 18 §*.

15 §

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska, *om inte annat följer av 17 eller 18 §*, även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 16 a eller 18 §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 16 a, 17 eller 18 §*.

Längre uppehållstillstånd för studier

16 a §

Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänningslagen (2005:716) ska i stället för vad som följer av 5, 12 eller 15 § bestämmas i enlighet med tredje stycket om utlännings-

1. har fyllt 17 men inte 25 år,
2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid

på en annan motsvarande utbildning,

3. inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och

4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Detsamma ska gälla för ett uppehållstillstånd som beviljas ett ensamkommande barn enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet om barnet

1. har fyllt 17 år,

2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan, och

3. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Giltighetstiden ska bestämmas till sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningsens individuella studieplan, eller, om utläningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument.

Om det finns särskilda skäl får giltighetstiden bestämmas enligt tredje stycket även om utläningen inte studerar på heltid.

16 b §

Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas ett ensamkommande barn enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska vara fyra år, om

1. barnets första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare,

2. barnet har fyllt 17 år,

3. barnet studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan, och

4. barnet inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

**Uppehållstillstånd för studier
på gymnasial nivå**

16 c §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § ska beviljas uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon

1. har fyllt 18 men inte 25 år,
2. studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan,
3. inte tidigare har fullföljt en gymnasieutbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och
4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Detsamma ska gälla för en utlänning som har haft, eller annars skulle beviljas, ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. Den nedre åldersgränsen ska dock vara 17 år. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen ska den nedre åldersgränsen också vara 17 år.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen ska uppehållstillståndet dock gälla i 24 månader.

Uppehållstillstånd enligt denna paragraf kan endast beviljas en gång.

16 d §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har

tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 c eller 16 h § ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon har fyllt 18 men inte 25 år och uppfyller villkoren i 16 a § första stycket 2–4. Detsamma ska gälla för en utlänning som uppfyller villkoren i 16 a § första stycket och som har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningsens individuella studieplan, eller, om utlänningsen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningsen inte studerar på heltid.

16 e §

En utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet därför att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om

1. utlänningsens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare,

2. utlänningsen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs, och

3. utlänningsen studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, och

4. utlänningsen inte utgör ett hot

mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i fyra år.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Ett beslut om av- eller utvisning får inte verkställas innan frågan om uppehållstillstånd har avgjorts genom ett beslut som har fått laga kraft.

16 f §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet och som inte kan få ett längre tillstånd enligt 16 b § eller ett uppehållstillstånd enligt 16 e § ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om

1. utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare,

2. utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs,

3. utlänningen studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, och

4. utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i fyra år.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Uppehållstillstånd för fortsatta studier

16 g §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d § och som inte har fullföljt sin utbildning, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fyllt 25 år, uppfyller förutsättningarna i 16 a § första stycket 2–4 och aktivt har deltagit i utbildningen.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

16 h §

En utlänning som vid första prövningen av sin asylansökan beviljades ett uppehållstillstånd enligt 16 c § därför att det saknades ett ordnat mottagande i hemlandet och som inte har påbörjat studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning när uppehållstillståndet löper ut, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon

- 1. inte har fyllt 25 år,*
- 2. studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, och*
- 3. inte utgör ett hot mot allmän*

ordning och säkerhet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.

Uppehållstillstånd enligt denna paragraf kan endast beviljas en gång.

Uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning

16 i §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d eller 16 g § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, om han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat.

17 §

En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § ska när tiden för det tidsbegränsade tillståndet har löpt ut beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och

En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12, 15, 16 a eller 16 b § eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12, 15 16 a eller 16 b § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ ska, såvida inte något annat följer av 17 a §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första

övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Uppehållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt gymnasieutbildning eller motsvarande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

17 a §

Uppehållstillstånd får vägras i fall som avses i 17 § om utlänningen

1. utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet, eller

2. har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet.

18 §

Ett utländskt barn som ska beviljas ett uppehållstillstånd som ska tidsbegränsas enligt 5, 12 eller 15 § får ges ett permanent uppehållstillstånd om det vid en samlad bedömning av barnets situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter relaterat till ett varaktigt nedsatt hälsotillstånd hos barnet att det absolut krävs att han eller hon beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

Ett utländskt barn som ska beviljas ett uppehållstillstånd som ska tidsbegränsas enligt 5, 12, 15, eller 16 a § får ges ett permanent uppehållstillstånd om det vid en samlad bedömning av barnets situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter relaterat till ett varaktigt nedsatt hälsotillstånd hos barnet att det absolut krävs att han eller hon beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

19 §

Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 § eller ansöker om

Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 §, *som ansöker om*

permanent uppehållstillstånd enligt 17 §.

tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 17 §.

Skyldighet att redovisa studieaktivitet

20 §

En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 f §§ ska varje år redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen.

Återkallelse av uppehållstillstånd

21 §

Ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § eller som har beviljats enligt någon av 16 c–16 h §§ får återkallas om förutsättningarna för uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda, om utlänningen trots påminnelse inte uppfyller sin skyldighet att redovisa studieaktivitet eller om utlänningen inte aktivt deltar i utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vad som avses med att aktivt delta i en utbildning.

Överklagande

22 §

Migrationsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till en migrationsdomstol i samma utsträckning som ett beslut kan överklagas enligt 14 kap. 3 § utlänningslagen (2005:716).

6. Trots punkt 2 ska 16 b, 16 e, 16 f och 20–22 §§ tillämpas i ärenden där ett barns ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare.

7. Trots punkt 5 gäller lagen fortfarande för överklagande av beslut som har fattats enligt någon av 16 c–17 a §§ eller 21 §§ denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2017.

2.2 Förslag till lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs följande.

Upphållstillstånd för studier på gymnasial nivå

1 § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd enligt 16 c eller 16 h § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller ett uppehållstillstånd enligt 3 §, ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon

1. inte har fyllt 25 år,
2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning,
3. inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och
4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst till den dag lagen upphör att gälla.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Upphållstillstånd för fortsatta studier

2 § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller som har haft ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 f §§ den lagen, eller enligt 1 §, och som inte har fullföljt sin utbildning, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon

1. inte har fyllt 25 år,
2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning,
3. aktivt har deltagit i utbildningen, och
4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

3 § En utlänning som vid första prövningen av sin asylansökan beviljades ett uppehållstillstånd enligt 16 c § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige därför att det saknades ett ordnat mottagande i hemlandet, och som inte

har påbörjat studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning när uppehållstillståndet löper ut, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon

1. inte har fyllt 25 år,
2. studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, och
3. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.

Uppehållstillstånd enligt denna paragraf kan endast beviljas en gång.

Uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning

4 § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, om han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat.

Permanent uppehållstillstånd

5 § En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Uppehållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt gymnasieutbildning eller motsvarande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

6 § Uppehållstillstånd får vägras i fall som avses i 5 § om utlänningen

1. utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet, eller
2. har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet.

När ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord

7 § Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 1–4 §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 5 §.

Skyldighet att redovisa studieaktivitet

8 § En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 f §§ den lagen eller enligt 1 § ska varje år redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen.

Återkallelse av uppehållstillstånd

9 § Ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller som har beviljats enligt någon av 16 c–16 h §§ den lagen eller enligt någon av 1–3 §§, får återkallas om förutsättningarna för uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda, om utlänningen trots påminnelse inte uppfyller sin skyldighet att redovisa studieaktivitet eller om utlänningen inte aktivt deltar i utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vad som avses med att aktivt delta i en utbildning.

Överklagande

10 § Migrationsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till en migrationsdomstol i samma utsträckning som ett beslut kan överklagas enligt 14 kap. 3 § utlänningslagen (2005:716).

-
1. Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.
 2. Lagen upphör att gälla den 20 januari 2023.
 3. Trots punkt 2 gäller 5 och 6 §§ fortfarande för en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2023 om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen eller enligt 1, 2 eller 4 § och senast vid den tidpunkten fullföljt sin utbildning.
 4. Trots punkt 2 gäller lagen fortfarande för överklagande av beslut som har fattats enligt denna lag.

2.3 Förslag till lag om ändring i lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att 1, 2 och 3 §§ lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå (xxxx:xxx) ska upphöra att gälla den 20 december 2021.

2.4 Förslag till lag om ändring i lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå (xxxx:xxx) ska upphöra att gälla den 20 juli 2022.

2.5 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716) att 5 kap. 8, 16, 17 a och 18 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 a §¹

Uppehållstillstånd får, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till

1. en utlännning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,

2. en utlännning som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,

3. en utlännning som är förälder till och vårdnadshavare för samt sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige,

4. en utlännning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett barn som är bosatt i Sverige, och

5. en utlännning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

Om en utlännning har getts uppehållstillstånd enligt första stycket 1 ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till utlänningsens ogifta barn.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlännning som

1. är adopterad i Sverige i vuxen ålder,

2. är anhörig till en utlännning som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller

3. på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Av 6 § andra stycket och 7 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 om utlännningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § den lagen.

Av 6 § andra stycket och 7 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019, om utlännningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats *ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller* ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5

¹ Senaste lydelse 2016:753

eller 16 a § den lagen.

8 §²

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 3 § första stycket 1 eller 3 a § första stycket 1 ska vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället, såvida inte

1. utlänningen sammanbott utomlands med sin make eller sambo under en längre tid, eller

2. det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § den lagen.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

11 §

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

I 16 a och 16 b §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd som gäller under perioden 1 juni 2017–19 juli 2019 för barn som beviljas uppehållstillstånd för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet.

16 §³

En utlänning som med stöd av 8 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning får beviljas ett nytt tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En utlänning som har familjeanknytning enligt 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket och som har haft tids-

² Senaste lydelse 2016:753

³ Senaste lydelse 2016:753

begränsat uppehållstillstånd i två år får ges ett permanent uppehållstillstånd. Om det finns särskilda skäl, får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsperiodens slut.

Har ett förhållande upphört får uppehållstillstånd ändå ges, om

1. utlänningen har särskild anknytning till Sverige,
2. förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller utlänningens barn, utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, eller
3. andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § den lagen.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har *ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.*

17 a §⁴

Uppehållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 §, om

1. oriktiga uppgifter medvetet lämnats eller omständigheter medvetet förtigits som är av betydelse för att få uppehållstillståndet,
2. en utlänning adopterats eller ett äktenskap ingåtts eller ett samboförhållande inletts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd, eller
3. *om* utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillstånd får vägras även i sådana fall som avses i 3 § första stycket 1 eller 2 b, om

1. makarna eller samborna inte lever tillsammans eller inte har sådan avsikt,
2. den person till vilken anknytning åberopas eller utlänningen som sökt uppehållstillstånd är gift eller sambo med någon annan, eller
3. någon av makarna eller samborna är under 18 år.

Uppehållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 §, om

1. oriktiga uppgifter medvetet lämnats eller omständigheter medvetet förtigits som är av betydelse för att få uppehållstillståndet,
2. en utlänning adopterats eller ett äktenskap ingåtts eller ett samboförhållande inletts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd, eller
3. utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

⁴ Senaste lydelse 2016:753

Vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör vägras ska hänsyn tas till utlänningens övriga levnadsomständigheter och familjeförhållanden.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige om utlänningen återoppar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 § den lagen.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige om utlänningen återoppar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats *ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §* den lagen.

18 §⁵

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

⁵ Senaste lydelse 2016:753

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 19 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019.

I 7 § lagen (2016:000) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2019–19 januari 2023.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019 i fråga om 5 kap. 18 § och i övrigt den 1 juni 2017.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §⁶

Lagen gäller en nyanländ som har fyllt 20 men inte 65 år och som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om uppehållstillståndet har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen, eller

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen.

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen, eller

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2017.

⁶ Senaste lydelse 2012:1000.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS xxxx:xxx

Föreslagen lydelse

2 §

Lagen gäller en nyanländ som har fyllt 20 men inte 65 år och som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om uppehållstillståndet har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen, *eller*

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen,

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, *eller*

5. någon av 1–4 §§ lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Lagen gäller en nyanländ som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om det har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen, eller

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen.

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen, eller

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2017.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS xxxx:xxx

Föreslagen lydelse

2 §

Lagen gäller en nyanländ som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om det har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen, *eller*

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen,

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, *eller*

5. någon av 1–4 §§ lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.

3 Ärendet och dess beredning

Förra höstens flyktingsituation har inneburit och innebär fortfarande påfrestningar för Migrationsverket, andra berörda myndigheter och Sveriges kommuner. De åtgärder som regeringen har vidtagit, däribland tillfälliga ID- och gränskontroller, och den nya tillfälliga asyltagstiftningen, har tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU gjort att färre personer nu söker asyl i Sverige. Regeringen fortsätter att arbeta för att etableringen ska förbättras och kapaciteten i mottagandet stärkas där det behövs. Lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen) trädde i kraft den 20 juli 2016 och ska gälla i högst tre år. När lagen gällt i två år kommer regeringen bedöma behovet av att lagen gäller även under det sista året. Lagen innebär att det svenska regelverket om möjlighet att beviljas uppehållstillstånd i Sverige tillfälligt anpassas till miniminivån enligt EU-rätten och internationella konventioner.

Den tillfälliga lagen innehåller bl.a. bestämmelser om att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas en utlänning som vid förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan försörja sig genom anställning eller näringsverksamhet. För den som är under 25 år gäller detta endast om personen har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande.

Det är ur integrationssynpunkt av stort värde att unga nyanlända genomgår utbildning på gymnasial nivå. Såväl för den enskildes möjlighet att få ett arbete som för den svenska arbetsmarknaden, där behovet av gymnasiekompetent arbetskraft är stor, t.ex. inom äldreomsorgen och byggbranschen är det positivt om ungdomar fullföljer sin utbildning. I förarbetena till den tillfälliga lagen aviseras att regeringen i syfte att uppmuntra till utbildning på gymnasial nivå ska återkomma med ett förslag som innebär att längre uppehållstillstånd kan beviljas ungdomar som studerar på gymnasial nivå och sköter sina studier.

Inom Justitiedepartementet har därför ett utkast till lagrådsremiss utarbetats. [Utkastet har remissbehandlats. En sammanfattning av utkastets innehåll finns i *bilaga 1* och utkastets lagförslag finns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3* och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr.....).]

4 Längre uppehållstillstånd för studier

Bedömning: En utlänning som studerar i gymnasieskolan eller motsvarande bör i vissa fall ha möjlighet att få ett längre uppehållstillstånd än vad han eller hon annars hade fått. Det bör gälla såväl vid den första prövningen av utlänningens asylansökan som vid ansökan om förlängning av tillståndet.

Skälen för bedömningen: Huvudregeln enligt den tillfälliga lagen är att de som beviljas uppehållstillstånd i Sverige beviljas tidsbegränsade uppehållstillstånd. Den som kan försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet kan beviljas ett permanent uppehållstillstånd när det tidsbegränsade tillståndet löper ut. För den som är under 25 år krävs att han eller hon har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande för att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas enligt bestämmelsen. Detta för att motverka att ungdomar börjar arbeta i stället för att gå i skolan. Det är ur integrationssynpunkt av stort värde att unga nyanlända genomgår utbildning på gymnasial nivå. En fullföljd gymnasieutbildning förkortar tiden för nyanländas etablering i samhället. Det finns alltså starka skäl att uppmuntra till sådan utbildning. En alternativt skyddsbehövande beviljas enligt den tillfälliga lagen ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tretton månader. Att inte veta om uppehållstillståndet kommer att förlängas och därmed inte veta om påbörjade studier kommer att kunna avslutas kan få till följd att den nyanlända avstår från att påbörja studier. En utlänning som studerar i gymnasieskolan eller motsvarande bör därför ha möjlighet att få ett längre uppehållstillstånd i vissa fall.

Alla nyanlända ungdomar kommer inte att gå i gymnasieskolan vid den första provningen av asylansökan. För att även de som har påbörjat studier på gymnasial nivå först efter att uppehållstillstånd beviljats ska kunna känna sig säkra på att hinna slutföra sina studier bör det finnas en möjlighet att beviljas ett längre uppehållstillstånd även vid provningen av om ett nytt uppehållstillstånd ska beviljas.

Rätten till ett längre uppehållstillstånd för den som studerar i gymnasieskolan bör alltså finnas både vid den första provningen av utlänningens asylansökan och vid ansökan om förlängning av tillståndet.

4.1 Längre uppehållstillstånd för den vars tillstånd ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen

Förslag: Den som beviljas ett uppehållstillstånd som skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder, och vars uppehållstillstånd ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen, ska kunna få ett längre uppehållstillstånd än vad som annars hade gällt enligt den tillfälliga lagen om han eller hon har fyllt 17 men inte 25 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Giltighetstiden ska bestämmas till sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument. Om det finns särskilda skäl ska en längre giltighetstid kunna beslutas även om sökanden inte studerar på heltid.

Skälen för förslaget: Ungdomar som fått sitt uppehållstillstånd tidsbegränsat enligt den tillfälliga lagen och som studerar på gymnasial nivå bör under vissa förutsättningar kunna komma i fråga för ett längre uppehållstillstånd. De som får sina uppehållstillstånd tidsbegränsade enligt den tillfälliga lagen, och som alltså bör komma i fråga, är skyddsbehövande och personer som beviljas uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av bestående verkställighetshinder. Att även vissa andra ungdomar som kommit till Sverige som ensamkommande barn i vissa fall bör kunna komma i fråga för ett längre tillstånd behandlas i avsnitt 4.2 och 4.3.

Med studier på gymnasial nivå avses utbildning i gymnasieskola, gymnasiesärskola, utbildning på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särvux) samt allmän kurs motsvarande gymnasieskolan vid folkhögskola.

För att kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd bör det krävas att den sökande har påbörjat sina studier. En asylsökande får påbörja studier i gymnasieskola och gymnasiesärskola fram till att han eller hon fyller 18 år. Däremot är det inte möjligt för någon utan uppehållstillstånd att påbörja studier vid komvux, särvux eller vid en folkhögskola. De som kan komma i fråga för ett längre uppehållstillstånd vid Migrationsverkets första prövning av en asylansökan är därmed de som studerar i gymnasieskola eller i gymnasiesärskola. Den som har beviljats ett uppehållstillstånd har möjlighet att påbörja studier i gymnasieskola och i gymnasiesärskola t.o.m. det första kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år och därefter kan studier bedrivas på komvux och särvux. Den som har beviljats ett uppehållstillstånd har också möjlighet att studera på folkhögskola efter att han eller hon har fyllt 18 år. Vid prövningen av om ett nytt uppehållstillstånd ska beviljas bör därför även studier på gymnasial nivå inom komvux, särvux och folkhögskola kunna ligga till grund för ett längre uppehållstillstånd.

I gymnasieskolan finns två sorters program, introduktionsprogram och nationella program. Den som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program har möjlighet att gå på introduktionsprogram för att få sådan behörighet. I princip alla nyanlända som påbörjar gymnasiestudier gör det på ett introduktionsprogram. Det är av stort värde för nyanländas etablering på arbetsmarknaden att de efter introduktionsprogrammen går över till ett nationellt program och sedan fullföljer en gymnasieutbildning, dvs. får ett examensbevis eller studiebevis från ett nationellt program. För den som inte har fyllt 25 år är en fullföljd gymnasieutbildning dessutom en förutsättning för att kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Avsikten med regleringen är att de som är under 25 år ska ges en möjlighet att fullfölja en gymnasieutbildning och på så sätt kunna beviljas permanent uppehållstillstånd om de kan försörja sig. Det bör därför finnas en tydlig koppling till arbete och försörjning i regelverket. Introduktionsprogram kan vara av väldigt varierande längd och alla som studerar på introduktionsprogram går inte vidare till ett nationellt program. Det är viktigt att skapa ytterligare incitament att påbörja studier på ett nationellt program. Utgångspunkten bör därför vara att det ska krävas studier på ett nationellt program för att kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd. I vissa fall bör det dock vara möjligt att beviljas uppehållstillstånd för

studier på gymnasial nivå även för studier på ett introduktionsprogram (se avsnitt 5.1.1).

På nationella program i gymnasieskola och gymnasiesärskola motsvarar studierna alltid heltidsstudier. Likaså på den allmänna kursen på gymnasial nivå vid folkhögskola. På komvux och särvox kan studier på gymnasial nivå däremot bedrivas även på deltid. För att komma i fråga för ett längre uppehållstillstånd bör det normalt krävas att utlänningen studerar på heltid. Det kan emellertid finnas personer som på grund av sjukdom eller av andra skäl är förhindrade att studera på heltid. Det kan också förekomma att någon endast behöver komplettera en utländsk utbildning och att en sådan komplettering inte kan ske på heltid. Det bör därför finnas en möjlighet att, om det finns särskilda skäl, bevilja en utlänning ett längre uppehållstillstånd även om han eller hon inte studerar på heltid.

I förarbetena till den tillfälliga lagen anges att det är rimligt att den som har fullföljt en utbildning på gymnasial nivå får en viss tid på sig att etablera sig på arbetsmarknaden och att det förlängda tillståndet därför bör ha en giltighetstid som motsvarar sex månader utöver tiden för utlänningens utbildning. I gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux och särvox finns krav på att en individuell studieplan ska upprättas för varje elev. Hur lång tid en utbildning är beräknad att pågå för en enskild elev framgår av den individuella studieplanen. Något motsvarande krav på en individuell studieplan finns inte när det gäller deltagare i allmän kurs på folkhögskola, däremot har dessa deltagare ett motsvarande planeringsdokument. Studieplanen, eller det motsvarande planeringsdokumentet, kan revideras under utbildningens gång om det visar sig att den studerande behöver mer tid för att fullfölja sin utbildning. Uppehållstillståndets giltighetstid bör därför bestämmas till sex månader utöver den tid som återstår på utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument.

Att det finns en möjlighet till längre uppehållstillstånd för gymnasieungdomar, som studerar på nationella program, gör att det kan bli fråga om olika långa uppehållstillstånd för medlemmar i samma familj. För att undvika att barn blir ensamma kvar i landet om familjemedlemmarnas skyddsskäl har upphört vid en prövning av om ett nytt uppehållstillstånd ska beviljas bör den studerande, för att kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd, ha fyllt 17 år. Eftersom familjemedlemmarna enligt den tillfälliga lagen alltid kommer att beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som är giltigt i minst ett år kommer den studerande då att ha fyllt 18 år när tiden för familjemedlemmarnas tillstånd löper ut (se vidare avsnittet barnkonsekvensanalys). I och med att den som har fyllt 25 år kan beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning enligt 17 § den tillfälliga lagen även utan fullföljd gymnasieutbildning bör möjligheten att få ett längre uppehållstillstånd endast gälla den som är under 25 år. Ett sådant uppehållstillstånd bör dock kunna fortsätta att löpa efter att personen har fyllt 25 år.

Möjligheten till längre uppehållstillstånd bör bara finnas för en enda utbildning på gymnasial nivå. En förutsättning för ett längre tillstånd bör därför vara att utlänningen inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning, i

Sverige eller en motsvarande utbildning utomlands. Detta innebär att en person som fått ett utlåtande från Universitets- och högskolerådet över att han eller hon har en utländsk utbildning motsvarande en svensk gymnasieutbildning, eller som av en högskola har bedömts behörig till högskoleutbildning, inte bör kunna få ett längre uppehållstillstånd. För den personen finns då i stället en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd vid arbete enligt 17 § den tillfälliga lagen.

En person som utgör en säkerhetsrisk beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med en kortare giltighetstid än vad som annars skulle gälla enligt den tillfälliga lagen. Det är inte lämpligt att en studerande som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av studierna.

Rätten till ett längre uppehållstillstånd bör sammanfattningsvis omfatta en utlänning som beviljas uppehållstillstånd som skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder, och vars tillstånd ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen, om han eller hon har fyllt 17 men inte 25 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Tillståndet bör gälla i sex månader utöver den tid som återstår på utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan.

I avsnitt 4.2 och 4.3 behandlas möjligheten för ensamkommande barn att beviljas längre uppehållstillstånd.

4.2 Längre uppehållstillstånd för ensamkommande barn som ansökt om uppehållstillstånd senast den 24 november 2015

Förslag: Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas ett ensamkommande barn på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska vara fyra år om barnets första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare och barnet har fyllt 17 år, studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Skälen för förslaget: I den tillfälliga lagen har särskild hänsyn tagits till barn genom bl.a. en övergångsbestämmelse som innebär att barn och barnfamiljer som ansökt om uppehållstillstånd senast den 24 november 2015 inte omfattas av lagens bestämmelser. För dem ska därför bestämmelserna i utlänningslagen tillämpas. Ett ensamkommande barn som saknar ett ordnat mottagande i hemlandet beviljades tidigare i regel permanent uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716), förkortad UtLL, eftersom det ansågs föreligga särskilt ömmande omständigheter. Kort innan den tillfälliga lagen trädde i kraft aviserade Migrationsverket att verket avser att ändra denna praxis.

Migrationsverket beviljar i enlighet med den aviseringen numera ensamkommande barn som är mellan 16 år och 17 och ett halvt år gamla, och som saknar ett ordnat mottagande i hemlandet, ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 11 § UtIL, även om barnets ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Om ett sådant barn är under 16 år beviljar Migrationsverket alltså permanent uppehållstillstånd.

När regeringen beslutade att föreslå den tillfälliga lagen var en av utgångspunkterna att regelverket inte skulle ändras för barn och barnfamiljer som hade kommit till Sverige innan aviseringen av lagändringarna. Detta fick också ett genomslag i den nämnda övergångsbestämmelsen.

Det har gått kort tid sedan den av Migrationsverket aviserade praxisförändringen och det är därför för tidigt att dra några säkra slutsatser om hur rättsläget numera ser ut. Det är dock fråga om en grupp barn som är särskilt utsatta och som kommer att vistas i Sverige till 18 års ålder och under vistelsetiden går i skola här. I avvaktan på att rättsläget klargörs är det rimligt att göra regelförändringar som säkerställer att denna grupp, som alltså tidigare normalt fick permanent uppehållstillstånd, inte hamnar i ett sämre läge än de barn och ungdomar som omfattas av det nu aktuella förslaget om tidsbegränsade uppehållstillstånd för gymnasiestudier. Även dessa barn bör därför ha möjlighet att beviljas ett längre uppehållstillstånd om de har påbörjat gymnasiestudier. Samma åldersgräns som gäller för övriga ungdomar som kan beviljas ett längre uppehållstillstånd bör gälla även för denna grupp. För att komma i fråga för ett längre uppehållstillstånd bör barnet alltså ha fyllt 17 år.

Barn som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige senast den 24 november 2015 och som beviljas uppehållstillstånd på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet bör därför beviljas ett längre uppehållstillstånd om de studerar på gymnasial nivå. Det är rimligt att regelverket är något generösare för dessa barn som ju kommit till Sverige före aviseringen av den tillfälliga lagen. Därför bör ett längre tillstånd kunna beviljas redan när barnet påbörjat studier på ett introduktionsprogram. Hur länge någon studerar på ett introduktionsprogram innan han eller hon går vidare till ett nationellt program eller motsvarande varierar från individ till individ och är svårt att avgöra i förväg. En rimlig tid för det förlängda tillståndet bedöms vara fyra år.

Mot bakgrund av att förslaget endast kommer att omfatta barn som kommit till Sverige senast den 24 november 2015 kommer de flesta redan ha hunnit få ett första uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtIL innan de nu aktuella lagändringarna träder i kraft. I något fall kan det dock tänkas att ett första beslut ännu inte har hunnit fattas. Bestämmelsen bör ge möjlighet till ett förlängt tillstånd enligt 5 kap. 11 § UtIL oavsett om det är fråga om ett första sådant beslut eller ett nytt sådant beslut när giltighetstiden har löpt ut. Eftersom den föreslagna bestämmelsen rör barn bör endast elever i gymnasieskola och i gymnasiesärskola kunna komma i fråga för ett längre uppehållstillstånd.

Med tanke på åldern på de som kan komma i fråga för tillståndet är det inte sannolikt att någon av dem redan skulle ha fullföljt en gymnasieutbildning eller en utländsk motsvarande utbildning. Det saknas därför skäl att ställa upp ett krav på att så inte ska ha skett för att tillståndet ska kunna beviljas. Det bör krävas att barnet inte utgör en hot mot allmän ordning och säkerhet.

Sammanfattningsvis bör en regel med den beskrivna innebörden tas in i den tillfälliga lagen.

4.3 Längre uppehållstillstånd för ensamkommande barn som ansökt om uppehållstillstånd efter den 24 november 2015

Förslag: En utlänning som beviljas ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna få ett längre uppehållstillstånd än vad som annars hade gällt. Ett sådant tillstånd ska beviljas om han eller hon har fyllt 17 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Giltighetstiden ska bestämmas till sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan.

Skälen för förslaget: Ensamkommande barn är en särskilt utsatt grupp. Ett ensamkommande barn som saknar ett ordnat mottagande i hemlandet beviljades tidigare i regel permanent uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § UtlL eftersom det ansågs föreligga särskilt ömmande omständigheter. Migrationsverket beviljar numera ensamkommande barn som är mellan 16 år och 17 och ett halvt år gamla, och som saknar ett ordnat mottagande i hemlandet, ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 11 § UtlL. I avsnitt 4.2 föreslås att ensamkommande barn som ansökt om uppehållstillstånd senast den 24 november 2015 ska få ett längre uppehållstillstånd om barnet har fyllt 17 år och studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan. Även ensamkommande barn som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige efter den 24 november 2015 och som beviljas uppehållstillstånd på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet bör kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd i vissa fall, om barnet har fyllt 17 år. Eftersom den föreslagna bestämmelsen rör barn bör endast elever i gymnasieskola och i gymnasiesärskola kunna komma i fråga för ett längre uppehållstillstånd. För att skapa ytterligare incitament att påbörja studier på ett nationellt program bör dessa barn kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd om de studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan. Den som kan komma i fråga för tillståndet kommer aldrig att kunna vara äldre än 18 år. Det saknas därför skäl att i lagtext ange någon övre åldersgräns för att kunna få detta uppehållstillstånd. Med tanke på åldern på de som kan komma i fråga för tillståndet är det inte sannolikt att någon av dem redan skulle ha fullföljt en gymnasieutbildning eller en utländsk motsvarande utbildning. Det saknas

därför skäl att ställa upp ett krav på att så inte ska ha skett för att tillståndet ska kunna beviljas. Det bör krävas att barnet inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

En regel med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen. I avsnitt 5.4.1 behandlas möjligheten för ensamkommande barn att beviljas uppehållstillstånd för studier på introduktionsprogram.

5 Upphållstillstånd för studier på gymnasial nivå

5.1 Ett tidigare uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen

5.1.1 Studier på introduktionsprogram

Förslag: En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl, synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller verkställighetshinder, som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, ska kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Ett sådant tillstånd ska beviljas om han eller hon har fyllt 18 men inte 25 år, studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, inte tidigare har fullföljt en gymnasieutbildning eller en utländsk motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle ha beviljats uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter ska den nedre åldersgränsen dock vara 17 år. Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle ha beviljats uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter ska uppehållstillståndet dock gälla i 24 månader. Ett sådant uppehållstillstånd kan bara beviljas en gång.

Skälen för förslaget: I gymnasieskolan finns två sorters program, introduktionsprogram och nationella program. Den som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program har möjlighet att gå på introduktionsprogram för att få sådan behörighet. I avsnitt 4.1 föreslås att en utlänning som har påbörjat studier på ett nationellt program ska kunna få ett längre uppehållstillstånd än vad som annars hade gällt enligt den tillfälliga lagen för att säkerställa att han eller hon ska hinna slutföra sina studier. I princip alla nyanlända som påbörjar gymnasiestudier gör det på ett introduktionsprogram. Det är av stort värde för nyanländas etablering på arbetsmarknaden att de efter introduktionsprogrammen går över till ett nationellt program och sedan fullföljer en gymnasieutbildning, dvs. får ett examensbevis eller

studiebevis från ett nationellt program. För den som inte har fyllt 25 år är en fullföljd gymnasieutbildning dessutom en förutsättning för att kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning. För att säkerställa att en utlänning som har påbörjat studier på ett introduktionsprogram kan fortsätta med sina studier och därmed kunna få behörighet till ett nationellt program bör en utlänning, som har haft ett uppehållstillstånd som skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder, som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, som inte har hunnit påbörja studier på ett nationellt program när uppehållstillståndet upphör att gälla, ha möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram. Detta bör gälla även om grunden för det tidigare tillståndet har upphört. Förutsättningarna bör vara att utlänningen studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, inte tidigare har fullföljt en gymnasieutbildning eller en utländsk motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. För att barn inte ska behöva riskera att bli ensamma kvar i Sverige bör den nedre åldersgränsen vara 18 år. Om grunden för det tidigare tillståndet kvarstår bör dock den nedre åldersgränsen vara 17 år. Den övre åldersgränsen bör även i dessa fall vara 25 år. Det nya tillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om grunden för det tidigare tillståndet kvarstår bör dock tillståndstiden vara 24 månader. För att ytterligare stärka incitamenten att påbörja studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande bör ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram bara kunna beviljas en gång. En regel med den beskrivna innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen. I avsnitt 5.4.1 behandlas frågor om möjlighet för vissa andra utlänningar som kommit till Sverige som ensamkommande barn att få uppehållstillstånd i motsvarande situationer.

5.1.2 Studier på nationella program eller motsvarande

Förslag: Den som har haft ett uppehållstillstånd som skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder, som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Ett sådant tillstånd ska beviljas om han eller hon har fyllt 18 men inte 25 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Detsamma ska gälla den som har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på ett introduktionsprogram. Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande

planeringsdokument. Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Skälen för förslaget: För att säkerställa att en utlänning som har påbörjat en utbildning på gymnasial nivå kan fullfölja den bör en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder, som har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, ha möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå när det tidigare tillståndet löper ut. Detta bör gälla även om grunden för det tidigare tillståndet har upphört och också om personen utöver det tillståndet har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram. Förutsättningarna bör vara desamma som för att beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av studierna. För att barn inte ska behöva riskera att bli ensamman kvar i Sverige bör den nedre åldersgränsen vara 18 år. Den övre åldersgränsen bör även i dessa fall vara 25 år. Det nya tillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument. En bestämmelse med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen. I avsnitt 5.4.2 behandlas frågor om möjlighet för vissa andra utlänningar som kommit till Sverige som ensamkommande barn att få uppehållstillstånd i motsvarande situationer.

5.2 Ensamkommande barn vars ansökan har registrerats hos Migrationsverket senast den 24 november 2015 och som har fått, eller annars skulle få, ett av- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet

Förslag: En utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet därför att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Ett sådant tillstånd ska beviljas om utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs, studerar i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller på heltid på annan motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i fyra år. Om det finns särskilda skäl ska uppehållstillståndet kunna beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid. Ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska inte få verkställas innan frågan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå har avgjorts genom ett beslut som har fått laga kraft.

Skälen för förslaget: Ensamkommande barn som saknar ett ordnat mottagande i hemlandet beviljades tidigare i regel permanent uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § UtlL eftersom det ansågs föreligga särskilt ömmande omständigheter. Som redovisas i avsnitt 4.2 beviljar Migrationsverket numera barn över 16 år, som saknar ett ordnat mottagande i hemlandet, i stället ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 11 § UtlL. Om barnet inom kort ska fylla 18 år, t.ex. vid 17 och ett halvt års ålder eller äldre, fattar verket i stället ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet (verkställighetsföreskrift) och det sker även om barnets ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare.

Det har gått kort tid sedan den av Migrationsverket aviserade praxisförändringen och det är därför för tidigt att dra några säkra slutsatser om hur rättsläget numera ser ut. Det är dock fråga om en grupp barn som är särskilt utsatta och som kommer att vistas i Sverige till 18 års ålder och under vistelsetiden går i skola här. I avvaktan på att rättsläget klargörs är det rimligt att göra regelförändringar som säkerställer att denna grupp, som alltså tidigare normalt fick permanent uppehållstillstånd, inte hamnar i ett sämre läge än de barn och ungdomar som omfattas av det nu aktuella förslaget om tidsbegränsade uppehållstillstånd för gymnasiestudier. Dessa ensamkommande barn bör därför ha möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.

I avsnitt 4.2 föreslås att giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas ett ensamkommande barn enligt 5 kap. 11 § UtlL för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska bestämmas till fyra år om barnet studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan. En utlänning som har fått, eller annars hade fått, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet bör också kunna beviljas ett uppehållstillstånd för gymnasiestudier om hans eller hennes första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Detta bör gälla oavsett om utlänningen av samma skäl har haft ett första tillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL eller om beslutet om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet som har fattats eller ska fattas avser utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd. Det bör krävas att utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd på gymnasial nivå ges in. I övrigt bör det krävas att utlänningen studerar i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning och att utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Det bör vara tillräckligt att utlänningen studerar på ett introduktionsprogram. De som kan komma i fråga för tillståndet kommer alltid att vara minst 17 år gamla och hinner aldrig fylla 25 år innan den nu aktuella lagstiftningen upphör att gälla. Det saknas därför skäl att i lagtext ange några åldersgränser för att kunna få detta uppehållstillstånd. Om det finns särskilda skäl bör uppehållstillstånd kunna beviljas trots att utlänningen inte studerar på heltid. Uppehållstillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i fyra år.

Ett beslut om av- eller utvisning med en uppskjuten verkställighet för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet får verkställas när beslutet har vunnit laga kraft. För det fall utlänningen har fått ett sådant beslut men har ansökt om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå bör verkställighet dock inte få ske förrän frågan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå har avgjorts genom ett beslut som har fått laga kraft.

Sammanfattningsvis bör en regel med den beskrivna innebörden tas in i den tillfälliga lagen.

5.3 Ensamkommande barn vars ursprungliga ansökan har registrerats senast den 24 november 2015 och som hunnit bli vuxna när en ny ansökan om uppehållstillstånd prövas

Förslag: En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet och som inte kan få ett nytt förlängt sådant tillstånd eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för den som annars skulle få ett avvisnings- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet, ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Ett sådant tillstånd ska kunna beviljas om utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs, studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i fyra år. Om det finns särskilda skäl ska uppehållstillståndet kunna beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Skälen för förslaget: Ett ensamkommande barn vars första ansökan om uppehållstillstånd registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare kan ha hunnit få ett första uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL innan de nu aktuella lagändringarna träder i kraft. Om utlänningen studerar på gymnasial nivå och är under 18 år när Migrationsverket därefter prövar en ny ansökan om uppehållstillstånd från honom eller henne kommer, om villkoren i övrigt är uppfyllda, han eller hon att kunna beviljas antingen ett längre tillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL i enlighet med förslaget i avsnitt 4.2 eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå i enlighet med förslaget i avsnitt 5.2. Utlänningen kan emellertid, inte minst med hänsyn till Migrationsverkets handläggningstider, ha hunnit fylla 18 år vid tiden för Migrationsverkets prövning av den nya ansökan om uppehållstillstånd. Dessa utlänningar kom hit som ensamkommande barn innan den tillfälliga lagen aviserades och kommer vid detta tillfälle ha hunnit gå i skola här under en längre tid. Det är rimligt att även dessa

personer ges en möjlighet att beviljas ett fyraårigt uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.

Förutsättningarna bör i övrigt vara desamma som för den som har fått, eller annars skulle få, ett av- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet. Det innebär att det bör krävas att utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs, studerar i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning och att utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Det bör vara tillräckligt att utlänningen studerar på ett introduktionsprogram. De som kan komma i fråga för tillståndet kommer alltid att vara minst 18 år gamla och kommer inte att ha hunnit fylla 25 år innan lagstiftningen upphör att gälla. Det saknas därför skäl att i lagtext ange några åldersgränser som krav för tillståndet. Om det finns särskilda skäl bör uppehållstillståndet kunna beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid. Sammanfattningsvis bör en regel med den beskrivna innebörden tas in i den tillfälliga lagen.

5.4 Ensamkommande barn vars ansökan har registrerats hos Migrationsverket efter den 24 november 2015

5.4.1 Studier på introduktionsprogram

Förslag: En utlänning som har haft, eller annars skulle ha beviljats, ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon har fyllt 17 men inte 25 år, studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Ett sådant uppehållstillstånd kan bara beviljas en gång.

Skälen för förslaget: I avsnitt 4.3 föreslås att ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, och vars första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket efter den 24 november 2015, ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd för studier på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande. I avsnitt 4.2 föreslås att ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, och vars första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket senast detta datum, ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. För att beviljas ett sådant tillstånd är det tillräckligt att studera på ett introduktionsprogram. Även den vars ansökan har registrerats efter den 24 november 2015 och som har haft, eller annars

skulle ha beviljats, ett uppehållstillstånd på grund av samma typ av verkställighetshinder bör kunna komma i fråga för ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram. Förutsättningarna bör vara desamma som för den vars tidigare uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen och som beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå med anledning av studier på introduktionsprogram. I likhet med för den vars ansökan registrerats senast den 24 november 2015, och som beviljas ett längre uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, bör den nedre åldersgränsen dock vara 17 år. För att ytterligare stärka incitamenten att påbörja studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande bör möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram bara kunna beviljas en gång. Uppehållstillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. En regel med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen. I avsnitt 6.2 föreslås att den som enligt detta förslag har beviljats ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram ska, i vissa fall, kunna beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier på introduktionsprogram en gång om utlänningen aktivt deltar i utbildningen.

5.4.2 Studier på nationella program eller motsvarande

Förslag: En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon har fyllt 17 men inte 25 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Detsamma ska gälla den som har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på ett introduktionsprogram, dock ska den nedre åldersgränsen då vara 18 år. Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument. Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Skälen för förslaget: För att säkerställa att en utlänning som har påbörjat en utbildning på gymnasial nivå kan fullfölja den bör en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ha möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå när det tidigare tillståndet löper ut. Detta bör gälla även om grunden för det tidigare tillståndet har upphört och också om personen utöver det tillståndet har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram. Även den som

enbart har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram bör kunna komma i fråga. Förutsättningarna bör vara desamma som för att beviljas ett längre uppehållstillstånd för studier på nationella program eller motsvarande för den vars uppehållstillstånd ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen. Den som enbart har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram kommer alltid att vara över 18 år när det tillståndet löper ut, varför det inte finns anledning att bestämma en lägre åldergräns än så. Det nya tillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument. En regel med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen.

6 Upphållstillstånd för fortsatta studier

6.1 Studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande

Förslag: Den som har haft ett längre uppehållstillstånd på grund av studier eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå och som inte har fullföljt utbildningen ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier. Ett sådant tillstånd ska beviljas om utlänningen är under 25 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. En ytterligare förutsättning är att han eller hon aktivt har deltagit i utbildningen. Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget. Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Skälen för förslaget: Den som har haft ett längre uppehållstillstånd på grund av studier eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå men som inte hunnit avsluta sina studier på denna tid bör ha möjlighet att få ett uppehållstillstånd för fortsatta studier. Ett tillstånd för fortsatta studier bör endast kunna beviljas om den studerande aktivt deltar i utbildningen och uppfyller samma villkor som gäller för den vars tidigare uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen och som beviljas ett längre uppehållstillstånd med anledning av studier. Eftersom alla som kan komma i fråga för ett uppehållstillstånd för fortsatta studier kommer att vara över 18 år behövs inte någon nedre åldergräns. Det bör alltså krävas att utlänningen inte har fyllt 25 år, studerar på ett nationellt

program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Uppehållstillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument. För att undvika långa förlängningstillstånd bör dock ett uppehållstillstånd för fortsatta studier beviljas med längst tretton månader i taget. En bestämmelse med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen.

6.2 Studier på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan

Förslag: Den som vid första prövningen av sin asylansökan har beviljats ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå på grund av studier på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, därför att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon är under 25 år, studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Ett sådant uppehållstillstånd kan bara beviljas en gång.

Skälen för förslaget: I princip alla nyanlända gymnasieungdomar påbörjar sina gymnasiestudier på ett introduktionsprogram. Det största introduktionsprogrammet i gymnasieskolan är språkintröduktion. Språkintröduktion är en utbildning för nyanlända ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program och som behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. I avsnitt 5.4.1 föreslås att en utlänning som studerar på ett introduktionsprogram i vissa fall ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studierna på gymnasial nivå med en giltighetstid på tretton månader. Enligt förslaget ska den som annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder som består i att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet kunna få ett sådant tillstånd redan vid den första prövningen av sin asylansökan. I genomsnitt studerar nyanlända i gymnasieåldern på introduktionsprogrammet språkintröduktion i två år. Av de som börjat på språkintröduktion går en fjärdedel efter två år på ett nationellt program, och en femtedel på ett annat introduktionsprogram. Övriga kan t.ex. ha påbörjat studier på komvux eller arbeta. För att en utlänning som har påbörjat studier på ett introduktionsprogram ska kunna fortsätta med sina studier och därmed kunna få behörighet till ett nationellt program bör den som på det sättet endast har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå på grund av studier på ett introduktionsprogram i tretton månader, och som inte hunnit påbörja studier på ett nationellt program eller motsvarande när uppehållstillståndet upphör att gälla, ha möjlighet

att få ett uppehållstillstånd för fortsatta studier på grund av studierna på introduktionsprogrammet. Denna möjlighet bör bara finnas för de som inte har haft ett uppehållstillstånd på någon annan grund dessförinnan. Ett tillstånd för fortsatta studier bör dessutom endast kunna beviljas om den studerande är under 25 år, studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Någon nedre åldersgräns behövs inte eftersom alla som kan komma i fråga för ett uppehållstillstånd för fortsatta studier kommer att vara över 18 år. Även det nya uppehållstillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. För att ytterligare stärka incitamenten att påbörja studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande bör möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier på introduktionsprogram bara finnas en gång. En bestämmelse med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen.

7 Uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning

Förslag: Den som har haft ett längre uppehållstillstånd för studier, oavsett om det beviljades vid första prövningen av ansökan om uppehållstillstånd eller vid ansökan om ett nytt uppehållstillstånd, och den som har haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå eller ett uppehållstillstånd för fortsatta studier, ska, om utbildningen har fullföljts, kunna beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, om han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Tillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat.

Skälen för förslaget: I förarbetena till den tillfälliga lagen anges att det är rimligt att de som har fullföljt utbildning på gymnasial nivå får en viss tid på sig att etablera sig på arbetsmarknaden och att det förlängda tillståndet därför bör ha en giltighetstid som motsvarar sex månader utöver tiden för utlänningens utbildning. Även om giltighetstiden på uppehållstillstånden bestäms till sex månader utöver den tid som återstår på utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller motsvarande, kan det förekomma att den studerande inte hinner fullfölja sin utbildning enligt planen. För att säkerställa att en utlänning alltid har sex månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden bör den som har haft ett längre uppehållstillstånd för studier eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå eller för fortsatta studier kunna få ett nytt uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, om han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Det nya tillståndet bör vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat. En bestämmelse med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen.

8 När ska ansökan vara gjord?

Förslag: En ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier eller efter fullföljd utbildning ska kunna bifallas trots att utlänningen vistas i Sverige.

Skälen för förslaget: Enligt huvudregeln i 5 kap. 18 § första stycket UtL ska en utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får enligt den regeln inte bifallas efter inresan. En ansökan om ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier eller efter fullföljd utbildning bör dock kunna bifallas trots att utlänningen vistas i Sverige. En bestämmelse med den innebörden bör därför tas in i den tillfälliga lagen.

9 Återkalla uppehållstillstånd

Förslag: Den som har ett längre uppehållstillstånd för studier eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på ett nationellt program eller motsvarande ska varje år redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen.

Ett längre uppehållstillstånd för studier, ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå och ett uppehållstillstånd för fortsatta studier ska kunna återkallas om förutsättningarna för uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda, om utlänningen trots påminnelse inte uppfyller sin skyldighet att redovisa studieaktivitet eller om utlänningen inte aktivt deltar i utbildningen.

Det ska införas en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela närmare föreskrifter om vad som avses med att aktivt delta i en utbildning.

Skälen för förslaget: Det är viktigt att uppmuntra till studier på gymnasial nivå. Det är också viktigt att den som har fått ett längre uppehållstillstånd för studier eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå eller ett uppehållstillstånd för fortsatta studier sköter sina studier, dvs. aktivt deltar i utbildningen. Gör han eller hon inte det bör det finnas en möjlighet att återkalla tillståndet.

För att Migrationsverket ska kunna kontrollera om den studerande aktivt deltar i utbildningen bör det införas en skyldighet för den studerande att varje år redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen. Enligt 8 kap. 8 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska betyg efter avslutade kurser dokumenteras i en betygs katalog. En elev har enligt 9 § samma förordning rätt att få ett utdrag ur betygs katalogen. Ett sätt för den studerande att visa att han eller

hon aktivt har deltagit i utbildningen, i det fall eleven hunnit avsluta och således betygssatts i några kurser, kan därför vara att ge in ett sådant utdrag till Migrationsverket. Ett annat sätt kan vara att ge in dokumentation som visar att han eller hon har närvarat vid undervisningen eller underlag som visar att han eller hon följer sin individuella studieplan, om en sådan har upprättats, eller annars något liknande planeringsdokument. Den närmare innebörden av att aktivt delta rör detaljfrågor och bör därför inte anges i lag utan i stället i verkställighetsföreskrifter. En upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela närmare föreskrifter om vad som avses med att aktivt delta i en utbildning bör tas in i den tillfälliga lagen. Kraven på den enskilde bör inte ställas högre än på andra studerande. Att någon är sjukskriven bör t.ex. kunna beaktas vid prövningen av om någon uppfyllt kravet på att aktivt ha deltagit i undervisningen. Utgångspunkten bör vara att det är sådan dokumentation som redan finns hos respektive utbildningsanordnare som ska användas. Om redovisning inte sker bör återkallelse inte få ske innan utlänningsen fått en påminnelse.

Återkallelse bör också kunna ske om förutsättningarna för att bevilja tillståndet inte längre föreligger. Det kan vara fråga om att det i efterhand kommer fram att förutsättningarna för att erhålla tillståndet inte fanns från början eller att de senare brustit.

För den som får ett längre uppehållstillstånd för studier är grunden för tillståndet inte studier. Om Migrationsverket skulle behöva återkalla det förlängda tillståndet i de fall utlänningsen bedöms ha rätt till uppehållstillstånd som skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder enligt 5 kap. 1 eller 6 § eller 12 kap 18 § första stycket UtL skulle samtidigt ett nytt uppehållstillstånd behöva utfärdas. Migrationsverket bör ha möjlighet att avstå från att återkalla det förlängda tillståndet i sådana situationer. Det bör därför anges att uppehållstillståndet *får* återkallas i de angivna situationerna.

10 En ny lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Förslag: En tidsbegränsad lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska införas. Lagen ska innehålla bestämmelser om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, om uppehållstillstånd för fortsatta studier, om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, om permanent uppehållstillstånd vid försörjning och om när ett sådant tillstånd får vägras, om undantag från kravet på att ansökan ska ha gjorts före inresan i landet, om skyldighet att redovisa studieaktivitet, om återkallelse av uppehållstillstånd och om överklagande.

Skälen för förslaget: I förarbetena till den tillfälliga lagen anges att den som har haft ett längre tillstånd för studier ska ha möjlighet att

beviljas permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning enligt 17 § i den tillfälliga lagen även en tid efter det att den tillfälliga lagen har upphört att gälla. Det bör även vara möjligt för den som haft ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier både på introduktionsprogram och på nationella program eller motsvarande en tid efter det att den tillfälliga lagen har upphört att gälla. Även möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier och ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning bör finnas kvar en tid efter att den tillfälliga lagen har upphört att gälla. För tydlighets skull bör detta regleras i en särskild tidsbegränsad lag. I den lagen bör alla bestämmelser som bör vara tillämpliga efter det att den tillfälliga lagen har upphört tas in. Det innebär att det i lagen bör finnas bestämmelser om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, om uppehållstillstånd för fortsatta studier, om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning och om permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Vidare bör bestämmelser om när permanent uppehållstillstånd får vägras, om undantag från kravet på att ansökan ska ha gjorts före inresan i landet, om skyldighet att redovisa studieaktivitet, om återkallelse av uppehållstillstånd och om överklagande tas in i den nya lagen.

11 Följändringar i etableringslagen och bosättningslagen

Förslag: Den som har beviljats uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier eller efter fullföljd utbildning ska ingå i målgruppen för etableringslagen och lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Skälen för förslaget: Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, här förkortad etableringslagen, innehåller bestämmelser om ansvar och insatser som syftar till att underlätta och påskynda vissa nyanlända invandras etablering i arbets- och samhällslivet. Insatserna ska ge de nyanlända förutsättningar för egenförsörjning och stärka deras aktiva deltagande i arbets- och samhällslivet. Lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, här förkortad bosättningslagen, innehåller bestämmelser om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning genom anvisning till en kommun. Målgruppen för dessa lagar omfattar bl.a. utlänningar som beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring om uppehållstillstånd har beviljats enligt 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § UtIL och utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till sådana utlänningar (2 och 2 a §§ etableringslagen samt 2 och 3 §§ bosättningslagen).

De bestämmelser som föreslås om att uppehållstillstånd ska beviljas för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier och efter fullföljd utbildning utgör nya grunder för att bevilja en utlänning uppehålls-

tillstånd. Målgruppen för etableringslagen och bosättningslagen bör utvidgas så att även nyanlända som beviljats uppehållstillstånd på dessa grunder omfattas av lagarna. Den föreslagna utvidgningen begränsas av att en nyanländ endast har rätt till en etableringsplan inom ett år efter att han eller hon först folkbokfördes i en kommun samt att personer som går i gymnasieskola inte har rätt att få en etableringsplan.

Det bör noteras att det inom regeringskansliet pågår ett arbete med att se över det regelverk som gäller för vissa nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Som en del i detta arbete har promemorian Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet (Ds 2016:35) utarbetats. I promemorian föreslås bl.a. att etableringslagen ska upphöra att gälla och ersättas av en ny lag i vilken målgruppen för etableringsinsatser inte längre omfattar personer som är 18-20 år.

12 Ytterligare ändringar i den tillfälliga lagen

12.1 När kan permanent uppehållstillstånd vägras?

Förslag: Permanent uppehållstillstånd ska kunna vägras om den sökande utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet eller har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet.

Skälen för förslaget: Enligt 17 § den tillfälliga lagen kan en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder, och vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon kan försörja sig genom inkomst från anställning eller näringsverksamhet. De enda som är undantagna från denna möjlighet är de under 25 år som inte fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande.

Vid prövningen av om uppehållstillstånd ska beviljas enligt utlänningslagen ska i regel hänsyn tas till om personen utgör en fara för allmän ordning och säkerhet, se t.ex. 5 kap. 17 a § UtL. Det är inte lämpligt att den som utgör en sådan säkerhetsrisk får ett permanent uppehållstillstånd. Det bör därför framgå även av den aktuella bestämmelsen att dessa personer får undantas från möjligheten att beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

Vid prövningen av om uppehållstillstånd ska beviljas enligt utlänningslagen görs också en vandelsprövning i vissa fall, se 5 kap. 17 § UtL. En sådan prövning bör kunna göras även vid prövningen av om permanent uppehållstillstånd ska beviljas enligt den tillfälliga lagen. Det bör alltså finnas en möjlighet att vägra permanent uppehållstillstånd om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening

med annan misskötsamhet. En bestämmelse med den innebörden bör tas in i den tillfälliga lagen.

12.2 Tidsbegränsat uppehållstillstånd för flyktingar

Förslag: En flykting som tidigare bedömts utgöra en säkerhetsrisk ska kunna få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tre år om han eller hon inte utgör en sådan risk vid förlängningstillfället.

Skälen för förslaget: Enligt den tillfälliga lagen beviljas en flykting ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tre år om inte han eller hon bedöms utgöra en säkerhetsrisk, dvs. om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Den som har haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på kortare tid än tre år kan vid en prövning av om nytt uppehållstillstånd ska beviljas endast få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på tretton månader, oavsett om den tidigare bedömningen visat sig vara felaktig eller om han eller hon inte längre utgör en säkerhetsrisk. För den som inte utgör en sådan risk men fortfarande är flykting bör i dessa fall uppehållstillståndets längd vara samma som flyktingar normalt får vid första prövningstillfället, dvs. tre år. Den aktuella bestämmelsen i den tillfälliga lagen bör ändras så att detta framgår.

12.3 Undantag från försörjningskravet om sökanden är ett barn

Förslag: Det ska inte ställas något försörjningskrav som villkor för uppehållstillstånd på grund av anknytning om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige.

Skälen för förslaget: Enligt 9 § den tillfälliga lagen gäller som villkor för uppehållstillstånd på grund av anknytning att den person som utlännings åberopar anknytning till kan försörja sig och utlännings och har en bostad av tillräcklig standard och storlek för sig och utlännings. Av 10 § framgår att undantag från försörjningskravet gäller i vissa fall. Undantag gäller om den person som utlännings åberopar anknytning till är ett barn. Om den person som utlännings åberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller försörjningskravet endast om utlännings ansöker om uppehållstillstånd senare än tre månader efter det att anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd. Om en ansökan görs inom tre månader får försörjningskrav ändå ställas upp dels om familjeåterforening kan ske i ett land utanför EU om den sökande eller den i Sverige bosatte har en särskild anknytning till detta land, dels om den sökande och anknytningspersonen har en nyetablerad relation.

Om en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige får barn kommer barnet att behöva uppehållstillstånd för att vistas i Sverige. I de flesta fall kommer något av de undantag från försörjningskravet som beskrivits inte att vara tillämpligt vilket innebär att det kommer att krävas att barnets förälder kan försörja sig och barnet för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas. Det vore inte rimligt att neka barnet uppehållstillstånd i denna situation. Det finns visserligen ett utrymme för att bevilja barnet uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § UtlL på grund av särskilt ömmande omständigheter. Av Migrationsöverdomstolens praxis följer att denna bestämmelse bör tillämpas så att hänsyn tas till andra omständigheter än sådana som anses synnerligen eller särskilt ömmande om detta följer av t.ex. Europakonventionen (jfr MIG 2015:4). För att det ska stå klart att något försörjningskrav inte ska ställas om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige bör dock en särskild undantagsbestämmelse införas i den tillfälliga lagen.

12.4 Överklagande av beslut

Förslag: Migrationsverkets beslut enligt den tillfälliga lagen ska få överklagas till en migrationsdomstol i samma utsträckning som beslut kan överklagas enligt 14 kap. 3 § UtlL.

Skälen för förslaget: Av 14 kap. 3 § UtlL framgår i vilka fall Migrationsverkets beslut enligt utlänningslagen får överklagas till en migrationsdomstol. Bland annat får Migrationsverkets beslut att avslå en ansökan om uppehållstillstånd eller att återkalla ett uppehållstillstånd överklagas till en migrationsdomstol. Det är inte möjligt att överklaga Migrationsverkets beslut om tidsbegränsat uppehållstillstånd även om sökanden har begärt att få ett längre uppehållstillstånd eftersom beslutet inte innebär ett avslag på en ansökan om uppehållstillstånd (MIG 2010:20). Av tydlighetsskäl bör en särskild överklagandebestämmelse tas in i den tillfälliga lagen som anger att Migrationsverkets beslut enligt den tillfälliga lagen också får överklagas till en migrationsdomstol i samma utsträckning som enligt 14 kap. 3 § UtlL.

13 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De nya lagförslagen i den tillfälliga lagen, utlänningslagen, etableringslagen och bosättningslagen ska träda i kraft den 1 juni 2017. Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska träda i kraft den 20 juli 2019. Detsamma ska gälla för de nya lagförslagen i utlänningslagen, etableringslagen och bosättningslagen som ska tillämpas efter den tillfälliga lagens giltighetstid.

Vissa av bestämmelserna i den tillfälliga lagen ska tillämpas vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd från ett barn trots att ansökan har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Det gäller bestämmelserna om längre uppehållstillstånd för ensamkommande barn, uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för ensamkommande barn som har fått, eller annars skulle få, ett av- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet och uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för ensamkommande barn som hunnit bli vuxna när det tidsbegränsade uppehållstillståndet på grund av verkställighetshinder löper ut. Vidare gäller det bestämmelserna om skyldighet att redovisa studieaktivitet, om återkallelse av uppehållstillstånd och om överklagande.

Bestämmelserna i den tillfälliga lagen ska även efter lagens giltighetstid gälla för överklagande av beslut som har fattats enligt den lagen och som rör uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, permanent uppehållstillstånd vid försörjning eller återkallelse av uppehållstillstånd.

Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska upphöra att gälla den 20 januari 2023. Bestämmelserna om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå och om uppehållstillstånd för fortsatta studier upphör dock den 20 december 2021 och bestämmelsen om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning upphör den 20 juli 2022. Bestämmelserna om permanent uppehållstillstånd ska fortfarande tillämpas på en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2023 om utlänningen har haft ett längre uppehållstillstånd för studier eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå och utlänningen senast vid den tidpunkten har fullföljt utbildningen. Vidare ska lagen fortfarande tillämpas för överklagande av beslut som har fattats enligt lagen och som rör uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, permanent uppehållstillstånd vid försörjning eller återkallelse av uppehållstillstånd.

Skälen för förslaget: Det är angeläget att de nya lagförslagen i den tillfälliga lagen, utlänningslagen, etableringslagen och bosättningslagen kan träda i kraft så snart som möjligt. Det föreslås därför att dessa lagförslag ska träda i kraft den 1 juni 2017. Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå bör träda i kraft när den tillfälliga lagen upphör att gälla, dvs. den 20 juli 2019. Detsamma bör gälla för de nya lagförslagen i utlänningslagen, etableringslagen och bosättningslagen som ska tillämpas efter den tillfälliga lagens giltighetstid.

Av skäl som redovisas i avsnitt 4.2, 5.2 och 5.3 bör vissa av bestämmelserna i den tillfälliga lagen tillämpas vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd från ett barn vars ansökan har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Det gäller bestämmelserna om längre uppehållstillstånd för ensamkommande barn, om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för ensamkommande barn som har fått, eller annars skulle få, ett av- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet och om

uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för ensamkommande barn som hunnit bli vuxna när det tidsbegränsade uppehållstillståndet på grund av verkställighetshinder löper ut. Vidare gäller det bestämmelserna om skyldighet att redovisa studieaktivitet, om återkallelse av uppehållstillstånd och om överklagande.

Bestämmelserna i den tillfälliga lagen bör även efter lagens giltighetstid gälla för överklagande av beslut som har fattats enligt den lagen.

I förarbetena till den tillfälliga lagen anges att den som har haft ett längre tillstånd för studier ska ha möjlighet att beviljas permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning enligt 17 § i den tillfälliga lagen även en tid efter det att den tillfälliga lagen har upphört att gälla. En utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande är normalt treårig. Uppehållstillståndens giltighetstid kommer därmed i regel inte att överstiga tre år och sex månader. Därför bör lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå upphöra att gälla den 20 januari 2023. Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå som beviljas enligt lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå bör gälla som längst till den dag lagen upphör att gälla. För att uppehållstillstånd som beviljas enligt lagen inte ska vara kortare än tretton månader bör bestämmelsen upphöra att gälla den 20 december 2021. För att ett uppehållstillstånd för fortsatta studier som längst ska gälla till den 20 januari 2023 bör de bestämmelserna också upphöra att gälla den 20 december 2021. För att ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning som längst ska kunna gälla till samma datum bör den bestämmelsen upphöra att gälla den 20 juli 2022. Permanent uppehållstillstånd vid försörjning bör kunna beviljas även efter lagens giltighetstid om ansökan har registrerats hos Migrationsverket under lagens giltighetstid, dvs. före den 20 januari 2023, och utlänningsen senast vid den tidpunkten har fullföljt utbildningen. Den bestämmelsen bör därför gälla även efter lagens giltighetstid om ansökan har registrerats före den 20 januari 2023 och sökanden har haft ett längre uppehållstillstånd för studier, ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, ett uppehållstillstånd för fortsatta studier eller ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning och senast vid den tidpunkten har fullföljt utbildningen. Vidare bör lagen kunna tillämpas för överklagande av beslut som Migrationsverket fattat enligt lagen och som rör uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, permanent uppehållstillstånd vid försörjning eller återkallelse av uppehållstillstånd. Bestämmelser i enlighet med vad som redovisats bör därför tas in i övergångsbestämmelserna i den tillfälliga lagen och i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. Att vissa bestämmelser i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska upphöra att gälla innan lagen i övrigt upphör bör dock regleras i separata ändringsförfattningar.

14 Kostnader och andra konsekvenser

Bedömning: Förslagen påverkar inte statens kostnader för asylprövning och mottagande. Migrationsverket kan i enskilda ärenden få en ökad arbetsbörda men som helhet kommer förslagen att innebära att den blir försumbar. Även förslagets påverkan på domstolarna kommer att bli försumbar. Förslagen bedöms därför rymmas inom befintliga anslagsramar. Förslagen medför inga nya åtaganden som innebär att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas.

Skälen för bedömningen

Kostnader och arbetsbörda

Det huvudsakliga syftet med förslaget är att uppmuntra till studier på gymnasial nivå. Förslaget innebär att den som har påbörjat studier i gymnasieskolan eller motsvarande i vissa fall kan få ett uppehållstillstånd med en längre giltighetstid. Det är den enskilde som har att visa att förutsättningarna för ett längre uppehållstillstånd är uppfyllda. En sådan bedömning bör inte bli särskilt komplicerad.

För de gymnasieungdomar som inte längre uppfyller kraven för att beviljas ett uppehållstillstånd i Sverige vid prövningen av om ett nytt uppehållstillstånd ska beviljas innebär förslaget att de i vissa fall kan få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Det kan dock antas att de ansöker om uppehållstillstånd på annan grund än studier i första hand. Förslaget innebär därför inte något ökat antal ärenden för Migrationsverket.

Den tillfälliga lagen ska gälla i högst tre år. Det innebär att när ett längre uppehållstillstånd för studier eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå har löpt ut kommer i de flesta fall utlänningslagens regler att gälla. Det innebär i sin tur att den som har skyddsskäl kommer att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Endast de som inte har rätt till permanent uppehållstillstånd enligt utlänningslagen torde därför vilja ha ett nytt uppehållstillstånd för fortsatta studier eller ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Denna grupp bedöms vara mycket liten. De eventuella kostnadsökningarna i denna del bedöms därför vara försumbara. Som en följd av att det kommer att beviljas fler längre tidsbegränsade uppehållstillstånd än annars kommer antalet ärenden om förlängning av uppehållstillstånd att minska, vilket bidrar till en minskad arbetsbelastning för Migrationsverket.

Den studerande ska varje år lämna in intyg eller liknande för att redovisa att han eller hon aktivt deltar i utbildningen och Migrationsverket kommer även i vissa fall behöva pröva om ett uppehållstillstånd bör återkallas. Prövningen förväntas inte innehålla omfattande eller svåra moment.

Sammantaget bedöms konsekvenserna av förslaget för Migrationsverket kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För domstolarnas del innebär förslaget en marginell ökning av antalet överklagade beslut, vilket bedöms kunna hanteras inom befintliga ramar.

Förslaget medför inte några nya åtaganden som innebär att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas. Förslaget kan dock antas innebära att fler unga deltar i en gymnasieutbildning eller motsvarande, vilket medför något ökade kostnader för utbildningsplatser på gymnasial nivå. Eftersom detta i sin tur bidrar till nyanländas etablering på arbetsmarknaden bedöms det i förlängningen sannolikt även leda till ökade skatteintäkter och minskade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Även för enskilda individer kommer förslaget att innebära en mer förmånlig ordning än vad som annars hade varit fallet.

Barnkonsekvensanalys

Enligt art 3(1) i FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ. Bedömningen och fastställandet av barnets bästa förutsätter att konsekvenserna av en åtgärd analyseras utifrån de rättigheter barnet har enligt barnkonventionen. Vid beslut om åtgärder som rör barn kan konventionsstater behöva väga barnets bästa mot andra samhällsintressen. En central utgångspunkt i föreliggande analys är de ställningstaganden regeringen har gjort angående migrationspolitiken i samband med den tillfälliga lagen (prop. 2015/16:174). Att barnets bästa ska sättas i främsta rummet betyder dock att barnets intressen har hög prioritet och inte bara är ett bland flera överväganden.

Förslaget innebär att barn mellan 17 och 18 år kan få uppehållstillstånd med längre giltighetstid än de annars hade fått. I vissa fall utgör studierna dessutom en ny grund för uppehållstillstånd i Sverige. Detta innebär bl.a. att det kan bli fråga om olika långa uppehållstillstånd för medlemmar i samma familj. De föreslagna åldersgränserna innebär dock att barn inte riskerar att skiljas från sin familj och bli ensamma kvar i landet när övriga familjemedlemmars uppehållstillstånd löper ut. För ensamkommande barn som saknar ordnat mottagande i hemlandet är regelverket något generösare än för övriga ungdomar, bl.a. är åldersgränserna lägre i vissa fall. Det är dock viktigt att systemet för ensamkommande barn är snarlikt det som gäller för övriga. Annars finns en risk för att familjer väljer att skicka hit sina barn ensamma eller att familjer som kommit hit tillsammans inte vågar avslöja att barnen är deras vilket i sin tur kan medföra att familjen inte vågar leva tillsammans. Ett sådant system skulle alltså kunna uppfattas uppmuntra till familjesplittring. Eftersom förslaget innebär ett starkare incitament för studier torde fler barn än annars påbörja gymnasieutbildning. Detta främjar deras personliga utveckling och etablering i samhället. Förslagen innebär inte någon försämring för barn jämfört med vad som gäller i dag och huvudregeln är fortsatt att den som har skyddsskäl alltid får stanna i landet.

Konsekvenser för jämställdhet mellan kvinnor och män och flickor och pojkar

Betydligt fler pojkar och män än flickor och kvinnor söker asyl i Sverige, vilket får genomslag även när det gäller beslut om förlängda eller beviljade uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Pojkar och män är överrepresenterade på introduktionsprogrammet språkintröduktion medan kvinnor är överrepresenterade inom vuxenutbildningen.

Förslaget bedöms inte påverka könsfördelningen på utbildningar.

15 Författningskommentar

15.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

5 § *Om inte något annat följer av 18 §, ska ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) i stället för vad som anges i tredje stycket den paragrafen vara tidsbegränsat.*

Om utlänningsen är flykting ska uppehållstillståndet gälla i tre år, om inte *något annat följer av 16 a § eller* tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket på kortare tid än tre år ska *även det nya tillståndet vara tidsbegränsat*, om inte *något annat följer av 17 eller 18 §*. Det nya tillståndet ska gälla i tre år, om inte *något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid*. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

Om utlänningsen är alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet gälla i tretton månader, om inte *något annat följer av 16 a §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt första stycket ska *även det nya tillståndet vara tidsbegränsat*, om inte *något annat följer av 17 eller 18 §*. Det nya tillståndet ska gälla i två år, om inte *något annat följer av 16 a § eller tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid*. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år.

I paragrafen finns bestämmelser om giltighetstiden på uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § UtL. Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

Första stycket ändras för att tydliggöra att barn i vissa fall kan beviljas permanent uppehållstillstånd enligt 18 §.

Andra stycket ändras bl.a. till följd av att en person som är flykting enligt 16 a § kan få ett längre tidsbegränsat uppehållstillstånd än tre år om han eller hon studerar på gymnasial nivå. Övriga ändringar i andra stycket innebär att en flykting som med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen har haft ett tidsbegränsat

uppehållstillstånd på kortare tid än tre år kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på tre år vid förlängningstillfället om han eller hon alltså är flykting men då inte utgör en säkerhetsrisk. Om han eller hon fortfarande utgör en sådan risk ska i stället giltighetstiden på uppehållstillståndet vara minst ett år.

Tredje stycket ändras till följd av att en person som är alternativt skyddsbehövande enligt 16 a § kan få ett längre tidsbegränsat uppehållstillstånd om han eller hon studerar på gymnasial nivå.

6 § Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen (2005:716) ska, om den person som utlänningsåberopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §, beviljas om flyktingen bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Vid tillämpning av 5 kap. 17 a § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b samma lag vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen ska inte beviljas om den person som utlänningsåberopar anknytning till är en flykting som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Första stycket och andra stycket ändras på så sätt att bestämmelserna även gäller en flykting vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt 16 a §.

7 § Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a § utlänningslagen (2005:716) ska inte beviljas om den person som utlänningsåberopar anknytning till är en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §.

Om den som utlänningsåberopar anknytning till fick sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare ska dock uppehållstillstånd beviljas

1. enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen, och
2. i samma utsträckning som uppehållstillstånd ska beviljas enligt 6 § första stycket för den som åberopar anknytning till en flykting.

I paragrafen finns en bestämmelse om uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Första stycket ändras så att det framgår att uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a § UtL inte heller beviljas om den person som utlänningsåberopar anknytning till är en alternativt skyddsbehövande vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt 16 a §.

8 § Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 utlänningslagen (2005:716) på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § ska, i stället för vad som anges i 5 kap. 3 § tredje stycket och 8 § utlänningslagen, gälla för samma tid som uppehållstillståndet för den person som det åberopas anknytning till.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om giltighetstiden för vissa uppehållstillstånd.

Paragrafen ändras så att bestämmelserna även gäller i fall när det är fråga om anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt 16 a §.

10 § Kraven i 9 § gäller inte om den person som utlänningsåberopar anknytning till är ett barn.

Kraven i 9 § gäller heller inte om sökanden är ett barn som har fötts i Sverige och den som barnet åberopar anknytning till är förälder till barnet och sammanbor med barnet i Sverige.

Om den person som utlänningsåberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller kraven i 9 § endast om

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter att den person som utlänningsåberopar anknytning till har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande,

2. familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller

3. utlänningsåberoparen och den person som utlänningsåberopar anknytning till inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

I paragrafen behandlas när undantag från huvudregeln om försörjningskrav i 9 § får göras. Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

Det nya *andra stycket* innebär att något försörjningskrav inte ska ställas i ärenden där den sökande är ett barn som har fötts i Sverige när föräldern har uppehållstillstånd och bor tillsammans med barnet i Sverige.

12 § Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 16 a eller 18 §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år, *om inte något annat följer av 16 a, 17 eller 18 §*.

I paragrafen finns bestämmelser om giltighetstiden för uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 6 § UtL.

Paragrafen ändras till följd av att uppehållstillstånd med längre giltighetstid enligt 16 a § kan beviljas för den som studerar på gymnasial nivå och för att tydliggöra att barn kan beviljas permanent uppehållstillstånd enligt 18 § även vid första prövningstillfället.

15 § Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänningsåberopare enligt 12 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 16 a eller 18 §*. Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas ska även det nya tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, *om inte något annat följer av 16 a, 17 eller 18 §*.

I paragrafen finns bestämmelser om giltighetstiden för uppehållstillstånd som beviljas enligt 12 kap. 18 § första stycket UtL.

Paragrafen ändras till följd av att uppehållstillstånd med längre giltighetstid enligt 16 a § kan beviljas för den som studerar på gymnasial

nivå och för att tydliggöra att barn kan beviljas permanent uppehållstillstånd enligt 18 § även vid första prövningstillfället.

Längre uppehållstillstånd för studier

16 a § Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 5 kap. 1 eller 6 § eller 12 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska i stället för vad som följer av 5, 12 eller 15 § bestämmas i enlighet med tredje stycket om utlänningen

1. har fyllt 17 men inte 25 år,
2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning,
3. inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och

4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Detsamma ska gälla för ett uppehållstillstånd som beviljas ett ensamkommande barn enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet om barnet

1. har fyllt 17 år,
2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan, och

3. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Giltighetstiden ska bestämmas till sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument.

Om det finns särskilda skäl får giltighetstiden bestämmas enligt tredje stycket även om utlänningen inte studerar på heltid.

I paragrafen, som är ny, behandlas möjligheten att beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier för den vars uppehållstillstånd ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen och för ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. Övervägandena finns i avsnitt 4.1 och 4.3.

Enligt första stycket ska en utlänning få ett längre uppehållstillstånd om han eller hon beviljas uppehållstillstånd som flykting, som alternativt skyddsbehövande, på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller på grund av verkställighetshinder, om tillståndet ska tidsbegränsas enligt 5, 12 eller 15 §, och om vissa villkor är uppfyllda. För det första ska han eller hon ha fyllt 17 men inte 25 år. För det andra ska han eller hon ha påbörjat en utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller studera på heltid på en annan motsvarande utbildning. De nationella programmen kan vara yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Introduktionsprogrammen är inte nationella program. Med en annan motsvarande utbildning avses utbildning på gymnasial nivå inom komvux och särvux samt allmän kurs motsvarande gymnasieskolan vid folkhögskola. För det tredje ska han eller hon inte tidigare ha fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning. Det innebär att en person som har fått ett utlåtande från Universitets- och högskolerådet över att han eller hon har en utländsk utbildning motsvarande en svensk gymnasieutbildning inte ska kunna få ett längre uppehållstillstånd för studier. Detsamma gäller den som av en högskola

har bedömts behörig till högskoleutbildning. Den sista förutsättningen för att kunna få ett längre uppehållstillstånd för studier är att utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Av *andra stycket* framgår att ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet också ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd om han eller hon har fyllt 17 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Av *tredje stycket* framgår att giltighetstiden på tillståndet ska bestämmas till sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola där något krav på individuell studieplan inte finns, enligt motsvarande planeringsdokument.

Enligt *fjärde stycket* kan ett längre uppehållstillstånd beviljas även om studierna inte bedrivs på heltid om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan t.ex. vara att någon på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning är förhindrad att studera på heltid eller att någon endast behöver komplettera en utländsk utbildning och sådan komplettering inte kan ske på ett sätt som motsvarar heltidsstudier.

16 b § Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas ett ensamkommande barn enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska vara fyra år, om

1. barnets första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare,

2. barnet har fyllt 17 år,

3. barnet studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan, och

4. barnet inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

I paragrafen, som är ny, behandlas möjligheten att beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier för den som annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtL för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Paragrafen innehåller bestämmelser som innebär att ett ensamkommande barn som beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtL på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet och som har påbörjat gymnasiala studier i vissa fall ska få ett uppehållstillstånd som gäller i fyra år.

Enligt *första stycket* gäller som en första förutsättning att barnets första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Barnet måste också ha fyllt 17 år. Vidare måste barnet studera i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan. Det är tillräckligt att barnet studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan. Ett längre tillstånd kan beviljas såväl första gången som barnet beviljas uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtL som i fall då det är aktuellt med ett förnyat sådant tillstånd. En sista förutsättning för ett längre tillstånd enligt paragrafen är att barnet inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

16 c § *En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § ska beviljas uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon*

1. har fyllt 18 men inte 25 år,
2. studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan,
3. inte tidigare har fullföljt en gymnasieutbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och
4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Detsamma ska gälla för en utlänning som har haft, eller annars skulle beviljas, ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. Den nedre åldersgränsen ska dock vara 17 år. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen ska den nedre åldersgränsen också vara 17 år.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen ska uppehållstillståndet dock gälla i 24 månader.

Uppehållstillstånd enligt denna paragraf kan endast beviljas en gång.

I paragrafen, som är ny, behandlas möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå på grund av studier på ett introduktionsprogram för den vars tidigare uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen och för den som har haft eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtL för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.1 och 5.4.1.

Enligt *första stycket* ska en utlänning vars tidigare uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § vid en ansökan om nytt uppehållstillstånd i vissa fall kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på introduktionsprogram. En förutsättning är att han eller hon har fyllt 18 men inte 25 år. Vidare krävs att han eller hon inte tidigare har fullföljt en gymnasieutbildning eller en utländsk motsvarande utbildning. Det innebär att en person som har fått ett utlåtande från Universitets- och högskolerådet över att han eller hon har en utländsk utbildning motsvarande en svensk gymnasieutbildning inte ska kunna få ett längre uppehållstillstånd för studier. Detsamma gäller den som av en högskola har bedömts behörig till högskoleutbildning. En sista förutsättning för ett uppehållstillstånd enligt paragrafen är att utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Av *andra stycket* framgår att även den som har haft eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtL för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet kan beviljas ett uppehållstillstånd enligt paragrafen om villkoren i första stycket är uppfyllda. När det gäller den nedre åldersgränsen är det dock tillräckligt att personen har fyllt 17 år. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen är det också tillräckligt att personen har fyllt 17 år. Paragrafen är tillämplig både i fall där ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § redan har beviljats och i fall där ett sådant tillstånd annars skulle beviljas.

Enligt *tredje stycket* ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Om utlänningen är alternativt skyddsbehövande eller annars skulle beviljas ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen ska uppehållstillståndet dock gälla i 24 månader.

Av *fjärde stycket* framgår att möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd enligt paragrafen bara finns en gång.

16 d § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 c eller 16 h § ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon har fyllt 18 men inte 25 år och uppfyller villkoren i 16 a § första stycket 2–4. Detsamma ska gälla för en utlänning som uppfyller villkoren i 16 a § första stycket och som har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

I paragrafen, som är ny, behandlas möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande för den vars uppehållstillstånd ska tidsbegränsas enligt den tillfälliga lagen och för ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.2 och 5.4.2.

Enligt *första stycket* ska en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 16 c eller 16 h § vid en ansökan om nytt uppehållstillstånd beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon har fyllt 18 men inte 25 år och uppfyller villkoren i 16 a § första stycket 2–4. För att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå ska utlänningen alltså ha påbörjat en utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller studera på heltid på en annan motsvarande utbildning. De nationella programmen kan vara yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Introduktionsprogrammen är inte nationella program. Med en annan motsvarande utbildning avses utbildning på gymnasial nivå inom komvux och särsvux samt allmän kurs motsvarande gymnasieskolan vid folkhögskola. Vidare ska han eller hon inte tidigare ha fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning. Det innebär att en person som har fått ett utlåtande från Universitets- och högskolerådet över att han eller hon har en utländsk utbildning motsvarande en svensk gymnasieutbildning inte ska kunna få ett längre uppehållstillstånd för studier. Detsamma gäller den som av en högskola har bedömts behörig till högskoleutbildning. Den sista förutsättningen för att kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå är att utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Detsamma gäller för en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtL för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. När det gäller den nedre åldersgränsen är det dock tillräckligt att personen har fyllt 17 år.

Om utlänningen ansöker om och har rätt till ett nytt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 eller 6 § eller 12 kap. 18 § första stycket UtL blir inte denna bestämmelse tillämplig utan i stället 16 a §.

Enligt *andra stycket* ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument.

I *tredje stycket* anges att ett uppehållstillstånd kan beviljas även om studierna inte bedrivs på heltid om det finns särskilda skäl. Angående vad som kan utgöra sådana särskilda skäl, se kommentaren till 16 a §.

16 e § *En utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet därför att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet, ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om*

1. *utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare,*

2. *utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs,*

3. *utlänningen studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, och*

4. *utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.*

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i fyra år.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

Ett beslut om av- eller utvisning får inte verkställas innan frågan om uppehållstillstånd har avgjorts genom ett beslut som har fått laga kraft.

I paragrafen, som är ny, behandlas möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för en utlänning som har fått eller annars skulle få ett avlägsnandebeslut med uppskjuten verkställighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Enligt *första stycket* ska en utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med en uppskjuten verkställighet därför att verkställighet inte kan ske för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om vissa villkor är uppfyllda. Paragrafen är alltså tillämplig både i fall där ett av- eller utvisningsbeslut redan har fattats och i fall där Migrationsverket annars skulle fatta ett sådant beslut. Det kan alltså handla om utlänningar som är under eller över 18 år vid prövningen men som kom till Sverige som ensamkommande barn. I vissa fall kan det förekomma att utlänningen haft ett första uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtL men inte kan få ett nytt sådant tillstånd. För att uppehållstillstånd ska bli aktuellt enligt paragrafen krävs för det första att utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. För det andra ska utlänningen befinna sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå ges in. För det tredje

ska utlänningen studera i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning. För det fjärde får utlänningen inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Enligt *andra stycket* ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat och gälla i fyra år.

Enligt *tredje stycket* får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid om det finns särskilda skäl. Angående vad som kan utgöra sådana särskilda skäl, se kommentaren till 16 a §.

I *fjärde stycket* anges att beslutet om av- eller utvisning inte får verkställas innan frågan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå har avgjorts genom ett beslut som har fått laga kraft.

16 f § *En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet och som inte kan få ett längre tillstånd enligt 16 b § eller ett uppehållstillstånd enligt 16 e § ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om*

1. *utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare,*

2. *utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs,*

3. *utlänningen studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, och*

4. *utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.*

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i fyra år.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

I paragrafen, som är ny, behandlas möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för den som har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL men som inte kan få ett förlängt tillstånd enligt 16 b § eller ett uppehållstillstånd enligt 16 e §. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Paragrafen träffar de som före aviseringen av den tillfälliga lagen kom hit som ensamkommande barn och fick ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL på grund av verkställighetshinder men som hunnit bli vuxna när prövningen av en ny ansökan om uppehållstillstånd äger rum. De som vid den prövningen fortfarande är under 18 år kan antingen få ett förlängt tillstånd enligt 16 b § om det är aktuellt att fatta ett nytt beslut enligt 5 kap. 11 § UtlL eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå enligt 16 e § om det är aktuellt att fatta ett beslut om utvisning med uppskjuten verkställighet.

Enligt *första stycket* ska en utlänning vars första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare och som har beviljats ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs, studerar i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning och inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Enligt *andra stycket* ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat och gälla i fyra år.

Av *tredje stycket* framgår att undantag från kravet på heltidsstudier kan göras om det finns särskilda skäl. Angående vad som kan utgöra sådana särskilda skäl, se kommentaren till 16 a §.

Uppehållstillstånd för fortsatta studier

16 g § *En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d § och som inte har fullföljt sin utbildning, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fyllt 25 år, uppfyller förutsättningarna i 16 a § första stycket 2–4 och aktivt har deltagit i utbildningen.*

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

I paragrafen, som är ny, behandlas en möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier med anledning av studier på ett nationellt program eller motsvarande. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Enligt *första stycket* ska en utlänning, som har beviljats ett längre uppehållstillstånd eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå med anledning av studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande, kunna beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon inte har fullföljt sin utbildning. För att ett tillstånd för fortsatta studier ska kunna beviljas ska utlänningen vara under 25 år och uppfylla förutsättningarna i 16 a § första stycket 2–4. Detta innebär att utlänningen för det första ska ha påbörjat en utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller studera på heltid på en annan motsvarande utbildning. De nationella programmen kan vara yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Introduktionsprogrammen är inte nationella program. Med en annan motsvarande utbildning avses utbildning på gymnasial nivå inom komvux och särvox samt allmän kurs motsvarande gymnasieskolan vid folkhögskola. För det andra ska han eller hon inte tidigare ha fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning. Det innebär att en person som har fått ett utlåtande från Universitets- och högskolerådet över att han eller hon har en utländsk utbildning motsvarande en svensk gymnasieutbildning inte ska kunna få ett längre uppehållstillstånd för studier. Detsamma gäller den som av en högskola har bedömts behörig till högskoleutbildning. För det tredje ska utlänningen inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet. En ytterligare förutsättning för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas enligt denna paragraf är att utlänningen aktivt har deltagit i utbildningen.

I *andra stycket* anges att uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

I *tredje stycket* anges att ett uppehållstillstånd kan beviljas även om studierna inte bedrivs på heltid om det finns särskilda skäl. Angående vad som kan utgöra sådana särskilda skäl, se kommentaren till 16 a §.

16 h § *En utlänning som vid första prövningen av sin asylansökan beviljades ett uppehållstillstånd enligt 16 c § därför att det saknades ett ordnat mottagande i hemlandet och som inte har påbörjat studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motvarande utbildning när uppehållstillståndet löper ut, ska beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon*

1. inte har fyllt 25 år,
 2. studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, och
 3. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.
- Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.
Upphållstillstånd enligt denna paragraf kan endast beviljas en gång.*

I paragrafen, som är ny, behandlas en möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier med anledning av studier på ett introduktionsprogram. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Enligt *första stycket* ska en utlänning, som vid första prövningen av asylansökan beviljades ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå med anledning av studier på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, och som inte har påbörjat studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motvarande utbildning när uppehållstillståndet upphör att gälla kunna beviljas ett uppehållstillstånd för fortsatta studier. För att ett tillstånd för fortsatta studier ska kunna beviljas ska utlänningen vara under 25 år och fortfarande studera på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan. Vidare ska utlänningen inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

I *andra stycket* anges att uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.

Av *tredje stycket* framgår att möjligheten att beviljas ett uppehållstillstånd enligt paragrafen bara finns en gång.

Upphållstillstånd efter fullföljd utbildning

16 i § *En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 d eller 16 g § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, om han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.*

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat.

I paragrafen, som är ny, behandlas en möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Enligt *första stycket* ska den som har haft ett längre uppehållstillstånd för studier och den som har beviljats ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på ett nationellt program eller motsvarande eller för fortsatta studier med anledning av studier på ett nationellt program eller motsvarande, kunna beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Ett sådant tillstånd kan beviljas den som inte hunnit

fullfölja sin utbildning sex månader före det att det tidigare tillståndet löper ut, om han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Med fullföljd utbildning avses att personen i fråga har ett examensbevis eller studiebevis från ett nationellt program i gymnasieskola eller i gymnasiesärskola eller från utbildning på gymnasial nivå inom komvux eller särsvux eller ett utfärdat intyg, efter folkhögskolans allmänna kurs, om grundläggande omfattningskrav motsvarande tre år på gymnasieskola.

Enligt *andra stycket* ska tillståndet vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat.

17 § En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12, 15, 16 a eller 16 b § eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12, 15, 16 a eller 16 b § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ ska såvida inte något annat följer av 17 a §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Upphållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt gymnasieutbildning eller motsvarande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

I paragrafen finns en bestämmelse om permanent uppehållstillstånd.

Första stycket ändras så att det framgår att även en arbetsgivare som anställer en utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § eller som har ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ ska underrätta Skatteverket om anställningen senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades.

Andra stycket ändras så att det framgår att en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ ska beviljas ett permanent uppehållstillstånd när tiden för det tidsbegränsade tillståndet har löpt ut om han eller hon har en anställning som har anmälts till Skatteverket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

17 a § Upphållstillstånd får vägras i fall som avses i 17 § om utlänningen

1. utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet, eller
2. har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om när permanent uppehållstillstånd kan vägras. Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

Paragrafen innebär att permanent uppehållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 17 § om den sökande utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet eller har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet (jfr 5 kap. 17 och 17 a §§ UtL).

18 § Ett utländskt barn som ska beviljas ett uppehållstillstånd som ska tidsbegränsas enligt 5, 12, 15, *eller 16 a §* får ges ett permanent uppehållstillstånd om det vid en samlad bedömning av barnets situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter relaterat till ett varaktigt nedsatt hälsotillstånd hos barnet att det absolut krävs att han eller hon beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

I paragrafen finns en bestämmelse om permanent uppehållstillstånd för barn.

Av ändringen framgår att barn som beviljas ett uppehållstillstånd som ska tidsbegränsas enligt 16 a § i den tillfälliga lagen också kan beviljas ett permanent uppehållstillstånd om det finns sådana synnerligen ömmande omständigheter relaterat till ett varaktigt nedsatt hälsotillstånd hos barnet att det absolut krävs att han eller hon beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

19 § Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 8 eller 14 §, *som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§* eller *som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 17 §*.

Paragrafen reglerar undantag från huvudregeln i utlänningslagen att en ansökan om uppehållstillstånd inte får beviljas efter inresan i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Ändringen innebär att även en ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå enligt 16 c, 16 d, 16 e eller 16 f §, för fortsatta studier enligt 16 g eller h § eller efter fullföljd utbildning enligt 16 i § får beviljas efter inresan.

Skyldighet att redovisa studieaktivitet

20 § *En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 f §§ ska varje år redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen.*

Paragrafen, som är ny, behandlar skyldigheten för en studerande att redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Enligt *första stycket* ska den som har ett längre uppehållstillstånd för studier enligt 16 a eller 16 b § eller ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå enligt någon av 16 d–16 f §§ redovisa för Migrationsverket årsvis att han eller hon aktivt deltar i utbildningen. Enligt 8 kap. 8 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska betyg efter

avslutade kurser dokumenteras i en betygskatalog. En elev har enligt 9 § samma förordning rätt att få ett utdrag ur betygskatalogen. Ett sätt för den studerande att visa att han eller hon aktivt har deltagit i utbildningen, i det fall eleven hunnit avsluta och således betygssatts i några kurser, kan därför vara att ge in ett sådant utdrag till Migrationsverket. Ett annat sätt kan vara att ge in dokumentation som visar att han eller hon har närvarat vid undervisningen eller underlag som visar att han eller hon följer sin individuella studieplan, om en sådan har upprättats, eller annars motsvarande planeringsdokument (se även 21 §).

Återkallelse av uppehållstillstånd

21 § Ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § eller som har beviljats enligt någon av 16 c–16 h §§ får återkallas om förutsättningarna för uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda, om utlänningen trots påminnelse inte uppfyller sin skyldighet att redovisa studieaktivitet eller om utlänningen inte aktivt deltar i utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vad som avses med att aktivt delta i en utbildning.

Paragrafen, som är ny, reglerar återkallelse av ett längre uppehållstillstånd för studier, ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå eller ett uppehållstillstånd för fortsatta studier. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Enligt *första stycket* får ett längre uppehållstillstånd för studier enligt 16 a eller 16 b §, ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå enligt någon av 16 c–16 f §§ eller ett uppehållstillstånd för fortsatta studier enligt 16 g eller 16 h § återkallas om förutsättningarna för uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda eller om utlänningen inte aktivt har deltagit i utbildningen. Att förutsättningarna för ett tillstånd inte längre föreligger kan bero på att den studerande inte längre bedriver studier på heltid, dvs. har avbrutit sina studier eller inte följer sin individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument. Vidare ska frågan om återkallelse prövas om utlänningen inte fullgjort sin redovisningskyldighet, trots att Migrationsverket har skickat en påminnelse till utlänningen om redovisningskyldigheten, eller om utlänningen inte har visat att han eller hon aktivt har deltagit i utbildningen.

I och med att det i paragrafen anges att uppehållstillstånd *får* återkallas har Migrationsverket möjlighet att avstå från att återkalla även om förutsättningarna för en återkallelse i och för sig är uppfyllda. Det kan t.ex. ibland vara lämpligt om utlänningen vid prövningen fortfarande bedöms ha rätt till uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 och 6 § eller 12 kap 18 § första stycket UtL och Migrationsverket efter en återkallelse ändå skulle behöva utfärda ett nytt uppehållstillstånd.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela verkställighetsföreskrifter om vad som avses med att aktivt delta i en utbildning.

Överklagande

22 § *Migrationsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till en migrationsdomstol i samma utsträckning som ett beslut kan överklagas enligt 14 kap. 3 § utlänningslagen (2005:716).*

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om överklagande av Migrationsverkets beslut. Övervägandena finns i avsnitt 12.4.

I bestämmelsen anges att Migrationsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till en migrationsdomstol i samma utsträckning som ett beslut kan överklagas enligt 14 kap. 3 § UtIL. Detta innebär att Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol om beslutet innebär avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallelse av ett uppehållstillstånd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

6. *Trots punkt 2 ska 16 b, 16 e, 16 f och 20–22 §§ tillämpas i ärenden där ett barns ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare.*

7. *Trots punkt 5 gäller lagen fortfarande för överklagande av beslut som har fattats enligt någon av 16 c–17 a §§ eller 21 §§ denna lag.*

Sjätte punkten innebär att vissa av bestämmelserna i den tillfälliga lagen ska tillämpas vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd från ett barn trots att ansökan har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare. Det gäller bestämmelserna om längre uppehållstillstånd för ensamkommande barn, uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för ensamkommande barn som har fått, eller annars skulle få, ett av- eller utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet och uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för ensamkommande barn som hunnit bli vuxna när det tidsbegränsade uppehållstillståndet på grund av verkställighetshinder löper ut. Vidare gäller det bestämmelserna om skyldighet att redovisa studieaktivitet, återkallelse av uppehållstillstånd och överklagande.

Sjunde punkten innebär att lagen ska gälla även efter lagens giltighetstid för överklagande av beslut som har fattats enligt den lagen och som rör uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, permanent uppehållstillstånd vid försörjning eller återkallelse av uppehållstillstånd. Lagen ska alltså tillämpas när Migrationsverket gör sin rättidsprövning och när en domstol prövar överklagandet.

15.2 Förslaget till lag om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

1 § En utlännning som har haft ett uppehållstillstånd enligt 16 c eller 16 h § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få

uppehållstillstånd i Sverige, eller ett uppehållstillstånd enligt 3 §, ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon

1. inte har fyllt 25 år,
2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning,
3. inte tidigare har fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning, och
4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst till den dag lagen upphör att gälla.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

I paragrafen behandlas en möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Enligt *första stycket* ska en utlänning, som har beviljats ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för studier på ett introduktionsprogram enligt 16 c eller 16 h § den tillfälliga lagen eller enligt 3 § kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om han eller hon har påbörjat studier på ett nationellt program eller motsvarande när uppehållstillståndet upphör att gälla. För att beviljas ett sådant tillstånd måste utlänningen vara under 25 år. Vidare ska han eller hon ha påbörjat en utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller studera på heltid på en annan motsvarande utbildning. De nationella programmen kan vara yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Introduktionsprogrammen är inte nationella program. Med en annan motsvarande utbildning avses utbildning på gymnasial nivå inom komvux och särvux samt allmän kurs motsvarande gymnasieskolan vid folkhögskola. Han eller hon ska inte tidigare ha fullföljt en sådan utbildning eller en utländsk motsvarande utbildning. Det innebär att en person som har fått ett utlåtande från Universitets- och högskolerådet över att han eller hon har en utländsk utbildning motsvarande en svensk gymnasieutbildning inte ska kunna få ett längre uppehållstillstånd för studier. Detsamma gäller den som av en högskola har bedömts behörig till högskoleutbildning. Vidare ska utlänningen inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

I *andra stycket* anges att uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst till den dag lagen upphör att gälla.

I *tredje stycket* anges att ett uppehållstillstånd kan beviljas även om studierna inte bedrivs på heltid om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan t.ex. vara att någon på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning är förhindrad att studera på heltid eller att någon endast behöver komplettera en utländsk utbildning och sådan komplettering inte kan ske på ett sätt som motsvarar heltidsstudier.

Upphållstillstånd för fortsatta studier

2 § En utlänning som har haft ett upphållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få upphållstillstånd i Sverige eller som har haft ett upphållstillstånd enligt någon av 16 d–16 f §§ den lagen, eller enligt 1 §, och som inte har fullföljt sin utbildning, ska beviljas ett upphållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon

1. inte har fyllt 25 år,
2. studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning,
3. aktivt har deltagit i utbildningen, och
4. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller, om utlänningen studerar på folkhögskola, enligt motsvarande planeringsdokument, dock längst tretton månader i taget.

Om det finns särskilda skäl får upphållstillstånd beviljas även om utlänningen inte studerar på heltid.

I paragrafen behandlas en möjlighet att beviljas ett upphållstillstånd för fortsatta studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller motsvarande. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 16 g § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen. Till skillnad från 16 g § i den tillfälliga lagen finns inte någon nedre åldersgräns och det behöver vid detta tillfälle inte prövas om utlänningen tidigare genomgått en utländsk utbildning. Vidare omfattas även den som har haft ett upphållstillstånd med en giltighetstid på fyra år.

3 § En utlänning som vid första prövningen av sin asylansökan beviljades ett upphållstillstånd enligt 16 c § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få upphållstillstånd i Sverige därför att det saknades ett ordnat mottagande i hemlandet, och som inte har påbörjat studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning när upphållstillståndet löper ut, ska beviljas ett upphållstillstånd för fortsatta studier om han eller hon

1. inte har fyllt 25 år,
 2. studerar på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, och
 3. inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.
- Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.
Upphållstillstånd enligt denna paragraf kan endast beviljas en gång.

I paragrafen behandlas en möjlighet att beviljas ett upphållstillstånd för fortsatta studier på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar 16 h § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Upphållstillstånd efter fullföljd utbildning

4 § En utlänning som har haft ett upphållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få upphållstillstånd i Sverige eller ett upphållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om

utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning, om han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat.

I paragrafen behandlas en möjlighet att beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar 16 i § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen. Även den som har haft ett uppehållstillstånd med en giltighetstid på fyra år omfattas av bestämmelsen.

Permanent uppehållstillstånd

5 § En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Upphållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt gymnasieutbildning eller motsvarande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

I paragrafen finns en bestämmelse om permanent uppehållstillstånd.

Övervägandena finns i avsnitt 10. Paragrafen motsvarar 17 § i den tillfälliga lagen.

Enligt *första stycket* ska en arbetsgivare som anställer en utlänning som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § den tillfälliga lagen eller som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ underrätta Skatteverket om anställningen senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades.

Enligt *andra stycket* ska, om inte annat följer av 6 §, en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § den tillfälliga lagen eller som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt 1–4 §§ kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd när tiden för det tidsbegränsade tillståndet har löpt ut om han eller hon har en anställning som har anmälts till Skatteverket och

som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Att arbetsgivaren har anmält anställningen senare än den tidpunkt som anges i första stycket innebär inte att uppehållstillstånd inte kan beviljas. Däremot måste anställningen vara anmäld till Skatteverket när Migrationsverket fattar sitt beslut. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet. Uppehållstillstånd får beviljas med stöd av förevarande paragraf även om skyddsbehovet eller förutsättningarna för att beviljas uppehållstillstånd enligt 12 eller 15 § inte längre är uppfyllda. Med näringsverksamhet avses näringsverksamhet enligt 13 kap 1 § inkomstskattelagen (1999:1229). För att en verksamhet ska anses utgöra näringsverksamhet krävs bl.a. att den bedrivs regelbundet och varaktigt. Det saknar i detta sammanhang betydelse om inkomsterna härrör från egen verksamhet eller verksamhet som bedrivs i en juridisk person. Kravet på att kunna försörja sig kan uppfyllas oavsett hur inkomsterna beskattas. Kravet på att kunna försörja sig är normalt uppfyllt om det finns regelbundna inkomster som tillgodoser utlänningens eget uppehälle inklusive kostnaden för egen bostad. En förutsättning för att en anställning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd är att skattelagstiftningen följs. Inkomsterna måste vara av sådan karaktär att de kommer att beskattas. Försörjningsförmågan måste ha en viss varaktighet för att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas.

Enligt *tredje stycket* får uppehållstillstånd på grund av försörjning inte beviljas en utlänning som är under 25 år om han eller hon inte har fullföljt gymnasieutbildning eller motsvarande. Med fullföljd gymnasieutbildning menas att personen i fråga har ett examensbevis eller studiebevis från ett nationellt program. I och med att en motsvarande utbildning ska jämföras omfattas även de som läser utbildning på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning eller folkhögskola eller har en utländsk motsvarande utbildning.

I *fjärde stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela verkställighetsföreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

6 § Uppehållstillstånd får vägras i fall som avses i 5 § om utlänningen

1. utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet, eller
2. har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet.

I paragrafen finns bestämmelser om när permanent uppehållstillstånd kan vägras. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar 17 a § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

När ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord

7 § Det som föreskrivs i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716) gäller inte för en utlänning som ansöker om tidsbegränsat uppehållstillstånd

enligt någon av 1–4 §§ eller som ansöker om permanent uppehållstillstånd enligt 5 §.

Paragrafen reglerar undantag från huvudregeln i utlänningslagen att en ansökan om uppehållstillstånd inte får beviljas efter inresan i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar 19 § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Skyldighet att redovisa studieaktivitet

8 § En utlänningsperson som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 f §§ den lagen eller enligt 1 § ska varje år redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen.

Paragrafen behandlar skyldigheten för en studerande att redovisa för Migrationsverket att han eller hon aktivt deltar i utbildningen. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar 20 § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Återkallelse av uppehållstillstånd

9 § Ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller som har beviljats enligt någon av 16 c–16 h §§ den lagen eller enligt någon av 1–3 §§ får återkallas om förutsättningarna för uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda, om utlänningspersonen trots påminnelse inte uppfyller sin skyldighet att redovisa studieaktivitet eller om utlänningspersonen inte aktivt deltar i utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vad som avses med att aktivt delta i en utbildning.

Paragrafen reglerar återkallelse av ett längre uppehållstillstånd för studier, ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå eller ett uppehållstillstånd för fortsatta studier. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar 21 § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Överklagande

10 § Migrationsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till en migrationsdomstol i samma utsträckning som ett beslut kan överklagas enligt 14 kap. 3 § utlänningslagen (2005:716).

I paragrafen finns en bestämmelse om överklagande av Migrationsverkets beslut. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Paragrafen motsvarar 22 § i den tillfälliga lagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 20 juli 2019.
2. Lagen upphör att gälla den 20 januari 2023.
3. Trots punkt 2 gäller 5 och 6 §§ fortfarande för en ansökan som har registrerats hos Migrationsverket före den 20 januari 2023 om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen eller enligt 1, 2 eller 4 § och senast vid den tidpunkten fullföljt sin utbildning.
4. Trots punkt 2 gäller lagen fortfarande för överklagande av beslut som har fattats enligt denna lag.

Punkt 3 innebär att 5 § om permanent uppehållstillstånd vid försörjning och 6 § om att permanent uppehållstillstånd får vägras ska tillämpas för en ansökan som registrerats hos Migrationsverket innan lagen har upphört att gälla om utlänningen har beviljats ett längre uppehållstillstånd för studier, ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, ett uppehållstillstånd för fortsatta studier eller ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning och utlänningen före den 20 januari 2023 har fullföljt sin utbildning.

Punkt 4 innebär att lagen ska gälla även efter lagens giltighetstid för överklagande av beslut som har fattats enligt den lagen. Lagen ska alltså tillämpas när Migrationsverket gör sin rättidsprövning och när en domstol prövar överklagandet.

15.3 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

5 kap. 3 a § Uppehållstillstånd får, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till

1. en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,
2. en utlänning som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,
3. en utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för samt sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige,
4. en utlänning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett barn som är bosatt i Sverige, och
5. en utlänning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

Om en utlänning har getts uppehållstillstånd enligt första stycket 1 ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till utlänningens ogifta barn.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlänning som

1. är adopterad i Sverige i vuxen ålder,

2. är anhörig till en utlänning som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller

3. på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Av 6 § andra stycket och 7 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats *ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Ändringen i upplysningsbestämmelsen i *fjärde stycket* anger att det av 6 § andra stycket och 7 § första stycket lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte ska tillämpas under den tid som den tillfälliga lagen gäller, om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § den lagen.

8 § Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 3 § första stycket 1 eller 3 a § första stycket 1 ska vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället, såvida inte

1. utlänningen sammanbott utomlands med sin make eller sambo under en längre tid, eller

2. det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har *ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppskjuten invandringssprövning.

Ändringen i upplysningsbestämmelsen i *andra stycket* anger att det av 8 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte ska tillämpas under den tid som den tillfälliga lagen gäller när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § den lagen.

11 § Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

I 16 a och 16 b §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd som gäller under perioden 1 juni 2017–19 juli 2019 för barn som beviljas uppehållstillstånd för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tidsbegränsat uppehållstillstånd vid tillfälliga verkställighetshinder.

Det nya *andra stycket* är en upplysningsbestämmelse som anger att det i 16 a och 16 b §§ lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige finns bestämmelser om uppehållstillståndets längd för barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av att det saknas ordnat mottagande i hemlandet.

16 § En utlänning som med stöd av 8 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning får beviljas ett nytt tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En utlänning som har familjeanknytning enligt 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket och som har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i två år får ges ett permanent uppehållstillstånd. Om det finns särskilda skäl, får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsperiodens slut.

Har ett förhållande upphört får uppehållstillstånd ändå ges, om

1. utlänningen har särskild anknytning till Sverige,
2. förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller utlänningens barn, utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, eller

3. andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Av 8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har *ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller* ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 *eller 16 a §* den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fortsatt uppehållstillstånd vid uppskjuten invandringssprövning.

Ändringen i upplysningsbestämmelsen i *fjärde stycket* anger att det av 8 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första–tredje styckena inte ska tillämpas under den tid som den tidsbegränsade lagen gäller när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § den lagen.

17 a § Upphållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 §, om

1. oriktiga uppgifter medvetet lämnats eller omständigheter medvetet förtigits som är av betydelse för att få uppehållstillståndet,

2. en utlänning adopterats eller ett äktenskap ingåtts eller ett samboförhållande inletts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd, eller

3. utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillstånd får vägras även i sådana fall som avses i 3 § första stycket 1 eller 2 b, om

1. makarna eller samborna inte lever tillsammans eller inte har sådan avsikt,

2. den person till vilken anknytning åberopas eller utlänningen som sökt uppehållstillstånd är gift eller sambo med någon annan, eller

3. någon av makarna eller samborna är under 18 år.

Vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör vägras ska hänsyn tas till utlänningens övriga levnadsomständigheter och familjeförhållanden.

Under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller den avvikelse från andra stycket 3 som följer av 6 § första stycket lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige om utlänningen åberopar anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har

beviljats ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a § den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § UtL får vägras.

Ändringen i upplysningsbestämmelsen i *fjärde stycket* anger att under perioden 20 juli 2016–19 juli 2019 gäller andra stycket 3 med den avvikelse som följer av 6 § första stycket lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen återoppar anknytning till en flyktning eller en alternativt skyddsbehövande som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 16 c § eller ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § den lagen.

18 § En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flyktning eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

8. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

9. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

17 § lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2019–19 januari 2023.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord.

Ändringen i upplysningsbestämmelsen i *sjätte stycket* anger att det i 7 § i lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket. Dessa kompletterande undantag gäller under den period som den lagen gäller.

15.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

2 § Lagen gäller en nyanländ som har fyllt 20 men inte 65 år och som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om uppehållstillståndet har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen, *eller*

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om målgruppen för lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Övervägandena finns i avsnitt 11.

Av *punkt 4 i första stycket*, som är ny, framgår att personer som beviljats uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier eller efter fullföljd utbildning enligt någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige omfattas av lagen.

Av *andra stycket*, som är nytt, framgår att personer som beviljats uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige omfattas av lagen.

15.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

2 § Lagen gäller en nyanländ som har fyllt 20 men inte 65 år och som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om uppehållstillståndet har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen,

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, *eller*

5. någon av 1–4 §§ lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om målgruppen för lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Övervägandena finns i avsnitt 11.

Av *punkt 5 i första stycket*, som är ny, framgår att personer som beviljats uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier eller uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt 1, 2, 3 eller 4 § lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå omfattas av lagen.

15.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

2 § Lagen gäller en nyanländ som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om det har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),

2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,

3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen, *eller*

4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om målgruppen för lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Övervägandena finns i avsnitt 11.

Av *punkt 4 i första stycket*, som är ny, framgår att personer som beviljats uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier eller efter fullföljd utbildning enligt någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige omfattas av lagen.

Av *andra stycket*, som är nytt, framgår att personer som beviljats uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige omfattas av lagen.

15.7 Förslaget till lag om ändring i lag om ändring i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

2 § Lagen gäller en nyanländ som har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring, om det har beviljats enligt

1. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716),
2. 12 kap. 18 § utlänningslagen,
3. 21 eller 22 kap. utlänningslagen,
4. någon av 16 c–16 i §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, *eller*
5. någon av 1–4 §§ lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Detsamma gäller den som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om målgruppen för lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Övervägandena finns i avsnitt 11.

Av *punkt 5 i första stycket*, som är ny, framgår att personer som beviljats uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, för fortsatta studier eller uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt 1, 2, 3 eller 4 § lagen (xxxx:xxx) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå omfattas av lagen.

13 december 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 233

Dnr KFKS 2016/92-258

Medborgarförslag om uttag av gatukostnadsersättning

Medborgarförslag den 1 februari 2016

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att inte föreslå kommunfullmäktige att besluta att skyldigheten att betala gatukostnader ska förutsätta att fastighetsägaren fått ökad byggrätt genom en ny detaljplan samt sökt och erhållit bygglov för att utnyttja den ökade byggrätten.

Medborgarförslaget är därmed färdigbehandlat.

Ärendet

Åtta personer inkom den 2 februari 2016 med ett medborgarförslag att fullmäktige ska besluta att ändra gatukostnadspolicyn så att skyldigheten att betala gatukostnader förutsätter att fastighetsägaren fått ökad byggrätt genom en ny detaljplan samt sökt och erhållit bygglov för att utnyttja den ökade byggrätten.

Såväl plan- och bygglagen som kommunstyrelsens riktlinjer om uttag av gatukostnadsersättning förutsätter att uttag av gatukostnadsersättning ska ske utifrån den nytta som fastighetsägare bedöms ha av de arbeten som föranlett gatukostnader. Gatukostnaderna ska fördelas efter skälighets och rättvis grund och stå i proportion till den nytta fastighetsägare bedöms ha. Även andra aspekter än ökad byggrätt kan vägas in i en nyttobedömning, exempelvis den nytta en viss fastighet generellt har av att kommunalt vatten och avlopp tillgängliggörs för fastigheten eller att gatunät, lekplatser eller andra allmänna platser och anordningar tillkommer eller förbättras på olika sätt. Vad gäller tillkommande byggrätter, tar Nacka kommun ut gatukostnadsersättning först när fastighetsbildning skett. Betalning för en möjlig nyavstyckning ska dock ske inom tio år från att betalningsskyldigheten inträtt.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 30 november 2016

Medborgarförslag om uttag av gatukostnader

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom i mål F 4600-14

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag om uttag av gatukostnadsersättning

Medborgarförslag den 1 februari 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att inte föreslå kommunfullmäktige att besluta att skyldigheten att betala gatukostnader ska förutsätta att fastighetsägaren fått ökad byggrätt genom en ny detaljplan samt sökt och erhållit bygglov för att utnyttja den ökade byggrätten.

Medborgarförslaget är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

Åtta personer inkom den 2 februari 2016 med ett medborgarförslag att fullmäktige ska besluta att ändra gatukostnadspolicyn så att skyldigheten att betala gatukostnader förutsätter att fastighetsägaren fått ökad byggrätt genom en ny detaljplan samt sökt och erhållit bygglov för att utnyttja den ökade byggrätten.

Såväl plan- och bygglagen som kommunstyrelsens riktlinjer om uttag av gatukostnadsersättning förutsätter att uttag av gatukostnadsersättning ska ske utifrån den nytta som fastighetsägare bedöms ha av de arbeten som föranlett gatukostnader. Gatukostnaderna ska fördelas efter skälig och rättvis grund och stå i proportion till den nytta fastighetsägare bedöms ha. Även andra aspekter än ökad byggrätt kan vägas in i en nyttobedömning, exempelvis den nytta en viss fastighet generellt har av att kommunalt vatten och avlopp tillgängliggörs för fastigheten eller att gatunät, lekplatser eller andra allmänna platser och anordningar tillkommer eller förbättras på olika sätt. Vad gäller tillkommande byggrätter, tar Nacka kommun ut gatukostnadsersättning först när fastighetsbildning skett. Betalning för en möjlig nyavstyckning ska dock ske inom tio år från att betalningsskyldigheten inträtt.

Förslaget i medborgarförslaget

Åtta personer inkom den 1 februari 2016 med ett medborgarförslag om att fullmäktige beslutar att skyldigheten att betala gatukostnader förutsätter att fastighetsägaren fått ökad byggrätt genom en ny detaljplan samt sökt och erhållit bygglov för att utnyttja den ökade byggrätten.

Medborgarna menar att uttag av gatukostnadsersättning strider mot Europakonventionen om de mänskliga fri- och rättigheterna (Europakonventionen) om 1) fastighetsägaren inte får ökad byggrätt enligt en ny detaljplan och 2) fastighetsägare som vid tillfället då gatukostnadsersättningen tas ut ännu inte begärt och fått bygglov för att utnyttja en ökad byggrätt enligt detaljplanen. Förslaget framförs mot bakgrund av en dom meddelad den 20 november 2015 av mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt (MMD), mål nr F 4600-14.

Exploateringsenhetens utredning och bedömning

Bakgrund

Nacka kommun har, i egenskap av huvudman för det som kallas allmänna anläggningar, i vissa fall en skyldighet enligt plan- och bygglagen (PBL) att anlägga eller förbättra en gata eller annan allmän plats eller i övrigt vidta annan åtgärd som behövs för ett visst område. Med allmänna anläggningar avses bland annat väg- och gångbanor och övriga anordningar på allmän plats. Nacka kommun använder sig av möjligheten i 6 kap. PBL att täcka kostnader för sådana åtgärder genom att ta betalt av ägarna till de fastigheter i området som berörs. Det är kommunstyrelsen som handhar frågor om gatukostnader.

Kommunens bestämmelser om gatukostnadsersättning fanns tills i april 2016 i en gatukostnadspolicy. Den är genom kommunstyrelsens beslut den 4 april 2016, § 128, ersatt av ”riktlinjer för uttag av gatukostnader.

Kommunstyrelsen reviderade den dåvarande gatukostnadspolicy den 25 mars 2013, § 75. I samband med revideringen togs en ny princip fram, som innebär att fastighetsägare som har en fastighet med möjlig nyavstyckning (tillkommande byggrätt) ska betala den del som belöper på den tillkommande byggrätten först när fastighetsbildning skett. Betalning ska dock ske senast inom 10 år efter att betalningsskyldighet enligt plan- och bygglagen inträtt. Denna princip har förts in i de antagna riktlinjerna och gäller därmed alljämt.

Europakonventionen och mark- och miljödomstolens dom

Europakonventionen skyddar äganderätten men säger att inskränkningar i den får göras om de sker för ett legitimt syfte genom lag och är proportionerliga.

MMD anger i sin dom att uttag av gatukostnadsersättning föreskrivs i lag (PBL) och tillgodoser ett legitimt allmänt intresse, i och med att uttaget syftar till att skydda den finansiella stabiliteten i den kommunala budgeten. Vidare konstaterar MMD att det generellt sett inte kan anses oproportionerligt att en kostnad betalas av den som har nytta av det som kostnaden avser. Men MMD menar att det är oproportionerligt att kräva i princip omedelbar betalning för gatukostnader som belöper på tillkommande byggrätter, innan det står klart att dessa byggrätter kommer att användas.

Exploateringsenhetens slutsats

MMD:s motivering i den aktuella domen tar enbart sikte på frågan i vilket läge krav på betalning för gatukostnadsersättning ska framställas i de fall då ersättningen belöper på tillkommande byggrätter/avstyckningar. MMD menar i sin dom att kommunen i dessa fall ska begära betalt först när det står klart att en tillkommande byggrätt ska användas. Det skulle enligt exploateringsenhetens tolkning vara den tidpunkt då en fastighetsägare exempelvis ansöker om avstyckning.

Såväl plan- och bygglagen som kommunstyrelsens riktlinjer om uttag av gatukostnadsersättning förutsätter att uttag av gatukostnadsersättning ska ske utifrån den nytta som fastighetsägare bedöms ha av de arbeten som föranlett gatukostnader. Gatukostnaderna ska fördelas efter skälig och rättvis grund och stå i proportion till den nytta fastighetsägare bedöms ha. Även andra aspekter än ökad byggrätt kan vägas in i en nyttobedömning, exempelvis den nytta en viss fastighet generellt har av att kommunalt vatten och avlopp tillgängliggörs för fastigheten eller att gatan, lekplatser eller andra allmänna platser och anordningar tillkommer eller förbättras på olika sätt. Rent allmänt finns det en mängd olika åtgärder som föranleder att en fastighet får ett ökat värde eller blir mer attraktivt.

Nacka kommun har sedan 2013, i och med den reviderade gatukostnadspolicyn, haft principen att gatukostnadsersättning som avser tillkommande byggrätter (möjliga nyavstyckningar) inte ska betalas förrän fastighetsbildning skett. Exploateringsenheten menar därmed att Nacka kommuns hantering av uttag av gatukostnadsersättning som belöper på tillkommande byggrätter är i linje med MMD:s dom. Betalning ska ändå ske inom tio år sedan betalningsskyldigheten inträdde. Detta ligger i linje med kommunens behov att få till stånd önskad nybebyggelse. I regeringens proposition 1985/86:1 med förslag till ny plan- och bygglag (s. 226) framhålls att gatukostnader för eventuella avstyckningar är förknippade med en speciell problematik, att kommuner kan ha ett beaktansvärt intresse att planerad nybebyggelse verkligen kommer till stånd och att en regel, vilket arbetsgruppen för utredningen diskuterade, om generellt betalningsansånd för tillkommande byggrätter kan motverka en sådan utveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär i sig inga direkta ekonomiska konsekvenser, annat än att den modell för uttag av gatukostnadsersättning som idag tillämpas inom kommunen, fortsatt är aktuell.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut innebär inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Medborgarförslag om uttag av gatukostnader
2. Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom i mål F 4600-14

Ulf Crichton
Exploateringschef
Exploateringsenheten

Soheil Farhoudi
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten

Medborgarförslag om uttag av gatukostnader

Vi föreslår att fullmäktige beslutar

att ändra gatukostnadspolicyn så att skyldigheten att betala gatukostnader förutsätter att fastighetsägaren fått ökad byggrätt genom en ny detaljplan samt sökt och erhållit bygglov för att utnyttja den ökade byggrätten.

Gatukostnader är i konflikt med Europakonventionen

Reglerna i Europakonventionen har nyligen tydliggjorts av Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt i dom 2015-11-20 i mål nr F 4600-14. Domstolen konstaterar att kommunens beslut att ta ut gatukostnader står i konflikt med artikel 1 i Europakonventionen när gatukostnader tas ut innan det står klart att ökade byggrätter kommer att användas.

I domskälen anges bl.a. följande:

”Att kommunen på något sätt finansierar anläggningskostnader för gator anser mark- och miljödomstolen är nödvändigt. Frågan om det kan ske på ett mindre ingripande sätt för den enskilde kommer, om den ställs på sin spets, att handla om huruvida vissa nyttigheter bör bäras av allmänna medel eller betalas av dem som får nytta av dem – något som gäller allt från avgifter för förskola till sådant som gatukostnader. Att kostnaden i vissa fall ska betalas av dem som får nytta av det som kostnaden avser kan enligt domstolen rent allmänt sett inte anses oproportionerligt. Frågan är i stället om det är oproportionerligt i det enskilda fallet.” (Sid. 29 i domen)

I det aktuella fallet har fastighetsägarna hävdat att de inte kommer att tillgodogöra sig den nytta som detaljplanen anses ha fört med sig för deras fastigheter, eftersom de inte avser att tillgodogöra sig de tillkommande byggrätterna. Utifrån detta anser mark- och miljödomstolen att det handlar om en störning av deras frihet att förfoga över sin egendom på ett sätt som ökar deras börda i proportionalitetsavvägningen. Domstolen fortsätter.

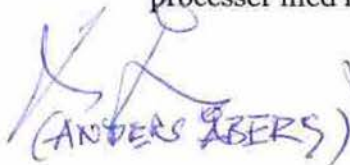
”I bedömningen av frågan om huruvida ändamålet kan uppnås på ett mindre ingripande sätt anser mark- och miljödomstolen att den omständigheten att betalningen av de gatukostnader som belöper på de tillkommande byggrätterna ska ske i princip omedelbart, dvs. innan det står klart att dessa byggrätter kommer att användas, framstår som oproportionerlig i den mening som avses i artikel 1 (jämför SOU 2012:91 som föreslår ett uttag av gatukostnader först när motsvarande nytta uppstår för ägaren, dvs. när bygglov beviljas för tillkommande byggrätter). Kommunens beslut att ta ut gatukostnader får i det avseendet därför anses vara i konflikt med artikel 1.” (Sid 30 i domen)

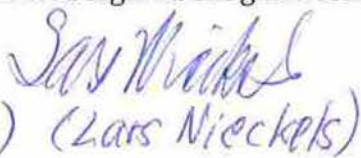
Uttag av gatukostnader i Nacka strider mot Europakonventionen

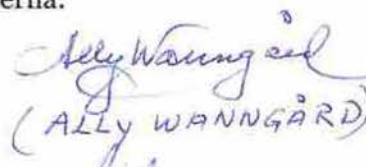
I följande två fall strider uttag av gatukostnader mot Europakonventionen:

- När fastighetsägare inte får ökad byggrätt enligt den nya detaljplanen.
- När fastighetsägare ännu inte begärt och fått bygglov för att utnyttja en ökad byggrätt enligt den nya detaljplanen.

Det innebär att Nacka kommun, vid fortsatt tillämpning av nu gällande gatukostnadspolicy, riskerar att förlora domstolsprocesser om gatukostnader. Nacka kommun kan således välja mellan att antingen ändra reglerna om gatukostnader enligt vårt förslag eller förlora processer med medborgarna om gatukostnaderna.

(ANDERS ÅBERS)

(Lars Nieckels)

(ALLY WANNGÅRD)

(MALIN KEISSER BERGSTRÖM)

Sven-Erik Larsson

Björn Anwin

(JOHAN HÅRLEMAN)

Göran Wellerström

Undertecknare Medborgarförslag om uttag av Gatukostnader

2016-02-01

Namn	Område	Telefon	E-post
Anders Åberg	Baggensvik	070-6061792	anders@abergconsult.se
Malin Keijser Bergöö	Grundet	0701-433799	malin@grundet.com
Ally Wanngård	Älgö		ally.wanngard@telia.com
Sven-Erik Hurtig	Baggenshöjden		seh@resurskraft.com
Lars Nieckels	Riset		lars@nieckels.se
Johan Hårleman	Eriksvik		johan.harleman@sca.com
Björn Auvinen	Eriksvik		bjornan@home.se
Göran Wellerstrand	Gustavsvik		goranwellerstrand@gmail.com

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-11-20
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr F 4600-14

KÄRANDE

1. Lars-Erik Jevås
Lindåseliden 4
433 53 Öjersjö

2. Christina Nilsson
Samma adress

Ombud för 1 och 2:
Jur. kand. Sebastian Scheiman och jur. kand. Kristina Erlandsson
Centrum för rättvisa
Box 2215
103 15 Stockholm

SVARANDE

Partille kommun
433 82 Partille

Ombud:
Advokaten Erik Wallberg och jur. kand. David Schreiber
Gärde Wesslau Advokatbyrå AB
Kungstorget 2
411 17 Göteborg

SAKEN

Återbetalning av gatukostnader enligt plan- och bygglagen (1987:10)

DOMSLUT

1. Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons talan lämnas utan bifall.
 2. Partille kommun förpliktas att ersätta Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson för rättegångskostnader med 30 721 kr för ombudsarvode. På beloppet löper ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.
-

BAKGRUND

Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson äger fastigheterna Hultet 1:21 och 1:22 i Partille kommun (Kommunen).

Den 17 juni 2009 beslutade Kommunen att anta en ny detaljplan för bostäder i Norra Hultet (Kommunfullmäktiges i Partille kommun sammanträdesprotokoll 2009-06-17, § 60). Enligt planen är Kommunen huvudman för den allmänna platsmarken inom området som omfattas av detaljplanen. Fastigheterna Hultet 1:21 och 1:22 omfattas av detaljplanen. Vidare beslutade Kommunen samma dag att ta ut gatukostnader av de fastighetsägare som omfattas av detaljplanen (§ 63 i nyss nämnt protokoll).

Kommunens beslut att ta ut gatukostnader blev föremål för s.k. laglighetsprövning sedan det överklagats till Förvaltningsrätten i Göteborg. I en dom den 2 juli 2010 i mål 3575-10 avslag förvaltningsrätten överklagandet. Domen överklagades till Kammarrätten i Göteborg. Kammarrätten beslutade den 24 september 2010 i mål 4204-10 att inte meddela prövningstillstånd. Kammarrättens beslut överklagades till Högsta förvaltningsdomstolen, som den 1 april 2011 i mål 7740-10 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. I och med Högsta förvaltningsdomens beslut fick förvaltningsrättens dom laga kraft.

I september 2011 träffade Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson och Kommunen en överenskommelse om fastighetsreglering som involverade fastigheterna Hultet 1:21 och 1:22 samt fastigheten Hultet 1:2, som Kommunen äger. Fastighetsregleringen utgjorde ett led i genomförandet av detaljplanen och innebar att ett område om ca 97 m² fördes över från Hultet 1:22 till Hultet 1:2 samt ett område om ca 74 m² fördes över från Hultet 1:2 till Hultet 1:22. Enligt överenskommelsen skulle det inte utgå någon ersättning för marköverföringarna. Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson undertecknade överenskommelsen. Vid sina namnteckningar antecknade de "Härtill tvungna". Lantmäteriet genomförde sedan en fastighetsreglering i enlighet med överenskommelsen.

Den 28 december 2012 fakturerade Kommunen Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson att betala 75 procent av betalningsskyldigheten eller 303 484 kr. Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har betalat fakturorna ”under bestridande”.

Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har nu stämt Kommunen och yrkat att den ska förpliktas att till dem betala tillbaka ersättning för gatukostnad som de betalat till Kommunen.

YRKANDEN M.M.

Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har yrkat att mark- och miljödomstolen förpliktar Kommunen att till dem betala 303 484 kronor eller, i andra hand, det belopp som domstolen finner skäligt, allt jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämmningsansökan (den 7 januari 2015) till dess betalning sker.

Kommunen har bestritt Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons yrkanden och inte vitsordat något belopp som skäligt. Kommunen har vitsordat ränteyrkandet.

Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Kommunen har bestritt yrkandet om ersättning för rättegångskostnader.

PARTERNAS TALAN

Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson

Grunder

Kommunen har återställt och nyanlagt vägar i området Hultet Norra i Partille där de äger fastigheterna Hultet 1:21 och 1:22. Kostnaden för vägarna har fakturerats dem och deras grannar. De har betalat fakturorna under bestridande.

Kommunen har inte lagt fram någon utredning som visar vilken nytta de kan anses ha av anläggandet. Gatukostnaderna för fastigheterna är också oskäligt höga i förhållande till den presumerade nyttan.

Uttaget av gatukostnaderna har inneburit en inskränkning av deras egendomsskydd som skyddas i Europakonventionen om skydd för de mänskliga fri- och rättigheterna (Europakonventionen) och regeringsformen (1974:152 [RF]). Eftersom uttaget var oskäligt högt innebar det ett oproportionerligt ingrepp i deras egendomsskydd och därmed en kränkning av egendomsskyddet. Kostnaderna ska i anledning av ovan jämkas, i första hand till noll kr. Kommunen ska, som en konsekvens av jämkningen, återbetala erlagda gatukostnader till dem.

Sakomständigheter

De bor i Partille kommun på Lindeåseliden 4 och äger vardera hälften av fastigheterna Hultet 1:21 och 1:22. Fastigheterna är belägna invid Lindbackevägen.

Den 17 juni 2009 beslutade kommunfullmäktige i Kommunen att anta ny detaljplan för bostäder i Norra Hultet (kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll, § 60, 2009-06-17). Den angivna bakgrunden till den nya detaljplanen är det stora bebyggelsestryck vilket ska ha lett till ett behov av att styra utvecklingen i området. Med utbyggnaden av gatunätet anses svaranden samtidigt åstadkomma en "betydligt tätare bebyggelsestruktur" vilket ska leda till bättre underlag för kollektivtrafik och service i Öjersjö (Detaljplan för bostäder i Hultet, norra delen, s. 2 KS/2002:117).

Det anges i detaljplanen att nya gator anläggs med anledning av att nya tomter skapas, andra befintliga vägar byggs enligt detaljplanen om till "lokalgator med normal kommunal standard" (Detaljplan för bostäder i Hultet, norra delen, s. 9–10). Lindbackevägen som fastigheterna är belägna invid är en sådan befintlig väg. Skälen för att bygga om i områdets gatunät har angetts vara att biltrafiken väntas öka i takt med att fler flyttar in i området.

Fram till mitten av 90-talet var Lindbackevägen en förbindelseväg som sammanlänkade Öjersjö med riksväg 40. På vägen förekom således tung trafik, vilket innebar att den hade sådan bärighet och utförande som väl uppfyllde de krav som kan ställas på en lokalgata. I Kommunens utredning har det aldrig specificerats vilka krav de anser att Lindbackevägen inte tidigare uppfyllde och hur den genom nyanläggning-

en kan anses fylla dessa krav. I antagningshandlingarna återfinns alltså ingen utredning gällande Lindbackevägens tidigare respektive planerade kapacitet för årsdygnstrafik. Den nya detaljplanen innebar dessutom att Lindbackevägens bredd minskades till totalt 5,75 m ("Anläggningskostnader för gator för området norr om Öjersjövägen", Uppdragsnr 202 639, 2007-10-22). I detaljplaneringen ingick även nya tillfartsvägar från Lindbackevägen till områdets fastigheter. Tillfarten till fastigheterna är Lindeåseliden med en bredd om 7 m.

Av fastighetsregleringen gällande deras fastigheter framgår att de samtidigt förlorade 97 kvadratmeter av sin mark till följd av ändringarna av gatunätet i detaljplanen. Kommunen ersatte dem med 74 kvadratmeter mark längs med Lindbackevägens sträckning. Det framgår varken av fastighetsregleringen eller av övrig utredning hur de olika markområdena har värderats eller om det överhuvudtaget skett någon värdering. Någon ersättning för differensen i antal kvadratmeter har inte utgått (bilagan Överenskommelse om fastighetsreglering).

Den 17 juni 2009 beslutade kommunfullmäktige även att anta det förslag till fördelning av gatukostnaderna som baseras på planläggningen (kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll, 2009-06-17, § 63).

Den 28 december 2012 fakturerade Kommunen dem för 75 procent av den totala summan som de skulle betala ("Debitering av gatukostnader", 2012-09-25). Det totala fakturerade beloppet var 3030 484 kronor, fördelat på två fakturor. De betalade fakturorna under bestridande. De valde denna lösning eftersom de inte skulle ha råd att betala räntan, uppgående till nära 12 procent, om de lät fakturorna stå obetalda.

De har varken behov eller nytta av nyanläggningen

Eftersom planärendet och utredningen om förslag till fördelning av gatukostnader initierades hos Kommunen före den 2 maj 2011, då nu gällande plan- och bygglag (2010:900 [PBL]) trädde i kraft, ska enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till den nya lagen bestämmelserna i den äldre plan- och bygglagen (1987:10 [ÄPBL]) tillämpas i förevarande fall.

6 kap. 31 § ÄPBL är, i likhet med sin motsvarighet i 6 kap. 24 § PBL, inte tvingande för kommuner att följa. De flesta kommuner i Sverige har valt att låta gatukostnader falla på kommunen, dvs. i slutändan skattekollektivet. Andra har valt att belasta enskilda, vars fastigheter råkar vara i vägens närhet, med dessa kostnader. Kommunen tillhör den senare kategorin och tar ut kostnadstäckning från enskilda fastighetsägare för byggandet av Partilles kommunala vägnät, med stöd av ett över 30 år gammalt beslut av kommunfullmäktige (se Kommunens förslag till gatukostnadsfördelning, s. 1)

För den aktuella bestämmelsen om gatukostnadsfördelning i 6 kap. 31 § ÄBPL är utgångspunkten att endast kostnader för sådana åtgärder som är avsedda att tillgodose ett visst områdes behov ska betalas av ägare till fastigheter inom det aktuella området (prop. 1980/81:165 s. 26 ff.). Kostnaderna ska fördelas mellan områdets fastigheter efter skälig och rättvis grund. Det bör framhåvas att det i lagens förarbeten framförs att fördelning av gatukostnader handlar om att finna en ordning som kan uppfattas som rimlig av de fastighetsägare som ska betala (prop. 1980/81:165 s. 32).

De uppfattar inte Kommunens nuvarande ordning som rimlig. De köpte sin fastighet på 1970-talet och arbetade hårt för att kunna vara skuldfria när de blev pensionärer eftersom det skulle underlätta möjligheterna att bo kvar. Lars-Erik Jevås har dock känt sig nödgad att arbeta efter sin 65-årsdag för att paret ska kunna klara av att betala de nya levnadskostnader som gatukostnaderna har medfört. För att klara av att betala den påtvingade gatukostnaden har de blivit tvungna att ta ett nytt lån, som är av samma storleksordning som det lån de tog när de köpte sitt hus. De har genom detaljplanen fått möjlighet att stycka av Hultet 1:22, men det är den fastighet de använder för sitt boende. För att skapa det mervärde kommunen pratar om måste de sälja en del av sitt hem. De har rätt till privatliv, hus och hem.

I Kommunens förslag till gatukostnadsfördelning anges endast kort att kostnader fårtas ut för samtliga anläggningar och åtgärder som är avsedda att tillgodose ett visst områdes behov. Varken i detta dokument eller i övriga antagandehandlingar har

Kommunen resonerat kring vilken nytta eller behov de har haft av att Lindbackevägen har rivits upp och sedan återställt till en smalare gata än tidigare. Detsamma gäller den 7 m breda Lindåseliden som endast har funktion som infartsväg. Kommunen har inte lagt fram någon utredning gällande på vilket sätt Lindbackevägens breddminskning leder till nytta för dem. Sådana handlingar har därför inte heller legat till grund för någon typ av skälighetsbedömning när Kommunen beslutade att fakturera dem 303 484 kr i gatukostnader.

Lagen, så som den är utformad, har gett kommuner utrymme att lägga kostnader på befintlig bebyggelse, men läser man förarbetena mer ingående framgår att denna möjlighet inte borde användas så slentrianmässigt som i nu aktuellt fall. Det uttalas att: "[...] det är fullt lagenligt och i många fall befogat att fördela gatukostnaderna mellan befintlig och tillkommande bebyggelse i ett område utifrån den nytta som tillförs de skilda fastigheterna" (prop. 1985/86:1, s. 224).

Att det i många fall är befogat innebär inte att det i samtliga fall är befogat. Då hade lagstiftaren uttalat sig annorlunda. Samtidigt måste det vid kostnadsfördelningen också resoneras kring vilken nytta de olika fastigheterna drar av gatuanslagningen. Vidare uttalar förarbetena att "[...] nyanläggning och upprustning [kan] tillföra den befintliga bebyggelsen sådana nyttigheter att ägare till bebyggda fastigheter bör bidra till kostnaderna" (prop. 1985/86:1 s. 224).

De har full förståelse för att en nyanläggning teoretiskt sett kan tillföra viss nytta för fastighetsägare till bebyggda fastigheter. Lagstiftaren har dock aldrig gett uttryck för att sådan nytta regelmässigt ska anses uppkomma vid nyanläggning.

Det måste därför anses ligga en bevisbörda på Kommunen att visa vilken form av nytta de, såsom ägare till fastigheterna, har haft av att den befintliga gatan rivits upp, lagts om och förminskats och hur denna nytta har värderats.

Ett av Kommunens angivna skäl för att nyanlägga Lindbackevägen är att man planerar utbyggnad av nya bostadsområden (se Utlåtande efter utställning nr 2, s. 3).

Det är förståeligt om Kommunen vill "snygga till" sitt vägnät i ett område som man vill se en våg av nyinflyttade till. Kostnaden för detta bör dock landa på Kommunen tillsammans med eventuell privat exploatör, inte på de boende i området. De menar således att gatorna inte anlades för att de eller deras grannar hade behov av dem. Behovet av gatorna är någon annans, närmare bestämt Kommunens och/eller exploatörernas. Fastighetsägarna hade dessutom redan väl fungerande och proportionerliga tillfarter till sina fastigheter. Vidare är den nya väg som angränsar till deras fastighet smalare och av samma standard som den som fanns innan vägnätet byggdes om. Med hänsyn härtill bestrider de Kommunens påstående att det har utförts en "rejal förbättring av de befintliga vägarnas skick". De har även tidigare haft tillfart till sitt hus, med fungerande avrinning, fram tills att kommunen tog över huvudmannskapet från staten. När kommunen hårdgjorde vägarna med asfalt fick de dagvatten till sina fastigheter. Det har inte funnits någon skogsbilväg i närheten av deras fastigheter. En skogsväg har sämre standard än vad deras väg har haft.

Kommunens uppgifter om Lindebackevägens bredd stämmer inte. Den vägen har minskat i bredd och den har inte någon trottoar. Tidigare hade de diken runt vägen, men efter att kommunen lade igen diken har deras fastigheter drabbats av översvämningar och således har de inte haft någon nytta av åtgärden. Det var betydligt fler befintliga fastigheter i området än vad kommunen har uppgett, i vart fall 20 befintliga fastigheter.

Angående den tidigare vägens skick vill de framhålla följande. Efter det att kommunen övertog ansvaret från staten för Lindbackevägen eftersattes underhållet kraftigt. Det fanns bland annat stora sprickor och upphöjningar i vägen. Det växte till och med gräs ur asfalten. Kommunen anser nu att kostnaden för en standardhöjning av vägen, från en nivå som var undermålig och som orsakats genom kommunens bristande underhåll, till en nivå motsvarande nyskick/kommunal nivå ska betalas av dem. Om kommunen hade underhållit vägen på erforderligt sätt hade standardhöjningen av vägen blivit mindre i förhållande till ursprungligt skick eftersom det ursprungliga skicket då hade varit högre. Då hade även den påstådda nyttan blivit mindre.

Därmed kan de inte anses ha sådan nytta av gatorna som krävs enligt 6 kap. 31 § ÄPBL.

Angående de byggrätter som finns och har funnits på fastigheterna vill de framhålla följande. När de köpte fastigheten Hultet 1:22 hade den redan två byggrätter. I de nya områdesbestämmelserna från den 26 oktober 1995 framtogs man sedan den ena byggrätten. Vid detta tillfälle utgick ingen ersättning till fastighetsägarna för den förlorade byggrätten. När fastigheten nu, i enlighet med den aktuella detaljplanen, har tillförts en byggrätt har kommunen dock utgått från att byggrätten har ett ekonomiskt värde och har med stöd av detta antagande tagit ut gatukostnader från dem. Det kan inte anses rimligt att anse att en byggrätt inte har ett ekonomisk värde när den fräntas en fastighet men att den har ett ekonomiskt värde när den tillförs till en fastighet. Redan innan den nya detaljplanen antogs fanns två byggrätter på fastigheten. Genom den nya planen tilldelades deras fastighet en ny byggrätt. De har inte något intresse av att stycka sin fastighet och sedan sälja den nya byggrätten. Eftersom de inte vill realisera den eventuella värdeökningen kan den nya byggrätten inte anses vara en sådan särskild nytta som avses i lagens mening.

Frågan om en rättvis och skälig fördelning av gatukostnader har varit föremål för prövning i rättspraxis. I RÅ 1988 ref. 41 fastställde Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) att det i vissa fall kan vara helt befogat att befria befintliga fastigheter från gatukostnadsuttag. Det är fullt lagenligt att fördela kostnaderna mellan befintlig och tillkommande bebyggelse utifrån den marginella nytta som tillförs de skilda fastigheterna i området. Detta ledde till slutsatsen att eftersom nyttan av gatorna för den befintliga bebyggelsen kunde anses vara obefintlig eller marginell, att den beslutade gatukostnadsfördelningen inte skett på skälig och rättvis grund.

De ifrågasätter skäligheten och rättvisan i att de belastas med stora kostnader för en mindre gata som har anlagts trots att fastighetsägarnas behov redan gott och väl uppfylldes av tidigare anlagd gata.

De är införstådda med att det nya gatunätet kan leda till positiva konsekvenser för Kommunen i form av möjlighet att tillgängliggöra nya bostäder samt möjliggöra för

en sannolik ökning av biltrafik. På grundval av detta skulle en rimligare fördelning av gatukostnaderna istället vara att lägga gatukostnaderna endast på Kommunen. Gatukostnadsuttaget överskrider den ekonomiska nytta som de kan tillgodogöra sig till följd av planläggningen (jfr dir. 2011:104 s. 8, sista st).

De motsätter sig sålunda att de skulle befinna sig i en sådan situation att de bör särskiljas från kommunkollektivet genom att åläggas ett omfattande gatukostnadsansvar (jfr prop. 1980/81:165 s. 28, sista st). De motsätter sig därigenom även att de skulle dra sådan nytta av planläggningen att de bör åläggas ett så pass omfattande gatukostnadsansvar.

Gatukostnadsuttaget är ett intrång i deras äganderätt

Egendomsskyddet enligt första artikeln i Europakonventionens tilläggsprotokoll 1 (TP 1-1) och 2 kap. 15 § RF är tillämpligt i förevarande mål. I RF:s förarbeten utgör tillämpning av plan- och bygglagstiftningen exempel på åtgärder från det allmännas sida som måste vidtas i förenlighet med 2 kap. 15 § RF och Europakonventionen TP 1-1 (prop. 2009/10:80 s. 163).

Europakonventionen trädde i kraft som svensk lag 1995 genom SFS 1994:1219. Svenska myndigheter och rättsinstanser är skyldiga att följa konventionsrätten och att tillämpa Europakonventionen direkt som svensk lag vid bedömningen av om överträdelse ägt rum avseende enskilds rätt till skydd för sin egendom enligt Europakonventionen TP 1-1 (Jfr NJA 2012 s. 1038). I samband med inkorporeringen av Europakonventionen förstärktes egendomsskyddet i 2 kap. 15 § RF för att leva upp till konventionens krav som utgör en miniminivå. Det svenska grundlagsskyddet för äganderätten bygger således på Europakonventionen (prop. 1993/94:117 s. 13).

Även om Kommunen har möjlighet att ta ut gatukostnader enligt såväl ÄPBL som PBL, måste detta givetvis ske i förenlighet med deras egendomsskydd enligt RF och Europakonventionen. Kommunen har ingen absolut rätt att per automatik belasta fastighetsägare med gatukostnader.

Deras äganderätt såsom den skyddas i RF har kränkts

Enligt 2 kap. 15 § 1 st. RF är var och ens egendom tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller något annat sådant förfogande, eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.

Med att tvingas avstå sin egendom avses att en förmögenhetsrätt med ekonomiskt värde såsom äganderätt, nyttjanderätt eller servitut överförs eller tas i anspråk utan samtycke (prop. 2009/10:80 s. 163). Den mark och de pengar som de har tvingats avstå respektive betala till Kommunen utgör utan tvivel sådan egendom som skyddas i RF.

Angelägna allmänna intressen kan vara sådant som försvarsintressen, natur- och miljövårdsintressen, intresset av bostads- och trafikbyggande etc. (prop. 1993/94:117 s. 48). I detta ligger att allmänna intressen ska vägas mot enskilda intressen enligt proportionalitetsprincipen (se t.ex. Bull & Sterzel, Regeringsformen - en kommentar, 2010, s. 90 samt RÅ 1996 ref. 40, RÅ 1996 ref. 44 och RÅ 1996 ref. 56).

Proportionalitetsprövningen kan sägas omfatta tre moment. Först bedöms om den ifrågasatta åtgärden alls kan bidra till att nå de allmänna mål som den syftar till. Besvaras denna fråga nekande är åtgärden naturligtvis oproportionerlig och ingen ytterligare prövning krävs. Besvaras frågan jakande prövas därefter om det finns mindre ingripande alternativ som är lika, eller nästan lika, lämpade för ändamålet och som är realistiska ur kostnads- och effektivitetssynpunkt. Besvaras denna fråga jakande är ingreppet oproportionerligt. Finns inte sådana alternativ görs till sist en mer allmän avvägning mellan de berörda intressena för att se om det råder en rimlig balans dem emellan, något som ibland kallas för en prövning av proportionaliteten i strikt mening (RÅ 1996 ref. 44 och RÅ 1999 ref. 76).

Enligt 2 kap. 15 § RF ska därtill full ersättning utgå vid begränsningar av enskilds äganderätt.

De har utan ersättning förlorat markareal från sin tomt med anledning av den nya detaljplanen. Att det allmänna behöver ta mark från enskilda för ett projekt som är av allmänt intresse kan vara acceptabelt enligt konventionspraxis. För sådana fall är det dock grundläggande att skälig ersättning utges. Kommunen har i stället tagit mark av dem utan att monetär ersättning har utgått. Ingen värdering har skett av den förlorade marken eller den dikesmark som man ersatte med. Marken som Kommunen ersatte dem med är dessutom mindre till arealen. En helhetsbedömning av de sammanlagda konsekvenserna för den enskilde måste göras avseende såväl markin- trånget som gatukostnaderna.

Anledningen till att de skrev under handlingen ”överenskommelse om fastighetsre- glering” var att de upplevde att Kommunen hotade dem till att göra det. Intill sina namnteckningar har de lagt till orden "tvungna därtill" för att visa att de kände sig tvingade att skriva på den "frivilliga" överenskommelsen. Det var utsatta för stor press från närvarande som upplyste dem om att för det fall de inte gick med på marköverlåtelsen skulle det bli frågan om stora avgifter om Lantmäteriet var tvunget att kopplas in. De upplevde det som ett hot. Kommunen har således in- skränkt deras egendomsskydd, helt utan att någon ersättning har utgått.

Inte heller har Kommunen i sina beslut eller underlag bedömt proportionaliteten i sitt intrång av deras äganderätt, varken i den del som berör tvångsuttag av gatukost- nader eller i den ersättningslösa marköverföringen. I stället för ersättning har de fått en faktura på gatukostnader.

Kommunen har inte heller avvägt motstående intressen mot varandra. Det kan vis- serligen anses finnas ett allmänt intresse att underhålla eller nyanlägga kommunala vägar. Detta ska dock inte förväxlas med att det i sådant fall också ska anses finnas ett allmänt intresse av att ta betalt för gatan av dem. Intrånget i deras äganderätt har inte bestått i att Kommunen har nyanlagt Lindbackevägen. Intrånget i denna del har bestått i att Kommunen tvångsvis vill att de ska betala för det, samt i marköverfö- ringen.

Rent generellt kan också konstateras att när det föreligger allmänna intressen, såsom vid underhåll av infrastruktur, borde också det allmänna betala för dessa intressen. Det är orimligt att enskilda ska betala för allmänna intressen annat än genom skatt.

Det kan inte sägas finnas något allmänt intresse i att de har tvingats betala gatukostnaderna. Kommunen har i sina beslut eller underlag inte heller hävdats något sådant eller gjort någon annan typ av intresseavvägning. En kränkning kan därför konstateras redan på denna grund. Utöver detta är kostnadsuttaget synnerligen oproportionerligt. I vart fall finns det mindre ingripande alternativ till den kränkande åtgärden, i det att flera, dvs. skattekollektivet, kan bära kostnaderna tillsammans.

Deras äganderätt såsom den skyddas i EK har kränkts

I Europakonventionen TP 1-1 tillförsäkras enskilda rätt till respekt för sin egendom, innebärande att enskilda inte får berövas egendom annat än med stöd i lag och i det allmännas intresse. Egendomsbegreppet i Europakonventionen är ett autonomt begrepp och har i Europadomstolens praxis kommit att omfatta nästan allting av ekonomiskt värde (se t.ex. Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, 4 uppl. 2012, s. 539). Mark och pengar är utan tvivel sådan egendom som skyddas i Europakonventionen.

Inom konventionsrätten är det allmännas intresse ett vitt begrepp och medlemsstaterna anses bäst lämpade att avgöra vad som utgör ett allmänt intresse. Detta har Europadomstolen bl.a. fastslagit i fallet James m.fl. mot Förenade Konungariket (mål nr 8793/79, dom den 21 februari 1986) då domstolen även uttalade att berövande av egendom enbart till privat förmån för annan enskild person inte är i det allmännas intresse (se även Danelius, s. 545 f).

Europakonventionen genomsyras av en proportionalitetsprincip innebärande att det alltid ska finnas en rimlig balans mellan nyttan av ett beslut, som fördelning av gatukostnader, och de konsekvenser som beslutet får för motstående intressen.

I fallet Bugajny m.fl. mot Polen (mål nr 22531/05, dom den 6 november 2007) låg ett regionalt beslut om markplanering till grund för att klaganden var tvungen att

upplåta delar av sin fastighet till vägar. För detta tilldelades klaganden inte någon ersättning vilket hade stöd i inhemsk lag. Klagandena tvingades tvärtom att betala för anläggandet av vägarna eftersom de ansågs vara dem till nytta som en form av påstått interna vägar för området. Vägarna skulle användas av såväl de boende i området som av allmänheten samt trafikeras av kollektivtrafik. Det aktuella planupplägget och kostnadsansvaret för vägarna ansågs av Europadomstolen utgöra en oproportionerlig och otillåten kränkning av egendomsskyddet i TP 1-1. Enligt domstolen måste en helhetsbedömning göras av situationen ifråga och av det allmännas åtgärder i förhållande till TP 1-1 (para. 58).

Lagen medger visserligen gatukostnadsuttag i vissa fall. Men i likhet med Bugajny m.fl. mot Polen har deras egendom – i form av pengar och mark – tagits med tvång genom en kommunal markplanering för vars genomförande de åläggs ekonomiskt ansvar genom gatukostnaderna. Kommunen har inte resonerat kring proportionalitet i sitt beslut att belasta just dem med hundra tusentals kronor för gator som tjänar alla kommuninvånare, samtidigt som de dessutom förlorar mark utan ersättning. Intrången har varit oproportionerliga och därför en kränkning av deras äganderätt såsom den skyddas i Europakonventionen.

Lagstiftningens nyttobegrepp ur äganderättslig synvinkel

Såsom har redovisats ovan så ska gatukostnaderna fördelas efter den särskilda nytta som tillförs de skilda fastigheterna (se t.ex. prop., 1980/81:165 s. 28). I lagmotiven anförs visserligen att det i vissa fall kan vara fullt rimligt att ägare till befintliga fastigheter ska bidra till kostnaderna för det fall att anläggningarna innebär nyttigheter för dem.

Kommunen förutsätter i praktiken att berörda fastighetsägare får särskild nytta av planläggningen, på ett sätt som inte tar hänsyn till de unika omständigheterna i förevarande fall (jfr prop., 1985/86:1 s. 224). Förevarande upplägg kan liknas vid att Kommunen tillämpar en nyttopresumtion avseende detaljplanens betydelse för dem. Sådana presumtioner vid intrång i äganderätten i samband med vägbyggen har i ett antal fall underkänts i Europadomstolens praxis som oproportionerliga ingrepp i egendomsskyddet.

I Katikaridis m.fl., mot Grekland (mål nr 19385/92, dom den 15 november 1996) hade den grekiska staten beslutat att klaganden skulle tvingas avstå mark för vägbyggen utan att tillerkännas ersättning för ingreppet i fråga. Detta eftersom klaganden ansågs ha nytta av vägarna enligt en lagfäst, obrytbar presumtion. Domstolen uttalade – i likhet med den svenska lagstiftarens konstaterande i prop. 1985/86:1 s. 224 – att varje situations olika omständigheter måste beaktas och att sätta presumtioner skapar ett system som brister i flexibilitet (para. 49).

En nyttopresumtion av det grekiska slaget finns visserligen inte formulerad i ÄPBL eller PBL. En liknande presumtion återfinns likväl i Kommunens stelbenta tillämpning av 6 kap. 31 § ÄPBL och svensk praxis (RÅ 1991 ref. 17).

Kommunen har inte motiverat varför de överhuvudtaget anses ha sådan särskild nytta av vägarna i egenskap av allmänna platser att det är att anse som skäligt och rättvist att de ska tvingas bära stora kostnader för vägarna, som dessutom kommer att nyttjas av en allmänhet (se prop. 1980/81:165 s. 28 och Katikaridis m.fl. mot Grekland, para. 49).

Att Kommunen tillämpar gatukostnadsbestämmelserna på ett schematiskt och matematiskt sätt som baseras på en presumerad nytta illustreras av att Kommunen med generell hänvisning till RÅ 1991 ref. 17 har reducerat gatukostnaderna med 15 respektive 30 procent för befintlig bebyggelse och beroende på fastighetstyp (se Kommunens förslag till gatukostnadsfördelning, s. 2).

I RÅ 1991 ref. 17 konstaterade inte bara HFD att det får antas att befintliga fastighetsägare tidigare betalat för de äldre gatorna, utan att det även handlar om att finna en fördelningsordning som uppfattas som rimlig av de berörda fastighetsägarna (se även prop. 1980/81:165 s. 32).

Sedan avgörandet i RÅ 1991 ref. 17 har omfattande och betydelsefulla förändringar skett avseende det äganderättsliga skyddet i svensk rätt. Till skillnad mot vid tiden för 1991 års avgörande krävs idag, utöver lagstöd, att ett angeläget allmänt intresse

är för handen samt proportionalitet för legitima begränsningar av egendomsskyddet (prop. 1993/94:117 s. 13 ff.).

Fördelningen av gatukostnader i samband med nybebyggelsen i norra Hultet måste därför bedömas mot en annan bakgrund än enbart bl.a. RÅ 1991 ref. 17 och uttalanden om nyttopresumtioner i förarbeten från tiden innan inkorporeringen av Europakonventionen i svensk rätt. Kommunen har inte rätt att tillämpa gatukostnadsbestämmelserna i strid med egendomsskyddet enligt Europakonventionen TP 1-1 och 2 kap. 15 § RF i egenskap av överordnade normer.

Vad avser gränsdragningen mellan skatt och avgift i statsrättslig mening gäller att ett tillåtet avgiftsuttag från en kommuns sida förutsätter en tillräckligt preciserad och individuellt bestämd motprestation (se t.ex. SOU 2012:91 s. 139 med ref. till prop. 2007/2008:27 s. 70). För de gatukostnader de åläggs att betala måste de er-hålla motprestation i form av sådan nytta som också krävs enligt 6 kap. 31 § ÄPBL. Som anförts i det ovanstående har Kommunen enbart presumerat deras nytta av genomförandet av detaljplanen och fastställt kostnaderna genom schematiska beräkningar. Detta kan inte likställas med en tillräckligt precis och individuellt bestämd motprestation. Att de särbehandlas i jämförelse med övriga kommuninvånare, som inte heller har en visad särskild nytta av vägarna, kan också anses strida mot den kommunala likställighetsprincipen i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900).

Sammanfattning

Kommunen har tagit ut gatukostnader på ett sätt som står i strid med såväl bestämmelserna i ÄPBL som grundlagen och Europakonventionen. De har därför rätt till återbetalning av det erlagda beloppet. Detta sker enklast genom en jämkning ner till noll i enlighet med bestämmelserna i ÄPBL, om nödvändigt genom en konventionskonform och grundlagskonform tolkning av bestämmelserna. Eftersom de har betalat fakturan innebär en sådan jämkning att erlagt belopp ska återbetalas. En återbetalning skulle även i betydande del innebära en gottgörelse för den kränkning som har skett av deras äganderätt.

Kommunen

Kommunen är enligt antagen detaljplan "Bostäder i Hultet, norra delen" huvudman för den allmänna platsmarken inom det detaljplanelagda området. Detta innebär att Kommunen har att anlägga nya gator och andra anläggningar.

Enligt 6 kap. 31 § ÄPBL är det Kommunen som har att besluta om kostnaden för anläggningar m.m. inom beslutat fördelningsområde ska tas av fastighetsägarna i området. Det är också Kommunen som beslutar vilka kostnader som ska fördelas och om grunden för fördelningen. Vid fördelningen av kostnaderna har Kommunen att tillse att denna sker utifrån en rättvis och skälig grund.

Kommunfullmäktiges beslut den 17 juni 2009, § 63, om fördelning av gatukostnader för bostäder i Hultet Norra har överklagats genom laglighetsprövning. Genom förvaltningsrättens dom den 2 juli 2010 i mål nr 3575-10 har fördelningsunderlaget ansetts rimligt och den beslutade fördelningen ansetts vila på rättvis och skälig grund och också beslutad på ett lagligt sätt. Denna dom överklagades av bl.a. Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson. Kammarrätten beslutade i dom den 24 september 2010 i mål nr 4204-10 att inte meddela prövningstillstånd. Även kammarrättens avgörande överklagades varpå Högsta förvaltningsdomstolen genom dom den 1 april 2011 i mål nr 7740-10 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Förvaltningsrättens avgörande står därmed fast. Härvid förtjänar noteras att det står i överensstämmelse med gällande lag att ta ut kostnader för standardförbättringar.

Kommunen har fördelat kostnaderna för det aktuella detaljplaneområdet dels med utgångspunkt i den s.k. plannytta som de befintliga fastigheterna får i form av exempelvis tillbyggnads- och avstyckningsmöjligheter, dels storleken på befintliga och styckningsbara fastigheter och dels beroende på om fastigheterna varit bebyggda eller inte. I detta fall ger detaljplanen möjlighet till 46 nya bostadsfastigheter, en skolfastighet och en fastighet för en teknisk anläggning utöver de 14 redan bebyggda bostadsfastigheterna. Varje blivande fastighet, bebyggd eller nyttillkommande, betalar en grundkostnad och en rörlig avgift per kvadratmeter. Av totalkostnaden som ska fördelas betalas 60 procent genom grundkostnaden och resterande 40 procent genom den rörliga avgiften. Redan bebyggda fastigheter med helårs-

eller fritidsbostad tilldelas 30 procent respektive 15 procent reducerad grundkostnad och rörlig avgift, helt i linje med praxis som säger att redan bebyggda fastigheter ska ges mindre betungande grund i fördelningen än nytillkommande fastigheter med anledning av att de nytillkommande fastigheterna har större nytta av de nya anläggningarna (jmf RÅ 1991 ref. 17). Eftersom redan bebyggda fastigheter tenderar att förbli relativt stora jämfört med nytillkommande fastigheter i en detaljplan använder Kommunen en maximal gräns för antalet kvadratmeter som den rörliga avgiften tas ut för. Detta görs för att inte belasta dessa stora fastigheter med oskäligt höga rörliga avgifter. För ett fåtal fastigheter med behov av att anlägga en privat väg, antingen genom gemensamhetsanläggning för flera fastigheter eller genom s.k. tomtskrift för enskilda fastigheter, p.g.a. att en gata med kommunal standard är olämplig, har arealen för dessa privata vägar exkluderat fastigheternas storlek och tas således inte ut genom den rörliga avgiften för att på så sätt ytterligare bidra till en mer rättvis och skälig fördelning mellan de olika fastigheterna.

Kollektivet som ska träffas av gatukostnad har avgränsats genom att kommunen beaktat de som nyttjar vägnätet. Eftersom det är frågan om återvändsgata är det inte fler som nyttjar vägnätet. Hur mycket den enskilde fastighetsägaren använder vägen avgör inte bedömningen hur stor nyttan har varit för dem.

Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons påstående att det redan innan den nya detaljplanen antogs fanns två byggrätter på fastigheten och att man endast tilldelats en ny byggrätt genom den nya planen stämmer inte. Av de områdesbestämmelser, lagkraftvunna den 1 februari 1996, som gällde innan nu aktuell detaljplan vann laga kraft framgår: "I avvaktan på att nya detaljplaner upprättas i den takt förutsättningar föreligger, är det angeläget att befintliga fritidshus inte tillbygges och att ingen ny bebyggelse tillkommer då detta kan försvåra den kommande planläggningen och bidra till att förvärra avloppssituationen inom området." Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson har därmed tilldelats två nya byggrätter genom detaljplanen.

En fördelningsmodell av nu aktuellt slag är i överensstämmelse med praxis på området (se RÅ 1991 ref. 17, Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolens avgöranden i mål nr F 2397-11 den 8 november 2011 samt i mål nr F 4360-12 den 12 mars 2013).

Kommunen bestrider inte att jämkning i ett enskilt fall, i detta fall Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons, skulle kunna vara i överensstämmelse med likabehandlingsprincipen. För en sådan bedömning krävs dock att det är klarlagt att förhållandena för Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson på ett sådant sätt avviker från förhållandena för det övriga kollektivet att kostnaderna i deras fall blir orättvis. Eftersom Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson har nytta av planen och de gatunät som följer av denna på ett sådant sätt, och i en sådan omfattning i förhållande till övriga fastigheter inom området, skulle det strida mot likabehandlingsprincipen att jämka i deras fall.

Lindbackevägen hette tidigare Öjersjövägen och övertogs av Kommunen i samband med skapandet av statskommunala vägar 1991. År 1995 fastställdes arbetsplan för Öjersjövägen, delen Mölnlycke företagspark-Lilla Hålsjön. Utbyggnaden av vägen skedde under senare delen av 1990-talet. I och med utbyggnaden ersattes Öjersjövägen som genomfartsväg med den nya vägen. Den nya vägen har namnet Nya Öjersjövägen, den gamla vägen har namnet Lindbackevägen.

I och med att detaljplanen för Hultet Norra vann laga kraft har Kommunen byggt ut allmän platsmark och VA-system. Gatorna som omfattas av detaljplanen har byggts ut, så även Lindbackevägen. De åtgärder som återstår är dock slitlager, kantsten och stödremсор. När det gäller Lindbackevägen är den således utbyggd i enlighet med intentionerna i detaljplan. Vidare är Lindbackevägen och övriga gator utbyggda enligt ortens sed. Detta innebär nybyggnation av: gator, med full överbyggnad enligt normalsektion och tvärsektioner, VA-ledningar, elledningar, teleledningar och vägbelysning som till huvudsak är placerade i Lindbackevägen och övriga gator, gångbana på delen från cirkulationen vid Nya Öjersjövägen fram till Hällebergsvägen och vändzon vid Lindbackevägen 34. Kommunen har inte skött insticksvägar, men däremot den sammanhängande längre vägen. Gatorna är inte fullt utbyggda utan det återstår bl.a. att sätta kantsten med koppling till dagvattenhanteringen. När kvarstående åtgärder är utförda kommer de åtgärderna att förebygga det vatten som idag istället leds in på Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons fastigheter. De fastig-

heter som har fått tillfart via de nya gatorna sammanfaller med detaljplaneområdets avgränsning.

De delar av vägen som är belägen vid Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons fastigheter har varit skogsväg. Skogsbilvägen, Lindeåsliden, har brukats av Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson. Hultet 1:21 och 1:22 kommer att ha tillfart via den mindre vägen, Lindåsliden. Det har även Hultet 1:23, men däremot inte Hultet 1:20. Dels slipper Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson ansvaret för väghållningen såsom skottning och skötsel i och med kommunalt huvudmannskap och dels har man dragit vatten till deras fastighet. Lindbackevägen har fått stödremсор, belysning kantsten, trottoar med ny överbyggnad av asfalt och dagvattenhantering. Vidare har det byggts vändplan och busshållplatser. Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons fastigheter har ökat i värde i och med det nya vägnätet. Före gatubreddningen var Lindåseliden (f.d. skogsbilvägen) ca 3,5 m och Lindbackevägen ca 5,5 m. Båda vägarna saknade stödremсор. Lindåseliden är efter breddning 5,75 m inkl. stödremсор och har en vändplan dimensionerad för sopbilar. Lindbackevägens bredd efter breddningen är 6,25 meter inkl. stödremсор. Detta framgår av redan ingiven gatukostnadsutredning samt av projekteringsritningar. Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons uppgifter att de nya gatorna skulle vara smalare än den väg som fanns innan vägnätet byggdes om och att det inte skett en "rejäl förbättring av de befintliga vägarnas skick" stämmer således inte.

Kommunen bestrider således inte att Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson tidigare haft tillfartsmöjlighet till sina fastigheter, men anser att de gator som nu anlagts är till stor nytta för deras fastigheter. Det har utförts en rejäl förbättring av de befintliga vägarnas skick till gator med kommunal standard och all framtida drift och underhåll åligger numera Kommunen. Det nya gatunätet är avgörande för hela detaljplaneområdets funktion. Härtill förtjänar att nämnas att Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons fastigheter är belägna centralt inom det detaljplanlagda området och därmed kommer det nybyggda gatunätet dem till nytta i mer än ringa omfattning. Något skäl att medge just Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson ytterligare jämkning, utöver den reducering som redan vidtagits för deras befintliga helårsbostad, finns således inte.

Kommunens motprestation består i – som Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson själva anger – tillhandahållandet av ett nytt gatunät. Grunden för kommunens motprestation är tydligt reglerad i antagen, prövad och lagakraftvunnen detaljplan och avgifterna är baserade på ett gatukostnadsunderlag och fördelning som också den är antagen, prövad och lagakraftvunnen.

Mot denna bakgrund är det visat att Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson har nytta av planen och det gatunät som byggts ut. Att andra fastighetsägare inom planområdet har liknande nytta innebär inte att kommunen inte visat nytta i det nu aktuella fallet, utan enbart att många fastighetsägares individuella nytta är densamma.

Vidare har Kommunen, baserat på en oberoende extern värdering av fastigheterna inom detaljplaneområdet, sålt fyra fastigheter. Dessa fastigheter har sålts för mellan 1 900 000 – 1 950 000 kr. Kommunen anser därför att Lars-Erik Jävås och Christina Nilssons värdehöjning och nytta överstiger gatukostnadernas storlek.

Kommunen och Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson träffades med anledning av förestående lantmäteriförrättning för att genomföra fastighetsbildning i enlighet med den lagakraftvunna detaljplanen. Vid detta sammanträde redogjorde Kommunen för planen och alternativa tillvägagångssätt. Kommunen är införstådd med att Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson inte upplevde att något av alternativen var bra för dem. Kommunen kan också ha en förståelse för att Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson till följd av detta upplevt sig stå i en "återvändsgränd". Kommunen anser dock det anmärkningsvärt att utifrån detta göra gällande att Kommunen genom en redovisning av gällande lag och rådande omständigheter skulle ha hotat Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson till att skriva på överenskommelsen "Överenskommelse om fastighetsreglering". Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson gavs, utifrån de alternativ som redovisats, en möjlighet att välja alternativ och de valde också det alternativ som var mest gynnsamt för dem, inte minst ur ett ekonomiskt perspektiv.

RF och Europakonventionens regler avseende äganderätt skyddar i stora drag en fastighetsägare mot ekonomisk skada/förlust som uppstår när fastighetsägaren tvingas avstå mark eller annat av värde, exempelvis pengar, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Det berörda områdets detaljplans syfte och utformning uppfyller ovanstående krav. Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson ges möjlighet att stycka sina fastigheter i sammanlagt tre fastigheter som ansluts till allmän gata vilket sammantaget innebär en värdehöjning som klart överstiger den kostnad som de får till följd av påförandet av gatukostnaderna. Härtill bör nämnas att Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson inte heller i övrigt har tvingats avstå någon mark. Genom frivillig skriftlig överenskommelse har byte av markområden skett mellan Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson och Kommunen. Fakturan i sig innebär inget tvång från kommunen. Europakonventionen är tillämplig, den måste beaktas i allt kommunen gör, men det har inte skett någon kränkning av någon bestämmelse i EK. Det s.k. egendomsskyddet i RF är mot denna bakgrund intakt. Kommunen hänvisar i denna del till de bedömningar som gjorts i denna fråga i de tidigare nämnda målen avseende laglighetsprövning. Det kan i sammanhanget också hänvisas till Mark- och miljödomstolens vid Nacka tingsrätt, dom den 8 november 2012 i mål nr F 2397-11. Kommunens beslut om fördelning av gatukostnader har prövats genom laglighetsprövning och befunnits såväl lagliga som fördelade utifrån skälig och rättvis grund. Vidare har beslutet inte ansetts strida mot några äganderättsliga regler i vare sig RF eller Europakonventionen.

Sammanfattningsvis saknas det grund för att befria Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson från den erlagda gatukostnaden. Inte heller finns det skäl att sätta ner eller jämka gatukostnaden.

UTREDNINGEN

Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson samt Kommunen har presenterat bland annat Kommunens beslut om detaljplan och gatukostnader (Kommunfullmäktiges i Partille kommun sammanträdesprotokoll 2009-06-17, §§ 60 och 63).

Lars-Erik Jävås har på egen och Christina Nilssons begäran hörts under sanningsförsäkran. Vidare har de som skriftlig bevisning vid huvudförhandlingen visat bil-

der av Lindbackevägens skick före ombyggnationen. Bilderna har visats genom användning av Google Street View.

DOMSKÄL

Inledning

Målet rör tillämpning av plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL.

Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har gjort gällande att Kommunen varken visat att fördelningen av uttaget av gatukostnader mellan fastigheterna i området har skett efter skälig och rättvis grund eller att de haft nytta av gatorna samt att detta leder till att deras betalningsskyldighet för gatukostnader ska jämkas i enlighet med deras yrkanden.

De har också gjort gällande att beslutet att påföra dem betalningsskyldighet för gatukostnader på sätt som skett kommer i konflikt med 2 kap. 15 § regeringsformen eller egendomsskyddet i artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen och att även detta leder till att deras betalningsskyldighet för gatukostnader ska jämkas i enlighet med deras yrkanden. Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har inte påstått att kostnaderna för att utföra anläggningsåtgärderna i sig skulle vara för höga eller annars oskäligen.

Mark- och miljödomstolen kommer först att ta ställning till frågan om det finns skäl att jämka Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons betalningsskyldighet för gatukostnader enligt ÄPBL. Domstolen kommer efter det att ta ställning till frågan om Kommunens beslut att påföra Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson betalningsskyldighet för gatukostnader på sätt som skett, kommer i konflikt med 2 kap. 15 § regeringsformen eller egendomsskyddet i artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen.

Finns det skäl att jämka Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons betalningsskyldighet för gatukostnader enligt ÄPBL?

Enligt 6 kap. 31 § ÄPBL får en kommun som i egenskap av huvudman ska anlägga och förbättra gator och andra allmänna platser, besluta att kostnaderna för sådana åtgärder som är avsedda att tillgodose ett visst områdes behov av allmänna platser och anordningar som normalt hör till allmänna platser ska betalas av ägarna till fastigheterna inom området. Kostnaderna ska då fördelas mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund. Kommunen får också besluta om avgränsningen av det område inom vilket fördelning ska ske, om de kostnader som ska fördelas samt om grunderna för fördelningen.

Enligt 6 kap. 33 § ÄPBL kan den ersättning som varje fastighet ska betala jämkas om de kostnader som ska ersättas är oskäligt höga eller om de åtgärder som ersättningen avser har en omfattning eller ett utförande som överstiger vad som kan anses normalt med hänsyn till den användning som är tillåten för fastigheten.

Lagtexten i ÄPBL, vad avser uttag av gatukostnader, innehåller inte något villkor om att gatan ska vara till nytta för fastigheten för att gatukostnaden ska få debiteras fastighetsägarna. Av förarbetena (NJA II 1981:18 sid. 488 ff.) framgår emellertid att grunden för att belasta fastighetsägare med avgifter för gatukostnader är att gatan anses vara till särskild nytta för fastighetsägarna samt att ju högre exploateringsgrad som är tillåten för en fastighet, desto större nytta anses fastighetsägarna ha av att gator och allmänna platser utförs. När det gäller vilken fördelningsgrund som ska tillämpas för fördelningen av kostnaden mellan fastighetsägarna sägs att den bör bestämmas med hänsyn till förhållandena i det särskilda fallet samt att faktorer som bör vägas in i detta bl.a. är graden av nytta samt bebyggelseförhållande och fastighetsanvändning; särskilt framhålls att fastigheter som får delas bör påföras en betydligt större andel av kostnaderna än de andra fastigheterna. Vad gäller jämkning sägs att ersättningen ska jämkas när kostnaden för en åtgärd på visst sätt överstiger nyttan för de berörda fastigheterna samt att rätt till jämkning normalt endast ska finnas om en gata utförts med en standard som klart överstiger vad som är vanligt med hänsyn till bebyggelsen som finns utmed gatan. Möjlighet till jämkning bör också finnas i de fall då kostnaderna av olika skäl blivit onormalt höga. Det är fas-

tighetens tillåtna användningssätt som ska ligga till grund för bedömningen av jämningsfrågan. Att en fastighet inte är bebyggd i enlighet med detaljplanen utgör således inte skäl för jämkning.

Inom det område som omfattas av Kommunens beslut om fördelningen av gatukostnaden finns 12 fastigheter bebyggda med helårsbostäder, 2 fastigheter bebyggda med fritidshus, 46 nytillkomna byggrätter, en tomt för skola/förskola och en tomt för transformator/pumpstation. Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson äger två av fastigheterna i området, nämligen Hultet 1:21 och 1:22. Hultet 1:21 är obebyggd och har genom detaljplanen tilldelats en byggrätt. Hultet 1:22 är bebyggd med en helårsbostad där Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson bor permanent. Hultet 1:22 är 2 458 m² stor och har genom detaljplanen tilldelats ytterligare en byggrätt på den södra delen av fastigheten, vilket innebär en rätt att dela fastigheten genom avstyckning. Att det på fastigheterna kan ha funnits byggrätter som blivit upphävda innan detaljplanen antogs påverkar inte bedömningen av hur många byggrätter som tilldelats fastigheterna genom detaljplanen.

Kommunens kostnadsfördelningsmodell består dels av en grundkostnad där 60 procent av kostnaden fördelas lika per byggrätt, dels en rörlig avgift där 40 procent av kostnaden fördelas lika per m² tomtyta, dock ej för areal överstigande 2 000 m². Modellen viktas också fördelningen mellan ingående fastigheter genom att ge obebyggd och nytillkommande fastighet viktningen 1,0, fastigheter bebyggda med helårsbostad viktningen 0,7 och fastigheter bebyggda med fritidshus viktningen 0,85.

Kommunen har hittills fakturerat Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson för 75 procent av gatukostnaderna eller 303 484 kr. Av beloppet avser 116 642 kr Hultet 1:21, 83 657 kr permanenthuset på Hultet 1:22 och 103 185 kr den tillkommande byggrätten på Hultet 1:22.

Den viktning som Kommunen har tillämpat i sin kostnadsfördelningsmodell har stöd i praxis (se t.ex. RÅ 1991 ref. 17) samt i förarbetena till lagen (se i det föregående). Kostnaderna får således anses ha fördelats mellan fastigheterna efter skälig

och rättvis grund. Något skäl till jämkning på grund av den tillämpade kostnadsfördelningen kan därför inte anses föreligga. Dessutom bör beaktas att Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons fastigheter Hultet 1:21 och 1:22 genom detaljplanen erhållit två nya byggrätter, varav en innebär rätt till delning av Hultet 1:22 genom avstyckning, samt en konfirmering av den befintliga byggrätten. Till detta kommer att fastigheterna ligger centralt i gatukostnadsområdet och att de därmed kommer att använda gatorna i området, vilket måste anses innebära att de har särskild nytta av gatorna. Med beaktande av det sagda och med hänsyn till att annat inte kan anses utrett än att gatorna inte har en omfattning eller ett utförande som överstiger vad som kan anses normalt med hänsyn till den användning som är tillåten för fastigheterna, kommer mark- och miljödomstolen fram till att det inte finns skäl att jämka Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons betalningsskyldighet för gatukostnader enligt ÄPBL.

Kommer Kommunens beslut att påföra Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson betalningsskyldighet för gatukostnader på sätt som skett i konflikt med 2 kap. 15 § regeringsformen eller egendomsskyddet i artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen (konventionen)?

Den rubricerade artikeln (artikel 1) anses innehålla tre distinkta regler som anger 1) att egendom ska respekteras, 2) på vilka villkor det är acceptabelt att berövas sin egendom samt 3) hur ägarens rätt att utnyttja sin egendom får begränsas genom åtgärder för att reglera nyttjandet av egendom i det allmännas intresse (Danelius; *Mänskliga rättigheter i europeisk praxis* [2012], s. 544). Bestämmelsen om rätt till respekt för sin egendom har alltså en självständig betydelse.

Eftersom det i målet varken handlar om att Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson berövats sin egendom eller om att det vidtagits åtgärder som syftar till att reglera deras rätt att utnyttja sin egendom gäller frågan huruvida respekten för deras egendom har störts på ett sådant sätt att ett brott mot konventionen föreligger.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att begrepp som ”ägande” och ”egendom” inte har en given rättslig innebörd men att det finns ett mycket nära samband mellan existensen av egendom och hur denna regleras (Bentham, Jeremy;

The Theory of Legislation, [1864, 1975], s. 69, jfr dock Locke, John; *Two Treatises of Government*, [1689] s. 358). Ordet ”egendom” kan användas för att indikera det fysiska objektet till vilket lagliga rättigheter, privilegier m.m. knutits, men det kan också användas för att beteckna de rättsliga intressen eller rättsförhållanden som hör till ett sådant fysiskt föremål (Hohfeld, W. N.; *Fundamental Legal Conceptions as Applied in Judicial Reasoning* [1919], s. 28). Begreppet äganderätt kan på så sätt beskrivas som ett uttryck för en sammanfattning av ett komplex rättsverkningar (Undén, Östen; *Sakrätt I-II*, [1927] s. 83, jfr Carl Torp som menade att rättigheter inte är något annat än terminologiska hjälpmedel för att beteckna vissa grupper av befogenheter, se Björne, Lars; *Realism och skandinavisk realism Den nordiska rättsvetenskapens historia, Del IV 1911-1950* [2007], s. 469 samt Martinsson Claes; *Funktionalismen och bättre rätt till fast egendom* [2008] s. 4 ff som menar att varje partsrelation ska hanteras för sig genom beaktande av reella aspekter på det specifika problemet).

De rättsliga intressen som är aktuella för i målet aktuell egendom (fastighet) brukar anses vara 1) rätten att exkludera 2) rätten, eller snarare friheten, att överföra samt 3) rätten (friheten) att förfoga över och använda efter eget skön. Samtliga dessa intressen är förvisso starkt beskurna i de flesta rättssystem, så även i det svenska, men kan ändå anses utgöra mer preciserade utgångspunkter än ägandebegreppet som sådant. (Se t.ex. Sprankling, John, G.; *Understanding Property Law*, [1999], s. 4 samt Bengtsson, Bertil; *Speciell Fastighetsrätt*, [1992], s. 11 ff.).

Lars-Erik Jävås och Christina Nilsson har gjort gällande att beslutet att påföra dem betalningsskyldighet för gatukostnader utgör en störning av respekten för deras ägande och ett brott mot artikel 1 och har som stöd för detta åberopat Europadomstolens dom i målet Bugajny m.fl. mot Polen där Europadomstolen fann att det förelåg ett brott mot artikel 1 med hänvisning till att den störning som det rörde sig om i målet inte uppfyllde kravet på proportionalitet mellan de allmänna och enskilda intressena. I Bugajny m.fl. mot Polen hade gator byggts på mark som tillhörde sökandena utan att marken på något sätt exproprierats; de hade därtill byggts på sökandens bekostnad. Gatorna hade sedan anslutits till det allmänna vägnätet,

utan att tillträdet till sökandens fastighet (på gatorna) eller gatornas användning kunde begränsas på något sätt av sökandena. Sökandena var därtill skyldiga att bära kostnaderna för vägarnas underhåll utan någon tidsbegränsning. Enligt mark- och miljödomstolen är situationen i Bugajny m.fl. mot Polen inte jämförbar med den som Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson befinner sig i. Det främsta skälet för detta är att det inte kan handla om samma typ av störning. Gatorna ligger inte på Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons mark och de måste inte tåla att allmänheten har obegränsad tillgång till delar av deras mark. De har heller inte något underhållsansvar för gatorna. Enligt mark- och miljödomstolen saknas alltså anledning att söka annan ledning av målet Bugajny m.fl. mot Polen än rörande den systematik med vilken analysen av om en kränkning av konventionsrättigheterna föreligger bör företas.

Enligt den aktuella detaljplanen är Kommunen huvudman för den allmänna platsmarken inom området som omfattas av planen. Det innebär att det ligger på Kommunen att bl.a. anlägga och förbättra gatorna i området. När så skett anses de fastigheter som ingår i fördelningsområdet för gatukostnader ha tillförts en särskild nytta (jämför tidigare redovisade förarbeten till ÄPBL), och Kommunen har i samband med detta krävt att fastighetsägarna i området ska betala gatukostnader till Kommunen. Dessa åtgärder reducerar, i praktiken, fastighetsägarnas effektiva utövande av sitt ägande (jfr Bugajny m.fl. mot Polen, punkterna 58 och 59). Enligt mark- och miljödomstolen innebär därför kravet att betala gatukostnader att fastighetsägarna har störts i sin frihet att förfoga över sina fastigheter. Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har alltså utsatts för en sådan störning. För att störningen inte ska utgöra ett brott mot artikel 1 måste den vara i det allmännas intresse, föreskrivas i lag samt vara proportionerlig.

Europadomstolen har upprepade gånger poängterat att de nationella myndigheterna, på grund av deras direkta kunskap om deras samhälle och dess behov, i princip är bättre lämpade än en internationell domstol att avgöra vad som är "i allmänhetens intresse" liksom att det i första hand är upp till de nationella myndigheterna samt särskilt domstolarna att tolka och tillämpa den nationella lagstiftningen. I målet Bugajny m.fl. mot Polen (punkten 62) ansåg Europadomstolen att ett legitimt all-

mänt intresse är att skydda den finansiella stabiliteten i den kommunala budgeten. Som framgått av mark- och miljödomstolens bedömning i det föregående har förfarande i det här målet ägt rum i enlighet med ÄPBL. Mark- och miljödomstolen konstaterar därmed att störningen som drabbat Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson tillgodoser ett legitimt allmänt intresse samt är lagenligt.

Frågan är då om störningen uppfyller kravet på proportionalitet mellan det allmännas intresse och Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons intresse att med frihet förfoga över sina fastigheter eller om den innebär en oproportionerlig och alltför stor börda på dem. Det allmännas intresse handlar i detta fall om att finansiera anläggningskostnaden för de gator som behövs i och med att området detaljplanerades, vilket i sin tur handlar om det allmännas intresse av att det byggs bostäder och därmed sammanhängande förtätning. Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons börda innebär att de, genom att Kommunen anlagt och förbättrat gator och sedan påfört dem gatukostnader för detta, delvis har frånhänt friheten att efter eget skön förfoga över värdehöjande åtgärder för sina fastigheter.

Proportionalitetsprövningen ska omfatta en bedömning av nödvändigheten i att över huvud taget inskränka egendomsskyddet och om ändamålet kan uppnås på ett mindre ingripande sätt. Europadomstolen har, bl.a. i Bugajny m.fl. mot Polen (punkten 68), uttalat att de avtalslutande staterna i fråga om markexploatering och stadsplanering bör ha ett stort utrymme för att genomföra sin politik. Att kommunen på något sätt finansierar anläggningskostnader för gator anser mark- och miljödomstolen är nödvändigt. Frågan om det kan ske på ett mindre ingripande sätt för den enskilde kommer, om den ställs på sin spets, att handla om huruvida vissa nyttigheter bör bäras av allmänna medel eller betalas av dem som får nytta av dem – något som gäller allt från avgifter för förskola till sådant som gatukostnader. Att kostnaden i vissa fall ska betalas av dem som får nytta av det som kostnaden avser kan enligt domstolen rent allmänt sett inte anses oproportionerligt. Frågan är i stället om det är oproportionerligt i det enskilda fallet.

Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har hävdatt att de inte kommer att tillgodogöra sig den nytta som detaljplanen anses ha fört med sig för deras fastigheter, eftersom

de inte avser att tillgodogöra sig de tillkommande byggrätterna. I stället, har de menat, innebär betalningsskyldigheten för gatukostnaderna att de kan komma att tvingas sälja en av sina fastigheter eller ta lån för att kunna fullgöra skyldigheten.

Oavsett om Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson mot sin vilja måste sälja en fastighet eller ta lån för att kunna betala gatukostnaderna, anser mark- och miljödomstolen att det handlar om en störning av deras frihet att förfoga över sin egendom på ett sätt som ökar deras börda i proportionalitetsavvägningen.

I bedömningen av frågan om huruvida ändamålet kan uppnås på ett mindre ingripande sätt anser mark- och miljödomstolen att den omständigheten att betalningen av de gatukostnader som belöper på de tillkommande byggrätterna ska ske i princip omedelbart, dvs. innan det står klart att dessa byggrätter kommer att användas, framstår som oproportionerlig i den mening som avses i artikel 1 (jämför SOU 2012:91 som föreslår ett uttag av gatukostnader först när motsvarande nytta uppstår för ägaren, dvs. när bygglov beviljas för tillkommande byggrätter). Kommunens beslut att ta ut gatukostnader får i det avseendet därför anses vara i konflikt med artikel 1. Att göra beslutet proportionerligt vad gäller de tillkommande byggrätterna genom att ändra det så att betalningen av de gatukostnader som belöper på dem ska ske först när sådan nytta uppstår för Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson, kan emellertid inte mark- och miljödomstolen göra eftersom ett sådant domslut inte kan anses innefattas i det yrkande om jämkning av betalning som Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har framställt i målet och som går ut på återbetalning av redan betalat belopp.

Sammanfattningsvis kan Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons talan inte bifallas med stöd av konventionen. För tydlighets skull bör sägas att mark- och miljödomstolen inte anser att en tillämpning av 2 kap. 15 § regeringsformen på omständigheterna i målet leder till någon annan bedömning. Inte heller ändrar de omständigheter som Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson fört fram om lantmäteriförrättningen och att de kände sig tvingade att ingå den överenskommelse som låg till grund för förrättningen någon av bedömningarna.

Rättegångskostnader

Målet har i sak rört tillämpningen av ÄPBL.

Den nu gällande plan- och bygglagen (2010:900), PBL, trädde i kraft den 2 maj 2011. Av punkten 2 i övergångsbestämmelserna till lagen framgår att äldre lag fortfarande ska gälla för mål och ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011. Talan i målet väcktes under år 2014. Således ska PBL:s regler om rättegångskostnader tillämpas i målet.

Av 15 kap. 10 § andra stycket PBL jämförd med 7 kap. 1 § expropriationslagen (1972:719) framgår att huvudregeln i mål om jämkning av ersättning för gatukostnader är att Kommunen ska stå för Lars-Erik Jevås och Christina Nilssons rättegångskostnader. Enligt tredje stycket i samma bestämmelse kan domstolen i ett mål som detta emellertid besluta att fastighetsägaren ska bära sina egna kostnader i fall fastighetsägaren förlorar målet och har inlett rättegången utan att ha haft tillräckliga skäl.

Kommunen har gjort gällande att Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson har inlett rättegången utan att ha haft tillräckliga skäl och därför ska bära sina egna kostnader. Mark- och miljödomstolen anser inte att så är fallet. Huvudregeln i 15 kap. 10 § andra stycket PBL ska därför tillämpas. Det betyder att Kommunen ska förpliktas att ersätta Lars-Erik Jevås och Christina Nilsson för rättegångskostnader. Beloppet är ostridigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Sista dagen för överklagande är den 11 december 2015.

Chefsrådmannen Patrick Baerselman, rådmannen Christina Olsen Lundh, tekniska rådet Sören Karlsson och särskilda ledamoten Barbro Julstad har deltagit i domstolens avgörande.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.